

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

KADINHANI AĞZI

Yüksek Lisans Tezi

Fatma ŞAHİN

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir

Mayıs 2017

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

KADINHANI AĞZI

Yüksek Lisans Tezi

Fatma ŞAHİN

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir

Mayıs 2017

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Fatma ŞAHİN

“Kadınhanı Ağızı” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Fatma ŞAHİN

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM danışmanlığında Fatma ŞAHİN tarafından hazırlanan "Kadınların Ağzı" adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

12/05/2017

JÜRİ

İMZA

Danışman : Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM (Danışman)

Üye : Doç. Dr. Serdar YAVUZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Erkan HIRİK

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 39.../.../2017... tarih ve 2017.2.53.66... sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Serdar YAVUZ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Çalıőmamda derleme için gezdiğim köy ve beldelerde büyük bir fedakarlık örneği gösterip bana eşlik eden ve yükümü hafifleten canım babam Mustafa ŞAHİN'e umutsuzluğa düşüp bu sorumluluğun altından kalkamayacağımı düşündüğüm anlarda beni dinleyen, öğüt veren ve daima manevi desteklerini üstümde hissettiğim sevgili annem Vesile ŞAHİN ve kız kardeşim Merve ŞAHİN'e çalışmamın her aşamasında bana destek veren ve başarıya olan inancımı artıran değerli arkadaşım Kadriye YEŐİLÖRDEK'e çalışmamın başından beri beni çeşitli konularda bilgilendiren ve beni sabırla dinleyen Arş. Gör. Ramazan BÖLÜK'e ve son olarak lisans yıllarında tanışma şerefine nail olduğum ve yüksek lisans serüvenimde bana ilham kaynağı olan rehberim, saygı değer danışmanım Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'e teşekkürü bir borç bilirim.

KADINHANI AĞZI

Fatma ŞAHİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Şubat 2017

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

ÖZET

Ağız çalışmaları dilin zenginliğinin ve gelişiminin gösterilmesi açısından büyük önem arz eder. Bu durumun farkına varan araştırmacılar tarafından son yıllarda Anadolu ağızları üzerine yapılan çalışmalar hız kazanmıştır. Buna rağmen araştırılması gereken pek çok bölge ve yöre bulunmaktadır. Bu bölgelerden biri olan Konya'nın birkaç ilçesi dışında çoğu ilçesinde henüz yeterli bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu durumdan yola çıkarak çalışmanın Konya'nın Kadınhanı ilçesi üzerine yoğunlaştırılmasına karar verilmiştir. Bu ilçe üzerine daha önce yapılmış bir ağız çalışması mevcut değildir.

Yapılan çalışmada 33 köy ve 7 merkez olmak üzere 51 kişiden derleme yapılmıştır. Derlemede özellikle bölge ağızını en iyi şekilde koruyan kişiler tercih edilmiştir. Türk Dil Kurumu'nun teklif ettiği transkripsiyon sistemi ile Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'in geliştirmiş olduğu Turkish Studies transkripsiyon sistemi dikkate alınarak deşifre yapılmıştır.

Çalışma Giriş, Ses Bilgisi, Sonuç, Metinler, Sözlük ve Bibliyografya olmak üzere altı bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında bölgenin coğrafi konumu, iklimi, nüfusu, iktisadi yapısı, gelenek ve görenekleri gibi bilgiler verilmiştir. Ses bilgisi de oldukça detaylı bir şekilde incelenmiştir. Sonuç kısmında yapılan inceleme sonucu saptanan durumlar belirtilmiştir. Metinler bölümünde köy, belde ve merkezden yapılan deşifreler alfabetik sırayla verilmiş, Sözlük bölümü ve bibliyografya da alfabetik sırayla oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ağız, Türkiye Türkçesi Ağızları, Ses Bilgisi, Kadınhanı Ağızı.

KADINHANI DİALECT

Fatma ŞAHİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences

Department of Turkish Language and Literature Master Thesis, M.A, February,

2017

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Durdun ERDEM

ABSTRACT

Dialect studies are of great importance in terms of showing the richness and development of the language. In recent years, studies on Anatolian dialects have gained momentum by researchers who have become aware of this situation. However, there are many regions and regions that need to be investigated. It has been determined that in most of the provinces of Konya, one of these regions, there are not enough studies yet. In this case, it was decided to work on the road to concentrate on Konya's Women's Village. There is no previous dialect study on this district.

In this study, 51 people, 33 villages and 7 centers, were compiled. In the review, especially those who best protect the region's dialect were preferred. With the transcription system proposed by Turkish Language Institution, Dr. Mehmet Dursun ERDEM 's developed Turkish Studies transcription system has been decrypted considering.

The study consists of six chapters including Introduction, Voice Information, Conclusion, Texts, Dictionary and Bibliography. At the entrance, geographical location, climate, population, economic structure, traditions and customs of the region are given. The audio information has also been studied in a very detailed way. The conclusion of the review made in the conclusion section is stated. Transcripts from the village, town and center are given in alphabetical order in the texts section, and the Dictionary section and the bibliography are also created in alphabetical order.

Key Words: Dialect, Turkey Turkish dialects, Phonetic, Kadınhanı dialect.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	i
KISALTMA İŞARETLERİ	vii
ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. BÖLGENİN COĞRAFYASI	1
1.1.1. İlçenin Yeri	1
1.1.2. İklim.....	1
1.1.3. Bitki Örtüsü.....	2
1.1.4. Nüfus ve Yerleşme.....	2
1.1.5. Eğitim.....	3
1.1.6. İktisadi Yapı.....	4
1.2. TARİH.....	6
1.2.1. Kadınhanı Adının Kaynağı	6
1.2.2. Eski Çağdan Bugüne Kadınhanı	6
1.2.2.1. İlk Çağlarda Kadınhanı	6
1.2.2.2. Selçuklular Döneminde Kadınhanı	7
1.2.2.3. Karamanoğulları Döneminde Kadınhanı	7
1.2.3.4. Osmanlılar Döneminde Kadınhanı.....	8
1.3. GELENEK ve GÖRENEKLER	8
1.4. ETNİK YAPIYLA AĞIZ ÖZELLİKLERİ İLİŞKİSİ	12
1.5. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA.....	13
BÖLGENİN YERİ	13
2. SES BİLGİSİ.....	15
2.1. ÜNLÜLER	15
2.1.1. Ünlü Çeşitleri.....	15
2.1.1.1. /a/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	15

2.1.1.2. /e/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	16
2.1.1.3. /ı/ Ünlüsü ve Çeşitleri	17
2.1.1.4. /i/ Ünlüsü ve Çeşitleri	18
2.1.1.5. /o/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	19
2.1.1.6. /ö/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	20
2.1.1.7. /u/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	20
2.1.2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık	21
2.1.2.1. Uzun /a/ ünlüsü	22
2.1.2.2. Uzun /e/ ünlüsü	22
2.1.2.3. Uzun /o/ ünlüsü	23
2.1.2.4. Uzun /ö/ ünlüsü	23
2.1.2.5. Uzun /ı/ ünlüsü	23
2.1.2.6. Uzun /i/ ünlüsü	23
2.1.2.7. Uzun /u/ ünlüsü	23
2.1.2.8. Uzun /ü/ ünlüsü	23
2.1.2.9. Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi	23
2.1.2.10. Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısalması	24
2.1.2.11. Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler	25
2.1.2.12. Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler	25
2.1.3. İkiz Ünlüler	26
2.1.3.1. Eşit İkiz Ünlüler	27
2.1.3.2. Yükselen İkiz Ünlüler	27
2.1.3.3. Alçalan İkiz Ünlüler	27
2.1.4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri.....	28
2.1.4.1. Önlük-Artlık Uyumu.....	28
2.1.4.1.1. Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu	28
2.1.4.1.2. Yazı Dilinde Uyuma Girmeyen Unsurların Kadınhanı Ağzındaki Durumu.....	29
2.1.4.1.3. Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması	30
2.1.4.1.4. Kökte Ünlü Değişimine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu.....	31
2.1.4.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu	31
2.1.4.2.1. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması.....	33
2.1.4.3. Genişlik-Darlık Uyumu.....	34

2.1.5. Ünlü Değişimleri.....	34
2.1.5.1. Art Ünlülerin Önlüleşmesi	34
2.1.5.2. Ön Ünlülerin Artlaşması	36
2.1.5.3. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması	37
2.1.5.4. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi.....	39
2.1.5.5. Geniş Ünlülerin Daralması.....	41
2.1.5.6. Dar Ünlülerin Genişlemesi.....	44
2.1.6. Ünlülerde Düşme ve Türeme	45
2.1.6.1 Ünlü Düşmesi.....	45
2.1.6.2. Ünlü Türemesi.....	46
2.2. ÜNSÜZLER	48
2.2.1. Ünsüz Çeşitleri.....	48
2.2.2. Ünlü-Ünsüz Uyumunun Bozulması.....	52
2.2.3. Ünsüz Değişimleri	53
2.2.3.1. Ünsüzlerde Ötümlüleşme	53
2.2.3.1.1. Kelime Başında Ötümlüleşme	53
2.2.3.1.2. Kelime Ortasında Ötümlüleşme	54
2.2.3.1.3. Kelime Sonunda Ötümlüleşme.....	55
2.2.3.2. Ötümsüzleşme	56
2.2.3.2.1. Kelime Başındaki Ötümsüzleşme	56
2.2.3.2.2. Kelime Ortasında Ötümsüzleşme	57
2.2.3.2.3. Kelime Sonunda Ötümsüzleşme	58
2.2.3.3. Sızıcılaşma	58
2.2.3.3.1. Kelime Başında Sızıcılaşma	58
2.2.3.3.2. Kelime Ortasında Sızıcılaşma	58
2.2.3.3.3. Kelime Sonunda Sızıcılaşma.....	60
2.2.3.4. Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler	60
2.2.3.4.1. Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler	60
2.2.3.4.2. Kelime Ortasında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler	61
2.2.3.4.3. Kelime Sonunda Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler.....	63
2.2.3.5. Süreklileşme	63
2.2.3.6. Süreksizleşme.....	64
2.2.3.7. Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişimler	65

2.2.4. Kelime İçinde Ünsüz Benzeşmesi	65
2.2.4.1. İlerleyici Benzeşme	66
2.2.4.2. Gerileyici Benzeşme	67
2.2.5. Benzeşmezlik	68
2.2.6. Ünsüz İkizleşmesi	69
2.2.7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi	69
2.2.8. Ünsüz Düşmesi	69
2.2.8.1. Kelime Başında Ünsüz Düşmesi	70
2.2.8.2. Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi	70
2.2.8.3. Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi	72
2.2.9. Ünsüz Türemesi	72
2.2.9.1. Kelime Başında Ünsüz Türemesi	73
2.2.9.2. Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi	73
2.2.9.3. Kelime Sonunda Ünsüz Türemesi	75
2.2.10. Göçüşme	76
2.2.11. Hece Kaynaşması	77
2.2.12. Hece Düşmesi	77
2.2.13. Kelime ve Cümle Vurgusu	78
KADINHANI İLÇESİ İDARİ HARİTASI	81
SONUÇ	82
METİNLER	85
SÖZLÜK	275
BİBLİYOGRAFYA	319

KISALTMA İŞARETLERİ

Ar.	Arapça
Bk.	Bakınız
Bulg.	Bulgarca
ET	Eski Türkçe
Far.	Farsça
Fr.	Fransızca
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca
İt.	İtalyanca
Mac.	Macarca
MÖ	Milattan önce
MS	Milattan sonra
NYA	Nevşehir ve Yöresi Ağızları
Rum.	Rumca
TDAY-Belleten	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDE	Türk Dili ve Edebiyatı
TFA	Türk Folklor Araştırmaları
TDK	Türk Dil Kurumu
vb.	Ve benzeri, ve bunun gibi
Yay.	Yayın

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

[á]: a ile e arası düz, geniş, yarı art orta damak ünlüsü

[κ]: a ile ı arası düz, art, yarı geniş ünlü

[â]: a ile o arası art, geniş, yarı düz ünlü

[ã]: Damak n'si L'nin yanında görülen genizsileşmiş ünlü

/è/: e ile i arası düz, ön, yarı geniş ünlü

[é]: e ile i arası düz, ön, yarı açık ünlü

[ä]: e ile a arası düz, yarı art ünlü

[Ŋ]: e ile ö arası geniş, ön, yarı yuvarlak ünlü

[í]: ı ile i arası düz, dar, yarı art ünlü

[△]: ı ile u arası dar, art, yarı yuvarlak ünlü

[♠]: i le ü arası dar, ön, yarı yuvarlak ünlü

[ó]: o ile ö arası yuvarlak, geniş, yarı art ünlü

[?n]: o ile u arası yuvarlak, art, yarı geniş ünlü

[●]: ö ile ü arası ön, yuvarlak, yarı geniş ünlü

[ú]: u ile ü arası yuvarlak, dar, yarı art ünlü

[□]: b ile v arası ötümlü, çift dudak ünsüzü

[Ç]: c ile ç arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

[F]: f ile v arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş-dudak ünsüzü

/ğ/: Art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü art damak ünsüzü

/□/: Yarı art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü orta damak ünsüzü

/—/: Katı, sızıcı, ötümlü, hırıltılı, art damak ünsüzü

[J]: c ile j arası yarı ötümlü, sızıcı bir diş ünsüzü

/≡/: Art veya yarı art ünlülerle hece kuran, katı, patlayıcı, ötümsüz, art damak ünsüzü

[K]: Ön ve art ünlülerle hece kuran, k ile g arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü ünsüz

[≡]: ≡ ile — arasında katı, yarı sızıcı, yarı ötümlü bir art damak ünsüzü

[ɪ]: Art veya yarı art ünlülerle hece kuran akıcı, sızıcı, ötümlü art damak ünsüzü

[ɫ]: Art ve ön ünlülerle hece kuran akıcı, patlayıcı, ötümlü, genizsi n ünsüzü

[P]: b ile p arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir dudak ünsüzü

[S]: /s/ ile /z/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş ünsüzü

[Ş]: /ç/ ile /ş/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

[T]: /t/ ile /d/ arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü diş ünsüzü

[J]: Katı, yarı sızıcı, ötümlü çift dudak /v/ ünsüzü

▶ : Ünlüler üzerinde uzunluk işareti

˘ : Ünlüler üzerinde kısalık işareti

´ : Hecelerden önce kelime vurgusu işareti

ƒ : İki ünlü altında ikili ünlü işareti

æ : İki biçim birimi altında ulama işareti

// : Fonem işareti

[ ] : Alt fonem işareti

1. GİRİŞ

1.1. BÖLGENİN COĞRAFYASI

1.1.1. İlçenin Yeri

Kadınhanı, Konya'nın 60 km batısında, 32-33 derece doğu boylamı, 38-38,5 derece kuzey enlemleri arasında yer alan bir ilçesidir. Güneyinde merkez Selçuklu ilçesi, doğusunda Sarayönü ilçesi, batısında Ilgın ilçesi, kuzeyinde ise Yunak ilçesi bulunmaktadır. Rakımı 1128 metredir. Yüzölçümü 2166 kilometrekaredir.

Ulaşım bakımından hayli işlek olan ilçe, Konya-Afyon-İstanbul Karayolu üzerinde bulunmaktadır. İlçenin 9 km kuzeyinden demir yolu geçmektedir. İlçe, Konya'ya 45 dakika uzaklıktadır.

Eski çağlara kadar uzanan yerleşim asıl olarak 1223 yılında Selçuklu Sultan hanımlarından Raziye Sultan tarafından yaptırılan kışlık kervansarayın çevresinde başlamıştır. Karamanoğlu zamanında "Saideli" adıyla il merkezi olmuştur. Osmanlı imparatorluğu zamanında 1914 yılında ilçe yapılmıştır. Cihanbeyli ve Sarayönü'nün önceleri Kadınhanı'na bağlıyken ayrılmasıyla azalan nüfus, Saçıkara, Örnekköy, Pusat gibi yeni köylerin iskan edilmesi ve Başkuyu'nun Cihanbeyli'den, Sarıkaya ve Örnekköy'ün Yunak'tan ayrılarak Kadınhanı'na bağlanmasıyla 1960'tan sonra artış gösterir.¹

1.1.2. İklim

Karasal iklimin hüküm sürdüğü Kadınhanı, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. İlk ve sonbahar yağışın en fazla görüldüğü mevsimdir. Rüzgar güney, kuzey ve batıdan etkili bir şekilde eser. Kuzeyden esen rüzgara (karayel) poyraz, güneyden esene (kabayel) lodos, ve batıdan esene ise günbatı adı verilir. İlçenin yıllık yağış ortalaması 380 mm, en sıcak ay ortalaması +32 derece, en soğuk ay ortalaması -18 derecedir. Yağışlı gün ortalaması 55 gün, karlı gün ortalaması 18 gündür. En az yağış Temmuz ve Ağustos aylarında görülür. En yüksek kar Aralık ve Ocak aylarında görülür. Don olaylarının görüldüğü günler Ekim ayından Mart

---

¹ Lütfi Özkul, **Sultanlar Şehri Kadınhanı (Saideli-Pira)**, 1. Basım, Konya: Unimat Ofset, 11.

sonuna kadar devam eder. Son yıllarda kar ve yağmur azalmasından dolayı ilçede kuraklık baş göstermektedir.²

1.1.3. Bitki Örtüsü

Kadınhanı ilçesine genel olarak bakıldığında orman yönünden fakir olduğu görülmektedir. Ancak ilçenin dağlık olan güneyinde 1100 hektar kadar çam, ardıç ve yavşan çalılarında oluşan orman ve koruluklar da mevcuttur.

İlçenin Kestel, Çapıtlı, Soğukpınar ve Yağlıca yörelerinde piknik ve mesire yerleri bulunmaktadır. Son yıllarda ilçe genelinde ağaçlandırma faaliyetleri yürütülmektedir. Bu faaliyetler neticesinde Atatürk Ormanı ve İstanbul Kadınhanlılar Derneği Hatıra Ormanı oluşturulmuştur.

Hayvancılığın önemli yer tuttuğu ilçede hayvan otlatmak için geniş mera ve çayırılık alanlar bulunmaktadır.³

1.1.4. Nüfus ve Yerleşme

Klasik Roma döneminde “Pira” adıyla anılan Kadınhanı birçok uygarlığı topraklarında ağırlar. En parlak dönemi olan Anadolu Selçuklu Devleti zamanında ilçeye 1097 yılından itibaren Müslüman-Türk boyları yerleştirilmeye başlanmıştır. Kayıtlara göre Kadınhanı ilçesinde Rum ve Ermenilerin yaşadıkları İpek ve Kral Yolu üzerinde güvenliği sağlamak için binaların bulunduğu kesindir. Raziye Hatun Hanı'nın 1223 yılında yapılışından sonra hanın ve yolcuların güvenliğini sağlamak ve handa kalanların bazı hizmetlerinin yapılması amacıyla devlet tarafından Müslüman-Türk boylarından Oğuzların Kınık, Bayat, Savur, Avşar ve Çavundur boyu iskan edilmiştir.⁴ Kadınhanı merkezine Bayat boyu Doğanlar oymağı (Doğanlar mahallesi) ve Çavundur boyu (Çavundur mahallesi) yerleşmiştir. Afşar boyu ise Afşarlı köyüne yerleşmiştir. Kolukısa, Meydanlı ve Karahisarlı köylerine ise Azeri Türkmenlerinden Şamlar Aşireti yerleşmiştir. Bu Oğuz Türklerinin bazıları ise konar-göçerlik hayatını devam ettirmiştir.⁵

---

² Osman Keser, **Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Kadınhanı**, 2. Basım, Konya: Ocak Grafik Matbaacılık, 2015, 7.

³ Özkul, 13.

⁴ Keser, 10.

⁵ www.kadinhani.bel.tr Tarihçe 13.11. 2016

İlçeye esas büyük iskan Karamanoğulları zamanında Turgutoğlu Ömer Bey (Saideli Emiri) tarafından 1427 yılında Konya'dan Şeyh Turgutoğulları Turhan ve Durmuş adında iki kardeş ve aileleri Tekke (Zaviye) hizmetlerini görmek için yerleştirilmiştir.

Osmanlı Padişahı 4. Muratın, Bağdat seferi dönüşü 1635 tarihli fermanıyla Maraş Mektubiye Medresesi vakfı ahalisi Bekdik nam cemaatinden 300 hane, Saideli nahiyesi Kadınhanı Derbendi ile 300 hane de Bekdik Türkmeni Ereğli Hortu Derbendine iskan edilmiştir. Bekdik Oğuz-Avşar kökenli Türk boylarında Danişmendlilerden olup Adıyaman-Maraş yöresinde Dulkadiroğulları Beyliğini kurmuştur.

1722 yılında Bozulus Türkmenleri Oğulbeyli kolunun Hacılı, Karamanlı, Abdurrahmanlı, Dirinli ve Karasallı cemaati Kadınhanı'na yerleştirilmiştir. Yine aynı yıl Atlantı'ya Bozulus oymaklarından Küşne, Karahalilli, Danişmentli, Çıyan cemaatinden 200 hane kendi istekleri ile iskan edilmiştir. 1927 senesinde Meydanlı, Kolukısa, Çeltik (Karahisarlı) ya Azeri Türkmenlerinden Şamlar aşireti yerleştirilmiştir. 1891 yılında 110 hane Kafkas çerkezi Mahmudiye'ye, Eşme (Mecidiye)'ye devlet tarafından iskan edilmiştir. Osmanlı Devleti zamanında 1700-1800 yıllarında Suriye tarafından üç Arap kardeş Osmancık'a yerleştirilmiştir. Cumhuriyetten sonra ise Sarıkaya'ya Kürtler ile Saçıkara, Örnekköy ve Pusat'a Saçıkara yörekler iskan edilmiştir.

2013 yılı nüfus kayıtlarına göre Kadınhanlı ilçesinin nüfusu ilçe merkezi 13.603 ve köyleri 19.800 olmak üzere toplamda 33.443 tür.⁶

1.1.5. Eğitim

Kadınhanı, Osmanlı devletinin son zamanlarında bir ilim ve kültür merkezi olmuş yüzlerce din ve ilim adamı yetiştirmiştir. 1800-1900 yılları arasında Kadınhanı'nda 7 tane medresenin faaliyette bulunduğu ve bu medreselerde 28 müderrisin ders verdiği Osmanlı Vilayeti Salnamelerinde (yıllık) kayıtlıdır. Bu medreselerde fıkıh, tefsir, hadis, akaid, feraiz, kelim, felsefe, tarih, coğrafya, mantık, hendese gibi tüm ileri ilimleri kapsayan dersler verilmiştir.⁷

---

⁶ Keser, 10.

⁷ Keser, 56.

Son yıllara bakıldığında ise ilçe genelinde okuma-yazma oranı % 98'e ulaşmıştır. Kadınhanı'nda faal durumda olan 31 ilköğretim okulu, 6 lise ve 1 yüksekokul vardır. 2011 verilerine göre 450 öğretmenin görev yaptığı ilçede, yaklaşık 7.500 öğrenci eğitim görmüştür. 1993-1994 eğitim-öğretim yılından bu yana faal olan Kadınhanı Meslek Yüksek Okulu ise ilçeyi eğitim, sosyal, kültürel ve ekonomik yönden olumlu etkilemiştir.⁸

1.1.6. İktisadi Yapı

İlçe nüfusunun %85'lik bölümü geçimini tarım ve hayvancılık yaparak sağlamaktadır. Yetiştirilen ürünler buğday, arpa, şeker pancarı, nohut ve mercimektir. Son yıllarda sözleşmeli üreticilik sistemiyle ayçiçeği, mısır ve tohumluk patates ekimi yaygınlaşmış olup üreticilerin gelir düzeyleri yükselmiştir.

ARAZİNİN DAĞILIMI	ALAN (DEKAR)
Top. İşl. Arazi	1.531.880
Sulu Tarım	267.070
Kuru Tarım	1.265.330
Çayır-Mera	347.480
Orman Arazisi	25.320
Tarım Dışı Arazi	76.690
TOPLAM	1.981.370

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Arazi Dağılımı

İlçede 1942 yılında Altınova Devlet Üretim Çiftliği (TİGEM) hizmete girmiştir. 1945 yılında Başkuyu Ziraî Kombinasyonu olarak ilk mahsulünü hasat etmiştir. 1950 yılında D.Ü.Ç Genel Müdürlüğü'ne bağlanmıştır. 1983 yılında ise TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü) bünyesinde Altınova TİM adını almıştır. Tarım teknolojisindeki yeni gelişmeleri yakından izlemek, değişen çiftçi ihtiyaçlarını zamanında ve tam olarak karşılamak için çalışmakta ve kendini ona göre yenilemektedir.

⁸ <http://konyaaraştırmaları.blogspot.com.tr> 15.11.2016

Yılda ortalama 130.000 dekar alana hububat ekimi yapılmakta yaklaşık olarak 30.000 ton ürün elde edilmektedir. Daha çok arpa ile ekmeçlik buğday üretilmektedir. Elde edilen ürün çevredeki çiftçilerin ihtiyacı kadar tohum olarak hazırlandıktan sonra fazlası satılarak değerlendirilmektedir. İşletmede 900 baş İsviçre (Montofon) cinsi süt sığırı mevcuttur. Yıllık ortalama 2.300 ton süt elde edilmektedir. 7.500 toplam mevcutlu Anadolu merinos koyuncululuğı yapılmaktadır. Üretilen koyunların bir kısmı damızlık olarak çiftçilere satılmaktadır.⁹

Yer üstü sularının yetersiz olmasından, çiftçiler daha çok yer altı suyu kullanımına önem vermektedir. Yağışların azalmasından dolayı son yıllarda yer altı sularında da bir azalma görülmektedir. İlçede gübresiz ekim söz konusu değildir.¹⁰

Cinsi	1986	2012
Buğday	111.720	207.652
Arpa	86.100	118.043
Yulaf	1.260	525
Fasulye	90	6.750
Nohut	360	240
Mercimek	180	400
Patates	800	12.500
Şeker Pancarı	90.000	205.008
Kimyon	332	100
Ayçiçeğı	360	8.040
Kavun-Karpuz	840	1000
Fiğ	700	4.500

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Ekilen Ürün Dağılımı

Cinsi	1986	2013
Koyun	110.943	65.284
Keçi	7.733	6.928
Sığır	8.840	28.556

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Yetiştirilen Hayvan Sayıları

⁹ Özkul, 276-277.

¹⁰ Keser, 11.

1.2. TARİH

1.2.1. Kadınhanı Adının Kaynağı

Kadınhanı Roma döneminde Pira adıyla anılmıştır. Bazı eski kaynaklara göre Kadınhanı ismi Kandenkan olarak geçmektedir. Bazılarına göre ise bölgenin önceden ormanlık olması dolayısıyla “av yeri” anlamına gelen “sayd-eli” olarak geçmektedir.¹¹

Selçuklu devleti zamanında ise Kadınhanı ve yöresi Anadolu'nun fethinde önemli başarıları bulunan Selçuklu Beylerinden Sait Bey'e arpalık olarak verildiği için önce Saideli olarak anılmıştır. Sonraları ise Selçuklu sarayına mensup olduğu düşünülen Mahmut kızı Raziye Hatun'un 1223 yılında bu bölgeye yaptırmış olduğu kışlık kervansarayı buranın adının Kadınhanı olarak anılmasını sağlamıştır. 1928 yılında resmi olarak ilçenin adı Kadınhanı olmuştur.¹²

1.2.2. Eski Çağdan Bugüne Kadınhanı

1.2.2.1. İlk Çağlarda Kadınhanı

Kadınhanı ilkçağlardan bu yana oldukça eski bir tarihe sahiptir. Klasik Doğu Roma döneminde Yunan-Roma yolu üzerinde İkonium (Konya), Laodica Cambustra (Ladik), Pira (Kadınhanı), Philomelion (İlgin) gibi önemli şehirler bulunmaktadır. Bu önemli yol doğu ticareti (İpek Yolu) ve Kral yolu üzerinde önemli bir noktadadır. Aynı zamanda Posta teşkilatı da bu yolu kullanmakta ve üzerinde önemli hanlar bulunmaktadır. Daha sonraları bu yol Bizans Askeri yolu olmuştur.

19. yüzyılda Konya'dan Eskişehir'e oradan da İstanbul'a ulaşan bir araba yolu vardır. Kudüs'e giden hacılar da bu yolu takip etmektedir. Doğu Roma İmparatorluğu Maxmian devrinde İkonium (Konya), Laodica (Ladik), Lysra (Hatunsaray), Galatia vilayeti önemli Roma şehirleridir. Galatia Kadınhanı, Atlantı ve çevresinden oluşmaktadır.¹³

Bu bölge ile beraber Kadınhanı uzun yıllar Etiler'in egemenliğinde kalmıştır. Daha sonra Frigyalılar ve Lidyalılar bu bölgede egemen olmuşlardır. Milattan sonra IV. asırda İranlıların hakimiyetine girmiştir. İskender İmparatorluğu, Bergama Krallığı

---

¹¹ Özkul, 18.

¹² Keser, 17-19.

¹³ Özkul, 19.

da bu bölgede egemen olmuş, yurt tutarak önemli sanat eserleri bırakmışlardır.¹⁴

1.2.2.2. Selçuklular Döneminde Kadınhanı

Büyük Selçuklu Hükümdarı Kutalmışoğlu Süleyman Bey'in 1077 de Konya ile beraber Kadınhanı topraklarını da Romalılardan alışıyla Oğuz Türkleri bu bölgeyi yurt edinmiştir. Oğuz Türkleri Romalıların yakıp yıkarak bıraktıkları köy ve şehirleri onararak yerleşmiştir. Köy ve şehirlerin birçoğunun adını kendi dillerine göre değiştirmiştir.

Oğuz boylarından Kınık, Bayat, Savur, Afşar ve Çavundurlar Kadınhanı'na yerleştirilmiştir. Kadınhanı merkezine Bayat Boyu Doğanlar oymağı, Üçok kolu Çavundur boyu yerleşmiştir. Afşar boyu ise Afşarlı köyüne yerleşmiştir. Kolukısa, Meydanlı ve Karahisarlı köylerine Azeri Türkmenlerinden Şamlar Aşireti yerleşmiştir.

Adını ünlü şahıslardan alan köyler de mevcuttur. Karakurtlu köyü adını Anadolu Selçuklu Sultanı I. Rüknettin Süleyman'ın başkomutanı Karakurt'tan almaktadır. Kökez köyü Karamanoğlu büyüklerinden Kökez Han'dan adını almıştır.

Anadolu Selçukluları döneminde Raziye Hatun tarafından bu önemli yol üzerindeki Saideli yakınlarına bir kervansaray yaptırılmıştır.¹⁵

1.2.2.3. Karamanoğulları Döneminde Kadınhanı

Kadınhanı Karamanoğulları zamanında vilayet olarak idare edilmiştir. Karamanoğlu Mehmet Bey Konya ovasını zaptettikten sonra ikiye bölerek yarısını beylerinden Turgut Bey'e diğer yarısını da Bayburt Bey'e taksim etmiştir.

Turgutoğulları Karamanoğullarının sadık bir emiri olarak Anadolu'da dini, askeri, kültürel ve içtimai açıdan büyük hizmetler vermiştir. Turgutoğlu Hasan Bey oğlu Ömer Bey Saideli vilayetine bağlı Hatun Köyü (Kadınhanı ilçe merkezi)'nde bir tekke yaptırmıştır. Bu tekkeye de Konya'da Mevlana'nın muassır ve müridlerinden

---

¹⁴ Özkul, 19.

¹⁵ Özkul, 20.

olan Cemal Ali tarafından yaptırılan mescidin imamı ve muallimi olan Şeyh Turud'u şeyh olarak tayin etmiştir.¹⁶

1.2.3.4. Osmanlılar Döneminde Kadınhanı

Karamanoğulları Orta Anadolu'nun güneyinde 13. ve 15. asırlarda hakimiyet kurmuş ve bu bölgelerde siyasi, iktisadi ve kültürel açıdan büyük tesirler bırakmıştır. Ancak Osmanoğulları ile ilişkileri çok iyi değildir. Zaman zaman Osmanlılara karşı isyan çıkarmıştır. Çelebi Sultan Mehmet birçok kez yapılan andlaşmalara uymayan Karamanoğulları'nın üzerine yürümüştür. 1414 yılında Akşehir'i alarak Konya'ya doğru ilerleyen Çelebi Mehmet, Karamanoğlu Mehmet Bey'in barış istemesi üzerine savaşı sonlandırmıştır.

Karamanoğullarının son hükümdarı Sarımüd-din İbrahim Bey, Fatih Sultan Mehmet'e Kadınhanı, Ilgın, Beyşehir ve Seydişehir gibi önemli yerleri vermiştir. Osmanlı elçisi Kasap oğlu Mehmet Bey'le andlaşma yapmış ve bu andlaşmaya ölümüne kadar sadık kalmıştır.

Fatih Sultan Mehmet, Saideli'nde bulunan ve Karamanoğullarının sadık taraftarı olan Turgutoğulları'nın Karamanoğulları ile tekrar birleşerek ayaklanabileceği düşüncesi ile bu bölgeyi başka yerlere göç ettirmeye karar verir. Nitekim bu göç neticesinde Saideli (Kadınhanı) dağılmış ve nüfusu azalmıştır. Daha önceleri vilayet olan Saideli Osmanlı İmparatorluğu zamanında Konya vilayetine bağlı kaza merkezi olarak idare edilmiştir.¹⁷

1.3. GELENEK ve GÖRENEKLER

Asker Uğurlama

Askere gidecek gençler sülüslerini aldıktan sonra yakın akrabalar ve komşular tarafından yemeğe çağrılır. Bu yemekler düğün davetleri gibi oldukça özenli olur. Askere gidecek gencin evine gömlek, atlet, pijama gibi hediyeler ve kurabiye gibi yolluk hazırlanarak asker görmeye gidilir. Askere gidecek genç akraba ve tanıdıkların evini dolaşarak vedalaşır ve onlar da gencin cebine harçlık koyar.

Askerler gideceği gün köy meydanında toplanılır. Hoca dua eder. Büyüklerin elleri öpülür ve helalleşilir. Gençler davul ve zurna sesleri arasında uğurlanır. Türk

¹⁶ Özkul, 24.

¹⁷ Özkul, 26.

milletinin olduğu gibi Kadınhanı gençlerinin de en karakteristik özelliği düğüne gider gibi askere gitmesidir.

Bayram

Ramazan ayı geldiğinde şehrin içini tahin kokusu alır. Her köşede pideler, tahinli pideler satılmaktadır. Zengin oda sahipleri bir hafız veya hoca tutar. Odalarda teravih namazları kılınır. Akşamları teravih namazından çıkılınca çarşıda her zamandan fazla kalabalık olur. Tepsiler içerisinde baba tatlısı ve şam tatlısı satılır. Ramazan boyunca kahveler ve bazı iş yerleri sahura kadar açık bulunur. Sahurda gençler sahur davulunun peşine takılarak mahalleyi gezer. Zengin ve şaka yapılmak istenen kişilerin evinin önlerinde davul çalmaya devam ederek uyandırılan kişilerde bahşış almadan evin önünü terk etmezler. Arife günü ikindi namazından sonra mezarlığa topluca gidilir. Hoca yasin okur ve dua eder. Herkes yakınlarının kabirlerini ziyaret eder.

Bayram namazından önce durumu yerinde olan kişiler için Fıtır (Fitre) sadakası denen bir miktar para fakirlere verilir. Bayram günü ailenin küçük erkek çocukları bile erkenden uyanıp bayram namazı için camiye gider. Camiden sonra tekrar kabir ziyareti gerçekleştirilir. Her evden yemekler taşınır ve topluca yenir. Yemek bitince oda cemaati kendi aralarında bayramlaşır, küçükler büyüklerin elini öper. Misafirlere şeker ve kolonya ikram edilir. Çocuklara ise bahşış verilir.

Kurban bayramında bayramlaşma merasimi erkenden yapılır. Bayramlaşma bitince kurbanlar kesilmeye başlanır. Çünkü büyükler kurban eti ile oruç açar. Ardından akraba ziyaretleri başlar. Kurbanda esilen etler ihtiyacı olan kişilere dağıtılır.¹⁸

Cenaze Adetleri

Ölüm haberi mahalle ve çarşı camiinde selalar verilerek halka duyurulur. Ölenin akrabalarından uzakta olanlar varsa haber gönderilir. Sela ile birlikte kabir kazılmaya başlanır. Bir yandan da “alt-üst” denilen cenazenin oruç, namaz gibi borçları için fakirlere sadaka verilirken bir yandan da hocalar hatim iner. Cenazeyi erkekse mahalle imamı, kadınsa bu işi yapan kadınlar yıkayıp kefenler. Komşu, akraba ve tanıdıklar cenazeyi sal denen tahtaya koyarak çarşı camisinin önüne getirirler. Burada topluca cenaze namazı kılınır. Ardından cenaze omuzların üstünde kabre

---

¹⁸ Özkul, 152.

götürülür. Kabre konup üzeri örtüldükten sonra imam ve yakınları telkin duası okur. Kabristanın kapısında topluca Fatiha suresi ve Kuran okunduktan sonra cenaze evine gelinir. Burada cenaze sahiplerine baş sağlığı dilenir. Etraftaki komşular 3 ila 7 gün öğle ve akşam cenaze evine yemek getirir. Burada cenazenin yakınları oturur ve tüm tanıdıklar yanlarında Kuran okuyan bir kimse ile gelip ölünün ruhuna Kuran okuyup baş sağlığı diler. Cenaze evinde iki üç gün sonra helva yapılıp ekmekle beraber mahalleliye dağıtır. Hatim indirip davet verilir. Kırk gün içinde camide ve evde kadın ve erkeklere Mevlit okutulur.¹⁹

Doğum

Çocuk doğduktan sonra kızın anası kundak düzer. Hazırladığı şeylere mahallenin kadınları grup grup gelerek bakarlar. Artık ne kadar fazla ve en ufak ayrıntı düşünülmüşse o kadar ilgi görür. Kalabalık bir grupla bu kundak görülür. Çocuğa da altın takılır ya da para verilir. Bunlar çocuğun yastığına iliştilir.

Çocuğa güzel bir isim konulur. Dedelerin, babannelerin ya da annelerin isimlerini koymak adettendir. Çocuğun ismi kulağına ezan okunarak konulur.

Diş bulguru denen âdete göre yeni diş çıkaran çocukların aileleri bulgur pişirir, akraba ve komşuları davet eder. Onlar da çeşitli hediyelerle davete icabet eder. O gün çocuğun önüne makas, iplik, kalem gibi çeşitli eşyalar konularak hangisini alacağı denir. Eğer çocuk kalem alırsa okuyacağına ya da iplik alırsa terzi olacağına inanılır. Çocuk eğer birinin evine ilk defa gidiyorsa o evin sahibi çorap önlük gibi ufak tefek hediye vermesi gerekir. Yoksa evinin sıçanlarla dolacağına inanılır. Bu hediyeye “sıçancalık” adı verilir.

Oğlan çocuğu biraz büyüyüp saçları uzadığı zaman dedesi berbere götürerek il traşına yüklü bir bahşiş verir. Dükkanda bulunan kişilere lokum ve bisküvi ikram edilir.²⁰

Düğün

Kadınhanı’nda genellikle erkekler asker dönüşü, kızlar ise 18-20 yaşlarında evlenir. Erkek askerlik vazifesini yapıp evine dönünce annesi ve yakın akrabaları kız aramaya başlar. Gelin olacak kızlarda aranan özellikler genellikle iyi ahlaklı, temiz

---

¹⁹ Keser, 101-102.

²⁰ Keser, 100-101.

bir aileden olması ve güzel olmasıdır. Erkek tarafının kadınları bu şartlara uygun gelin kız bulursa bu haberi erkeğin önce kendisine duyurur o da kabul ederse kadınlar kızın ailesinin bu durumla ilgili düşüncesini yoklamaya gider. Kızın ailesi olumlu tutum gösterirse akşamına erkek tarafı toplanarak çiçek ve çikolatayla kızı istemeye gelirler. Kız Allah'ın emri, Peygamber'in kavli ile babasından istenir. Babası kabul ederse lokum ve bisküvi alınır orada küçük dua (söz kesilir) yapılır. İleride kararlaştırılacak bir gün ise nişan yapılır. Nişan töreninde Kuran okunur ve dua edilir. Kıza yüzük, küpe, para takılır ve çember (başörtüsü) örtülür. Lokum ve bisküvi yenir. Geline Nişanda damat bulunmaz onun yüzüğü evinde takılır. Ancak son yıllarda bu durum kaldırılmış gelin ve damadın yüzükleri beraber takılmaya başlanmıştır. Ardından iki tarafın ileri gelenleri bir araya gelerek "mehir senedi" hakkında konuşulur. Kız için erkek tarafından istenen mallar sırayla yazılır. Bu senedi damadın kendisi, babası ve şahitler imzalar. Bu senetle beraber erkek tarafına maddi bir sorumluluk yüklenmiş ve böylece evlilik kesinleşmiştir. Düğün tarihi de kararlaştırıldıktan sonra akraba, komşu ve tanıdıklar davetiye verilerek düğüne çağırılır. Gelin alma genellikle Pazar günü olur. Bugünden önce belediye evlendirme memurluğuna gidilerek resmi nikah kıyılır. Erkek evi maddi durumuna göre 3-5 gün komşu, akraba ve tanıdıklara akşam yemeği verilir. Bu davette zengin fakir farketmeden herkes aynı yemekleri yer. Davette sırasıyla toyga aşısı, etli pirinç pilavı, su böreği, ekmek kadayıfı, bamya çorbası, bulgur pilavı ve üzüm hoşafı verilir. Bir sofraya 12-15 kişi oturur. Oğlan evinin önünde üç gün davul çalar. Davulun önünde gençler kaşık oyunu oynayarak eğlenirler. Cumartesi günü ikindiden sonra davul gençlerle beraber erkeğin akrabalarını gezer, bahşış alır. Davulun önünde deve yapılır. Kadın kılığına giren gençler oyun çıkararak dolaşırlar. Hep beraber kız evine gidilir. Gelinin saçları taranır ve boynuna kına sürülür. Akşamdan sonra kız evinde kına gecesi yapılır. Kadınlar burada tef (talba) ile oynarlar. Oğlanın arkadaşları ise müsait bir evde toplanarak geç vakte kadar saz ile eğlenir. Gelin alma günü sabah erkenden kalkılır. Damat ve sadıç tıraş olur. Damada elbisesini mahalle camisinin imamı giydirir. Saat 10-11 arası erkek evinin önünde toplanan otobüs ve taksilerle kız evine gidilir. Gelin baba evinde duvak içinde dualar eşliğinde alınır. Gelin arabasının önünü kesenlere bahşış verilir. Gelin arabasının yanına perde gerilerek dua ile arabadan indirilir. Gelin ve damat içeriye kol kola girer. Gelinin koltuğunun altına Kuran konur ve eline içi buğday, su ve metal paralarla dolu toprak testi verilerek tek

atışta kırılması istenir. Akşam damadın bir yakını tarafından “Bey yemeği” verilir. Yemekten sonra damat evine gelinerek dualarla damat gerdeğe girdirilir. Ertesi gün “Yüz açımı” geline ve eşyalarına çevredeki kadınlar gelerek bakarlar. Böylece düğün tamamlanmış olur.

1.4. ETNİK YAPIYLA AĞIZ ÖZELLİKLERİ İLİŞKİSİ

Etnik yapı ağız özelliklerinin belirlenmesinde önemli bir ölçüttür. Nitekim Korkmaz'da bu konuya değinerek “dil özelliklerinin etnik ayrılıklara göre tayini ve hangi özelliklerin hangi etnik unsurların ağızlarından geldiği hususunun tespiti, ağız araştırmalarında şimdiye kadar üzerinde durulmamış fakat birinci derecede önemli olan bir noktadadır.”²¹ şeklinde açıklama yapar. Karahan, “Anadolu’da bugün birbirinden farklı ağızların bulunması, 11. yüzyıldan itibaren bu topraklara yerleşen Oğuz boylarının farklı ağız özelliklerine sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Anadolu’ya çeşitli zamanlarda ve çeşitli vesilelerle gelen Oğuz dışı Türk unsurlarla, yabancı unsurların da bu ağızların oluşumunda önemli katkıları olmuştur. Aynı veya benzer özelliklere sahip bu ağızlar, tarihî ve etnik yapı ile bağlantılı olarak Anadolu’nun belirli yörelerinde kümelenmiştir.”²² şeklinde önemli bir takım tespitlerde bulunmuştur.

“Anadolu’ya yerleşen çeşitli Oğuz boyları, muhtelif sebeplerden dolayı sürekli yer değiştirmiş, başkaca boy ve halklarla karışarak yeni yeni siyasi birlikler, yeni yeni aşiretler; yeni yeni ‘ethos’lar da meydana getirmişlerdir.”²³

Kadınhanı ilçesinde Oğuzlar’ın Kınık, Bayat, Savur, Avşar ve Çavundur boylarının, Azeri Türkmenlerinden Şamlar aşireti ve yakın tarihte Kahramanmaraş, Antalya, Aydın, Adana ve Osmaniye’den getirilip yerleştirilen Yörük-Türkmenleri’nin çoğunluğu teşkil ettiği düşünülürse buranın tam bir Türkmen yurdu olduğunu söylemek mümkündür.²⁴ İlçenin yan yana sadece on dakika mesafede olan köylerinde kelimelerdeki ses ve şekil özelliklerinin büyük farklılıklar gösterdiği

²¹ Daha fazla bilgi için bk. Zeynep Korkmaz, **Nevşehir ve Yöresi Ağızları**, Ankara: TDK Yay., 1994, XVI.

²² Karahan, 1.

²³ Güner Gülsevin, Anadolu Ağızlarında Etnik (Boysal) Özellikler ve Çepni Ağızları üzerine, **I. Uluslararası Dialektoloji Çalıştayı**, Rize: Doğu Akdeniz Üniversitesi, 15-19 Mayıs 2008, Gazimagosa / KKTC, **Turkish Studies**, “Hamza Zülfikar Armağanı”, Volume 4/3, Spring 2009, 1067-1080.

²⁴ Keser, 10.

görülmektedir. Durum böyle olunca etnik zenginliğin, ağız yapısındaki çeşitliliği artırdığını söylemek mümkündür.

1.5. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA BÖLGENİN YERİ

Anadolu ağızları üzerindeki çalışmaların başlangıcı (1867)'nden 1940 yılına kadarki dönemini “yabancı araştırmacılar” dönemi olarak adlandıran Korkmaz, asıl çalışmaların bu yıllardan sonraki dönemde yerli araştırmacıların da işin içine girmesiyle başlamış olduğunu belirtir ve bu dönemi “yerli araştırmacılar” dönemi olarak adlandırır.²⁵

Konya üzerine yapılan ağız çalışmalarına bakıldığında²⁶ birkaç ilçe dışında kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Diğer incelemelerin çoğu mezuniyet tezlerinden ibarettir. Konya ve yöresi ile ilgili bildiri, makale ve mezuniyet tezleri şu şekildedir:

1. Ayva Aziz (2001) Mehmet Ali Köyü (Güneysınır / Konya) Ağızında Kullanılan Fiiller. *Türk Dili*, 600: 844-854.
2. Batı Ali (1979) Konya İli Beyşehir- Yeşildağ Kasabası Ağızı. Mezuniyet Tezi, İ. Ü., Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.
3. Büyükalkan Mehmet (1989) Konya Ağızından Örnekler. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı , Ankara.
4. Caferoğlu A (1963) Akhisar ve Cihanbeyli Ağızları. *Yıllık*: 1-38.
5. Kaynak Duran (1972) Konya Ereğli Ağızı. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
6. Kişmir C (1966) Konya Ağızında Örnekler. *TFA X/199*: 3985.
7. Kocamaz İ (2013) Konya İli Taşkent İlçesi ve Köyleri Ağızı. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, , Konya.
8. Konya Ağızları Üzerinde Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışmalar, Yeni Konya Gazetesi, s. 4683 Konya 19 Eylül 1962.

²⁵ Zeynep Korkmaz, Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar, Ankara: **TDAY-Bellekten**1975-76, 1975, 143.

²⁶ Tuncer Gulensoy ve Ercan Alkaya, **Türkiye Türkçesi Ağızları BİBLİYOGRAFYASI**, Ankara: Akçağ Yayınları, 2003, 224.

9. Kula Hasan (1973) Akşehir Ağzı/Konya/. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
10. Küçükbezirci S. (1960) Konya Atasözleri ve Deyimleri. *VI/134*: 2233-2234.
11. Öğretici Emel (1972) Konya Ağzı. Mezuniyet Tezi, İ. Ü., Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.
12. Önder Mehmet (1963) Konya Ağzı Üzerine Çalışmalar. *TFA VIII/169*: 3146.
13. Özbay Murat (1987) Konya Ereğlisi Ağzı (Derleme-İnceleme-Sözlük). Mezuniyet Tezi, Atatürk Ü, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Erzurum.
14. Özkan Abdullah Ergin (1960) Konya Ağzı. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
15. Özyürek R. (2012) Konya Ereğli'sine Yunanistan Selanik ve Yöresinden Göç Eden Türkler Arasında Konuşulan Ağız Özellikleri Üzerine Bir İnceleme. *Prof. Dr Mine MENGİ Adına Türkoloji Sempozyumu Bildirileri*. Adana, 20-22 Ekim.
16. Sakaoğlu, S. (1989) Konya İli Merkezinde Tespit Edilen Bazı Kelimeler Üzerine. *TK, Yıl: XXVII, S312*: 236-241.
17. Sakaoğlu, S. (1996) Konya İli Merkezinde Tespit Edilen Bazı Kelimeler Üzerine. *1. UTDK 1988, Bildiriler*, Ankara, 357-362.
18. Sakaoğlu, S. (1999) Az Bilinen Bazı Konya Atasözleri ve Deyimleri Üzerine. *III. UTDK 1996 (Bildiriler)*, TDK Yay., Ankara, 997-1004.
19. Sakaoğlu, S. (2000) Konya Ağzında Kullanımdan Düşmeye Başlayan Bazı Fiiller. *4. UTDK (25-29 Eylül 2000, İzmir)*'ye sunulan bildiri.
20. Uysali İdris Nebi (2017) Kuzören (Konya-Bozkır) Köyü Ağzından Derleme Sözlüğü'ne Katkılar. *Diyalektolog Dergisi*, 79-85.
21. Yegülap Gülperi (1964) Konya Ağzının Fonetik ve Morfolojik Tedkiki. Mezuniyet Tezi, İ. Ü., Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.

2. SES BİLGİSİ

2.1. ÜNLÜLER

2.1.1. Ünlü Çeşitleri

Kadınhanı ağzında yapılan inceleme sonucu Türkiye Türkçesi yazı dilinde bulunan 8 ünlüden farklı olarak bazı ünlülerin, boğumlanma aşamasında ünsüzlerle etkileşim haline girerek değiştikleri görülür. Boğumlanma aşamasında değişen ve yazı dilindeki ünlülerden farklı olarak tespit edilen ünlüler: [á], [κ], [â], [ã], [ä], [ê], [é], [∅], [í], [∆], [♠], [ó], [ñ], [●], [ú].

2.1.1.1. /a/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[á]: Bu ses bölge ağzında yaygın olarak kullanılan orta damak ünlüsüdür.²⁷ Bu ünlü çoğunlukla /a/>[á], /o/>a/>[á] ve nadiren de olsa /e/>[á] ve /i/>[á] değişimi neticesinde meydana gelir. İlerleyici veya gerileyici ünlü benzeşmeleri sonucunda oluşan [á] ünlüsü, bazen de ünlü benzeşmeleri, ünsüzlerin artılaştırıcı veya önlüleştiren etkisi gibi durumlarda da oluşabilmektedir. /y/ sesinin önlüleştiren etkisi bu ünlünün meydana gelmesinde oldukça büyük öneme sahiptir. Bunun yanı sıra bu ünlü /c/, /ç/, /f/, /p/, /ş/, /y/, /z/ ünsüzleri ile ön damak /g/ ve /k/ ünsüzleri, ön avurt akıcı /l/ ve akıcı /r/ ünsüzünün yanında da meydana gelebilmektedir.²⁸ Kadınhanı ağzında bu ünlünün özellikle /y/ sesinin yanında sistemli olarak kullanıldığı görülür.

/a/>[á]: çapaıayacı— 1/8, yáparı— 2/16, piláv 3/14, □áyfe 3/24, antályeden 4/31, bamyá 8/27, yávr∆m 8/61, □áyínnam 12/23, yá fınan 14/74, ürüyámda 17/23, o—uyá 20/34, ayáıgabısu 20/46, gonyádan 34/100, ba faşıáyó L 36/34, ānáca L 38/64.

/e/>[á]: şıkát 1/56, ciğárim 6/49, ba—çálerimizde 6/79, cin□án 8/59, ba—ále 23/29, keşkáh 34/21, çTnádip 34/111, yáránnTne 36/36, gıyáfát 36/57.

/o/>a/>[á]: yápiyá— 2/17, sa fıyá— 2/23, o—uyám 2/70.

/i/>[á]: de Faşiridik 34/26.

[κ]: /a/ ile /ı/ arasında boğumlanan, genellikle bölge ağzında /ğ/ sesinin düşmesiyle ortaya çıkan yarı dar bir ünlüdür. Aynı zamanda ilerleyici ve gerileyici ünlü benzeşmeleri de ünlünün oluşumunda etkilidir. Değişim çoğunlukla /a/>[κ], bazen de /ı/>[κ], /i/>[κ] şeklinde olabilmektedir.

²⁷ Ahmet Bican Ercilasun, **Kars İli Ağzları**, Ankara: GÜ Yay., 1983, 51.

²⁸ Ramazan Bölük, **Serik (Antalya) Ağzı**, Erzincan: 2011, 18.

/a/>[κ]: ǵaldırmkȳá 2/11, укрȳya— 2/28, ceryknnı 2/52, ɕarqȳá 2/79, κÇçí[⊥] 6/25, anky|a 7/71, ayκ[⊥]ab|ar 18/29, a[⊥]rabkȳá 19/68, ɕı—κı[⊥]anā 20/102, baŋgȳá 27/7, ǵurκmı 21/38.

/ı/>[κ]: pκrasa 6/38, babamκzæanamız 11/4, sādκ[⊥] 18/13.

/i/>[κ]: sāhκbı 3/56.

[â]: Bu ünlünün meydana gelişinde yuvarlak ünlüler ve dudak ünsüzlerinin etkisi bulunmaktadır. /a/ ile /o/ arasında boğumlanan bu ünlünün değişim yönü /a/>[â], /o/>[â], /e/>[â] şeklindedir.

/a/>[â]: yâ|a 6/10, vâh vâh 6/47, hâzar 11/117, sâna 18/41, ǵâdinanna 21/60, ânō ƒo 29/63, bâba^L 33/77 zâman 40/80.

/o/>[â]: ɕamæâ|u[⊥]dan 16/52, ândan 18/17, ândo 19/86, ândı 30/14.

/e/>[â]: nâvrız 10/3.

[ã]: Bu ses, bir geniz sesi olan nazal n'nin kaybolarak, fonksiyonunu yanındaki a ünlüsüne yüklemesi ile oluşur.²⁹ Bölge ağızında çok sık olarak kullanılmayan bu ses bazen karşımıza şu örneklerde çıkmıştır:
sa ƒã 1/6, ba ƒã 11/75, da ƒã 38/87.

2.1.1.2. /e/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[ä]: Bu ses normal /e/ ünlüsüne göre daha geriden ve açık bir şekilde söylenir.³⁰ Bu ünlünün değişim yönü /e/>[ä] şeklindedir.

/e/>[ä]: şerâfli 6/22, fenâr 6/53, şehâr 6/80, yerä 7/18, bizlerdä 7/19, ɕâkdi 7/39, vèrecäkdir 11/93, gelmädi 21/33, yemäk 34/57, bäkçiler 34/105, äkmek 35/23, evät 39/78.

[è]: “ /e/ ile /i/ arasında, /i/’ye daha yakın, kapalı veya yarı kapalı, dar veya yarı dar, dil sırtı /i/’ye nazaran biraz daha geride kabarak oluşan bir ünlüdür.”³¹ Bölge ağızında sıkça yer alan kapalı e ünlüsü genellikle kelimenin ilk hecesinde yer alır. Bu sesin, asli ses olma durumu araştırmacılar tarafından tartışma konusudur. Kapalı e

²⁹Tuncer Gülensoy, **Kütahya ve Yöresi Ağızları**, Ankara: TDK Yayınları, 1988, 28-29.

³⁰Selâhattin Olcay, **Erzurum Ağızı**, Ankara: TDK Yayınları, 1995, 20.

³¹Daha fazla bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, Münteha Gül, Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağızları ilişkisi, Çorum: **Karadeniz Araştırmaları, Bal-kan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi**, S 11, Güz, Karam Yayınları, 2006, 111-148.

sesinin anlam ayırt edici özelliği de bu sesin asli olma durumunu güçlendirir niteliktedir.

/e/>[é]: yètmışæiki 1/21, yèmekleri 1/33, dèniydi 1/36, èrkek 2/11, gèce 2/39, yèmleirim 2/46, yènge^L 2/91, èltimiz 3/32, yèlden 3/58, bèygirle 4/40, dèdim 9/7, yère 9/55, èrkenden 9/75, gèş 10/29, şènnikli 11/55, gèdiyi 12/9, cèhizi 12/47, kèyfi 12/73.

[é]: Bölge ağzında sık kullanılan bu ses, boğumlanma noktası /e/ ile /i/ arasında daha çok, /i/ sesine yakın yarı dar bir ünlüdür.³² Genellikle kelimenin ikinci hecesinde bulunur. /y/ ünsüzünün daraltıcı etkisi söz konusu olan [é] ünlüsünün değişim yönü daha çok /e/>[é] şeklindeyken nadiren de olsa /i/>[é] şekline rastlanır.

/e/>[é]: keFèni 1/7, patetés 2/49, verméyiz 4/12, domatés 4/21, hastanéye 5/41, èpéy 5/92, bişirméye 6/89, diyerékden 8/70, kèyfi 9/49, reçél 11/67, gèrdé ƒe 20/34, pencèreni^L 23/33, isdéyen 28/24, ünüvestéye 28/47, tenékeni^L 29/107, medereséyi 39/38, édèceklermiş 40/17.

/i/>[é]: dè ƒèller 4/35.

[Ŋ]: “/e/ ile /ö/ arasında boğumlanan, yuvarlaklaşmış bir ünlüdür. Çoğunlukla /b/, /m/ ve /v/ gibi dudak ünsüzlerinin yuvarlaklaştırıcı etkisiyle meydana gelmektedir.”³³ Bu ünlünün değişim yönü /ö/> [Ŋ] ve /o/> [Ŋ] şeklindedir:

/ö/>[Ŋ]: bŊleydi 2/79, bŊrek 3/10, Ŋnce 3/28, bŊbrek 4/74, bŊlik 5/45, bŊyüme 6/3, Ŋtek_T 18/56, yŊnden 24/79, Ŋldürdügæişde 29/15, dŊkili 34/37, kŊşelerini 36/11, bŊyle 37/62, dŊvmesiyne 37/72, bŊy_♣yejek 39/80.

/o/>[Ŋ]: Ŋnden 6/92, gidiyŊ 39/46, endiriyŊ 39/69, kesiyŊ 39/71.

2.1.1.3. /ı/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[í]: /ı/ ile /i/ arasında bulunan bu ses bölge ağzında sıkça karşımıza çıkmaktadır. Bir ara ses olan [í] ünlüsü orta damağın /i/ sesine yakın bir yerde boğumlanır. /y/ sesinin

³² Daha geniş bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük, Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/1 Winter 2011, 410.

³³ Esra Kirik, *Kahramanmaraş Merkez İlçe Ağzı*, Sakarya: 2011, 48.

önlüleştirci etkisi bu sesin meydana gelmesinde oldukça etkilidir.³⁴ /y/ sesinin haricinde c, ç, r, s, = gibi diğer ünsüzlerin de bu sesin oluşumunda etkisi bulunmaktadır. Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ı/> [í] bazen de /i/> [í], /o/> [í], /a/>[í] ve /u/> [í] şeklindedir.

/ı/>[í]: amcayí L 1/1, ğayınbaba 1/49, çı = ıyón 4/7, iççik 5/83, çalışıyó 7/3, çibannar 9/27, ğarı 23/10, dışını 23/51, masasıydı 27/17, mezerlí = larımız 34/13, nasıydı 36/90, āltı 37/20, yú = arlayıveridi 37/106, sılamı 38/19.

/i/>[í]: ciĝarım 6/49, ísan 7/18, çorbası fıbi 8/74, şa fıtlık 9/43, hanı 11/80, cecí L 19/37, órterdí = 20/79, s = lemedí 28/9, vėrdiĝim 28/22, yüzerdik 36/15, mināsip 38/80.

/o/>[í]: satıyí 1/42, yí—ıyí 17/62, hasda = anıyí L 24/106, yapıyırım 28/2, yazıyí L 28/4, çı—ıyí = lar 37/55.

/a/>[í]: do = uracıydı 20/99, yapıcıyí = 5/29, mayışım 31/70.

/u/>[í]: yımırta 20/53.

[Δ]: /ı/ ile /u/ arasında boğumlanan bu ses dudak ünsüzlerinin yanında sistemli olarak görülmektedir. Yarı yuvarlak olan bu ünlünün değişim yönü çoğunlukla /u/> [Δ] nadiren de /ı/>[Δ] şeklindedir.

/u/>[Δ]: b Δ ra = arı L 1/32, dā = [Δ] 2/10, yavr Δ m 2/16, sav Δ rıy = lardı 2/60, y Δ m Δ şa = 3/33, m Δ staFa 3/54, m Δ rādını 3/55, ı—lam Δ rimızdan 6/5, ham Δ rı 8/76, ğa = [Δ rıdı = 8/109, a = şre 12/109, çam Δ r 17/56, sad Δ ı = ı = lar 18/60, ğa = [Δ şdırdı = 20/18, sa = [Δ şasıya 20/77, ç = [Δ ş 21/4, saf Δ r 21/13, maz = [Δ mıdı 26/92, m Δ s = a 28/47, ğav Δ rı L 32/59, he = y = r Δ m 34/2, y = m Δ r 35/27, m Δ sa 39/70, sab Δ nı 40/99.

/ı/>[Δ]: g Δ z 20/100.

2.1.1.4. /i/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[$\spadesuit$]: /i/ ve /ü/ arasında boğumlanan bu ses bölge ağzında bir geçiş ünlüsü olduğundan sistemli olarak görülmez. Bu sesin değişim yönü /ü/>[$\spadesuit$], /i/>[$\spadesuit$] ve /ı/>[$\spadesuit$] şeklindedir.

/ü/>[$\spadesuit$]: = ó = ümüz $\spadesuit$ L 2/5, d = nyáyá 13/44, hüs = n $\spadesuit$ feye 20/72, b = n = y $\spadesuit$ yejek 39/80.

/ı/>[$\spadesuit$]: dóker $\spadesuit$ k 18/38, iç $\spadesuit$ rü 28/89.

³⁴ bk. Zeynep Korkmaz, NYA, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1994, 32.

/ɯ/>[ʌ]: cenābʌlallah 20/103.

2.1.1.5. /o/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[ó]: /o/ ile /ö/ arasında, daha çok /o/ ünlüsüne yakın geniş ve yuvarlak bir ünlüdür. /y/ sesinin önlüleştirci etkisiyle şimdiki zaman çekimlerinde yaygın olarak kullanılır. Bunun yanında art damak /ɽ/ ve /ğ/ ünsüzlerinin artılaştırıcı etkisi de ünlünün oluşmasında önemli bir etkidir.³⁵ Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ö/>[ó] ve /o/>[ó] bazen de /u/>[ó], /e/>[ó] ve /ü/>[ó] şeklindedir.

/ö/>[ó]: ɽópek 1/1, □órucü 1/11, óyle 1/15, ɽóylü 1/18, bóreklik 1/65, dókerik 2/8, ɽólgesi 6/25, sóğünüfürdü 6/52, ó ɽümüzü 6/53, ónlükæoşur 8/54, ɽómbe 10/39, bó fúrleri ɽe 11/18, □óçen 11/31, neæ ɽş□órecēz 11/93, bórtlediriz 12/109, dó ɽeller 14/100.

/o/>[ó]: ahyóna 1/41, ğamyóna 2/61, televizyónnarda 2/84, tansiyónum 2/96, çalışıyódun 4/5, óldu 18/14, óæún 22/39, tókiye 25/60, ğaryólğa 25/96, yó— 28/4, yóğur 28/71, kiló 31/60, □óş 34/26, □órum 35/48.

/u/>[ó]: yó—ardan 6/55, usólümüz 8/48, bó fún 20/72, bóæez 33/15, yónan 39/40.

/e/>[ó]: nó fúrüyü ɽ 1/52, dóvletden 11/32, amanæó fúzü 31/1, bu ɽóz 33/8.

/ü/>[ó]: □ózel 2/65, hókümet 6/65, □óyá 23/69.

[ʌ]: /o/ ile /u/ arasında boğumlanan [ʌ] sesi, çene /o/ ünlüsüne göre daha dar bir durumdadır. Bu sesin değişim yönü daha çok /o/>[ʌ] nadiren de /u/>[ʌ], /ü/>[ʌ] ve /a/>[ʌ] şeklindedir. /u/>[ʌ] değişiminde ağızlarda yeni yeni oluşmaya başlayan genişlik-darlık uyumunun etkisi büyüktür.³⁶

/o/>[ʌ]: ğnymuşdur 3/67, sa ɽnɽu ɽ 4/3, s'nfra 6/15, ārıy'nır 12/20, d'n ɽum 14/81, d'n ɽuncu 14/82, ç'n ɽuɽları ɽ 14/100, ğ'nrdüɽ 20/69, s'nsyete 20/70, y'n ɽudu 26/34, kil'n 28/78, y'n ɽurt 29/66, y'n ɽurusu ɽ 32/43, y'nɽus 38/115.

/u/>[ʌ]: y'nɽarı 29/66, 'nrus 39/57.

/ü/>[ʌ]: m'nbāre ɽe 11/52.

/a/>[ʌ]: ɽav'nbada 22/103.

³⁵ Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük, **Antalya ve Yöresi Ağızları (Giriş–İnceleme–Metinler)**, Ankara: Gazi Kitabevi, 2012, s 839.

³⁶ Erdem ve Bölük, 58.

2.1.1.6. /ö/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[●]: /ö/ ile /ü/ arasında boğumlanan bu ses zayıflamış /ö/ ünlüsüdür. Türkiye Türkçesi ağzlarında bu sese pek sık rastlanmaz.³⁷ Bölge ağzında daha çok bir dudak sesi olan b sesi ile beraber görülmektedir. Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ö/>[●] bazen de /ü/>[●], /e/>[●] ve /o/>[●] şeklindedir.

/ö/>[●]: ●nağ 4/2, d●rdü 4/3, k●y 4/35, ●lümlerde 5/34, ●dediler 6/24, tüm●r 6/35, ●pmeye 8/62, b●rek 8/68, ●şduk 9/54, d●ndü 12/9, ●rtüverillerdi 19/73, ●bür 21/3, s●ndürü 21/72, ●termiş 21/102, ●zsüz 33/3.

/ü/>[●]: b●yü fümüş 1/1, h●kümet 6/43, ●mmü 27/76, g●zel 34/24, ●zengili 36/96, y●rüdü fü 36/95.

/e/>[●]: y●miye 4/90, d●yüs 28/103.

/o/>[●]: s●hpetlerini 36/98.

2.1.1.7. /u/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[ú]: /u/ ile /ü/ arasında boğumlanan bu ses bölge ağzında oldukça sık görülür. Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ü/>[ú] ve /u/>[ú] bazen de /i/>[ú] /o/>[ú] ve /ö/>[ú] şeklindedir.

/ü/>[ú]: dú fúnü Læoıdu fundān 1/3, □úÇçükler 1/14, şükür 1/56, evelkiæún 1/69, □úl 2/6, □únü 2/12, □únaşşı— 2/52, dó=úlüydü 2/63, =úFledliyedik 2/79, □órülmedik 3/68, =úmesde 9/12.

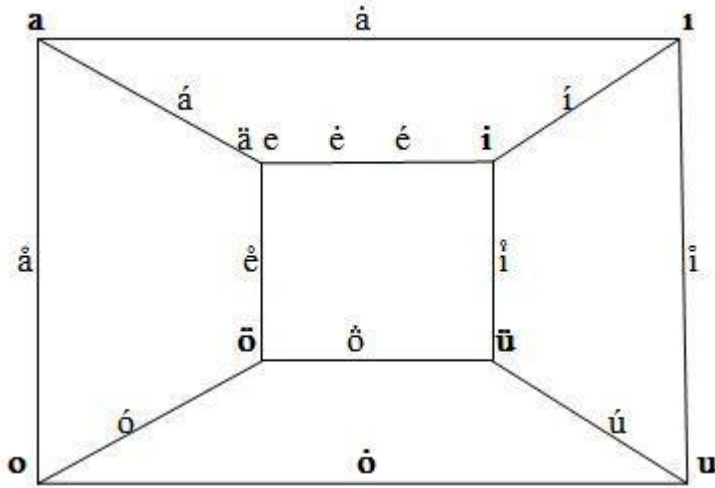
/u/>[ú]: buyúru L 1/2, úsülü 1/11, súy 1/48, búçu= 13/67, yúrt 21/47, boyúnumda 24/68, góyúnan 25/18, gónuşmúyí 27/4, toplúyú 27/38, gúzuyú 27/90, yú=arda 28/75, uyúdæoıdu 30/41.

/i/>[ú]: úçúydü 3/96, músāfirl | fe 4/26, púskú fút 5/51, tansúyón 12/19, üçürü 15/40.

/o/>[ú]: oıúyú 1/27, buıunuyúm 2/102, oturuyúdu 2/105, yú furuyú L 21/85.

/ö/>[ú]: nó fúrüyü L 1/51.

³⁷ Mukim Sağır, *Anadolu Ağzlarında Ünlüler*, TDAY-Belleten Ankara: TDK Yay., 1995, 386.

Tablo: Kadınhanı ağızında bulunan ünlülerin şeması.

2.1.2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık

Boğumlanma süreleri normal ünlülere göre daha uzun olan veya normal uzunluktaki iki ünlünün boğumlanma sürelerini kapsayan ünlülere “uzun ünlü” denir.³⁸ Ana Türkçede ilk hecede var olduğu düşünülen ünlü uzunluklarını³⁹ en iyi şekilde koruyan şive Türkmen Türkçesidir.⁴⁰ Ancak Türkçede uzun ünlü olmadığını savunan Türkologlar da bulunmaktadır.⁴¹ Bununla birlikte Zeynep Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları* kitabının dipnot kısmında, bazı görüş ayrılıklarına rağmen, uzun ünlünün, Türkçenin Ana Türkçe devrinden geldiği ve kelimelerin kök hecelerinde aslında var olduğunu kabul eder.⁴² Batı Anadolu ağızlarında asli uzun ünlüleri tespit eden Korkmaz, bu konuyla ilgili ilk çalışmayı da ortaya koyar. Asli uzun ünlüler ile ilgili, diğer önemli kaynak ise Mehmet Dursun Erdem’dir. Erdem, Anadolu’nun tamamını kapsayan çalışmasında tespit ettiği asli uzun ünlüleri ve bunların listelerini oldukça detaylı bir şekilde verir.⁴³

Kadınhanı ağızında asli uzun ünlü olarak tespit edilen örnekler şu şekildedir:

³⁸ Korkmaz, 36.

³⁹ A.von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, çev. Mehmet Akalın, Ankara: TDK Yayınları, 1988, 33.

⁴⁰ Mehmet Dursun Erdem, *Asarcık Ağızı*, Samsun: 2001, 42.

⁴¹ Faruk K. Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1977, 46.

⁴² Daha detaylı bilgi için bk.Korkmaz, 36.

⁴³ Daha detaylı bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, *Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları*, *Journal of Turkish Studies*, Volume 27/II, (ed. Sinasi Tekin-Gönül Alpay Tekin), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University, 2003, 79-110.

2.1.2.1. Uzun /a/ ünlüsü:

ad: ādım 20/7, 21/2, 24/1, 28/1, 34/2, 37/2.

ağla-: ālamayá 35/42, ālardı 37/50.

al: āllı 34/119, 34/120.

altı: ōnæāltı 4/57, onæāltı 29/46, āltı 37/20, āltı 35/67.

altın: āltın 36/22, āltınæèderdik 36/22, āltını 36/24, āltının 36/105, āltınını ^L 36/108.
āltınını ^Læucundan 36/109.

an: ānında 29/13.

anla-: ānadacam 3/41, ānadırdı 21/76, 21/88, ānadıyırım 21/117.

bağla-: bālayáca[⌊] 13/98, bālağlarıdı 14/49, bālardı[⌊]19/7.

bulaş-: buğāşı[⌊] 35/72.

davul: dā[Δ] 2/10.

kaç-: gāşdı 27/135 gāşdım 40/86.

var-: vāryım 28/68.

yarın: yārin 6/33.

yaş: yāşına 13/65, y®ş 38/63.

yaylı: yāylıynan 13/28.

2.1.2.2. Uzun /e/ ünlüsü:

ben: bēn 12/1, 22/18, bēn[⌊] 22/127, b®ş 6/2, 20/3.

beş: bēş 4/11, 17/21.

de-: dēdi 9/20, dēmiş 23/143, dēy 20/47.

ēv: ēvli 34/3.

gel-: gēlsin 22/104, gēldi 28/107.

sen: sēn 40/88.

ver-: vērdi 3/65, vērmezlerimiş 3/92.

ye-: yērdik 19/9.

2.1.2.3. Uzun /o/ ünlüsü:

boz-: bōzuyú 17/42.

çok: çō[⊥] 4/54, 6/85, 7/67.

on: ōn 40/89.

sonra: sōna 1/38, sōnacım 9/78, sōnam 9/84.

yok: yō[⊥] 14/79, 15/54, 35/75.

2.1.2.4. Uzun /ö/ ünlüsü:

dört: d•rdü 18/5, 39/24.

ören: •ren 39/72.

öğle: êğlen 7/28, •le 4/12, •lenecek 24/96.

yörük: y•r•ü f•ü L•æişi 36/112.

2.1.2.5. Uzun /ı/ ünlüsü:

kız: g̃ız 29/76.

2.1.2.6. Uzun /i/ ünlüsü:

y_⊥digæiŝde 1/29, b_⊥ 10/66.

2.1.2.7. Uzun /u/ ünlüsü:

bu: b• 1/1, 7/38, 9/5, 36/109, 37/50.

bulan-: b•ıanı[⊥] 38/38.

2.1.2.8. Uzun /ü/ ünlüsü:

y•ürüktür 34/1, d•üzgün 34/119.

2.1.2.9. Ashında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi

Bölge ağzında yapılan incelemeler sonucu özellikle dilimize giren yabancı kelimelerin uzunluklarının korunamadığı tespit edilmiştir. Yörede kısalma eğilimine giren uzun ünlülerin kısılırken yerine “y” ünlüsünü getirdikleri görülür. Aşağıdaki örnekler bu durumu doğrular niteliktedir:

ayfet 7/25, ibaydeti L_i 15/50, dayvet 16/76, hayıla 34/49.

Farklı sebepler doğrultusunda kısalan kelimeler ise şu şekildedir:

adet 1/23, imam 1/45, mesełá 2/72, terevimizi 4/47, maļæoıdu 4/77, şaban 12/37, barabarı¹ 32/65, ğıyávatı 34/119, vastam 35/75, ğabuļæ[¶]tdi 12/5, evļadļarıyí^L 15/74, dene 18/12, h•kümet 34/5, úsülü 1/11, haļ 1/31, bazardan 37/35, zuman 4/18, hakiġaTtan 40/105.

2.1.2.10. Ashında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısalması

Kadınhanı aġzında normal uzunlukta olan ünlülerin kısalması ses olaylarına ve kişisel kullanımlara baġlı olarak deġişmektedir. Özellikle kaynak kişilerin hızlı konuşması, vurgu ve tonlama farklılıġı neticesinde bazı ünlüler kısalma eğilimine girer: baļım 1/72, şöle 19/25, diyö 39/45, do¹uzüz 21/2, anādī 30/40, oļuyıdu 19/48, şölē 19/27, adamımız 21/1, yóıuyıru— 23/3, süpürüdük 19/30, □örüyürüm 6/36.

Yazı dilinde düşen i- fiili bölge aġzında bazı örneklerde kısa ünlü şeklinde varlığını sürdürmektedir: varısa 20/45, ayí^Læışşıyımış 23/55, varıdı 32/90, dēr¹miş 23/25 öncey¹di 23/129.

Ünlü türemesi sonucu kelimelerin başına gelen ı ve i ünlüleri genellikle kısalır.⁴⁴ Bölge aġzında bu durumu görmek mümkündür: aļļahæırāzı 6/35, ıra fat 6/84, ıravānan 11/63, ırahmetl^T 25/11, ıramazanda 29/97.

Genellikle ünlü ile bitip ünlü ile başlayan kelimelerde gerçekleşen ulamalarda ilk kelimenin sonundaki ünlü kısalır: ekmææēdiyi^L 1/65, birææādar 6/19, nææaparız 6/30, çörææotu 14/77, aļļäiæzin 15/52, fadimanææabam 17/82, parææataļlardı 19/83, dadļiæaş 3/54, acıæişde 4/4, çalġiæetçemize 4/15, ufaļāmıæatdım 35/53, kilöæoļan 20/103, b•yüæoļan 39/70, m∆staFææa fa 25/5, ġo^Lşüæarasında 1/37, şönüæorayá 18/28.

Düşmek üzere olan vurgusuz orta hece ünlüleri de bölge aġzında kısalarak varlığına devam eder: vēr¹riz 6/17, uyü—u 23/31, ġaļannarına 39/35, varırı— 20/31, ey¹si^L 31/64, şehēre 20/70.

Dilimize yerleşen yabancı kelimelerin bir kısmında ünsüzlerin arasında türeyen kısa ünlülere, bölge aġzında da rastlanılmıştır: met¹re 2/106, ġayıbæætmeden 11/117, et¹rafını 19/30, ġompile 29/61, masıraFı^L 38/10.

⁴⁴ Mehmet Aydın, *Aybastı Aġzı*, Ankara: TDK Yay., 2002, 15.

2.1.2.11. Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler

Ses olayları neticesinde meydana gelen uzun ünlülerin varlığı bilinmektedir. Bu ses olaylarından biri de hece kaynaşmasıdır. Burada uzun ünlü, ünsüz harfin eriyerek önündeki ve sonundaki iki ünlüyü birleştirip tek bir uzun ünlü şekline getirmesiyle oluşur. Kadınhanı ve yöresi ağzında özellikle $\underline{\text{ı}}$, ğ, h, y ünsüzlerinin erimesi sonucunda oluşan uzun ünlülere rastlanılır:

bālım 1/89, ayāna 2/14, yāprānı 2/50, a-şamāæda $\underline{\text{ı}}$ 6/37, z ṭ ni 18/63, diyecēm 19/15, ilēnlen 19/90, yimēne 20/32, çoJūdum 37/8, dā 37/67, inēmiz 29/126, çokæiy ṭ k 26/50, ırātım 35/71, ābimiz 10/88, iļāna 3/20, n•rüyü Ḷ 23/82, kesm ṭ ni 39/13, ğaşşīnan 40/19.

2.1.2.12. Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler

Bölge ağzında tespit edilen uzun ünlülerden bazıları da ünsüz düşmesiyle oluşmuştur. *Buran*'a göre düşme eğilimi taşıyan ünsüzler önce belirginliklerini kaybeder sonra da boğumlanma süreleri zayıflar. Bu süreçten genellikle yanındaki ünlü etkilenir. Bu ünlü, kaybolan ya da ünlüleşmeye başlayan ünsüzün görevini üzerine alır. Sonuç olarak bu ünlü, üzerine aldığı ünsüzün etkisiyle daha da güçlenir ve belirginleşir.⁴⁵

/ğ/ düşmesi: çocu $\underline{\text{ı}}$ lüm 1/17, dāları Ḷ 1/47, oruşlūmuz 2/20, bā 2/25, ocā Ḷ 2/61, sā 39/52, *erēlide* 2/35, ēlençe 10/19, sālīna 14/60, çırışırım 15/67, $\underline{\text{ı}}$ oyne ṭ 23/142 ç ṭ nādip 34/111, c ṭ fer 39/77, çocū fa 39/81, tūļa 40/91, oļum 1/15, dōru 1/17, bālayāca $\underline{\text{ı}}$ 13/98, •retmenner 14/99.

/h/ düşmesi: de fā 40/102, *ibrām* 4/62, ğāfaļtı 5/37 dā 6/22, bilļa 9/7, aļļām 11/32, mālleden 11/120, ğāveciye 12/2, b |ædā 12/101, bāçe 13/47, veļāsılı 13/94, iļāna 18/39, zabānan 19/41, bāşış 19/80, şā fin 22/27, sābı 22/63, sāsını Ḷ 22/89, *sidæāmed* 23/89, *maşşalļa* 22/102, *māmut* 27/55 .

/ı/ düşmesi: soracāmış 2/3, āşam 2/37, duļādı 2/41, ıravānan 11/63, yāzacāmış 12/69, olacādı 12/105, bālım 13/6, yō 13/48, çalışacāmış 16/106, orānan 17/35,

⁴⁵ Daha fazla bilgi için bk. Ahmet Buran, Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında İkincil Uzun Ünlüler, II. Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni, Erciyes Üniversitesi, 10-12 Nisan 2006.

şafānan 17/62, deļānnı 18/22, yátālırdı= 19/40, anaļımiş 21/87, ısıdacādım 24/97, ğonacāsa 28/11, nādar 28/18.

/k/ **düşmesi:** ekmē 2/8, ölmeyecēdi 9/67, gelmeyecē 9/59, ölmeyecēdi 9/67, yēmēdi 12/51, getirecēmiş 12/59, denenecēmiş 12/61, nedecēdim 16/81, gelecēdin 21/42, ēsiklerim 26/72, gidecēmiş 26/90, dōnecēdi 28/65.

/ļ/ **düşmesi:** tōġa 1/35, māsız 7/1, ānat 10/26, ānaddır 11/97, nāsı 12/91, =a=āri= 13/43, =ā =ı 23/84, bām 37/92, ānaddırmıyā 40/56

/n/ **düşmesi:** sōra 2/2, sāte 9/67, yāşınday=ā 24/32, ğır=ıy=ā 27/86, sonā=ı 29/54, zāti 31/85.

/r/ **düşmesi:** ğidēsi 3/33, tālıyā 19/8, sürēdik 18/49, sonā 21/8, b= 25/20, ş=ketē 39/69, sohbedæediyólā 39/71.

/s/ **düşmesi:** domatā 11/57

/v/ **düşmesi:** ğanēçe 8/36, telēzonnarda 11/77, pilā 19/59, o=ıyāy 36/71.

/y/ **düşmesi:** ğāri 1/48, nābıılır 4/48, nāpacıyık 5/6, ğārin 5/64, nēse 8/94, □órēdi 9/25, amelē fāt 12/13, çēre =ı 12/64, ş=le 17/29, ğadifēdi 18/11, ameļāt 18/71, sid 23/89, āşabam 23/97, =le 27/65, b=le 36/40, k=lü 77/4, d=me 34/87 s=lemiş 39/10.

2.1.3. İkiz Ünlüler

“Yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerin içseslerinde ve ünlüler arasında bulunan y, v, g, h ünsüzlerinin eriyip kaybolduklarında, bunların iki tarafında bulunan ve ayrı hecelere ait iken aradaki ünsüzün kaybolması ile yanyana gelmiş olan ünlüler, tek bir nefes baskısı altında birleşerek ikiz ünlüleri oluştururlar.”⁴⁶ İkiz ünlü Standart Türkçede rastlanılan bir durum değildir. Yalnızca ağızlarda ve dilimize geçmiş yabancı kelimelerde bu duruma görmek mümkündür.⁴⁷

Kadınhanı yöresinde tespit edilen ikiz ünlüler; eşit, yükselen ve alçalan ikiz ünlüler olarak sınıflandırılmıştır. Yöre üzerine yapılan çalışmada ünsüz erimesine maruz kalmayan birkaç kelimedede ikiz ünlüye rastlanıldı. Bunlar:

ı Feşşē 20/29, b ı Fen 28/88, b ı Fez 28/10, m ı Fersin 15/17.

⁴⁶ Korkmaz, 42.

⁴⁷ Tahsin Banguoğlu, **Türkçenin Grameri**, Ankara: TDK Yayınları, 2007, 39., İdris Nebi Uysal, **Karaman İli Ağızları ve Anadolu Ağızları Arasındaki Yeri**, Karaman: Komsan, 2011, 33-34.

2.1.3.1. Eşit İkiz Ünlüler

Boğumlanma süreleri eşit ve genişlik-darlık bakımından her ikisi de aynı olan ikiz ünlülerdir.⁴⁸ Kadınhanı ağzında ikiz ünlü “g, h, $\underline{a}$, l, y” ünsüzlerinin erimesiyle oluşur:

da $\underline{a}$ 1/21, $\underline{a}$ $\underline{a}$ ca $\underline{a}$ 1/59, sa $\underline{a}$ ciyí— 2/27, *se fer* 5/12, İra $\underline{a}$ t 6/84, *ğonyá* $\underline{a}$ 7/17, a $\underline{a}$ şlar 7/36, a $\underline{a}$ m 13/120, sa $\underline{a}$ r 14/76, de $\underline{a}$ l 15/16, be $\underline{a}$ ndim 15/23, *se fer* 5/12, ine $\underline{a}$ 8/105, m'nbäre $\underline{a}$ 11/52, şe $\underline{a}$ re 15/48, e $\underline{a}$ leri 36/96, bildi $\underline{a}$ 1/25, gelebildi $\underline{a}$ 1/26, i $\underline{a}$ 1/56, ërivërdi $\underline{a}$ nde 3/17, gelinni $\underline{a}$ 2/15, dëdi $\underline{a}$ m 15/97, çı $\underline{a}$ rdı 1/39, yáptı $\underline{a}$ m 2/45, do $\underline{a}$ ndı $\underline{a}$ 3/5, sı $\underline{a}$ r 6/55, aTtı $\underline{a}$ ynan 9/40, açı $\underline{a}$ rdı 31/48, ğurbanæo $\underline{a}$ du $\underline{a}$ m 31/29, tu $\underline{a}$ $\underline{a}$ ma 2/28, u $\underline{a}$ r $\underline{a}$ rdı 8/19, *yörü* $\underline{a}$ n 34/61, dü $\underline{a}$ nneri 34/62, zi $\underline{a}$ n 35/84, no $\underline{a}$ du 15/3.

2.1.3.2. Yükselen İkiz Ünlüler

Birincil unsurları ikincilere göre daha dar ve süreksiz ünlülerdir.⁴⁹ Kadınhanı ve yöresi ağzında yükselen ikiz ünlü çoğunlukla g, v, y sesinin erimesi ile oluşur.

ev $\underline{a}$ d $\underline{a}$ lı $\underline{a}$ 11/3, dú $\underline{a}$ liş 11/88, ço $\underline{a}$ $\underline{a}$ 6/23, tu $\underline{a}$ $\underline{a}$ 7/48, dü $\underline{a}$ 39/34, músāfırlı $\underline{a}$ 4/25, piknı $\underline{a}$ 37/43, *erēl* $\underline{a}$ 12/7, c $\underline{a}$ $\underline{a}$ 35/77, *yörükçülü* $\underline{a}$ 39/80.

2.1.3.3. Alçalan İkiz Ünlüler

İkincil unsurları birincil unsurlara göre daha dar ve süreksiz ünlülerdir. Bu ikiz ünlüler Anadolu ağızlarında çoğunlukla ünlü ve ünsüz düşmelerinden sonra gerideki y, v, h, g, l, n ünsüzlerinin ünlüleşerek kendinden önceki ünlü ile birleşmesinden meydana gelir.⁵⁰ Kadınhanı ve yöresi ağzında alçalan ikiz ünlü ile ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

$\underline{a}$ ó $\underline{a}$ 2/41, *sö füdözünde* 14/96, ö $\underline{a}$ n 2/38, nö $\underline{a}$ sün 32/67, do $\underline{a}$ 33/24, yó $\underline{a}$ ru $\underline{a}$ 12/115, yó $\underline{a}$ rt 5/20, ba $\underline{a}$ mız 6/6, ba $\underline{a}$ rdırız 6/20, da $\underline{a}$ lıyí 6/80, $\square$ ó $\underline{a}$ 7/37, müsa $\underline{a}$ t 18/39, ge $\underline{a}$ rdik 19/58, dó $\underline{a}$ rdi 11/86, de $\underline{a}$ lise 22/75, *şā* $\underline{a}$ n 22/27, de $\underline{a}$ rmeni 23/121, *yçse* $\underline{a}$ 28/60, desde $\underline{a}$ 32/50, *nevşe* $\underline{a}$ rdi 32/111.

⁴⁸ Korkmaz, 43., Erdem 29.

⁴⁹ Korkmaz, 42-43.

⁵⁰ Korkmaz, 43., Erdem, 29., Ahmet Bican Ercilasun, **Kars İli Ağızları**, Ankara: GÜ Yayınları, 1983, 64.

2.1.4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri

Banguoğlu, ünlü uyumunu yalın veya eklerle uzatılan bir kelimenin bütün ünlülerinin kalınlık-incelik (önlük-artlık), ve düzlük yuvarlaklık bakımından ilk hecenin ünlüsüne uyması şeklinde açıklar.⁵¹ Dilimizde ses olaylarında benzeştirmelerin çok büyük bir payı vardır. Ünlü uyumları da tamamen benzeştirmelerin sonucudur.⁵²

Kadınhanı ağzı, ünlü uyumu bakımından oldukça kuvvetlidir. Yöre ağzındaki ünlü uyumları önlük-artlık, düzlük-yuvarlaklık ve genişlik darlık şeklinde incelenecektir.

2.1.4.1. Önlük-Artlık Uyumu

Bir diğer adı damak uyumu olan, önlük-artlık uyumu Türkçenin en belirgin ve en kuvvetli özelliklerinden biridir ve her devrinde sağlamdır.⁵³ Birkaç istisna dışında genel olarak bakıldığında yazı dilinde uyuma girmeyen alıntı kelimeler ve eklerin Kadınhanı ağzında uyuma tabi olduğu görülür.

2.1.4.1.1. Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu

Dilimize giren pek çok yabancı kelime dilin süzgecinden geçerek uyuma tabi olur. Ağzılarda istisnalar dışında önlük-artlık bakımından uyumsuz olan pek çok yabancı kelimenin benzeşme yoluyla uyuma girdiğini görürüz. Özellikle bu durum Arapça ve Farsça kelimelerde daha baskındır. Yöre ağzında ilerleyici ve gerileyici benzeşme yoluyla uyuma giren kelimelerden bazıları şunlardır:

İlerleyici Benzeşme:

a-e>a-a: ataş^l, 16/77, habar 23/126, bāçalarını 25/56, ayşaya 9/60, araFa 19/88, haÇÇa 12/5, ta^{ll}a 16/101, ğardaşına 27/28, □áyfağlarından 36/17, ğıyáfát 36/57, ğıyávatlar 36/59, ırāmatlı^l 37/60, domata, 11/57, ırāmatlı^l 37/60, mahana 27/15, acap 38/19, ğamarağı 15/93, ayát 4/7, ğayádan 36/21.

a-i>a-ı: tahın 12/116, , yáhnı 34/24, bahşış 21/22, va^lıdım 37/57, yání 4/35, ğabırı 37/48.

⁵¹ Banguoğlu, 85.

⁵² Ercilasun, 65.

⁵³ Timurtaş, 26.

e-a>e-e: tereviye 2/19, ezen 9/49, mezer 37/16, merhemetlisini 29/9, mesele 3/21, enteri 36/23.

a-i>a-a: sahap 4/78, zayát 7/25.

i-a>i-e: piræileci 3/69, *melise* 32/104, ille 34/105, isken 37/4, kirmen 37/61.

i-o>i-e: kilē 22/125.

a-e>a-i: zati 15/85, *nasıradını* 2/71.

u-e>u-a: guvvatlı 36/2.

u-ü>u-u: usuluyı 2/124.

i-e>i-a: ğıymatlı 12/64.

Gerileyici Benzeşme:

a-e>ee: ebes 4/22, esger 18/70, edet 36/104, dene 37/6, sede 37/75

a-i>e-i: keyrimine 36/23, geyrim 36/31.

i-a>i-a: sı^larayı (<sigara) 8/62, *ıstambılı* 15/48, *ısannarı* 37/61.

e-a>a-a: alma 20/48, havı 20/23, daræasabı, asbap22/133..

u-e>ü-e: ümreden 20/88.

u-i>e-i: *melise* 32/104.

ü-u>u-u: nufusda 22/25.

e-a>u-a: bubaı (<vebal) 40/20.

“barabarı^l 32/65” kelimesinde ise çift yönlü bir benzeşme söz konusudur.⁵⁴

Ön ünlülü seslerden oluşan “hızmat 4/78 ve havasıydım 23/68” kelimeleri art ünlülü seslere dönüşürken; art ünlü seslerden oluşan “hüdüdden 36/60, misir 2/51, emme 34/64, mesel 17/18” kelimeleri ise ön ünlülü seslere dönüşmüştür.

2.1.4.1.2. Yazı Dilinde Uyuma Girmeyen Unsurların Kadınhanı Ağzındaki Durumu

Yazı dilinde önlük-artlık uyumu olmayan “birez 4/22, hanı 6/73, hangısı 28/15” kelimeleri Kadınhanı ağzında uyuma girer.

⁵⁴ Turgut Günay, **Rize İli Ağızları**, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 1978, 49.

Önlük-artlık uyumuna uymayan -daş, -ken ve -ki ekleri se Kadınhanı ağzında uyuma girer:

-**daş** eki: ğardaşlarım 29/51, ğardaşımı Læōlunda 1/47, ğardaş 5/43.

-**ken** zarf-fiil eki: çıar¹anam 36/3, diyór¹ana 39/79, abdesæaır¹an 8/18, varı¹a 4/75.

-**ki** aitlik eki: zaman¹ı 21/23, buranı¹ı 7/80, dışarını¹ını 7/80, *māmudun¹innan* 27/8.

2.1.4.1.3. Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması

Önlük-artlık uyumunu bozan en büyük etkenlerden biri de önlüleştirci /y/ sesidir. /y/ sesi, genel dilde belli kurallara göre kendinden önceki /e/, /a/ ünlülerini /i/, /ı/ ünlülerine çevirir.⁵⁵ Bu durum genellikle şimdiki zaman ekinde görülür. Şimdiki zaman ekinin çekimlenmesi esnasında önlük-artlık uyumu, art sıradan ünlülere sahip kelimelere ön ünlülü eklerin getirilmesi ve ön sıradan kelimelere tabiatıyla art ünlülü şekillerin getirilmesi suretiyle iki şekilde bozulur.⁵⁶ *Mansuroğlu*, bu durumu şimdiki zaman ekinin nispeten yeni bir gelişme sonucu meydana gelmesiyle açıklar.⁵⁷

Ancak Kadınhanı'nın birkaç köyünde önlük-artlık uyumuna uymayan şimdiki zaman eki tespit edilmiştir. Bunlar:

ediyó 4/2, getiriyódu 4/10, bilemiyón 4/29, kesiyóllar 4/52, besliyó 4/56, gidebilyón 4/95, süzdürüyóz 7/47, giriviriyó 94/7, şeyæedemiyóm 24/15, seviniyóm 24/48, deyyó 34/55, diyór¹ana 39/79.

Bunun dışında yörenin tamamına yakınında şimdiki zaman eki, uyuma tabi olarak kullanılır. Bunlardan bazıları:

diyirim 1/72, sürünüyürüm 31/54, bilmiyirim 10/94, gitmiyirik 12/17, to¹uyıldı 25/48, giyiniyirim 12/18, Pişiriyiriz 12/109, ölüyürüm 31/37, inemiyirim 21/68, yapıyıri— 20/51, dó fúşüyürüz 11/7, süpürmüyürüm 17/27, bozuyuru¹ 20/24, üzülmüyürüm 31/34, □úlüşüyürük 12/64, diyyirim 6/43, yiyirizæişde 8/16, □órüyürüm 24/44.

⁵⁵ Ömer Asım Aksoy, **Gaziantep Ağzı**, İstanbul: TDK Yay., 1945, 87.

⁵⁶ Aydın, 18.

⁵⁷ Daha fazla bilgi için bk. Mecdut Mansuroğlu, *Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu*, Ankara: **TDAY-Bulleten** 1959, TDK Yay., 1988, 89.

Bazı örneklerde **-ki** aitlik eki uyuma girmez: bunnarınki 17/102, y'n fudunkine 40/95, burdakilerin 34/115, bo fúnkü 38/56.

-ken zarf-fiil ekinin bir örnekte uyuma tabi olmadığı tespit edilmiştir: boşanırken 24/87.

-daş ekinin uyuma tabi olmadığı örnekler şu şekildedir: gardeşlerim 2/76, gardeşimi 12/97, ğardeşidik 21/77.

-gil ekinin uyuma tabi olmadığı örnekler şu şekildedir: anasıgile 3/28, ğayınnasıgil 3/95, kezbangilde 9/7, ayşagilden 9/16, abamgil 13/106, haşangildeyim 25/64, bubamgil 37/19.

Ayrılma hâl ekinin art sıradan ünlülerle bulunduğu bir örnekte /y/ sesinin de önlüleştirici etkisiyle önlük-artlık uyumuna aykırı kullanıldığı tespit edilmiştir: antályeden 4/31.

Kadınhanı ağzında özellikle sözcük köklerinde karşılaşılan önlük-artlık uyumuna aykırı kelimeler oldukça fazladır. Bu durum özellikle /□/ ve /≡/ sesinin etkisiyle oluşmaktadır:

□órmedi ^L 5/3, □ún 5/24, □ózel 6/7, □óletimiz 6/63, □ó fe 7/37, □úllü 8/37, □órucü 1/11, □úÇçü füm 1/16, □órenēni 2/6, □únaşşı— 2/51, □ózüm 2/77, □ónüyü ^L 3/62, □ótürrük 5/50, ≡óylü 1/18, ≡ópek 1/65, ≡ómbe 2/18, ≡ó fümüz^L 2/5, ≡ótü 3/33, ≡ús 3/33, cün≡ú 3/40, ≡úfünden 5/44, ≡ólgesi 6/25, ≡úmesde 9/12, ≡óşede 9/6, ≡útükde 10/96, ≡últürüynen 15/16.

2.1.4.1.4. Kökte Ünlü Değişimine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu

Bazı kelimelerde uyum söz konusu olduğu hâlde kalın sıralı ünlüler, ince sıralıya; ince sıralı ünlüler ise kalın sıralıya dönüşür. Bu durum genellikle yabancı kelimelerde görülür.

misir 2/51, emme 34/64, mesel 17/18, hüdüdden 36/60, havaslıydım 23/68, hizmet 4/78, emmimi ^Læōļuna 5/65.

2.1.4.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Korkmaz, bir diğer adı dudak benzeşmesi olan düzlük-yuvarlaklık uyumunu “yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerde, ünlülerin, düzlük yuvarlaklık bakımından

ilk hece ünlüsüne göre ayarlanması olayı”⁵⁸ şeklinde açıklar. Bu uyum Orta Osmanlıca döneminin sonlarında ortaya çıkmış ve Türkiye Türkçesi döneminde yerleşmiştir. Bu nedenle düzlük yuvarlaklık uyumu, önlük-artlık uyumu gibi Türkçenin ilk devirlerinden itibaren genel bir kural olarak karşımıza çıkmaz.⁵⁹

Kadınhanı ağzında düzlük-yuvarlaklık uyumu çoğunlukla korunmaz. Ancak yazı dilinde uyuma aykırı olan çoğu kelimenin yöre ağzında uyuma girdiği de görülmektedir. Bu durum özellikle düzleşme şeklinde kendini gösterir.

fasille 2/52, yávrım 37/96, bakide 39/54, çamı 17/56, y@mı 35/27, gáıma 37/85, mevlidi 2/78, *mıstaFa* 9/38, gáıları 27/131, gáınæalıđar 27/97, *ıstambıla* 15/48, çabı 9/81, *mısa* 39/70, hamırı 2/17, yımırta 3/50, gáıđırdı 20/18, gáırı 46/39, gáırıardı 34/22, daııçılara 7/10, biræalış 9/65, taıığıdı 15/34, çapıtı 27/131, gárpızæalıđar 27/97, çalığ 21/4, gábilæederse 29/76.

Standart dilde uyuma tabi olmayan şimdiki zaman ekinin tüm çekimini yöre ağzında görmek mümkündür. Bu durum genellikle düzleşme ve darlaşma şeklinde kendini gösterir.

diyirim 15/44, gidiyiriz 21/36, nāryı 20/80 geliyrik 5/65, yiı 6/59, seviyelerdi 12/7, şeyæediı 13/9, biliı 9/10, çıımıyılar 10/35, ānadımıı 14/31, açııdı 14/89, burdayı 15/2, yápyırım 15/33, çıkıyırız 40/63, daıyılar 40/65, gáıđıyırız 8/9.

Tezlik fiili olan **-iver**, çoğu kelimedede yuvarlaklaşarak uyuma girer. ölüfürüyle 5/59, sógünüfürdü 6/52, süsüfürüm 15/70, örüfürelim 26/51, bölüfürüm 40/52, ülüfürüyle 40/105.

Dilimize giren bazı yabancı kelimelerin uyuma tabi olduğu tespit edilmiştir. münübüsler 7/27, püsküfüt 5/51.

Bazı örneklerde **-ki** ekinin uyuma girdiği tespit edilmiştir. bunu 34/101, onu 18/61, diyóuna.

İsimden fiil yapan **-le/-la** ekinin bazı örneklerde uyuma girdiği görülür. Genellikle bu durum söyle- fiilinde görülür. sólüm 20/10, sólyüyüm 21/86, sólyü 27/30.

⁵⁸ Korkmaz, 53.

⁵⁹ Aydın, 32.

Yörede genellikle “ne” soru zamiri diğer kelimelerle kaynaşarak yuvarlaklaşır. nö fūrüyüm 27/14, nö fūrecik 9/68, nö fūrsün 32/67, nö fūrece L 10/104.

Zarf-fiil eki olan **-inca/ince**’nin çoğu kelimedede uyuma tabi olduğu tespit edilmiştir. d’n fūncu 14/82, oğuncu 15/22, gōnuncu 2/96, □áyboğuncu 21/109, o^lununcu 40/68 ölüncü 25/47, b●üyüncü 29/84, □örüncük 30/48.

Kadınhanı ağzında **-i** fiilinin di’li ve miş’li geçmiş zaman ve şart kiplerinin ekleşmemiş şekillerinin, dil benzeşmesi gibi, dudak (düzlük-yuvarlaklık) benzeşmesinin de etkisinde kaldığı görülür.⁶⁰

yo fudu 32/91, mēmuruđu 32/101, durudun 34/121, sevabæoğurumuş 8/84, yoğumuş 12/20, no fūrüse 28/32, oturusa L 2/104, iyice gūruduğurusa 3/70.

Bu durum geçmiş zamanın rivayetinde de görülür. ço fumuşumuş 13/115, gonusurumuşumuş 33/70, düşmüşümüş 22/94, □úççü füyümüşümüş 30/31.

ile edatının uyuma tabi olduğu örnekler şu şekildedir: □özümünen 6/35, □ξsümünen 16/70, oğumunan 22/14, tötumunan 35/45.

2.1.4.2.1. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması

Kadınhanı ağzında çoğunlukla uyuma giren şimdiki zaman ekinin uyuma tabi olmadığı örnekler de vardır. o—uyám 2/74, devamæTtiriyóğlar 34/51, diyóm 14/17, açiyóğlar 14/87, ^lapatmıyóm 14/88, çekemiyóm 24/6, çalışıyó 24/4, öryem 2/100, sağmıyór 24/30, dëyyó 24/53, görüyem 39/52.

Bir örnekte gelecek zaman ekinin uyumu bozduğu tespit edilmiştir. oğıca^l 40/92.

Bazı kelimelerde **-ki** eki uyuma aykırı bir şekilde kullanılır. yóğudukine 6/50, y’n fudunkine 40/95.

Yeterlilik fiilinin uyuma tabi olmadığı bazı kelimeler: ●rtüvërillerdi 19/73, süpürüvër 27/18, gonusuvër 30/3.

Bir örnekte vasıta hâli ekinin uyuma girmedığı tespit edilmiştir. onú L-inen 36/97.

Bazen de kişisel kullanımdan doğan uyumsuzluklara rastlanır. horaz 29/125.

⁶⁰ Korkmaz, 54.

Dilimize giren yabancı kelimelerin bazıları yöre ağzında geniş-yuvarlak ünlülerden, yazı dillerindeki karşılıklarına aykırı olarak, dar-yuvarlak ünlülere dönüşürler. hoturafi 17/31, moturġar 2/49, to^lduru 14/82.

2.1.4.3. Genişlik-Darlık Uyumu

Bazı Türkiye Türkçesi ağızlarında karşımıza çıkan genişlik darlık-uyumu⁶¹ Kadınhanı yöresinde çoġu kelimelerde görülür.

sa fayá— 2/28, genever 3/55, □ózel 2/69, ameleyet 13/35, ba farsa 15/1, Őherde 15/88, Şondan 15/96, iġġik 17/103, de felim 20/15, ●lüfürdü 20/95, yġluġuruyú 23/7, duruyú 28/103, bitiyi 29/98, buynuzġarını 29/125, yó^larda 30/54, gene 32/57, beceremeyem 32/102, da fadır 34/89, ġı fıırıġdı^l 34/110, ba faġġáyó^l 36/34, adamca faz 37/57, yónan 39/42, Őoroġardan 40/41.

Yöre aġzındaki kişisel kullanımlar neticesinde, yazı dilinde genişlik-darlık uyumuna dahil olan kelimelerin, bu uyuma aykırı Şekilde kullanıldıġı tespit edilmiştir.

b●yü fümüş 1/1, patetés 2/51, zāti 3/34, domatés 4/21, zuman 4/25, firdevis 5/86, ġeŐmelerimiz 6/54, Şiyle 20/75, biyle 20/91, motur 23/38, do^ldurġar 24/101, satı 34/86, yürük 34/114, oruyá 39/78.

2.1.5. Ünlü DeġiŐimleri

2.1.5.1. Art Ünlülerin Önlüleşmesi

Ünlülerde önlüleşme olayları, genel benzeşme dışında önlüleştirici etkisi olan ġ, r, s, Ő, y, z gibi ünsüzlerin tesirinden ve alıntı kelimelerin dilimize uyarlanması eğiliminden kaynaklanır. Ancak bazı sözcüklerin kişisel kullanımların bir ürünü olduġu belirtilmelidir.⁶²

/a/>/e/ deġiŐimi: Yöre aġzında olan bu deġiŐim genellikle alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

temam 1/21, patetés 2/51, birez 4/22, ebes 4/22, ġavenezlere 8/10, dene 9/17, ezen 9/49, be^la 12/106, ameleyet 13/35, öFeletdiridi 23/49, esger 18/70, terefiye 22/87, antelyeye 34/103, keyri 34/109, mezeri 37/16, mesel 38/62 deyá, 40/100.

/a/>/á/ deġiŐimi: Bu deġiŐime a>e deġiŐiminin tamamlanmamıŐ Őekli diyebiliriz.⁶³

⁶¹ Aydın, 21.

⁶² Uysal, 40.

⁶³ Aydın, 21.

meselá 3/53, nigár 5/85, □áyrı 6/19, ba—çálerimizde 6/79, haTtá 6/31, ciğárım 6/49, lázım 8/51, □áyıt 12/46, d♠nyáyá 13/44, ≡@dııı Læiçine 25/3, márkete 25/37, táمام 37/80, pilávına 37/85, ānáca L 38/64, antalyá, 39/10.

/a/>/i/ değişimi: Bu değişim çok az kelimedede görölür.

kiyáıydı 27/18, iççik 17/103, diyá 7/72.

/a/>/i/: değişimi: Sadece bir örnekte rastlanılmıştır.

mayışım 31/70.

/ı/>/i/ değişimi: Yandaki ünsüzlerin etkisiyle incelen sesli harf kelimelerin ön, iç ve son seslerinde bulunur.⁶⁴

hidireleze 10/35, gadeyif 30/20, acicik 28/71, gári 5/20, hatirim 28/29, hani 29/28, sışa 38/29.

/ı/>/i/ değişimi: Sadece bir örnekte rastlanılmıştır.

yápacı≡ 21/44.

/o/>/i/ değişimi: Yörede çoğunlukla görölen bu değişim, şimdiki zaman ekinde görölür.

istiyi L 3/2, yemiyi 3/8, biléyim 6/2, gitmiyirik 12/17, yürüyemiyirim 12/21, édivériyi L 21/83, inemiyirim 21/68, yiyi L iz 7/59, biliyi L iz 9/10,

/o/>/ö/ değişimi: Örneklerine az rastlanılan bir değişimdir.

öce 8/92, tökilerde 25/29, ö 33/28.

/o/>/ó/ değişimi: Bu değişim genellikle /y/ sesinin önlüleştirici etkisiyle ortaya çıkar.

ahyóna 1/42, gamyóna 2/64, diyórum 10/76, tansiyónum 2/102, yó furt 5/20.

/u/>/i/ değişimi: Bu değişim genellikle şimdiki zaman ekine gelen 2. çokluk şahıs ekinde görölür.

biliyi L iz 9/10, yiyi L iz 6/59.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime de tespit edilmiştir.

fasilleyi 10/72.

---

⁶⁴ Korkmaz, 57.

/u/>/ü/ değişimi: Bu değişim çok az kelimedede bulunur.

hüdüdden 36/60, büçü¹ 40/74, fasüllesini 36/40, húcüm 16/44.

/u/>/ú/ değişimi: Bu değişim c, ç, l, r, s, ş, ve y ünsüzlerinin tesiriyle gerçekleşir.

buyúru^L 1/2, úsülü 1/11, oľúyú 1/27, súy 1/48, aşúre 8/85, búrgur 9/34, góyún 17/19, haľbúki 23/97, ğonuşmúyí 27/4, mēş[□]úlúm 28/5, yú—aları 28/31, súsæele 31/4, onú^Linen 36/97.

/u/>/ö/ değişimi: Çok az sayıda örneklere rastlanılan bir değişimdir.

öFeletdiridi 23/49, bö^Fún 21/47.

2.1.5.2. Ön Ünlülerin Artılışması

/e/>/a/ değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde olur.⁶⁵

bahçalara 4/20, mezmurâtım 9/28, çı—kı¹anā 20/102, havļa 20/23, barabar 4/84, hızmat 5/78, habarım 10/100, ataş^L 16/77, ğuvvatlı 36/26, ğıyávat 36/64, arafadan 18/34, tomatā 35/46, ğamaraľı 15/93, ırāmat 37/64, romatizme 29/95, *hatçā* 9/20, amaleyátlı 4/7.

/e/>/á/ değişimi:

ba—ále 23/29, ç^Tnádip 34/111, şikát 1/57, ciĝárım 6/49, ba—çálerimizde 6/79, çınnayá 17/36, keşkáh 37/74, hindiyádar 40/55.

/e/>/ó/ değişimi: Sadece birkaç örnekte karşımıza çıkar.

dóvletden 11/32, nó^Fúrüyüm 13/15, buæóz 33/8.

/i/>/ı/ değişimi: Yöre ağzındaki bu değişim çoğunlukla alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

hızmat 4/78, şorda¹ 13/99, bahşış 21/22, va¹it 27/42, ĝarş^Lı¹ 28/62, bahşış 21/22, tahın 12/116, yáhnısını 36/40, yáını 15/98, *istanbuľda* 33/16, *ısannarı* 37/61, *sad[□]ıľā¹ıľar* 18/60, sı¹arayı 8/62, cızıyí 23/3, múnāsıp 36/100.

/i/>/í/ değişimi: Bu değişim yöre ağzında sıklıkla görülür.

⁶⁵ Aydın, 36.

yání 3/74, ciġárím 6/49, çekerdí[⊥] 6/60, geşliġinen 6/86, ísan 7/18, çorbasıæíbi 8/75, şa fıtlık 9/42, cecí[⊥] 19/37, herkeşí[⊥] 19/55, geliní[⊥] 19/64, órterdí[⊥] 20/79, yè[⊥] 20/85, sêlemedí 28/9, vèrdiġim 28/22, yüzerdik 36/15, mināsíp 38/80.

/i>/u/ deġişimi: Sadece bir örnekte rastlanılmıştır.

musāfírlar 32/40.

/i>/ú/ deġişimi: Yöre aġzında çok sık rastlanmasa da birkaç kelimedede bu deġişimi görmek mümkündür.

músāfírlar 4/26, tansúyón 12/19, yoġúdu 12/107, püskú fıút 5/51, muyúdu 22/139.

/ö>/ó/ deġişimi: Bu deġişimde art damak /[⊥]/ ve orta damak /□/ seslerinin etkisi büyüktür. Bölge aġzındaki örnekleri oldukça fazladır.

⊥óltonūæbi 18/53, □ó[⊥] 20/76, órterdí[⊥] 20/80, □ósü[⊥] 16/27, bóle 19/3, ómrú[⊥] 20/4, ⊥ópek 21/99, ó[⊥]úz 21/115, □ótürüller 14/63, ⊥óylerde 22/23, □órev 22/29, dóküyüdü 23/117, ⊥óyne fıı 23/142, ⊥óraoıdu 24/52, ⊥ómbe 26/18, □órümcem 13/52, óretmen 18/65.

/ö>/u/ deġişimi: Sadece bir örneğe rastlanılmıştır.

u fıütdürdü 28/101.

/ü>/u/ deġişimi: Yörede çok sık karşılaşılan bir durum deġildir.

nufusda 22/25, musa fıit 22/75.

/ü>/ú/ deġişimi: Yöre aġzında oldukça sık rastlanılan bu deġişimde art damak /[⊥]/, orta damak /□/ ve önlüleştirici /y/ seslerinin etkisi büyüktür.

dú fıünü 1/12, □úÇçükler 1/14, ⊥úr[⊥]ú 20/28, ⊥ópú[⊥] 20/23, búyú[⊥] 20/80, ⊥úspeleri 20/70, húÇudum 6/39, yú[⊥]ıú 20/79, ⊥úrçü 22/2, ⊥ókezde 22/16, □úlüşüllerdi 24/10, ⊥úllúk 27/131, ⊥úrt 28/44, yú[⊥]lendim 28/61, □úvēm 28/4, bo fıún 28/19, no fıúrdü[⊥]üz 28/37, ġoyúvuruyú 33/58.

/ü>/ó/ deġişimi: Bu deġişim sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

□ózel 16/91, bóyük 7/58, □óyă 9/23.

2.1.5.3. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması

/i>/ü/ deġişimi: Bu deġişim genellikle dudak ünsüzlerinin etkisiyle gerçekleşir.

müsâfirimize 4/12, münübüsler 7/27, püsküfüt 21/64, süberler 16/46, üçün 40/21.

/i>/u/, /ú/ değişimi: Bu değişime yörede bir örnekte rastlanılmıştır.

üçúru 15/40.

/a>/â/ değişimi: Bu değişim yörede çok sık görülmemekle birlikte genellikle dudak ünsüzlerinin tesiriyle oluşur.

yâyla 6/10, vâh 6/47, hâzar 11/117, sâna 18/42, ğâdınanna 21/60, bâba 33/77, vâr 35/33, zâman 40/96.

/a>/o/ değişimi: Kişisel kullanımlardan doğan bir düzleşmedir. Genellikle ayrılma hal ekinde görülür.

ondon 3/10, sôn 10/4, ondos 8/57, maydonus 15/54, bobası 7/92, bobannemize 37/50.

/a>/u/ değişimi: Genellikle dudak ünsüzlerinin tesiriyle oluşan değişimdir.

zumanna 19/2, ğayınbubası 33/42, bubam 34/106, buruyâ 40/36, oruyâ 9/21, mubamı 40/72, buruyú 7/24, bułuyúm 11/38.

Yörede çoğunlukla **-mca** zarf-fiil ekinde görülür. ğonuncu, 2/96, ołuncu 10/31, đñ ıuncu 14/82, áybołuncu 21/109, ołuncu 38/7, oıununcu 40/68.

/e>/â/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

nâvrız 10/3.

/e>/o/ değişimi: Yörede “ne” zamirinin “ol-“ fiiliyle kaynaşması sonucu oluşan değişimlere rastlanır.

nōıur4/89, nō ıulur 28/84.

Kişisel kullanım neticesi oluşan bir örnek tespit edilmiştir.

telōzana 11/75.

/e>/ó/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

dóvletden 11/32, nó ıürüyüm 13/15, buæóz 33/8.

/e>/ö/ değişimi: Yörede “ne” zamirinin “görmek” fiiliyle kaynaşması sonucu oluşan değişimlere rastlanır.

nō ıürecik 9/68, nō ıürece 10/104, nō ıürüyüm 27/14, nō ıürsün 32/67.

Birkaç örnekte kişisel kullanım sonucunda oluşmuştur.

dövlət 4/56, törerisler 38/6.

/e/ > /o/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

yömiye 4/90, döyüs 28/103.

/i/ > /e/ değişimi: Yörede, birkaç örnek dışında, pek sık kullanılmayan bir değişimdir.

hüsne feye 20/72, içürü 28/84.

/e/ > /u/ değişimi: Bu değişim /j/ sesinin tesiriyle oluşur.

oşufuraJam 1/52, göyüfursun 1/68, göyüfur 1/78, göyüfuruyúdun 20/77, yşufuruyú 23/7, saşufuruyúm 29/16, oturuşuruşu 38/15.

/e/ > /ü/ değişimi: Yörede /v/ sesinin etkisiyle değişime giren örnekler tespit edilmiştir. Bunun dışında farklı örneklere de rastlanılmıştır.

ünüfüste 15/53, ölüfürdü fü 1/60, sógünüfürdü 6/52, süşüfürüm 15/70, örüfürelim 26/56, döküfü 36/70, bölüfürüm 40/52, ülüşüfürüyler 40/105, örüfürük 30/23, ödücek 4/92, dönder 38/2.

2.1.5.4. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi

Yuvarlak ünlülerin düzleşmesi yörede en çok görülen durumdur.

/u/ > /ı/ değişimi: Yörede en çok karşılaşılan ünlü düzleşmelerinden biridir. Özellikle bu değişim, dudak ünsüzlerinin tesiriyle yuvarlak ünlülerin düzleşme yoluna gitmesi ve alıntı kelimelerin dilimize uyarlanması şeklinde açıklanabilir.

hamırı 2/17, safırda 3/3, bıra 3/39, yımırta 3/50, daşılçılara 7/10, mistaFa 9/38, çabı 9/81, biræalış 9/81, istambıla 15/48, taşığıydı 15/34, ğarpız 19/92, ğabıları 27/131, çapıtıları 27/131, ğalışæaldılar 27/97, marılıynan 35/46, yávrım 37/96, misa 39/70.

/u/ > /i/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

yımırta 19/53.

/u/ > /ö/ değişimi: Yörede en çok görülen ünlü düzleşmesidir. Daha çok /u/ > /ı/ değişiminin bir önceki aşaması da diyebiliriz.

sabını 40/98, yávrım 2/17, dāşıl 2/10, savrıyıldarı 2/63, bürüyá 2/94, yömşæ 3/35, mstaFa 3/60, mradını 3/62, yımırta 8/108, ğaşırıldı 8/111, aşre 12/109,

hamûrî 12/116, bûra 15/18, çamûr 17/56, sadûllâ^lı^lar 18/60, çalûş 21/4, safûr 21/13, mazûmıdı 26/92, mûs^la 28/47, yûmûr 35/27.

/u>/i/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

ğabilæederse 29/76.

/u>/â/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

cenâb^âlâllah 20/103.

/o>/â/ değişimi: Özellikle o zamirinde görülen bir durumdur.

ândan 18/17, ândo 19/86, ândı 30/14.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime tespit edilmiştir.

çamæâlu^ldan 16/52.

/o>/â/ değişimi: Genellikle şimdiki zaman ekinde görülen bir durumdur.

yâpıyâ— 2/1, sa fıryâ— 2/25, bu ^lalıyâ— 2/58, o—uyâm 2/74.

/o>/e/ değişimi: Şimdiki zaman ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmesiyle oluşmuştur.

bilmiyem 2/114, bekliyek 2/59, biliye ^l 34/111, biliyem 30/104.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime tespit edilmiştir.

ğavenezlere 8/10.

/o>/î/ değişimi: Daha çok /o>/e/ değişiminden bir önceki aşama denilebilir. Genellikle yörede şimdiki zaman ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmesi neticesinde oluşmuştur.

înden 6/92.

Bu değişim şimdiki zaman ekinde de görülür: gidiyî 39/46, endiriyî 39/69, kesiyî 39/71.

/o>/i/ değişimi: Bu değişim çoğunlukla şimdiki zaman ekinde görülen bir durumdur.

diyirim 1/72, gitmiyirik 12/17, giyiniyirim 12/18, çekiyirim 12/19, yürüyemiyirim 12/21, bekliyiriz 12/58, Pişiriyiriz 12/109.

/o/>/i/ değişimi: Genellikle Şimdiki zaman çekimlerinde karşılaşılan bir değişimdir.

ayıryı L 2/63, yápyırı— 20/51, daşıyırım 20/27, atıyırı— 20/71, yıııyı L 21/85,
da fıdıvırıyırım 20/69, ānadyırım 21/117, aıdıryı L 22/111, cızıyı 23/3.

/o/>/ı/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

yátıyırım 23/11.

/ö/>/e/ değişimi: Birkaç örnekte tespit edilmiştir.

bele 7/20, ēleydi 2/59, belik 37/9.

/ö/>/ı/ değişimi: Özellikle ön seste ortaya çıkan bu değişimin yörede kullanımı yaygındır.

bıleydi 2/84, bırek 3/10, bınce 3/29, bıbrek 4/74, kışelerini 36/11, bılik 5/45,
ıtekı 18/56, yından 24/79, ıldürdügæiŐde 29/15, ıyle 36/37, dıvmesiyne 37/71,
bıldi 37/102, ınceden 40/36.

/ü/>/æ/ değişimi: Birkaç örnekte karşıma çıkan bir değişimdir.

ıó fümüzü L 2/5, dınyáyá 13/44, hüsnæ feye 20/72, içærü 28/89, bıyæyejek 39/80.

/ü/>/i/ değişimi: Özellikle dudak ünsüzü /m/'nin tesiriyle ortaya çıkan bir değişimdir.

misāde 27/34, mevlidi 2/78.

2.1.5.5. Geniş Ünlülerin Daralması

/a/>/æ/ değişimi: Yöre ağzında çoğunlukla rastlanan bir değişimdir.

ęaldırmıyá 2/11, çapıyá 2/84, sähkıbı 3/63, zıkten 4/72, kççıı 6/25, anıyıla 7/71,
baımıyá 8/43, babamıızæanamız 11/4, gonyk fa 11/31, gıri 18/42, aırabıyá 19/68,
çıııııā 20/102, gurkı 21/38, vaıık 21/49, çatıadkcaı 23/5, banıyá 27/7,
ğıŐıyá 36/9, kııııı L 36/27, daıııı Læar—asındk 36/28.

/a/>/ı/ değişimi: Gelecek zaman eki **–acak’ ve** olumsuzluk eki **-ma’**nın daralmasıyla oluşan örnekler:

yapıcaı 40/77, oııcaı 40/92, varmıyacam 9/64, dutamıyacaı 21/14, atmıyacaı 3/70.

İsim-fiil olan **–ma** ekinin daralmasıyla oluşan birkaç kelime:

ānaddırmıyá 40/56, yápmıyá 21/84, çalıřmıyá 30/47, yá—mıyá 36/27.

/y/ sesinin daraltıcı etkisiyle değişime uğrayan kelimeler:

yı—ıyácāsan 12/77, bařlıyālım 14/37, yarıyāca— 16/81.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime:

ıççı— 3/18.

/a/>/i/ değişimi: Sadece birkaç örnekte rastlanılmıştır.

kiyāt 9/7, başki 37/16.

/e/>/è/ değişimi: Özellikle kelimelerin ilk hecesinde bulunan **kapalı e** sesi, yörede en yaygın kullanılan seslerden biridir.⁶⁶

şeyli 1/10, èltim 1/17, yetmiřæiki 1/21, yedi 1/28, èrkek 2/11, geçemiz 2/13, èderik 2/17, yemekler 2/30, yengem 3/35, dèd— 3/40, dèller 3/46, gene 3/90, nè 4/1, dèyzeleri 4/34, bèygirle 4/40, vèrise 4/43, hıdırèlezi 5/46, yengatdan 5/41, bilèyim 6/1, tenèke 6/50, derèyi 7/24, isdèyen 7/88, èrtesi 8/44, nèrde 10/105, gèdiyi 12/9, cèhizi 12/47, kèyfi 12/73, ye—ileri 14/22, şeytan 14/71, èller 15/1, zèynebim 15/75, senèye 17/47, çèp 31/84, mèydanlı 32/98.

/e/>/è/ değişimi: Önlüleştirici /y/ sesinin etkisiyle ve vurgusuz orta hecedeki ünlünün zayıflamasıyla oluşan bu değişim yörede oldukça yaygındır.

keFèni 1/7, patetés 2/51, vermèyiz 4/12, domatés 4/21, dè fèller 4/35, hastanèye 5/42, biřirmèye 6/89, diyerèkden 8/70, vermèyiz 4/16, séyret 15/50, èpèyce 16/10, gèrdé fe 20/34, kefènnerim 20/97, pencèreni — 23/33, iřdé 28/36, ünüvestèye 28/47, tenèkeni — 29/107, mederesèyi 39/38.

/e/>/i/ değişimi: Bu değişim de de önlüleştirici /y/ sesi ile vurgusuz orta hecedeki ünlünün zayıflamasıyla oluşmuştur.

yini 2/94, istiyen 3/80, kiyfi 9/49, reçil 11/67, yişillik 15/55, isdiyen 18/55, yil 19/41, yinir 21/52, silivir 27/17, şiy 27/24, divelere 34/6, imine 35/1, gidicedi — 40/56, dirik 2/12, idiceklermiş 40/17, ólecik 31/76.

/e/>/æ/ değişimi: Sadece birkaç kelimedede tespit edilen bir değişimdir.

⁶⁶ Mehmet Dursun Erdem, Munteha Gül, Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi Anadolu Ağızları İlişkisi, Çorum: **Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi**, S 11, Güz, Karam Yayınları, 2006, 111-148.

dóker♠k 18/38, iç♠rü 28/89.

/o/>/●/ **değişimi:** Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

s●hpetlerini 36/98.

/ö/>/●/ **değişimi:** Yörede çoğunlukla görülen bir değişimdir. Genellikle dudak ünsüzlerinin tesiriyle oluşur. Kişisel kullanımlardan doğan örneklere de rastlanır.

d●rdü 4/3, ●ldü 4/3, k●y 4/35, ●dediler 6/24, tüm●r 6/35, ●le 7/26, ●pmeye 8/62, b●rek 8/68, ●şdük 9/54, d●ndü 12/9, ●lüm 16/45, ●rtüverillerdi 19/73, s●ndürü 21/72, ●terimiş 21/103, ●rürdük 30/24, ●ldürmüş 30/33, ●zü 33/3, ●zsüz 33/3, h●yle 34/19, b●yle 34/120.

/e/>/ü/ **değişimi:** Bu değişimle ilgili örnekler genellikle tezlük fiili **-ver'**de karşımıza çıkar. İleri benzeşme yoluyla /e/, /ü/'ye dönüşür.

ölüfürdü Fü 1/60, böcük 3/68, sóğünüfürdü 6/52, söylüyüm 10/65, süsüfürrüm 15/70, □örüfürelim 26/51, bölüfürüm 40/12, □ülüşüfürüyle 40/105.

/e/>/ú/ **değişimi:** Yörede "ne" zamiriyle "görmek" fiilinin kaynaşması sonucu oluşan kelimeler değişime uğramıştır.

nó fúryü^L 1/51, nó fúrsü^L 1/63, nó fúrelim_ışde 8/34, nó fúryüm 13/15, nó fúrecek 13/89, nó fúrdüler 27/90.

/o/>/n/ **değişimi:** Bu değişim ilgili örnekler şu şekildedir:

sa f'nı 1/7, d'n funcu 14/82, ç'n fu^Lları^L 14/100, y'n fudu 26/34, y'n^Ları 29/66, y'n furt 29/66, y'n furusu^L 32/43.

/o/>/u/ **değişim:** Yörede bu değişimle ilgili birkaç örneğe rastlanmıştır.

moturlar 2/49, sufra 14/39, to^Lduru 14/82, buynuzlarını 29/125.

/o/>/ú/ **değişimi:** Bu değişimle ilgili örnekler genellikle şimdiki zaman ekinde karşımıza çıkmaktadır. /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle oluşan örnekler şunlardır:

to—uyúydu 2/93, oımyú 3/6, göyúylardı 3/25, yoruıuyúrum 6/34, göyúyúdu— 6/50, döruıuyú 9/3, gonusuyúlar 14/36, doyúruyúrum 20/6, yú furuyú^L 21/85.

/o/>/ü/ **değişimi:** Bu değişim de daha çok /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle meydana gelir.

□úlüşüyürük 12/64, sólüyü ^L 27/30, □órmüyü 28/20, □óryü ^Lüz 36/100.

2.1.5.6. Dar Ünlülerin Genişlemesi

/ı/>/a/ değişimi: Art damak sesi olan ^L ve ğ'nin erimesiyle oluşan bu değişimin yöredeki örnekleri şu şekildedir:

sa Ƒayá— 2/28, bardānı 6/83, ocān 6/89, ğacā 8/32, yátacāmıza 8/77, ba Ƒarsa 15/1, ba Ƒaşláyó ^L 36/34, adamca Ƒaz 37/57.

/ı/>/κ/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

prkrasa 6/38, sādκ^L 18/13.

/i/>/κ/ değişimi: Yalnızca bir örnekte tespit edilmiştir.

sāhkbı 3/63.

/i/>/á/ değişimi: Yalnızca bir tane örnekte tespit edilmiştir.

zayát 7/25.

/i/>/a/ değişimi: Yörede çok karşılaşılan bir durum olmamakla birlikte genellikle yabancı kelimelerde karşımıza çıkar.

intār 4/4, sahabını ^L 5/40.

/i/>/e/ değişimi: Bu değişimle ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

amaleyátlı 4/7, gene 36/6, de Ƒeld ^L 37/14, şehirde 37/56.

/i/>/é/ değişimi: Sadece bir kelimedede tespit edilmiştir.

dè Ƒéller 4/35.

/ü/>/ó/ değişimi: Bu değişimle ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

□ózel 6/7, hókümet 6/65, bóyük 7/58, usólümüz 8/48, dóve 18/48.

/ü/>/ö/ değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

böyükler 3/84, yörüyebildim 4/7, böyür 40/95.

/ü/>/ö/ değişimi: Yörede karşılaşılan örnekler şu şekildedir:

hökümet 6/43, böyük 7/18, böyüme 10/3, böyütdü 12/35, ömmü 27/76, ğözeláoıudun 34/18, yöürüdü Ƒü 36/95, özengili 36/96.

/u/>/o/ değişimi: Örnekler şu şekildedir:

şorayá 2/1, şorda 2/108, şo 7/26, şora 8/36, şonu 9/34, şoydu 11/79, şordaı 13/99, şoşu 14/12, şondan 15/96 şordan 20/75, bo ıúnnük 15/108, horada 35/46, *istanboı*da 37/7.

/u>/n/ değişimi: Bu değişim ile ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

ınrus 39/57, ınıarıyá 12/85.

/u>/ó/ değişimi: Birkaç örnekte tespit edilmiştir.

yóıardan 39/63, bó ıún 5/32, *yónan* 39/42.

2.1.6. Ünlülerde Düşme ve Türeme

2.1.6.1. Ünlü Düşmesi

Çeşitli fonetik sebepler sonucu kelimenin iç ve son seslerindeki bazı ünlüler düşer. Kadınhanı ağzında oluşan ünlü düşmeleri şu şekilde açıklanabilir:

“Yalın ya da ekler ile genişletilmiş üç yahut daha çok heceli kelimelerde, içseste akıcı veya yarı ünlü durumunda olan bir ünsüz ile; akıcı, yarı ünlü, sızıcı yahut patlayıcı ünsüzlerden biri arasında bulunan ve açık bir heceden sonra gelen, dar açık hece ünlüleri çok zaman düşerler.”⁶⁷

birki 1/5, vuruı 2/14, yátırırıı 2/14, südürrük 2/29, verriz 4/13, yánna 6/103, úççük 9/2, ordan 9/19, kıyfi 9/49, ótürrüz 11/25, ııarrız 11/53, süsüfürrüm 15/70, everrim 15/104, nérde ı 20/3, varrıı 20/47, iyyim 21/37, orda 23/25, burda 23/41, no ıoıcaı 29/99, aıcaz 34/105, doıdurrum 35/24, oyyúm 35/49.

Alıntı kelimelerde karşılaşıla ünlü düşmeleri şu şekildedir:

hatçē 1/51, *ceryán* 2/59, *hapse* 4/93, *ğāfaıı* 5/36, *vesle* 9/9, *havse* 9/62, *televzona* 11/73, *haıgat* 12/42, *daıga* 25/46, *vastam* 35/75, *maıını* 37/12, *gaıle* 11/30.

Ulama olan kelimelerde düşen ünlüler şu şekildedir:

sidāmed 23/89, *ağşamāedar* 6/56, *eveli* ıadamının 23/50, *şerifāaba* 27/33, *mıstaıeağama* 23/125, *fadimanāebam* 17/82, *ameıātæoıdum* 35/80, *aııā* ıæmriyne 36/21, *ye* ıaıııı 38/36, *düşmanæatdı* ı 16/34, *bosdanæekdik* 18/14, *bıætecik* 23/49.

⁶⁷ Korkmaz, 64.

-i fiili'nin ekleşme ile beraber düşerek yerini /y/ sesine bırakmasıyla oluşan ünlü düşmesi:

bileydi 1/25, o—uyaydım 16/107, óleymiş 24/104, neyse 26/38, dèyeydin 27/45, dèmiyse 27/5, y@layaydı 33/77.

Birleşik isimlerde karşılaşılan ünlü düşmesi:

óoltoıda 1/88, başköylüyüm 4/3, sufraıtıları 27/105, ğadımını 5/5, ğafaıtısı 5/37, ğoıusaıtıyım 20/5.

Yükleme hâli eki almış kelimelerin, koruyucu /y/ sesinden sonraki ünlü düşer.⁶⁸

cumay 11/52, ıray 27/61, ğaıırmay 34/24, ney 23/47, dey 29/69, buruy 37/3, dèfey 37/9, gitmey 39/39.

-ile vasıta hâli ekinin ekleşme sırasında baştaki ünlüsünün düşmesi:

emriyden 2/43, demirliyden 2/50, dirgenneden 2/51, kermeyden 2/61, suynan 3/66, paraynan 3/74, benneden 10/66, duıa fıylan 10/106, ilēnlen 19/90, zoruydan 38/6, eskiyden 39/25.

Şimdiki zaman eki -yor'daki ünlünün düşmesiyle oluşan örnekler: yapmıyız 3/9, bilmiyrim 11/39, diyrim 11/48, geçiniyrik 13/50, oturuy 16/97, da fııtırız 21/63, ediy 27/130, duruyru 31/52, sürünüyüm 31/54, óörüy 38/55.

2.1.6.2. Ünlü Türemesi

Kadınhanı ağzında karşımıza çıkan ses olaylarından biri de ünlü türemesidir. Çeşitli nedenlerden dolayı, kelimelerin başında, ortasında ve sonunda oluşan ünlü türemeleri şu şekildedir:

Kelime başında ortaya çıkan ünlü türemesi “r” ve “ı” ünsüzleri ile başlayan kelimelerde gerçekleşir.⁶⁹

ıramē 1/53, ırabım 6/28, aııahæırası 6/35, ilēn 9/39, ireşber 10/77, ürüyámda 17/23, ıramazan 19/90, ısanıyenin 23/30, ıra fatca 25/30, ırahmetlik 29/47, ırzaynan 30/29, ırzeıarı 31/2, ırāziye 32/2, ılašana 32/28, irenkleri 34/16, iyenkleri 36/79, ırāFan 36/95, ısanrı 37/61, ırāmatıı 37/60, irezillikleri 38/55, urusu 39/54, ırus 39/57.

⁶⁸ Korkmaz, 64-65.

⁶⁹ Efrasiyap Gemalmaz, **Erzurum İli Ağzları**, C I, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, 1978, 143.

Alıntı kelimelerde görülen ünlü türemeleri ise şu şekildedir:

et |raFında 2/57, masıraFı Lı 18/10, moderinneşdi 22/40, tirenden 25/2, dövelet 39/35, af|yóna 39/51, met |re 40/52, □údúreti 4/14, fitire 22/108, nes |rin 28/16, fit |rem 28/29, mederesé 39/38.

Kadınhanı ağzında vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmediği örnekler şu şekildedir:

diyeze 2/69, birbirimize 4/25, hep |si 5/38, =o—üladı L 20/44, uyú—u 23/25, boyunumda 24/68, yalı Lızım 28/5.

Vasıta hâli eki ünsüz ile biten kelimelere geldiğinde ünlüsünün korur:

işleriminen 2/23, □örümceleriminen 2/85, □özümünen 6/35, gömşularımınan 12/39, amca Lılan 12/79, =öyü Lünen 15/18, āzımınan 16/72, galburunan 23/117, □úcülen 27/99, y'n furdunan 32/32, ó=üzünen 40/73.

Yörede bazı kelimelere gelen **-ken zarf-fiil** ekinin sonunda ünlü türemesi gerçekleşir.

gelirkene 6/102, vèrikene 9/29, □ünündeýkene 11/16, dèrkene 15/59, gücücü fükene 18/67, everikene 21/28, dinnerkene 21/76, çı—ar=anam 36/3, göçerkene 37/39, giderkene 37/53, diyór=ana 39/79.

Birleşik fiil çekimlerinde **-i fiil**'inin düşmediği kullanımlara rastlanılmıştır. Fakat bu durum ünlü türemesi olarak değil arkaik şekillerin devamı olarak değerlendirilebilir.⁷⁰

biçellerimiş 2/63, yo=udu 4/81, □ünüdü 13/30, de filise 22/108, ānatdırısa L 35/56, severimiş 38/85, yazarımış 39/65.

---

⁷⁰ Korkmaz, 58.

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. Ünsüz Çeşitleri

Yazı dilinde 21 adet ünsüz bulunmaktadır. Yapılan inceleme sonucu Kadınhanı ağzında yazı diline ek olarak; [ɓ], [ɕ], [f], [g̃], [ɔ̃], [g̃], [ɓ̃], [j], [ɓ̃], [k], [ɓ̃], [ɓ̃], [ɓ̃], [p], [s], [ʃ], [t], [j], [ɓ̃], [ɓ̃m], [ɓ̃n], [ɓ̃], [ɓ̃v], [ɓ̃y], [ɓ̃z] ünsüzleri tespit edilmiştir. Bu ünsüzlerden bazıları sistemli bir şekilde yöre ağzında kullanılırken bazıları ise kişisel kullanımların dışına çıkamamıştır. Tespit edilen ünsüzler şu şekildedir:

[ɓ̃]: Çift dudak ünsüzü olan bu ses “b ile v” arasındadır. Yöre ağzında sadece bir örnekte kişisel kullanım neticesinde rastlanılmıştır.

ɓ̃āh 23/125.

[ɕ]: Katı, patlamalı, tonlu diş eti ünsüzü “c” ile yine katı, patlamalı, tonsuz diş eti “ç” arasında boğumlanan, bir bakıma “c” ile başlayıp “ç” ile tamamlanan ortak boğumlanmalı bir ünsüzdür.⁷¹

çoÇuɓ̃ 1/44, κÇçİɓ̃ 6/25, húÇudum 6/39, İÇçaɓ̃ 6/61, hafifÇe 6/103, iççiÇik 11/37, haÇÇa 12/5, güÇçü ɓ̃ümüz 12/38, çİɓ̃ınÇı 12/102, ɓ̃úÇÇük 23/1, hiÇ 23/23, ɓ̃úÇlü 23/33, arapÇayá 28/47, so—aɓ̃Çı 28/64.

[f]: “v ile f” arası boğumlanan ve daha çok f’ye yönelik bir sestir.⁷²

keFéni 1/7, Filan 1/46, et ɓ̃raFında 2/57, ɓ̃úFledliyedik 2/79, haFda 2/122, gadeF 3/14, m△staFa 3/60, gaFa ɓ̃ı 3/66, heriFine 4/78, Fırınımız 6/92, hoşafımızæoşur 8/28, seFer 9/7, uFak 10/18, dötæraFını 11/17, gaFle 11/30, gadiFe 14/27, āFiyet

⁷¹ Mukim Sağır, Anadolu Ağızlarında Ünsüzler, Ankara: **TDAY-Bellekten** 1995, 1997, 994.

⁷² Sağır, 995.

14/69, araFa 15/32, taraFlardan 15/40, Fişe 15/56, Fidannarım 15/58, Filanı— 15/61, hidroFonu 15/72.

[ğ]: Art damak ünsüzlerinden olan bu ses daha çok art damak / $\frac{1}{2}$ /, bazen de ön damak /k/ ünsüzünün /ğ/ ünsüzüne dönüşmesiyle oluşur. Bu ünsüz yöre ağzında sistemli bir şekilde görülür.

ğuzum 3/13, gö $\frac{1}{2}$ şularımıznan 3/39, *yóžgadda* 7/7, haşgaşını 8/15, çağlı 11/8, muha $\frac{1}{2}$ ga $\frac{1}{2}$ 12/70, dırmığlar 19/3, gav $\frac{1}{2}$ rga 28/77, gōlaşıyı 29/5, gonusuyúm 30/2, hangi 31/63, dük $\frac{1}{2}$ án 31/69, gāri 32/40, gōcāæarı 34/2, gaşacā 39/55, başga 40/55.

[□]: Ön ünlülerle kullanıldığında boğumlanma noktasını biraz geriye çekerek yarı art ünlülerin oluşmasını sağlayan bir orta damak ünsüzüdür.⁷³

□örüşmezsek 1/85, cin $\frac{1}{2}$ án 8/59, □úççük 9/2, □óyā 9/23, □úvəsi 11/3, dük $\frac{1}{2}$ ancıyı 12/2, □áyınvaldeni $\frac{1}{2}$ 12/21, □áyít 12/46, □údu $\frac{1}{2}$ 14/27, □ún 20/21, □ó $\frac{1}{2}$ 20/76, bu $\frac{1}{2}$ ún 21/13, □órev 22/29, □ózelce 22/36, □áynene 36/109, □órmedim 40/49.

[ğ̇]: Art damak “ğ” sesinin biraz daha geriye çekilerek genize yakın yerde boğumlanması ile oluşan bir sestir.

buğanta 6/22, bóğle 6/23, ğuzum 6/30, ğızımı $\frac{1}{2}$ 6/40, geşliğinen 6/86, boğuşaca $\frac{1}{2}$ 7/63, bağlayá 11/18, óğleyiz 11/30, b•yúğmüş 11/107, *ığına* 12/72, eğirece $\frac{1}{2}$ 12/94, ğayít 14/17, *ğonyá* 15/17, oğlan 18/7, ğordu $\frac{1}{2}$ 19/7, ğına 19/58, sağıyım 20/19.

[—]: Art damak ünsüzü olan bu ses, yörede sıklıkla kullanılır. Bu ünsüz, genellikle “ $\frac{1}{2}$ ”ların “—” ye dönüşmesi şeklinde karşımıza çıkar.⁷⁴

yırtdı— 1/7, $\frac{1}{2}$ ı— 1/9, yo— 1/12, a—şam 7/12, va—di 7/29, ba—ara— 12/86, oca—lardan 13/13, yá—inırdı $\frac{1}{2}$ 14/6, a—çe 15/20, do—uza 15/65, çı—ardıylardı 16/8, bı—dı $\frac{1}{2}$ 28/14, da—ım 30/24, sa—aıldan 30/35, o—uğumuz 32/85, ar—adaşları $\frac{1}{2}$ dan 33/21.

[J]: Bu ses, “c ile j” arasında bir diş eti sesidir. Bölgede nadir görülen bir sestir.

soraJa $\frac{1}{2}$ 1/3, Jānım 1/5, çoJu $\frac{1}{2}$ ların 1/43, oğuşuraJam 1/52, goJacıyı— 2/27, hindiJik 15/105, çoJu $\frac{1}{2}$ lar 21/12, sağladı $\frac{1}{2}$ Jana 22/101, geçiJi 33/17, boyánaJāmış 33/39.

⁷³ Bölük, 60.

⁷⁴ Bölük, 61.

[**Ɑ**]: Bir art damak ünsüzü olan bu ses, Kadınhanı ağzında yoğun bir şekilde kullanılır. Kelime başındaki “k” ünsüzü genellikle daha arkadan boğumlanan bir “k-g” veya “K” sesine dönüşür. İç ve son sesteki “Ɑ” ise “—” sesine dönüşür. Bu ünsüz, boğumlanma noktasını daha geriye çektiğinden yarı art ünlülerin oluşmasına neden olur.⁷⁵

Ɑópek 1/1, ayáⱭğabı 1/43, Ɑó fümüz[♣] 2/5, Ɑús 3/33, yaşıyırıⱭ 5/81, yúⱭayı 6/88, iççıⱭ 8/75, Ɑótü 9/36, Ɑómbe 10/39, Ɑörpeyke 11/2, yüⱭú^Ɑe 12/47, búçúⱭ 13/67, burdayıⱭ 15/2, Ɑóylütoľulu 15/9, Ɑültürüynen 15/16, óⱭúzlernen 16/1, túrⱭúⱭ 16/27, ⱭópúⱭ 20/23, ⱭúrⱭú 20/28.

[**K**]: Tonsuz, patlayıcı ön damak ünsüzü “k” ile tonlu, patlayıcı ön damak ünsüzü “g” arasında bir ünsüzdür.⁷⁶ Kadınhanı ağzında az rastlanan bir sestir.

□úçücüKden 24/48, b•yüKğarağurt 28/1, ekmeK 28/76, düK□ancı 31/79, teşeK□úr 28/105.

[**Ɑ**]: Art damak “Ɑ” ile art damak “g” ünsüzü arasında olan bu ünsüz, Kadınhanı ağzında sıklıkla karşımıza çıkar.⁷⁷

aⱭraba 10/77, Ɑandırmış 12/5, zongúldaⱭ 12/7, bacaⱭlarımı^Ɑ 12/18, ocJaⱭda 12/32, çıⱭtı^Ɑ 15/24, yúmuşaⱭ 15/81, sorumluⱭ 15/108, bālardıⱭ 19/7, ışşığæoľacaⱭ 19/38, Ɑızım 21/4, gırⱭ 40/94.

[**ı**]: Gevşek boğumlanmalı akıcı bir ses olan “ı” sesi Kadınhanı ağzında yoğun bir şekilde görülür.⁷⁸

vaľā 1/7, oľuyú 2/5, dadııar 2/32, galdırıyıar 3/18, aldıydım 4/11, ayrıdııar 5/69, geçiriyóııar 7/20, u furıardı^Ɑ 8/19, baⱭaııardı 8/45, dörüıuyıar 9/3, dörüıuyıar 10/24, saraııardı 30/16, daııııa 32/17.

[**Ɑ**]: Ötümlü, sürekli, akıcı bir art damak ünsüzüdür. Diğer Türkiye Türkçesi ağızlarında da görülen bu sese genizsi, nazal, damaksı “n” sesi denir.⁷⁹ Kadınhanı ağzında oldukça sık görülen bir sestir.

⁷⁵ Buran Ahmet, Gülensoy Tuncer, **Tunceli Yöresi Ağızlarından Derlemeler**, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1992, 18.

⁷⁶ Cemil Gülseren, **Malatya İli Ağızları**, Ankara: TDK yayınları, 2000, 73.

⁷⁷ Erdem ve Bölük, 418.

⁷⁸ Aydın, 45.

amcayı 1/1, o 1/35, gö 1/37, a 2/13, onu 2/14, si 3/9, so 3/55, do 4/51, m 4/95, ye 5/79, ossu 6/35, ı-sısı 6/52, bu larları 6/55, yö 6/87, ö 8/102, ye 11/38, di 12/68, be 12/106, e 20/23.

[P]: Patlamalı, yarı ötümlü “p ile b” arası çift dudak ünsüzüdür.⁸⁰

Pek 6/23, yáPdılar 7/32, aPıa 10/52, oļuP 12/107, Pişiriyoruz 12/109, Pıtıra 23/118, zéyneP 28/1, daPlaz 28/70, faPri-asını 28/76.

[S]: “s ile z” arası, ağızda oluşan, yarı titreşimli yarı titreşimsiz, sürekli dişeti ünsüzüdür.⁸¹

buşamaSsa 13/110, vërmeSse 15/69, bāSısını 26/84, herkeSin 24/83, gelmeSse 22/34, hiçeoşmaSsa 23/110, uyúmazımıSsı 23/92, oşmaSsa 29/82.

[Ş]: “ç ile ş” arasında yarı ötümlü bir diş eti ünsüzüdür.⁸²

hiş 6/27, saşınğaş 6/25, geşlerimiz 6/81, vazgeşdi 7/57, geşdik 40/55.

[T]: “t ile d” arasında, yarı titreşimli yarı titreşimsiz, süreksiz bir ünsüzüdür.⁸³

háTta 2/76, avraTtan 3/35, ha-gaTtan 4/52, èTtirelimi 4/87, gaTta 6/103, Tutuyruz 8/31, aTtı Fıynan 9/40, saTtı 11/35, hayáTta 11/104, çı-arTtılar 12/7, b•yüTtü 12/34, be LzeTtim 15/61, milleT 19/87, giTdi 20/19, nèTti 21/93, èTtim 22/20.

[j]: Katı, tonlu, sızıcı bir çift dudak “j”sidir.⁸⁴ Kadınhanı ağızında bu sesle ilgili örnekler oldukça fazladır.

oşufuraJam 1/52, suşanaJa 1/61, oşuyá 4/32, daşıçcı 7/10, gaşırıcı 8/110, biræaşış 9/81, taşūnan 11/11, duşa-lardı 14/27, tüşür 17/100, dúşen 19/25, saşra 19/32, oşmaçeoşuyuru- 20/22, çaşş 21/4, püşküşüt 21/64, ıraşa Fın 23/49, aş-at 28/115, saşcı 28/116, deşeye 34/12, üleşüşürüyle 40/105.

[◀I]: Belli belirsiz söylenen akıcı 1 ünsüzüdür.⁸⁵ Kadınhanı ağızında çok sık karşılaşılan bir durum değildir.

⁷⁹ Mehmet Dursun Erdem ve Esra Kirik, **Kahraman Maraş ve Yöresi Ağızları**, Ankara: Öncü Basımevi, 2012, 90.

⁸⁰ Bölük, 61.

⁸¹ Uysal, 55.

⁸² Bölük, 61.

⁸³ Sağır, 406.

⁸⁴ Erdem ve Bölük, 418.

□ötürdü ◀ler 27/91, bişirdi ◀ler 27/98, ma—bu ◀l 36/71, yaş ◀lı 39/67.

[◀m]: Akıcı, patlayıcı, çift dudak ünsüzü “m”nin belirsizleşmesiyle ortaya çıkan ötümlü bir ünsüzdür. Bölgede şahsi kullanımdan kaynaklı tek bir örneği tespit edilmiştir.

ğaç ◀mıyó 39/59.

[◀n]: Diş eti sesi olan akıcı “n” sesinin konuşma esnasında belli belirsiz söylenmesiyle ortaya çıkmaktadır.⁸⁶

ałtını ◀n 34/10, edemiye ◀n 34/63, be ◀n 34/66, diva ◀ndırıldı 36/33, biræōļa ◀n 36/68, şindikinleri ◀n 36/79, ğabırı ◀nı 37/51, kendi ◀ne 39/31, faļa ◀n 39/44.

[◀r]: Akıcı, sızıcı ve titrek olan “r” ünsüzünün belirsizleşmesiyle ortaya çıkan bir ünsüzdür.⁸⁷ Bölgede tespit edilen örnekleri şu şekildedir:

gel |le ◀r 8/25, oļu ◀r 17/32, delle ◀r 37/9, bu ◀rda 37/52.

[◀v]: Diş sesi olan ötümlü “v” sesinin şahsi kullanımlara bağılı olarak belli belirsiz söylenmesi sonucunda ortaya çıkan yarı sızıcı bir ünsüzdür.⁸⁸ Bölgede şahsi kullanımdan kaynaklı tek bir örneği tespit edilmiştir.

e ◀ve 37/1.

[◀y]: Düşmek üzere olan yarı ünlü bu ses, bölgede kişisel kullanım neticesinde, sadece bir örnekte saptanmıştır.

ğa ◀yri 30/44.

[◀z]: Diş eti sesi olan “z”nin yarı belirsiz bir şekilde söylenmesidir. Kadınhanı ağzında tespit edilen örnekleri birkaç taneyi geçmez.

başımı ◀za 39/22, hıdırelle ◀z 39/31.

2.2.2. Ünlü-Ünsüz Uyumunun Bozulması

Dilimizde ön (ince) ve art (kalın) olmak üzere iki türleri bulunan ünsüzlerden ön damak ünlülerin ancak ön ünlülerle, art damak ünlülerinin ise art ünlülerle kullanılmasına ünsüz uyumu denir.⁸⁹

⁸⁵ Kirik, 92.

⁸⁶ Kirik, 93.

⁸⁷ Kirik, 93.

⁸⁸ Kirik, 94.

Kadınhanı ağızında, boğumlanma noktaları ön damakta bulunan “k, g, (>ɫ, ğ), ɫ, ɰ ” ünsüzleri, yanlarındaki ön damak ünlülerini artlaştırır ve e>a, i>ı, ü>u, ö>o değişimleri ile ünlü uyumunun bozulmasına sebep olur.⁹⁰

ɰúÇçükler 1/14, ɫó ɫümüzɫ ɫ 2/5, cinɫán 8/59, ɫótü 9/8, ɰúdúɫ 14/27, bāryı ɫ 15/3 ɰózel, tesbíɫ 15/50, 16/91, ğaleyli 19/10, ɫópúɫ 20/23, yúɫlı 20/79, ɰüre ɫ 21/56, ğıldirizinen 32/115.

2.2.3. Ünsüz Değişimleri

2.2.3.1. Ünsüzlerde Ötümlüleşme

Kadınhanı ağızında, ünsüzlerde ötümlüleşmeyi kelime başı, ortası ve sonu olarak üçe ayırmak mümkündür.

2.2.3.1.1. Kelime Başında Ötümlüleşme

Ötümlü sesler, soluk hamlesinin ses yolundan geçişi sırasında boğumlanma noktasında bir kapanma veya daralmanın meydana gelmesi ve bununla birlikte boğumlanma noktasından çıkan patlamanın gırtlaktan gelen tonla yayılmasıyla oluşur.⁹¹

Kelime başında ötümlüleşme Yöre ağızında sistemli bir şekilde görülür. Ayrıca bu durum Güney Batı Türkçesinin ayırıcı bir ses özelliğidir.⁹²

/t/->/d/- değişimi: Kadınhanı yöresi t->d değişimi açısından birçok Anadolu ağızları ile ortaklaşa bir durum gösterir ve ileri bir aşamadır.⁹³

dadlıca 1/29, daşları ɫ 1/46, depemize 2/89, daɫma 3/9, desdide 6/57, deyze 7/104, dutuyú 8/7, duzunu 8/108, daşındııar 11/81, da—ınırım 12/64, dırmığlar 19/3, dahım 30/110, dara—lı 36/57, dırnāna 36/65, dene 37/6.

/p/->/b/- değişimi: Kelime başındaki “p” asli ses değildir. Bu durum b->p-tonsuzlaşması ile sonradan oluşmuştur.⁹⁴

bişirdi ɫiz 2/74, bek 2/113, bahaılıyá 12/43, bicama 22/42, bazarımı 25/36, barnaɫları 35/68.

⁸⁹ Ercilasun, 104.

⁹⁰ Korkmaz, 48.

⁹¹ Banguoğlu, 49.

⁹² Turgut Günay, **Rize İli Ağızları**, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1978, 84.

⁹³ Korkmaz, 82.

⁹⁴ Korkmaz, 83.

/k/->/g/- değişimi: Korkmaz'a göre, Eski Türkçedeki "k" sesinin, Güney-Batı lehçelerindeki tarihî gelişim gereğince tonlulaşıp Türkiye Türkçesin'de "g" sesine dönüşmesi bir kural niteliğindedir.⁹⁵

geçi 16/68, gücücü 18/67, gendime 28/67, gişi 36/55.

/ɫ/->/ğ/- değişimi: Yöre ağızında oldukça sistemli bir şekilde karşımıza çıkar.

ğayısı 4/21, guş 4/23, goyún 17/18, goıaylaşdı 17/39, gayıtsız 18/67, godu 23/14, guzum 23/42, gayınım 29/1, ganseridi 29/1, ganevçelerim 29/109, gandillerde 31/82.

/ɫ/->/□/- değişimi: Bu değişim yöre ağızında sistemli bir görünüm arz etmez.

□áyfe 3/25, □áyılı 12/115, □údüreti 4/14, □áyıt 12/46, □áynatdırdı 23/48.

/ç/->/c/- değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler kişisel kullanım kaynaklıdır.

cüngü 3/100, cin□án 8/59, céhizi 12/47, cızıyı 23/3.

/s/->/z/- değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

zinileri 2/10, zopanı 20/101, zabahTan 28/68, zebze 34/25, zayıldı 36/71.

/f/->/h/- değişimi: Yörede şahsi kullanım kaynaklı bir tane örnek tespit edilmiştir.

hoturafı 17/31.

2.2.3.1.2. Kelime Ortasında Ötümlüleşme

Kadınhanı ağızında kelime ortasındaki ötümlüleşme sistemli bir şekilde karşımıza çıkar.

-/p/->-/b/- değişimi: Kelime ortasındaki "p" sesinin ötümlüleşerek "b" sesine dönüştüğü örnekler şu şekildedir:

sübürge 3/84, hebimizi ɫæ•ledir 4/14, sebeblerden 15/18, süberler 16/46, arabaşı 18/38, cêbine 21/97, cibi 29/50, yábaca 35/44, nêayıbæoıaca 35/48.

-/k/->-/g/- değişimi: Kelime ortasındaki "k" sesinin ötümlüleşerek "g" sesine dönüştüğü örnekler şu şekildedir:

esgileri 3/41, cüngü 3/100, çeger 4/14, asgerden 4/65, keşge 4/78, dig□átæétmem 11/72, eşgili 8/74, bürgerdim 14/78.

⁹⁵ Daha fazla bilgi için bk. Korkmaz, 79.

-/k/->-/g/- değişimi: Yöre ağzında, kelime ortasındaki “k” sesinin “g” sesine dönüştüğü örnekler oldukça azdır.

hangısını 18/1, keşğah 34/89, hakiğatan 40/105.

-/k/->-/g/- değişimi: Bu değişim şahsi bir kullanım neticesinde oluşmuştur.

ingilabæoldü 13/21.

-/k/->-/g/- değişimi: Kelime ortasındaki “k” sesi ötümlüleşerek “g” sesine dönüşür. Yöre ağzında sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

ğadğıda 2/102, başğa 4/23, ğarağolu 6/25, aşğın 7/16, alışğın 7/80, hağımı 9/70, muhağı 12/70, çalışğan 12/100, saçğısını 18/51, ayáğabı 36/22, muşğalı 36/66, anğarada 37/7,

-/k/->-/q/- değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler oldukça azdır.

dükancıyı 12/2, teşekür 28/105.

-/ç/->-/c/- değişimi: Kelime ortasındaki “ç” sesi ötümlüleşerek “c” sesine dönüşür.

bekci 3/86, aşçı 8/31, kevsekce 11/65, pirinci 17/75, saçtıca 21/99, ilaçımı 26/54, tombacana 26/50, afacı 37/13.

-/t/->-/d/- değişimi: Yöre ağzında en çok karşımıza çıkan bir değişimdir. Kelime ortasındaki “t” sesi ötümlüleşerek “d” sesine dönüşür.

içdim 3/96, südünü 4/58, desdide 6/57, isder 7/101, fısdı 8/82, hasda 9/61, yásdılardan 16/4, üsdünde 36/63, b•yütdük 37/6, çoğdur 37/107, doğdur 38/54, gitdik 39/22, eminleşdirmiş 39/58.

-/f/->-/h/-: Sadece bir tane örnek tespit edilmiştir.

mühtüyü 21/43.

2.2.3.1.3. Kelime Sonunda Ötümlüleşme

-/p/->-/b/ değişimi: Bu değişim kelime sonundaki “p” sesinin ötümlüleşerek “b” sesine dönüşmesiyle oluşur.

sebeboğduğar 2/42, mektub 2/75, ğırab 11/17, olub 13/28, ótürüb 20/105, dib 32/64, nāsib 40/21, doğdurub 40/101.

-/k/->-/g/ değişimi: Örnekler şu şekildedir:

durduğ 8/74, bolıluğ 13/112, yápyıyırđ 15/42, varıdığ 19/78, ıraıağ 23/49, aıırdıđæiŝde 34/26, yápardıđæiŝde 34/24, yođ 40/27.

-/k/-/l/ > -/k/ değişimi: Tespit edilen örnekler genellikle ulamanın olduğu kelimelerde karşımıza çıkar.

búyúæolıanı 20/84, hasdayíæamma 26/64, yæalırdı 35/61, yalıæolurdu 36/59.

-/k/ > -/g/ değişimi: Bu değişim genellikle ulama olan kelimelerde görölür.

yıdıđæiŝde 1/29, dehdigæoldu 2/128, içerdigæiŝde 8/99, örmedigæiŝde 26/62, yiyemezdig 34/25, inerdigæorayá 34/37, ipægæoludu 36/60.

-/t/ > -/d/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler şu şekildedir:

dörd 2/38, ŝebidæekmēni 6/100, üsdæüsde 18/28, *sidæamed* 23/72, mefådæetdi 39/22, sohbedæediyólâ 39/71, *memedæa* 39/72.

2.2.3.2. Ötümsüzleşme

Ötümsüzleşme Kadınhanı ağzında çok sık karşılaşılan bir durum değildir. Bu durum Batı Türkçesinin ötümlüleşme eğiliminden kaynaklıdır.⁹⁶ Ötümsüzleşme yörede genellikle şahsi kullanım sonucu görölürken bazen de kelimelerin asli ŝekillerini korumalarından kaynaklı olabilmektedir.

2.2.3.2.1. Kelime Başındaki Ötümsüzleşme

/b/ > /p/ değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler kişisel kullanım neticesinde ortaya çıkmıştır.

püskú 5/51, pisiklet 12/63, patirik 35/28.

/c/ > /ç/ değişimi: Yörede bu değişim ile ilgili sadece bir örnek tespit dilmıŝtır.

çeket 36/58.

/d/ > /t/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler genellikle şahsi kullanım sonucu olabildiği gibi asli şeklini korumasından da ileri gelebilmektedir.

to—udu— 2/86, tevesine 19/81, tókeller 19/82, to—dur 20/12, tükğanda 20/22, tókölür 20/54, tók 20/54, tomatésleri 37/40.

⁹⁶ Aydın, 52.

/g/->/k/,/ɫ/- değişimi: Bu örnekler için değişimden ziyade Eski Türkçedeki asli şeklini korumuştur denebilir.

kelecekler 25/28, ɫólgeye 29/38, keydi 34/17.

/v/->/f/- değişimi: Yörede bu değişim ile ilgili fazla bir örnek yoktur. Bu iki örnek şahsi kullanım neticesindedir.

fişnemizden 6/5, farsaɫ 37/39.

/t/->/ç/- değişimi: Yörede genellikle “tencere” kelimesinde karşılaşılan bir durumdur.

çencere 8/95, çencereelerde 10/37, çencerelernen 12/112.

/g/->/ç/- değişimi: çeçen 11/98.

2.2.3.2.2. Kelime Ortasında Ötümsüzleşme

-/b/->/p/-, -/P/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

aPıa ɫ 10/52, zopaşarı 10/61, çapıtışarı 27/131, daPlaz 28/70, faPriɫasını ɫ 28/76.

-/c/->/ç/-, -/Ç/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

iççik 2/20, ıılençe 3/51, hatçanı ɫ 9/71, oyúnçaɫıřarını 10/67, çıɫınÇı 12/102aÇçikde 28/27, oıunçuɫ 30/37, osmançıɫdan 30/40, iççaɫıřar 33/3, çoçuɫıřarı 35/57, daıuıçı 36/27, aççaɫ 40/103.

-/d/->/t/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili bir tane örnek tespit edilmiştir.

hücotu ɫu 3/66.

-/l/->/s/- değişimi: Daha çok ünsüz benzeşmesi yoluyla oluşan bir değişim.

ossun13/76, ço_ossun 17/2, sa ıossun 21/34, bissin 23/57.

-/v/->/f/-, -/F/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

ęaFa ɫı 3/66, mafeder 4/32, ıáyfařarından 36/17, ıáyfesini 36/82.

-/z/->/s/-, -/S/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

buşamaSsa ɫ 13/110, yüssük 15/25, vërmeSse 15/69, ānamaSsı ɫ 19/28, gelmeSse 21/34, oımaSsa 36/20.

-/j/->/c/- değişimi: Kişisel kullanım kaynaklı örnekler şu şekildedir:

baracı ɫ 11/94, enerciler 22/29.

-/s/->/ç/- değişimi: herkeçin 3/49.

2.2.3.2.3. Kelime Sonunda Ötümsüzleşme

Kadınhanı ağzında, kelime sonunda ötümsüzleşme yazı dilinden farklı bir durum arz etmez. Ancak şahsi kullanımlar sonucu oluşmuş örnekler vardır. Bu örnekler şu şekildedir:

-/s/->/ç/ değişimi: herkeç 9/47.

-/r/->/ɽ/ değişimi: ğadaɽ 34/36.

-/r/->/s/ değişimi: bis sene 28/9.

-/z/->/s/ değişimi: biliris 4/57, yáparıs 4/57, yılmaS 31/10.

2.2.3.3. Sızıcılışma

2.2.3.3.1. Kelime Başında Sızıcılışma

Kelime başında sızıcılışma Yöre ağzında çok sık görülen bir durum değildir.

/ç/->/ş/- değişimi: şocu ɸu 12/30, şeşit 12/111, şoraplarını 23/1, şoɽ 36/59.

/k/->/h/- değişimi: hilimleri 36/6.

/ɽ/->/h/- değişimi: hałçayı 38/53.

/ş/->/h/- değişimi: hora 1/28, hurda 1/75, hunda 1/76, hura 7/14, höyle 36/5, hu 37/51, huncāz 37/80.

/v/->/h/- değişimi: hücotu ɽu 3/66.

/n/->/l/- değişimi: löbete 40/101.

2.2.3.3.2. Kelime Ortasında Sızıcılışma

-/ç/->/ş/ değişimi: Bir ünlü ile akıcı, sızıcı ya da patlayıcı bir ünsüz arasına giren ve heceyi kapatan “ç” sesi, çoğunlukla “ş” sesine dönüşür.⁹⁷

geşmişæössun 1/6, oruşlümüz 2/20, işdik 2/80, aşdı 2/114, göşmüşler 4/33, geşliĝinen 6/86, kireşli 12/85, peşeteye 40/33.

-/g/->/y/- değişimi: Bu değişim kurallı bir değişim değildir. Şahsi kullanımlar neticesinde oluşmuştur.

⁹⁷ Korkmaz, 90.

deyiller 12/3, d ynek 35/76,  ylen 36/16.

-/ɫ/->-/ɾ/- değişimi: Bu değişim kurallı bir değişimdir. Yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerin i seslerinde iki  nl  arasında bulunan tonsuz, patlayıcı, art damak  ns z  “ɫ” sesi, tonlu ve sızıcı gırtlak  ns z  “ɾ”ya d n ş r.⁹⁸

gurru- 2/11, ɫa-arı- 2/15, o-uy  2/35, y -ıydığ ortay  2/56, a-şama 6/16, do-uzdan 6/21, ar-adaşları 12/72, da-ım 15/14, a-e 15/20, ma-arna 15/29, do-uza 15/65, a-rabamız 16/15, sı-ılıy  16/23, y -arı 16/77, ɫo- ladı ɫ 20/44, a-ıımda 21/86, so-ar 23/20, bı-dıɫ 28/14, ba- al  28/50, so-aɫı 28/64.

-/l/-,-/l/->-/n/- değişimi: Bu değişim ile ilgili  rnekler genellikle “n” ve “l” seslerinin yanyana olduğu  rneklerdir. Bunun nedeni “n” sesinin yanındaki “l” sesini etkileyerek kendine d n şt rmesidir.

onnarı 1/3, annadır 1/18, bunnar 1/28, ęadınnar 2/12, gelinni ɸi 2/15, g y nnar 2/26, torunnarı 2/35, nişannısına 2/75,  ay nnarımı 12/75, zamannar 12/102, cin annardan 13/110, ramazannarda 22/73, boşanannarı ɫ 24/94.

-/ɫ/->-/ę/-,-/ę/- değişimi: Damak sesi olan “ɫ”, K kt rk yazıtlarından başlayarak, T rkenin eşitli kollarında “ɫ>n, ɫ>g” y nlerindeki değişimleri ile  z nt ye uğramıştır. B lgede ɫ>ę değişiminden sonra ɫ>ę,y Şekillerinde ayrıca sızıcılaşmış olarak geliştirilen  rnekler vardır.⁹⁹

y ng tdan 5/42, ağnadmazdı 29/113, ağnad 29/115, soğna 32/43.

Bu değişimin tersi olarak iki tane  rnek tespit edilmiştir: a ɫřama 2/53, yo ɫsa 38/94.

-/n/->-/y/- değişimi: Bu değişim ile ilgili  rneklere daha ok ilgi h li eki almış kelimelerde rastlanır.

amcay  ɫ 1/1,  on y  ɫ 3/62,  oz y  ɫ 8/85, y ngeyi ɫ 15/7, eviyi ɫ 15/49, babay  ɫ 15/62, evladlarıy  ɫ 15/74, bacıy  ɫ 17/10, dedeyi ɫ 18/3, avradlarıy  ɫ 19/78, emmiyi ɫ 23/105, dayıy  ɫ 23/124, ablay  ɫ 29/82.

-/ɫ/->-/y/- değişimi: Y rede az g r len bir değişimdir.

ayşam 4/49.

⁹⁸ Korkmaz, 87.

⁹⁹ Korkmaz, 88.

2.2.3.3.3. Kelime Sonunda Sızıcılışma

-/ç/>-/s/ değişimi: üs 1/45.

-/ç/>-/ş/ değişimi: piriş 1/34, üş 2/37, ıırbaş 3/96, hiş 3/68, oruş 4/44, ilaş 6/35, ğaş 9/7, úveş 15/102.

-/ı/>-/ı/-/ı- değişimi: yoı 15/27, hazırıyıırıı 15/33, baı 17/40, ğonuşacaı 18/4, ğurtuıduı 18/27, yáparıı 19/8, taı 19/25, yúvarlaı 19/26, y@lıı 19/55, uşaı 19/35, ıaıardıı 19/36, yátırdıı 20/15, vardıydıı 20/17, saĝıyıırıı 20/19, ğoruı 20/32, varrıı 20/47.

2.2.3.4. Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

2.2.3.4.1. Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

/r/>/ı/- değişimi: Şahsi kullanım kaynaklı sadece bir örnek tespit edilmiştir.

ıaporunu 38/50.

/ı/>/n/- değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

nezzetliydi 25/9, niranın 28/40.

/f/>/h/- değişimi: Yörede şahsi kullanım kaynaklı bir tane örnek tespit edilmiştir.

hoturafı 17/31.

/s/>/z/- değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

zinileri 2/10, zopanı 20/101, zabahTan 28/68, zebze 34/25.

/ş/>/h/- değişimi: Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

hindikál 1/57, hindiki 7/60, hindikinner 7/69, hindicik 32/30, horada 35/46, höyle 36/5.

/v/>/m/- değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

mefādæedenner 39/36.

/z/>/s/- değişimi: Genellikle yabancı kelimelerde gerçekleşen bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

sanéTtim 20/108, sāte 17/87, sāten 22/27.

2.2.3.4.2. Kelime Ortasında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

Sürekli ünsüzlerin birbirlerinin yerine geçmesi az da olsa, Türkçenin her alanında görülebilen olaylarındandır. Bunlardan bazıları r-l, ve l-r sesleri arasındaki geçişler, Anadolu ağızlarında daha sık görülen değişimlerdir.¹⁰⁰

-/r/->-/l/-, -/l/- değişimi: Yörede oldukça sık görülen bir değişimdir. Özellikle “r” ile “l”nin yanyana olduğu kelimelerde; “l” harfinin, “r” harfini kendine benzetmesiyle oluşur. Yörede örnekleri oldukça fazladır.

o|a|a^l 4/58, y^leller 5/7, do|anı|lar 5/8, gezeller 5/10, □ötürüller 5/39, ğara|a|lar 8/62, edellerse 16/3, ta|lasına 19/1, ğo|lardı 19/56, bā|a|lardı 19/66, örteller 29/54, unudu|lar 34/61, sata|lardı 34/40, edellerdi 40/85.

-/n/->-/l/- değişimi: Yörede sadece bir tane örneğe rastlanmıştır.

filcannan 27/117.

-/l/->-/n/- değişimi: Bu değişim “ile” son çekim edatının genişletilmiş ya da hece kaynaşmasına uğramış şekillerinde boldur.¹⁰¹

suynan 3/66, moturuynan 6/37, ğomşu|arımınan 12/39, ğız|arımınan 12/39, dü^lürleriminen 12/39, ğoşuynan 13/46, zabānan 19/94, a^lşamınan 20/38, eltımınen 21/63, diliminen 28/88, ğo^lşuynan 35/38, zoruyunan 38/6, çocuyunan 40/25.

-IAr çokluk ekinin “n” ünsüzüyle biten kelimelere geldiğinde bu ünsüze dönüştüğü görülür.

dü^lünnerimizde 2/5, •retmenner 2/76, n^letsinner 13/129, ğidenner 14/12, issinner 15/36, □ünnerim 16/2, edenner 19/54, ezennerine 20/15, ğetirennere 20/24, kefennerim 20/97, ğünnerde 21/34, dinnerkene 21/76.

Başka sesbeplerle oluşan değişimler ise şu şekildedir:

annadıyım 1/73, ğelinni^l fi 2/15, ço^l funnū 2/52, ceryknı 2/55, dinneyelim 2/70, nişannısına 2/74, □ünnü^l fe 2/85, kefennesiye 3/31, ğarannığıdı 6/51.

-/m/->-/n/- değişimi: şindi 2/66, şindini^l 4/26.

¹⁰⁰ Korkmaz, 90-91.

¹⁰¹ Korkmaz, 91.

-/n/->/l/- değişimi: Yörede bu değişim ile ilgili pekçok örnek bulmak mümkündür. Tespit edilen örnekler asli şekillerini koruyanlar ve şahsi kullanımlar neticesinde oluşanlar şeklinde açıklanabilir.

bu ^la 4/1, yalı ^lız 4/28, sa ^la 8/66, aıaydı ^lız 9/82, mama ^ldan 10/60, eli ^lden 10/113, ye ^lge ^l 10/114, ardı ^la 11/18, bó şürleri ^le 11/18, di ^lledi 12/68, ye ^li 15/28, da—dı ^l 15/56, be ^lzeTtim 15/61, si ^lirli 15/71, amca ^lınan 21/10, dü ^lür 22/31, sü ^lgür 23/138, gö ^lü 36/19, ö ^lüne 36/27.

-/n/->/m/- değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler şu şekildedir.

ıstambılı 15/48, *ombeş* 28/89.

-/j/->/c/- değişimi: Bu değişim ile ilgili birkaç tane örnek tespit edilmiştir.

baracı ^l 11/95, *bicama* 22/42.

-/d/->/c/- değişimi: Örnekler şu şekildedir:

hinciki 3/17, *hinci* 35/8, *şinci* 27/103.

-/f/-, -/F/->/v/- değişimi: Yöre ağzında şahsi kullanım neticesinde oluşmuş bir değişimdir.

mutva^l 1/61, *ęavama* 14/23, *şava*^l*da* 23/24, *sever* 39/29.

-/h/->/y/- değişimi: Bu değişim şahsi kullanım neticesinde ortaya çıkmıştır.

ıáyfeltisini 6/17, *ıáyfeler* 20/22, *sayilde* 22/7.

-/v/->/f/-, -/F/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

ęaFa ^lı 3/66, *mafeder* 4/32, *ıáyfaıarından* 36/17, *ıáyfesini* 36/82.

-/z/->/s/-, -/S/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

bilessik 4/68, *buıamaSsa* ^l 13/110, *yüssük* 15/25, *vérmeSse* 15/69, *ānamaSsı* ^l 19/28, *gelmeSse* 21/34, *oımaSsa* 36/20.

-/ř/->/s/- değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler genellikle ünsüz türemesi olan kelimelerde karşımıza çıkar.

ęekeymissim 2/4, *étmissim* 9/23, *aımişsim* 9/48, *adaşımışsı*^l 12/1, *ęurtarmıřsı* ^l 20/13, *üstünümüşsü* ^l 20/17, *ārıtmıřsim* 29/4, *bes sene* 32/85, *ēdecēmissim* 40/30.

-/s/->/z/- değişimi: *herkezin* 24/53.

-/r/->-/l/- değişimi: buægada^l 6/81, ğada^l 34/36.

-/n/->-/s/- değişimi: ondos sōcuma 8/57.

-/t/->-/s/- değişimi: rahassız 12/17,yássi^llarını 27/3, gissin 25/53.

-/t/->-/ř/- değişimi: süşçüye 36/1.

-/l/->-/s/- değişimi: bissin 23/57, össü^l 28/30.

-/ç/->-/s/- değişimi: issinner 15/36.

-/h/->-/n/- değişimi: ğadinnandan 2/87.

2.2.3.4.3. Kelime Sonunda Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

-/n/>-/ / değişimi: Yörede bu değişimle ilgili pekçok örnek bulmak mümkündür.

do^l 4/52, gendimizi^l 8/7, daha^l 8/15, hindini^l 8/21, sādıcı^l 8/49, geli^l 12/73, □órdü^l 13/12, e^l 37/18, yè^lge^l 10/114, ayı^l 22/13, dèdi^l 22/88, şunu^l 22/113, herkezi^l 26/28, úFleti^l 35/65.

-/n/>-/m/ değişimi: Bu değişimle ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

ondan som 1/58, om beş 28/89.

-/s/>-/ř/ değişimi: herkeş 1/57, erciyeş 37/109.

-/s/>-/z/ değişimi: Sadece bir örnekte karşımıza çıkar.

herkez 10/31.

2.2.3.5. Süreklileşme

Süreklileşme Kadınhanı ağzında sıkça karşımıza çıkan bir özelliktir. Bu konu ile ilgili tespit edilen örnekler genellikle ilerleyici ve gerileyici benzeşmeden kaynaklı olduğu gibi kişisel kullanım sonucu da olabilir. Tespit edilen değişimler ötümlüleşme ve sızıcılaşma bölümünde de değinilen değişimlerdir. Süreklileşmenin gösterilebilmesi için gerekli olduğundan aynı değişimlere bu bölümde de yer verilecektir.

/ç/>/ř/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler oldukça fazladır.

aşlı^ldan 9/17, şocu şu 12/30, şeşit 12/111, şoraplarını 23/1, şo^l 36/59, geřmişæössun 1/6, oruşlümüz 2/20, işdik 2/80, aşdı 2/114, göşmüşler 4/33,

geşliğinen 6/86, kireşli 12/85, peşeteye 40/33, piriş 1/34, üş 2/37, ıırbaş 3/96, hiş 3/68, oruş 4/44, ilaş 6/35, ğaş 9/7.

/g/./ğ/>/y/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler şu şekilde:

buyday 4/20, deyiller 12/3, dëynek 35/76, öylen 36/16.

/ı/>/ı/ değişimi: Bu değişim yörede sistemli bir şekildedir.

yo— 15/27, hazırılıyırı— 15/33, ba— 17/40, ğonuşaca— 18/4, ğurtuıdu— 18/27, yáparı— 19/8, ta— 19/25, yúvarla— 19/26, y@lıı— 19/55, uşa— 19/35, ıaıardı— 19/36, yátırdı— 20/15, vardıydı— 20/17, sağıyırı— 20/19, ğoru— 20/32, varrı— 20/47, ğurru— 2/11, ıa—arı— 2/15, o—uyú 2/35, yá—ıydıĝæortayá 2/56, a—şama 6/16, do—uzdan 6/21, ar—adaşları 12/72, da—ım 15/14, a—çe 15/20, ma—arna 15/29, do—uza 15/65, a—rabamız 16/15, sı—ılıyı 16/23, yó—arı 16/77, ıo—úladı ı 20/44, a—lıımda 21/86, so—ar 23/20, bı—dıı 28/14, ba—ıalē 28/50, so—aıÇı 28/64.

/b/>/m/ değişimi: mezmurátım 9/28, nemmen 10/52, mubamı ı 40/72.

/c/>/j/ değişimi: mezmurátım 9/29.

/c/>/z/ değişimi: müzde 25/3, mezmurátım 9/28.

/ç/>/s/ değişimi: üs 1/45, issinner 15/36.

/k/>/ı/ değişimi: va—dı 7/29, gidiyri— 13/49, to—iler 16/94, ma—ine 34/19.

/ı/>/y/ değişimi: ayşam 4/49.

2.2.3.6. Süreksizleşme

Süresizleşme, Türkiye Türkçesi ağızlarına genel olarak bakıldığında yaygın olmayan bir değişimdir.¹⁰² Kadınhanı ağzında ise süreksizleşme ile ilgili şahsi kullanım kaynaklı değişim söz konusudur.

/j/>/c/ değişimi: baracı ı 11/95, bicama 22/42, enerciler 22/29.

/r/>/ı/ değişimi: buægadaı 6/81, ğadaı 34/36.

/y/>/ç/ değişimi: üç çüz 6/19, üç çüzünü 27/56.

/y/>/g/ değişimi: gene 1/63.

/v/>/b/ değişimi: asbabı 13/110.

¹⁰² Aydın, 32.

/z/ > /ç/ **değişimi:** iççik 5/41, aÇçını 6/38, iççi^ı 7/75.

/s/ > /ç/ **değişimi:** yánardı—æıÇça^ı 6/59.

2.2.3.7. Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişimler

/g/ > /ğ/ **değişimi:** Yörede bu değişim ile ilgili pek çok örnek görmek mümkündür:

□ún 5/24, □óletimiz 6/63, □órenēmiz 8/29, □úççü Füdü 9/2, □órucü 10/8, □ózel 10/18, □úvəsi 11/3, □óçen 11/31, □úlüşürüz 11/76, □úvenilmiyi 12/19, □óre 13/37, □úller 14/11, □údüp 15/53, □órüşme 16/16, □únah 17/71, □ómerdik 19/12, □úre^ı 21/56, □ómlēni 23/51.

/k/ > /ğ/ **değişimi:** Bu değişimle ilgili örnekler oldukça fazladır:

ıópek 1/1, ıómbe 1/69, ıó fümüz^ı 2/5, dóıúlüydü 2/63, güÇÇúı 2/66, ıúFledliydik 2/79, ıótü 3/32, cünıú 3/40, ıúnde 5/39, ıúfrümüzden 5/50, ıóşede 9/6, ıúmesde 9/12, ıóklü 10/61, ıórpeyke 11/2, ıúFletliydik 11/109, yüıú^ı 12/47, □údúı 14/27.

/g/ > /ğ/ **değişimi:** Bu değişim ile ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

hangıısını^ı 18/1, hangı 29/39.

/ğ/ > /k/ **değişimi:** Örnekleri oldukça az olan bir değişimdir.

keyri 34/41, keyrim 34/116, keyriminen 36/65.

/ğ/ > /ı/ **değişimi:** Bu değişime sadece bir örnekte rastlanılmıştır:

sııarayı 8/62.

2.2.4. Kelime İçinde Ünsüz Benzeşmesi

Ünsüz benzeşmesi, Kadınhanı ağzında oldukça sık karşımıza çıkan bir unsurdur. Korkmaz, ünsüz benzeşmesini “İçseste yanyana iki ünsüz bulunan yerlerde ya da söyleniş bakımından aynı durumda bulunan komşu kelimelerin son ve önsesleri arasında, bazan iki ünsüzden biri, kendisine yakın boğumlanma niteliği taşıyan öteki tarafından büsbütün ya da kısmen benzeştirilir. Böylece ünsüz benzeşmesi dediğimiz olaylar meydana gelir.” şeklinde açıklar.¹⁰³

¹⁰³ Korkmaz, 92-93.

İçses ünsüz benzeşmesine çok rastlanan Anadolu ağızları, bu bakımdan zengin bir malzemeye sahiptir.¹⁰⁴ Kelime içinde yer alan ünsüz benzeşmesi ilerleyici ve gerileyici ünsüz benzeşmesi şeklinde incelenecektir.

2.2.4.1. İlerleyici Benzeşme

Bir kelimedede yer alan iki ünsüzden birincisinin ikinciyi kendisine benzetmesi olayıdır. Bu olay, kelime köklerinde olabileceği gibi eklenmeye ya da ulanmaya bağlı durumlarda da görülebilmektedir.¹⁰⁵

-nb->-mb değişimi: *ıstambıl* 15/48, *çemberi* 20/50, *om beş* 28/89, *çember* 40/65.

-ml->-mb- değişimi: *iskembe* 20/3.

-rl->-rn- değişimi: *onnarna* 6/83, *bunnarnan* 8/14, *çocu—larınan* 13/89, *mağlarınan* 15/51, *hamırnan* 18/38, *göşuğlarınan* 18/51, *devirnen* 21/23, *işlernelen* 28/5, *genevernen* 28/78, *senikilerne* 31/34, *peynirne* 34/26, *münürne* 34/36, *çölmeklernen* 35/61.

-lr->-ln- değişimi: *soğnadan* 18/69.¹⁰⁶

-li->-ln- değişimi: *yâpsı* 4/27, *dineddirece* 33/54.

-yl->-yn- değişimi: *biriyne* 1/87, *emriylen* 2/43, *demirliyen* 2/50, *kermeynen* 2/61, *yınısıyna* 37/72, *hoşafıyna* 37/72, *zoruyun* 38/6, *bacıynan* 39/16, *annatmıynan* 39/60, *çocuynan* 40/25, *elæarabağarıynan* 40/41, *dadıynan* 40/45, *babasıyna* 40/70.

-çy->-çç- değişimi: *üç çüz* 6/18, *üç çüzünü* 27/56.

-ly->-ll- değişimi: *millona* 9/100, *fasilleyi* 10/72, *miğlar* 20/50, *hıdırülleze* 26/22, *sandalle* 30/23, *fasülleyi* 32/69.

-mb->-mm- değişimi: *yim meş* 28/84, *nemmen* 29/44.

-mn->-mm- değişimi: *memmunum* 10/44.

-my->-mm- değişimi: *bamma* 35/18.

¹⁰⁴ Ahmet Caferoğlu, Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi, Ankara: **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1958**, TDK Yayınları, 1988, 2.

¹⁰⁵ Uysal, 73.

¹⁰⁶ Bu değişimi so^lra>so^lna şeklinde. Daha fazla bilgi için bk. Korkmaz, 93.

-Lm->-Ll- değişimi: biliyi L L_i? 5/86, eğece L L_i? 13/120, annadı L L_i? 15/70, sũpũrmedi L L_i? 29/76, hatırlıyı L L_i? 31/43, baba L L_i? 32/111, sũmeyeni L L_i? 34/42, alışıyı L L_i? 35/83.

-nl->-nn- değişimi: onna 29/96, gelinnernen 29/96, dũ fũnneri 30/12, oyũnna 30/15, annadırdı 30/41, bunnardan 30/68, dinne 31/17, zamannar 31/32, ğadınna 32/72, nişannısını 33/7, ğazannarda 34/22, bilenner 34/79.

-rl->-rr- değişimi: hazırırı^l 19/90.

-st->-ss değişimi: yássı^llarımı 27/3.

-tl->-tt değişimi: rahmeTtik 40/60.

2.2.4.2. Gerileyici Benzeşme

Bir kelimede yer alan iki ünsüzden ikincisinin birinciyi kendisine benzetmesi olayıdır. Kadınhanı ağzında olduka fazla sık örneklerine rastlanır.

-s->-ss değişimi: issinner 15/36, issek 20/68, issėk 21/113, üs sefer 30/70.

-fk->-kk- değişimi: yú^llayı 32/38.

-gn->-nn değişimi: inne 11/100.

-hm->-mm değişimi: *memmed* 30/29, *memmet* 39/66.

-kd->-dd- değişimi: eleddironik 22/28, eleddirikde 25/55, aleddirik 30/25.

-kt->-tt- değişimi: eleTtiri fĩmden 27/11, eleTtirik 27/11.

-rl->-ll- değişimi: topıaııar 11/26, ı fıırılıar 11/26, yóııaııardı 12/97, hazırıaııar 14/13, geliller 29/26, örtellerdi 29/57, bişirillerdi 29/70, sevelledi 29/73, yėllermiř 29/129, vėrillerse 31/71, giydirillerdi 32/21, bāıaııardı 32/22, yāpaııardı 32/26.

-rs->-ss değişimi: bis sene 28/9.

-ln->-nn- değişimi: yānnız 24/61, annımıza 32/21, ğaıabaııāyānnız 39/73.

-ls->-ss- değişimi: ossa 2/102 ossun 3/23, ossu L 6/1, gesse 6/68, ossa^l 20/82, sa fõssun 21/34, ossunna 21/36, bissin 23/57, össü L 28/30, •ssen 36/85.

-my->-yy- değişimi: bayyā 15/42.

-çç->- değişimi: aıyā 19/83.

-şs->-ss- değişimi: dó řússün 9/43, do şurmussun 9/44, düsse ^L 17/88, gurtarmıssı ^L 20/13, üstünümüssü ^L 20/17, çoçūmussu ^L 20/109, uyúmazımıssı ^L 23/92, çekmissi ^L iz 23/135, yóęumussu ^L 28/60, bes sene 32/82.

-tc->-cc- değişimi: hacceynen 29/90.

-tc->-çç değişimi: haççe 30/44, haççeni ^L 22/99.

-ts->-ss- değişimi: rahassız 12/17, yássa[±] 19/40, gissin 24/53.

-zc->-cc- değişimi: accik 18/73, accı[±] 29/87.

-zc->-çc- değişimi: içcik 4/20.

-zc->-çç- değişimi: aççını 6/38, iççik 30/3, aççı[±] 25/59, aççığæaççik 35/46.

-zs->-ss- deęişimi: bułamaSsa ^L 13/110, vërmeSse 15/69, ānamaSsı ^L 19/28, gelmeSse 21/34, hiçæoımaSsa 22/110.

2.2.5. Benzeşmezlik

Benzeşmezlik, bir sözcükte yan yana olan aynı türden iki ünsüz ile birbirinden uzak olan, boğumlanma noktaları aynı ve birbirine yakın iki ünsüzden birinin kendi boğumlanma noktasını ötekinden ayırarak başka bir ünsüze dönmesidir.¹⁰⁷

Yazı dilinde olan ünsüz uyumu, Kadınhanı ağzında tam olarak yerleşmiş değildir. Benzeşmezlikle ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

yırtdı— 1/7, bitdi 1/10, sannètdim 1/78, yúfga 2/7, içdim 3/96, oruçda 6/58, sşmüşdür 9/6, ètdim 9/24, dó řúşdü řü ^Lüzde 9/42, unnaşdırı ^L 21/46, saçğısını 18/51, çekmemişdir 23/39, işci 26/38, isdeyen 28/20, hasda 28/83, a şustosda 29/22, Őldürdügæişde 29/15, ebişdi 29/47, gonusdurup 30/1, keşge 33/20, keşge ři 37/82, atdılar 38/32, göçdükden 39/48, çalışdı 40/91.

Benzeşmezlik, yabancı kelimelerde “r ve n” ünsüzlerinin tekrarını önleme çabasından meydana gelebilmektedir. Benzeşmezlik olayına uğrayan kelimelerde değişen ünsüz genellikle “l ya da r” sesine dönüşür.¹⁰⁸

filcannan 27/117.

¹⁰⁷ Gülensoy, 62.

¹⁰⁸ Korkmaz, 96.

“ç” sesinin hece sonunda yerini “ş” sesine bırakmasıyla oluşan benzeşmezlikler¹⁰⁹
Bu benzeşmezlik Kadınhanı ağzında oldukça sık karşımıza çıkar. Tespit edilen örnekler ise şu şekildedir:

geşmişæössun 1/6, oruşlūmuz 2/20, işdik 2/80, gèş vèrdi 3/65, hiş 4/11, göşmüşler 4/33, ilaş 6/35, geşler 7/17, a Faşlar 7/36, suşsuz 9/1, aşlıdan 9/17, reşber 10/4, iş □úş 11/6, Şekdirecè 17/13, piriş 18/42, telefon aş 39/2, ğaşalım 39/55, üş çocūm 40/22, aş çocum 40/22, peşeteye 40/33, geşti 40/72.

2.2.6. Ünsüz İkizleşmesi

İki ünlü arasında bulunan bazı ünsüzlerin boğumlanmalarındaki tekrarlanmayı gösteren olaya ünsüz ikizleşmesi diyoruz. İkizleşme durumunu, oluşması bakımından bazı ünsüzlerin boğumlanma özelliklerine bağlamak mümkünse de genel itibariyle vurgunun etkisine ve buna bağlı olarak, boğumlanma hareketindeki yeğlinliğe bağlamak gerekir.¹¹⁰ Kadınhanı ağzında ikizleşen ünsüzler “ ç, d, ğ, k, n, s, ş, t, z” dir. Tespit edilen örnekler ise şu şekildedir:

yázzıdan 1/87, □únaşşıdan 2/52, bulaşşıdan 2/55, yèddi 4/3, aşşāda 4/51, ışşığında 6/51, ışşıdırdın 6/53, ğaşşıdan 8/76, yüzzük 11/13, yüssük 15/75, maşşallah 18/1, ikki 19/57, uşşudan 19/66, lambaşarınnan 20/63, yègedden 21/46, işşallah 28/59, ğaşşınan 29/74, □úççü Fün 30/9, dağğa 33/54, hakığaTtan 40/105.

2.2.7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi

Kadınhanı ağzında ikiz ünsüzlerin tekleşmesi sık görülen bir durum değildir. Genellikle alıntı kelimelerde karşımıza çıkar. Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

ama 1/89, danatliyen 7/82, evelini 23/98.

2.2.8. Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında karşılaşılan ses olaylarından biri olan ünsüz düşmesi kelime başında, ortasında ve sonunda olmak üzere üç başlıkta incelenmiştir.

¹⁰⁹ Erdem, 69.

¹¹⁰ Korkmaz, 102.

2.2.8.1. Kelime Başında Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında kelime başında ünsüz düşmesi çok sık karşılaşılan bir durum değildir. Sevortyan, bu durumu “ünsüzlerin kelime başında tamamen düşmesi Türk dillerine geniş ölçüde yayılmamıştır.” şeklinde açıklar.¹¹¹

/g/- düşmesi: értes þæún 6/17, gonyāæbi 6/83, ðómbeæbi 6/101, evelkîæbi 12/74, gînāæcesi 26/12, şeyineæöre 37/9.

/h/- düşmesi: ayırılısı 4/5, ayát 4/7, biræafda 5/39, nesibēæała 14/9, gonyayæalinde 20/31 üseyin 27/64, súsæele 31/4.

/k/- düşmesi: buæóz 33/8.

/l/- düşmesi: oæadara 1/32, ağşamæadar 6/56, yá—înæadar 23/97, gocææarı 34/2, uş 36/51.

/r/- düşmesi: biæş¶miz 6/29, biætek 12/36, b þæarayá 12/53, öldürüvüæelen 23/20.

/s/- düşmesi: yánardı—æiÇça÷ 6/59, içça÷ 6/61.

/ş/- düşmesi: uncāz 37/76.

/y/- düşmesi: neæābılır 4/18, atmışæēdi 6/2, nēæaparız 6/30, ıldırım 16/48, ułaf 23/35, ilanıdım 36/45, ötæanna 38/46.

2.2.8.2. Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında kelime ortasında ünsüz düşmesi, kelime başında ve kelime sonunda görülen düşmelere nazaran daha fazladır. Yapılan incelemede “b, d, g, h, k, ð, l, þ, n, r, t, v, y” ünsüzlerinin düştüğü tespit edilmiştir.

-/b/- düşmesi: banne 14/34, ba þam 26/79.

-/d/- düşmesi: günüz 23/9.

-/f/- düşmesi: çitçilile 4/19, çitlik 17/60.

-/g/- düşmesi: dú þünü ðæoıdu þundān 1/3, gelebildi þi ð 1/26, ðe þat 1/68, ine þimiz 5/25, so þuması ð 10/62, do þalarında 11/13, e þiriyilerdi 12/89, no þürüse 28/32, u þütdürdüm 28/101, daşæocāna 35/63, yörü þüz 37/3, gördü þüm 37/68, sālı÷çı 39/50.

¹¹¹ Daha fazla bilgi için bk. Yervand V. Sevortyan, Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi, Ankara: **Bilimsel Bildiriler** 1972, 1972, 543.

-/h/- düşmesi: da fā 1/20, se fer 5/11, ĩra fat 6/84, ğadınana 7/18, Őa fıtlik 9/43, ma falleye 21/68, mu facirlere 23/16, ĩsaniyenin 23/30, sidæamed 23/72, zabā 23/73, heral 25/92, neza fat 26/53, māmudun=innan 27/7, mūlizeni 30/45, nevŐe feri 30/71, aŐe fire 34/7, zi fin 35/84, bāçası 37/46, ĩsannarı 37/61.

-/k/- düşmesi: b•yü fümüş 1/1, ölmeyecēdi 9/67, yēmēdi 12/51, denenecēmiş 12/61, Ősüzüdüm 16/9, nedecēdim 16/81, haĭbüse 23/31, ēsiklerim 26/72, yūsēmīŐ 30/62, iTtiba 33/24.

-/l/- düşmesi: =a faca= 1/59, duĭadı 2/41, yo fudu 3/40, ĩravānan 11/63, bālım 13/6, āŐam 17/60, yātālırdı= 19/40, ğoĭusaĭı 20/5, anaĭımīŐ 21/87, ğonacāsa 28/11, āçeleri 36/22, ğaşŞınan 40/19.

-/l/- düşmesi: ik 20/34, cit 18/72, maheleni 28/26.

-/l/- düşmesi: tōĝa 1/35, =a faca= 1/59, māsız 7/1, y® 1ış 9/47, =a=arı= 13/43, ānat 21/117, anādī 30/50, bām 37/92, ānaddırmıyā 40/56.

-/n/- düşmesi: sa fā 1/6, sōra 2/2, dü fūr 2/44, o fu 2/89, ó fúne 9/41, b |ætecik 12/65, inaç 14/85, ba fā 15/46, yāŐınday=ā 24/32, ğır=ıy=ā 27/86, dek 28/26, ğaraseviç 32/65, ğaraFili 36/62, sa fatçı 37/64.

-/r/- düşmesi: ba fıtdırırız 6/20, yāpmıyóz 7/5, motĭlar 7/36, ğaĭuŐuvıdı 7/37, inividi 7/38, yiyemiyóz 7/82, çikin 9/44, ünüvesdeyi 14/35, tālıyā 19/8, sōna 23/13, Şafeye 26/130, sonā=ı 29/54, sōnacıma= 35/18, hortæedili 37/33, oĭudu 36/57, haçı= 36/68, ununuæçaĭıveridi 37/62, yāĝıydı 40/52, =ürüyemiydim 40/53, =ürüylerdi 40/54.

-/t/- düşmesi: çifçi 2/48, patésler 7/36, gitıæyılæes 19/35,.

-/v/- düşmesi: pŐskú fút 5/51, ğanēçe 8/36, telezonda 14/34, dó fúyü 14/103, o=ĭāyı 36/71.

-/y/- düşmesi: =ó fümüz= 2/5, biaŐı 6/29, ğonyā fa 7/17, iy 7/71, mezmurātım 9/28, amelē fāt 12/14, çēre fi 12/64, hŐsn 20/72, sidæamed 23/72, āŐabam 23/97, mēdanĭĭlar 23/139, cēzi 24/53, kŐsæolē 27/2, bĭle 28/39, sōler 30/58, =ólŐtoĭu 32/64, sēmenæoĭudu 36/26.

2.2.8.3. Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında, kelime sonunda görülen ünsüz düşmesi ile ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

-/g/ değişimi: sãæoļursa 39/74.

-/h/ düşmesi: b ǰædã 12/101 dǎæíyí 34/70, maşşallã 22/102, aļļã 26/19.

-/k/ düşmesi: ekmǎæèdiyi ǰ 1/65, çörǎæotu 14/77, □órüşme mi 16/16, mubãrǎæossun 19/53 múbãre 26/106, etl ǰæekmē 37/78.

-/ǰ/ düşmesi: yō 22/57, ğaļabaļǎyãnnız 39/73, ğaşacã 39/55.

-/l/ düşmesi: ğǎæğuzum 6/1

-/ļ/ düşmesi: nası 20/24.

-/n/ düşmesi: ondoæsom 19/6, ondoæso ǰum 19/11, gencike 21/71, gelirke 22/53, yōļarǰa 23/7, zãti 24/20, o—unurǰa 24/35, sãte 24/41, boşaldırǰa 23/10, aļarǰa 36/49, inerke 36/9.

-/r/ düşmesi: Yörede tespit edilen örnekler genellikle şimdiki zaman ekinin üçüncü tekil şahıs ekinde görülür.

ediyo 4/2, ğaļıyo 4/28, çalışıyo 7/3, çıǰaļļa 8/56, açıyo 14/90, deyyo 34/57, ba ǰaşļ@yo 36/33, otu 38/16, toplanıyo 39/29, duruyo 39/45, ǰoǰuyō 39/51, doļaşıyo 39/65, ǰa—ıyo 39/71, ğösderivi 39/75, çalışıyo 40/24.

-/v/ düşmesi: pilã 19/59.

-/y/ düşmesi: şǎyãpaļım 14/99.

-/z/ düşmesi: aļanma mı 20/95, oļma mı 35/20, yapıļma mı 37/80.

2.2.9. Ünsüz Türemesi

Kadınhanı ağzında görülen ses olaylarından biri de ünsüz türemesidir. Ünsüz türemesi Türkçede yaygın görülen bir durum değildir.¹¹² Kadınhanı ağzında yapılan inceleme de bu durumu kanıtlar niteliktedir.

¹¹² Banguoğlu, 119.

2.2.9.1. Kelime Başında Ünsüz Türemesi

Kadınhanı ağzında kelime başında ünsüz türemesi kelime ortasında ve kelime sonunda görülen ünsüz türemesine nazaran daha azdır. Yörede karşılaşılan örnekler ise daha çok şahsi kullanımdan ileri gelmektedir. Kelime başında görülen ünsüz türemeleri şu şekildedir:

/h/- türemesi: hora 1/28, hisi ^L 9/25, hisden 9/25, hindi 20/12, hündü 20/80, horda 31/67, horada 35/46, höyle 36/5, hağa 36/80.

/m/- türemesi: Bu türeme genellikle ikilemelerde karşılaşılan bir durumdur.

ışşı^L mıŝŝı^L 6/62, ayşe mayşe 17/90, ilaca mılaça 18/19, ayşe mayşe 17/90, çoban muban 5/74, gömşu mumşu 11/31, sezer müzer 20/11, peynirne münürne 34/26.

2.2.9.2. Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi

Türkçede öntüreme haricinde bir ünsüz türeme olayı vardır ki, iç ve sonseslerde ve “d, t, n, m, b, p” türemeleri şeklinde kendini gösterir.¹¹³ Yörede kelime ortasında tespit edilen ünsüz türemesi ile ilgili örnekler şu şekildedir:

-/b/-türemesi: peştambağ 36/23.

-/c/- türemesi: haccayá 4/68, icca^L 29/123.

-/ç/- türemesi: □úççü fūdük 21/74, içça^Llar 33/3, açça^L 40/103.

-/d/- türemesi: yèddi 4/3.

-/ğ/- türemesi: dağğa 33/54.

-/—/- türemesi: ba—dığ inaç 14/85.

-/k/- türemesi: ikki 19/57.

-/l/- türemesi: çillesi 35/4, gollersedoğ 35/15, çilleyi35/57, çillesi 35/75.

-/ļ/- türemesi: oļlara 7/40, bulļardan 7/96, garyóļla 25/96, ^Lóylütoļļudan 38/44.

-/m/- türemesi: ammanæelæişler 26/33, emmelerini 29/122.

-/n/- türemesi: hindikinner 7/69, bizikinner 8/25.

-/r/- türemesi: ğarranı— 6/51, orrarı 35/40.

¹¹³ Korkmaz, 101.

-/s/- türemesi: Yörede duyulan geçmiş zaman eki “-miş”ın birinci tekil ve çoğul şahıs çekimlerinde “-miş” şeklini alarak türediği görülür.

çekeymissim 2/4, ètmissim 9/23, ałmissim 9/48, adaşımışsı¹ 12/1, gelmişimissim 13/21, çekmissik 23/138, yú¹aæétmezimissim 28/96, arıtmışsım 29/4, èdecēmissim 40/30.

Şahsi kullanımlar sonucu oluşan örnekler:

bilessik 4/68, yüssük 15/25.

-/ş/- türemesi: Bu türemenin örnekleri yörede oldukça fazladır.

□únaşşı— 2/52, bulaşşı— 2/55, aşşāda 4/51, işşığında 6/49, işşıldırđın 6/53, ğaşşı¹ 8/76, eşşēmiz 11/85, yášşı¹ 13/39, maşşallah 17/25, uşşu¹la 19/66, †Feşşē¹ 20/29, işşallah 28/59.

-/t/- türemesi: ha¹ğaTtan 4/52, göstert 39/77, iTtiba 33/24.

-/y/- türemesi: “Ekleşme ve kaynaşma sırasında kendini gösteren ünlü çatışmasını (hiatus) önlemek için, yazı dilinde, bahis konusu ünlüler arasına bir koruyucu ünsüz getiririz.”¹¹⁴

dëyim 6/2, neyse 9/55, bālayāca¹ 13/98, ālayán 20/94, dersāneymiş 27/57.

-ile edatının ekleşme sırasında “y” sesi aldığı örnekler:

emriyнен 2/43, kermeynen 2/61, suynan 3/66, paraynan 3/74, biriynen 11/113, hocaynan 15/60, usulüynen 15/90, atæarabaynan 17/56, dişliynen 19/20, sübürgeynen 19/33, morıuynan 29/57.

İki ünlünün yanyana olduğu yabancı kelimelerin iç seslerindeki ünlü çarpışmasını önlemek için, bu iki ünlü arasına “g,h,y” seslerinden biri koruyucu ünsüz olarak getirilir.¹¹⁵

aylemize 4/13, āyid 15/30, mayışım 31/70, Fiyátını 36/30.

Uzun ünlünün olduğu alıntı kelimelerin kısalmasıyla oluşan örneklerde:

dayvet 6/15, ayfet 7/25, ibaydeti¹ 15/50, hayıla 34/49.

Şahsi kullanım sonucu oluşan kelimelerde:

¹¹⁴ Korkmaz, 100.

¹¹⁵ Korkmaz, 101.

buyáza (baza) 25/97, dèyyó 34/55.

2.2.9.3. Kelime Sonunda Ünsüz Türemesi

-/k/ türemesi: Yörede karşılaşılan örnekler genellikle **zarf-fiil** ekinde görülen türemelerdir.

gelincik (<gelince) 15/67, girincik 19/88, gelişdik 23/1, gelişdik 23/140, çemreyişdik (<çemreyince) 23/141, oğuncu¹ 30/17, sóleyincik 30/54, gidincik 38/1.

-/m/ türemesi: ondan som 1/58, ğayrım 13/47, sōnam 30/33, keyrim 34/116, geyrim 36/31.

-/n/ türemesi: “Cevher fiili de dahil olmak üzere görülen geçmiş zamanın üçüncü teklik-çokluk çekimlerinde, görülen geçmiş zaman ekinde sonra /n/ türemesi karakteristiktir.”¹¹⁶

kefēnnerdin 6/72, óğlerdin 6/72, saygılığardın 6/73, çı¹ardın 6/73, verilerdin 34/38, geçerdin 36/15, da—ağlardın 36/61, beklüyilerdin 40/101.

Yörede vasıta eki “**ile**”nin sonuna genellikle “n” ünsüzü gelir. Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

demirliynen 2/50, dirgennen 2/51, samannan 2/61, dahannan 3/5, bunnan 7/24, bennen 9/66, tariflerinnen 12/52, bunnarınnan 20/43, lambağarınnan 20/63, māmudun¹ınnan 27/8, onnan 35/67, dúvennen 40/78.

Son seste bulunan “n” türemesi anorganik bir türeme olmayıp, her hangi bir morfolojik şekle benzetme yolu ile getirilebilir ya da her hangi bir ekin kalıntısı olabilir.¹¹⁷

ğayrın 13/6. çalışmayışdın (<çalışmayınca) 11/93.

Aitlik eki **-ki**’de bir tane “n” türemesine rastlanmıştır.

bunnar¹ın 1/58.

-/t/ türemesi: püskú füt 5/51, püsküfüt 21/64.

-/y/ türemesi: Yörede tespit edilen örnekler şu şekildedir:

ney 1/43, dèley 37/9, suy 40/67.

¹¹⁶ Bölük, 93.

¹¹⁷ Korkmaz, 101-102.

2.2.10. Göçüşme

Göçüşme, kelime içerisinde iki ünsüzün yer değiştirmesidir. Bu ünsüzler birbirine yakın ya da uzak olabilir. Bazen uygun yapıya ulaşmak için ünsüzler arasında göçüşmeye ihtiyaç duyulur.¹¹⁸ “Telaffuz cihazlarının fizyolojik örgüsünden doğma bir gelişmesi olan göçüşme fonetik bir olaydır. Ayrıca söz ve deyim zenginliği açısından dilimiz için büyük öneme sahiptir.”¹¹⁹ Kadınhanı ağzında karşılaşılan göçüşme örnekleri şu şekildedir:

-br->rb-: ırbī 23/54.

-çğ->-ğc-: saııngaca 31/95.

-dn->-nd: pëndir (<peynir) 19/1.

-fr->-rf-: súrfaıı— 20/39.

-kş->-şk-: eşgili 8/75.

-lf->-hl-: kühlet (<külfet) 12/23.

-ıv->-vı-: havıa 20/23.

-ıv->-vı-: şavıarımı 5/12.

-ml->-lm- çölmekden 19/8.

-pr->-rp-: torpā 32/112.

-rt->-tr-: dötæraFını (<dört etrafını) 11/17.

-ry->-yr-: ceyran 6/49.

-ts->-st-: yástıynan 28/49.

-yn->-ny-: dināyet 16/96.

Bu örnekte ünlüler arasında bir göçüşme gerçekleşmiştir:

-eö->-öe-: törerisler 38/6.

¹¹⁸ Efrasiyap Gemalmaz, Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri, Ankara: **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1992**, TDK Yayınları, 1995, 172.

¹¹⁹ Ahmet Caferoğlu, Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi, Ankara: **TDAY Belleten 1955**, 1-7.

2.2.11. Hece Kaynaşması

Hece kaynaşması Yöre ağızında sıkça görülen bir durumdur. Kaynaşmaya neden olan c, f, g, h, $\underline{h}$, l, n, $\underline{r}$, v, y, ünsüzleri kaybolurken fonksiyonlarını yanlarındaki hecelere uzunluk şeklinde yüklerler.¹²⁰

bālım 1/4, bāçayı 1/8, ānadī 1/23, gārın 1/29, dāları $\underline{L}$ 1/46, $\underline{h}$ ópē 1/65, cēran 3/75, böbrēni 4/74, findīmızdan 6/4, $\bullet$ retmenner 14/99, bunnā $\underline{h}$ ı 17/100, deļānnı 18/22, hasdānede 18/57, ameļāt 18/71, piļā 19/7, tālıyā 19/8, çoÇūmu $\underline{L}$ 20/7, t $\underline{r}$ riz 31/7, tenb $\underline{r}$ mi 34/43, d $\bullet$ meyi 34/87, ç $\underline{r}$ nādip 34/111, o $\underline{h}$ āyī 36/71, sōra 37/18, sōnadan 37/65, bām 37/92, çō $\underline{r}$ u $\underline{h}$ lar 40/95.

Yanyana iki kelimenin kaynaştığı örnekler genellikle soru kelimeleridir:

nó $\underline{r}$ ürüyü $\underline{L}$ 1/54, ne $\underline{r}$ ürecek 1/64, ne $\underline{r}$ ābıılır 4/18, nōılır 4/89, ne $\underline{r}$ aparı $\underline{h}$ 5/41, ne $\underline{r}$ ārasın 6/62, ne $\underline{r}$ üş $\square$ örü $\underline{L}$ 23/52, n $\bullet$ rüyü $\underline{L}$ 23/82, ne $\underline{r}$ üş $\square$ örecēyik 23/92, nādar 28/18, nō $\underline{r}$ ulur 28/84, nēdece $\underline{L}$ 31/33.

2.2.12. Hece Düşmesi

Boğumlanma açısından aynı, yanyana iki hecenin tek heceye düşmesi olayıdır.¹²¹ Hece düşmesi Kadınhanı ağızında oldukça fazla ve sistemlidir. Bu ses olayı, genellikle hızlı konuşmadan kaynaklıdır.

Belirtme (yükleme) hâli ekinin olduğu kelimelerde görülen hece düşmesi:

çocū 5/77, gırī 14/78, çı $\underline{r}$ ī 14/78, ıışşı 14/87, fıstī 21/54, ırbī 23/52, yardımıcııī 24/80, batırī 26/23.

İyelik eklerinin geldiği kelimelerde görülen hece düşmesi:

ekmē 1/56, $\underline{h}$ ópē 1/65, ayçiçē 2/52, ebmē 3/97, b $\bullet$ rē 8/112, duļā 29/53, tabā 29/55, ocā 29/94, bucā 29/95, torpā 32/112, bayrā 34/62.

-i fiilinin geldiği kelimelerde görülen hece düşmesi:

doļaçacādım 1/6, oļacādı 7/57, ııdacādım 24/97, açacādı 26/89, gışļādı 37/15, yapacādı 38/8.

Yabancı kelimelerde görülen hece düşmesi:

¹²⁰ Gülensoy, 127.

¹²¹ Korkmaz, 100.

sadāsı 13/30, sābı 22/63, ġāri 23/8, biļļā 23/42, zabā 23/74, āmedæemmi 23/146, māzada 24/4, sāte 24/41, amēlāt 24/63, māmūt 27/55, ummān 28/33, alūkūmselām 28/73, tāredledim 29/4, ezēt 35/39, mēmet 39/21, ġēşlṭmiz 40/72.

Aitlik eki –**ki**’nin düştüğü kelimeler:

bayramlıdā ġız 15/105, şo yāndā to—iler 16/94, yānındā adam 17/85, yānımdā ġızın babası 24/75, bu yāndā cin□án 32/53.

Gelecek zamanın soru çekimi ve soru eki –**mi**’nin kaybolduğu kelimeler:

onu yāzacā hindi? 2/33, bāba Ḳ yó—ardā? 33/77, baḲā? 17/31, ne yābacā? 39/40, nası ġaşacā? 39/55.

gibi edatının ilk hecesinin düştüğü örnekler:

ġonyāæbi 6/83, Ḳómbeæbi 6/101, Ḳóltōnūæbi 18/53, şimdikṭæbi 21/18, evelkṭæbi 25/46, hindikṭæbi 29/2.

“kadar” kelimesinde görülen düşme ile ilgili örnekler:

aġşamāædar 6/56, şūæadar 9/58, yá—ināædar 23/97, būæadar 25/41, hindiyāædar 40/55.

“aġabey”, “abla”, “daha”, “deġil” ve “sonra” kelimelerinde görülen hece düşmesi:

dā 3/56, dē 6/80, haççaæba 9/31, sō 10/99, sōm 19/60, mḲstaFæa Ƒa 25/6, şerifæaba 27/122, nēreninæa Ƒa 36/99.

2.2.13. Kelime ve Cümle Vurgusu

Konuşma esnasında kelimedeki bir heceyi diğerlerine nazaran yüksek bir ses tonuyla, baskılı ve öteki hecelerden daha belirgin söylemeye vurgu denir.¹²² Vurgu dilin ses yapısını tamamlayan en önemli unsurlardan biridir. Özellikle çeşitli ses deġişimleri ve hece kaynaşması ile kelimeleri şekil olarak deġişikliğe uğratmış olan aġız bölgelerinde, bu kelimelerin anlam deġerleri biraz da vurgu ile ayakta tutulur.¹²³

Çok heceli isim, sıfat, zamir, edat soylu kelimelerde ve fiillerde karşılaşılan kelime vurgusu genellikle son hece üzerinde gerçekleşir.¹²⁴

¹²² Banguoġlu, 109.

¹²³ Korkmaz, 110.

¹²⁴ Korkmaz, 110.

□áy'rı 6/19, buyú'ru 6/20, ay'sē 20/4, zabā'na 20/5, zabā'na 20/5, var'y® 20/14, na'sı 23/2, õ'lum 28/3, □úç'çük 23/6, ğana'dī 23/11, ğu'zūm 23/12, a'mān 28/7, yát'dı 28/9, ar—ada'sı 28/17, am'mā 28/20, ekmeg_ ètdiy'dim 28/16, ğışladır'dı— 36/1, be řeni'sē 36/16, a'bū 37/1, aydın'dā 37/7.

Hece kaynaşmasına uğramış kelimelerde de genellikle vurgu son hecededir.

ocān 6/51, pet'ēn 7/100, ekmēn 9/68, salata'ī 10/72, dünēn 20/85, çocū 31/94, amelāt 33/42.

Yöre ağızında vurgudan kaçınan bir takım ekler tespit edilmiştir. Bunlar: “-ca, cana, madan, ken, incı (inca)” gibi eklerdir.¹²⁵

'Ṭce 7/47, y®'ılcana 20/73, ğomadan 22/62, 'atıncı 29/13, □ó'çerken 34/47.

Ek almamış yer adlarında vurgu genellikle ilk hecede görülür.¹²⁶

□óltolı 1/75, medine 20/7, y®sin 20/89, āmed 23/89, ayřa 23/114, zēyneP 28/1, hacı 28/36, zāde 28/55.

Cümle vurgusu, cümlede yer alan kelimelerden birinin diğerlerine göre daha vurgulu bir şekilde söylenmesidir.¹²⁷ Bu kelime genelde yükleme yakındır. Kişi önem verdiği kelimeyi vurgularken genellikle devrik cümleler kurar.¹²⁸

burayá ben 'her şeyi ekerim ğuzum 6/3.

'ayşe b řætek iskembe ağ da gel bi 20/3.

enver ağam 'yólmasın fadimananınæó řúnü 23/4.

'ādim zēyneP b•yüKğarağurt 28/1.

ondan sōna 'para ğazanıyırım 28/2.

□áyınbabadan da 'çō— çekdigæamma 28/6 .

geldi, geçdi, 'gıtdṬ 28/8.

kime 'gel dēyim 28/13.

hindi yo— dēyemiy şrim 'var vesile 28/18.

¹²⁵ Korkmaz, 111., Erdem, 80.

¹²⁶ Erdem, 80.

¹²⁷ Aydın, 37.

¹²⁸ Erdem, 80.

‘temam gelin sende de sen de git dèdim 28/35.

ótekilerine de ‘hıŞ dèmedim 28/36.

‘nè eden *beg*⊥*r*? 37/1.

KADINHANI İLÇESİ İDARİ HARİTASI

YUNAK

SONUÇ

İlk çağlardan beri yerleşim yeri olan Kadınhanı, Anadolu Selçuklu döneminde bölgeye Müslüman-Türk boylarından Oğuzların Kınık, Bayat, Savur, Avşar ve Çavundur boyları ve Azeri Türkmenlerinden Şamlar aşiretinin yerleştirilmesiyle tam bir Türkmen yurdu olmuştur.

Çalışmada Kadınhanı merkez, belde ve köylerindeki 51 kişinin konuşması önce transkribe edilerek deşifre edilmiş sonra Ses Bilgisi açısından incelenmiştir.

Karahan'nın sınıflandırmasına göre Kadınhanı, Batı Grubu ağızları içerisinde 9. alt Gruba dahildir.¹²⁹ Bu sınıflandırmaya göre çoğu özellikler Kadınhanı ağızıyla uyuşmaktadır.

İlçenin Ses Bilgisi incelemesinden elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

1. Yapılan incelemeye göre Standart Türkçedeki 8 ünlü ve 21 ünsüze ek olarak 15 ünlü ve 25 ünsüz tespit edilmiştir.
2. Ünlü uyumu oldukça kuvvetlidir. Özellikle yabancı kelimelerin yöre ağızında uyuma girdiği görülür.
3. Art damak /ɫ/ ve orta damak /ɰ/ sesinin yanında meydana gelen i>í, ö>ó ve ü>ú değişimleri çok sık karşılaşılan bir durumdur.
4. Arka ve orta damak sesi olan /ɫ/ sesi bölgede oldukça sık kullanılır: yalı ɫız 4/28, sa ɫa 8/66, mama ɫdan 10/60, ye ɫge ɫ 10/114, di ɫledi 12/68, ye ɫi 15/28, da—dı ɫ 15/56, be ɫzeTtim 15/61, si ɫirli 15/71, dü ɫür 22/31, sü ɫgür 23/138, gö ɫü 36/19, ö ɫüne 36/27.
5. Kelime başında /h/ türemesi dikkat çekicidir: hora 1/28, hisi ɫ 9/25, hisden 9/25, hindi 20/12, hündü 20/80, horda 31/67, horada 35/46, höyle 36/5, hağa 36/80.
6. İşaret zamiri /bu/ ve /şu/'nun arkaik şeklini koruduğu örnekler mevcuttur: şorayá 2/1, şorda 2/108, şo 7/26, şora 8/36, şonu 9/34, şoydu 11/79, şordaɫı 13/99, şoşu 14/12, şondan 15/96 şordan 20/75, bó ɫún 5/31, bo ɫún 6/38, bö ɫún 21/47, bó ɫün 24/96.
7. Yörede kelime başı, ortası ve sonunda görülen /t/>/d/, /k/>/g/, /ɫ/>/ğ/ ve /k/>/ɰ/ değişimi karakteristiktir.

¹²⁹ Leyla Karahan, *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, Ankara: TDK Yayınları, 1996, 117.

8. İlgi hâlinde görülen /L/>/y/ değişimi dikkat çekicidir: amcayı^L 1/1, □ónüyü^L 3/62, □ózüyü^L 8/85, yengeyi^L 15/7, eviyi^L 15/49, babayı^L 15/62, evladlarınıı^L 15/74.
9. Birinci çoğul şahıs eki “-Iz”ın “-I^L” şeklinde kullanımlarına rastlanılmaktadır: yáparı^L 5/31, başları^L 5/23, ğaldırırı^L 5/24, durru^L 5/24, □ótürük 5/35, éltiyik 5/71.
10. Yörede çoğunlukla yuvarlak ünlülerin düzleştiği görülür: hamırı 2/17, safırda 3/3, bıra 3/39, yımırta 3/50, dañıçılara 7/10, *mıstaFa* 9/38, *ıstambıña* 15/48, tañığıydı 15/34, ğarpız 19/92, marıñynan 35/46.
11. Birincil uzun ünlülerin sistemli olarak kullanıldığı görülür: ādım 20/7, āñtn 36/22, āñtı 35/67, ēvli 34/3, ōn 40/89, d•rdü 18/5.
12. Yörede ^L>— değişimi karakteristik ve sistemli olarak karşılaşılan bir durumdur: yırtıdı— 1/7, ^Lı— 1/9, yo— 1/12, a—şam 7/12, va—dı 7/29, ba—ara— 12/86, oca—lardan 13/13, yá—inırdı^L 14/6, a—çe 15/20, do—uza 15/65.
13. Kelime ortası ve sonu ç>ş değişimi oldukça sık karşılaşılan bir durumdur.
14. Batı Grubu ağızlarından ilerleyici benzeşme gerileyici benzeşmeye göre daha fazladır. Ancak bu durum yörede farklılık arz eder. Tam tersi olarak ilçe ağzında gerileyici benzeşme ilerleyici benzeşmeye oranla daha fazladır.
15. Ön damak sesi /g/’ve art damak sesi /ğ/nin kelime ortası ve sonunda eridiği tespit edilmiştir.
16. “r ve l” ünsüzleri önündeki ünlü türemesi düzenli ve kurallı bir şekilde karşılaşılan bir durumdur.
17. Kelime sonunda /r/ düşmesi oldukça sık karşılaşılan bir durumdur. Bu özellik Batı Grubu ağızlarının ortak bir özelliğidir.
18. /ç/, /r/, /s/, /ş/, /y/, /z/ ünsüzlerinin yanlarına gelen ünlüleri önlüştirdiği tespit edilmiştir. Bu durum özellikle /y/ sesinde daha baskındır.
19. Yörede kapalı /è/ ünlüsü karakteristik olarak karşılaşılan bir durumdur. Kapalı /è/ sesi özellikle ilk hecede görülür.
20. /y/, /v/, /g/, /h/ seslerinin erimesi sonucu ikiz ünlüler meydana gelmiştir.
21. Yöre ağzında “öyle, böyle, şöyle ” kelimesinin bir çok şekline rastlamak mümkündür: bñleydi 2/84, bele 7/20, bóle 19/3, óleymış 24/104, iyle 14/3, ðle 1/75, şfle 6/53, bfle 12/20, biyle 20/91, şiyile 20/79.

22. Yöre ağzında yönelme hâli eki alan şahıs zamirlerinde “L”li şekillere rastlanır: ba ^La 1/52/be ^La 12/106, sa ^La 8/66, o ^La 6/88. Az da olsa “ba ^Ƒã 11/75, sa ^Ƒã 15/50, o ^Ƒa 9/70” şeklinde örneklere de rastlanılmaktadır.
23. Yöre ağzında hece düşmesi ve kaynaşmasına sıkça rastlanır.
24. Vasıta hâli eki “ile” bölge ağzında genellikle “-na/-ne, -nan/nen -yna/-yne, -ynan/-ynen” şeklinde kullanılmaktadır: gelinne 36/87, yá ^Ƒinna 3/5, samannan 2/61, dúvennen 40/78, adamıyna 2/40, d^ovmesi^yne 37/71, usûluynan 2/42, kermeynen 2/61.
25. Yöre ağzında v sesinin bazı kelimelerde sistemli olarak çift dudak ^j sesine dönüştüğü görülür.
26. Sürekli ünsüzler arasında değişimler yörede sıkça karşılaşılan bir durumdur. Özellikle kelime ortasındaki değişimler dikkat çekicidir.
27. Yöre ağzına giren yabancı kelimelerdeki uzun ünlülerin kısaldığı ve genellikle yanlarında “y” sesinin türediği görülür: ayfet 7/25, ibaydeti ^Li 15/50, dayvet 16/76, hayla 34/49.
28. Yöre ağzında şimdiki zaman ekinin çoğunlukla önlük-artlık uyumuna tabi olduğu görülür: diyirim 1/72, sürünüyüm 31/54, yapıyıı— 20/51, bozuyuru^l 20/24, geliyrik 5/65, görüyem 39/52.
29. Tezlik fiili olan “-iver”in çoğunlukla yuvarlaklaşarak uyuma girdiği görülür: ölüfürüyle 5/59, sóğünüfürdü 6/52, süsüfürüm 15/70, □örüfürelim 26/51, bölüfürüm 40/52, □ülüşüfürüyle 40/105.
30. Yörede özellikle şahıs zamirlerinde ve bazı kelimelerde karşılaşılan ikiz ünlüler Kıpçakçanın tesiridir: ba ^Ƒã 11/75, sa ^Ƒã 15/50, o ^Ƒa 9/70, de ^Ƒil 4/83.

METİNLER

Metinler 2016-2017 yıllarında Kadınhanı ilçesi merkezi ile köy ve beldelerinden derlenmiştir.

Bu çalışmada 33 köy ve 7 merkez olmak üzere 51 kişiden derleme yapılmıştır. Kaynak kişilerin 48'i bayan 3'ü erkektir. Derlemede özellikle bölge ağzını en iyi şekilde koruyan kişiler tercih edilmiştir.

Metinlerde büyük harf kullanılmamıştır. Kullanılan büyük harfler ise farklı transkripsiyon harflerini göstermek içindir. Özel isimler ve yer isimleri italik olarak verilmiştir.

Türk Dil Kurumu'nun teklif ettiği transkripsiyon sistemi ile Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'in geliştirmiş olduğu Turkish Studies transkripsiyon sistemi dikkate alınarak deşifre yapılmıştır.

YERİ : KADINHANI/Alabağ Köyü

ANLATAN : Fikriye HARMANKAYA/Fadimana HARMANKAYA

YAŞI : 72/49

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ amān ٱópek te b•yü ٱümüş. *ādem* amcayı ٱ bacısını ٱ gelini bu da. bũ elli vardır belki.

- ⁽²⁾ buyúru ٱ.

- ⁽³⁾ gel *fadimana*. bu hanım gelinæođdu ٱundān, dú ٱúnü ٱæođdu ٱundān onnarı soraJaٱ.

- ⁽⁴⁾ o ğadar da vaٱdim yoٱ ki ğıra gidecٱz. sor bāım.

- ⁽⁵⁾ Jānım birki sorsu ٱ, ğonuş Şurda ge.

- ⁽⁶⁾ ben de sa ٱā doğaşacāđım. ğeşmişæoşsun. hasda diyiler de ne oğdu?

- ⁽⁷⁾ sa ٱnı. vaĴĴā keFéni yırtdı—. ne yāpacā ٱız burda?

- ⁽⁸⁾ bāçayı çapaĴayacı—.

- ⁽⁹⁾ *fadimana harman*ٱayá. ٱı— doٱuz yāşındayın.

- ⁽¹⁰⁾ nası bitdi? nası dú ٱúnü ٱæođdu?

- ⁽¹¹⁾ □órucü úsülü evlendik. işde nası oĴacaٱ? ٱóy dú ٱúnü oğdu. börekli, Şeyli. neyise. inek kesilir, ٱóy ⁽¹²⁾ dú ٱúnü işde nası oĴacaٱ ğızım? □órucü úsülü evlendik. başğa da bi özellٱ yo—. dört çocu ٱum var iki ⁽¹³⁾ oĴum, iki ğızım var.

⁽¹⁴⁾ hā bayramĴar filan nası oĴacağæişde? b•yükleri ٱ eli öpülür, □úÇçükler bize gelir. nası oĴacağæişde ⁽¹⁵⁾ óyle. hī ğızım. biri evlendi. oĴum asgerden geldi. işde. varæiki tāne ğız torunum var. başğa işde ⁽¹⁶⁾ □úÇçü ٱüm de o—uĴa gidiyi. gelmiyi işde a—ıma hemen sorunca. ben neyse yim beş senedir burdayım ⁽¹⁷⁾ da. çocuٱlüm *ğadınandan* geŞdi. Şeye sor *bahriyeye* sor. dōru éltim buraĴı. ğızı buranı ٱ gelini. o ⁽¹⁸⁾ iyi ğonuşur o ٱóylü. o iyi annadır.

- ⁽¹⁹⁾ babanne ٱi ça ٱır. babanne Şurda aşenede.

- ⁽²⁰⁾ da ٱā *betül*. on, on beş daٱğaĴına baٱma da. ben ne biléyim ğızım? yaşım yetmişæoĴmuş. ⁽²¹⁾ *fikriye harman*ٱayá. yétmişæiki dā yétmişæiki filanım da ٱa. hī tamam buraĴıyım. bō ne biléyim? ⁽²²⁾ ğoca atmışæaĴtı da

evlenmişsik. adam öldü, gitdi. sa ٱnı *nāfiz*. sekiz. āĴtı ğız, iki oĴan. □órucü

(23) úsülü. yo[┘] canım severek evlenmedik. o zaman bóle adet de şilidi. ānadī? bizim zāte (24) hısım. babamı Læemmisini Læōļu.

(25) bġleydi. bóleydi ġuzum. tam bóleydi. aynı bildi ři^L gibi bóleydi. o zaman dú řúncü azæoļuydu. hindi (26) herkeşi Læaļtında araba. gelebildi ři^L ġadar geliyi^L. aynıydı, aynıydı.

(27) ġurban bayramındā iki ġızım oļúyú. iki de oļum oļúyú bi de ben oļúydum. bi de ġocam oļuydun (28) yēdi kişi kesiydik. onnar ġonyádan geliydin, biz de hora bi zini ġuruydu[┘]. bunnar da varıdı. (29) burda[┘] torunum. onda sō óle ġārın nası dadļıca ekmek y[┘]digæiŗde. adam de řiŗmedi ġuzum ġēne (30) geliyeler, gidiyeler. onnar maļ aldıļar. ġēne geliyeler. bunnar orda, biz burda. ben bunnarı^L yánda duruyrum.

(31) yō haza dā ġēne en sālam sensin diyiler yo yo[┘]. hindiki haļ yo[┘] canım. dizim mizim řēy yá (32) oæadara ba[┘]ma. hikáye ne ānadıyım?

(33) bġraļarı^L yēmekleri řēy bamyá biŗiriler, řēy biŗiriler. pilá biŗiriler. buļġur piláv, mercim, řēy (34) piriŗ piláv biŗiriler. bamyá çorbası, piriŗ pilávı, buļġur pilávı yápiyļar. hī dú řúnde řēy hoŗaf (35) yápiyļar. bi de irmik helvası yápiyļar. yáyļa çorbası dēller o^L da. hı ġā hindi ġā inceldik yá tōġa (36) çorbası dēniydi yá hindi yáyļa çorbası oļdu.

(37) yō yápmıyırı[┘]. ġo Lşüæarasında bizim bu sene gelin ġızımız vardı, ora gitdik buæyıl. hī gelin (38) ġızæoļuncu gitdik. ne şapdı[┘]? ben ġızım, torunumudu. ġızım hazırladı, onnar hazırladı. ondan sōna (39) bunnar da ġay ġız oļuyļar. ora ġo Lşu çı şırdı. gelinim gitdi. gelinimi^L anası, babası. gelinim de buraļı. (40) o gelin. gitdiler. orda ġayrı bunnar oynadıļar. dıŗarda.

(41) ne a[┘]ına gelse bunnar bilir ġuzum. yō. üçü ġonyáda. birini^L ġocasını^L e^L □úÇçü řü^L ġocası (42) řēyæēdiyi. arabası var, varı[┘] varı[┘] geliyi. *ahyóna, izmire*. sen bil işde ġāri. ondan sonā ikisini^L ġocası (43) biri de un fabrikasında adı ney? *selfe* mi ney? onda. biri de ayá[┘]ġabı řēyi. ayá[┘]ġabı satıyı. çoJu[┘]ļarın (44) biri de o[┘]uyú. ik üŗ çocū birini^L var, iki çoÇu[┘] birini^L var, üŗ çoÇu[┘] birini^L var. ondan sōna (45) ġızımı^L birini^L ġocası imam. dē ġaramanı^L ayrancı[┘] óylerin dē üs sa řat. üçæōļan da onu^L var. (46) hı gitdim hı gitdim. *ġaramanı* Filan geçik gidiyi^L. gitdim. dāļarı^L, daŗarı^L içinde. řēy *ayrancı* (47) dāļarı^L, daŗarı^L içinde. gidiyi^L. ondan sōna ġızımı^L biri de burda ġardaŗımı^L Læōļunda. biri de *ġadınanda*.

(48) iyi ğuzum. hindi ğāri kimse kimseye óle bi gitmiyi ğuzum ğāri. her şeyi L evinde. yēm içerde, sÚy (49) içerde. içerde oturuy. uzun ğeçe heriflerimiz şey oda oľuydun. ı́óy odası oľuydun. heriflerimiz (50) ora gidiydin. oturuydun. ğayınbaba ora gidiydin. do—uza ğadar orda oturuydun. geliydi, yátıydıı́. (51) aramıydıı́ bile. bilmiydik bile televizonu. hindi *hatçē* nó Fúrüyü L? iyiyim anam. Filan nó Fúrüyü L? (52) ana iyiyim. çoı́ iyi oľdı. herifden o ğaldı ba L.a. çoı́ iyi oľdu. o oľmasa bayá sa Fır gibi oľufuraJam. (53) *havā* nó Fúrüyü L? *satī* nó Fúrüyü L? *irāmē* nó Fúrüyü L? *ēminē* nó Fúrüyü L? onnar oľmasa bay® şeydi. *fikriyē* (54) nó Fúrüyü L? onnar oľmasa bay® şeydece L. oysa o yétmiş yaşındayım. herifi arıyım. □órmedi, (55) □órmedi. sekiz çocū b●yüdesiye. *aľlah* hePisi hiş de ğalan oľmadı evde. aman ğalmasın ğızım. yō (56) yō ğalmasın. er ekmē meydan ekmē ğalmasın. ğalmasın. óle ğızım işde. i Fi şükúr. onnardan da (57) bişey şikát yoı́. şikátim hindikál yoı́. yó yoı́ ğuzum. herkeş herifi, avradı yoı́. hī bizim. ora da (58) □órümce mi L. ondan som öte yán da bunnarı́ın da □órmüşsündür. ora onnarı L, bura da bizim. işde (59) şorayı da oľan yápdıydı. dāriı́ deyi misaf, ğızlar geliydi. yátacaı́ yer yoı́, ı́a Facaı́. hı Fı ora babası (60) ölüfördü, ğalıvırdı. maľ paylaşııvırdı. yétişdiremeyivérđi, işde óle ğaldı. hı hı suľana, *aľlah* çoı́ (61) vērse suľanaJaı́. şurda oturuyruĝæişde. üçæoda, bi mutvaı́. birinde oturuyú, birinde tahta ğayıtlar (62) doľu. birinde de iki çocū var. yát ben yátıyım.

(63) çalışĝan, çalışĝan. hāmile yá. ğene de nó Fúrsü L? nē Fiş □órüm? başĝa oľan oı́uľa gidiyi. □úÇçük (64) ĝaça gidiyse. on dört yaşında mı? onæüç yaşında mı? óle oľan da. □órmese ne Fúrecek? hadi. ben (65) desen yábana, ı́ópē bi ekmææedi yi L. iki dene ı́ópek. ne ataca L?

(66) biz mi? oruca óle yúı́a. herkeş yúı́a yapıyı. yápan yapıyı, yápmayan yapmaz. biz de bóreklik yápdıı́. (67) su bóreklik yápdıı́. onu yapacıı́. ı́ómbe yápdıı́. hadi bi getir de iççik eline bi, buz doľabında. hadi (68) *betül* baı́ şu buz doľabında bi ı́e Fat buľ, eline sarıvēr. çantasına ğoyuľursun ne oľcaı́. hayır, ossun. (69) evelkiaéún çekdik. ı́ómbe çek. buranı L adeti. ı́ómbe çeke... y®ı́ı ı́ómbe. getisin de baı́. hī gelin. (70) haşĝaş var. dahan var. y® var. dórtüleriz. yō hóle yüzüne sürüyrük. yalı Lızıdı, gelin hep étđi, (71) hem y®ladı. ondan sōna ben de bişirecem. ı́aı́ıp oturma. hasdaľanırsı L. hasdaľanırsam (72) deyi. bizikinden mi? dur baľım. bizikinden mi? ondan sōna ı́aı́ar oturusa L diyirim, ben hangı (73) ĝızı L.a meram annadıyım? deyi

ğayınnamı hasdağandırdı L dèller dèyi. ğarı ben oturdüm ⁽⁷⁴⁾ yèrde bişirdim zobada. siz nèrde bişirdi L iz? nası zopa?

⁽⁷⁵⁾ biz sen nèrelisi L? ðle mi? nèrelisi L? bō hurda. lolto $\dot{\text{ll}}$ u. bilirsi L ólese. bunu bili L bili L. iyi. hī biz ⁽⁷⁶⁾ evelkiæún yápdı $\dot{\text{ll}}$ biz de. ben bişirdim. yú $\dot{\text{ll}}$ a yápmadı $\dot{\text{ll}}$. dişlerim benim kesmiyi. hunda yárin bi ⁽⁷⁷⁾ ekmek dā édecik, buz doğaba doğduracıyı $\dot{\text{ll}}$. ğış şey oruç çı $\dot{\text{ll}}$ asıyá biædiyá étmiyeciyik. şu çanta L a ⁽⁷⁸⁾ ğoyúfur. ossun yá]. yábancı sannètdim ben seni. ğardaşım. hī çumradan. şey ğızını L ğocası öldü ⁽⁷⁹⁾ yá. ayşeni L. yō. hindi onnar te ordağar. yō bayá iki ay oğmuşdur. kendi gendini vurmuş. biz de ⁽⁸⁰⁾ □órmedik ğuzum ıra $\dot{\text{ll}}$. ıra $\dot{\text{ll}}$ biz de □ór... nèreydi? mağatyá. yó. hatay. yó. ha başlı. hatay dē mi? ⁽⁸¹⁾ hatay. ha başlı, ha başlı. ıra $\dot{\text{ll}}$ nèrde □órelim? gidemezlik, gelemezzik. onnar anası, babası ⁽⁸²⁾ himdi orda. evæalıdı babası. o $\dot{\text{ll}}$ uğ ğapancı gelecekler. iki ay oğdu. iki ay oğmuşdur. vaļļā ⁽⁸³⁾ ğızım hiş bilmirik. gendi gendini vurmuş. ölmüş. intāræetmiş. yo yo yo intāræetmiş. iki oğ mu ⁽⁸⁴⁾ var? iki oğ bi ğızı mı var nemmen? iki ğızı bi... herañ iki oğ bi ğızı var aļleym. ğardaşım. ⁽⁸⁵⁾ ādem ğardaşım. □örüşmezsek ğonyádağar. hī onnar da ordağaræişde. ğardaşım o benim. üç ğardaşım, iki ⁽⁸⁶⁾ bacıydı $\dot{\text{ll}}$. bacımı L biri öldü. bi tek ben ğaldım. hī duruyú o. biri o. ikisi de burda, lóyde. ●ldü ⁽⁸⁷⁾ yázzi $\dot{\text{ll}}$ ğocası ayşeni L. bi ara bālım ne diyecek? hī benim ğızlarımı L biriyne yášıt. ●ldü ğocası. ⁽⁸⁸⁾ iki ay filan oğdu. intāræetmiş ğocası. lolto $\dot{\text{ll}}$ da bizim hısımlarımız Filan da var. hepsi ğonyáda. ⁽⁸⁹⁾ lór halil filan dèller ama ●ldüle, gitdile. hı ana L a bi dē bālım. ne diyece ana L. o da burda. ⁽⁹⁰⁾ şeyde gelin. ğardaşım ğızı. iki oğ bi ğızı var onu L da. nazmiye. o $\dot{\text{ll}}$ uyğar ğayı. bildi fin. everecek ⁽⁹¹⁾ yá. everecek yá ğız yo $\dot{\text{ll}}$.

YERİ : KADINHANI/Atlantı Kasabası
ANLATAN : Medine TAŞÇI/Nurcan GÖDEN
YAŞI : 56/48
KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ o da y@nış bişeyden gör=du. otur şorayá.
- ⁽²⁾ keşke bi hafta sōra eveli geleydi L. dü Fünümüzü felan gösterirdik.
- ⁽³⁾ işde onnarı soracāmış.
- ⁽⁴⁾ dü Fünümüz pek güzel oldu. keşge ben çekeymissim televizona da. yok estafuruļlah otur otur. hadi.
- ⁽⁵⁾ otur otur otur. o güççük yá orayá otursun. dü Fünnerimizde filan ne oļuyú annat ğız. =ó Fümüz L gelenēni ⁽⁶⁾ □órenēni soracāmış. amān □úl ben ölim aman áman áman dēdi saļdı.
- ⁽⁷⁾ dü Fünümüz önce bi ekmek yáparı— yúfga.
⁽⁸⁾ hayır dókerik yá. sekizæon ğadın birlenir. anām sesimi mi alıyı L? hī se on =adın filan birlenir. ⁽⁹⁾ televizonlarda □órdü Fū L gibi yúfga açarı— dü Fün ekmē éderik. ondan sōna onnan piláv bişiri hayır ⁽¹⁰⁾ dókerik zinileri L üstüne. bütün =flü dāvetlilerimiz yēr. heh ertesi □úni dā[Δ] gelir çağğı ⁽¹¹⁾ ğurru— zabahdan. ğadın erkek oynallaar dü Fünnerimizde. gelini L ğına ğaldırmkyá giderik. ⁽¹²⁾ nişan =a—ma dirik. daha ertesi □únü cumartesi □únü. erkekler oynar ğadınnar oynar silah atıļır. ⁽¹³⁾ gelini giydir bindaļlı giydirrik. a Lşamsı ğına gēcemiz oļur. bindaļlı giydirrik geline. herkeş ⁽¹⁴⁾ oynar □úler. gelini L başına, ellerine, ay@na ğına vuru—. yátırır—. onu L ertesi □únü tahsilernen ⁽¹⁵⁾ aynı =óylerdeki gibi gelin çı—ardırır—. zabānan =a—arı— gelinli Fī giydirrik. gelinni Fī şeyderik. ⁽¹⁶⁾ mezeri doļaşırı= =ó Fū doļaşırı=. getiri oļan evine indirrik gelini. hıh.
⁽¹⁷⁾ oruc ayında yávr△m hindi başladı—. yúfga éderik. erişde hamırı keserik. böreklik yáparı—. ⁽¹⁸⁾ haşgaşlı =ómbe éderik. bir hafda on □úndür hazırı— yápiyá—. ondan sōna işde oruşlu= girdi ⁽¹⁹⁾ miydi tereviye ğadınnarımız da gider erkekli... ğuranımızı, abdezimizi, namazımızı, orucumuzu ⁽²⁰⁾ dutarı—. oruşlümüz da biyle. ha iççik de sen ğonuş.
- ⁽²¹⁾ ben ne ğonuşuyúm? buraļıyım buraļıyım atlandııyım. evliyim.

- (22) evliyim. evliyim. eşim vefat etti. sa f'nı *allah* rāzı olsun. iki ölüm var. biri asgerde, birisi öyde (23) işde. ev işlerimden geçiyi. bahçe ekerim. çocu füm asgerde. iki üç öündür haberini alamadım. (24) *hağāride. işallah.*
- (25) bā, bahçe ekiyek ā. göyün sa fıyā—. südünü y®, peynir yapıyā—.
- (26) az sōna göyünnar sa fııaca—. çekebilirsi L onu.
- (27) goşuna goJacıyı—. ipe ciziyek sālı solļu. südünü sa facıyı—. hī tamam tamam. he he. göyünnarı (28) sa fayā—. südünü y® makinede çekiyek. üsdünü y® yapıyā—. altını peynir yapıyā—. tuļu fuma (29) basarı—. südürük gaşar yaparı—. bu ö fümüzü L işleri bunnar gızım.
- (30) yapıyā—. börekler, dadlılar, yemekler ykırıyā—. gırlara eylene gidiyek. gelin gızılarımız (31) olur. gelin gızımıza eylene gider, oynar öülüller orda a Lşama gadar. o yemekler, (32) dadlılar yenir. geşler eylenir.
- (33) *medine.* yō onu yazacā hindi? olur mu? hā tamam.
- (34) *nurcan göden.* yaşım ırsekiz. yō ölüm asgerde.
- (35) iki gelinim var. üçölüm var. biri *erēlide* o—uyú. o bekar da fa. gayrı torunnarı şu anada saysa—. (36) iki de gız gelinēddim.
- (37) yāvrum cenāze evine. cenāzeyi yúr, yı—ar ıa—dı mıydı. bütün ölü birikirik. yemekler (38) ötürür herkeş. her ö fün zabah, flen āşam üş dörd ün yá da bi hafda cenāze evine yemek (39) daşırı—. her go Lşu ykpar, getirir. çay getiriller. gece yárisına gadar oturur cenāze evinde. (40) o cenāze evini L adamına o acıyı paylaşı— neyse şeyini. mutluşunu şeyini.
- (41) aļ duşadı. benim dü fünüm esgiden oldu. ııden ö fe işde. evelden şey varıdı. öörücü (42) usūļu. sen süs. öörücü usūluynan. hiş öórmeden, tanımadan *allah* yazmış işde. sebeböldüler. (43) hış tanımadım. *allah* yazmış. bir gaç öö go Lşu go Lşuğar geldi. *allā* L emriyen isdediler. işde (44) bir gaç ün dü für geldiler oldu.
- (45) benim adım *yáşar.* ben elli üç yáşı atmış üç. gün içerisinde benim yaptı fım işler guzuğar var. (46) guzuğarı yemlerim. guzuğara ba—arım.
- (47) otğadır dışarı öötürüb otğadıyí. ben emekliyim. var tarğam. otuz dölüm tarğa.
- (48) arpa, būda, ekiliyi biçiliyi. burda çiççi pancar ekiliyi. hindi makine var. var yávrum. esgiden.

- ⁽⁴⁹⁾ eskiden atlardan ekilirdi. eskiden. daha esgi. bu moturlar yoken atlar varken. şimdi moturlar çıldı. moturla...

- ⁽⁵⁰⁾ şimdi bi de pancarı. bura ço— pancar ekiyidi esgiden. pancarı elinen sókülüydü. demirliynen, ⁽⁵¹⁾ dirgennen. hindi motur sóküyü. gadınnar gıcıyí. yápranı. hindi patetés ekiliyi, misir ⁽⁵²⁾ ekiliyi, fasille ço funnū ayçiçē, □únaşşı—. her işler goşaylaşdı yávrđm. esgiden çamaşırı elimizde ⁽⁵³⁾ yí—ıydı—. şorayá bi ğara ğazan ğuruyúdu—. bi ğazan ğuruyúdu— şorayá. a Lşama ğadarı ⁽⁵⁴⁾ ğuyúlardan su çekip geliydik. ğazan ğaynıydı. çamaşırı elimizde yí—ıydıh. hindi çamaşırılar ⁽⁵⁵⁾ makinesi var. bulaşşı— makinesi var. ceryknnı sübürge var. her işi ceryán □örüyü. □örüyü.

⁽⁵⁶⁾ eleddirikler ğaz lambası. ğaz lambasını yá—ıydıĝæortayá bi teneke ğoyúydu—. üsdüne ⁽⁵⁷⁾ ğoyúydu—. ğanevçe işliyidik onu L et |rafında. sekizæon ğadın birikiydik. o ğaz lambasını L ⁽⁵⁸⁾ et |rafında dantel örüydük, ğanevçe işliyidik. hindi ceryán giTti miydi bu Lalıyá—. na zaman ⁽⁵⁹⁾ gelecek bu ceryán? dēy | de onu bekliyek dörd gözünen. hē. ēleydi ğızım. esgiden her ⁽⁶⁰⁾ iş zorudu. hıh tıp bilene yo fudu. tândırda samannan oca—da yemek yapıydı—. orda yemek ⁽⁶¹⁾ bişiriydik. çay bişiriydik. tenekeyi ocā L üstüne ğoyúydu—. samannan, kermeynen. amma ⁽⁶²⁾ oyúdu. o zaman adet oyúdu ğızım. heralde eylemiş yávrđm. ba— harmanı var yá evel orānan ⁽⁶³⁾ biçellerimiş. harman yerine dólúlüydü. savđrıylardı neyse. şeyi cecini bi ayırıyí L. hindi ⁽⁶⁴⁾ biçer gidiyi tarladan biçiyi. ğamyóna dođduruyú, geliyi şorayá dólúlüyü. esgiden onnar ⁽⁶⁵⁾ varımış. ele zorlu—lar. orānan şeyinen. amma hayır, bereket varımış ğızım. sevgi, sayğı, b•yük, ⁽⁶⁶⁾ ğüÇÇú—. tabi. amma şimdi yo— o.

⁽⁶⁷⁾ elişi yapıydı—. çorabæörüydük. patigæörüydük. dantel örüydük. annadıydı. b•yüklerimiz ⁽⁶⁸⁾ annadıydı. biz dinniydik onu. onu şu anda a—lımda yo—du. o amca L hiş bilmez yó. onu o ⁽⁶⁹⁾ bilmez de. b•yüklerimize, ğo Lşuğara gidiydik. aman filan diyeze □ózel masağ annadıyí. ⁽⁷⁰⁾ annemize yálvarıydı—. anne bizi o teyzeye □ótür de bi masağ annadsın da dinneyelim ⁽⁷¹⁾ dēyi. yáv işde normal ğayrı. dinT bilen dinT annadıydı. bilmeyen buğma buşurma *nasıradım* ⁽⁷²⁾ hikāyeleri gibi ele puğrağlar gibi. □úlüşmek için gece ykısına ğada[] oturuydu— meselá ona ⁽⁷³⁾ on bire ğadarı bir ğaş ğo Lşu toplanıydı—. yán | ğeri da fılyıydı— eleydi ğızım.

⁽⁷⁴⁾ ğuran o—uyám yávrđm. normal onu da o—uyám. gitmedim de ğurana gidinci. esgiden ⁽⁷⁵⁾ babamız, anamız ğızı L eksi finí L ilko—uğda ne işi var? nişannısına

mektub mu yázaca—? dèyilerdi. ⁽⁷⁶⁾ ğız çocūnu o—uļa saļmıyıldı. háTta yázmışlar da ğardeşlerim □ótürmüş ▪retmenner ⁽⁷⁷⁾ ğapıyá geldi. babam ba fırdı. nişannısına mektub mu yázaca—? □ózüm □órmesin gidin. amma ⁽⁷⁸⁾ ğuran ğursuna giddim. ğurani, mevlidi her şeyi o—udum yávr◊m.

⁽⁷⁹⁾ durdum. yirmi sene durdum. yáni —úFledliydik. ā □órümcelerim neyse beşæaltı ğız □órümcem ⁽⁸⁰⁾ varıdı. erkek varıdı. ayn— hem — daracı—. ev bilene darıdı. yidik, işdik. üçæodada. hindi ba— ⁽⁸¹⁾ ğaç odadayı—. üçæodada on dörd kişi. iki üçü bi odada iki üçü bi odada. ğaļan be—arlar da ⁽⁸²⁾ şu odada. hah yávr◊m eleydik işde. ğızlar varıdı. □órümcelerim. dörd mü ne □órümcem varıdı. ⁽⁸³⁾ üş dörd ğayınım varıdı.

⁽⁸⁴⁾ beş mi ğayrı. □órümcem hē. yávr◊m esgiden b◊leydi işde şeyler. hah. ğoļaylaş... çapkyá gidiydik. ⁽⁸⁵⁾ dar oļdūmuz zamanlar □órümceleriminen ğo —şuļara □únnü Fe, çapkyá gidiydik.

⁽⁸⁶⁾ kendimizi — de varıdı. pancar ekiydik. gidip çapaļıydı— ğızım. to—udu—. haļıyı da to—udu—. ⁽⁸⁷⁾ zor tabi yávr◊m zor. haļı zor. yo boyáyán da varıdı ğızım. biz aļıydı— ğadınından Filan. ⁽⁸⁸⁾ başğa yerlerden getiriydik, sarıydı—. □úlecen derih. topa— bişey var. televizyónnarda ⁽⁸⁹⁾ □órürsü —. o Fu ta—ıydı— yá da kesiydik. depemize atıydı—. haļıda to—udu— yávr◊m ço— to—udu—. ⁽⁹⁰⁾ ço— to—udu—. her şeyi □órdük geçirdik yáni. to—udu—.

- ⁽⁹¹⁾ yenge — babasını — evinde de to—umuş bizim burda da...

- ⁽⁹²⁾ ben yedi yáşında oturdum orda. gendi.

- ⁽⁹³⁾ benim bacıļarım da to—uyúydu.

⁽⁹⁴⁾ yedi yáşında □úççü Fúdüm. a—ıım yini èriydi. haļı ğursu açıldı. orda to—udum. b◊ruyá gelin ⁽⁹⁵⁾ geldim geld—m evde de varımış. hıh aynen. bilmem hiç a—ııma bile gelmediydi. ama nişan ⁽⁹⁶⁾ ğonuncu duydum. burda da varımış.

- ⁽⁹⁷⁾ seni ğurtardım. dezgā bozdum addım.

- ⁽⁹⁸⁾ hē ama hindi oļsa bayá namzada.

- ⁽⁹⁹⁾ tezgā ben bozdum.

⁽¹⁰⁰⁾ b•yüdüler ğayrı. benim çocu—ıļarım oļdu. amma hindi oļsa ğene de namazlā gibi yásdı— gibi ⁽¹⁰¹⁾ to—urum. □ózüm basıyı. hindi danteli Filan örüyem. ğene işleme,

danteli ba—ım □ózlü Fünen ⁽¹⁰²⁾ tansiyónum da ossa ʔsan □órdü Fünü isdiyi yáni. eve bi ğadġıda bulunuyúm yá da.

- ⁽¹⁰³⁾ biræayda çı—ıydı.

- ⁽¹⁰⁴⁾ yáni ġıvıt di=ġatli. ġeçe sa ʔat bire ğadar. zabah namazı oturusa ʔ o zaman. dā diyer zaman ⁽¹⁰⁵⁾ da haġı teg teg ilmegæatıyí ʔ ġızım. zor. hah. üş kişi. bölü hindi.

- şindi oturuyúdu üş kişi.

⁽¹⁰⁶⁾ bi buçu— met ʔre haġımı ʔ èni. yárimşar met ʔre üş kişi bölüşüydük. şura seni ʔ şura benim. ⁽¹⁰⁷⁾ herkeş ö ʔünü to—uyúp □ótürüydü. he hep zorlar bizdeydi. hindi ġoġay ġızım her şeyler. ⁽¹⁰⁸⁾ evler beton oldu. boyá oldu. hastaġı— hıh. tansiyón, ġalp, şeker bi ánda şorda biri ölüyü. ⁽¹⁰⁹⁾ ne oldu? ġalp ġırizi geçirmiş. tansiyón neyse bøyne vuruyú öldürüyü yávr◊m. hindi de ⁽¹¹⁰⁾ yá ozaman hasdaġı—lar varıdı da adını mı bilmiydik? bilmiyim ġızım. ġayrı hindi. tābi ⁽¹¹¹⁾ tābi yávr◊m eleydi. esgiden her zorlu— varıdı. amma yávr◊m sevgi, sayġı, hayır, bereket ⁽¹¹²⁾ varımış ġızım. hindi ço ʔu şu bu televizyónnar çı—dı. internetler çı—dı. ne biliyim sayġı, ⁽¹¹³⁾ sevgi bek esgiki gibi yo— yávr◊m. b•yük, □úççük dē mi? hah. hıh. yo—. ele yávr◊m ne biléyim ⁽¹¹⁴⁾ hindi her şeyler de ʔışdı. ġayrı bu televizyónnar mı aşdı ġızım? bilmiyem. evelden ço— sevgi, ⁽¹¹⁵⁾ sayġı, hayır, bereket varıdı onnan da. hıh. harmanı tókellerimiş bacı ġardaş gibi anaġarımız, ⁽¹¹⁶⁾ babaġarımız, ebemiz, dedemiz. bi ġo ʔşu şura tókerimiş. öbürü şorayá. öbürü şorayá. o harman ⁽¹¹⁷⁾ orda yátaġlarımız. başında beklellerimiş. hindi bi var bāġım bi. bi iki. bi ġo ʔşu birini ʔ yánına ⁽¹¹⁸⁾ varsın. bi □ún varsın. ertesı □únü va o onuń yánına niye varıdı?

⁽¹¹⁹⁾ hah. o hindi durum =ótü ġızım. hah. evelden bacı, ġardaş gibiymiş herkeş. hindi im=ānı yo—. ⁽¹²⁰⁾ bi ġo ʔşunu ʔ yánına evine bi □ún giderse ʔ ikinci □únü mutġa=ā biri bi ġara çağır yávrum. ⁽¹²¹⁾ devir de ʔışdı. evlilikler de ele ġızım. o=ıġlarda buluyġlar. kendileri eksiklerimiz. o—uyánlarımız. ⁽¹²²⁾ tanışıyí, bilişiyi ē ana baba da vèrmek zorunda ġalıyí. ondan sōna geliy bi haʔda on □ún ⁽¹²³⁾ yá da biræay a kendi ʔde □örüyü ʔ. evlilik o ġadarı sürüyü. ba— bizler ġır— yíġ, elli yíġ, ⁽¹²⁴⁾ atmış yíġ esgiden evlenenner. bi de □órucü usuġuyġa. ne yapaca ʔ yávr◊m? çoġu hah. vara yóġa ⁽¹²⁵⁾ da ġadġandı—. olduysa oldu. oġmadı zaman da oldu yávr◊m. ana ʔdan, baba ʔdan neyse ⁽¹²⁶⁾ şeyder. varısa yèdik, yo ʔusa ġadġandı— neyse. y@ġı buldu— y@ġı yávan buldu— y@ġı. hindi yèsinner ⁽¹²⁷⁾ hindini ʔ egsikleri bāġım. zor yávr◊m

zor. ah hindi her şeyler gölaylaşdı ğızım. çekeneri ⁽¹²⁸⁾ biz çekdik. dediyin gibi de dehdigæoıdu= ğızım.

-3-

YERİ : KADINHANI/Bakırpınar Köyü

ANLATAN : Havva BÜYÜKDANABAŞ

YAŞI : 67

KONU : Karışık

⁽¹⁾ benim adım *hava*. ben mi? atmış yedi yaşındayım. hım atmış yedi yaşındayım. ben bunu işde şey ⁽²⁾ =ómbesi. ğıvrım =ómbesi yapıyorum. ne demek istiyi L? ne aĝnadıyım ay ğuzum ben? benim a=lıma ⁽³⁾ bişey gelmez ki. hā vaļļā ne işdē ramazanda yemeye =ómbe yapıyoruz. yāni safırda yemegæiçürü. ⁽⁴⁾ hamırı yo ƒurdu=. ondo sōna işde içine haşgaş ğaTtı=. bu La ğatmadı=. haşgaş do=anıyı dēyi. dahan ⁽⁵⁾ ğatdı=. dahannan şeynen ediyiriz. yā ƒinna. ramazanda yeyecik yā. do=anıyı do=andı ƒı içü ğatmadı= ⁽⁶⁾ yāni. zararlı aş ğarna. hazar tabi oruşda iyi olmuyú. orucæoımasa bişecik olmaz da. oruşda olmuyú. vaļ ⁽⁷⁾ ebmek yapıdı=. yerli ekme şey e. bildi ƒi L ekmek ğāri sen bilirsı L onu. bazlama dēnir bizde. biz ⁽⁸⁾ burda ekme diyiriz. onu yapıdı=. hazırılı= bu. yú=ayı biz yemiye bizim herif. şeymiş yāni dişi ⁽⁹⁾ da=ma oldu ƒu için ğuzum sı Lirsı oıuyú yemiye onu. ondan yapıyoruz.

⁽¹⁰⁾ buranı L dú ƒünneri mi? bŀrek olur. ondon sonra şey yēmek olur. şey aman a= çorbayá ne diyiler? ⁽¹¹⁾ dƒme çorbası. ne diyiler *şen=ıl* ğız o La?

- ⁽¹²⁾ yo ƒurt çorbası.

⁽¹³⁾ yo ƒurt çorbası oıuyú bamyá çorbası olur. ah ondon sonra. niye zahmet oıaca= ğuzum yē. iki ⁽¹⁴⁾ piļa bişer. piriş pilávi. öteki pilávdan. düz piláv. piriş pilávi. iki çorba olur. dadlı yapıyoruz. ğadeF. ⁽¹⁵⁾ börek yapıyoruz. sen beni sesimi mi aııyí L? óle mi? isde bē şey oıuyú. dú ƒún yapıyoruz işde. gelin aıımayá ⁽¹⁶⁾ gidiryik. ğna ğaldırıyırı=. gece ğınası oıuyú. óle işde yēngem. esgini L dú ƒünneri de aynı bizim ⁽¹⁷⁾ buranı L hinciki dú ƒünneri gibiydi. benim a=lım etivērdi ƒinde óleydi yēngem. de ƒişmedi. bizim ādetler ⁽¹⁸⁾ de ƒişmedi. amā hinci ğayrı iççi= bōrē ğaldırıyır. her

şeycik var. bi bōrē ğaldırıylar. ⁽¹⁹⁾ bōrek zor diyerekde bōrē ğaldırıylar. ğerisi hepsi ğene ver. eski ādetlerden. esgiden de ⁽²⁰⁾ bi şey vilan ilāna sarması viļan oļurdu. o oļmuyú hinci. ilāna sarması yo—. varıdı. oļanı ğız ⁽²¹⁾ oļuyú oļan oļuyú. hinci ğene var. bāSısı yápiyí ğene. ğız oļuyú mesēle herif oļuyú. başını L şey ⁽²²⁾ çobanı oļuyú. óyle oyúnnar çı=ardı eveli.

⁽²³⁾ üstüne de bişecik ğoy. ğız yázzi= . ossun ğuzum ossun. işde óle oļuyú yēngem. eveli ğālımıydı ⁽²⁴⁾ ğız başında. ğız evinde. oļan evi ğalıydı. āfiyetinen yē ğızım. işde óle oļuyúdu. hinci o ğalışar ⁽²⁵⁾ =a—dı. ğalışdın çetnevır ğoyúylardı. yemek yápiylardı. onnara yēdiriylerdi. çay □áyfe diyen ⁽²⁶⁾ gibi. pasda yápiylarıdı. hinci onnarda var ğēne dē =a—dı iççi fi. iççi fi =a— ço fu =a—dı. hī ğına ⁽²⁷⁾ ğēcesi ğalışa yo fudu. o derdlerimiz neydi? bilmem. herkeşin gendi sı=ındısı gendine yētiy | ⁽²⁸⁾ bi de oļan evi ğalırdı. zabā ěrkenden anasığile giderler mi. =óylerine, evlerine gidellerdi. onno ⁽²⁹⁾ gelin alımıyá geliller tekrar ğeri. hinci o adet =a—dı. hinciki ğoļaylı= ğuzum. saļonda ∩nce ⁽³⁰⁾ dú fún oļufuruyú. saļonda ğına ğēcesi oļufuruyú.

⁽³¹⁾ ben ğayınvaledem, ğayınnamı başını kefēnnesiye yánımda durdurdum. yánına geldim. ⁽³²⁾ ęltimiz varıdı. benim geldımde. iyiydi. bóle óle bek şey yo fudu. ānaşdıydı=. iyi =ótü. ⁽³³⁾ ānaşmasa L hazār bi =ús gidēsi L bi =ús gelirsı L. bi ayrılırsı L. iyi =ótü geldik geşdik hazā. ⁽³⁴⁾ sayğı varıdı. sayğı ço fudu. annacına bi tecik laf ędemezdik. her |fde zāti senden tarafı oļmazdı. ⁽³⁵⁾ esgiden herifleri belliydi. iççik dikidi. hincikini L herifleri y∆m∆şa=. dikidi yēngem. avraTtan ⁽³⁶⁾ tarafı hiç oļmazlardı. yi firmi ğız başı ğī benim ğız başı □ünü yıl başıydı. yıl başında ben ⁽³⁷⁾ yirmi yáşına döndüm geldim. yıl başı ğēcesi benim ğız başım oļdu. zabānan çı=ılıyí ğız ⁽³⁸⁾ başı dēnirdi.

⁽³⁹⁾ iyi hincilik bi yáramazlı yo=. ğo Lşuļarımıznan filan iyiyik. bizim bıra geldımizde su aleddirımiz ⁽⁴⁰⁾ yo fudu. cün=ú biz yázları geldı= ğışları ğiTtik evimize. ğadınannıyí= biz de. seni L dēdım gibi ⁽⁴¹⁾ ğadınannıyí=. esgileri ānaddırıyí ğāri ben esgileri ānadacam. hī biz de yázları gelirdik burda. ⁽⁴²⁾ çapayı çapaļardı=. bōsdanımızı ekerdik. ondon sōna pancarımızı sóker, giderdik. bizim bura ⁽⁴³⁾ yáz eviydi. sōnadan ğāri.

⁽⁴⁴⁾ baş ędemedik onu. hepimiz geldik. ğāri ğış yáz on altı, yirmi yēdi senedir burdayı= ⁽⁴⁵⁾ biz. ondan eveli biz ğadınandaydı=. danabaşlar dēller bize. hī

danabaşlar dëller. *üselekler* ⁽⁴⁶⁾ dëller. onnardanı¹ biz. *ğadinanda*. geldik aleddir¹imiz yo fudu. *guyúdan* su dođardı¹. ondon ⁽⁴⁷⁾ som fenarınan oturdu¹. yáni ço¹ iyi işler □órdük burda. hinci en iyi □únümüz yëngem. o ⁽⁴⁸⁾ derbeder¹ çekdik yáni. *ğolay* de fel. hinci suyúmuza da aldı¹. aleddiri fimi de aldı¹. *ğadinandâ* ⁽⁴⁹⁾ ne varsa bizim hinci burda. herkeçin yáni sâdece bizim de fel. herkeçin var *ğuzum*.

⁽⁵⁰⁾ hıdırezde ne yápaca¹lar? işde yımırta boyállar. yemek hazırllağlar. ondon sona şeye gideller ⁽⁵¹⁾ suyú L başına. orda hazırladı¹larını yëller, geliller. ¶lençe yáni. óle bişecik yo¹. ëlenip geliyler ⁽⁵²⁾ orda. suyú L başında.

⁽⁵³⁾ aşıre ayında da şey aman yemek yapıyoruz. meselâ dōme aşu bişirise L onu bişiriyi L. ⁽⁵⁴⁾ bişirmese L hazır şeyæediye L. bulğur bişiriyi L. dadlıaş bişiriyi L. ne canı L dadlı aş da dōmeyi ⁽⁵⁵⁾ bişirisi L. içine de yēdi türlü bişecik ğatarsı L. yáni geneverdi ondon so¹ a fisti içi findi ⁽⁵⁶⁾ içi onnarı ğata¶. gelini L... ağşam oldu. yō eylenmiyrim gelin unnaşdı dâ bitecek. yēdek var. ⁽⁵⁷⁾ yēdek var daha. zopa bişirmiye. be¹ filan unnaşdır¶ım. ben bek dıblı dıblı ediyrim. ğocadım ⁽⁵⁸⁾ ğari. şeyæedemiyrim. ğıvra¹ yapamıyrim. dışarıya da ğoydu fumuzda yēden. içerde ğorsa L ⁽⁵⁹⁾ daralıyırı¹ yengem. dūneyinnerde ekmek yapıdı¹. bişir ¶cilik zor.

- ⁽⁶⁰⁾ sen kimi L ğızısı L yëngem *ğadinandan*? *m△staFa şāhini* L. *şāhinnerden* mi? eh *sevgi* yēngeyi L ⁽⁶¹⁾ neyi oļuyú L?

⁽⁶²⁾ sen hinci ne oldu L yëngem? *hā işallah* *ğuzum*. *allah* □önüyü L m△rādını vërsi L. *işallah* *ğuzum* ⁽⁶³⁾ işallah. *allah* emē Lı y@lı etsi L yëngem. cümlemizi L cümlemizi L. tābi. ço¹ zor. iş sāhkı ⁽⁶⁴⁾ oļma¹ óle zor. reşberlik óle zor. herşecik gendine □óre yëngem. ğışı L ucu çı¹ıvırdı çocu¹larım ⁽⁶⁵⁾ boru ğuca¹ılacız ósandıđlar. *cenābi rabbım* y@murumuzu vērdi. iççik ğeş vērdi. suyá başıayıvırdığlar. ⁽⁶⁶⁾ daha suynan iş □örüyle. o—uma¹ óle zor. reşberlik óle zor. hah yá ğaFa Lı yóraca L yá hücotu Lu ⁽⁶⁷⁾ yóraca L yáni. ço¹ sı—ıntılı. *cenābi rabbım* ğnymuşdur içine nāsibimizi de. tabi iççik sı—ıntılı. ⁽⁶⁸⁾ hinci de şey düşü, pire düşmüş. hiş ömrümüzde □örülmedik bişecik. hī böcük pireymiş ⁽⁶⁹⁾ yëngem. ben □örmedim de. hī pireymiş. hinci piræileci atıylar. kimisi atarımış, ekinner ⁽⁷⁰⁾ ğuru¶muş. kimisi iyi oļuyú deyiler. içç¹ni ataca¹ ođłannar. içç¹ni atmıyaca¹. iyice ğuruduşurusa ⁽⁷¹⁾ *allah* ğorusu L. óle mi? hele bozlar bayá biçer girilmez diyyiler. suļa¹larda ğene iyi de. ⁽⁷²⁾ hindi *allahdan* umut kesilmez diyyirim. kelleler iyi oļur. vërimi iyi oļur. sapı az oļuşurur. ⁽⁷³⁾

cenābi rabbım biliyi. de ƒeri yüksek olur. hah. ço[┘] da olursun dē ƒeri düşüyü. hah hah geliyi ⁽⁷⁴⁾ ğuzum. ğura[┘] yerler daha [┘]ótu. su[┘] yerler de yēngem paraynan oluyú. ğışdan beri yání ⁽⁷⁵⁾ su vèri su[┘]anıyí amma hazār şey cēran parası. cēran parası vèriliyi. o da tabi canım o da ⁽⁷⁶⁾ paraynan ğuzum. o da paraynan. hepsini [┘] zorlú sı—ıntısı var.

⁽⁷⁷⁾ vèrrik yēmēni. yemek vèrrik işde. varı gelirik. çay [┘]ótürrük. o şeyleri yáparı[┘]. şunu ğoy ⁽⁷⁸⁾ annem burda.

⁽⁷⁹⁾ do ƒumlarda da aynı. çocu[┘] [┘]órmeye giderik. yemek bişirik. adıma [┘]óre sēyáp yazılıyí ⁽⁸⁰⁾ dèrler. ben yēmē [┘]ótürrüm. istiyen yēsi [┘]. istemeyen yēmese de [┘]ótürrüm. do ƒuma [┘]ótürrüm. ⁽⁸¹⁾ yō çorba yáparız. bi tas çorba. adet ğār [┘] bizim óle. bi tas çorba yapacam. alıp gidecem. ne ⁽⁸²⁾ [┘]ótürececen. hediyeni de [┘]ótürece ister o zaman [┘]ótür. ister sōna oturmayá gider gibi [┘]ótür. ⁽⁸³⁾ hediye [┘] de [┘]ótürüsü [┘]. bizim do ƒumlar da óle oluyú. hā. ekmek ğo[┘]lar y@ni. aslı var yo[┘] ⁽⁸⁴⁾ bilmem. büyükler óle dèller. sübürge ğoyánlar boş ğalmasın başı. hani ğır[┘]ı oluyú yá. yalı [┘]z ⁽⁸⁵⁾ ğalırsa a[┘]ısirē başına cin yánaşacāmiş. *a[┘]llah* esirgesin. *a[┘]llah* esirgesin. onu [┘] üçürü ğoyúy[┘]lar. ⁽⁸⁶⁾ çocu[┘] yánına bekci ğoyúy[┘]lar. [┘]o[┘]usa boş ğalmıyí. şóle ğır[┘] [┘]ún boş ğalmıyí.

- ⁽⁸⁷⁾ ğabiri açı[┘] olurmuş [┘]o[┘]sāæinsanı [┘].

- ⁽⁸⁸⁾ ğabiri açı[┘] olur. su içmiyi.

- ⁽⁸⁹⁾ hī gelini [┘].

⁽⁹⁰⁾ gelini [┘]. hī. suyú ğıt içiyi. hā ço[┘] ğıt içiyi. yō yō. doyá doyá su yo[┘]. hinci ğene içiyiler. ⁽⁹¹⁾ *a[┘]llahım* bizim cigerlerimiz yánardı. vèrmezlerdi.

- ⁽⁹²⁾ vèrmezlerimiş esgiden.

⁽⁹³⁾ hah ólece [┘] sen diyerekden. [┘]úverecek suyú içecek de [┘]úverecek. bizim [┘]únümüzde ⁽⁹⁴⁾ su içirmezlerdi.

- ⁽⁹⁵⁾ su içirmezlerimişmiş ğayınnasıgil filan.

⁽⁹⁶⁾ ne úçúydü? bilmiyrim. hiş su içirmezdi. ğaça[┘] içebilirse [┘], içerse [┘]. onu da birinde içdim. ⁽⁹⁷⁾ birinde işdim. *a[┘]llahım* ama ebmē yēyecen de içece [┘]. ben de sāde çorba işdim. üstünē de. bi ⁽⁹⁸⁾ ğo şeyin de ar[┘]adaşı [┘] biri de dèdikim ğız aba dèdi cigeri [┘] yányí sen su işmiyi [┘]. ğayınnan ⁽⁹⁹⁾ da içirmiysi suyú ğaynad. şuruyá ğoy

déd |. gaynanandan gizli gizli iş dèdi. vā işdiydım. *allahīm* ⁽¹⁰⁰⁾ ze=āret oļdum.
cüngü aļtı doļu dē fel. çorba çorbayí işdim. çorba da su.

-4-

YERİ : KADINHANI/Başkuyu Kasabası
ANLATAN : Teslime ÖNAL
YAŞI : 73
KONU : Karışık

⁽¹⁾ nè diyelim gızum? *allām* bundan kötü gün vermesin. bu L a da şükür şükür yāni. ■le. ■le hayāt ⁽²⁾ devam ediyó. *teslime* •naļ gızım. yetmişæüç. buraļı *başköylüyüm* buraļıyım. *başköylü*. dōma, ⁽³⁾ bōyüme *başköylüyüm*. yèddi çoçüm varıdı. d•rdü •ldü. üçü sā. sa fñļu L. āmin gızım ■le. şükür ⁽⁴⁾ işde. hayāt devam ediyó. bu sene biri de intār eTti torunumu L biri. işde sa fñļ. acıļar üstüne acıæişde. ⁽⁵⁾ ayırļısı gızım şügür. ço= şükür. biz belediyede çalışıyóduñ oļum burda. belediye =apanıncā *yúnā* ⁽⁶⁾ giddik. ora tayini çı=dı. bu sene de ben üç ik |æaydır hindi burduyım. bāhçææekiyón. ay@mdan ⁽⁷⁾ amaleyátļi yürüeybildim yo= işde. anca bu gadar oturuyón, geliyón, çı=iyón b•le işde ayát. ■le. ⁽⁸⁾ hāyırļısı. buyúr.

⁽⁹⁾ gızım dü fñnner eveli ço= goļayıdın. şindi iylik de gāļmadı. dü fñn de biTti sayıļır. dü fñnner eveli =ına ⁽¹⁰⁾ gècesi yáparız biz bi gün. on gutu goflet ben aļıyóduñ. on =utu da gömşu getiriyódu. bi gelinæaļıyódu=. ⁽¹¹⁾ ben bēş dene gelin aļıydım. ōrdan. şindi her işler zorlaşdı. köyde hiş bi gālan gāļmadı. ha=gatan ⁽¹²⁾ zorlaşdı= yāni. gız da bulunmuyú. gız da yo=. ■le yāni. yemek vermeyiz biz. sādece ■len müsāfirimize ⁽¹³⁾ cumartesi □únü ■len. bi de bazar □únü ■len. kendi ş•le aylemize müsāfir yemē verriz. hayırļı ossun ⁽¹⁴⁾ diyen çeger giderde bizde. dü fñnümüz bizim goļay oļur. hebimizi Læ•ledir. bek oļmaz. az oļur. □údüreti ⁽¹⁵⁾ yeten oļur da. biz çalgıyá bek önem vermeyiz hindi. yālan mı s•lēlim? bi

çalğġætçēmize bi bilezik ⁽¹⁶⁾ da—alım deriz. iyi dġ mi? •le yáni işde b•le ġızım. bizleri L ne bilèyim? hindi köyde ġalan az ⁽¹⁷⁾ ġaldı hindi. ġalmadı. hayırġısı ba—alım.

⁽¹⁸⁾ neġġbılır? ġi o zaman çocu=ġūmuz işde beygirġeile, moturġar ell ġæikide çı—asıyá ġadar onnarġa ūraşdı= ⁽¹⁹⁾ ell ġæikiden berġ moturġā, çitçilġe onna ūraşız. köylüyüz yáni •le.

⁽²⁰⁾ ārpa, buyday. hindi suġarımız oġdu. bahçalara iÇcik. zebze ekiyos işde. a řaçġarımız var. bādem, ⁽²¹⁾ ġayısı, üzüm işde •le yáni. domatés, biber, pırasa işde onnarı ekiyóz. ar—a ř•le bahçemiz.

⁽²²⁾ hayır pek de yo= •le. ē bildġmiz yemekler yáni. hani birez ebes oġca= yá. leklekden başġa ġuş ⁽²³⁾ bilmiyiz. pilāvdan baş= a aş bilmiyiz. leylekden başġa ġuş bilmiyiz. pilāvdan başġa aş bilmiyiz. ⁽²⁴⁾ biz köylüyüz.

⁽²⁵⁾ o zaman =óleme bişiridik. biribirimize ça řırırđ= bulġura =óleme deriz biz. içi nohutġu. onnarı ⁽²⁶⁾ bişiridik. biribirimize mūsāfirġ ġe giderdik. tabi ço= ço= iyiydi bundar. şindini L kekinden ço= ço= ⁽²⁷⁾ iyiydik. dadġıydı= ammā •le. ne yápsı Lnar aynı aynı işde biz ġibi elinæişden çeken oturudu. ġeç ⁽²⁸⁾ devraġırdı. şindi yášġıġar yáġı Lız ġalıyó ġeşler kendi hayktında. •le. hayırġısı •le. tabi tabi. b•yüklere ⁽²⁹⁾ ġarşı bi sevgi varıdı. hayırġısı ġızım. •le işde. vaġġā köyü L ġuruġuşunu pek bilemiyón ġızım. on ⁽³⁰⁾ do—uz kişiyile ġuruġdu řunu řafæediyóġar. řindġ antalyeden gelmişiz. ġaramana tiren gelmiş. ⁽³¹⁾ ġaramana ġonmuşġar. antalyeden. ġaramandan tiren ordan ġeçincek bu tiren bizim maġımızı, ⁽³²⁾ mafeder diye ta bu oġuyá, çöle gelmişler. çöl bura. tiren ġeçiyó diye ġaraman, ġonyá ġaramandan ⁽³³⁾ buruyá ġöşmüşler. işde ġuyúdan ġuġlanırdı= daha yá=innara gelesiye ġadar. otus beş sene filan ⁽³⁴⁾ oġmuşdur işde. gideriz oġġara. a=rabaġar var. gider benim anamı L dayıġları Filan hep ordaġar. dèyzeleri, ⁽³⁵⁾ dayıġları onnar da k•y =ısımındaġar. şeheri L içinde dè řéller. •le yáni ne bilèyim. hayırġısı b•le bi hayátımız ⁽³⁶⁾ ġeldi ġeşdi. •le.

⁽³⁷⁾ yápiġiyó da pek •le bi şeyli oġmaz. bi ġomşunu L bahçasına topġanırız. bulġur bişiriz gene •le. ⁽³⁸⁾ ōda oturuz eyleniriz de hindi adam yo= tabi eskiden de •leydi. ekin ġezmeye giderdik. hā ekin ⁽³⁹⁾ ġezmeye giderdik. ōrda piknik hindini L piknġ oġdu yá. yúmurtamızı soyardı= so şanımızı keserdik. ⁽⁴⁰⁾ orda •le yáni. hī •le bi pikniġæeder gelidik. ekin ġezerdik. bèygirle sürülürdü. bèygirle sürülürdü. ⁽⁴¹⁾ tabi ellikden önce beygirle sürülürdü. elli ikiden berġ motur çı=đi beygir bitdi.

(42) pek de annaman yáni. ne pek de yo[⊥] gızım ne biléyim? ne bileyim? pek de •le bi yo[⊥] (43) •le bişey. ben bilemenkine yá. vaļļā ne yápiyım? işde oturuyón işde. *aļļah* izin vèrise ramazan (44) beklüyöz. oruş tutacaz ⊥ismet oļursa. serin, buļudlu yá. oļan götürelim dèyó ama benim gidesim (45) yo[⊥] yáni. nası gelsin? oļan işde. oļan çalışıyó. ⊥oskide. belediyede ⊥oskide. yō beş senesi var daha. (46) hā o *ibrām* o *gonyá*da onnar. hā yō onnar *gonyá*daļar. burda da var evi de onnar *gonyá*daļar. (47) ne biléyin elhamdüļļah gızım işde terevimizi gıļarız. gece ga[⊥]ar sahurumuzu yer, niyet ederiz. (48) nābıılır? eveli erişde filen ediyódu[⊥] yá. şindi edilmez o. yú[⊥]a ederiz. tabi e[⊥]æazından üç kişi (49) oļması ļāzım. ediyöz. ederiz. eveli her zaman yiyódu[⊥]. gece şindi geceleri yiyöz. ayşam bide filan (50) aļnıyó. gece to[⊥] tutar yú[⊥]a. yáparız sobada. y@ı kömbeyi hī. mayáļarız zobayá vèriz. fırınlı zobamız (51) var aşşáda guruļu. orda zini zini çekeriz b•le. aļtına do[⊥] y@nı süreriz, bişiriz. do[⊥] y@ var. gıyru[⊥] y@ (52) vardır. bağırļarımızda do[⊥] y@mız vardır. ha[⊥]gaTtan güzel oļur. ⊥ıpgırmızı çı[⊥]ar. inek de kesiyóļlar (53) da gurbanda Filan fazļaca gıyún. ben gıyúnı tercihæèdiyón. ne bilèm? tabi y@ı oļuyó. ço[⊥] y@ı (54) oļuyó. çō[⊥] y@ı oļuyó. pırı[⊥] ⊥ısmına daha iyi yōşo oļuyó. pırı[⊥] deller. gıyru[⊥]suz oļana. onnarı (55) kesmèyi daha tercih èdiyöz. tabi var. cinsi var tabi canım. aynı *garaman* gıyúnı oļur. pırı[⊥] gıyúnı (56) oļur. merinus oļur. merinusu[⊥] da eti pek yenmez. ne biléyin? onu çitlik besliyó. dövlet şeyi bizde (57) oļmaz. biz *garaman* gıyún besleller de az. •le hayırlısı. biliris, yáparıs. yo[⊥]urt da yáparız. òn aļtı (58) sene inek sādı[⊥] yo[⊥]urt yáptı[⊥] gızım. bu□únü[⊥] sūdünü, sabān sūdünü yárin kese yo[⊥]urdu oļaļa[⊥] sabāļa (59) *gonyeye* yetişdirim ben. ē o derece oļur.

(60) āfiyet oļsun oļum noļaca[⊥]? körōļan gözü. modeli. bunu[⊥] modeli körōļan gözleri. delikli yazı[⊥] bu. (61) hayırlısı. ⊥apat da şey edelim yá iççik dur. öle mi? iki □ún dā yeyelim böyüyelim ba[⊥]alım. hanım ne (62) yápiyó? iyi. •le mi *aļļah* iyilik... tabi. *ibrām* oļanı everemedi. *ibrām* teļaşada. buļamıyó, arıyó. (63) oļan çalışdına. o polisi everdi o gitdi. hī o iyi o gitdi de. *erzurum*da. hindi bi de güççük oļan var bi (64) de. hī oļan *erzurum*da. o[⊥]uyán. o da o[⊥]umadı. çalışıyó. bay@ ezeyet çekdi. yō mazlım yáni o gadar. (65) •le hayırlısı. asgerden geldiler işde. oļdı gadar yaşanca[⊥] çäre yo[⊥]. işde arāzisi oļan mejmur geliyó (66) oļum. gidiliyó da baharın geliniyó. yönü geri geliniyó. arāzi var. ekiyó, dikiyó. ammā işi oļmayán (67) geşler bütün gidiyó yáni. yō *cengizi* [⊥] burası rāmetlik *cengizi* [⊥]. hā yá puļļu[⊥] *musanı* [⊥]. buyúr. dè fişirdi. (68) yo[⊥]o yetmişæelli aļtı. esgiydi. içik haccayá gidelim diye para biriktirdiydik. bayá bi hayli

bilessik, altın ⁽⁶⁹⁾  tdiydik.  lum dedim benim s li  ım birez zor  aldı. moturumuz da  o  k t .  unu de  i dir de dedim. ⁽⁷⁰⁾  mre Filan  ismet o ursa gene gideriz  len dedik.  le mi ki? gene de o sun ar  lum. adam o sun ar. ⁽⁷¹⁾  le g l n  o muy lım y ni. y ni  le y ni. hay t devam  diy.

⁽⁷²⁾ amca  o  oldu  ızım. otuz sene oldu amca  leli. oldu. canım  ızım o c nı b  onu    lc ni bilsek zkten ⁽⁷³⁾ bu ba lamazdı . amm  v de y tmi . bu  adar. tabi  le y v  le. ne  apı ır ki? *cen bı a lah*  le. ta dir ⁽⁷⁴⁾ bu y ni. b brek  anseri oldu. b br ni de aldırdı . *gony da* evimiz vardı satdı . gene o madı. gene ⁽⁷⁵⁾ o madı  urtaramadı .  c n  adam varı a evlendirdik. ikisini d  ben evlendirdim s na. h  h    k r. ⁽⁷⁶⁾ on  utu  ofret ben aldım. on da  om u getirdi. bi  lan everdik. hindi evlenmek zora dı  ızım  o  zor. ⁽⁷⁷⁾ everili atmi  be  mi lara ma  o du *ibr mın* d    n   tekini  . birikmez. k l  birikdiremez. hepsi hepsi. ⁽⁷⁸⁾  o  zor amm  hayır ısı.  le ke ge onu aldına g re hizmet  tselerde. heriFine sahap  ı sa da. anadan babadan ⁽⁷⁹⁾ da ge dik. bi de iki sene s na ayrılıy lar. a tı ay s na bo anıy lar. burda bitiy .

⁽⁸⁰⁾ tab .  ızım utanma  vardı. herif d v rdi. evi      ne gider  lardı   lardı . y n  geri gelirdik.  le ⁽⁸¹⁾ nere gitcez? gitc miz yer yo udu ki y . e babamızı   evi babamızı  . o varısa  lanı   yo  usa biz  ız ⁽⁸²⁾  oc y z. horlanmı  bi  ız  oc  nere gidebili  ? ba mazlar  a . tamam bi  ı dın tamam ora bi d  ⁽⁸³⁾ yo . o  adar. ama hindi  le de  il.  o  zor. hayır ısı *a ah*tandır n delim? n sip. d   ilidi.  le  c sene ⁽⁸⁴⁾ ben  c bucu  sene  aynanam r metlik y  ıydı. barabar durdu . yedik, i dik, y d k.  ama ır makinesi ⁽⁸⁵⁾ mi vardı? yo  udu. onu    ama ırını da y   udum. kendiminkini de y   udum. amm  hind . makin  de adam ⁽⁸⁶⁾ tenezzil  tmiyi.  le tabi ayrı. ayrı at ayrı y  a. tabi bozu du. bozu du y ni. bi de  i ik g ne  aldı .   k r ⁽⁸⁷⁾ ba a ım. *a  m* i a lah bozmasın gene de y vrum. neslimizi devam  tteri  .  tirelimi  . n  biliyin?

⁽⁸⁸⁾ eveli  u  om uy  vardım geldim.  urda bi  om u var. belediye ba ganı. onnara vardım geldim. ⁽⁸⁹⁾ y ta ta oturuy . n  ur? diy  ha  ı   hel l et diy .  o  diy   alı dı  i  g rd k diy . nası he a a caz? ⁽⁹⁰⁾  ız hinden sonra y miye a ca  d yiliz y  birbirimizden. benden y na hel l o sun. tabi ekmek  derdik ⁽⁹¹⁾ barabar. i  g r rd k. y ni nası he a a caz ki? diy . y  lı benden y  lı. seksen d rd y  ında. ben ⁽⁹²⁾ yetmi  . o seksen d rd.  p y var. hind   naha a a le cez dedim. y miye

ödücek deyiliz yá. ha¹ğı L⁽⁹³⁾ benden yána heşaş ossun. sen de heşaş et. bu ğadar. yá. ordan dün şunnarı L gelin şe de. ořan hapse ⁽⁹⁴⁾ düşdü. şu ğomşunu L şu onnara vardım geldim işde. gene varım ğo Lřuřlara. deynēnen gityón yá ⁽⁹⁵⁾ ğidebilyón yáni. •le. •le işde. hayırşısı ba—aşım •le. hindi sen •retmen m¹L? bi de soruyún. hemşere m¹L? ⁽⁹⁶⁾ nahaş bişey? •le mi? tabi. •le. tabi. tabi tabi. herkeşi L bişeyi. tabi hayırşısı ğızım. ne biliyin? şükür.

-5-

YERİ : KADINHANI/Bayramlı Köyü

ANLATAN : Nurhan BAYRAM

YAŞI : 56

KONU : Karışık

⁽¹⁾ sen de ha¹řısın da yápan oşmaz ğızım. ünüvestede yápan oşmaz a¹ ğızım. vaşşa kim ořaca¹? eden ⁽²⁾ oşmaz. ē ğızım ğadınannı L dú řúnü nasıysa bizim buranın da öyle. ğadınannı L dú řúnü nasışsa ⁽³⁾ bizim dú řún de óle ğızım. tábı sen de emir ğuşusu L ğuzum da. yáni yápan oşmaz a¹ ğızım. □órmegi L ⁽⁴⁾ de yápan oşmaz. ne bilēyim? yáni. eden oşmaz. kim edecek? ben ne řafæediyim de ğızım? işde. yáni ⁽⁵⁾ ğadınannı L dú řúnü nasışsa, bizim buranı L dú řúnü de óle.

⁽⁶⁾ oruş ayında nāpacıyık ğızım? işde. zabah yemek yáparı¹, hazıřarı¹. odada, ⁽⁷⁾ óy odaşarında yēller yēmēmi. işde ğızım yáni óy odaşarında. a çile, a çile yáni. erkeşlerimiz yer, ğadınşarımız ⁽⁸⁾ da evde. óyümüz ufagæořdu şu için herkeş evlerinde eder. yáni herkeşi doşanışlar. ⁽⁹⁾ bayramşaşışlar. erke şimiz de gezer, ğadınımız da gezer. bütün ğaç hāneysek otuz beş ⁽¹⁰⁾ hāneysek de, ğır¹ hāneysek de. hepsi gezeller. benim iki çocu şum var. iki. sa řnř ğuzum. iki ⁽¹¹⁾ ořum var. bu da gelinim. bi de torunum var. işde bóle yáni daha mu—dar amca L da geliyi. ⁽¹²⁾ şeyim de ondan se řer şu şavşarımı ver ğız.

- ⁽¹³⁾ hoşgeldi Lız. baba L sóledi. postacıda çalışır.

- ⁽¹⁴⁾ óle □órmüş gibi řóle.

- ⁽¹⁵⁾ neyse onu söyle.

- (16) ne sólüyüm de yáni diyirim işde.
- (17) yèmekler nasıl oluyú?
- (18) ha yèmekler ğızım.
- (19) ðómbe nasıl oluyú?
- (20) yèmekler aynı *ġadınan*. çorba yó ƒurt çorbamız, yáyla çorbası diyim ġári sa L a. yáyla çorbası (21) onu L arL asından piriş pilávi, üstünde et. onu L arL asından börek, su böre ƒimiz. onu L arL asından (22) ekmek ġadeyifimiz. onu L arL asından bamyá. ondan sō bułġur pilávi, hoşaf. bunnar yáni. (23) yeme ƒimiz budur. perşembeáünü başlar. perşembeáünü başlarıL. ðóyümüzü L çołü çocū. dört (24) □ún orda durruL. perşembeden başlarıL. ġına ġaldırırL. ġına ġecemiz olur işde. işlerimiz (25) mi? işlerimiz çifçiyik ġızım. yó yó ine ƒimiz, danamız, ġoyúnumuz, ġuzumuz. her yerimiz (26) de is. yúL a eTtik de.
- (27) şimdi mēmuruL.
- (28) oruç ayında da hazār oruşda de ƒişik oluyú. biz sałata yáparıL meselá. bāzı ðóy yápmaz (29) patetes sałatasını. bizim bura ādetimiz. patates sałatasını mutlaL a yápacıyíL. domatési (30) yápsaL da ot sałatasını da yápsaL da biræay onu yáparıL. patates sałatasını. çorba, datlı (31) onu L yanında bi ana yeme ƒi meselá. o işde yaptıL bó ƒún. yúL a yáparıL, ðómbe yáparıL. (32) eveli orucu Læiçinde yápyıdıL. ðómbeyi. şimdi oruç gelmeden yápyırıL. bó ƒún de yúL amızı (33) yápdıL. ev ekme ƒi yáparıL. *ġadınan* da bilir. yáni ev ekmēmiz. işde óle ġızım.
- (34) tābi canım gider gelirik ġo Lşularımıza. gider gelirik neyse. işde bóle. •lümlerde de (35) ġızım aynı yēmēmizi □ótürük. biræafda yemek □ótürük. erkekler odayá □ótürür. hazırlarıL. (36) ġadınlar eve □ótürür. biræafda giderik. yáni yemekle giderik. herkeş ġāfałtı yáL in ġo Lşusu. (37) ġāfałtı □ótürür. sabah ġāfałtı. yáni ġene aynı yēmēmizi □ótürük. yáylamızı L, ðóyümüzü L (38) hep L si yēmēmizi □ótürük. yēmēmizi □ótürük ġızım. üş □ún hazırlarıL. üş □ún ben, üş (39) □ún neyse şey şey □ótürük. ġāfile ġāfile. erkekler ðünde □ótürür. erkekler biræafda □ótürüller. (40) odada yeller. ðóy odamız vardır bizim. •lü sahabını L ðóy odasında yeller yeme ƒi de.
- (41) do ƒuma da giderik. do ƒuma da ne ƒaparıL ġızım? hastanéye giderik. bizim buranı L iççik ādetimiz (42) şeydir. hastanéye giderik. hastaneden gelince yēngatdan yáL in emmi, dayı, hała, deyze (43) óle olursa. bacı, ġardaş. onnara pasta yáparıL.

çaynan □ótürrük. tekrar yèmek, aş bişirir, ⁽⁴⁴⁾ □ótürrük. İo=usa şeyi. óle □ótürrük. hediyesini □ótürrük. herkeşi L =úfünden ne göparsa? ⁽⁴⁵⁾ ba= sa La bi b∩lik vèrdim havādisi.

⁽⁴⁶⁾ hıdırèlezi yápmazı=. yó óle bek çok ğı=da ālemde bi. hıdırèlezi bek gitmezzik. yāni ⁽⁴⁷⁾ giderik dèyi. nişanımız oĸur. gelin ğızımıza giderik. ara oturması dèrik. da=ım gelin ğızı ⁽⁴⁸⁾ dèrik yāni onnara giderik. gelin ğıza. var. yüzæaçımında gelinne, sādıc yápdırır gelir. =óy ⁽⁴⁹⁾ gelir bi geline ba=ar bi de evine ba=ar. ondan sō geçer, gider. çay içerik. dú fúnnerimizde ⁽⁵⁰⁾ çay □ótürrük. yá=ın, mesalá ğonum ğo Lşu, emmi dayı. onu □ótürrük. =oĸa □ótürrük. =úfrümüzden ⁽⁵¹⁾ ne =opuysa. İo=um, püskú fút, sadrazam. ne a=ıımıza düşüyse.

⁽⁵²⁾ o zaman herkeş da fa ço= so=a fa gidiydi. hindi ğene bu tele fizyóndan az gidiyi millet so=a fa. ⁽⁵³⁾ anca bacı La, ğardaşı La yāni. bi hasta oĸursa onu L ziyāretine èderik.

⁽⁵⁴⁾ o zaman İamba. ğaz İambası. ğaz İambasını yá=ardı=. o zaman da ayrı bi dadıdı ğızım. ⁽⁵⁵⁾ oturudu= ğanevçe işlerdik. o ğaranı=da şóle dizimize aĸırdı= ne bim? bozuluyúsu da ⁽⁵⁶⁾ bóle hindi va nası işliyelim? ba elim, ayá fım da hiç yo=. yı=anınca geçer. sen kimi L ⁽⁵⁷⁾ ğızısı L ğadınanda? işde óle ğızım. adetlerimiz bóle. ilahiye, túrküyü bilmem ğızım. tekerlemeyi ⁽⁵⁸⁾ yāşlılardan da yāşlı da yo=. yo=. èrkek de yo=, ğadın da yo=. vaĸĸā ne bim? bizim burda ⁽⁵⁹⁾ erkenden ölüfürüyle. vā ğaş ğızım çalışĸan oĸup da. hindi ğıra gitmezler. ğır bilmezler ⁽⁶⁰⁾ hindi ki gelinner. ğızlarımız, gelinlerimiz, ğırı bilmez. eveli zamanında biz gitdik. ben ⁽⁶¹⁾ □úÇçük de filim. elli beş yāşındayım. amma zamanında pancar da sóktük. yāni ekine bilmem de. ⁽⁶²⁾ bi esgiden yóĸma yóĸaĸlarımızı. onĸarı fiĸan bilmezzik. ne bim? orānan yóĸaĸlarımızı. ⁽⁶³⁾ makine varımız. onnan biçellerimiz. ama onnarı bilmem ben. nenelerimiz èderdi ⁽⁶⁴⁾ yāni. dedeyi bilmem ğārin. babamı L dedesi biz □ór dünyā gelmeden ölmüş.

⁽⁶⁵⁾ ben üç. iki oĸan, bi tek de ğız. gidip geliyrik. şurda evimiz ğızım. ben zāten emmimi Læoĸuna ⁽⁶⁶⁾ geldim. hā a=raba evlil= ben. va zāten =únde işi zāten amcanna L çalıştı=. ben burayā ⁽⁶⁷⁾ geldikten sonra ayrıldı babaĸlarımız. emimnen babam ben burayā gelin geldim de ondan ⁽⁶⁸⁾ sōna ayrıldı=. ev şey tarĸa işini. evlerimiz ayrıldı amma tarĸa işi birl=di. ben burayā ⁽⁶⁹⁾ geldikten sōna ayrıldıĸar.

tarla işimiz birlıdı. ben geldikten sōna ayrıldığlar. ondan sō da ⁽⁷⁰⁾ zāten ğayınbabam, emmim ben geldikten sō çođ durmadı. ayrıldığtan sō da bayá •ldü ⁽⁷¹⁾ zāten. yāni yānındaydıđ. yānındaydıđ. biz üç ěltiyik. üç ěltiyik. bi eræavrad, eræavrad ⁽⁷²⁾ üç ělti vardığ. tekrar bi de ğayınbabamız vardı. tekrar bi de ğayınnamı L anası vardı. ⁽⁷³⁾ onu Læōđlu olmadı Fı için ğızlarında dururdu. bizde dururdu ırahmetlik. dört çocuğ birini L var, ⁽⁷⁴⁾ dört çocuğ da birini L vardı. eveli çoban muban da vardı. işçi de vardı. dē on yēdi, on ⁽⁷⁵⁾ sekiz kiři, kúfletinen oturduğ. vađđā ne bim? *cenabı allā* hazār o zaman da ayrı bi dad vardı. ⁽⁷⁶⁾ hindi ne bim? ne bim? sayđılıydıđ ğızım. ondan yāni da. yó yó dē ğayınbabam •ldükten ⁽⁷⁷⁾ sō, neden sōna ayrıldığ ğayınnam da benim yānimda çocū oğutdu *ĝonyáda*. ondan sō çocudđları Læiři ⁽⁷⁸⁾ bitince burayá geldi benim yānıma *ĝonyáda* çocudđæođutdu. ondan sō benim yānıma geldi. ⁽⁷⁹⁾ işde bi beş seneye döndü ğayınnam da •leli. ğayınbabam çođ oldu da. ğayınnam yē Li •ldü ⁽⁸⁰⁾ işde. yaşadığ, yaşadığ ğızım. dē b•yük ěltim dē yim beş, otuz sene durmuş. e ben de durdum. ⁽⁸¹⁾ otuz bir biTti, otuz ikiye döndü. vā hindi ođsa va durmazđar ğaş ğızım. yó yó beraber yaşıyırığ. ⁽⁸²⁾ ğışın orda oturuyduğ da hindi burayá indik. řē ětmedik. aman yāzın zor ođuyú dēyi. merdivan ⁽⁸³⁾ ğārin ğocadım. merdivandan iççiğ gücülen inip çıđılıyđ. řēy ođdu. aman yāzın burayá indik. ⁽⁸⁴⁾ ha Fa burayá indik. burda işde. bóle adetlerimiz.

⁽⁸⁵⁾ ben seni □órmüş gibiyim bi yērde. *nigarı* L ğayınnasıynan benim babam amca çocū. *nigár* ⁽⁸⁶⁾ hađa L. *firdevis* var □órumcesi. biliyi L Li? işde o da emimizi L hem bunu L deyzasını L gelini.

YERİ : KADINHANI/Beykavağı Köyü

ANLATAN : Hatice KOÇAK

YAŞI : 67

KONU : Karışık

(¹)gæğuzum hoş geldi L. hayır mı? aman hayır ossu L. ğuzum hayır ossu L. va||ā ne bilëyim? ne (²) bilëyim? ne dëyim de ne ğonuşuyúm? hā tamam. *hatice ğoça*⊥. atmışæedi. b||ş. üçü ğız, ikisi erkek. (³) ben dōma b||yüme bura||yım ğuzum. bahça benim. burayá ben her şeyi ekerim ğuzum. burda hiş (⁴) bizim yo⊥ yóğumuz hani yo⊥ yo⊥ burda. her şeyimiz var hī. findımızdan dut, cevizimizden dut, (⁵) kirazımızdan, fişnemizden ı—lamΔrımızdan ne bilëyim her şeyimiz var. älmamız var. işde āsmamız, (⁶) ba fımız, patetés ekerim. domatés, biber, ot, yeme otumuz, domatésimiz...

(⁷) yëmēmiz bizim yëmēmiz ço⊥ □ózel olur ğuzum. her yëmēmiz dörT dörTlük olur. yáparız. bamyá (⁸) çorbası da yáparız. yáyla çorbası da yáparız. su b||rēni de yáparız. dolmasını, sarmasını yáparız. (⁹) ne bilëyim a⊥ına ne gelirse her yëmēmiz bizim ⊥óyümüzde dörT dörTlükdür yëmēmiz.

(10) dú Fúnlerimizde de aynı gúzum. bamyá çorbamız oğur, yâyla çorbamız oğur, yoğurtdan bułarız. (11) ondan sōna irmik helvası bişitdirriz. bułğur piláví bişitdirriz. piriç piláví bişitdirriz. e ne bilèyim (12) işde mağ keseriz. inek, tosun, neaolursa. onu ayrı bişiriller pilávları L yüzüne. yèmeklerimiz ço¹ (13) dörT dörTlük oğur. dú Fúnlerimizi L ossu L, evlerimizi L, yèmēmiz ossu L dörT dörTlük oğur.

(14) dú Fúnümüz üş □ún sürer. üş □ún sürer dú Fúnümüz. işde ilk □ún cumayî □ún múbārek □ún, cāmiden çı¹annarı, (15) hısım, a¹raba, ¹óylümüzü dayvet éderiz. yi firmi yim beş s'nfra atarız. o □ún flene. a-şama da gendimizi L (16) a¹rabalarımızdan, hısımımızdan, tanıdımızdan, dostumuzdan gelir. a-şama gène sekizæon s'nfra atarız. (17) ondan sōna értes |æún gène zaba- yèmēmiz, □áyfeltisini vèr |riz. flene yèmēni vèr |riz. o □ún cumārtesi (18) □ún dú Fúncümüz gelir gayri. bin kişi o-u. beş yüz kişi o-u. üç çüz kişi o-u. ne o-uyábilirse L. o kendi şeyi L-e. (19) o □ún a-şam □áyri sa Fat biræādar s'nfra atarız, yèmek vèr |riz. hī fle gālabalı¹ oğur. dú Fúnnerimiz. értesi □ünde (20) □áyrın, bazar □ún de gāri gelinimiz çı¹aca¹. zaba- ba Fıtdırız cāmilere. işde filancanı L piláví var buyúru L. (21) sa Fat do-uzdan on ikiye gādar. onu da ógle yidir |riz. ondan sōna gelinimize gideriz, gelinimizi getiririz. (22) gelinimizi indir |riz. ço¹ şerāfli oğur dú Fúnümüz, Pek şerāfli oğur. dā buğanta dèyi ceza Filan da aldığar (23) burda. çora çoÇü Fa da silah atdırdığar. buğanta dèđi bógle dèdiler de işde. çoÇu¹lara silah atdırdığar dèyi (24) cezā •dediler ondan. silā ço¹ atıldı çoÇu¹lara atdırdı Lız diyerek. o zaman fle cezā geldi. ço¹ silah (25) atađđar. gārağolu L Filan da āzını dutuđuruyđar ağleylem. onnar da kÇçi¹ gāri el ¹ólgesi édiveriylèr gāri (26) silahđar hiç durmaz iki □ún zaba-lara gādar, értesi □ún ikindine gādar, ikindin sō Fu gādar. elhamdürülla- (27) gúzum. hiŞ □órmedik. hā ço¹ yèr de oğuyú. ammā bundan üç hafta evel dāmat vuruğdu. gelin ałmayá giTti. (28) dāmat vuruğdu, öldü. gelin gāldı anasını L evinde. her şey duyúđuyú da *vabbım*, *ałlahım* gorusu L. ne bilèyim (29) benim a-đım èreli burda ógle biæş¶imiz ołmadı.

(30) oruca gúzum nēæaparız biliyi L mi? erişde éderiz. yú-a éderiz. haş¹aşlı ekmē éderiz. su bórekleri (31) açarız. sarmağar sararız. dođapđara doğdurrız. hī haTtá benim var d® sarmam. sardım geçen seneden şu (32) tāze yāpra¹dan. hindi çıka¶¶t, bişir. mayhoşuca, yúmuşacı¹ aynen şu hindi dağından sarma gibi. hindi (33) gène *ałlahım* izin vèrise gène y®rın ołmazsa bir □ún gène çoÇu¹larımı toğlayıp sardıracam.

(34) □ózel. yóruľuyúrum hay ğuzum yóruľma mıyın? diy ırim. óğle sı—ıntıľardan diy ırim işde hastaľandım. (35) buramda ıban ı—tı. tüm●r dēdiler. amelāt oľdum, ilař vērđiler. sa f'nı ıllahæırāzı ossu ı. ba—sāne □ózumūnen (36) iş □órdım mü bóğle inivēriyi. oğæiř □óruyūrüm, o— □óruyūrüm. ammā ne fāpiyım? hacı amca ı durdurmuyú. (37) hadi gidelim ekelim. hadi inelim řunu da ekelim. hadi inelim bunu da ekelim. dün a—řamāda— apa moturuynan (38) bóğle her yerleri sürdük. aÇĉını apaľadı—. işdā ba— buna geledim. pkrasa ekdiydim. bo fún de (39) bunu apaľıyım da dēdim. aÇĉı— da húÇudum da ğēvřiyi. oturdu—Ça da kilōæaľıyı. hā óğle işde ğuzum. (40) ne bilēyim oÇu—ľarım iki oľum var ğonyáda. iki ğızım var burda. ğızımı ı biri ařřā ğadinannın (41) —óylüğünde ğocası öldü. ğardaşımı ıæoľuna vērđiydim. óğle işde. iki ābeyim öldü, damadım öldü. (42) sağoľ işde. o illelerinden işde bu hāľlere düşdüm. ben de bóğle de fılidim de. ğene elhamdürüľla— ıllahıma bin (43) kere řükúr. óğle ğuzum işde iyiyiz elhamtürüľlah ne bilēyim iyiyiz diyiyirim. ıllahæırāzı ossu ı h●kümet (44) de aÇĉı— aylı— vēriyi bize. mayışımız Filan yo—. emeklimiz yo—. hı yāřlı mayışı vēriyi. iyi kótü onnan (45) biz de idāre ēdip, ğēdiy ıriz. óğle işde. bi işde ba—çamızda eş, dos geliyi, yiye. keşğe işaľla— diyiy ırim (46) bi geli ı de siz de yēn. kirazlara Filan ba—sāne ğāri oľmayá durduľar.

(47) □ózel —óyümüz. pek iyi. hı vah vāh vāh dağľarda bu ıarľarımız var. iyi yāni dağľarımız Filan pek (48) temiz, iyi havadar iyi. geliller herkeşler □únnük belki üç üz araba gelir bazar □únneri.

(49) vilı iğārım sus ğaç dā benim □únümde Filan. ne ışşı— varıdı. ne telev ızon varıdı. ceyran Filan (50) yóğudukine. nası oľaca— diyiy ırim şura bi tenēke ğoyúyúdu—. üstüne bi ľamba ğoyúyúdu—. gelin olacaz (51) diye sevincimize onun ışşığında elişi yapıyıdı—. óğle ğarannığıdı. ğarrannı—. oca—da oca— yānarıdı. ocān (52) ı—sısı ıı aľırdığæelimize. bi ğo ışuyá gıdecēz mi ē o da sóğünüľürdü mü ğāri onu ı depesinde —ózü oľurdu. (53) onu řľe saľľayá saľľayá saľľayá ētdik mi ó ıümüzü ışşıdırdım. ıra varıdı. sōna fenār diyē biřēy ı—dı.

(54) yō. a—arsuľarımız varıdı. eřmelerimiz. varıdı a—arsuľarımız varıdın. ordan doľdurudu—. dey® (55) yó—ardan diyiy ırim. dağdan inen suyumuz varıdı. sı fıır Filan ı—madan. bu ıarľarı ı suyú büz gibi oľurdu. (56) destilēnen óğle doľduru gelirdik. onnarı ıæüstünü ērkenden sarardı— ağřamāædar buz gibi durdu (57) desdide. eřmeleri ı suyú ıľığæoľurdun.

(58) elimizinen ekin işledik oruçda diyirim. elleri L   y nden motur bulur, gelirdik. birinde bize bağırıylar. (59) siz oru yiyi L iz d yi. orucu y r mi? a  ah o zamanda  gle diyirim. b gle y nardı  ia  torpra  gız torpra  (60) y nardı diyirim.  gle işde onnan alışırdı . ekerdı  sapı, samanı ekerdik, ekini işlerdik. b gle iı  (61) daha ia  a dı mıydı g ri gor gelirdig ev  mize. iik y tardı . ondan s na da g a ardı  mub rek  n. (62) haz raaı  y m mizi şeyimizi hazırlardı . y gudu ceyran meyran işşı  mişşı  ne f rasın bişey y gudun.

(63) buğday, arpa. onnarı işlerdik. pancarı og ekmedik. ekildi bir zde, ekilmedi.  oletimiz var hindicik. (64) suyumuz o  hindi de arazimiz az bizim. a  arazimiz og osa topr mız og osa hindi  olet y pıldı. (65) suyumuz o . h k met y pdı guzum. h k met y pdı h .  gle guzum işde.

(66) giderdik g zum da. hindicik g ri dadı gadı. eveli bek dadlıydı hıdır llez Filan. giderdik diyirim. (67) azz mızı ağırdı , giderdik. dağlarda sağıngaş g rudu , tağba ağardı , oynardı . oyudu. bi  yden, bi (68) y a ın bi  yden a rabağarımız gesse birimizi L y nına. onu L başına toplanırdı . tağba ağar oynardı  (69) gız. şu telev  zondan hi bişey aranmıy . aranmıy  hindicik.  gle bi ş nnik şamata hindi.  nk  her (70)  n   L m zde o. ondandır haz r  ayrın.

(71) tabi canım. hindicik bi atanı L beş evl dı var diyiy  rim. hasta ele d şd . bir ey o ba ıy  bir ey o ba ıy  (72) bir ey o ba ıy   o L ll   o L ls z. eveli orda evinde, oğlan evl dının yanında  l r. o kefennerdin.  glerdin (73) h  saygığığardın. hanı gırda f  evl ğları da gelir ba ardı ama ordan kefennerdir ı ardın.

(74) tabi g zum yemek  ot r z. oray  d rim. y şıys  uş  n beş  n gideriz. gencise on beş  n daşınırız (75) y m nen. oranı L derdini orta laşırız. yo fo oray  y pturmayız. o y m  u  y n gider. zaba  da gider. (76)  glen de gider, ağşam da giderir. gidilir  gle gidilir. oranı L iı . acı azağmaz amm  azağd  y re gadar (77) gidilir. taybi y rdımcı oğuruz.  gleye Filan  y m z pek iyidir pek y nıgızdır birbirimize. gideriz.

(78) go Lşuğumuz iyidir g zum. iyidir go Lşuğumuz. iyidir birbirimize diyirim. birbirimizi L başına (79) bir iş gelse go L m go Lşu onu L başına toplanırız. hım iyi  gleyiz işde. ba alerimizde işde herkeş işde (80) da f lıy  diyirim. b gle ba asını şey idi. eskikıbi de d  gızım. hindi  ylerde şeh r oğdu. aynı bizim (81)  y m zde şeh r hindicik ne var? hani ben goca kişiyim hağ ından geleliy  rim bu gada 

şeyi geşlerimiz ⁽⁸²⁾ ekivəriyi aççı[↓] bişey hemen çapaLAYIVIRIYLAR. ammā ine fı varisa. bunnarı[↓] temsil inekleri varæişde ⁽⁸³⁾ onnarna ūraşyılar. baş[↓]ası inek de daşımıyı. o— zaba—dan iki bardāni yı[↓]adı mıydı tamam gony@æbi oturuYULAR. ⁽⁸⁴⁾ İra Fat. İra Fat canım hindicik ne var hindi İra Fat millet İra Fat hindi. *allahım* aratmasın bu □únlerimizi ⁽⁸⁵⁾ diyirim. hindi iyi ortaLı[↓] çö[↓] iyi. ço[↓] iyi. esgiden de dadlıydı ammā yóğudu da. ne biliyim hazār ⁽⁸⁶⁾ geşliğinen mi? o □ünnerimiz deha dadlıydı. tābi işde o □únlerimiz deha dadlı oLuyúdu diyirim. hindicik ⁽⁸⁷⁾ ne biléyim gāri diy |rim. yaşlandı[↓] da ondan mı? yó[↓]sa aççı[↓] dad azaLdı yāv. ógle işde guzum.

⁽⁸⁸⁾ yú[↓]ayı üş kişi ossu[↓] dörd kişi ossu[↓] gider o[↓]la. ógle kimi beze dutar. ondan sona şógle □úÇçü Fünü açar. ⁽⁸⁹⁾ birimiz de ocān başına oturu. o da bŊyü Fünü açar. birimiz de bişirméye oturu. o da bişiri. e[↓]Læazından ⁽⁹⁰⁾ dörd kişi oLaca[↓]. biri de ayá[↓]da □áyri çayı[↓] Lı getir. ondan sōna ayá[↓]cı gāri bóreklik hazırLa. gāri bóreklik ⁽⁹¹⁾ hazırLANACA[↓]. bógle goca tepsilerinen gāri onnarı... bórek guzum ısbana[↓]dan da yáparız. et çı[↓]ardırız. ⁽⁹²⁾ patetés □áynadırız. Ŋnden sōna pèyniræederiz. her şey ederiz. hā ógle ederiz. ógünde şu Fırınımız var ⁽⁹³⁾ diyirim. ekmek édtik haşgaşlı. Fırın var şurda kendimizi[↓]. kendimizi[↓] L fırınımız var. gelinler varıdı. dedim onnara. ⁽⁹⁴⁾ ben dedim iki üş paket et çı[↓]arıyım. bi patetés □áynadı[↓]. pèyner gataLım içine. vaLLā hanı şey oLmasın ⁽⁹⁵⁾ da. şógle b |æazırLadıLAR bórekliğı. gāri sūrdūler dirim. bógle bógle tepsileri diyirim. üş dört tepsi. aLı[↓] ⁽⁹⁶⁾ gidi[↓] dedim. çoçu[↓]LARım sahurda Filan yiller. □ótūrdūler. haşgaşlı ederiz ekmæo[↓]Lu bilir misi Lız? ⁽⁹⁷⁾ [↓]ómbe. onu[↓] L haşgaşını dóğeriz, gáLırız. ezeriz onu makinede ezme gibi. ondan sōna onu[↓] L içine aççı[↓] südü[↓] Læossu[↓] ⁽⁹⁸⁾ su ossu[↓] L dókeriz. yág tam bizim beş kiloyú aşdı[↓]æo hiş [↓]aLmadı. biri de yarı oLdu. vaLLā hiç yálan Filan de Fİlim ⁽⁹⁹⁾ ba[↓]. ógle ondan sōna gāri onu □áynatırız b•yük bir gabınan. içiğini haşgaşını gāri yá Fınan □áynadırız. ⁽¹⁰⁰⁾ onu gāri şebidæekmēni bili[↓] sen. bili[↓] dē mi? o şebid ekmēni açarız. onu[↓] L içine sūrer sūrer. gáTLARız gáTLARız ⁽¹⁰¹⁾ gāri [↓]ómbeæbi [↓]ómbeæbi gāri sūreriz. tepsilerini yáğLARız. hī ógle de ógle étdik işde. haz... ço[↓] hazırLANır ⁽¹⁰²⁾ bizim [↓]óyümüz. bógle ramazanı[↓] gelirkene Pek hazırLANıLLAR. bórekler açALLAR diyirim dey@ onar tepsi, on beşer ⁽¹⁰³⁾ tepsi açALLAR. su bŊrē. açALLAR onu bi gáTta saÇda hemen o yánna o yánna hemen hafifÇe bişirdİMİZİNEN ⁽¹⁰⁴⁾ dūrēriz. içinin de o ısla[↓] döşedİMİZİ de keseriz. onu da ógle

düereriz. buzlu¹dan çı¹artı Lıydı o kendi ⁽¹⁰⁵⁾ kendine saşar. saşdı mıydı ondan sōna
suyunu □áynadır. aynı yē Lı açmış gibi dōşeriz.

-7-

YERİ : KADINHANI/Bulgurpınar Köyü

ANLATAN : Hacer MALSIZ

YAŞI : 63

KONU : Karışık

⁽¹⁾ ne bilēyim? hā yāşım atmışæüç. adım da *hacer maşsız*. māsız. hı. bizim ārılar
adamı dirliksiz ⁽²⁾ ediyó amma. hī hindi biz bi iş yápmı fóz. çoru çocū da fıddı¹.
işde biri *yózgadda* ondan sōra ⁽³⁾ gelinná gızı L oşanı Lıa gız da *godunanı* Lda işde
şeyde ünüvesdede orda yúrtda çalışıyó. işde. ⁽⁴⁾ bizde herifæemehli oldu işde ikimiz
duruyóz. her şeyi boşladı¹. ekmē gücümüz yo¹ gayri. ⁽⁵⁾ yō yápmıyóz. işde anca
garnımızı doyúruyóz işde. yemek, bulaşşı¹.

⁽⁶⁾ geşdi. duydu L bizim dü fūnū? hā biz ye Lı dü fūn yápdı¹ da oşana *yózgadda*
oşana. ben onu ⁽⁷⁾ soruyó L sanneddim. hā ben biz ye Lı işde biræay oldu. *yózgadda*

ōļana dü ƒün yábdı[⊥] da. ⁽⁸⁾ hani ben onu sordu ^L sanneden de. dü ƒün na haļ geŞdi? dēyinci o a[⊥]ıma geldi. bizim esgiden ⁽⁹⁾ işde üş gün yápaļlar burda işde. cuma gün başlar. cumartesi, pazar biter. hiş bi şey yapılmıyí ⁽¹⁰⁾ işde daļıççı geliyó. daļıççılara yemek veriyóļlar. a—şam çalgıcısı oļuyó işde dü ƒün yápiyóļlar. ⁽¹¹⁾ cumartesi gün de işde [⊥]ınasını [⊥]ađdıriyó. gene aynı a—şam yemēni veriyóz. ertesi gün de ⁽¹²⁾ gelin indiriyó. üş türlü yemek veriyóz. fazļa vermiyóz. bamyá, toļğa ondan sōra pilávæişde ⁽¹³⁾ hoşaf. bunnar işde.

⁽¹⁴⁾ gitmiyóz. gidiyóz desek yálan oļur. bizim k•yü ^L işi yó ƒun oļuyó fazļa bi yáylayá, hora hura ⁽¹⁵⁾ gitmeye tātile filan çı[⊥]mayá milleti ^L şeyi oļmuyó. va[⊥]di oļmuyó. bizim burda hindi azaļdı ⁽¹⁶⁾ yk ufa[⊥] maļ var. iri maļ zaten boyunu aşğın. çifçilik var. tarımcılı[⊥] var. iş ço[⊥]. adam ⁽¹⁷⁾ da yo[⊥]. geşler hindi gonyá ƒa, meselá gadınana, ıļğına diyen gibi daşındı giTdi. işde gáļan ⁽¹⁸⁾ iki üç b•yük ísan. o da işden va[⊥]it buļup da tātile Fila hıdırelleze söz gelim filan yerä ⁽¹⁹⁾ gidemiyóļlar. gitmiyóļla... hanı duyúyóz, görüyóz telev |zonnarda gidiyeler de bizlerdä ⁽²⁰⁾ yo— onnar. hiş bayá eylenmiyóz, gezmiyóz. hā bele va[⊥]ıdı geçiriyóļlar işde bizim burda.

⁽²¹⁾ yō aynı işde milleti ^L yápdī yemeklerden yemeklerden yápiyóz. öyle ayrı gayrı bi yöresel ⁽²²⁾ yemēmiz yo[⊥] bizim. aynı milleti ^L yápdī normal yemegæişde. yápiyóz, yiyóz.hī yeşil. ⁽²³⁾ da ƒa yeşilidi de şu dere boyú ş•le hiş görünmezdi öte yá[⊥]a bu yá[⊥]a. gava ƒıdı. erig, gava[⊥], ⁽²⁴⁾ sö ƒüd her şey varıdı. işde bu derēyi yápacz dēyi goymadıļar. işde bu bizim buruyú bunnan ⁽²⁵⁾ on beş oļmadıysa da onæiki onæüç sene evvel bi ayfet oļdu. ço[⊥] zayát yápdı[⊥]. sel. hī sel ⁽²⁶⁾ ayfet yápdı[⊥]. ta b•le şu binanı ^L ykrısına çı[⊥]dı sel. şo yáni da şo eve vardı. •le b•yük gitdi. ⁽²⁷⁾ •le b•yük gitdi. b•le arabaļar, b•le münübüsler, makineler canım annatama ^L gāri giden ⁽²⁸⁾ gitdi. yō insan gitmedi. insan da nası gitmedi? ƒlen va[⊥]diydi. herkeş evindēydi. óle gitmedi. ⁽²⁹⁾ e ƒer ikindin va[⊥]di, sabah va—di oļuydu ço[⊥] can gaybı da oļurdu. ƒlen va[⊥]di oļunca tam milleti ^L ⁽³⁰⁾ eve çekild[⊥] va[⊥]ıd oļunca oļmadı. onnan da o zaman bi dilekçe verilmişmiş. biz ayfet bölgesindēyiz. ⁽³¹⁾ bizi gurtarı ^L. bize bi im[⊥]ān tanı ^L yárdımcı oļu ^L diye. on da o □ún bu□ún hindi çı[⊥]mişşar, gelmişle ⁽³²⁾ bu sene güzün. buļları işde deşdiler, yáPdıļar, yí[⊥]dıļar yárdım eddiler, yarı zarar yáPdıļar. hī ⁽³³⁾ hindi su geldi mi dereden gidecehæa—ıļ sıra. bize zarar vermeyecek. amma oļur amma ⁽³⁴⁾ fazļa gelince aynı gene da ƒııır. onu da bilemiyóz. ı ƒı devlet yápdı. hī devlet yápdı. işde onæüç ⁽³⁵⁾ sene filan oļduydu o ^La. pek oļmadı

da. ço¹ köyümüze oldu hani insannara ço¹ dek geldi. ded¹m gibi ⁽³⁶⁾ b¹le araba, motlar, ma¹ineler. ondan sōra patēsler ço¹. ğava¹lar, a Ƒaşlar ğoyunnar, inekler ⁽³⁷⁾ gitdi. gitdi. ço¹ gitdi b¹le dışarda oğan dek gelen gitdi. *allah*dan oğaca¹ yá yer □ó Ƒe ğağuşuvıdı ⁽³⁸⁾ gibi oldu. toğusunna berāber nē varsa inividi işde. burda oldu. hī burda oldu. bū bu bölgeye ⁽³⁹⁾ ř¹le aldı, verdi, çákdı gitdi. hı hı ben burda dōma b•yümedin. burda dōma, b•yüme. aynı ⁽⁴⁰⁾ duruyó da insannar azaldı. gitdi. esgiden ço Ƒudu. işde dēyim *ĝonyá*, *ĝadınan*, *ığın* oğlara ⁽⁴¹⁾ gitdiler. da Ƒıdığlar. hī da Ƒıdığlar işde hindi ğenş diye bişey ğalmadı. hī yářığlar ğa... hah tatilde ⁽⁴²⁾ geliyóğlar. bayramda gelyóğlar. yáz tatilinde geliyóğlar. işde ¹le. hiř de yápmıyóz işde orda ⁽⁴³⁾ annaşdan seyrediyóz. hī annaşdan... hı hı biz de anca¹ seyrediyóz annaşdan işde.

⁽⁴⁴⁾ yápiyódum da hindi yápmıyóm hani yo¹ mağım tükeddim bitdi. bitdi. iki sene... götürüyóğlar ⁽⁴⁵⁾ bizim köyün aynı hepisi yápiyó. hī satıyóğlar. hī gelir... mağ işde. bizim burda řeye vermezler ⁽⁴⁶⁾ sūtçüye. yo¹ sūdçüye vermezler. işde yó Ƒurt yápağlar, peynir yápağlar. onsan sonra yáĝ yápağlar. ⁽⁴⁷⁾ ğatı¹ deriz biz onu yápağlar. süzdürüyóz, b¹le tuğuğlara doğduruyóz. orda çekiyó Ƒce ⁽⁴⁸⁾ ğuruyó. ondan sora tekrar tuğu Ƒa bi diye basıyóz. ondan sora satıyóz. yiyóz, satıyóz. hī hani ⁽⁴⁹⁾ hem kendimiz yeriz hem satarız. da hī bizim işde iki sene filan oğdü hemi bitireli. yápamadı¹. ⁽⁵⁰⁾ kimse oğmayınca benim de ellerim, ğoğlarım her yerim kireşleme. ondan sora var bi amca var ⁽⁵¹⁾ zaten bi ben varım. zaten amca oğmasa ben burda kendim duramam. hī o hindilik... işde ha ⁽⁵²⁾ geldikleri zaman oğuyó. hī geldikleri. hā bi ğün iki ğün duruyóğlar. bi ğün iki ğün yátağlar, ⁽⁵³⁾ ¹a¹ağlar, yeriz, içeriz, gideller. biz de ora varınca onlara varıyóz. yō ¹adınandağlar. e ikisi ⁽⁵⁴⁾ *ĝadınandağlar* da biri ta *yóĝad*da işde getiremedik. *ī bozan küresitesinde* memur işde. ⁽⁵⁵⁾ bilgisayar başında. vağla o ğadarğarını da bilemen. hī hī memur orda. hī işini aldı. beř sene ⁽⁵⁶⁾ oğdu. orduydu işde esgerl¹ni eTti. beř sene oğdu. bi niřannadı¹ oğmadı. bozuğdu. yáni ⁽⁵⁷⁾ nişannısı ¹retmen oğacādı. daha atanı¹ de Ƒilidi. atanınca vazgeşdi. hī vazgeşdi tekrar bi deyá ⁽⁵⁸⁾ niřannadı¹. bóyük ğayri işde bi dü Ƒün yápdı¹. biræay oğuyó işde. yō *ĝonyá*da yápdı¹ sağonda. ⁽⁵⁹⁾ ğene burda yápardı¹ belki de oğan ar¹adařlarım var benim sağonda oğaca¹ dedi. ¹le dince ⁽⁶⁰⁾ biz de onun gitd¹ yóğa ğiTtik. nası ossā hindiki ğündē evğadğarı ¹ evğad seni ¹ oğuyó da ğö ¹ül ⁽⁶¹⁾ seni ¹ oğmuyó. onu ¹ ded¹ yóğa ğidece ¹. hinden sōra. biziki ¹le.

(62) vaļļā hindilik ģo Lşularımızıla bi yáramazlīmız yo⊥. iyiyiz. ā yo⊥ bi sı⊥ıntı yo⊥. hani bi (63) ded⊥L gibi çocūmuz yo⊥ dövüşecek. kōpēmiz yo⊥ boĝuşaca⊥. bişeyimiz yo⊥ •le oļdū gibi (64) de ancaĝæişde kendi hālimize yiyip, içip, yátıyóz, ⊥a⊥ıyóz işde. iki geziyóz şuraļarda. va⊥id (65) geçiriyóz. daha dorusu va⊥id geçiriyóz. biziki hinden sōra o. hī vaļļā hinden sōra biziki (66) o. bizim yápaca⊥ durumumuz yó⊥. benim işde diyin yá her yerim kireşleme. belimde bel (67) fitī var. dizlerim tutmuyó. tāsıyón, şeker ona göre zaten. her şey var. ço⊥ çalışdı⊥ çō⊥. (68) durmama üzere. aynı işde k•ylüler nası çalışdıysa biz de öyle çalışdı⊥. yō pek ço⊥ (69) durmadım. bān ĝayınbabanı L yánda. iki buçu⊥ sene üç sene durdum. hindikinner hiş durmuyó (70) yá. yá duran duru. ben gelinim benim yánımda aļtı sene durdu. hindi ĝonyáyá ĝadınana ev aļdı⊥ (71) ayırdı⊥. iy⊥z hindiye ĝadar burda da iy⊥z orda da iy⊥z. ankyļa ĝızı L arasında oļmuşdur (72) tartışma bizim aramızda oļmadı gelinimle. hī gelinim anne dedim | bi diyá demez. o derece (73) gelinim iyi. hindiciki de iyi. biz dā biræay oļdu hani da ⊥ıyımnda da deyil esas iyi. iyi hā (74) iyi iyi. o hani aļtı sene durduĝ himde de bu yáni tabi yō şeyde yábanda ĝayrı bunu L işi (75) ö Lünde orda. geldiler işde bi dü fünde iççi⊥ durdu. bi de ö gün geldiler şey on do⊥uz mayıs (76) bayramında. oļan bi gün izin aļmış. bi gün bayram. iki gün ara şeyi. pazartesi, cumartesi, (77) pazar işde üş dörd gün durduļar ĝitdiler. bi ĝezdiler. geliyóļļar. ĝurban kesiyóz. başĝa da (78) bişey yápmıyóz işde. aynı anca bayramlaşılıyó.

(79) var. anna yápannar meşur. satılıyó buranı⊥ı ilļā èliki beş oļursa biziki on oļaca⊥. bizim (80) buranı⊥ı •le. tabi tabi. amma aļışĝın oļdūmuza ben hindi iki senedir yo⊥. bi türlü dışarını⊥ını (81) yiyemiyóz işde. aynı köyümüzden aļıyóz yiyóz. hī aynı tanıdı⊥larımızdan köyü L (82) içinden aļıp da yiyóz. yiyemiyóz. hī biz yábanı L şeyini ⊥atliyen oļmuyó. hısımımız, a⊥rabamız (83) oļursa ĝidiyóz. hı yosa yo⊥. ben *dırānda* bacım var ora giderin. *pirelēnde* var bacım ora (84) gideriz. *ĝadınanda* var bacım. ĝardaşım var. anam var. ora ĝidiyón işde. çocu⊥lara ĝidiyón. (85) •le hī. *ĝonyáda* da var iki dāne ĝardaşım da orada. dā ĝitmedim. nāsibæoļmadı hani ĝitTim (86) desem yálan söylerin. uza⊥ geliyó ba L a hī. hī •le de işde ĝidemiyóz. evelce maļ varıdı (87) ĝidemedik. hindi de bizim adamı L işde arısı var yá. arıcılı⊥ yapıyó benim adam.

(88) yo fo *kemāļ* emmini L evi de fıl. bura *veli* emmini L evi. hī bura *veli* emmini L evi. isdiyen (89) oļursa da veriyóz oļuyúnca veriyóz. hī nerde yáyılıyósa yáyılıyó işde. arını L nerde yáyıldını (90) bilmıyóz. geliyó canım. a⊥ıļarı var da hazar kendilerine

göre. a=ılları olmasa ğovanını ⁽⁹¹⁾ bilmez. birbirini L ğovanına girmez. yō girmezler. girdi mi öldürüürüller. ğatmazlar. ⁽⁹²⁾ herkeş kendi ğovanına girecek. va||ā ben ūraşmıyóm. bobası ūraşıyó işde dede. zor öldü ⁽⁹³⁾ yer oluyó. şindi şu ā hu dönem zor. hindi o Ƒu| veriyó. o Ƒu| verd-nden zor şindi bu dönem. ⁽⁹⁴⁾ so=uyó da içeri de giremiyón. giriveriyó çı=ıyó. görmüyó L, ğaçıyó. her şeyler var. gelir mi? ⁽⁹⁵⁾ çı=ıdı mı o Ƒu| gelmez. gidece L a|aca L. görece L, ba-aca L, tanıyaca L, bekliyece L. hī ğonuyó ⁽⁹⁶⁾ ağaçlara ş•le. bu||ardan sabah beri çı=ıdı işde a|. va||ā ğızışdırdı L mı sa|dıryó||lar da. ⁽⁹⁷⁾ sa|dırmıyó||lar desek yá|an olur. ğızdırmasa L bişey olmeyó. yo= canım bişey etmeyó. ha bi ğat ⁽⁹⁸⁾ so=uyó acıdıyó yá •le zehirleme olayı yo=. hī •le işde. hī •le.

⁽⁹⁹⁾ elli. has ba| canım. şeker Filan ne Ƒarasın? yo= yo= biz ğoymúyúz. hī ğoymuyúz. •le •le. ⁽¹⁰⁰⁾ hindi petēn kilosu çı=ıdı ğır= millona. ğır= millona petēn kilosunu a|ıyóz hindi. va||ā ⁽¹⁰¹⁾ ona göre işde. isder kendi L de olunca ne Ƒapaca L hindi? bi şey yapamıyó L. a|masa L olmuyó. ⁽¹⁰²⁾ etmese L olmuyó. kere va-tında olmuş. kendi ürüyüp gidiyó. hī ürüyüp gidiyó a|mayız. ⁽¹⁰³⁾ haydi ba-a|ım size... şe L başarılar versi L sizi L şeyinize. ço= yáşā. haydi haydi. hā biliyóm. ⁽¹⁰⁴⁾ onnar benim annemi L deyze uşa=ıları olur. işde onnar annemi L deyze uşa=ıları olur.

-8-

YERİ : KADINHANI/Çavdar Köyü

ANLATAN : Nazik ÖLMEZ

YAŞI : 54

KONU : Karışık

⁽¹⁾ adım *nāzik* ğuzum benim. iyiyim ğuzum *a||aha* şúkür işde. =óy de oturuyuz biraeiş ⁽²⁾ yápdı Ƒımız yo=. çiçiyiz yávrum. hī dōma, büyüme *çavdardayız*. hiş bi yere ğitmedik. ⁽³⁾ tar|amız var ğuzumaeişde. pancaræekiyiriz fasülle ekiyiriz. ondos sōcuma bahçeyi ekiyiriz. ⁽⁴⁾ zebze ekiyiriz bahçeye. onnarnan ūraşırım, oyá|anıyırım. yō ğuzum hepsi evlendiler. ⁽⁵⁾ üçæōlum var. bi tek de ğızım var. hı āmin. ğızımæistanbulda. ğocası mēmur. hıh. ⁽⁶⁾ bahçeye ğuzum biz biberæekiyiriz. domatés

ekiyrik. ondos sōcuma patetés ekiyrik. so fan ⁽⁷⁾ ekiyruz. işde gendimizi L yiyecēni ekiyruz. *aḷḷā* şükür. elæayámı, elimizæayámız dutuyú.

⁽⁸⁾ yávrum işde bahçeyi ekiyruz. turşumuzu ğuruyruz. acılıımız var bi. onu yápyruz. domatésden ⁽⁹⁾ yápyruz yávrum. biber de alyruz. içine ğarışdırıyruz. çekdirıyruz. ğoyúyruzocā. ğaynadıyruz. ⁽¹⁰⁾ ğavenezlere ğoyúyruz. ğışın ğāvaḷtı da yiyıyruz yávrum. yḷı biberimiz bizim bi de. sirkeni Læiçinde ⁽¹¹⁾ bişirıyruzæonu. ğāvaḷtıda yiyruz yávrum bizæonu. turşu ğuruyrum. çocuḷarına ğuruyrum. ⁽¹²⁾ gendime ğuruyrum. ğışın yiyruz. *aḷlahæömür* vèrise. ğurdum ğene yiyeciıyız.

⁽¹³⁾ oruşda ğuzumæişde hazırḷıḷ yápyruz. yúḷa yápyruz. erişde yápyruz. ondo sōcuma nemmen ⁽¹⁴⁾ yápyruz. bunnarnan yiyruz işde. ḷómbes yápyrıḷ bizim. buranı L mēşur ḷómbesi var. haşĝaşḷı, ⁽¹⁵⁾ yḷı. açıyruz, yá fını ğatıyruz. haşĝaşını ğatıyruz. daha L ğatıyruz. ondo sōcuma yápyrıḷ, ⁽¹⁶⁾ bişirıyruz, yiyıyruzæişde ğeceleri onu ğuzum. toḷ dutuyú bizi.

⁽¹⁷⁾ va yávrım esgiden ğayınnayá, ğayınbabanı L yánda hiç ğonuşulmazdı. esgiden ğayınna, ⁽¹⁸⁾ ğayınbabanı L suyúnu dókerdi L abdesæalıran. ḷaḷardı L, ayáḷĝabısını çeviri cāmiye ⁽¹⁹⁾ giderken. çekedini dutardı L. u furḷardı L. yátacaḷarında yátaḷlarını sererdi L, onnarı yátırı ⁽²⁰⁾ giderdi L_evi Le. dēse onnar yátmayıncı gidemezdik. óle sayĝı vardı. sayĝı ğuzum sayĝı. ⁽²¹⁾ sayĝı. vo fā hindini L gelinneri sen sen ben de ben. sayĝı yoḷ. gitdi. üşde biri yoḷ evelkini L. ⁽²²⁾ sayĝı yoḷ, sevgi yoḷ.

⁽²³⁾ yávrımæişde biz dú funümüz bizim bir hafda eveli ğuruḷur. ondo so hısımæaḷraba geliller. ⁽²⁴⁾ biræafda orda dú funæevinde yemeklerini, aşlarını yiller. hı. ça fırrız. erkekleri, tanıdıḷarı ça fırrıḷar ⁽²⁵⁾ bizikinner. ğadınnar gel ḷler. ğonum ğo ḷşu gel ḷle r. biræafda orda yēniliræiçilir. daḷuḷ gelir. ğapını Læónde ⁽²⁶⁾ çaḷar. aşçı dutarıḷ. börek yáparız. hī dāvetimizæoḷur. yedirriz, içirriz. nemmen. hı. bizim ⁽²⁷⁾ yo furt çorbası bişirriz. bamyá çorbası bişirriz. piriş piláv bişirriz. üsdü etli. buḷĝur pilávı ⁽²⁸⁾ bişirriz. hoşafımızæoḷur. ğadeyfimizæoḷur. bişiriz yávrumæişde. misafirleri bi şekilde a fırrarız. ⁽²⁹⁾ ğuzum bizim gelenēmiz, □órenēmiz óle. bizæóle □órdük, óle devamæedıyruz. zorumuza ⁽³⁰⁾ da varmıyı. óle □órdük, óle gidıyruz. ğonum ğo ḷşu geliyi. hısımæaḷraba geliyi. yárdımæedıyler. ⁽³¹⁾ bişiriyler, aşçı Tutuyruz. evel daha zoræoḷuydu. gendimiz buḷaşşī yúyduḷ. gendimiz aşı bişiriydik.

(32) amma şindi aşcılar geliyi. yánda bulaşıcısı getiriyer. ğabı ğacā ondan. eveli hısımdan, (33) aḥrabadan ğabı ğacā toparlardı. evlere zini atardı. hindi dışarlara atıvırıyız. pek de (33) zorəolmuyú.

(34) yávrΔm nó fúrelimæişde? lambayı yáḥardı. ğazı ğordu lambayá. aḥşama nası yemek (35) hazırıyı L? ğazı da lambayı da hazırlandı. silerdik. hazırlandı. aḥşaməoḥdu mu (36) ekmēmizi yərdik. çöcuḥlar şora şura uyúrlardı. yerleşdiridik. ğanēçe işlerdik eveli. (37) tenekeni Læüsdüne lambayı ğordu. ğanevçeyi işlerdik. ğoca ğoca □úllü bóle. adetimiz (38) óleydi ğızım bizim.

(39) ev çāḥardı biz. ev çāḥardı. geline ev çāḥırdı bóle. işlemeleri işlerdik bóle. ğanevçeleri (40) işlerdik, evleri çāḥardı. □ózeləoḥurdu. hindikinler işde şey perde bilmem ne? amma biziki (41) iyi oḥurdu.

(42) yüzəaçımımızəoḥurdu ğuzum bizim eveli. gelini fi giyerdik, başımızı yápaḥlardı. sādıcımız (43) da aynen óle. yánımıza oturudu. ğāri gelillerdi. yüzəaçımına baḥmkyá gelillerdi. gelini L (44) yüzüne. értesi □ünü. gelin aḥdıdan értesi □ünü. flen so fu başlar. biræiki saat sürer. hı gelini L (45) evine baḥaḥlardı evine. işlemelerine baḥaḥlardı. geline baḥaḥlardı. gidellerdi, oynarlardı, (46) çāḥaḥlardı. gendi gendileri ğaḥırdı iççik şóle. ğonum ğo Lşu Filan oynanır, çāḥırdı. ondos so (47) bet bereket oḥsun dəyi gelin būda atardı üstünden şóle. bet bereket ossun diyerekden. iyi (48) oḥurdu işde. adetimiz ğızım usólümüz bizim óleydi.

(49) yávrΔmæişde gelini aḥıḥlar, geliller. dāmat da ğapıda bekler. sādıcı L elinde diynek bekleşiller. (50) gelin ineræarabadan. girer içeriye. eline bi desdi vəriller. vurur ğapını Læó fúne ğırar. (51) ğırılmazsa iyi oḥmazəo. ğırılması lāzım. hā gelin onu bi vuru da ğırılmazsa onu iyiye saymazlar. (52) vurdu mu ğırılacaḥ. içinde su, arpa. o ğırılacaḥ. su içine arpa ataḥlar. su ğoḥlar. (53) aTım mıydı ğırılır. bi ğadın da, hısım, aḥraba da dama çıḥar. yá duḥara yá dama. bóle (54) içine fısdıḥ, şeker. bóle ónlükəoḥur. dizlik dirikəo L-a. şóle içine ğor, da fıdır millete bóle (55) para, bozuḥ para ğoḥlar içine. atar bóle herkeşe atar. ondos so desdiyi ğırar gelin. ğoḥuna (56) girer dāmat. içeriye girer. çıḥaḥla işde hindi ğāri ne biləyim ben? ayna dutaḥlar, ğoḥunu Læaḥtına (57) ğuran-ı kerim vəriller. ondos sōcuma ğapıyá şóle bāzıları da y® sürdürür. gelin y® gibi, (58) ğayınna gelini y® gibi □órsün, iyi geçinsinner dəyi. hī óle de oḥur yávrΔm.

(59) oľuľlar ğızım cin□án oľuľlar cin□án. evelini L hani cin□ánæoľuľlar. bóle eline yüzüne (60) ğarayı süreller. ondos so pantoľonu L bóle tersini giyeller. ma=siyi bóle tersini giyeller. (61) oyún çı=ardıľlar, oyunaľlar. her şey oľur yávr△m. yáni bi şekilde dú Fúnü Őineldiller. ğızlar (62) işde hī ōlanæoľur. āzına sı=arayı aľıľlar. elini, yüzünü ğaraľaľlar. ğızlar oynar, ●pmeye (63) çalıŐıľlar. adet bóle yávr△mæişde. dú Fún Őenæoľsun dèyi. óle yápaľlar. □úzelæoľur. herkeş □úler, (64) eylenir. eylenceli yápaľlar.

(65) dú Fúnümüzæişde üş □ún sürer. üş □ún sürer. beş □ún Filan telāŐe sürer de. üş □únde ğāri yeme Fidi, (66) misafirydi. ondos so óle sürer. ondos so da işde yorgunnu Fu sa La ğaľır.

(67) yávr△m hıdırèlleze e Fer ōľu L niŐanľıysa, ğızı L niŐanľıysa geliller. ōlanæevi gelir ğızæevine. (68) orda oynaľlar, çalaľlar. pasda, b●rek, çay ikramæèder ğızæevi. ōlanæevi de çetnevirini aľır, (69) gelir. orda yèller, içeller, oynaľlar. ondos so gelini L başına biræiki çember örteller hısım_a=raba. (70) geline hediye ossun diyerékden. ondos sōcuma yèller, içeller, oynaľlar. oyún yáparľar. (71) eveli biz Őóle çinçileri ğayardı= . óle atardıĝæóle. oyún çı=ardır, óle oyún yápaľlar. çinçi (72) desdini L ğırı Fı işde meselá. çinçi dèrik bizæo La. ondos so ğayáľlar, topæataľlar, oyún çı=ardıľlar, (73) ipæatľaľlar. işde bişeyler yápaľlar hani eyvence oľur.

(74) var yávr△m var. oľmaz mı? ğış geldim miydi evde yètiŐdirrik mısırı, tavı Fı. keserik. onu L (75) suyúna aynen bamyá çorbasiæíbi Őóle eşgili, boľæacıľı bi çorba bişirrik. içine un ğatar iççi= (76) Őóle bi ğaŐŐı= . tereyáľıca bóle bişirrik. ham△rı da bóle suyú Læiçinde biŐirè biŐirè bişirrik. (77) zinilere dókerik. ondos so ğıŐınæo so Fu=da ğar y@dim miydi onu onda, on birde Őóle yátacāmıza (78) yá=ın ğonum ğo LŞu, hısımæa=raba gelir. onu bişirrik. ondos sōcuma yerigæonu. üselimiz (79) seven sever, sevmeyen de sevmez. sevenner ölü gibi sever. ço= sever. sevmeyen de yemez. (80) yemeyen de yemez. bilen yer, bilmeyen de yemez.

(81) yávrum aşúre ayında işde dómemizden çorba bişirrik. çorbayı bişirriz. içine öte beri ğatarı= . (82) findı=, fisdı= ne varsa evde. ondos sōcuma =a=arız, □ózelce giyinirik, ğuŐanırı= . elimize (83) helkeyi aľır, içine kepçeyi ğoru= . ondos so □özümüze sürmeyi çekerik. ğonuma ğo LŐuyá (84) çı=arı= . birer kepçe, birer kepçe herkeşe dókerik. amma o □ún ço= sevabæoľurumuŐ. (85) óle dèller. □özüyü L Filan ārımaz. aşúre □únü giyinece L, ğuŐanaca L. □özü Le de sürmeyi (86) çekece L dèller.

eveliler óle dèller. biz de işde onnarı dutarı¹ yávr△m. hindikinner yápmaz⁽⁸⁷⁾ da biz yápardı¹. aşüre ayında işde bunu yápardıgæişde hī. başga da bişey yápmazı¹.⁽⁸⁸⁾ oynayıp çalma ołmaz. sevabæoıur diyerek de. ilk □únü bişirise¹ daha ço¹ sevabæoıur dèller.

⁽⁸⁹⁾ yávrum arefe □únü çor çocu¹ geleceċk. õıu¹, ğızı¹ gelecek. dāmadı¹ gelecek. torunnarı¹ ⁽⁹⁰⁾ gelecek. yemek yáparız. hazırıarız. evleri, barı¹ları siler, süpürrüz. □úmüş gibi. ğapııarı¹ ⁽⁹¹⁾ ó fúnü Filan süpürrüz. meıākeler ğonsun diyerekden. yemekleri hazırıarız. ellerimize ⁽⁹²⁾ ğına yá¹arı¹ yávr△m bizæo zaman. Pek □ózelæoıur. hindikinner öce yá¹ıyııar amma ⁽⁹³⁾ bizæeveli ğına yá¹ardı¹. ço¹ □ózel oıurdu.

⁽⁹⁴⁾ bayramda da ğāri zabānan heriflerimiz cāmiye gideller. oda oıurdu. odaıara yemek ⁽⁹⁵⁾ saıardı¹ yávr△m biz eveli. orda yemek saıardı herkeş nēse. bi ğap yemek, bi çencere yemek ⁽⁹⁶⁾ bişiri □ótürü orda érkeklerimiz yèllerdi. ğapını¹ Læó fúne çocu¹ıar geliller. şeker, fisdı¹ da fıdırdı¹ ⁽⁹⁷⁾ onnara adetimiz, usólümüz óledir yávr△m. yer fisdı fı yávr△m. ondan alırdı¹. ondos so ⁽⁹⁸⁾ babamızaanamız alırdı nēse. getirillerdi. çocu¹ıara da fıdırdı¹. sevab_oıur ilk □únü diye. ⁽⁹⁹⁾ ondos sōcuma õıumuz, ğızımız gelirdi ğāri. □úler, oynaşıdı¹, oturudu¹, yèr, içerdigæişde. ⁽¹⁰⁰⁾ yávr△m bayramımızı bóle ğonuma ğo Lşuyá bayramııaşmayá giderdik. b•yüklere giderdik. ⁽¹⁰¹⁾ □úççüklere de fıil. □úççükler b•yükleri¹ L ayá fıına gelirdi. bayram óleydi yávr△m biz. óle eveli hatir ⁽¹⁰²⁾ vardı, □ó Lül vardı. şindi bayram Filan sayán yo¹. óle óle ay yávr△m.

⁽¹⁰³⁾ ğurban bayramı da aynı yávr△mæişde. aynı hazırılı fı yapıyrıgæişde. ondos sōcuma kesen keser. ⁽¹⁰⁴⁾ parası oıan keser. oımkıyan da kesmez yávr△m. kesenner o¹ a verir. hī keserigæişde. iki üş ⁽¹⁰⁵⁾ kişi ine fı girerik. eveli ğoyún kesiydik. şindi ine fı döndü iş. orta fı girerik, keseriz, üleşiriz ⁽¹⁰⁶⁾ yávr△m. *allah* ğısmetæedese işde doıapıara ğoru¹, yèrik.

⁽¹⁰⁷⁾ yávr△m sú bōrēni Læiçine şóle nemmen □óz ğararı bi unu Læiçine şóle yedi tāne beze oıaca¹. ⁽¹⁰⁸⁾ un □óz ğararı içine y△mırta ğırdı¹. duzunu atar, yo fıuruduğæonu yávr△m biz. ondos sōcuma ⁽¹⁰⁹⁾ açardığæonu şóle yedi tāne beze. sernedirdik. içini ğaıırdı¹. ét, so fıan, ğara biberlice, ğırmızı ⁽¹¹⁰⁾ biberlice ğaıırdı¹. maydonus ğatardı¹. □ózelæossun dēyi. ondos sōcuma onu suyú Læiçine ⁽¹¹¹⁾ saıardı¹. ondos sōcuma işde içine onu hazırıar. ğızardırdı¹. e Læa fıır yēmēmiz

oydu. hah ⁽¹¹²⁾ bizim burda s b•r e La Fr d Fnnerde de ypydgeveli. hindi ypmylar da. zor dyi. ⁽¹¹³⁾ o gdar kiiye ypydgeide. *aah* bereketini vriydi. iyi gzum hadi. *aaheii* Li ras ⁽¹¹⁴⁾ getirsin. h oldu hadi.

-9-

YERİ : KADINHANI/emecik Ky

ANLATAN : Hatice KILI

YAI : 61

KONU : Karık

⁽¹⁾ tsin *nurcan* tsin. kim derse tsin? *nurcan* tsin. o susuz Janımo. *firdevs* susuz. ⁽²⁾ sen sulu oursu L. o □k ocu L h kezbanan biz aFTtik de h.

o oġanı L □úççü Fūdū ⁽³⁾ yá. *ebunu* Læoġan. o çoÇā bóle bóle sġmüŝ Filan dèyi dōruġuyġar. o yġ dèyi. dōruġuyú. ⁽⁴⁾ o dōru oġuyú. o dōru oġuyú. *atġantıġıynan* nese *atġantıġı*. ġız işde bóle bó. yġ dèyi. siz ⁽⁵⁾ y®nıŝı Lız dèyi. *kezbán* da dèdi ki anne dèdi. bŭ ġocaman oġan, oġan bilmiyi mi her ŝġci? ⁽⁶⁾ o zamannar ġocaman varıdı. yá ètmiŝdir. Lúŝede sġmüŝdür dèyivi ġitsin. dèmedi dèyi. ⁽⁷⁾ ama vaġġaha billā *kezbangilde* dèdim kiyát yáġıġdı dèdim. ġaŝ seFer ġeldi dèdim. *ayŝe* ⁽⁸⁾ ossun dèdim, vesile ossun dèdim daha ġomŝuġardan hiŝ bir kimse dèm sizi dèm Lótü ⁽⁹⁾ oġaraL ġonuŝmadı dèdim. *vesle* yè Lġem dèyi ġonuŝmaz. siz nası ġonuŝuyú Lüz yá? her ŝèçT ⁽¹⁰⁾ biliyi Lız.

⁽¹¹⁾ yō ben vèrdi vèrmedi. hindiyēædar yèdik, işdik, ġeldik, ġeŝdik. yáni biræay oruşdan bēri aş ⁽¹²⁾ buġguru atdım. *alini* L ġuŝġar var Lúmesde. ekin işlendi bayramı L ikin, üçüncüsü □ún □úlüm. ⁽¹³⁾ aġı L bŭdayı ölçük de aġıp da ġelivèremediler. ġıyámadıġlar hıh. biræay biræay ġeti biræayı ⁽¹⁴⁾ da ġeŝdi. ġetirmediler. bó Fún ġeldi, yárin ġit. bó Fún ġel, yárin mı ġelecek? bir □ún mü ġelecek? ⁽¹⁵⁾ isteyemedim ġetiri L dèyi. aş buġguru, aş buġgurunu Læázını aŝdım, *alini* L ġuŝġara atdım. ⁽¹⁶⁾ atıncı *ayşagilden* ġeliyrim. ġelike herif telefon aşdı. ġız dèdi bi ġoŝam buġgur ġetir. on ⁽¹⁷⁾ sekiz dene ġuŝæölmüŝ aŝıLdan dèdi. ŝóle bi ġoŝam ġapını Læázından ġumu Læüsdüne, poŝeti Læiçine ⁽¹⁸⁾ iki ġuŝam aġdım. ġapını Læázından. hī ġendi bŭdamı aġdım. onu L bŭdasını aġmadım. ġendi ⁽¹⁹⁾ bŭdamı. ordan sonuma şu iki ġoŝam poŝedi Læiçine ġodum. aġtında da ince ġum var. ocā ⁽²⁰⁾ suġayácam. arLamdan çıLdı. nēre ġidiyi L *hatçā* dèdi? ben de dèm *sāmigilden* ġeliyrim ⁽²¹⁾ dèdim. ŝèy *firdevs*. oruyá ġirdim nēse kerme doġdurumuŝ hızlı hızlı. oruyá ġirdim. burayı ⁽²²⁾ nèdece L de aġdı L da? va sen de çocuLlara yárdım èdip duruyú L da. ba La atġı ó Lü ġaFæèdiyi. ⁽²³⁾ □óyā ben ordan bi ġoŝam bŭda aġdım yá □ġ Lü oġmuyú. y® ben seni L ekmē Li bi sene ètmissim. ⁽²⁴⁾ ben senden bi ġoŝam bŭda aġsam da ben haLıyım. ne haLıyım. ben evde ekmē ètdim.

⁽²⁵⁾ bi □órèdi L *nurcanı* Læevde •ldüm de ġeri dirildim. zopa açılıvırıyí, yániyí hisden. hisi L ⁽²⁶⁾ içinde ġaġdıL. açılıyí çetin so FuLdan ġaġdı. ġıŝ so Fūdu. ondan sōna aFæèdersi L ŝèyimde ⁽²⁷⁾ çıbannar ŝóle ŝóle çıLmıŝ. zabanan oturup da d•rt de ġaLdıL aŝam. ève ġidemedim. ŝora ⁽²⁸⁾ varıncı çöndürēm aLdı. nēre çöndürüyüm? saġıvırdım ŝèyleri L ġapıda. ne mezmurātım ⁽²⁹⁾ *vesile*? ne mejmurātım?

niye vèrikene zoruna varıyí ba ^La bũdayí? ölçerke de óle. iki, dört, ⁽³⁰⁾ altı... her zaman gör.

⁽³¹⁾ iki senedir gendi ölçüp geliyi. geçen sene helalæèt *haççaæba* dèdi. aldı, geldi. gızım ha ⁽³²⁾ iki torba *kezbana* vèri ^L dèdim. var sizi ^L dèm. vah dèyi goļu doļu dèyi bilerzik dèyi o ^La ⁽³³⁾ dèyi hayír olur mu? dèyi. vèrilir mi? dèyi. ba ^La. ben de goļu doļu bilerzik olup da dèdim. ⁽³⁴⁾ ha şonu dişlerinen artırdı. ha búrgur ğaynadı, iki torba da o ^La vèrim. aļamadım. vèrmedi. ⁽³⁵⁾ va işde öbürlerine vèriyiriz de. bu sene ba ^La óle dèyi. sen de dèyi oļu ^La, ğıza yárdım ètme. ⁽³⁶⁾ sen nası èdiyi ^L yá? sen nası ğatlar aldı ^L yá? çit çit yá. eh ben bi ^Lótü ev aldım da ço^L mu ⁽³⁷⁾ □órüyü ^L ba ^La? benim sa ^La, seni ^L ekmē ^Le ba^Lmıyí benim çoÇu^Llarım. gitme dèdi. *ali* ⁽³⁸⁾ de dèdi. *mistaFa* da dèdi. *sami* de dèdi. herif de dèdi. gitme biz alırız dèdiler. da ^Fa ğız ⁽³⁹⁾ vaļļā barışi^La geliydi □órüydü ğız. ó ilēn □úççü ^Füdü. şimdi şóle ğocaman ilēn. dōru. a^Ldaracı ⁽⁴⁰⁾ aTtı ^Fıynan ^La^Lıvırıyí. a^Ldaracı aTtı ^Fıynan ^La^Lıvırıyí.

⁽⁴¹⁾ hī ben de óle oļdum. yō yō yō o üsde çı^Lar bacım. onu ^L ó ^Füne kimse geçemez. *nurcan* ⁽⁴²⁾ varyá şa ^Fítlik yápdı *nurcan*. *nurcan* şa ^Fítlik yápdı. o zaman. o zaman dó ^Fúşdü ^Fü ^Lüzde *nurcan* ⁽⁴³⁾ şa ^Fítlik yápdı. iyice bi ètsin hoļtaļı. dó ^Fússün. kimse avradı yútduramaz. gelini, gelini de avradı ⁽⁴⁴⁾ kimse yútduramaz. *selbi* aba dèmiş ki şey dèmiş. ğızları ^L □úzel de oļanı bek çikin do ^Furmussu ^L ⁽⁴⁵⁾ dèmiş. aman *aļļahım* şóle onu bellediler. biz dèdik ğız dā *kezbannan* ļa^Fætdik de dèmedik ⁽⁴⁶⁾ mi? gızım o zaman. geldik dèdik. deli eşşek. ğaļuru ^L delisi. ğaş gızım ne bilim adam ⁽⁴⁷⁾ bilmiyrim. dōru kendi dōru herkeç y® ^Liş herkeç.

⁽⁴⁸⁾ ben burayí niye aļmıssım da. oļannara yárdım èdecem dèyi. yō beni ço^L □órdü. ondan ⁽⁴⁹⁾ sōna kiyfi yètdi. bũdayí bu zamanları saļ, āşam ezeni. ezen o^Lunuyú. moturu ^L hidrol^Tni ^L ⁽⁵⁰⁾ üsdüne ğaymış. on torba. düdük gibi şóle torbaļarı. yō yō dā *kezbana* da var. vaļļā yáļan vilan ⁽⁵¹⁾ sólemiyrim. da ^Fa *kezbana*. bu mu dèdi. bũda ^L dèdi. bu dèdim. ğaş dèdi şunu ^L içi nesine gidiyi ^L? ⁽⁵²⁾ dèdi. on torba mı gızım? on torba. şu beşer şiniklerden şóle. şóle. ondan sōma oļum dèdim. ⁽⁵³⁾ ğaş kile len bu bũda dèdim. oļan yüzüme ba^Lmıyí. ondan sōna oļana dèdim ki ğaş kile dèyinci. ⁽⁵⁴⁾ ben bilmiyrim dèdi. on torba ●şdük. on torba □ótür dèdi. onu biliyrim dèdi. his seslenmedim. ⁽⁵⁵⁾ neyse ğaldırı^La ikisi dókdüler, yırtıdılar. torbayı atdılar şorayá. ben şu ekmegæédilen yère ⁽⁵⁶⁾ gideydim ben bi buçu^L millar para alırdım. vaļļā. tamam. gızım ne yárim torbası ğız ⁽⁵⁷⁾ dabanında şu ğaļıyí. ğoca bi şu uhraļayıp geliyi. az

bişey galyı. bi dā ekmē ötekini açıy. ⁽⁵⁸⁾ şóle şóle şóle şóle şóle on tene poşet oluyú. şūæadar şūæadar. yálan yálan. onu biylediler ⁽⁵⁹⁾ de. telefon aşdı ba ^La havse. háşda yátıydım bo fazım acıy. *hatçæaba* dèdi. gelmeyecè dèdi. ⁽⁶⁰⁾ bize ekmē ètmeye dèdi. duydu yá. *ayşayá* dèmiş yá *kezban* da *atlantı*ıyá. o dèmişdir o ^La. *hatça* ⁽⁶¹⁾ gelmiyi. orda ^L sōna ben de hasda yátıyım. herif telefonu aşmış, hasda yátıyı öte yánda ⁽⁶²⁾ dèmiş. sesim hiç çı^Lmıyı amma. bo fazım ğapandı. ondan som *havse* dèdim. aman ben ⁽⁶³⁾ ekmæètmeye Filan gelmem. benim herifim ğızdı dèdim. *mistaFa* da ğızdı dèdim. herifim ⁽⁶⁴⁾ de ğızdı. ben ekmè ètmeye saşımıyılar, ben varmıyacam dèdim. niye gelmeyi? gelmeyecem ⁽⁶⁵⁾ dèdim. iyi o zaman hael èt. niye hael èdiyirim sa ^La? dèdim. ben biræaşış būda ağım dèdim. ⁽⁶⁶⁾ şeyi ^Lizi ^L üsdünden. ğuşlar •ldü. *alini* ^L on sekiz dene ğuşu yèmsizlikden •ldü. bennen dó fúşdü. ⁽⁶⁷⁾ benim būdam gelivèreydi ölmeyecèdi. biræay getirmediler, ğıyamadılar. sâte ba ^La *ebu* dèdi. ⁽⁶⁸⁾ ekmèn üs... *hatçæaba* dèdi. bu sene būda çı^Lmadı dèdi. nō fūrecik seni ^L būdayı dèdi. ben ⁽⁶⁹⁾ de ossun, dursun dèdim. çı^Lmadıysa dèdim. hı yō. para vèrelim dèmedi *firdes*. ben ama ⁽⁷⁰⁾ hael ètmiyim o fa. *firdes* eşşek oļaca^L, ben üstünde aļacam o ha^Lĝımı onnardan. çoĝæètdim. ⁽⁷¹⁾ aļacam. bu dünyáda nası oļa... beni sâte aļdatdı. vaļlaha *atlantı*ı. *hatçanı* ^L kimi geliydi? ⁽⁷²⁾ vaļlaha benim gelinim geldi. vaļlaha bi tek ekmegæaļmaz *kezban*. benim ğızlarım gelmez. ⁽⁷³⁾ her □ún gelmez. çocu^Llarım ar^Lamdan... vaļlah tahtan üsdünden bñrek ^La^Lı^L, gelike iki ⁽⁷⁴⁾ bōrēnen dört, beş ekmek. vaļlā ĝoyma *havse* istemem dèdim. amma *hatça* ètdi dèdi. ben ⁽⁷⁵⁾ ^La^Lı^L ^La^Lı^Lı^L biz èrkenden dèdi. başĝasını ^Læekmēni yèmiyiriz dèdi. ğıvrā buļdu yá dā. ⁽⁷⁶⁾ ètsin ğıvrā^L. kirliyi buļsun. kirli evlerini temizlesin de. kirli ekmēni óle ètsin. ĝahpe ekmekli. ⁽⁷⁷⁾ amına bi sik buļsun. ondan sōna ètsin. *ebu* benim yánımda gerşe gerşe bōrē yiyiydi. onu ^L ⁽⁷⁸⁾ yánına otursun da yèsin. onu b^Lledi de ondan sōnacım ba ^La ondan sōna üstün ^Lórü telefon ⁽⁷⁹⁾ açar. herif de óle istedi diyerek. şey *zotduru*^L *havse*. ba ^La niye açıyı ^L? yō ba ^La vèrmeyecisin ⁽⁸⁰⁾ vèrme. vèrme hiş vèrme. ben sa ^La e fer ben sa ^La e fer senden istediysen ba^L ğuşlar •ldü. ⁽⁸¹⁾ telefon aşdı herif. on sekiz tene dèdi. ğuşæ•ldü dèdi. çabı^L dèdi herif. biræaşış būda buļ. ⁽⁸²⁾ hepisi •ldü dèyince *ali* dèdi ki ana ğız ha satın aļaydı ^Lız. ğız buļamadı^L. te de firmene gitdi ⁽⁸³⁾ herif. buļamadı^L. ğız ne biliyim işde? buļguru aşdı^L, atdı^L. buļĝurdan atdıydım. ha bó fún ⁽⁸⁴⁾ getiriller. yárin getiriyim, bir □ún getiriyim. •ldü bitdi yázzı^L hepsi. ondan sōnam ben de ⁽⁸⁵⁾ canım sı^Lıdı. biræaşış şey ağım ordan. ondan sōna va sen burayı niye ağdı ^L da? nedece ^L de? ⁽⁸⁶⁾ çocu^Llara niye ağdı ^L da.

bo= yiyeni misi L? gâtir =ópek. bo= yiyeni misi L? o □únæbu bahçeye ⁽⁸⁷⁾ ekme dèdi. amına ça=arım o bahçayın dèdi. otuz, yüzæotuz beş millon dèdi su parası ⁽⁸⁸⁾ yátırdım da. yándım, gitdim dèdiydi. sikdir git len dèdi. göcamı Lævi benim sikdir git ⁽⁸⁹⁾ dèyi. va dèyi göcamı Lævi benim. o *hołtałıyá* ıaF mı yèter?

-10-

YERİ : KADINHANI/Çubuk Köyü

ANLATAN : Nevruz

YAŞI : 51

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ ne ğonuşalım da?

- ⁽²⁾ onnar soraca[⊥] sen ğonuşaca[⊥] L. annemle ğonuşu[⊥] L.

⁽³⁾ ne ğonuşuyúm da? vaļļā ba[⊥]. nāvriž. elli bir. buraļıyım. hī dōma b•yüme buraļıyım. dört. evliyim ⁽⁴⁾ ğāri, dört çocúm var. iki ğız iki oļan ondan sōn ne annadıyım? vaļļā şey işde meslek, reşber hāni ⁽⁵⁾ bild[⊥]n gibi. ne annadıyım da hindi? haļı yı—ıyırım, ev işi. hī şey yapıyırım. işde temizlik ⁽⁶⁾ yapıyırız, yú—a yapıyırız. gelinim o. gelinim. ondan sōna yú—a yapıyırız[⊥]. oruca hazırıanıyırız. ⁽⁷⁾ yú—a yapıyırız[⊥], ekmeğ yapıyırız, [⊥]ómbe yapıyırız[⊥]. uFa[⊥] tefek işde yapıyırız. ne annadıyım vaļļā başğa?

⁽⁸⁾ vaļļā gelinimi aldığæişde. nası aļalım? aynı normal dú řún. □órücü úsúl hı. óle aldığæişde. burası ⁽⁹⁾ oda ğāri. bizim oda bura, aşşā benim ev ğari. hī odayá biz ba[⊥]ıyırız bu odayá.

⁽¹⁰⁾ mu—tar hī benim hanım mu—dar. şey ğāri mu—tarı[⊥] L hanımıyım ğāri. ğonuşacı[⊥] da ne ğonuşacıyı[⊥]?

- ⁽¹¹⁾ vaļļā ğo[⊥] Lşuļardan ne annadıyım?

- ⁽¹²⁾ esgi insan şimdi yo[⊥] abļacım.

- ⁽¹³⁾ óle aynen aynen işde dēdi[⊥] L gibi.

- ⁽¹⁴⁾ şimdi her şey de şişdi. dünyá de şişmedi amma insannar ço[⊥] de şişdi.

- ⁽¹⁵⁾ esgiden daha sayğılıydı hazār. bu ğadar de şilidi hazār. her şey şeydi hī óleydi. ğene amma şükúr ⁽¹⁶⁾ ğene iyi. insannarımız çok iyi.

⁽¹⁷⁾ esgiden aynı bizim dú řúnümüz aynı devam ēdiyi. esgiden aynı üş □ún yapıydı[⊥]. ğene aynı üş ⁽¹⁸⁾ □ún yapıyırız işde. óle işde ğına ğecesi yapıyılar. □ózel oļuyú işde. şey atıyılar. uFa[⊥] tefek yapıyılar ⁽¹⁹⁾ işde. ēlençe yapıyılar. erkeler bi yapıyı, ğadınnar bi yapıyı. ayrı yapıyılar hı. ayrı. yemeklerimiz ⁽²⁰⁾ aynı. dört kab yemek işde. iki çorba iki piláv bi de tatlı yapıyılar.

- ⁽²¹⁾ meşur bōrēmiz de vardır.

- ⁽²²⁾ bōrek de oļuyú Janım.

- ⁽²³⁾ ğıymaļı bōrek.

- (24) onu da yápyırı¹. yú—adan yápa¹llar. açarı¹ gadınnar. ço¹ topla¹nıllar. gadınnar □ózelcene yápa¹llar (25) édeller. ondan sōna şey de annem annatsın aççık. anam düşürecek. bende de bi şey yōk. ne annadıyım (26) da işde? valļa bişey. benim gelin sen ānat bi.

- (27) ğuzum düşece¹ L yávrΔm.

(28) işde bóle diyirim. eveli şu ğuyumuz varıdı. ğuyúdan su getiridik. su çekerdik. on senedir bayá (29) suyumuz var. burdan devamlı süt daşırdı¹. işde ğeş geldi. hindi otuz hāne oldu yá. eveli on bir (30) hāneydi. hindi hemen hemene otuz oldu¹. ğeşler gitmiyi ğāri eveli ğo¹llar, gidellerdi, ğo¹llar, gidellerdi.

- (31) esgiden su yo¹muş. herkez gidermiş. su o¹luncu artı¹.

- (32) hindi ğeşler hep. hī hindi su gelince millet ğa¹ldı. dur ğuzum dur. burda ne ekeller? işde ekin ekeller. (33) ijde nohut ekeller. şey ekeller. uFa¹ tefek aynı su o¹lmayıncı. su o¹lsa pancar Filan ekeller. de (34) su yo¹. pancar o¹lmayıncı ekmiyeler işde. ğıraç.

(35) var var. hidirēleze çı¹ıy¹lar da. hindi çı¹mıy¹lar. eveli hidirēllez □ózel o¹luyúdu. çı¹ıydı¹. çı¹ıy¹lardı. (36) tavī, yΔmΔrta boyúy¹lardı. seni L dēd—n gibi. onu çocu¹lar oynaşıydı. gadınnar bi çı¹ıydı ēlençe (37) yápyıdı. yemek yerlerdi. bulğur bişiriylərđi óle. hindi o vilan yo¹. ¹a¹dı yo¹. bayá bulğuru çencērelerde (38) bişiriylərđi. ğoyúy¹lar haşğaş ğoyúy¹lardı. evde ne o¹lursa onnan şeyæēdiylərđi işde.

- (39) yú—a yápdı¹, b∩rek şey ¹ómbe yápyıy¹lar. bayá o¹luyú işde aynı şey gibi yápyıy¹ işde.

- (40) o da yú—adan o¹luyú.

(41) o da yú—adan yáv. aynı haşğaş.

- (42) yú—ayı açal¹lar arasına y® ğoyá¹llar, haşğaş atıyó¹llar, ğat¹ıyó¹llar, ğızardıyó¹llar.

(43) hī aynen óle işde. ğo Lşu¹lar da aynı, óle biz de. iyiler iyiler ğo Lşu. geçimimiz de iyi hindi *a¹llaha* (44) şükúr. hepimiz iyiyiz. gelinlerim de iyi. kendimiz de iyiyik. memmunum *a¹llaha* şükúr. var iki (45) ğızım var. var da gelin oldu¹lar işde biri ı¹ğında, biri bu yánnımda, ¹óyde, burda. dur yávrΔm (46) babannem annat ba¹. hī āmin. işde óle ne annadıyım?

- (47) ğızım ba¹ mama L ğuruyáca¹ yēdiriyim. gel bu yánna yáv.

(48) biliyrim de ne annadıyım *aļļahım*? aman yō yō yápamam. beceremem aman yō. ne annadıyım (49) *aļļahım*? óle canım óle. tabi tabi bóle bi dā geldiği. annadın dēyi sen gibi. işde aynı bóle sordu (50) o da. dú fún nası? şey nası? yō aynı esgiden yapaļlardı aynı işde.

- (51) ne dēyi L ğız? ne ba fııyı L?

- (52) nemmen ne dēyi bilmiyrim ki. ne dēyi L ğuzum? ey ba[⊥] aPļa L ne dēyi aPļa L? ba[⊥] āļıyı amma ne (53) dēyi? işde bóle ne dēyim daha vaļļā?

- (54) benim ğızım ğonuşsun. ba[⊥] nası □úzel ğonuşuyú.

- (55) □órdü fıü? vaļļā ğaFası ğırıļa[⊥] bunu L. hıh. say bir ğız bi dene. *aļļahaļļa*.

- (56) şeherlerde haļı yí[⊥]ama yo[⊥]dur. ba[⊥] bizim [⊥]óylerde haļı yí[⊥]ama var. bunnarı da söyleyin işde.

- (57) haļı yí[⊥]ıyırız işde. temizlik yápyırız aynı. temizl[⊥] □úzün yáparı[⊥] ğış girecēne yá[⊥]ın işde óle.

- (58) senede iki kere de anne.

- (59) iki sefer yáplır işde.

- (60) ama ba[⊥] mama Ldan vėriyim. hay mama Ldan vėriyim.

- (61) bu [⊥]óklü temizlik tábı zopaļarı Filan sökdük işde. [⊥]óklü temizlik.

- (62) ge ğızım mama L so fıuması L. ba[⊥] ğuruyú mama L ğuruyú.

- (63) elleme sen vėrme yáv.

- (64) vaļļā yášlı da geliyi, misafir de geliyi, geşler de oturuyú.

- (65) bizim burda şindi nası söylüyüm yáni? çay yėri baş[⊥]a yo[⊥] anca[⊥] [⊥]ahvehāne dėdiklerimiz bizim (66) burası var. şehirdeki b[⊥] óle gidiyer de şey oynayaca[⊥] yėrleri yo[⊥] özel yėrleri. anca bura bi □óz (67) oda var başğa yėr yo[⊥]. bura geliyer ğışın geşler çayı ğoyúyļar [⊥]arļarını şeylerini oyúnça[⊥]ļarını (68) burda oynuyļar. başğa yėrler yo[⊥] yáni. özel yėrleri yo[⊥]. ēlençe yėrlerimiz yo[⊥]. anca oda var.

(69) burda ēleniyler işte. burda oturuyļar, [⊥]a[⊥]ıyļar. ğızļar evlerinde yáv. ğızļar evlerinde. elişi (70) yapaļlar. misafir geldi mi çetnevir ğoļlar, yėmek yapaļlar, buļğur bişiriller. uFa[⊥] tefek ğoļlar (71) ēdeller. evde evæişi yapaļlar, elişi öreller.

- (72) ğısır □únü yáparız. □úzēlce şeyi dēmeyi ışladırız. içine biberi fasilleyi, salataļı, domatési ğatarız (73) baharatļar da. □úzēlce onu ğararız haşğaş atarız. üzerini süsleriz. gelen misafirlerimizi L ónüne (74) ğoyarız. yanında çay, [⊥]ahve. öylelikle beşi bi arada yáparız yán [⊥]. beş çayı yáparız. benim ğomşuļarım (75) var. gençæişte yėni ev yáplıdı

şorda. bizim yeni evim yapıldı şorda. başga bizim... evet o benim. ⁽⁷⁶⁾ yâni burda çocuḡ genç kiři yoḡ. çocuḡ yē Ḳi yetişme var. □úççük. eřim burda iřde diyorum yâ. iřde ⁽⁷⁷⁾ ekin ekerler, mekke ekerler. ireşber yâni. hayvancılıḡımız var. hayvancılıḡıḡla ūrařırılar. yoḡ aḡraba ⁽⁷⁸⁾ de fıiliz. ben ġarřı köyden geldim *osmancıḡ*dan. ben *osmancıḡ*dan geldim.

- ⁽⁷⁹⁾ annatsın da ben şu halıyı getiriyim benim evin yanına oldu mu ġuzum?

- ⁽⁸⁰⁾ hem o iyi annadıyı annat ġız dinnesin.

- ⁽⁸¹⁾ annadıyım ne annadıyım? ġörücü usulüyle evlendik biz. biz yâni eşim hiş □órmedi. yō evet □órmedim. ⁽⁸²⁾ geldiler beni istediler. ondan sōna birbirimize baḡdıḡ. oḡumlu ḡarar vėrdik ondan sōnam başdan. ⁽⁸³⁾ yâni óle başga kişiyle □örüşmek yoḡ evet. anlaşıyoruz.

- ⁽⁸⁴⁾ yōḡa ętдик ġuzum yōḡa ętдик.

- ⁽⁸⁵⁾ on sekiz yâşımında evlendim, on doḡuz yâşımında çocuḡ sahabı oldum. řu anda ūş senedir iřde evliyorum. ⁽⁸⁶⁾ bi sene niřannılıḡ geçirdim. iřdē bi sene on bir ay filan nişanni durdum. hayât geşdi gitdi iřdē. ⁽⁸⁷⁾ bi çocüm oldu. on doḡuz yâşında çocuḡ sahabı oldum. oḡumasa Ḳ bóle oḡursu Ḳ. oḡursa Ḳ, oḡutmadılar ⁽⁸⁸⁾ ābimiz oḡutsaydı. belki biz de sizin gibi oḡur řey oḡurduḡ yâni. oḡuḡa giderdik. hayât el vėrmedi. ⁽⁸⁹⁾ para yoḡ. bizim ḡóydeyken řeye giderdik, ġırılara giderdik, çapa yapardıḡ. şimdi burda çapa yoḡ, ⁽⁹⁰⁾ maḡa baḡıyoruz. geşlerimiz yâzın biçere gideller. biçere giderse biz de maḡa baḡarız. onlar gelir iřde. ⁽⁹¹⁾ ḡóydekinler *uřā* gideller. *kūtahyáyá* gideller. *manisayá* gideller. *adanayá* gideller. onnar gider ⁽⁹²⁾ biz de burda iřde maḡlara baḡarız. oturruz ondan som köşelerde oturruz. senin eř ne zaman gelecek? ⁽⁹³⁾ benim eř ne zaman gelecek? onu Ḳ dāvası. başga da biři yok iřte

- ⁽⁹⁴⁾ vaḡḡā ġuzum ben de biřiyoḡ yoḡ. aḡḡımdan çıkdı gitdi. bilmem yâşımı filan bilmiyirim ben.

- ⁽⁹⁵⁾ seksen, seksen beş.

- ⁽⁹⁶⁾ neāadar? vardır épéy hazār. *arzu*. ḡútükde *rāziye*. hī *rāziye* ḡútükte. vaḡḡā bilmem óle yapmışlar işte ⁽⁹⁷⁾ *rāziye* ḡútükte *rāziye* çı fıırıyılar. *arzu* diyiler, ḡútükde *rāziye*. *ġaraseviřli*yim.

- ⁽⁹⁸⁾ benim babannem oḡur. evet eşimi Ḳ şeyi oḡur, babannesini oḡur. bu ḡóy yâni şey ḡóy gibi yâyla gibi ⁽⁹⁹⁾ oḡmuş. ondan sō ḡóy oḡmuş. eskiden yâylaymış.

- ⁽¹⁰⁰⁾ ġezmiyoruz ġuzum. biřiyoḡden habarım yoḡ. ġurban oḡuyum. burayı bi anca evden çıḡar řura oturrum ⁽¹⁰¹⁾ onu biliyorum. ūş çocuḡ var. iki, birisi ġız ikisi oḡan. biri

gelini L göcası demikini L. biri dē gadmandaydı, ⁽¹⁰²⁾ o da bura geldi. maļ, besi yapıyılar. kendim ba=ıyılar çocu=ılar yá. evimde oturuyrum. kendim ⁽¹⁰³⁾ oturuyrum. hī ha işde yápar yápmaz, iyi =ótü. yápbıldıni yapıyı L. yápamadı Lı bunnara yápdırıyı L. ⁽¹⁰⁴⁾ nō fūrece L? kim yápaca= gūzum? •ldü. vā aman ne bilèyim ğı? amān evlendi, geŞdi, gitdi. ne ⁽¹⁰⁵⁾ bilèm? göcadım. a=lıımdan çıkdı. sevmedik yō yō. birimiz burda birimiz orda. nérde □órece L de sevece L? ⁽¹⁰⁶⁾ yō gūzum yō yō. aļlān emriyenen, aļlā L duļa fıylan çı=dı=, geldik. bişey yo= □órmedik biz.

- ⁽¹⁰⁷⁾ bizim burda sevdiler mi biraz ayıpıarlar. yaşlılar da óle. geşler de inan bizinkileri şimdi óle amma. ⁽¹⁰⁸⁾ ben o=uļa sekizden çı=ım. hiç sevgiyi óle çocu=da aş= □órmezdim. şimdi üçe gidiyi birbirlerini ⁽¹⁰⁹⁾ seviyi. ben hayret édiyrim. esgiden hiş bişey yo=du. artık bişeylere özeniliyi ğāliba. óylelikle ⁽¹¹⁰⁾ hayát sürüp gidiyi eskiden bóle miydi? annelerimiz, babaşarımız oļanlarļa oynaşdırmazdı. dışarı ⁽¹¹¹⁾ çı=artmazdı. şimdi ğıyıda =óşede üç yaşına, üçæo=uļa, üçüncü sınıfa gidiyi, ikinci sevgilisi var. ⁽¹¹²⁾ iççikde biz seni sorğulayalım sen nérden geliyi L? nerelisi L?

- ⁽¹¹³⁾ eli Lden atma.

- ⁽¹¹⁴⁾ ama ba= ye Lge L diyi ki aļıyım, gidiyim de ğıdıyá atıvırıyım o ğızı dèyi. □ótürüyüm. aman ⁽¹¹⁵⁾ nèderse L ét. =ópē atıvır yèsi L şu ğızı.

⁽¹¹⁶⁾ nère çıkaca L? nère gidece L? ba= abļa ba= vurrum dèyi amma ba=. hah.

YERİ : KADINHANI/Demiroluk Köyü

ANLATAN : Teslime

YAŞI : 66

KONU : Karışık

(1) ne ğonuşuyúm? ne biléyim? oğur. deyze ne bilém ben soraca L. ne? *teslime*. atmışæağtı. evliyim anam. (2) d•rdæōlum var. ordan sōna birini éle vèrdim ğāri. ta ðórpeyke. iki ğızım vardı biri •ldü. dosğar. (3) oğlan vèrdim. oğlanı vèdim. iş □úvəsi Filan dē evğadğı Fa vèrdim. evğadğıĝæoğara ð. ordan sōna işde. (4) babamkzæanamız diyen gibi işde yáğan dūnyáda geldik, geŞdik, ğiTtik ğuzum. burdayım. bura ðóy hemi (5) ğızıyım hemi geliniyim. diyeni L i ðātı.

(6) ğazım. iş □úş ço ð. kimse yo ð yánımızda. bi heriFinen bi beniz. bi *edi* bi *büdü* işde. birbirimizinen ðaf (7) dó Fúşüyrüz. ðaFæişde ðaFæişde iyiyiz. ta ðığ tu ðuğ iyi ðótu gelip geçiyiriz.

(8) vağğā buranı L dú Fúnneri dağığ çalar, çalğı dutuğur. ordan sōna. oynağğar yáni. érkekler ğadınнар ayrı (9) oynar. ğadınнар ğızı L başında. oğannar, érkekler dağığ L ó Fúnde. ondan sōna ğaza... üş □ún sürer. (10) cumā □únü yèmek dókeriz. bamyá çorbası ordan sōna a ðæaş dèriz ğāri. şu hī şey. ne diyiriz o aşı L (11) adına? işde toğğa aşı. onu yáparız. piriş pilávi, buğğur pilávi. tağğunan işde bunnar. bunnar. işde üş □ún (12) dú Fún yáparız.

(13) ğına ğeçesinde ğına yá—ağğar. ğızınan oğlanı birleşdiriller. yüzzük da ðağğar. do Fa şeylerinde, do Fağğarında. (14) ğına ğeçesinde de aynı. ğına yá—ağğar. ğızı L başına yá—ağğardı esgiden amma hindi yá ðmıyğar ğāri. (15) yō. hindi yápmıyğar anam. ensesine ğoyúğurağ. esgiden ğaFasını L her yánna yá—ağğardı. esgi bizleri L (16) □únündeykene. ama hinci o adetler ða ðdı, ğiddi ğāri.

(17) ağ duğadı beniki. ağ duğā tabā ğorsu L başı La. onu L dötæraFını bóle ğorsu L. dördæetraFını bunu L ğāri (18) ğırabıman bağğayá bağğayá bağğayá ordanæó Fú Le bi ğırab ardı La ğırab bó Fúrleri Le ğırap. yáni şu başörtüleri L (19) iyice incesi oğur. bi ğağınını örteller bir şeyini. işde oran sōna óle gelin oğdu ð yáni. atæarabasıynan (20) sözüm yábana. ta ðsi, münübüs bişey yo Fudu. bizleri L □únünde. ata bindik yáğğıydı. atæarabasına. (21) yáğğı yáğğı ð. hı onnan gelin geldik. sōna bi de

benim amcamı L dú fúnü oldu. atæarabasında bindiriyeler ⁽²²⁾ benden b●yük hałamı L gızı varıdı. beni ondan indirmeye ða÷dılar. ben de emmT gelivér, beni indiriyeler ⁽²³⁾ ded |m. murdar da ini L sizæo zaman da bu çocu÷ binecek di. güççü füdüm dā o zaman. óle işde. óle □únnerimiz ⁽²⁴⁾ geldi, geŞdi, biTti. işde hindi de işde.

⁽²⁵⁾ □ótürüyrüz. yemek □ótürüz. hī üş □ún daşınırız. ondan sōna gendileri ğāri onnan hatim indiriller. ⁽²⁶⁾ yāni toplāllar, ðóylüleri çı fırlıllar. bi hatim indiriller işde cenāzemiz de bóle oļuyú.

⁽²⁷⁾ bayramlarda da gezeller. boļ boļ şeker toplāllar yāni şeherlerde şifrilik diyiler yā. hī bizim buralarda ⁽²⁸⁾ da o yo÷ yāni. şey □únü bayram □únneri gezeller. ğadınnar, érkekler toplu toplu gezeller bayramlarda. ⁽²⁹⁾ işde şeker toplāllar. dese eve dek gelenner bi çay ikram éderiz, içeller. dek gelmeyen işmez. işde óĝle ⁽³⁰⁾ ğaFle ğaFle gezeller yāni. işde óĝleyiz yāni. işde óĝleyiz yāni.

⁽³¹⁾ ğomşu mumşu ğalmadı ğuzum. herkeş ğonyk fa □óçen giTti. □óçen giTti. herkeş yóran viran oldu buralar ⁽³²⁾ işde. ben şu evde oturuyrum. geçen sene bi aļļām vardım. ha bi dóvletden bT çatı yapıdı L dedim. ⁽³³⁾ hinciyæadar, hindiyæadar amma dedim. geldim, geŞdim. oļannar dedim her biri bi yere. kimi tūla ⁽³⁴⁾ ocānda tekirdaı fnda. ötekiler ğonyáda herkeş L evi kirā, geçimleri zor dedim. yapmadılar. ğārin sözüm ⁽³⁵⁾ yábana iççi÷ uşa÷lar, oļannar yárdımæéTti sözüm yábana bi inēmiz varıdı. onu saTtı÷. iyi ðótü çatıladı÷. ⁽³⁶⁾ çatını L altında o da işde şeyæoļdu. yō şu et ğarşısında. bura da ğayınımı L oļur. evler ğāri ğayınımı L ⁽³⁷⁾ gelinini L gendileri ğalmadı kimse de. ğayınımı L gelinneri var. ifde ona iççiÇik yú÷a édecez, erişde ⁽³⁸⁾ édecez de. ona işde ona geldiydim. benden de gelin başĝa bi adam dā buļuyúm ye Lge yalı Lız yapama L ⁽³⁹⁾ dedi. hī ona giddiydi. o da buļdu mu? buļamadı mı? bilmiyrim.

- ⁽⁴⁰⁾ merabā hoşgeldi Lız.
- ⁽⁴¹⁾ ğonuşup da teyze L de bilmez ki.
- ⁽⁴²⁾ benim adım *firdevis*. ne ğonuşuyúm da? hī.
- ⁽⁴³⁾ yú÷a édecez, erişde yapacaz işde onnarı.
- ⁽⁴⁴⁾ yaparız.
- ⁽⁴⁵⁾ yaparız.
- ⁽⁴⁶⁾ haşĝaşlı ðómbe yaparız. buranı L yemekleri meselá hani dú fún yemeklerimiz de piláv oļur, yáyla ⁽⁴⁷⁾ çorbası oļur.

- (48) ha işde ben bilemedim onu ba^l bu bildi. □órdü Fü? ben a^læaş diyrim.
- (49) ondan sōra meşrubat vërriz. önceden hoşafæoşurdu da şindi meşrubat oşur.
- (50) ba^l bu benden iyi a^ladıyí □órdü Fü?
- (51) dú Fúnnerimiz □úzel oşur. üş □ún oşur. ilk □únden ne Faparız? bi topşanırız. et Filan gıyárız. ondan sōna (52) ertesi □únü mñbāre Fe geliller, cumay □únü. herkeS bişeyler getiri □ñnünden ne goparsa ondan sona (53) óle bi yemek vërriz. cumartesi □únü dāvet éTtımiz kişiler gelir, óle yemek vërriz. pazar □únü de gelin çı^larrız.
- (54) ne bilëm? a^lıımıza ne? gideriz.
- (55) esgiden ço^l şënnikli oşurdu.
- (56) ekmek yáparız.
- (57) yáyşalara çı^lardık. ordan sōra oraşarda tabi hindicik domatā, saşataşı^l var. esgiden o yo Fudu. reşel, (58) hōşmerim bunnarı yápar giderdik. oraşarda pilāv bişirirdik. ğaramı^l bişirirdik. onnarı yërdik.
- (59) yΔmırta boyardı^l dē mi?
- (60) yΔmırta boyardı^l da hindi de óĝle yo^l. hindi kim nişannılı? herkeş hısımnı, a^lrabasını topşayıp (61) gidiyi. o evdē ğārin
- (62) hī etl þæekmek yapaşşar, çetneviri ğoşşar.
- (63) İravānan yáparız.
- (64) ğayma^l.
- (65) ğaymānan yāni. onnan ğarişdırırız, yáparız. kevsekce pişesiye ğarişdırırız. onnan sōna kevsek kesdi (66) miydi şeye tabā dókeriz. ğeri çevirriz. ğızardırız. yüzüne de şe baş oşursa baş dókeriz. baş oşmazsa (67) şeker ğatarız. reşil ğatarız. hī tabi ben de hindi şeker hastası varım. bişey yapamırız, yiyemirim (68) başĝa. kimmiş bu?
- (69) üç. üçæoşan. yō bu sene son da ye^li sene gidecek. işaşşah. hī buraşıyız.
- (70) bu vërsi^l işde yemek tarifesini. ben bek bilemiyrim belki.
- (71) işde esgilerden tārif vër de işde onnardan etsi^l sa Fā.
- (72) işde bóĝle ğuzum. ben sizē ne tārifæēdiyim? işde bóĝle yápar, dig□átæētmem.
- (73) sen ne Fapaca^l? şimdi bóĝle ğonuşturup da ne oşaca^l? bizi televzona mı çı^laraca^l? yo Fusa ba^l óle. (74) televzona Filan çı^larma ğocaşardan dayá^l yëdirriz.
- (75) bunu^l ğocası yāban da. ben ğocayım ba Fā bişey dëmezler. anam telōzana çı^lmiş diller. *ādile naşit* (76) gibi Filan diller amma. □úleşürüz. yo yëmin étme. *estafuşşah* yëmin étme ğuzum niye yëmin édiyi^l de? (77) tabi tabi. imzā Filan

bilmem. dōru imzā Filan bilmem ben o¹ur yázar. ama a¹ımızda ğalıyí. telēzonnarda ⁽⁷⁸⁾ □órüyrüz canım. gerçi ay¹ımız yo¹ □únnü fümüz yo¹. ğuzum bişeyimiz yo¹.

- ⁽⁷⁹⁾ önceden tabi teklemeye geliylerd | de şimdi ¹óye de bayá sı¹laşdılar hani gelen, giden. hani hayırı, şoydu ⁽⁸⁰⁾ şuydu. haní vèrriz hani vèrme de fèl de insan da ğor—uyú yáni ortam bozu¹.

- ⁽⁸¹⁾ va¹llā geşlerimiz hep giddi. ğısır yápanımız da yo¹ bóle. bayá hep ğonyáyá daşındılar. ğız geşler ⁽⁸²⁾ gelin oldu. kimse yo¹ işde. iki üş kişi var. var yáni bayá var da oturan ço¹ az. hani buranı ¹ sāhibi ⁽⁸³⁾ gitdi. buranı ¹ sāhibi gitdi. oætaraf¹ardan gitdiler. buætaraf¹ardan gitdiler. kimse yogæüş beş kişi ğalıdı.

- ⁽⁸⁴⁾ tar¹la, bā, bahçe, ma¹, mela¹ işde.

- ⁽⁸⁵⁾ esgiden inēm varıdı. sözüm yábana. camızımız varıdı. atımız, eşşēmiz varıdı. atæarabasıynan sapa ⁽⁸⁶⁾ giderdik. ordan sōnacīma saman çekerdik. bāzı adam dó fèrde beni. sapın üsdünden aşşā gendimi atardım. ⁽⁸⁷⁾ işde búkledemezdım sapı. ... şeyi atĝıyí yánaşırırđı. geş¹imizde ço¹ sı¹ıntılar çekdik. ordan sōnacīma ⁽⁸⁸⁾ işde sōna o atæarabayı satdı. uşā¹lar dú feliş kim motur aldılar. onu da daşımadılar. çekdiler ğoydan ⁽⁸⁹⁾ giTti, ğoyán giTti. kendi başımıza ğalıdı¹. işde óĝle. óĝle geldik, geşdik, gitdik işde. elhamdürü¹llah ha ⁽⁹⁰⁾ hindi de işde ta¹ı¹ tu¹u¹ gelip, geçiyriz.

⁽⁹¹⁾ va¹llā işde oruşdā burdayız iyi ¹ótü. haTta o¹annnar ¹óye ora ğonyáyá bize. dede de dèdi ben gidemem, ⁽⁹²⁾ evim gibi var mı dèdi? gidemem dèdi. iyi ¹ótü hazār ta¹ı¹ tu¹u¹ oruşda da gelip, geçecèzdir. a¹llah ⁽⁹³⁾ bi ğo¹layı¹ vèrecākdir. işa¹llah. çalışmayışdın bi işimiz de yo¹ hindilik. ne f¹ş □órecèz hinden sōna? ⁽⁹⁴⁾ çalışdıysa¹ çalışdı¹. çalışmadıysa¹ çalışmadı¹ yávrum haní. ğene de durmuyruz. geldi gelinner bahçeyi ⁽⁹⁵⁾ ekdiler. birer ikişer cızı. o da hepsi ólmüş. susuzlū, baracı ¹ suyú geliyidi. orayı ğapatmışlar. óĝle ğuru ⁽⁹⁶⁾ dıkdiler. ğerisi ¹ ğeri o da şey o¹muş. hī baracı ¹ suynan su¹uydu¹. isterse ¹ şu dede de gidiy | yá ona ⁽⁹⁷⁾ ānaddır. uza¹. işde ordan sōna onnara gidip geliyiriz. dün gitdik, geldik. bó fún gitdik işde. bó fún ben gitmedim ⁽⁹⁸⁾ de dede giTti ğārí. bi can suyú vèriyim, geliyim dèyi. •lmüş hepsi. çeçen ğuzu dişi y¹đı.

⁽⁹⁹⁾ biz ğonyáyá gitdiydik. □ózlerimden ğan şekerı vurmuş. şu □ózüme ne bilim? ğanama varımış. ⁽¹⁰⁰⁾ bilmiyrim ben. hī hī de gelece ¹ dèdiler iki ay sōna. şu ilaşları ğu¹llanaca ¹ dèdiler. inne vuru¹lacāz ⁽¹⁰¹⁾ dèdiler. ba¹a¹ım nası inne yápaca¹lar?

bilmiyrim hanı. bilmiyrim ğarı óĝle mi? hı işde. işde óĝle ⁽¹⁰²⁾ yání. bóĝle bu yálan düny@da gelip, geçip, gidiyiriz hanı. şükúr elhamdürülla. ğor=ma ğor=ma ⁽¹⁰³⁾ yel esdikce perde vuruyú işde ordan. işde boĝle guzum.

⁽¹⁰⁴⁾ hayáTta şükúr hindilik. hayáTta. ba=alım ikimizde ta=ıl tu=u. o benden yaşlı. hı hı yaşlı. atmış, ⁽¹⁰⁵⁾ yétmişden sōna mı? işde yétmişæalı yétmiş yedi var. var iyce de ykni sa=alı, yaşlı. on yaş b•yük ⁽¹⁰⁶⁾ benden. hı hı esgiden esgiden hay guzum óĝle bi hindi istemeynen vèriller miydi? ana baba nère ⁽¹⁰⁷⁾ vèriyse b•yúĝmuş, □úççümüş dèmezlerdi, vèrillerdi. biz de varırdıĝæişde. yo yo yo hiş danışma Filan ⁽¹⁰⁸⁾ bilinmiydi. onæalı yaşında geldim ben bu ĝapıyá. bek □úççük geldim hı. onæalı yaşında geldim. ⁽¹⁰⁹⁾ ço= úFletliydik, ĝalabaıdı=. dā beş dene ĝayın, iki dene □ürümceydi. benim geld=mden herkeş evlendi, ⁽¹¹⁰⁾ gelin oldu du da. bi tecik en □úççük ĝayınımız varıdı. o da •ldü rahna. ĝarısını vurdu lar onu L. ordan sōna ⁽¹¹¹⁾ iki evlendi tekrar bi de fa. ordan işde óĝle ĝalabaıdı=. geld=imizde şurda =ótü bi evdi var varıdı şorda. ⁽¹¹²⁾ hepimiz orayá indik. aynı evde yaşıydı=. ço fudu=. iki hāne yaşıydı=. daha bi dā. bu arada o zaman ⁽¹¹³⁾ beş hāne vardı bi şu arada işde. herkeş hindi gitdi başĝa. biriynen ĝāri ben ĝayınımı L şeyinen ĝāri ⁽¹¹⁴⁾ amcamızı L geliniynen biz ikimiz bir indik. zekiye dèriz. onnan ikimiz bir □únde indik. o sarayından ⁽¹¹⁵⁾ geldi. yání burdan gitmeydi □óşdülerdi. sarayına. nişannanışdın. on da onnarı L adeti baş bozulmuş ⁽¹¹⁶⁾ baş bozulandan sōna vèrmediler. biræafda sōna. ba fā biræafda dú fún éTtiler. dú fúncüyü =aş kişi étmedi. ⁽¹¹⁷⁾ ĝayıbæétmeden. ne fúreceklerse? sanki. ordan geldik evde hiş bişey bile ĝalmamış. hāzar biræafda bi de ĝar y@dı. biræafda ⁽¹¹⁸⁾ millet bèslenir mi? milleti bèslediler. çalĝıcısını, daıuıcısını. ondan ĝāri şey_éttiler ordan ikimiz ⁽¹¹⁹⁾ bir indik. onu cibinen getirdiler. sarayından. ha beni de ordan cibinen aısa lar da gelseler ne oıuyó? o ⁽¹²⁰⁾ bir mālleden geldim ben de. beni de arabaynan getirdiler işde. ne diyece L? yáyıynan. eveli bi yáyı ⁽¹²¹⁾ yápaılardı. şeyinen atæarabasıynan. işde óĝle.

YERİ : KADINHANI/Hacimehmetli Köyü
ANLATAN : Fatmana ŞANLIOĞLU
YAŞI : 69
KONU : Karışık

⁽¹⁾ *fatmana şanlı fōlu*. hī iyi adaşımısı¹. bēn ğır¹ yedi do fumluyúm. atmış do¹uz yaşındayım. üş tane ⁽²⁾ ğızım var. ðle m |? üç ğızım var. üçünü de ¹óye gelin ètdim. bu ¹óye. biri hemen şurayá ğāveciye, dük□ancıyı ⁽³⁾ gelin ètdim. biri ¹óyün muhtarını L ğarısı. biri de aynı büyü¹ çitçiler, ¹óydeler. uza¹da deyiller. ortancılı ⁽⁴⁾ ğızım bu ğomşuyá vèrdiğim ğocası polisidi. bi ğadına da¹ıldı. onæiki senelik polisidi. çoÇü olmuýdu. ⁽⁵⁾ çoÇu¹ vèrdi *aļlah*. biz *haÇÇa* giTtik. *aļlah* duaşarımızı ğabuļætdi. bu L a bi ğız çoÇü vèrdi. baba bozuıldı. ⁽⁶⁾ baba bi ğadına da¹ıldı. ğadın bunu şandırmış. bu L a giredileri çekdirmiş. yemiş içmiş. bu da āmiri mēmuru ⁽⁷⁾ iyi polisidi, seviyilerdi. bunu mesle şinden atmadışlar da *zonguļdař erēl* | ře tayinini çı—arTtışlar. dur ben ⁽⁸⁾ sa L a anlatıyım. orda hayļā ğadını boşlamadı. geldi *izmirde* ğadını vurdu. şimdi mapusta yátıyı. ğız ⁽⁹⁾ geldiñde üç yaşındaydı. şindi yèdi seneye d•ndü. ğız o—uļa ğèdiyi. beşinci sınıfa ğèdiyi. o ğızımda ⁽¹⁰⁾ yánımıza çapkyá ğèdiyi. on iki senelik polis olan adam, her tarafı doļanan adam, hindi geldi. çapkyá ⁽¹¹⁾ ğèdiyi ğızım. öte ři ğızım da muhtarı L ğarısı. □úççük ğızım da ğanser hastası oldu. üş dene çocü var. ⁽¹²⁾ geçmiş o *inşallah*... hī başğa ne bım? ne soruyú L işde? sı—ıntı üst üste. amca L da şeker hastası. ⁽¹³⁾ □ózlerine vurdu. ço¹ amelè řāt oldu. □ózüne les ğoy şey ğoyduşlar. olmadı. tüp ğoyduşlar olmadı. ğaç ⁽¹⁴⁾ amelè řāt oldu. olmadı faydası. boşlayıvırdı¹ duruyú işde. damļa damļadıyırdı¹ □óz tansuyonu varımış ⁽¹⁵⁾ □ózünde.

⁽¹⁶⁾ □ózlerimde □óz tansuyónu da var.

⁽¹⁷⁾ şeker □ózlerine vurdu. o da ondan rahassız ğızım. yáni *aļlaha* şükür de yaşlandı¹ iyiye gitmiyirik yáni. ⁽¹⁸⁾ benim şu bacaşlarımı L řiřliñe ba¹. vāris çorabı giyiniyirim. damarşarda daraļma varımış. ğalp ⁽¹⁹⁾ tekleyivèriyi. hiç □úvenilmiyi. ben

de bñle dizlerimde çekiyirim işde. gálp var. tansúyón yáparımış. ⁽²⁰⁾ gálbimi L gendinde hastaıı= yoğumuş da. yémemeye çalışıyırım ammā bñle ödem oluşdu. ço= ārıyñr. ⁽²¹⁾ ārı yápiyí yörüyemiyirim gızım. başğa ne soraca L? □áyınvaldeni L yándaydım. şorda bi □óz evi L=aiçinde. ⁽²²⁾ bi tecik □óz evi L=aiçinde. dışarda bi evi L=aiçinde. içinde ne banyó var. ne su var. ne bişeycik var. orda yedi ⁽²³⁾ tãne kühlet büyümüşler. o evi L=aiçinde. ondan sōra □áyınnam, □áyınbabam sōradan biz evlendikten ⁽²⁴⁾ sōra bize şurayá bi □óz ev yáptılardı. biz bi □óz evi L=aiçine bizi aldıılar. öteki kühleti aldıılar, gonyáyá ⁽²⁵⁾ □óçtüler. öteki □áyınnarımı ayá=ğabıcııı F= verdiler. öteki büyük □áynım =óy hizmetlerine girdi. onnar ⁽²⁶⁾ orda çalışdıılar. orda öldüler. biz de bu gáıımaynan burda gáıdı= işde amca L=ınan. çobancılı= yápdı. ⁽²⁷⁾ gızlarım haıı do=udu. pancar ekdik. ðlelınen geldik geçtik işde bu va=ıda geldik gızım. bizim durumumuz ⁽²⁸⁾ bñle geçdi yáni. fãkirlınen geçdi yáni. bizim bu ömrümüz fãkirlınen geçdi. *allaha* şükür *allah* ço F=ıılarımızı L ⁽²⁹⁾ acısını □ósterdmesin. hindi de işte gızı L birisi y@nımızda. öteki ikisi ógle. ben de aynı =óyü L adamıyım. ⁽³⁰⁾ benim anam babam da bizim sülalemizde *topbaşlar* dëriz neyse. benim anamın da sekiz tane şocu F= varıdı. ⁽³¹⁾ hindi şurda ev yá havlı üş dölüm uzunlūnda. dē orda bi aşene diyiriz bi aşene. şurdada oturdūmuz ev. ⁽³²⁾ o aşeneye vara gele. o ocJaııda yime fı büyü. çoJū L mamasını ıııt. çoJu=ııarı banyó yápdıraca L su ⁽³³⁾ gızdır. çamaşır yı=ayıca L orda su gızdır. anamæo sekiz tene çocū nası büyütmüş? bilmiyirim gızım. ⁽³⁴⁾ b•yüTtü yáni. hı eskini L adamları birimizi de nēse bi damdan düşüp de goıumuz gırılımadı, gaFamız ⁽³⁵⁾ yarılmadı. ógle ba=ıdı b•yütdü. anam babam da öldü benim hindi. =óyde de bi tãne ben varım. gardaşlarım ⁽³⁶⁾ *gonyáda*, gadınanda. =óyde de biætek ben varım çoJūm. başğa ne annatıyım?

⁽³⁷⁾ aramız iyi gomşularınan. biz aynı şurda bi sülaleyiz. ben gendim şa—a yápiyırım. *şabanlar* dëller. *şaban* ⁽³⁸⁾ so=a= diyirim. yáni büyü Fūmüz belli. güÇçü Fūmüz belli. hatirimizi sayırız. gider, geliriz. iyiyiz gızım ⁽³⁹⁾ gomşularımınan. gızlarımınan dü Lürleriminen de iyiyik. gider gelirik birbirimize hatirimiz var. iyiyiz ⁽⁴⁰⁾ yáni *alla* şükür.

⁽⁴¹⁾ dü Fūnner burda üç □ún dü Fún olur. dü Fūnner ço= masrafıı oluyú. ço= havayi fişekler, ne biliyim ben ⁽⁴²⁾ pompaıı tüfekler, öteki, beriki ço= masrafıı oluyú. eskikiıbi ha=gat başlı= filan yo= ammā gēne de ⁽⁴³⁾ gendi gendilerine üretiıiler işde. aşçısıydı, işçisiydi dü Fūnner ço= bahaııyá patlııı bizim burda. eskiden ⁽⁴⁴⁾ başlı=

varıdı. benim zamanımda başlık varıdı. benim zamanımda başlı¹ parası varıdı. bizim ⁴⁵ ¹öyde varıdı. beş millon lira. ğızı ¹ babasına vèriylerdi. ğızı ¹ babası ne □áyıt olursa yáni. öyle şey için dē. ⁴⁶ □áyıt aşlı... başlı¹ da de fıil hani. ğızı ¹ babası ne istiyise ona vèr. evelini ¹ istēki de. iki halı yástı¹ duğara. ⁴⁷ bĭ kerme sobası. işde ne olaca¹ ğızım? iki yáta¹, yü¹ú ¹e bi perde, deliklerine bi perde. evelini ¹ cèhizi de ⁴⁸ oyúdu yáni. evelini ¹ cèhizi de oyúdu annem.

⁴⁹ yemekler şindi de ¹işdi tábı esgiye ba—ara—. esgide oca—da bişiriydi. annelerimizi ¹ zoruna varıyıdı. ⁵⁰ türlü türlü bişiremiyilerdi. altına saman yá¹mayınan. odur, kerme yá¹mayınan. amma şindi tábı ⁵¹ tüpler var. şindinin yemekleri temiz. geşler daha iyi biliyi. biz yášlıyız. evelini ¹ yēmē iki üç yēmēdi ⁵² yáni. ama şindi çeşit çeşit yápiyılar. herkeş kitaplara ba¹ıyılar, o¹uyılar. kitap tariflerinnen, yemek ⁵³ tariflerine □óre şindi □úzel. eskiye ba—ara— ço¹ □úzel. benim ğızlarım □úzel yápaĴlar yáni. b ⁵⁴ Ĵæarayá gelsin üç ğızım. ¹öyü davet ideller.

⁵⁵ hī hī dā ğadınandan gelmemiş mi? iyi, oldu o zaman hadi. hā *elife* sen misi ¹? ne bim ben? *şerif* bi ⁵⁶ sor dēdi. ben de sordum işde. hı tamam oldu o zaman.

- ⁵⁷ imt ¹ fana giTdiydi ğız. o gelmemiş ba¹æale.

- ⁵⁸ kitap yárişması varımış. *ğadınanna* giTtiydi de bizim torun. onu bekliyoruz. o da gelecēmiş. hoca ⁵⁹ getirecēmiş. hoca □ótürmüş de. hī telāşe etdiydik de. hoca daha gelmemiş *ğadınandan* hoca getirecēmiş. ⁶⁰ müdür □ótürmüş yá. müdür getirecēmiş okuluñ müdürü.

⁶¹ hī burda birinci olduılar. bu o—uĴda. kitap yárişmasında. hindi de bu□ún *ğadınanda* denenecemiş. ⁶² ödül vèreceklerimiş müdür almış, ğitmiş. işaĴlah. bilgisayar vèreceklerimiş. birinci oĴana. ikinci ⁶³ oĴana bilmem pisiklet. sayıyí óĴle. üçüncü, beşinciye şey alıtın vèreceklerimiş dēyi. ben de ⁶⁴ ben şurama da—ınırım senin çère fıi diyirim. gezerim diyirim. □ülüşüyürük. torunumuz da óĴle ğıymatlı.

⁶⁵ b ¹ætecik torun. bu ğızımı ¹ yáni. başĴa ne annatıyım ğızım?

- ⁶⁶ şindi oraya telefona da aldı ¹. şindi bunu sen nérde ğonuşuyú... .

- ⁶⁷ beni di ¹liyi, beni di ¹liyi bu telefona.

- ⁶⁸ di ¹ledi de tamam o ¹u ğız neæyápaca¹ bunu sen?

- ⁶⁹ yázacāmiş. hıdırillezde geli ¹ ğızı ¹ varısa, o geli ¹ ğızı muha¹Ĵgah hıdırilleze □ótürüyü ¹. bizim ⁷⁰ □áyri piknik yèrimiz *sarıyönde*. *sarıyönde* bi piknik yerleri

varyá. orayá o geli ˆ gızı muha=ga= (71) ˆ ˆótürüyü ˆ. geli ˆ gıza hıdırillez äsbabı aıyı ˆ bi. ne biliyim ben yiyecekler, içecekler, hısım, a=raba, (72) ar=adaşları çā fırlıyı. orayá muha=ga= şenl | fe ˆ ˆótürölüyü bizim hıdırillez. yá ılgına yá sarıyönne (73) ˆ ˆótürüyler gızım. hı aynı o adet duruyú yáni. onu adet étdiler. geli ˆ gız varısa. yoğusa herkeş kèyfi, (74) canı isterse çoJünü çołunu aıyı arabasıyan gèdiyi. şindi evelkjæbi dē. herkeşin evinde araba var. (75) herkeşde araba var.

(76) eleddirik yo=du. su yo=du. gıyúlardan su getirmeyen iş ˆ ˆórüydük yáni. gıyúlardan gıyúna (77) gıyuya da su getirece ˆ. evi ˆe de su getirece ˆ. çamaşır yı=ıyácāsan da yemek yapaca... banyó yapacāsa ˆ (78) da gıyúlardan su getiriydik eve. o suyúnan yáni suya gidip gelmeyinen āşam oıuyúdu yóllarda yáni. (79) su getir su getir. eleddirik biz daha yá=ın geldi. biz evlendiydik amca ˆılan benim çō fu=ılarımı ˆ üçü de (80) vardı. gaçda geldi eleddirik?

- (81) atmış yèdide geldi.

- (82) atmış yèdide eleddirik geldi da fa yá=ın geldi.

- (83) =óye fle atmış yèdide geldi eleddirik.

- (84) su da yá=ında geldi. eveli ˆ suyu vardı bi. a=mıydı. kesiliveriydi. gendileri bizim bayır dèrik. o=ulu ˆ (85) yanına y'n=arıya gıyú vurdurdu=. =óyümüze a fit. şindi suyumuz iyi. kireşli, içimi bek iyi deyil ammā. (86) gıllanıyı=. ihdiyacı garşılıyı. iyi yáni şindi. eskiye ba=ara= ço= iyi şindi teyzem. garanı=da oturuyúdu=. (87) hiç garanı= Filan dèmiydik. niye fle alışgın mıydı=? bi lamba şuruya şey sēpanı ˆ üstüne lambayı (88) gıy. kenarına şfle çeviriliydik. dersimizi yapıydı= oğul derslerimizi. anaılarımızı ˆ çoraplarımızı (89) örüyüdü. kirmannarımızı e fıriyilerdi. lambanı ˆ başı...

- (90) şindi o lamba şindi etrafını ısıtmıyı.

- (91) hindi yanını ısıtmıyı. eveli nāsı ıdıydı bilmem gızım. maı ˆ başına şfle çevriliydik. valıā (92) işimizi ˆ ˆórüyüdü. ganevşe işleniyidi aPılarımız. biz dersimizi yapıydı=. anaılarımız, ebelerimiz, (93) babannelerimiz onu ˆ yanda çorap örüyülerdi. eveli hazır çorap yóğudu. gıyúnu ˆ daından yú ˆú gır=aca ˆ, (94) yı=ıyáca ˆ, eğirece ˆ onu. onu çorap örece ˆ çocú ˆ ay@na örece ˆ. çocú ˆ hepisi örme çorap giyiniydi. benim (95) o=ula gitdimde. nası yitişdiriyilerdi anaılarımız ay@mıza? bilmem. hiç hazır çorap yóğudu. hiç. yóğudu gız.

(96) o—umadım bi beşinci sınıftan ıyden ıyğudu ki imkân yóğudu. servis yóğudu *ğadinana* (97) gidip gelme. yólıallardı benim ıúççü fümü ğardeşimi o—utdu—. *ğader* ğardeşim var polis oldu sönadan. (98) onu amma *ğadinanda* ev dutduı. dört sene orta oıuı oıudu amma. biz, babamı ı, anamı ı çoı zoruna (99) vardı. iki yarı olduı. yarıısı onun yánına giTti anam. yarıımız burda ıaldıı. çoı imıanı zor oluyúdu yáni (100) o—utmanı ı. olurdu, hindiki... o—utmadılar. ben iççik çalışan gibiydim. hocam, fretmenim beni seviyidi. (101) b ıædâ ar—adaşım varıdı. *hediye* deyi. babama demiş ki. ben demiş. *fadimanaynan hediye*yi hemşeri o—uıuna (102) vëriyim. o zamannar hemen direk vëriyiliydi mi nası oluyúdu? bilmem ilkoıığdan ııınçı. heralde (103) óğleydi. babamı ı da óóğnü olmuş. burda *ğadinanda ğanıo Fullar* diyiler. iççik ıyümüzü ı ileri gelen, (104) ıyümüze a—raba oluyúdu. o da o ar—adaşımı ı aırabası oluyúdu. o işimizi bozdu. gidemez ğız çoJü (105) demiş. o—utuıamaz demiş. babam da cayıvırdı, ben de gidemedim. hı yáni o—uduısaydı olacadı. óğle fretmen çoı (106) önder oldu. ben ıótürüyüm. be ıa emaneT. ben o—uduyúm bunnarı dedi. ammâ ğız çoJü deyi saımadılar (107) babamgil. saınmıydı. hiç yóğudu benim ıúnümde. benim aırenim oluP da o zamandan o—uyán hiç yoı (108) yáni. şindi o—uyúıar meselá torunnarımız.

(109) aşre ayında ařr Pişiriyoruz. aynı aşre aşı var. onu bişiriz. herkeş imıanına ıóre bizim burda... aşre (110) biz yárma dëriz. dövme. yárma. onu börtlediriz. içine piriş ğatarız. onu ı içine eli ıe gelen ğıdáyı ıáyı. (111) fındıı, fıstıı, incir dërarız içine. şeker ğatarız. içine çoı şeşit her şeyleri ğatarız. da fıtırız. da fıtırız, (112) hısım, aıraba ıyü ı yáni bildimiz sa ıa vërene sen o ıa o ıa go ışuyá ğoca çencerelernen, herenilernen (113) ařr bişirrik biz. óğle az bişirmezzik da fıtırız. bi de bizim burda ıómbe şekme adeti var. kimi ıómbe (114) çeker da fıtır. kimi *ğadinandan* ekmek, helva getiTtirir. da fıtır. zoruna varan. ço ıunıı ařr bişiriller.

(115) ıómbeyi biz hamıru yó fıruı. hindi burda unnar boı ğári herkeşi ı unu ıáyılı evinde. ıy yëriyiz yá. (116) birleşiriz ğızıarımız, gelinlerimiz, a—rabaıarımız. hamıru yó fıururuz. biz tahın alırız ıómbenin içine. (117) haşhaş varyá. haşhaşi da dóveriz. tahanı da yá fıınan ğarışdırız. beş altı ğadıın bi arayá gelir. açar açar (118) içine unu saçar, ğıvırır ğıvırır. biz istëyen sobada, istëyen ocaı var, ocaı iki sacæarasında. ıómbeyi (119) bişirriz biz. hindi oruş geliyi yá muhaıgaı her ev ıyümüzü ı adamı hemi yú—a, hemi ıómbe (120) ëtdiler. divrislere doıdurduıar.

YERİ : KADINHANI/Hacıflazlar Köyü
ANLATAN : Naciye KARATAŞ / Kibariye KARATAŞ
YAŞI : 73/40
KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ ğaç ğız? bilmem ki yâşımı filan.
- ⁽²⁾ vaļļā yetmişæüç.
- ⁽³⁾ ğocayīm.
- ⁽⁴⁾ ðırðæüş do ƒumļu.
- ⁽⁵⁾ hayırım yoð ğuzum işde. ne bilëyim ben? çöcuðları ð hepisi da ƒıļdı. aļtı ğız bi õlum var. bi õlan ⁽⁶⁾ da işde iyi ðötü yánımda şöle ba-ıyılar bāļım. yo-ayırım işde ğuzum. herifæ•ldü. yoð işde ğayrın. durduð ⁽⁷⁾ durāmızam durduð. ğarin hinden sōna biz adam oļacız mi ğuzum?
- ⁽⁸⁾ yedi çocū var işde.
- ⁽⁹⁾ ne bilëm vaļļa? ne üçü arıyí ð? şeyæèdiyi ð. ānamadım.
- ⁽¹⁰⁾ dërsi varımış aynı nāciyegil de yâşlıları ğonuşdurup da yápyıļar yá.
- ⁽¹¹⁾ hī óle işde.
- ⁽¹²⁾ neæiş □órdü ð? ne geşdı? bu ānadar ne yâşadı ð? onu ānadaca ð.
- ⁽¹³⁾ h-ç vaļļa yâşayıp da □ún mü □órdük? ğuzum. ben de ğadınannıyım da □ún mü □órdüm? oca-ļardan ⁽¹⁴⁾ ārı. annem benim •ldüler bitdiler işde. işde beni de burayá vërmışlerimiş. ben de bu çilleyi ⁽¹⁵⁾ çekip gidiyrim işde. nó ƒúrüyüm? bayá oļdu. onæaļtı yâşımda Filan geldiydim.
- ⁽¹⁶⁾ atmış yëtmiş sene oļmuş.
- ⁽¹⁷⁾ épéy oļdu yá canım.
- ⁽¹⁸⁾ en böyük □ó. elli beş yâşında. ben de demiroļuðıuyum.
- ⁽¹⁹⁾ dē yō da ğındıraslı.

- (20) burda gelinim.
- (21) ingiřlabæoldū sene gelmiřimissim iřde. ingiřlabæoldū sene dē. sizler bilmezsi L iz de. řu menderesi L (22) Filan asıřdī zamannar filan.
- (23) hā o in=ışap senesinde.
- (24) vařřā ne řey ořaca= iřde bōęle dūnyā boęle ğuzum iřde. ne bilēm ben? varřınan yo—řūnan geldik, (25) geřdik iřde.
- (26) aynı aynı bōęle.
- (27) aynı gidiyrim işde ba—aşım. •lesiye gidecem ben işde.
- (28) y® di řūn ořub da iřde. esgiden y®yřı varıdı. y®yřıynan gelin geliniydi yā. hī atınan y®yřıynan gelinirdi. (29) řurdan řu=urdan ařdıřar, geldiler, indirdiler iřde. vařřā harım bir □ūn mü? ikiæūn mü? iřde ğārin ādet (30) óle ikiřer □ūnüdü iřde. fākirleridi iřde. anamı L bi ořu ósüz sadāsi ětmiřler beni. ben de bōęle çille (31) çekiirim iřde. řu zamanāca= çekdim. ne bilēyim vařřa? iřde ğadınandan buruyā niye vėrdilerse? (32) verdiler iřde beni bōęle.
- (33) niye nāsibimiř vėrdiler. niye vėrecekler?
- (34) nāsip işde çille çekdim ğuzum yāni. ço= çekdim. ço= çekdim yo=suşşu=. ço= da çalışdım işde şindi (35) hayırım yo= ba=sana □ózüme filan. ameleyet oşdum. dizimden oşdum.
- (36) fakirlik ne oşaca=?
- (37) fakirlik ne oşaca=? □óre □óre □óre □óre dindik dindik dindik. ameleyet oşdum işde yirmi tene dikiş (38) bōęle. yā ğuzum işde. óęle dā ne bilēyim? ne řaFæēdiyim ben?
- (39) vařřā yāvan yāřřı= ne buřunursa řeyæēdiliyi. eriřde ědeller, yú—a ědeller. ne buřunursa iřde (40) onnarı yiyirik bāřım. ben dutabilecem mi bāřım orucu? herāřda dutamam. amelēt ořdum □ózümden. (41) hiř de dermānım yo— vařřā. bilmiyrim iřde ğuzum.
- (42) işde onnarı yāpařřar. bařęa bişey yāpmazřar =óy yėrinde.
- (43) hē =óy yėr ř. oturu =a=āri= hindi. hiř kimseynden bi =úslü řūm yo=dur. nesin =úsecem? iřde (44) geldim, iřde gidecem dşnyāyā vařřā.
- (45) ğonum ğonşusu iyi.
- (46) iyiyik ğonumunan ğōřuyunan iyiyik şimdilik.
- (47) bāçe bi üç cızı. gelin ekiyi. ben bi iř □órdü řūm yo=. ben oturup duruyrum. hī benim gelin ğayrım. ne (48) iř □órüse bu □órüyü. ben □órmek řeyim yogæiřde.

iyiyik iyiyik yō óg̃le dó ƒúş çekiş yo¹dur. hī gendi ⁽⁴⁹⁾ gendi □órüyü iyi ¹ótü gelip, geçip, gidiyri—.

- ⁽⁵⁰⁾ geçiniyrik cānım.

- ⁽⁵¹⁾ ārımız ğorumuz mu ğarışaca—? ne bilëyim ben?

- ⁽⁵²⁾ ałtı tāne □órümcem var. ałtı ļaf duymamışdırım. vaļļā ne bilëyim? ałtı tāne □órümcem var. bi ⁽⁵³⁾ de ben yedi. hiş da. iyi.

- ⁽⁵⁴⁾ yētişdirdik hepsini her bir ğapıyá da ƒıtdı¹ işde.

- ⁽⁵⁵⁾ de biri hasda işde.

- ⁽⁵⁶⁾ biri hasda ğaFadan.

- ⁽⁵⁷⁾ amelāt oıdu işde saıı □únŭ.

- ⁽⁵⁸⁾ ğaFadan ameleyet oıdu.

- ⁽⁵⁹⁾ āşam mı ne oıdu. ğafasında şey var.

- ⁽⁶⁰⁾ tümür mü? ney?

- ⁽⁶¹⁾ sa ƒnı āşam ğene amelāt oıdu. iki sefer oıdu da ğonuşamıyí dā ba—alıım.

- ⁽⁶²⁾ bi étmişler, bi dā étmişler. iki seFer. yó ƒun ba—ımda yátıyí bālıım. ne bilëm?

●lecek mi ğalaca¹ mı çocu—? ⁽⁶³⁾ hepsini L b●yü ƒüydü o ğızım.

- ⁽⁶⁴⁾ elli beş.

- ⁽⁶⁵⁾ y®şına ba—ma ğārin anadan oıalı yāşayıp gidiyi.

- ⁽⁶⁶⁾ elli beş yāşında ilk çocū bu.

- ⁽⁶⁷⁾ hiç geç ... ğızım işde. hī bi búçu¹ sene oıdu herif ●leli.

- ⁽⁶⁸⁾ eşi de hasdaydı.

- ⁽⁶⁹⁾ o da hasda işde. do¹uz sene o da hasda.

- ⁽⁷⁰⁾ vaļļā o da işde yāşılıı¹dan, hasdaydı. āzaymır hasdası oıdu. āzaymır hasdası oıdu... sōna da işde ⁽⁷¹⁾ ğafası şey oıdu. so L a da bi sene □ózleri ¹óræoıdu.

- ⁽⁷²⁾ çekdik çekdik yāni.

- ⁽⁷³⁾ iki □ózü ¹ór. o da seksēn beş yāşında ●ldü.

- ⁽⁷⁴⁾ herifden ço¹ sı—ıntı çekdim. işdā hinden sōna da ğārin...

- ⁽⁷⁵⁾ geçen sene on beş tādilde ●ldüydü işde geçen sene. on beş tādilde.

- ⁽⁷⁶⁾ iyiyim dēsen de kim inanır ğuzum? işde. ne bilëyim vaļļa? işde. sa ƒnı aıılah rāzı ossun. bay® da ⁽⁷⁷⁾ zor oıdı. o ●leli hiç hasdaıı— gitmedi benden. geçindik gitdik şu va—ıdaca¹ işde ałtı yēdi çocūnan ⁽⁷⁸⁾ ne oıaca¹? zor geçindik işde. yō iyııdik óle bi day®nı diynēni □órmedim ğuzum hanı iyııdik.

- ⁽⁷⁹⁾ mazlımıdı yāv. eşi mazlımıdı yāzzı¹.

- (80) mazlımıdı. óle fenā heriflerden de fildi iyıdı.
- (81) fenā de fil de onu L da yāni golları, iki goļu da sa—adıdı. çı—mış tersine ğaynamış işde. bi iş □óremeyince. (82) fazla bi iş yapamazdı. bu yapmış devamlı.
- (83) ben yápdım.
- (84) meselá éle el işi yapmış,
- (85) érkek işini de □órdüm, ğarı işini de □órdüm.
- (86) çocu—larımı geçindirecem diye. babam fazla iş yapmayınca. işde éllere ğanevçe işlemiş.
- (87) óğle işde. dānyá bóğle işde. ço— ço— işler ço—.
- (88) şonu şunu yapmış. halı varıdı esgiden
- (89) halı da to—udu— çocu—larnan. nó fúrecek? geçim zoruna işde.
- (90) hepimiz to—udu—.
- (91) herif bi iş édiþ de □órmeyince çocu—larnan.
- (92) onnan geçinmiş işde.
- (93) hemi işi □órerdim hemi gerir yānnařına otururdum işde. óğle óğle □únüm geşdi ğuzum.
- (94) óle geçindirmiş veļasılı eři de sōna da iřde óle □ózleri. yāzzı— mevāt éTti iřde. benim adım *kibāriye*. (95) —ır— yāřında... üç, bi ğız iki oļan. o—uylar iřde bir— şeyde o—uyú imamatip de o—uyú ğızım. ye Li sene (96) son. ikiye gidecek iřde. oļan da *metemde* o—uyú. bu sene ğitdi óle. biri de *sō fūdözünde* o—uyú şindi (97) beře ğidiyi. hī bizim iřde. ben onnaşı ... řuraļarda da.
- (98) iççik doļandırdı ğeldi de bāļayaca— içeriye.
- (99) hī şorda—ı benidim işde. y® adı ney?
- (100) bilirim bilirim.
- (101) annem bilir de ben bilmem.
- (102) tanışım canım tanımam mı? vaļļā ne bilim? řóle iyi bi ğadıńıdı. iřde ne oļaca—? çeke çeke iřde •ldü. (103) esgini L şeyleri ğızım sı—ıntıynan ğeldi geşdi. şindikiler ğene çalışıyılar da çalışıncı iççik para oļuyú. (104) ğelip geçiyles hindi bolļu— var da. esgiden ço— çille çekdik çō—. birini buļurdu— birini buļamazdı— (105) iřde óğle óğle □únnerimiz geşdi ğitdi ğuzum.
- (106) oļmayıncı diyé çocu—larnan ānadır yāni abamğil filan □órumcelerim ānadır. bi řaļvarı dēyi bi birimiz (107) ğiyerdik, bi birimiz diyiler.
- (108) óğleydik óğleydik ğuzum işde óğle.

- (109) ógle yo ƒudu diyiler.
- (110) yo ƒudu yo ƒudu şindi ne var? hiç bişey bułamaSsa ƒ git ğadinanda cin□ánnardan asbabı doıdur ge (111) giyin. şindi ne var? asbab bułamadıƒ, bułamazdıƒ söz gelişi. hindi boııuƒ da işde. para ƒ var mı? (112) boııuğ ğuzum işde.
- (113) esgiden yoƒıuƒ varımış bereket varımış amma.
- (114) çoƒ çoƒ hindi hasdaıƒ çoƒ. yedikçe çoƒ. hele bu ğanser şeyi ne tükendi ne □órdü. iyicene üsdeledi vaııā.
- (115) yoƒıuƒ varımış da bereket ço ƒumuşumuş. şindi hareket çoƒ bereket yoƒ. şindi de o var işde.
- (116) onnarı yeyiler yeyiler işde ondan sōna ğansere dutuıuyú ƒ işde. çeke çeke ●lüp gidiyi ƒ bişey yoƒ vaııā.
- (117) ógle óglē ógle her yerimiz hasta. dermānımız yoƒ.
- (118) işde yoƒ ğāri her yerimiz hasda ğārin. ne oıacaƒ?
- (119) dermānımız yoƒ vaııā hasdaıƒ çoƒ dermān yoƒ.
- (120) bóle şey edece ƒ ƒi? ğārin biræiki ğonşuyá şeydecē? ismet a ƒam mı ki?
- (121) orayá ismetæemmigili ƒ orayá durduıar da. taƒsi durduydu.
- (122) iyi ğuzum çay □áyfe şeyæetsi ƒ gelin.
- (123) sen ne oƒuııda oƒuyú ƒ yá?
- (124) gezin cānım aııah ğoıayııı...
- (125) kesteli ƒ bu yānda şurda demiroııı var.
- (126) hādi ğızım yō ğorııma.
- (127) yō yō ğorııma bişey bişey étmezler.
- (128) bişey oımaz. hadi □úle □úle ğızım sa ƒııı.
- (129) sa ƒııı bişey étmezler. nêtsinner? sa ƒa.
- (130) □úle □úle git.
- (131) sa ƒııı aııah rāzı oı. benim üsdüm başım ııoııardır ğuzum. maıııarı □órdüm yá.

YERİ : KADINHANI/Hacipirli Köyü
ANLATAN : Şemşi KÜÇÜKKÖKTEN/Gelini ve Torunu
YAŞI : 67
KONU : Karışık

(1) şemşi. atmış yedi. va dünyada beş. sa f'nı. buralıyım guzum. va'llā bi şey èTtım yo¹ işde burda oturuyrum (2) boļ boļ. esgiden mi? va'llā nası söylesem? gendi dú fúnümü? gendi dú fúnümüzü havlumuzda hayatımızda (3) èderdik. hindi orada èTtiklerimize ba¹ma. yó gendi gendimize oynar, çağardı—. eveli iyle çağlı şey içerde (4) yo fudu. va'llā piláv, hoşaf işde ne olaca—? hī. yó fo. hindi... ne gonusuyum guzum da? hindikileri şaļonda (5) yapıyı. ondan sōna şóle bi a¹ır yere girerdi. orda çağar, oynardı gadınnar, gızlar, geşler. gına gècesi yapardı¹. (6) gına yá—inırdı¹. duş¹ duşanırdı¹. herifi □órmezdik. hindikileri goļuna da—ıyı. seni L gıapı, benim gıapı (7) geziyi. o yo fudu. □özümüzü açar, □órerdik gelini, oļanı herifi neyse. onnarı □órdük biz. başga bişey □órmedik.

(8) hē ¹óylerde işde pancar çağardı¹. bostan çağardı¹. ekine giderdik. desde dişiridik. sap yú¹ledirdik. (9) onnarı □órerdik. ē va'llā āşamdan şo aşenede ekmē yérdik. girer, yáta faļıdı¹ ļamba bile yá—mazdı—. hā (10) ļambayı yá—ardı¹ canım. şóle bi sandelle gordu— şógle. oturu ganevçeyi èderdik. ètmez mi? goca goca (11) □úller èder. hindi ganevçe Filan yo¹.

(12) hıdırelleze Filan gitmezdik. gidenner işde buļgur, şoşu, yemek hazırllaşar, yèllerdi. dú fúnnerde piláv, (13) hoşaf, et. goyún keserdik. onnarı yapaļardı. sütlü, dadlı. ne fapaca¹? işde onnarı yapardı—.

- (14) babanne L nelererde? hī. *sarı nadireyi* dèyirim. óle? gocadı can... tabi tabi □úççük mü?

- (15) sorulara cevap vër.
- (16) *avşarlı* bunnar ğuzum.
- (17) tamam. ğayıt aļıyí o ğonuş diyóm.
- (18) ne ānadyím? ğafada. ē ne ānadyím? ne bilëyim ğuzum? ne ānadyím? vaļļā hiş ğafamda kimse yo $\perp$.
- (19) bobannem ānadamaz óle. annad işde yá.
- (20) kimmiş şey amca? o yétirir ļafi.
- (21) vaļļa ne bilëm ben? önce, esgileri bilmiyrim yáni.
- (22) hī yē L_ileri annad ge.
- (23) ben $\perp$ ır $\perp$ dörd yaşımıdayím. nası yáni?
- (24) vaļļa ne ānadyín dú Fúnü? ne ānadyím da?
- (25) eveli ğuşa $\perp$ ğuşandī L_i, ğoyún sādī L_i, oyúnnarı.
- (26) *elmas* yēnge L_i annad.
- (27) o tas şey duļa $\perp$. duļa $\perp$ şóle duļa $\perp$ lardı. yüzümüzü örtellerdi. ğırmızı ğadiFe şavļar, □údú $\perp$. onnarı ⁽²⁸⁾ giydim, geldim ben bu havļuyá. aman yō türkü Filan bilmem. vaļļā bilmem ğuzum.
- (29) vaļļā banne yá annad.
- (30) ne ānadyím?
- (31) hiş bişey ānadmıyí L ki. adam ānad dëyi.
- (32) ne ānadyím õļum?
- (33) mercimek yóļardı $\perp$, zeyrek yóļardıĝæişde onnarı □órerdik. başĝa biræiş □órmëdim.
- (34) telezonda □órmëd $\top$ banne? şeyde ğonuşuyúļar yá dedeler yá. *terete* purōram var haberde...
- (35) ünüvesdeyi bitird $\top$? ne emmileri L ğuzum? emmileri L öldü giddi. emmi mi ğaldı? dayí mı ğaldı? hepsi öldü.
- (36) hıdırëllezden önce gelin ğızları meselá hamama □ótürdüklerinizi ānad. naz yapmam niye naz ⁽³⁷⁾ yapıyím da? hıdırëllezden başļıyáļım o zamannar. meselá nişannılı bi gelin ğızı hıdırëlleze □ótüreceklerinde ⁽³⁸⁾ meselá iki □ún önce hazırlanırlar. tas yo Furdu çaļarļar, ğısır yáparļar, yemek hazırļaļļar, yápra $\perp$ sararļar, ⁽³⁹⁾ sufra ğuraļļar. a—rabayí ça Fırıļļar. ne bilëm benim bişim bóle oļuyú yáni. ondan sora ēleniller, oynaşıļļar, ⁽⁴⁰⁾ oynalıļar, çaļaļļar. õndan sora bóle.

(41) dú fúnde, dú fúnner üç □ún sürer. önce göyün kesil-di. a-rabaşar ça fırlıydı, yú-a yapııydı. ondan sora (42) helva kesiliydi. gelene ikram ediliydi. ondan sōna. oyunnarı deve oyunu deve oyunu ğadın, erkek. erkekler (43) ğadın oluyúdu. ondan sora o da oluydu. o funso deve de oluydu. dörd kişi merdivannan ğurup deve yapıyıldı. (44) bizim nāmeni L dú fúnde vardı meselá . altı, yedi sene önce meselá . hī esgi gelenekler yāni. üsdüne kilim (45) atıyıldı merdivanı L. dörd kişi birleşiydi. ondan sora bi afa yapıyıldı. oyun çı-arıyıldı óle yāni. ēleniyleridi. (46) daha öncelerden ğoç geziydi.

- (47) hī ğoç, göyün gezerdi.

- (48) ē ba-a-ıma gelinci hī dēyi.

- (49) ğoç gezdirelirdi ğapı ğapı ondan sōna başörtü bālaşlarıdı, havlu bālaşlarıdı göyünü L bo fazına. göyünü süslelirdi, boyalıdı.

- (50) ğapı ğapı daşılunan gezellerdi. hem ça fırlıdı. dú fúnde. ondan sōra

- (51) ğına ça fırlıdı. ğınayá ça fırlıdı.

- (52) adet óleydi yán |.

- (53) göyün gezdirelirdi yó.

- (54) ğınada işde ğoç gezdirelirdi. ondan sōra ğapıya birikillerdi. sōna ğızæevine gidellerdi. ğızæevinde (55) ğınayı ğaldırıp gelenden sōna olan tarafında yemek verilirdi. ondan sora a-şam ēlence başladı.

- (56) ğapı aşdırdıdı gelirkene.

- (57) saat on ikide birde dāmat evine gelini getirillerdi. óle olurdu.

- (58) vaşşā ölüye ğaldırılar ğene onu ğene devam edeller.

- (59) yemek ikramı oluyú. önce cenāze a-ar. hatim iner, mevlüd iner. ondan sora yemek hazıllaşlar. (60) a-rabaşar getiriller. baş sālına geliller. hı ğonuş ğız iki □ún önce.

- (61) do fúnda mı? tabi önce süt gider, çorba gider. iki üç □ún içinde. ondan sōna āltınnan hediye gider.

- (62) yá-ın a-rabaşardan. omşulardan ondan sora altına bi tatlı ondan sōna üsdüne hediye ğollar. onu (63) ótürüller herada. su ğor, ekmek ğor. onu da melākeler gelsin diyerekden dē mi?

- (64) ğuran ğollar, ekmek ğorlar.

- (65) ğor-uç olmasın.

- (66) çocün bārına ekmek göl̄lar yāni.
- (67) şinci āzıma bi ğaranfıl getir. yemek yērke so ƒan yēdim. yá=laşamıyırım. ğusura ba=ma.
- (68) şey ol̄masın. şeytan yá=laşmasın diyerekden.
- (69) āFiyet ol̄sun.
- (70) şey dā bi =onu dā var.
- (71) şeytan yá=laşmasın çocün yánına diyerekden bārına ekmek göl̄lar.
- (72) şey =óylerde tıp bu ónceden yāni tıp ētimi inanılmaz =ótüymüş =óylerde. meselá =uļā ārıyān kişilere.
- (73) ğatran ğordu= ğuļāna çocün.
- (74) tere yá ƒinan.
- (75) =atran dókellerimiş. =uļāna yāni. bu ço= ço= ilginş bişey yān |.
- (76) anneni L sūdünü sa ƒar iççik duz atar içine dóküp damladırdı=. vaļļā bilmem işde eveli o ƒle dirdi ğayınnamız, (77) ğayınbabamız başğa innē ilaş mı varıdı ğızım? ğarın ārisına Filan çörēæotu yá ƒı damladırdı= āzına işde o. (78) ğırı= çı=ī ben yápardım ğoļunu bügerdim şóle. hī. ğırī çı=ī çekerdim ben. ğayınnam yápardı. ben yápardım. (79) yō= suynan Filan de ƒe. ğoļ çı=dın mı ben yērine şóle bükdün mü gelirdi. Janım onu bilen yápar. bilmēyen (80) nası yápaca=? hadi sen yáp bālım. hē işde ğırıldı çı=dım mı ğırı=çıyí saraļlar, çı=ī çekeller bóle yērine gelir.
- (81) İo=usa ğadına işde gendi dō gendimiz d'n ƒum yápardı=. dışarı çı=mazdı= ki hiç. işde nērde □órerdik (82) ebeyi, to=duru, ilacı? o işde çocu= d'n ƒuncu yāni bārına ekmek ğordu=. dışarı Filan çı=acānda şeytan (83) yá=laşmasın dēyi. ondan sōna...
- (84) meselá işşı= söndürme var. =ır= □ún. esgi ölü ölmez.
- (85) hī •lü •lünce. onu iyi diyirik de ba=dıļ inaç bu diyi. onu L ƒle bişeyi yo ƒumuş diyi. bu be Li şeyæēdiyi. (86) •len oļdum mü ğır= □ún işşını söndürmez yá=ardı=.
- (87) şimdi geşen beşæaļtı yıļ önce dedem öldü. emmim öldü. işşı açıyólar. ben işde =apatsam hindi yānış (88) ānaşılır diyi =apatmıyóm.
- (89) babanne L açıyıdı.
- (90) babannem açıyó varyá saşma bişey. burda yāni =abirde ne aļā=a.
- (91) hī aydını= ossun.
- (92) ğır= □ún geli giderimiş adam. ğabiri açı= oļurumuş. işşı= söndüm mü döner giderimiş . yāni zabāca= (93) işşı= yānar. zabānan.
- (94) evi L çatısını L kenarında dururmuş.

- ⁽⁹⁵⁾ hī geli giderimiş yāni.
- ⁽⁹⁶⁾ hā a[⊥]rabağara vèriller.
- ⁽⁹⁷⁾ hindi vèrmiyeler guzum da eveli vèrilirdi tābi sırtından çı—anı. fu—areye, o ^La, bu ^La vèrilirdi hindi gidip ⁽⁹⁸⁾ da—ım alıp onu hayrına vèrisin.
- ⁽⁹⁹⁾ bi de şu [⊥]onu var esg[⊥] retmenner dā fazla şeydi. isderse ^L o [⊥]onuyú şèæyapağım.
- ⁽¹⁰⁰⁾ hā dó [⊥]eller gızım dayá[⊥] atağğardı. ç'n [⊥]u[⊥]arı ^L üzrine vurunca. eline vurunca elini patğadığğar. gān ü [⊥]üdüdü. ⁽¹⁰¹⁾ óle vuruğğardı. hindi óretmenner bunnara yèl esdirmiyi. hindi o mu var? dayá[⊥] dèyi eme yárar •ldürüllerdi ⁽¹⁰¹⁾ bizim ço [⊥]u[⊥]arımızı.
- ⁽¹⁰²⁾ dedem basğına gitmiş.
- ⁽¹⁰³⁾ gızdı. gayınnam gayınbabam giderdi. niye dó [⊥]úyü ^L? [⊥]le èdiyi ^L diyi ètmedik gomazğardı. işde gızışdı ⁽¹⁰⁴⁾ mı dó [⊥]erdi. hindi dayá[⊥] mı var çocu[⊥]ara? hiç öteæt diyen yök. hıı hocayı dóveller vağğā. bi tek öteæt diyen yo[⊥].

YERİ : KADINHANI/Kabacalı Köyü

ANLATAN : Fadimana YAŞAR

YAŞI : 51

KONU : Karışık

(¹) yáv şehirde meselá *ekrem* ba L-a ğız *fadimana* dèyi ba Farsa ben efendim dèmiyrim eller gibi. sa=lamam. (²) ey ne diyi L diyrim. ey. burdayí= . yáv ben burda ğonuşuyru= da ses şey ses ānaşılmiyí dèyi ondan *osman*. (³) misāfir var da ses yapıyı dèyi çekdim. e ne bāriyí L? sākın gel no F oldu? ānne filan dè. bi sākın gel. ne bāriyí L?

- (⁴) hoşgeldi L iz yáv.

- (⁵) benim adım *fadimana yaşar*.

- (⁶) hoşgeldi L iz abla.

- (⁷) *sāliyá* yengeyi L yè Feni o.

- (⁸) óle?

- (⁹) hā =óylütölu.

- (¹⁰) elli bir yaşındayım. elli bir yaşındayım. dört tâne. ikisi erkek, ikisi ğız. ikisini evlendirdim. hā (¹¹) üçünü. iki ğız hā dur dur ğāri. ğızınan bi *elife* onu evlendirdim. bayramlıyá vèrdim birini. (¹²) *zēynep*. bu *osmanı* everdim. ondon sōna. gelin yánımda. gelini L =ókü şey, neyd F? *mersin*. *mersinden* (¹³) geTirdik gelini.

- (¹⁴) vaļa dú F un iyi geŞdi. işde gendi aramızda bi da—ım sorunlar oldu yá onları da çöze çöze çöze.

- (¹⁵) onları laf ètme. nasıl oluyor?

- (¹⁶) yáv meselá dèyrim. yá sorun da de Fel ğoyá. hazār oranı L =últürüynen bizim =últürümüz ayrı (¹⁷) ğuzum. şim meselá *m Fersin ğonyá* biz bu tarafıyı=. hā o

tarafi be sa^La soruyrum. *mersinnen* benim ⁽¹⁸⁾ b^Δra bir olur mu? hah seni ^L
^Löyü ^Lünen de beni ki far^Lı olur. o yáni o sebeblerden dëyrim. yáni başğa ⁽¹⁹⁾ bi
 sebebi yo^L da. yó yó farğlı bişey istemediler. yázzı^L. biz gendimiz ne yápdıysa^L.
 ba ^La his zorlu^L ⁽²⁰⁾ goşmadılar yávrucum. biz ne ise ne a^Lıtın, a—çe biz iki başını da
 biz □órdük biz getirdik. her şeyinen ⁽²¹⁾ biz ğabu^Lllendik. yáv onnar óle yáplımyı da
 bizim aççik a^Ldımız taraf maddi durum ğısaydı. maddi durumü ⁽²²⁾ ğısa o^Luncu biz de
 vardı^L. □órdük. beyendik. yáni ben bi ğıTdim, ba—dım. ondon sönacım eve geldim.
⁽²³⁾ ço^Lcüma dëdim. ben be fëndim ammā. sen □órme ^L far^Lı. dë mi? ha □ótürdüm.
 □ósterTdim. o da ⁽²⁴⁾ dëdi. dıřarıyá çı^Lı^L. nası yávrum? dëdim. tamam bize uygun
 anne o^Lşun dëdi yáni. bize uygun ⁽²⁵⁾ dëdi. biz de ēnseni a^Ldı^L. geldik. onnan işde. bi
 yüssük da—tı^L. gendi aramızda. ondon ⁽²⁶⁾ sönacım burayá a^Ldı^L, geldik. bi nişan
 yápdı^L. bi dú fún yápdı^L. óle baş □ózæ^LTtik. yo^L yo^L torunum. ⁽²⁷⁾ ğızlardan var.
 o^Lğandan yo— dëyrim yáv. ğızlardan iki birini ^L o^Lğı var. iki de birini ^L o^Lğı var. bundan
 dā ⁽²⁸⁾ yō—. yē ^Li do^Luz ayı^L gelin. o *ğadinanda*. ğızımı ^L biri. biri *báyramlı*da.
⁽²⁹⁾ oruca yápdım. yú—a yápdım. erişde, ma—arna, yú—a. ekmegæēdiyrik. yalı
^Lómbe çekiyrik. şu bizim ⁽³⁰⁾ ğadinannını ^L yöresine āyid. onnarı çekiyriĝ. onnarı
 yápdı^L. işde temizlik yapıyı ^L. içeri, dışarı. ⁽³¹⁾ gendi ^Le □óre bişeyler hazırıyı ^L.
⁽³²⁾ ğurban bā... şeker bayramına bir □ún eveli araFa □únden yáni araFa iki üş □úne
 ğa^Lla temizl^Lmi ⁽³³⁾ yapıyırım. ondon sōna arafa □únü yemek hazırıyırı—. ne o^Lursa.
 evimizi ^L şende. böre fidi, çöre fidi, ⁽³⁴⁾ tařıĝıydı. esgiden mısıрім vilan ço^L o^Lurdu
 ğızım. da şimdi yo^L. eveliden mısıрім vilan çoĝæo^Luyúdu.
⁽³⁵⁾ gel bunu da ğonuşdur sizi ^L orayá. gelinim o^Lur. hā *ğadinannı* o^Lur o da.
⁽³⁶⁾ óyle hindi tābi. hayır yáp yáp. ayran yáp gel de issinner. yávrum yáp yáp. ter^Lm
 deniřdirivër. hā tābi cānim. ⁽³⁷⁾ *mersinli* de. ço^Lcü *mersinde* yářamamıř ği. *mersinde*
 anasıyan babası yářamıjæammā gendi *ĝonyá* ⁽³⁸⁾ tarafında dōmuř, büyümüş. ālıřdı
 a^Lışdı, a^Lışdı. *ĝonyanı* ^L *ismil* ^Löyünden getirdik ğari biz bunu. ⁽³⁹⁾ hā *ismilden*
 getirdik. gendi *mersindeydi* de. yáni anası, babası, dedesi yáni hısım a—rabāsi
mersinde. ⁽⁴⁰⁾ *adana* taraFında. o taraFlardan da. gendileri annesiynen babasını ^L işi
ĝonyá, *ismilde* o^Ldü üçúru biz de ⁽⁴¹⁾ ordan. benim bacım aracı o^Ldu. onnan a^Ldı^L,
 geldik. □órucü úsü^L o^Ldu.
⁽⁴²⁾ temizlik yapıyriĝ. işde yemek hazı... sū bōrē ēdiyrik. tařı^L biřiriyrik. bayyá,
 yo furt çorbasi. ⁽⁴³⁾ yáv şehir hayátнан şimdi ^Löy hayátı. ben óle diyrim bu ^La bāzı.

gitseydik şehere. şehere gitseydik ⁽⁴⁴⁾ diyirim ben. daha rahat mı olurdu[⊥]? burası da inan ba—. şehere vèrmem. hah benim ğayınnam rahmetlik ⁽⁴⁵⁾ benim yánımda öldü gitdi. ğayınnam da ğayınbabam da. ikisine de ben ba—dım. ikisine de ben ⁽⁴⁶⁾ ba—dım. yknımda ğoļlarımnda can vèrdiler. öldüler yávrum ikisi de ba—. inan ba fã. hah tamam. ben ba—dım. ⁽⁴⁷⁾ ben ğadinanna giderdi. ğızı ğadinanda gelinidi. geldi miydi dıřarıyá otururdu ğayınnam. dèrdi ki ba ^La. burayı ⁽⁴⁸⁾ *istambiļa* vèrmem dèrdi ğadın. şimdi ben de óle diyirim. şe fere gidiyrim meselá . ğızı ^L yánına gidiyrim ⁽⁴⁹⁾ bayramlıyã. gendi [⊥]óyü ^L. burayı vèrmem sãkin. aļ abdesi ^Li ğıļ namazı ^Lı □úzelce. eviyi ^L işini temizl^T ^Li yáp. ⁽⁵⁰⁾ sa fã bişecik diyen var mı? içeriye gir. televizyonu ^Lu séyret. tesbí□ çek. ibaydeti ^Li yáp.

⁽⁵¹⁾ hã bahçe ^Le, bahçeynen ūraşırı[⊥] işde. maļlarımız var. çocuğlar maļların ūraşırı. işde ólan maļlara ⁽⁵²⁾ ba[⊥]ıyí. bu çocu[⊥] da o ^La yárdım édiyi. □úççúk ólan da ünüveste ğazandı bu sene. aļļæizin vèrise. ⁽⁵³⁾ liseyi bitirdi. ünüfuste ğazandı. maļlarımızı □údüp geliyi dışarda. hemi de bu çocü fã yárdımcı oļaca[⊥].

⁽⁵⁴⁾ bahçeye de işde tere, maruļ, ısbana[⊥], maydonus óle. domatés fidanı ekdim řorayá. de suyúm yó[⊥] bu ⁽⁵⁵⁾ sene. yá gendimize □óre bi yişillik. řóle ğopardaļım. yeme amaşlı. şeyden geliyi su. uza[⊥]dan ⁽⁵⁶⁾ geliyi de. bãzi a fır a[⊥]ıyí. enerjiye hemen çı[⊥]mıydı. o hidrofону da—dıļar biliyi? Fişe da—dı ^L ⁽⁵⁷⁾ mıydı maļları ^L o fúne Filan şey oļuyú. hı hı kendilinden geliyi, a—ıyí. bura iki kere de doļu yáğdı ⁽⁵⁸⁾ burayá bize. doļu vurdu burayı. iki kere doļu yáğdı ğuzum. on sona □ózelidi Fidannarım Filan. ar—ayá ⁽⁵⁹⁾ da □óçürdüm de oļma egsem mi? egmesem mi? dèrkene hã iççik ekèyim dèdim ekdim. óle ğuzum óle.

⁽⁶⁰⁾ ğomşularımız iyi ğuzum. [⊥]óyümüzde bi hoca var. ondoæsona. hocaynan beraber aļtı, yèdi, sekiz ⁽⁶¹⁾ hãneyik biz. hã sen o ^Lu ^L ğızı mısı ^L? hã sekiz hãne Filanı— biz. bildim ğãri be ^LzeTtim yá. dèmek ⁽⁶²⁾ *sãļiyá* seni ^L teyze ^L mi? hã babayı ^L teyzesi seni ^L de teyze ^L oļmuş oļuyú. dè mi? biliyrim biliyrim. ⁽⁶³⁾ gelir giderik. □úlhana Filan giderim ben. şimdilik iyiyim geliniminen. gelinim aynı ⁽⁶⁴⁾ ğızım. ben bu ^La da aļır—ana dèdim ki. bu geldi bize. dú fúnú burda étdik. bunu aļdı[⊥] geldik biz. bunu ⁽⁶⁵⁾ aļdı[⊥] geldik. ba[⊥] ğızım ben seni ^L annen de aççı[⊥] da yáşı ufa[⊥]. on sekizi bitirip on do—uza girecek. ⁽⁶⁶⁾ ha dèdim ben seni ^L anne ^L gibi oļacam. anne ^Lden de üstün oļacam seni ^L dèdim. gerçekten de óleyik ğız. ⁽⁶⁷⁾ anne ğız gibiyik yáni. ğızlarım gelincik buruyá onnarnan bãriřır çirişırım. ba[⊥] bunnan hiç óle de fílik ba[⊥]. sãkin ⁽⁶⁸⁾

sākin. benim ó Lümde ar—amda dolanır gezer. hā benim ğayınnam da ğayınbabam da yánımdk (69) •ldü ğızım. ikisi de yánımda •ldü. hah tābi canım. meselá ben bu La bişey buyúrsam da ğarşılı= vèrmeSse (70) ba La. o ğarşılı= vèrmedi mi ben de süsüfürrüm. annadı L Lı? ğuzum. annayış annayış önemli burda. hah óle óle.

(71) āccik amca L si Lirli. amca L da si Lir. ba= gelişini oļunu L da □órdü L. hā oļu da babası La çekmiş. (72) ar—ada su doļdurdü Luzu bilmiyrim ğız. ben bunnar geldi yá. baba L mısāfir geldi dèyinci hidroFonu (73) çekdim. annē sen Filan mı çekdi L? dè. kibar kibar ğonuş dē mi? bu amca La da diyirim ba—. amca L diyirim. (74) ba— evļadları L mesełá evļadlarıyí L arasında hatā ğusur oļdu muydu. evļadları Lı yáni La ça fıır yáni La (75) otuTtur. ba= yávrum zúbeyir seni L ğusuru L şu. osmanım seni L ğusuru L şu. zèynebim seniki şu. elifem (76) seniki şu. geliniki ğızım seniki şu. sen ba fıırdı L zaman ğarşidan ters tepki alırsı L yávrum. cāhil ba—. şimdi ba— elli (77) bir yaşındayım dē mi? elli bir yaşına ğada[] ben bunu çekdim. ba— si Lirli hāli iyi □úñnerim de geŞdi. (78) =ótü anıļarım da oļmuşdur. geŞdi amma hep bendeydi. hep ben susdum. şimdi dōruyú ğonuşuyúm (79) ben. amca La da diyirim. ondan yáni ba— şimdi yáşı L atmış seniki. atmış bir oļdu bunu=ı. benim aramızda (80) on yáş var bunnan. onu L dèdi fıı gelini L ossun ğızı L ossun oļu L ossun o ğonuşma hitābı far=ı oļaca= ğuzum. (81) far=ı far=ı. sen çocú La nası yúmuşaf hareket éderse L o da sa La yúmuşaf hareket éder. hah sert vèirse L (82) hareketi sert alırsı L. e ben bóle dèd | mi? sen ço= mu biliyi L? dèyi. sākinige yánına oturuyrum ben bunu L. óle (83) a—ı vèiririm inan ba=. amma óle dē mi yávrum? hah hah óle óle. oļmaz oļmaz.

(84) vaļļa hindi hayátımdan memnunum ğuzum şú=úr.oļanı da everdim. o □úççük oļan da işde ünüvesteyi (85) o—ur aļļa izin vèirse. o La da diyirim. seni ğadınanna otutduruyúm git. zadı onu L da o—uyáni L zatı (86) ğonuşdü oļuyú. liseyi bitirdi. ünüve[]steyi o—unuyú. o da sen neyi o—uyúdu L? sen dèdiydi L. vaļļa o (87) da bişey dèdi yá. unuTtum vaļļa. o da işde dışardan o—uyú. óle işde. hay@tımız =óyü L hayátı bóle. ğayrı (88) orada şeherde yaşasa= mıydı? diyirim. iyi. bura baĝzen. yá amma bura çoĝæiyi sessizlik. sessizlik ço= iyi (89) baĝæinan. hī ğızım. óle óle.

(90) ğızım şimdi boşanmaļar da çoĝ arddı ba—. evelden niye? □órücü usuļüynen evleniliydi. ba— şu (91) çocuaf da □órücü usuļü evlendi ba—. sevmedi meselá. ğonuşmadı. dē mi? ne □ózel. bizæiki tāne ğız (92) gelin ètdik. ikisinde de şu o b•yüĝæoļana asgere gidecēnde vèrdik telefonu. asgere giderke. maļļarı L ó fıúne (93)

gidib de o—uyán oļana geen sene aldı— dā eline ęamaralı telefonu. hah yirm |æiki yaşında ba—. yē L⁽⁹⁴⁾ aldılar. o da anne telefon alı L. anne telefon alı L. anne telefon alı L. óle aldı. bu açik şey dir. sı—ar. ⁽⁹⁵⁾ adamı sı—ar. yáni sı—ar didi fim hanı yáni şey annama. meselá birisiynen Filan ęo. başıma bi iş ⁽⁹⁶⁾ getirecek dēr. şondan şundan ço= ęor=ar. iki ęız geli èTti. onu da óle. □órücü usulü. nişanniļarına ⁽⁹⁷⁾ bile □óstertmedi. hı hı inan yáļvara yáļvara ben □ósteTtirdim. óle ètdi. sı—ar dēdi fim yáni o, o şey. ha ha o ⁽⁹⁸⁾ ęonuda dutucu. yáni her şey benim dēdi fim ossun. elimde dutuyúm dēr. hı ęor=usundan ęor=usundan ⁽⁹⁹⁾ da hindi de orta yēr =óttü amma inan. ęızlar, ęızlar, ęızım. ba= var yá televizyonnan şu telefonnar, ⁽¹⁰⁰⁾ internetler milleti bozdu ęuzum. yápmaz yápmaz. benim ocu=ıļarım işde óle ba= meselá . hah ba= ⁽¹⁰¹⁾ bildim. ben adamı bi □órüşde bilirim. sen de flesi L ba—. yō yüzü Le ęarşı sólerim. hah hah burda var ⁽¹⁰²⁾ yá □úveş meselesi çoęæönemli. □úveç. yáļan oļmayaca= bi de □úvenece L, □úvenece L. annacı Lda—ı ⁽¹⁰³⁾ meselá sen ba fā □úvenece L. ha yáni □úvenmese L oļmaz ki. evlilikte bóle. evlilikte óle ęızım. oļanları da ⁽¹⁰⁴⁾ ęızları da sı=dı amca L. yáni □ózelce gelinæèTtik. bunu da □ózelce everdim. *işallah* ötekini de everrim. ā ⁽¹⁰⁵⁾ *işallah* āmin. yaşantımız bóle de. hindiJik ço= zor. bo fún benim *bayramlıdā* ęız da burdaydı. iki üç ⁽¹⁰⁶⁾ □ündür burda yátıyı da. geldiler bizde ólen ekmē yēdi, yēmē Filan yēdiler ęiTtiler. óle dēdim evlilik ⁽¹⁰⁷⁾ ço= b•yük bir sorumlulu= istiyi. ço= yáni aman her şeyi de ļay ļoy ļum geziyim, yēme, işme de fil ⁽¹⁰⁸⁾ ęızım. çō= büyük bi sorumlulu= evlilik. bo fúnnük, yárunnı= de fil ki ólesiye ęadar.

⁽¹⁰⁹⁾ ney? hı ço= alışıyılar. amma alışıyılar ęuzum. düzeni de dutuyılar. şimdi adamılar. şū =óy =óy civārında ⁽¹¹⁰⁾ *bayramlı*lar tekdir. alışmada, yēmede, giyinmede. dú fúnnerin | ósada bi gitse L çekse L dú fúnneri. yáni ⁽¹¹¹⁾ insanını=ıları. insanlardır da şimdi. m |safirperverlerdir de. inan óle óle. geldi fin üçürü sen de sa f'nı ęuzum.

YERİ : KADINHANI/Kamışlıözü Köyü
ANLATAN : Hasibe KİRAZ / Eşemen KAHRAMAN
YAŞI : 83/72
KONU : Karışık

⁽¹⁾ buraşıyım. ğuzu □údüydük, ğoyún □údüydük. ekin ğaşuruydu¹. işde óle óle gelip geçiydik. ó¹úzlernen ⁽²⁾ dúven sürüydük. işde ekmek yápacıyí¹ şey édeciyik diye işde óle □únnerim geçiydi.

⁽³⁾ eh dú ƒúnner mi? dú ƒúnnerde iki üş şaşvar filan édellerse bize işlik şaşvar şóle o ƒa sevine sevine ⁽⁴⁾ gelinæoşuydu¹. şō yásdı¹ları ƒ da iyice ¹ótüleri varıdı. bunnar hindi iyi. o ¹ótü ¹ótü yásdı¹lardan ⁽⁵⁾ do¹uz_on yásdı¹ aşıyşardı. aştımızda hasır vardı. hasır keçeydi. işde óle óle gelinæoşdu¹ giddik ğızım yá.

⁽⁶⁾ yèmek de işde çorba vuruyşardı, piláv dóküylerdi. piriç filan yo ƒudu da. bulğur pilávı bişirişlerdi. ⁽⁷⁾ tōĝa aşı bişirişlerdi. helva aşıyşardı. işde óle édişlerdi dú ƒúnneri filan da.

⁽⁸⁾ çı—ardıyşardı deve Filan yápişşardı. hī onnarna işde bi dú ƒún yápişşardı işde óle óle. işde óle.

⁽⁹⁾ daşımızdan desdişnen getiriydik. desdişnen desdişnen tek desdişnen. benim anam yo ƒudu. ƒsüzüdüüm, ⁽¹⁰⁾ yètimidim. bi tecik desdi yú¹lenirdim. tē ğuyú da épéyce bi araşıyđı. o desdiş ƒ ordan daşımşla yú¹lenirdim, ⁽¹¹⁾ getiridim. onu da gelirke, gelirke bi odaşarı ƒ tuvaleti varıdı bi. o tuvaleti ƒ ğapısına o desdiş yóruşurdum. ⁽¹²⁾ desdini ƒ □ótünü orayá ğoyúm dërke hadi desdiş de ğırırıyđım. işde óle óle □únüm geşđi

ğızım benim. ⁽¹³⁾ sōna da anam •ldü babam •ldü yétim ğaldım işde. yétim gelinæođdum. de işde çille geleli de ūraşırım. ⁽¹⁴⁾ hindi de dizlerim dutmuyú. burağarım dutmuyú. ameleyát oğdum iki.

- ⁽¹⁵⁾ a—rabamız, a—rabamız. a—rabamız ğuzum. hağamı ^L oğuydu. óle mināsip □órdüler vérdiler işde.

- ⁽¹⁶⁾ eveli □órüşme mi varıdı?

- ⁽¹⁷⁾ vā □órüşme Filan yo[⊥]. ben varmam Filan dirse ^L ana ^L, baba ^L dó ferdi bizi. nası oğur da sen varma ^L bizim ⁽¹⁸⁾ vérd[⊥]miz yere dèyi? yá.

- ⁽¹⁹⁾ o—uma varıdı da ğocamanıdım. o—uda sağdı[⊥], fretmenlerin geldi finde. hiç onu da o—uyamadım. ⁽²⁰⁾ o—uyamadım. bi sene giddim. biliyirim ā yí b yi de duTturamıyım.

- ⁽²¹⁾ ben o—udum yáv.

- ⁽²²⁾ bu o—umuş bu bitir.

- ⁽²³⁾ óle diyirim ğuranı sōnadán belledim de óle canım sı—ııyı *hasiběæabla*. o zaman—ı şeyler ši firlerimi ^L ⁽²⁴⁾ hepsi a[⊥]ımda duruyú va. va ğız dur hele ğız aman.

⁽²⁵⁾ atam! cepelerde biræeldi ^L,

⁽²⁶⁾ gendini yúrda verdi ^L.

⁽²⁷⁾ □ósü ^L *túr*[⊥]ıú[⊥] içinde,

⁽²⁸⁾ sınırlarda sen geldi ^L.

⁽²⁹⁾ □úvenæođan bir başdı ^L,

⁽³⁰⁾ aşılmaz dālar aşdı ^L.

⁽³¹⁾ yúrd için *rus* için

⁽³²⁾ ğahramanca savaşdı ^L.

⁽³³⁾ ğarđar içinde yátđı ^L,

⁽³⁴⁾ yúrtdan düşmanæatdı ^L.

⁽³⁵⁾ atam yo[⊥]ıúğæi içinde,

⁽³⁶⁾ bir mir millet yáratdı ^L.

⁽³⁷⁾ atam atam sen *ata*,

⁽³⁸⁾ atam sen şan *ata*.

⁽³⁹⁾ devrimlere nur oğdu ^L.

⁽⁴⁰⁾ *túr*[⊥]ıú ^L fún ğalbinde,

⁽⁴¹⁾ o—şanan u furæođdu ^L.

(42) atam. orayá giremiyecem.

(43) a¹deniz yi firmi a¹tı a fustos gece sabaha ¹arşı

(44) topları L celik āzı ça¹ldı bir húcüm marşı

(45) •lüm bu •lüm besdesi içinde yandı dā¹lar

(46) yandı süberler eridi a¹tæüst oldu

(47) demiræā¹lar fırtınadan yeledi,

(48) ıldırım¹dan ganad¹lı yüz bi L¹lerce at¹lı

(49) ıldırı... oray¹ bilemiyecem. bi de.

(50) yólculu¹

(51) gezdim dā¹lar başında

(52) su işdim çamæā¹ju¹dan

(53) hızımradı rúzgarı

(54) □ónnüm baharæiçinde

(55) atımın ayá¹ları,

(56) papatyá¹lar içinde

(57) zümrüdden yeşillikden

(58) yú¹seddi ¹anadımı

(59) yólumdan úveyikler

(60) úrkúddü gıræatımı

(61) bazar şen diyárda

(62) bülbül dinleyip geŞdim.

(63) meyva yüklü da¹llardan

(64) başımı eyip geŞdim.

- (65) mesel ne biyim bek biliydim hindi hiç yo¹ guzum gáfam... yo¹ ordan burdan birki bişey var. diyemiyecem (66) guzum va¹llā yo¹ var da yo¹.

- (67) mesel ne bilëyim? ne bilëyim? nası mesel isdiyi L? onnar olur mu ne bilëyim? ne bilëyim?

- (68) eveli bi geçi varımış. üç õlā varımış. geçi giderimiş, gırlarda yáyılır gelirmiş. çocu¹larını içeri (69) gápadır, giderimiş, gelirmiş:

- (70) āzımınan ot getirdim □ξsümünen süd getirdim açın yávr¹larım gápıyí

- (71) dirimiş açallarmış. bir □ún canavar demiş ki nası açdırıyí L ğapıyí? bóle diyirim demiş:
- (72) āzımınan ot getiririm □ξsümünen süd getiririm açın yávrΔlarım diyirim
- (73) onnar da açıyılar demiş. canavar gelmiş ğapıyá.
- (74) āzımınan ot getirdim □ξsümünen süd getirdim açın yávrΔlarım ğapıyí
- (75) ğapıyí aşmışlar. hepsini yemiş, bi tec_T şorayá sa=lanmış. anası gelmiş hanı ğuzum ğardaşları L? bóle (76) bóle canavar yedi. bi çu=ur ğazmış içine bi ataş yá=mış. üsdüne bi hasıræaşmış. canavarı dayvet etmiş. (77) canavar gelmiş. geş şura yó—arı geş, yó—arı geş. ataşı L içine düşmüş. geçi oynarımış ğāri.
- (78) amanı L yándım dēr misi L? burnu bāllı ōlā=larımı yēr misi L?
- (79) dēyi oynarımış geçi. bu işde ğuzum. vaļļā bilmiyrim. dā ço=dur vardır da benim a=lım... yo= ğızım (80) vaļļā a=lım yo= da bek pişmānim. ben ğuramı niyē_evelden örenmedim? dēyi óle pişmanım. (81) hindi ğaFamda dururdu. hindi nedecēdim? o ši fırlar ba La nēy yarıyaca= işde óleydi ğuzum.
- (82) nērelerden geldi L hanim ğız sen bura? nēreden dēdi L? avşarlı mı? avşarlı ba La iyice yá=laşdı L. benim (83) anam ordanımışmış ğuzum da va—dında. anā fov ğır= yedililer benim ğızın nişan ğodu yēr ğız.
- (84) ünzüleni L?
- (85) ünzü zübüdeni L ğır= yedilerden.
- (86) sen misi L yó Lsa ğızım gelin ğızımız?
- (87) ğır= yedilerden nişan ğodu= ğıdım biz torunuma.
- (88) hoca ney ğız?
- (89) hoca hoca.
- (90) herifi L adı a=lıma gelmiyi.
- (91) babası hoca ğızı L. ğır= yedilerden.
- (92) ğız adı ná herifi L? yásin mi? yásin hoca mı? ney babası yásin hoca mı?
- (93) ney yásin de fe ğız. yásin de fe yá ne bilēyim vaļļā ben bilmiyrim.
- (94) şeyde oturuyú şo yándā to—iler var yk.
- (95) ğızı L adı hatice.
- (96) ğız şey hocası dināyet hocası gelin ğız. o=urmuş yá.
- (97) ğağaba=larımış Janım ğır= yediler de hanı ço— emmi dayı diyen gibi. ğonyáda mı oturuy Luz siz?
- (98) ğadınamı L nēresinde oturuynuz? ğarağayá şey benim ğayınımğilden yáni.

- (99) ossun ğızım. hindicik bizim benim torunumu L biri de iki úş □ún oļuyú şey oļmuş aman diploma (100) vèrmişler. bişey yapmış. tören mi yapmışlar?
- (101) şey yáv ta^La atıylar yá.
- (102) tören yapmışlar tören de.
- (103) benim torunumu L biri de óretmen.
- (104) neydi hele? mill þæ fitim şo şeyin oļacāmiş.
- (105) vaļļā bilmiyrim ki oļuyú.
- (106) mill þæ fitimde çalıřacāmiş. şeyi oymuş. hī ora mēzunu oļacāmiş mill þæ fitime.
- (107) ben o—uyáydım başba^Lan oļurdum.
- (108) bu bēk bi a—ıļı bek a—ıļı. bek a—ıļıydı amma yèrine düşmeyinci a—ı gafa ğaļmıyí ğızım.

YERİ : KADINHANI/Karahisarlı Köyü

ANLATAN : Ayşe Gönen/Kezban Gönen

YAŞI : 78/53

KONU : Karışık

- (1) bizim *vesileni* L gızı. yāv bişeyler soracāmiş.
- (2) ço^l yaşa ömrü L çoæossun.
- (3) hoşgeldi L.
- (4) *vesileni* L gızı mı gi?
- (5) benziyi L gız anne L^e gız. yō ba^lım vaļļā benziyi L gızım.
- (6) gızım hoşgeldi L. sen kimsi L?
- (7) *āyselī* L bacısını L.
- (8) bacısını L gızıymış.
- (9) benim bacımı L gızı bacımı L.
- (10) bacıyı L gızı mı?
- (11) ben ānatdım. dede Læānatsın.
- (12) hanı şey geldiği yā *sinan* geldiği de ānat dediydi yā. dede L guļā duymuyú.
- (13) hele onu Şekdirecē? *mūsa*.
- (14) do^lsan hā do^lsan.
- (15) siz de ğonuşdū mu?
- (16) yō yō yaşlılar.
- (17) i Fiyim vaļļā işde burda oturuyrum işde ^lóy yerinde.

- (18) mesel bilmez, gøyún □úderdi.
- (19) mesel bilmez de esgilerden ānadır. esgilerden bi ānat bi gøyún □útdü ƒü Lü filan ānat bi.
- (20) esgilerden burda hiş bişécik yo ƒudu. orānan ekin işliyidik. oranan ekin işliyidik.
- (21) ben ne ānadyım guzum da? bēş çocūm var. adım *ayşe* □ónen. yétmiş sekiz. beş. üş gız, iki oļan. (22) evlendi. bizim dú ƒúnnerimiz aļ duġānanæoļdu. benim gızlarım, gelinlerim aļ duġa┘. hī hepisi. ben (23) ürüyámda □órdüm de. tēl duġa┘lı gelini. çencērede yányı. tēl duġa┘lı hī tēl eli, yüzü açı┘ gelin. (24) benim gızlarım da aļ duġānan geldi, gelinnerim de aļ duġānan geldi. uzadıvır ayá┘ları Lı. ayá┘ları Lı (25) uzat. uzat uzat. *maşşallah maşşallah*.
- (26) gōcāman apaļ duġaġæoļur. örteller.
- (27) āynı şey gibi.
- (28) ġırap ġırap
- (29) sofrā ƒaļtı gibi. gōcaman ş•le ġırmızı.
- (30) yüzü ġapaļı oļur.
- (31) hoturafı var. getirim de ba┘ā?
- (32) getir ġı da hā getir. üş □ún dú ƒún oļu◀r. üş □ún yú—a ēderdik. üş □ún de daġıļ çalınırđı. aļtıæún. (33) dāvetlerde yú—a yēnirdi guzum. dāvetlerde ekmek. üş □ún yú—a ēderdik, üş □ún de daġıļ çalınırđı (34) aļtı □ún. hindi bir □únde saļonda oļuyú. bir □ún daġıļ çaldırıyār. ģleydi. esgi esgiden. elimizinen (35) arpa yóļuydu┘. orānan yóļuydu┘. ondan sōna hindi ne var? demir □óruyú. her şeyi demir □óruyú. (36) inē elimizinen sa ƒıydı┘. ayá┘larımızı çınnayá çınnayá yarıļa yarıļa. yá óleydi.
- (37) bamyá çorbası, piriş piláv, buļġur pilávı, ondan sōna yārma çorbası ondan sōna helva oļurdu. (38) ġadef hindi çı┘dı. b•rek onnar oļur. sütlü dókerdik, sarma sarardı┘. hindi sarma vilan ┘a┘dı, sütlü (39) ┘a┘dı. hepisi ġoļayļaşdı.
- (40) ba┘ bóle. oļu da, ġızı da, hep bóle geldik biz. ben de bóle geldim. ġapaļı bóle ba—.
- (41) bu L_a aļ duġa┘ bu L_a dēller işde.
- (42) şaļvarlı aļtı. hī şey hī şey óle. ƒncecik ġırap yáni bu. óle hī rengi óle. açıyār canım gelin inerke (43) açıyār şóle. a┘şam bey ġatıyār. dāmat gendi bōzuyú bunu.
- (44) sen babanneye sor sen.
- (45) kerpıjæevde oturuydu┘. on beş □únden on beş □úne bi duġar suġuydu┘.
- (46) gelin bu.

- (47) ekmē èTti miydi oca[⊥] sufanıydı. hindi oca[⊥] vilan sufanır mı? seneden seneye bi oca[⊥] sufuyılar. (48) ekmē èTti miydi çayınan ocā sufardı[⊥] □úmüş gibi. topra[⊥] evde oturuydu[⊥]. hindi ne var? betonda (49) oturuyılar □ózelcene.
- (50) amca[⊥] göyün □údüydü. onæiki yaşında başlamışımış çobancılığı fa. da hasdaıandı.
- (51) □úççük bişey varıdı da bitirdiler. yédiler.
- (52) □úççük çalı öteki de eşki. bi tek dā var da. dadlı dadlı aı ye.
- (53) eşki de fil *fatma*.
- (54) eşki dē.
- (55) hıh nene laFæèt gāri hıh.
- (56) Tşde ben de evæişini □órerdim. atæarabaynan çamı, topra[⊥] getirdim. çamı garardım. duşarları (57) suşardım. dama ma[⊥]at yátırdım. hindi dē hindi deyze[⊥] hasdaıandı ba[⊥] eli ay® titiriyi.
- (58) gayınnam hī.
- (59) hindi hasdaıandım bóle işde ba[⊥]sāne ellerim uçup gidiyi. Şō[⊥] çalışdım ço[⊥]. çapkyá giderdim (60) yáyá[⊥]. te *cemāli* [⊥] çitlik var. tē orayá yáyá[⊥]. āşam gel, zabah git. āşam gel, zabah git. ne bēm (61) bayá bi sa fat anca varısı [⊥] yáyá[⊥] hazār.
- (62) çamaşırı elimizde yí—ıydı[⊥]. hindi ne var? demir yí—ıyí. gece [⊥]a[⊥]ıydım ekme fi édiydim. şafānan (63) çapkyá gidiydim. inek sa fıydım. hindi demir sa fıyí. hindi her şey gölayıladı.
- (64) hindi her şey gölay. oturdün yerde her iş □órülüyü.
- (65) oturdu fun yerde □órülüyü.
- (66) benim gızım y®*semin* mi? vā o ço[⊥] gonusur. hī.
- (67) hī hī o.
- (68) b•yük bek gonusmaz da o bek gonusur.
- (69) o gonusur bek gonusuræo
- (70) dün burdaydı. habarı [⊥] oıaydı gelirdi.
- (71) işde başga ne laFæèdiyim hay yávrum? işde. *hidırèlleze* gitmezzik □únah dèyi. yō yō □únah dèyi (72) hidırèlleze hiç çı[⊥]mazzı[⊥]. ne yapaım? evde otururdu[⊥] işde. hī gurban kesiyrik, ibādet édiyrik, (73) orucumuzu dutuydu[⊥] işde óle óle. ne laFæèdiyim başga?

(74) ne bəm? esgi işde aynı bamyá çorbası, tōğa çorbası, bŊrek, sütlü. sütlü pirinci içine ğatarsı L südü (75) ğaynadırsı L pirinci de ğatarsı L o ğoyúŷur. ğoyúŷdú ŷóle ŷeye kepçeye yápişdı mıydı sahanara (76) dókersi L. sütlü oŷur. yá.

- (77) ben ne ānadiyım da? benim adım *keziban*. elli üç. benim iki ğız bi ōŷan. işde ğızŷar gelinæoŷdu. (78) ōŷanı da işde everdim. gelinim bu. gelinim bu. yō hī gitdi o da gitdi. *sivasda o. yŕemin ğadinanda*. (79) hoca. ne oŷacaŷ? gelinimiz ŷey *sūriyeli*. o da annesi. bu da ğardeşi. biliyi biliyi. anniyí. ne bəm ben? (80) *ğadinandaymıŷ* işde.

- (81) *aŷŷah* tarafından buŷurduŷ işde.

- (82) *fadimanæabam* benim □ōrümce □ōrmüş. biz de zatŷ ŷū ğomşumuzu L dú ŷünü oŷdu. dú ŷünde □ōrdüydük (83) de. *fadimana* haŷa L dēdi. *sūriyeli* varmıŷ burda dēdi. biz de hazār bunnar bizi bilmiyi, biz bunu. (84) ne var yá ne nası girip nası aŷacaŷ? ğāri bunnarı L yá—inında ğāri bizim ŷōylülerden bizi tanıyānnardan (85) bi aŷraba orda. biz de ğāri haŷası da óle dēyinci *sūriyeli* yānindā adam da tāriFæedinci gidelim (86) bāŷım. bi ba—aŷım dēdik. gitdik işde nāsibimiş. vaŷŷā. *ğadinandaŷar*. *ğadinandā* aynı biz *ğadinandan* (87) gelinæaŷmıŷ gibi hiç yābancılıŷ çekmedik yāni. *türkçeyi* de bu biliyi sāte. bunnar bilse de az. annesi (88) yāzzıŷ az. ōrenir de yāni üsdüne düsse L herkeşi L gendi dili yāni. hindi hī yeŷi do ŷum yápdı. hī ğızımız (89) var. *keziban*. benim adım. var var yāv. ğoyma mı? aynı biz gibi var. hī. bunnar yāni biz gibi óle (90) *fatma ayşe* bek ğoymuŷŷar. *ayşe mayşe* neysē. bunnarıŷı da hep *muhammet* neyse ne bəm baŷ (91) bu ğızı L adı *şeyma*, biziki *ēle*, ōteki bacısını L adı •*le*, bi bacısı var *fatma*. yāni hı hepæo—unan (92) yāni óle o—unmadıŷ de ŷil. hī iyi. hī iyiyik nemmen. *aŷŷaha* ŷükür. yō hiç zorŷanmıyí.

- (93) hiç zorŷanmıyí.

- (94) aŷıŷdı ğāri.

- (95) adetimizde ne var da? aynı evi L içindeyik işde. yāni óle ğır, yāban fazŷa iş oŷmayıncı evimizi L (96) işi. işde beşæaŷtı inek var. babası var, ōŷan var. ba—ıyŷar. yāni zorŷanacaŷ bi iş yoŷ. pancar (97) ekiyi L el çapa. hā yēmekler yāpiyí cam. bu gendi ŷeyini yāpiyí, biz gendi ŷeyimizi. yá ne oŷursa (98) ğarıŷıŷı yiyirik. hī var canım var.

- (99) çoŷ □úzel yēmekleri var bunnarı L.

- (100) bunnarı L yēmekleri ne bəm ben? ānad *eŷā*. yāpiyŷar tevir tūŷür. bunnāŷı de ŷişik.

- (101) *pancar tancar* yāpiyŷar. tābi canım.

- (102) hī maǵzemelerden de bunnar de şişik yápyı́ yáni. ismi de şişik. aǵıdı= yáv. yáni hep et túrlü bunnarınkı (103) iççik. etli gidiyi.
- (104) neyse bitirdi L ğayrı anne L nası? şeker şeker.
- (105) anneyinkide mi □ózüne vurdu. sen evli dēsin dē mi? bekársı L. =aç yáşında bu?
- (106) *muradınan* yáşıt bu. óretmen oǵuyú *māřaǵǵah* ğāri.
- (107) *aysel* yēngeyi L dú řúnde □órdüydük yá hazār épéy oǵdu.
- (108) dört sene oǵdu.
- (109) ğoca ğoca oǵdu *mařaǵǵah*.
- (110) geliyeler geliyeler burdaǵardı āřam.
- (111) hanğı =óyleri gezdi L? kim kiminen geziyi L sen?
- (112) annesi ço= □úzel. benden □úççük annesi. varmı dā gezecek?
- (113) var mı dā? ço= seǵam sóğle anne Le.
- (114) hindi yárin mı gidece L oraǵara da ğāri?
- (115) babayı L işi ne?

YERİ : KADINHANI/Karaseviç Köyü

ANLATAN : Zübeyde ÇALI

YAŞI : 70

KONU : Karışık

(1) kimsi L sen burağı mısı L? hā kimi L? ğız *enver şahini* L torunu hangısını L ğızısı L sen ğız? maşşallah (2) maşşallah geh. dizlerim dutmuyüæay ğuzum.

(3) adı L ne seni L ğızım? hı? ben dedeyi L ar=adaşyım. evet. nerde? iyi. iyi ğızım iyi *fatma* iyi.

(4) ana La, şeye hepisine çō= ço= selam sfle ebe Le, dede Le. ğonuşaca— hadi. *zübeyde çalı*. yêtmiş (5) yâşımdayım. dört çocūm var. on, on bir de torunum var. ğızæoġlan d•rdü ğız, de mi? bir (6) bunu L var, bi de öteki oġlanı L var iki. iki de *mevranı* L var dörd. bi de *semranı* L var altı. altı (7) oġlan altı da ğız mı oġuyú? yō. bi *fadimana*, *semra*, şey *ayşe* üç. üç de çiz altı. altı oġlan oġuyú, (8) ğız oġuyú. hī burağıyız ğuzum.

(9) vaļļā dú ƒúnümüz ne bilèyim? işde bi cin□án dú ƒünü oldu o zamannar. üş gün oldu hī. üş gün (10) dú ƒúnümüz oldu. işde bi yátağæörtü bi keçe onnan geldik. gelinnik Filan nêrde □órelim? yáv. (11) ğadifēdi. ğadiFeden aynı bóle □úduk şavļar giyerdik. bi de yú Lüm varıdı. bi de yún basmam (12) varıdı. üş dene da=ımım varıdı. da=ım dêrdik o L-a. işde onnarnan geldik.

(13) iş oļara=dan iş Şo=. ekin işledik, harman ğaldırdı=, ğoyún sādκ=, ğoyúna ba=dı=, inek sādı=. (14) bosdanæekdik, zebzæekdik. her şey oļdu. óğlum işde ayrı, ben de burda ayrıyım. yκ vaļļā (15) hiş bi iş yápdımız yo= hindi. yiyip içip yátıyırı=. iş □órdü ƒümüz yo=. □óremiyrik. □óreciyik (16) de □óremiyrik.

(17) hazırı= Filan da yápmadı=. gelini L körpe çocū var, iki ayı=, ğızımız yè Li oldu. ándan sōna (18) işde ben de geçen sene oruş dutamadım. ürem yükselivêrmiş. sa ƒñļ. her ıf de zāte hasda. ğanser (19) hasdası. o da şey ilaca miļaca girdi. o da dèdim şeyde. =af ayá=ları şişiyi, =af elleri şişiyi. o da (20) óğle hasda. ben de dutamadım geçen sene o da dutamadı. bu sene dutuyúm diyrim amma (21) dutabilecem amma dutamayacam bilmiyrim. anne L m△staFanı L ğarısı óğlem mi? şeker hasdası (22) dutamiyi. maşşallah o dā geç yáv deļānnı daha. hā şeker hasdası ben de var. şeker var, ğalp var.

(23) baba L emekli oldu mu ğızım? baba L emekli oldu mu? iyi. yō bilmiyrim yáv. tabi annadır. (24) enver dede L.

(25) vaļļā benim seni L onnarı Filan ānamıyrim. bu sene ğuļāmıarım da az duyúyú. ğayınnanı L (26) yánına geldim. yi ƒirmi beş sene durdu= ğayınnaynan, ğayınbabaynan. •ldüler. onnar •ldüler. (27) ondan sōna óğle işde ğurtuļdu=. ğayınbabaynan bek geçinmedik ğayınnaynan bek oæadar (28) dē de. ğayınbabaynan geçinmedik. ğayınbaba şōnū_orayá şey ètdiyse L niye üsd_üsde ğoydu L? (29) dèdi. o L-a ğahriddi. şo ayκ=abıar orda ne duruyú? dèdi. o L-a şeyæèddi. çe L-esi işde durmadı. (30) ğayınna L ondan accik şóğle şeyidi. başğa ne diyim?

(31) oļannar amān óğlan iki aydır, üçæaydır gelmiyi. ğızlar geliyi işde. ğızlar geçen haFda (32) burdaıardı. evleri boyadı=. hī gelinim. torunum da bu □úççük torun. sen ğartaıdı L ay ğuzum. (33) bu da ğartaıdı dē mi? dā hī oturuyru= bunnarı L içinde.

(34) çocu=ıar geliyi. arafa □únü geliyler işde. arafadan bir □ún sōna geliyler. ğızlar sōna geliyi. (35) óğlanıar arafaæúnü geliyi. nó ƒúrecek? yiyecek, içecek dèmiş.

◌ómbedir çekiyrik. ekmǎǎǎdiyrik. ⁽³⁶⁾ yú◌a édiyrik her sene bu sene étmedik. ha sōna işde bişmişlerden bişiriyrik. ne buḷabilirsek ⁽³⁷⁾ ondan. işde ne dēyim başğa?

⁽³⁸⁾ bilirik. arabaşı zāti bi tek arabaşı biliyrik. tavūnan dóker◌k dem mi? ham◌rnan, tavīnan ⁽³⁹⁾ dókerik. *bamyá* bişirrik, yápra◌ sararı◌, iḷāna sararı◌ bayramḷarda. müsa fīt zamannarda. neyse ⁽⁴⁰⁾ ne buḷabilirsek evde ne şeyse onu bişirrik.

⁽⁴¹⁾ dú fūnde dē eveli bizim dú fūnnerde şeyidi. böregǎǎǎderdik fazḷaca. *su bōrē*. hindi étmiyeler ⁽⁴²⁾ ğkri. iki piláv . piriş pilávı, biri buḷgur pilávı. sāna iki de çorba. bi yo furt çorbası bi dē bamyá ⁽⁴³⁾ çorbası bişiriyler hindi. bi dadḷı goyufuruyḷar. onnan yása◌ savıyḷar. bizim bunnarı ◌ ⁽⁴⁴⁾ dúnnerinde Filan da biz temelli şeyǎǎǎdiydik. bōrǎǎǎdiydik. onnara aynı onnarı étdik. ⁽⁴⁵⁾ bōrē de étdik. hī.

⁽⁴⁶⁾ hī oturuyrú◌, yátıyrı◌. başğa neǎ ḷş ◌órec◌k de? ◌órec◌k de ◌óremiyrik. vā arabaynan ⁽⁴⁷⁾ sap getirid◌k, dúven sürerd◌k, atḷarınan ó◌úzlerinēn. ó◌úzleri ◌ ◌ótüne yáḷa◌ dutardı◌. ekini ◌ ⁽⁴⁸⁾ içine sıçırmazdı◌. şeyi ◌ içine. sapı ◌ içine. dōve toḷlayıvrıdı ó◌úzü ◌ şeyi, fişğısı. ⁽⁴⁹⁾ atı içine sıçardı, ó◌úzüküne yáḷa◌ dutardı◌. ne dēyi? ē işde óğle onnarı dēmiş sürēdik, sav◌rıdı◌ ⁽⁵⁰⁾ ğocaman tınas éderdik. onnarı bi de sav◌rıdı◌, getiridik burayá. samanı samanına atardı◌. ⁽⁵¹⁾ saçğısını, evini eve ğordu◌. vaḷḷā ğō ḷşuḷaman aramız iy◌di ğuzum dā kimse ğaḷmadı ki. ⁽⁵²⁾ burda ğo ḷşu varıdı ğitdi, şurda ğo ḷşu varıdı ğitdi. kimse yo◌ ki. herkeş ārı şeyǎǎǎldu ⁽⁵³⁾ ğitdi. ◌óḷtonūbi aynı bura da. hiş ğaḷmadı bura da óğle. bura geliyeler. dā bi de ev yápyıyḷar. ⁽⁵⁴⁾ üsdünü çatıḷıyḷar, ğoyúp gidiyler. orda ev duruyú süs üçürú. á gelip de birǎǎǎfda üş ◌ún, beş ⁽⁵⁵⁾ ◌ún geliyeler. işde üş, beş ◌ún dā geliyeler. óğle óğle. hī bi canı isdiyen geliyi.

⁽⁵⁶⁾ dā ne var ne yo◌? ğızḷar Filan gelin éTti mi ana ◌? duruyún nu? ◌tek◌ biri de o—uḷda amān ⁽⁵⁷⁾ hasdānede çalışıyı dēmiş ba dede ◌. ş¶y *haticeni* ◌ ğızı. nérde çalı ğo ḷyáda mı onnar? ⁽⁵⁸⁾ *ğadınanda* mı çalışıyı? hī benim ğızı ◌ biri dē şeyde, hasdānede çalışı. o da şey. *ğamze* ⁽⁵⁹⁾ *ğonyáda* o. *ayşe* dē hindi işdē şeyi bitirdi bāḷım óretmen o◌uḷunu. imtān vérebilirse vérecek. ⁽⁶⁰⁾ o da *meranı* ◌ ğızı. hī şey de *sad◌ḷḷā*◌ıḷar da onnar da o◌uyú da. o da imtān vérecek bu ⁽⁶¹⁾ sene ğāri ne ğazanaca◌? néreyi ğazanaca◌? onu◌u belli dē dā. hindi ğızları o◌uyú maşşāḷḷah. ⁽⁶²⁾ oḷannar da o◌uyú, ğızḷar da. yō yō eveli o◌umuyḷardı. benim o *mevra* ğıza óretmen on ⁽⁶³⁾ kere geldi ğitdi. *memmed* amcā çocūn z◌ni ço◌ iyi o◌ut bunu diyerek. b ḷ fen saḷıyım diyerekden. ⁽⁶⁴⁾ üş ğız var ◌óyde dēdi. bi *ğasımı* ◌ ğızı *fadimana* varıdı. bi de

şurda *hacıları* L *fadimana* ⁽⁶⁵⁾ yo *navşa* L vardı. bi de bizim *mevra*. üçüne vaļļā öretmen şey oldu da saļmadiļar. ğız ne o L uyaca L? ⁽⁶⁶⁾ dediler. hī onu L *çocu* Lları o—uyú. işi dē işde *yΔmΔrtada* çalışıyí. yō hepsi de *ġonyáda*. ⁽⁶⁷⁾ ikisi de *ġonyáda*. b | Fen üŞe gitdim. gücücükene babam beni ġayıtsız Filan saļıvırdı. ⁽⁶⁸⁾ ġızı L, abamı L yánda. ondan sōna sekiz, do L uz yaşıma girmeden ġeri çı L dım o—uļdan. ⁽⁶⁹⁾ o—uļ yo Fudu zāti o zamannar. o—uma şeyi yo Fudu. soġnadan çı L dı bu o—uļ.

⁽⁷⁰⁾ babayī amā L amcayī L esger ar—adaşı. hī asger ar—adaşı. eveli ço L gelir giderdik de. hindi ⁽⁷¹⁾ bu da hasdaļandı o da hasdaļandı. gelip gitmiyirik ġāri. bu da ameļāt oldu. işde ġanserden ⁽⁷²⁾ ameļāt oldu bu da. cit ġanseri. ilaca girdi ilk sekiz, sekiz, sekiz kere mi? do L uz kere mi? ⁽⁷³⁾ ilaca girdi. işde accik tentiyi gendil—ni. gendi gendini idāre ēdiyi. sen kiminen geldi L ⁽⁷⁴⁾ hindi yá? vō baba L da geleydi ha bi çay Filan içeydi. hī yázzı L baba L dışarda ġalışması L ⁽⁷⁵⁾ hay ġızım. ço L ço L selam sóle ġuzum. hepisine ço L selam sóle baba L a Filan selam sóle.

-19-

YERİ : KADINHANI/Kızılkuşu Köyü

ANLATAN : Ayşe HAMDEMİR

YAŞI : 67

KONU : Karışık

⁽¹⁾ hindi eveli oraġæoļurdu. şóle ġulpu oļurdu. arpa taļļasına giderdik. ben de atış yēdi yaşıma ⁽²⁾ girdim amma anamı L yánda. o zuman daha o zumannar ekin, harman biçer yo Fudū. dudu L ⁽³⁾ makine vardı. bóle dirmıġlar oļurdu. dönerdi şóle. desde atardı. o desdeyi ensesine ⁽⁴⁾ düşerdik. dişiridik. yí Fın yápardı L. sırā sırā yí Fın yápardı L. haydi arpa işlemeye giderdik. ⁽⁵⁾ arpayı de orūn, orānan işlerdik bóle. şóle orānan işlenirdi. onu desdē, onu yí Fın yápardı L. ⁽⁶⁾ flen oldu muydu da bi çölmē yo Furt ġordu L. ondoæsom heybeni L içine çölmē ġordu L. ⁽⁷⁾ āzına bi yarı bāļardı F. işlemeli yarı. içine ġordu L. bi piļā bişidik. sitili L æiçine. ġonurdu. ⁽⁸⁾ onu tāļıyá giderdik. oruyá flen oldu muydu o çölmekden bi ayran yáparı— dē mi ⁽⁹⁾ *nesibēæaļa?* o pilávi açardı L. mercimekli piláv ġonurdu. açardı L, oturudu L, yērdik.

(10) o ayrıni da ayrıni da çölmele diki dikivèriz depemize. eveli. ondoæsom bi galeyli
(11) tas. taşlar galeyli olurda. çiçekli olurdu. ondoæso ƒum bi de ğirmızı desde. dođdurudu¹² yí ƒını ¹² bórüne ğordu¹². so ƒuma, ılımasın dèyi. yí ƒını ¹² içine bi de □ómerdik. so ƒu¹² dutsun ¹³ dèyi. velâsılı óle □órerdik ğuzum. tırpan olurdu. bi de tırpan olurdu. herifler de tırpannan ¹⁴ şóle şóle. hanı baba ¹⁴ biliyi bilmem. şóle tırpannanırdı. herifler tırpannardı. hī bizim. ¹⁵ bizi de ensesinden desde yápa□dı¹⁵. o da benim anam yèr inde. o da biliyi de. hanı diyecēm ¹⁶ ben çocu¹⁶lūmdan bu yánna. bu benim anam yáşında. ben bunu ¹⁶ ğızı var benle. dēcem ¹⁷ bóleydi ğuzum. ço¹⁷ zorla işler □órdük. anamı ¹⁷ yánda b•yüdüüm de hālā şüæyi ƒirmi sene ¹⁸ de yim beş senedir motur çı¹⁸dı. biçer çı¹⁸dı. ondoæso ¹⁸ a yáni işler ğoļaylaşdı. olurdu. ¹⁹ şóle iki ğanadlı. onu ¹⁹ depesine çı¹⁹ardı¹⁹. altından dişliynen herifler vèri yó¹⁹arı ğaldırdı. ²⁰ biz de aırdı²⁰ onu şóle desde desde ğordu²⁰. a ²⁰ gibi yükledirdik onu. sarardı²⁰ □áyını ²¹ y²¹. ordan so ²¹ a ipinnen dutar zıļar ğelirdik aşşayā inerdik. zor amma zor. o zaman devir ²² de oydu ğuzum. ondoæso ²² a ħæó²²üzleri, ó²²üzleri aı ğelirdi. harman yèrine. şóle yúvarla²²cana. ²³ şey dókerdik. haļka. ó²³üzleri saļaļlar da □áyınıyí ğaldırıvırdıļar mıydı e ²³ seye devrilirdi. ²⁴ haļ²⁴a çeviridik óle. işde haļ²⁴a yápardı²⁴. ondon so ²⁴ u da biTti miydi ğā. ğırda sap biTti yá. ²⁵ ondon so ²⁵ a ó²⁵üzler du... ğoşardı²⁵ ğāri. dúğen olurdu. dişleri olurdu. şóle ta²⁵ ta²⁵ aynı ²⁶ ğapı şeklinde. ondoæso ²⁶ a hal²⁶anı ²⁶ içine dönē dönē dönē saçallardı o sapı. yúvarla²⁶ dökülüyü ²⁷ yá zaten şóle. içinde maļ dönecak ğadar dúğen. ó²⁷üzleri ğoştu mu içinden şólē dönē ²⁸ dönē dönē dönē onu maļama yápardı. hanı maļama dèsem ānamaSsı ²⁸ L. saman şeklinde. ²⁹ yápardı²⁹. onu yí ƒardı²⁹. b | dā saçardı²⁹. onu eridirdi. bi dā. bi de ğocā tınas olurdu. o birikdi ³⁰ o maļama kenarını ³⁰ L haļ³⁰ası biterdi. ondon sō et |rafını süpürüdük badā süpürüdük. hadi ³¹ yèl esecek. vāh yèl esdi mi amanım ğelivèri ³¹ L yèl esiliyi. yèl esiyi. millet o tınası ³² L tevesine ³² evi ³² L küFleti. yábaļardı³² ğārim beldenadæoļurdu. yába olurdu. saļ³²ra saļ³²ra ceci e ³² seye çı³²arıdı³². ³³ onu da birimiz yábaynan atardı. birimiz sübürgeynen çegerdik kesm³³ni. ondoæso kesm³³ bi ³⁴ de elerdik. dene çı³⁴aca³⁴ içinde. o kesmē şóle dókerdik. ceç şóle yí ƒıırdı. döşek çığardı. ³⁵ ondoæso ğeçe oldu muydu bo ƒezde hadi ğitiæyilæes³⁵ yá. vah yil es³⁵ uşa³⁵. yil esmē. esmeyivèrdi ³⁶ mi yil saman ğitmezdi. ondoæso ³⁶ a hadi yil esmiyi. örtüden ³⁶ a³⁶ardı³⁶. aļa uy³⁶uļu. dē mi ³⁷ nesibēæaļa? aļa uy³⁷uļu ³⁷ a³⁷ardı³⁷. ondoæso ³⁷ a harman yèrine. beldenadı, ceci ³⁷ L şey tınası ³⁸ L ³⁸ bórüne dikerdik. fenar olurdu. fenarı da onu ³⁸ L depesine da³⁸ardı³⁸.

ıŝŝıgæoļaca𐌿 da harman ⁽³⁹⁾ saŕuļaca𐌿. o tinasinan şey fenarnan harman saŕurudu𐌿
 □úlüm. amān şu yil esmese de ⁽⁴⁰⁾ bi yássa𐌿 derdik. ondoæso 𐌶a öle yátāļırdı𐌿. şey
 i 𐌶 bórüne. maļama, samanı 𐌶 bórüne. yáta... ⁽⁴¹⁾ bi dadļı uy𐌿usu oļurdu ay □úlüm.
 veļāŝıļı yil esdi midi, yáTtı mıydı yil ğor gelirdik. zabānan ⁽⁴²⁾ 𐌿a𐌿 gene aynı onun
 başına harman 𐌿a𐌿azaca𐌿. biræay dúĵen sürüyüdük. harman ğaļdırdı𐌿. ⁽⁴³⁾ ondon
 sō biræay da ekine giderdik. vaļļā öleyidi. hayda eve gel de buļġur □áyayáca𐌿. ⁽⁴⁴⁾
 ğazannar sıraļanırdı. ondon... buļġur □áyadırdı𐌿. dübek vardı şurda. 𐌿óyü 𐌶
 ortasında. ⁽⁴⁵⁾ buļġuru dóverdik. öncüd éderdik. buļġur yéd𐌿miz buļġuru. dóverdik.
 sıraynan herkeŝ ⁽⁴⁶⁾ gelirdi. kiŝŝ𐌿 éderdik birbirine. ğūm zım ğūm zım ğum zım.
 ayı 𐌶æıŝŝında öle buļġur dóverdik. ⁽⁴⁷⁾ ğurudurdu𐌿. ğaļdırdı𐌿 işde. eveli 𐌶 işleri bóle
 ğuzum. bóleydi □úlüm.

⁽⁴⁸⁾ dú 𐌿ún mü? dú 𐌿únümüz de □ózel oļuyüdu da. hindi dú 𐌿únnner iyi dē. esgileri 𐌶
 dú 𐌿únü mü? ⁽⁴⁹⁾ nesibe şey nesibēæaļa birez de ben ānadıyım. hī. nesibe. ē dadļı
 oļuyüdu. eveli üş ⁽⁵⁰⁾ □ún ik 𐌶æún yú𐌿a édiliyidi. dē mi? ik 𐌶æún yú𐌿a éдиллerdi.
 𐌿óyü 𐌶 hepisi ça 𐌿ırılırdı. bi ⁽⁵¹⁾ yánnı 𐌿óyü 𐌶 bi yánnı ça 𐌿ırılırdı. bi □ún éderdi.
 értes 𐌶æún de 𐌿óyü 𐌶 bir taraFı ça 𐌿ırılı ⁽⁵²⁾ éдилirdi ğuzum. eveli ne bilēm hediye
 Filan yo 𐌿udu ki. badıcan ğurusu, biber ğurusu, ⁽⁵³⁾ tabaġlara ğonurdu. yımırta, şeker,
 yáġ. ondon so 𐌶ă árada mubārēæossun dēnirdi. yú𐌿a ⁽⁵⁴⁾ éдилirdi. yú—a éдилdi 𐌶len
 oļdu muydu helvææalınrıdı. eveli. yú—a édenner yēyecek. o helva ⁽⁵⁵⁾ yēllerdi.
 yú𐌿ayı éдилlerdi. herkeŝı 𐌶 bişey de bōçada çevre alınırdı. eveli y@ıı— dērdik ⁽⁵⁶⁾
 mendil. mendil. ondan alıļlar gel 𐌶lledı. herkeŝı 𐌶 tabāna birer tene de ğoļlardı
 ondan. boş ⁽⁵⁷⁾ gitmez. dē mi? tabāmız boş gide, gelmezdi. ikki yú𐌿a b 𐌶 mendil.
 ondoæso 𐌶a ğoļlardı. alı ⁽⁵⁸⁾ ge 𐌿irdik. ē ondoæso 𐌶a. ġına 𐌿a— şey éder. nişan
 oļurdu. hadı □úle □úle. ondoæso 𐌶a ⁽⁵⁹⁾ nişan oļurdu □úlüm. āŝ dókülürdü. hoşaF
 biŝerdi. pilā biŝerdi. helva ġıyılırdı tepsilere. ⁽⁶⁰⁾ ondo sōm millet gelirdi. o zamanı 𐌶
 de 𐌿erinde de para bi lira vilan beş lira ğoca paraydı. ⁽⁶¹⁾ b 𐌶ælira vilan ço𐌿 paraydı.
 b 𐌶ælira. onu ataļlardı nişanda. ondoæso 𐌿a işlig ŝavları ġıyılırdı. ⁽⁶²⁾ bēline ġuŝa𐌿
 bāļaļlardı gelini 𐌶. ay@ ŝavļa[]], üstü işlik. başında □ózelce bi çember doļaļlardı. ⁽⁶³⁾
 gelinik yo 𐌿udu. so 𐌶 so 𐌶on oļdu gelinlik ġāri. ondo sō bi □ún. perŝemve □únü nişan
 oļurdu. ⁽⁶⁴⁾ ondo so 𐌶u şey duru. cumāyı □únü dāvet bazā □únü ġına 𐌿a𐌿ardı.
 dēnek □únü gelin çı𐌿ardı. ⁽⁶⁵⁾ ġoŝ gezerdi. ġoŝ gezedi. ġoyunu ġıyidirillerdi.
 ġuŝadıļlardı. her ye[]lerine alıı yēŝilli ġırapları ⁽⁶⁶⁾ bāļardı. ġoŝları 𐌶 bāļardı. ikki ġoç.
 bi bo 𐌿azına bi ip bāļaļlardı. ondo so 𐌶a delē 𐌿annı uŝŝu𐌿ļa, ⁽⁶⁷⁾ uŝa𐌿ları ö 𐌶üne

düşerdi. ipi Læucundan da dayanıllardı. çekellerdi e Lsesinden sürellerdi. (68) herkeşe ğabu ğabu ğabu doğanırdı. da[Δ]lcı ö Lünde. ondoæso La hısım, a=rabkçyá vardı (69) mıydı orda bi oynallardı uşa=lar. ondo so La ço= özel oğurdu. o ün biterdi. ertes ǂæún (70) ğına ğaldırıllardı. devæoğullardı. adamlar merdiFana üsdüne geri örtellerdi. eveli ğáyırın (71) ğarninin gerisin ǂ. bilmezsi L ğara bişey. Őo meriFanı L altını dā Őorda ğani dā dā. ğarşı Lda. (72) esgi bi merdiFan yá. onu üş kişi Őóle depesine alırdı. içi altına sıralanırdı. onu Læústú Lú (73) de Őey geriyi •örtüvëriллерdi. o ğapanırdı. ondoæsō to=maǂ. o eveli L ğa to=mā (74) oğurdu. bulğur dǂdü fümüz. to=maǂ. to=mān ğaFasına da Őey da=allardı. ğuǂa= bāǂallardı. (75) aĝzını yapaǂlardı. o La bi gerellerdi. öle bişeyler yapaǂlardı. o da ğaFası oğurdu. onū (76) da içinden so=allardı. Őeyi L gerini L. Őóle bi de cıngırdaĝ da=allar. süslüyülerdi. āndo sō (77) tangul dungul dungul ederdı. amanın duydü L ğınanı L ó Lüne düşerdi. ğızævine (78) giderdi. avradlarıyı L sesinde. üle oynayá[ǂ]aĝdan. ğızævine varıdıĝ. ğızævinde oynardı=. (79) hī oyún çı=ardıǂlardı. ğızævi oynallardı. üleллерdi yávrum. āŐam oğdu muydu oğullardı. (80) dü fún odasına herifleri L odasına gidellerdi. ondoæso bāŐıŐ toparǂallardı dü fúncülerden. (81) veǂasıǂı ondoæsō zabānan bi aŐ dókellerdi. ğari ertesı fún zabānan. bazar ünü dërnek (82) diyirik bey. ondoæsō o ün bi aŐ tókeller zabānan. herifler gelillerdi. pilávı L āzını aǂallardı. (83) paræataǂlardı aǂçıyá. ondoæso Lu zinilere ekme fi, pilávı dókellerdi. millet yërdi. sēmen. (84) hadi sēmen gidellerdi. gelin almkçyá. gidellerdi. gelinæallar, gelillerdi. nemmen (85) indirillerdi. õdon so La başına desdi ğıraǂlardı. başından. ne bilëyim işde veǂasıǂı èpéy (86) bi iş ürellerdi. hī āndo so yüz. ertesı ünü ğārin işde yüz açımı oğurdu. veǂasıǂı o La (87) da milleT birikirdi, üler oynardı. öle bi dü fúnümüz oğudu ülüm.

(88) oruşda mı? ramazan girmeden eveli. ramazan girincik çekiydik yá. bayramda araFa (89) ünü çekiydik yá. hindi millet iramazanda çekiyi. o zaman araFa geldi miydi çekerdik. (90) ilēnlen =ómbe çekerdik. āndon so Lu yú=a zatēn iramazan girekene èderdik. hazırırı= (91) yapardı=. böregæèderdik. pēndir börekleri èderdik saşlarda. sacı yátırırırı= saÇda (92) èderdik. saǂataǂı= ne bilëyim? ğarpız, kelek yáz nevsimde öle. ğış nevsimde ğuru ne (93) zamanı bişirerdi. ne bilëyim hanı öle bi özel bişeylerdi. zemezme giderdik eveli. (94) ğuyúǂardan zemezme ğapardı= zabānan. bayram ünü yá. buün bayram yá. bayram (95) ünü zabānā èrkence

اأاردى. اللهمم مللءءى اأان ٱركءنءن زاباأ نامازنءا ⁽⁹⁶⁾ زمزمءء
گىءرءى.

-20-

YERİ : KADINHANI/Kolukısa Kasabası

ANLATAN : Medine

YAŞI : 62

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ ğurban oğurum size.

- ⁽²⁾ dšşekler nérde *hüsnéæaPıa*?

- ⁽³⁾ *ayşe* b |ætek iskembe ağ da gel bi. b¶ın yère oturuyúm di. gel bi. hı nérde L
geldi L? hoş geldi L, neyse. ⁽⁴⁾ ómrú L uzun ossun. hı süt çekdim. işallah *allah*

istedi L-i vèrsi L. *ayşē* şu aşğarada sût çekdim ben. ⁽⁵⁾ *ğoļusaļı*, *ğoļusaļı*. ğız iyi ne dèyim ben? *zabāna* L *┐a—ıyırım*. *zopayı* *yá┐ıyırım*, *çocuhları* L *ğarnını* ⁽⁶⁾ *doyúruyúrum*, *neden ğonuşacıyı—?*

- ⁽⁷⁾ *ādim medine*. yètmiş, atmış bir, atmış iki. o—ur *yázarļım* yo—. yo—. d•rt *çoÇüm* var. d•rt *çoÇümü* L *birini* L ⁽⁸⁾ *d•rt çoÇü* var. *birini* L *üç cocü* var. *birini* L...

- ⁽⁹⁾ *onnardan gerekmiyi*.

- ⁽¹⁰⁾ *amma diyiæyk*. *sólüm mü?* *hī ha* ne *ğonuş diyi* L? ne *ꞥonuşuyúm* *teyze*, ne *gerek?*

- ⁽¹¹⁾ *do ƒumļar* *normalıdı*. *hiç sezer müzer yoğudú*. *ebe*, *hemşire yoğudu*. *āra ebesiyen* *oļuyúdu* *hiç □órmedi┐*. ⁽¹²⁾ *hap*, *inne to—dur*. *hī hindi* *ben gendim*. *hindi bĭ gendim*.

- ⁽¹³⁾ *□áyınnayı ğurtarmıssı* L *yá*. *onu annat*.

- ⁽¹⁴⁾ *ben gendim vary®* *hindi éltim şeyæèdermiş*, *±rı dutmuş*. *hemşireye*, *ebeye gitmedim*. *ebe Filan oļmayıncı*. ⁽¹⁵⁾ *b ƒen vardım*. *zaba— ezennerine yá—in*. *do ƒutdurdum*. *ondan sōnacım yátırdı— yérine*. *ē □áyı ebe de ƒelim* ⁽¹⁶⁾ *de öteki éltim do ƒuma geldi*. *ben giTtim*. *onu da do ƒutdurdum*. *onu biri de do ƒuracıdı □áyırın* *o* L *a dèdim* ⁽¹⁷⁾ *ki ge □ótürelim ğadınanna dèdim*. *ğadınanna vardıydı—*, *ebe dèdiki sen benden üstünümüssü* L *dèdi*. *sen* ⁽¹⁸⁾ *olmasaydın* *ben bi şeyæèdemec¶dim* *teyzecĭm dèdi*. *onu da elini ay®na ğaļşdırdı┐* *getirdi┐*.

⁽¹⁹⁾ *eæğoyún saĝıyırım*. *inek saĝıyırı—*. *æægelinim* *var*. *iki dene*. *biri ğonyı ƒa giTdi*. *biri yánımda işdaha*. ⁽²⁰⁾ *gelinimi Læüç çoÇü oļdı*. *burda do ƒum étđi*. *hī vaļļa* *ne diyim?* *ğoyúna ğèdiyirim*.

⁽²¹⁾ *dú ƒúnnerimiz* *bizim yú—a édiyirik* *bir □ún*. *zabā ğadar sāz*, *kemana yú—a édiyirik*. *gelen*, *giden*, *çayļar*, ⁽²²⁾ *□áyfeler*, *pastaļar*, *kekler* *ne varısa tükğanda çekip getiriyiler*. *biz de oļmaçæoļuyúru—*. *ondan sōnacım* ⁽²³⁾ *dürümler édiyirik*. *pëndir*, *şey* *adını* *sen getir a—æavla*, *┐ópú┐* *havļa*. *onnarı ikram édiyirik*. *o gelennere*, ⁽²⁴⁾ *onnarı getirennere*. *ondan sōnacım vaļļa* *başını bozuyúru┐* *ğızın*. *ğına yá—ıyırı—*. *ğına yá—ıyırı— başına*. ⁽²⁵⁾ *gelişi oļuyú ertesi □ünü*. *ertesiæğún dē...*

⁽²⁶⁾ *deve filan yápaļļar* *bizim burda*.

⁽²⁷⁾ *dive yápyıļar*. *dive mi?* *dele ƒānıļar* *gelir*. *merdiFanı* *getiriller*. *merdiFanı* L *æaļtıını* *dört dene oļan girer*. ⁽²⁸⁾ *hī gelsin*. *onu*, *çadırı çekeller*. *ğoyúnu* L *ā şey ┐úr┐ú* *oļur*. *biri onu giyer*. *sözüm yában ƒ ƒeşşē* *sözüm* ⁽²⁹⁾ *yábana ƒ ƒeşşē* L *üstüne ataļļar*. *ē*

hepsiynen dú řún, törene giderik oruyá, ğızævine. orda ğızævi bi ğaz vèrir. ⁽³⁰⁾ dive •lür. ālaşılłar. diveye bi ğaz vèriller. dive ðaðar. onnar ğız ołur. ondan sōnacım ordan oynaşdıłar ⁽³¹⁾ geldilèř mi èrtesiæún zabānan varırı—. ğonvayæalinde gelinimizi alırı—. evimi... õlanævine getirrik. õlan ⁽³²⁾ evini L ğapısına bi adamłar durur. para vèrrik. gelin ř içeriye alır, içeriye ğoru—. ğèrdek yimēne neyse ⁽³³⁾ benim bacım, ğardaşım, emmim, dayım herifi Læemmisi, dayısı yèmek hazırłar. iki üsæsúrfaıı— yèmek. ⁽³⁴⁾ onu yèr ik □úveyi hoca o—uyá o—uyá o—uyá getirir. yástı so Lu ğèrdé ře ğatar. ðına ğècesi...

- ⁽³⁵⁾ ğeliş □únü a—şamnan ğına ğècesi yápałłar.

- ⁽³⁶⁾ ğeliş.

- ⁽³⁷⁾ cumartesi □únü a—şam.

- ⁽³⁸⁾ cumartesi a Lşamınan ğızłar, gelinler, ğız... burdan õlan evinde yèmekler pişer, yènilir, içilir, davetler ⁽³⁹⁾ ołur. dē otuz, on, yirmi, otuz súrfaıı— ekmek ołuy, yènir. burda bułaşşı— yúndu muydu ğız evine gideriz. ⁽⁴⁰⁾ havayı fişekler atılır. ğızævi şènnenir, ğızı L başına ğına yá—arı—. annesi āłar. vałłā neæannadıyım sā? ⁽⁴¹⁾ ne dèyim?

- ⁽⁴²⁾ hī hıdırèlleze. sen benden a—ıllısın sen de işde. o—ur yázarřim ołmayıncı. hıdırèlleze burdan.

- ⁽⁴³⁾ bunnarınnan ilgili yá şey.

- ⁽⁴⁴⁾ o dē de. şey bo—u da ðo—üladı L. şoæyánna otursaydı L. ğurban ołurum ğı. hıdırèllezde nèrde ⁽⁴⁵⁾ emmimiz, dayımız, soyumuz, sülālemiz varısa ça şırırı—. onnar birer da—ım èder. ayá—ğabı ğor gelin ⁽⁴⁶⁾ ğıza. ne ğadar iç çamaşırı varsa ne ğadar ayá—ğabısu ne e Læüstün □áyıtłar varısa doıdurułłar. bı hısım ⁽⁴⁷⁾ a—raba dèy iki yüz üç çüz bi L kişi. burdan ğız evine varırı—. ğız evinde kekler, pastałar, bułğurłar, ⁽⁴⁸⁾ çayłar, □áyfeler, a—ı La ne geliyi? çitnevır hepisi ałma, porta—al, hepisi. bunnarı ikram èder ğızævi, ⁽⁴⁹⁾ õlanævi □ótürür. ğızævi ikram èder. yèrik, içerik. o taba—ları da orayá dē elli atmış elbise, elli atmış ⁽⁵⁰⁾ ayá—ğabı çemberi L hèsābı yo—paranı L hèsābı yo—. bi buçu—, iki millar para. onu hıdırèllezi iyle yáparı—. bi ⁽⁵¹⁾ de ne? yılbaşı da yápyırı— dē mi? ğız. geli L ğıza yılbaşı da yápyırı—.

- ⁽⁵²⁾ arabaş dókeller o □únü ğèce...

- ⁽⁵³⁾ hindi ğā şey èrkek cułū keseri—. èrkek cułū L yoğusa ğazları keseri—. ondan sōna õlanævi saılır. ⁽⁵⁴⁾ ğızævine. ğızævinde ğazannan, zinilere arabaşı tókülür. zinilere, ğaç zini tókersen tók burdan õlanævi ⁽⁵⁵⁾ torłar topłar ğızævine □ótürür.

arabaşı içerik. çetnevir yèrik. çay da içeri¹, gızæevine gelir. orda giTtımız ⁽⁵⁶⁾ gibi a—lın érmez. çember, para.

- ⁽⁵⁷⁾ sen bi dú Fúnü¹ L, dirne fi¹ L zamânında gelsen de □órseydi¹ L hepsini.

- ⁽⁵⁸⁾ çember, para... biz dèrik ki bacım amân, gō, bācım dèrik. vah dèrik. ē şorayá gışın tezek yáparı—. ⁽⁵⁹⁾ tezek yápa¹ şō tepeni¹ L bfrüne tezek yáparı—.

- ⁽⁶⁰⁾ gışın da yá—arı—.

- ⁽⁶¹⁾ gışın yá—arı—. inēmiz var. dahāna bir uşdan uca. zor ki zor. hī. ō da fa zorudu. ō onu hiç dème hindi ⁽⁶²⁾ elekdirik yo¹ gārannı¹ zifür.

- ⁽⁶³⁾ gēce lāmbası mı? şu fenerlerinden, lükslerinden onnarınan yášağarmış. gāz lāmbalarinnan.

- ⁽⁶⁴⁾ onnarınan şeynen yášıyıldı— yávrum. aman gurban oļuyúm onu o onu vermez. hindi ne var bulaşşı— ⁽⁶⁵⁾ makinesi var. çamaşır makinesi var. buzdolabı var. o vād yóğudu.

- ⁽⁶⁶⁾ su bile yóğumuşmuş evlerde. gúyúdan su çekellerimişmiş bay®. dē şorda gúyú varıdı. ⁽⁶⁷⁾ gışın yázın gārlar hindi bu gār neæarıyí? gār da yo—. gışın b |ægar y®rdı. d•ort met |re şurayá. şorda ⁽⁶⁸⁾ tepe, gúyú. gā|r|lar dèrimiş ki *anadoļu* a¹ gúyú suyúndan bi issek ölmezzik dèrmiş. şu tepede iki ⁽⁶⁹⁾ gúyú varıdı. orayá seri¹ L gúyúlar g'nrdu¹. góyúnnar suşar, içerdik. her yèr góyúnudu. hindi góyúnnar ⁽⁷⁰⁾ satıldı. herkeş şehere □óçtü. s'nsyete oldu. gúyúları¹ L içine daş doļdu. hindi herkeş evinde çēşmesi. hele ⁽⁷¹⁾ baļleleri çekiyirik. ¹úspeleri doļduruyúru—. hindi inekler hayátlarda ba¹ıyırı—. bo¹unu atıyırı—. ondan sōna ⁽⁷²⁾ sūdünü çekiyiri¹. yiyecēmizden şeyæTtik miydi işte bó Fún hastağandım dèdim *hüsn* ♠ feye. yávrum ⁽⁷³⁾ gurban oļuyúm dim geline. süt çekmem dèdim. oruç geliyi. gāzana gorum bişir |rim. y®lıcana çağır, ⁽⁷⁴⁾ āzını bezler, şeye gōru— doļaba. ramazan boyúnca onu yèr ik şeyæétmezzik.

⁽⁷⁵⁾ búyú¹lere sāyğı so Lsuzudu. şordan érkekler geliyise şu gücānda çocūsa çocū şura yère otutduruyúdu¹. şıyle ⁽⁷⁶⁾ el □ó¹ üstünde duruyúdu¹. o búyú¹ geç bacım. geç anam. geç yávrum diyidi. çoÇū¹ u aļ diyidi. o búyú¹ ⁽⁷⁷⁾ geçip de sa|đşasıyá çocu¹ orda oturuyúdu. sonra yá pēşkiri¹ L e góyúfuruyúdu¹ çoÇū. hindi gārnları ⁽⁷⁸⁾ yú¹lendi mi avratlar hisōsu şıy daræasabı giyiyi □ósteriyi. pislik o yóğudu. boļ dış □úduklerimiz varıdı ⁽⁷⁹⁾ şıyle. üstüne babamız filan yú¹lú oļdūmuzı bilmesin diyi órterdí¹. üstümüz başımızı. o çoÇū o adam ⁽⁸⁰⁾ gidince aļırdı¹ gücāmıza. hündū sayğı nāriyí? búyú¹ nāriyí? güÇçük nāriyí? so Lsuz bi búyún bi değeri varıdı. ⁽⁸¹⁾ jyle

bi b́yú=lerin her b́yúge saygı varıdı. hindi gene geçinen iyi geçinir. benim iki gelin |m var. dā hī ⁽⁸²⁾ oğunu evermeye geldi. daha anaynan ğız ossa= ğaç ğırmamışdırı—. dā ihına dēsın. □áyınnam yátdı, giydi, ⁽⁸³⁾ gezdi, oturdu dēsın. bunu L suçu oğursa amān ğocasına s•p oļaca=. h•d =@sı oļma. ğurban ēderim. dūne řin beni ⁽⁸⁴⁾ öldürec¶di oļan. b́yú□æoļanı L kimli git. nere ğoduysa= ğomussu— o—uļa mı giTdi? bi yánna mı ğodu=? ben ⁽⁸⁵⁾ hacıyá, ümreye giTdim. iki ay oļdu. cümlemizinen ye Lı evi neyi gelin atmış. çocün şeyi yo—. dünēn geliyi, ⁽⁸⁶⁾ sóĝleniyi. ğurban ēderim seni saçını L teline. ocā řı sönmeyesiceni L ⁽⁸⁷⁾ güly@sinı diyirim. oļu, ğocasını Læadı ⁽⁸⁷⁾ da güly@sin. ğurban ēderim hüsneni L saçını L teline seni diyirim. seni bi boĝuyúm öldürüyüm. ğız ⁽⁸⁸⁾ ümreden geldi L diyi. sēt dā bi de ğonuşuyú □áyFeye gēdiyi de diyirim. güly@sinnen —arbæēdiy |rim. şey ⁽⁸⁹⁾ y@sin yá.

- ⁽⁹⁰⁾ medine teyze L |ā=ap ta=ar iyle sever.

- ⁽⁹¹⁾ hē ben güly@sin dēdim. sevdim güly@sini. ğarısı a □úly@sin dinliyi. çoÇu=ları gülyásin diyi. biyle ne ⁽⁹²⁾ annadıyım dā ğızım? sa řā ne diyim?

- ⁽⁹³⁾ hī hindi bi ölü.

- ⁽⁹⁴⁾ eveli ço= ālıyııardı yá şindi ālayán da yo=

- ⁽⁹⁵⁾ ā şıt ālanma mı? hindi •lü •lüfördü müydü. bi sa şa ba—arım bi soļa ba—arım aļļāni seven geli L. kimi ⁽⁹⁶⁾ insan ölüden ğor. ge ge ge ge ge •lüyü dutarım, teneşire □ótürü ğorum. •lüyü yúrum. hī •lüyü yúrum. ⁽⁹⁷⁾ ondan sō kefēnnerim. ondan sōnacım keFēnledik miydi her şeyçin | ēderim. her •lüye gir |rim. her •lü.

⁽⁹⁸⁾ dō řuma da ço— girdim. çō— ğarakezbanı L ğanimeyi mi do şutdurmadım? éltilerimi mi? kimleri aĝrı ⁽⁹⁹⁾ çekiyise orda bulunuyúrum ğızım. bācım hüсне do şuracıydı. b |ædaha ba—mışım araba dutmuşlar. ⁽¹⁰⁰⁾ dur ğ∆z dur dur dur. onu da yürü řēni L aĝrısı oļuşuruyú bāzı. bayıııırıyí. dur ğız nēdece L diki sal ğitsin. ⁽¹⁰¹⁾ hadi ölse nēdecen? bi da şa ba—dım. vardım. burdan vardıydım. aĝrı çekiyi ge. hemen zopanı L ⁽¹⁰²⁾ dibine yátırdım. altına yástık diktim. d | bacım d | bacım. ı—in bacım ı—in bacım. tem çocú L ğaFa çı—kı=anā ⁽¹⁰³⁾ bacım bayıldı. bayıııncı cenāb•lallah altı kilðæoļan çoÇú do şurmuş. çoÇu=dan ğorşarsı L. vilı ğız ⁽¹⁰⁴⁾ ğadın ğadın kiriş gibi şıyle. evi yáptı mı ğadın çam∆rı çekti mi zabāca bi ğamyón çam∆rı ğarıyí. a Lşamacaeyátırıyí. ⁽¹⁰⁵⁾ ğarında iyle büyümüş çocu—. işten büyümüş. vilı □áyırın bācımı □ótürüb de ben •ldü diyerekden şeyæTtim. ⁽¹⁰⁶⁾ yēr ine yátırdım. ayılmadı. ğonum ğo Lşu tuTtu— yerine yátırdı=. ğoma cesārete •lse

nédilirim? demiyirim işde ⁽¹⁰⁷⁾ o. sa^latım. o—ur yazarlı— yo^l işde. amanın dedim
ğardaş, bacımı ^l gelinine. ge ge ğardaşımı ^l ğızı da o ⁽¹⁰⁸⁾ çoÇūnan ilgilenmiş. çoÇū
bólemiş, étmiş. va ğucāna almışımı. yürēm ğopdu. çoÇu^l altı aylı^l sanéTtim. ⁽¹⁰⁹⁾
vilj aha çoÇu^l başı ^l yé. nası çoÇūmussu ^l? dedim.

-21-

YERİ : KADINHANI/Konurören Köyü
ANLATAN : Emine TOPÇU
YAŞI : 69
KONU : Karışık

(1) adamımız yo[⊥]. şurda şu gelinleri ça Fırdım geldim. éltimi L gelinlerini. onnara sóktürdüm de. güzel (2) de ot ço[⊥] gızım şey batıyı gıçı[⊥]. ādım emine topçu benim. gır[⊥] yedi do Fumıuyúm. bin do[⊥]uzüz gır[⊥] (3) yedi do Fumıuyúm. altı çoJu[⊥] mēydana getirdim. ikisini ●bür tarafa saıdım. *allah* ba Fışlasın, iki oıum iki (4) Fıızım var. b●yügəoıum şeyde, *gonyáda*, hava aıanında uzman çaıış. öbür oıum da gamyónu var. taşıt (5) şeyæēdiyi. taşıyı. işde gızlarım da iki gızlarım da *gonyáda*. dōma b●yüme buraıyım ben. [⊥]onurören (6) [⊥]óylüyüm burası, buraıyım. burayá gelin geldim. bu amca L tek başınaydı. bi yetimmişimiş. yo[⊥] yo[⊥]. □áyınna (7) □áyınbaba hiş □órmedim ben. işte evelden ço[⊥] fākiridik. iki gız iki oıanıdı. işte bay® ço[⊥] zorıu[⊥]ıarnan (8) büyüTtüm ben onnarı. o Fun sonā *allahım* vėrđi işte. goyún vėrđi. inek vėrđi. onnarı şeyæēTtik. yápdı—, çatdı— (9) neyse işte. bişeyler yápdı—. oıan b●yüdü. oıan b●yüdü. oyúna giTdi ne bilēyim gız nemmen ne oldu. (10) dēniyi bişey. elē eledik. unu a unu eledik elē astı—. amca Lınan baş başa galdı— işdē. ben beşæaltı sene (11) oldu. ameyát oıdum. dizimden, bēlimden. şimdi de amca L dizlerinden oıaca—. ihtiyárlı—da ço[⊥] (12) zor. eæşurda yá—ınımızdaıar da işte çoJu[⊥]ıar o—uıa gidiyi. gelin gelemiyi. ne yápaca L? işde gendi başımā (13) otura [⊥]a—a otura [⊥]a—a yápiyırım işde. múbārek □ún geldi. bu□ún safır. ga—ııaca—. vaııā oruca ben (14) dutuyrum ben de. amca L da dutuydu da. heralda bu yıl dutamıyaca[⊥] gibi. ço[⊥] şeyæēTti. yıpradı yāni. (15) dizlerinden.

(16) yú—a Filan yápdım yápdım. yú—a, erişde, ma—arna, [⊥]ómbe hepisini yápdı—. *allah* yedirmek nāsibæētsin. (17) cümleynen. işde o gadar işde.

(18) vaııa evelden dú Fún şimdikTæbi de Fılıdı. evelden daha şahāneydi. yāni ne bilēyim? büyü[⊥]lere saygı (19) güççüklere sevgi diyeni L işi şimdi sevgi saygı gıımadı. o zamāni L dú Fúnneriyen şimdi dú Fúnner (20) ço[⊥] farııı. o zamānnar su bōrē Filan oıurdu. şindi ē gıyıdan köşeden geçiyiler hepsi. yāni oıuyúdā (21) eski dú Fúnneri dutmaz yāni. oyún çı—arırdı. deve yápaııardı. gādınnar oyún çı—arırdı. deve yápaııardı. (22) gızæevine gelirdi. bahşış vėrirdi. b Fæşeyler yápaııardı işde. tabi dutmaz şimdi de işde tābi devir de Lişti (23) gızum. şimdiki devirnen o zaman[⊥]ı devir ço[⊥]. ben atmişæüşdæevlendim. yāni elli, elli bir sene Filan (24) oldu. amca Lınan evleneli. işde hāıā *allah* ömür verise işde yášamayá şey yápiyırı— işde.

(25) varıdı goyún sonādan işdē goyún oldu. guzu oldu. inek oldu onda gızlar gelin gitdi. oıanıar da (26) evlendi gitdi. her şey ba La galdı. onda ben de işde gencike

yápdım. şimdi yápadım ğāri. bēlimden ⁽²⁷⁾ sa—at, dizimden sa—at olunca. işde gendimi anca daşıyırım şimdi.

⁽²⁸⁾ va||la ğoyunu ğuzuyú işde o||anları everikene satıldı. dú Fún oldu. altın da—ıldı. ta—ı ta—ıldı onnarā. ondan ⁽²⁹⁾ so da işdē herkeş ğoyúp gidince bunu L □ózü basmadı. benim □ózüm basmadı. ğa||an da satıldı. ⁽³⁰⁾ satıldı. iki üç inēmiz vardı. onu da ğadinanda o||an ğazā yápdı. onu onu da o L a vėrdik. ğamyónunu ğaldırsın ⁽³¹⁾ dėyi. işde.

⁽³²⁾ gelip gidiyiler. bı benim □úÇçük ğızınan iÇçük aramız bozuL. ben geçen senē ümreye ğiTdim. *a||lah* ⁽³³⁾ nāsibāēTti. ne bilēm? ğocası mı sa||madı? gendi mi gelmādi? gelmādi. yō hiç ne telefon açdı ne geldi. ⁽³⁴⁾ gelmādi. gelmādi. amān ocānda sa Fossun. neāyápyım? gelmeSse gelmesin. şū múbārek ğünnerde işde ⁽³⁵⁾ *berad ğecesinde ğandil ğecesinde* arıyí. başğa aramıyí. öbürleri şeyāēdiyi yāni. torunnarım iyi düşğún. ⁽³⁶⁾ o||anlarım düşğún. *a||lah* razı ossunnar. yāni esimizi ğedimizi alıp yápyı||ar. geçinip gidiyiriz işde.

⁽³⁷⁾ ğomşu||an da iyyim. ben hiş küslü Fú sevmem ğuzum. hiş sevmem ben ğú şeyi. işde iki senedir ğursa ⁽³⁸⁾ gidiyirim. *ğuran* frendim. atmış yedi yāşında frendim *ğuramı*. ik |æayda aldım *ğurknı kenimi*. zorlamadım ⁽³⁹⁾ hiç. yāni ye L i yazıyí biliyidim. beşden çıLdım da. şey *ğurāni kerim* bilmiyidim. buruyā bişey hoca sa||dı ⁽⁴⁰⁾ mühdü. iki sene, üç senedir. evvelki sene frendim. geçen sene gitmedim. hasta||andım. gitmedim. bu ⁽⁴¹⁾ yıl maşşā||ah iyi ğiTdim yāni. şey o||asıyā, ğapanasıyā ğiTdim. ğiTdim. hatim yápyırı— işde. her cumā hatim ⁽⁴²⁾ yápdı—. her birimize. her bi kişiyē. orda bişeyler yėdik işdik. işde va—ıt geldi. hoca ğapatdı giddi. yō ⁽⁴³⁾ yō yāni bi dā sene de açılaca—. mühtüyü vėri||se, burada muhtar isterse, gene aynı hoca gelecek. hī ama ⁽⁴⁴⁾ çoL frenen oldu ğuzum. yāni yediden yetmişe hepsi frendi. yāni. şimdi de mu—āvele yápacıL *a||lah* izin ⁽⁴⁵⁾ vėrise. bu □ún terāvi başlıyí ba—alım bi niyetleniyrim *a||lah* izin vėrise. geçen sene gidemedim. hasta||andım. ⁽⁴⁶⁾ mu—avele ye Lgedden başlayıcı—. yėrimiz var. hoca şey ğadir ğecesine unnaşdı L dėdi. onu bi ayrı o—uyáciz. ⁽⁴⁷⁾ bö Fún yārim. bö Fún yārim başladımızı da ğadir ğecesine unnaşdıracıL. herkeş yėrini gendi o—uyāca—. orda yúrt ⁽⁴⁸⁾ şeyde o—uyácıL. yúrdı.

⁽⁴⁹⁾ va||k hıdırellez var ğuzum da bek évvelk|æbi çı—an yoL □áyri. eveli yemek hazır||anırdı. hele bi de ⁽⁵⁰⁾ gelin ğızları Filan oldu mu şōra sahayā çıkā||ardı. ordā ip sekellerdi. top oyna||ardı. geçler. bizim ⁽⁵¹⁾ gibiler de Fel de. sizi L gibi geçler.

hıdırêllez ço[⊥] □úzel oğurdu. yèmek hazırıanırđı. ne bilèyim pasta bökrekler ⁽⁵²⁾ oğurdū. şorayá şèye çı—ıılır yinir içilirdi. yáni şimdi o ğadar bişèy yo[⊥] hıdırêllezi ^L Filan. bayramın bile ⁽⁵³⁾ dadı yo[⊥]. hay ğuzum. bayramı ^L bile dadı yo[⊥].

⁽⁵⁴⁾ eskiden ço[⊥]. bayram ço[⊥] öbek öbek gezilirdi. çocu[⊥]lar gelirdi. şorayá ğordu[⊥] fisti, şekeri. ço[⊥] çocu[⊥] ⁽⁵⁵⁾ gelirdi. şimdi şorayá ğoyúrum. iki üç çocu[⊥] geliyi. başğa yo[⊥]. biddi. bayram gezen de yo[⊥]. çocuğlar ⁽⁵⁶⁾ iki üş senedir hele hij gezmiyeler. eskiden çok □úzel gezellerdi. ço[⊥] □úre ^L □úre ^L □úre ^L □úre ^L gelillerdı. yáni ⁽⁵⁷⁾ báyá báyá çocu[⊥]lar épèyi gelirdi yáni. şimdi şu ğomşunu ^L çocū zor geliyi. gelmiyi. çı[⊥]miyılar. bu televizon ⁽⁵⁸⁾ oğunca işde. millet kimse kimseye yávrum hindi ğiden de yo[⊥]. emmi dayı da [⊥]a—dı. ğonum ğomşu da ⁽⁵⁹⁾ [⊥]a—dı şimdi. kimse kimseyi bilmiyi ki. inan ki cāmide □órdük birbirimizi ba[⊥]. cāmiden helallaşdı[⊥] ⁽⁶⁰⁾ ayrıldı—. hocayı ğādınanna saşuşdırdı—. işde ba— hiş bi dā bi dā seneyesiye kimse kimseyi □órmez. yá ⁽⁶¹⁾ •lü oğaca—. •lüde □órülecek. yá dú řún, dú řúnde □órülecek. o derece, o dereceye geldi [⊥]óyümüz yáni. ⁽⁶²⁾ bilmiyirim başğa çevre [⊥]óyleri bilmiyirim. bizim, benim gendi [⊥]óyüm bu vāziyete geldi. yáni.

⁽⁶³⁾ vaļļā aşüre ayında aşüremizi da şıtıyırız. yalı ^Lız onda. meselá [⊥] biz şurda éltiminen yápiyıldı— her sene. ⁽⁶⁴⁾ şimdi o da ayrıldı. herkeş kimi [⊥]ómbe yápiyí, kimi pasda da řıdıyí, kimi □áymağlı püsküfüt da řıdıyí, ⁽⁶⁵⁾ kimi bulğur bişiriyi. yáni şèy yápiyılar yáni ayrı ayrı bişèyeler yápiyılar. eskiden birleşip birleşip de ⁽⁶⁶⁾ bişiriydik. yápiyıldı—. hī aşüre bişiyidi. bizim burda bek dadlı aşı bilmiyilerdi. şimdi iki senedir bay® ⁽⁶⁷⁾ bişiriyiler. ğāri de. ben gendim □ózüm basmadına bişèyæalıp da şıdıvırıyırım. hı yán [⊥] ben yú—arıyá ⁽⁶⁸⁾ çı—amıyırım. aşşāyá inemiirim. bay® [⊥]óy épèyi var. yápamıyırım. ben de çoJu[⊥]lara ossun, ma şalleye ⁽⁶⁹⁾ ossun da şıdıvırıyırım ben dė. aļļahım hayırınan çı—artmasın. □úcüm benim de o ^La yetiyi. o zamanda ğaz ⁽⁷⁰⁾ ļambası var y®. şurayá bi teneke ğonurdu. orta yere. o ğaz ļambası ğonurdu orta yere. d•rt tarafına ⁽⁷¹⁾ d•rdümüz oturudu— aynı siz gibi gencike. dā bi de işleme işlerdik. o da ğayrı işleme hāh. hindiki ⁽⁷²⁾ şimdik[⊥]æbi makine işi Filan da de řel. sa řat dė do—uz, onāsiy® □órerdik. s•ndürü yátardı—. vaļļā ⁽⁷³⁾ b [⊥] hani ebe, dede dirdik yá. eveli babanne yō řudu. benim ebem varıdı. dedem varıdı. yáni şu ⁽⁷⁴⁾ çoÇu—dan dā □úççü şüdük yáni. do—uzæon yaşlarında Filan. ilko—uļa yē ^Li başladımız sıralarda. dedeme ⁽⁷⁵⁾ dērdik. dede bi masaļæānat da bişèy ét dėyi. ebem b[⊥] masaļ ānadırdı. bi □óğæinek mi varıdı neyidi ⁽⁷⁶⁾ nemmen. bi

hī masaļ ānat ānadırdı. biz de dinnerdik. dinnerke dinnerkene uyırdu—. biz orda ğız—an ben ⁽⁷⁷⁾ yedi ğardeşidik. dört oļan ğardeşi dört ğız ğardeşi, üçeōļan ğardeşiydik. hepisi de üstü üstüne oļduļar. ⁽⁷⁸⁾ hep ben ğaldırı yátırdım onnarı esgiden. ben iççik onnarı L büyüğúydüm. benim büyü füm ābem var. ⁽⁷⁹⁾ şeyde ğadınanda da. ğızları L büyü fú b | Fenim. onnar yátardı. her yere döşenivèrillerdi. Şimdi çoJu—lar ⁽⁸⁰⁾ dē saat bire ikiye ğadar uyúmuyúļar. o zaman ekmek yēndi de sufra ka—tı mı ğıvrılı ğıvrılıvırılıļardı. ⁽⁸¹⁾ yátā ēderdik. yátırdı—. e zabānan $\perp$ a—. hanı o—uļa giden. burda o—uļ varıdı o zamannar. o—uļa giden ⁽⁸²⁾ o—uļa gidiyidi. o—uļa gitmeyen a—ırına, pecesine, maļına maşa—atına onnara gidiydi. e evelden neyse hindi ⁽⁸³⁾ ekmē L tükendi mi ğadınanna teleFon ēdivèriyi L. ekmek geliyi. o zaman mejbursu L $\perp$ a—ıp zabah ⁽⁸⁴⁾ namazı hamđr yo Furup ekmek yápmıyá. meselá ğırdan şeyden tarladan geliyin. geliyin tozu L külü Lü ⁽⁸⁵⁾ yúyú L, yí $\perp$ ıyí L. hamđrı L içine giriyi L. hamđr yú Furuyú L ekmē ēdiyi L. meselá □úndüz yapamıyısıa L gece ⁽⁸⁶⁾ yapılıyıdı. şimdi ne var? şimdi hayat. şimdi rahat. ne bilèyim a—ıımda ğaļanı sóylüyüm.

⁽⁸⁷⁾ ebemi L dēdT ğadar evveli bişey varımışmış. oļanļan ğız varımışmış. anası anaļımış. babası gendi ⁽⁸⁸⁾ babasıymış. bunu ānadışına □óre. onda anaļı— demiş ki. hanı ğaFamda L ğaldına □óre. anaļı— demiş ⁽⁸⁹⁾ ben bunnara ba—mam. bunnarı □ótür da Fa saļ demiş. o da ne yapıyım? ne yapıyım? demiş. hadi ğızım, ⁽⁹⁰⁾ oļum demiş gezmeye gidelim sizinen demiş. o da çoJu $\perp$ dē mi? düşmüş ar—asına gitmiş. gitmiş vara ⁽⁹¹⁾ vara bi da Fı L başına varmışlar. orda babası demişki ben demiş. siz burda duru L da ben demiş sizi demiş. ⁽⁹²⁾ aş, ekmek getiriyim demiş. oļan ğardaşınan ğız orda ğalmışlar o da Fın etēnde. orda ğalınca babası ⁽⁹³⁾ eve gelmiş. gelince demişki nēTti L çoJu—ları? demiş. o da da Fa demiş bıra—dım geldim demiş. iyi ⁽⁹⁴⁾ demiş o— o— demiş. iyi oldu demiş. anaļı $\perp$ yá ğāri. ondan sōna bu oļanļa ğız bó fún beklemiş yo $\perp$. ⁽⁹⁵⁾ yárin beklemiş yo $\perp$. gēl demiş ğardaşım. gidelim eve demiş. düşmüşler yóļa. evi bulmuşlar. gelmişler. ⁽⁹⁶⁾ eve gelmişler. gelmişler anaļı $\perp$ gene ğudurmuş. □ótür bunnarı ne yapacasa L yap. ben ba—mam bunnara ⁽⁹⁷⁾ demiş. oļan iççik büyü fümüş ğız iççik □úççü fümüş. oļan cēbine bi kepek doļdurmuş yáni giTtT yere saçıp ⁽⁹⁸⁾ gidecemiş de. o saçtı yerinen, o izinen gèri gelecemiş. cēbine kepek doļdurmuş bi de ar—asına sözüm ⁽⁹⁹⁾ yábana $\perp$ ópek düşmüş. o şey saçtı $\perp$ çana $\perp$ ópek yálamış. o saçtı $\perp$ ca $\perp$ ópek yálamış gitmiş. dönüp de ar—asına ⁽¹⁰⁰⁾ ba—mamış. orayá varmışlar. aynı gene durdu—ları yere durmuşlar. durunca babası

demişki tamam ben ⁽¹⁰¹⁾ demiş bi de bi ğaba[⊥] asılıyımış orda bi ğavā fı[⊥] birinde. ğaba[⊥] sağlanıs... yel sağladı[⊥]Jana ğaba[⊥] ta[⊥] ta[⊥] ⁽¹⁰²⁾ ta[⊥] ●termiş. baba ğoymuş, gelmiş. ođan demiş ki gel bacım demiş. ben kepek saçtıydım onnan gidelim ⁽¹⁰³⁾ iziynen demiş. ba—sağar ki iz toz yo[⊥]. bi da fı[⊥] iÇçik da firesine varmış. ğaba[⊥] ta[⊥] ta[⊥] ●terimiş. ta[⊥] ta[⊥] ⁽¹⁰⁴⁾ ●te[⊥] ğabacı[⊥] bizi yáđdada[⊥] baba[⊥] deyi ālađlarımış orda. şey oğannan ğız. orda b[⊥] *ağlah* taraFından ⁽¹⁰⁵⁾ bi inek meýdana gelmiş. □ók bi inek meýdana gelmiş. gelince acı[⊥]mişlar bunnar ğāri. ne yapacıyí[⊥]? bu ⁽¹⁰⁶⁾ ine fi sa fağım. ğız oturmuş bilememiş. ğız □úÇçü fümüş. inek bi citme vurmuş. ğız oturmuş ālarımış. ođan ⁽¹⁰⁷⁾ oturmuş. bi de b[⊥] orda ba[⊥]raş bulmuşlar *ağlah* taraFından □āri bu hepsi. ođan oturmuş sāmış. sāmış onu ⁽¹⁰⁸⁾ içmişler şeynen. baciynan ğardaş o ine fin südünü. ondan sonā o □ünü inek bu durmuş. ertes |æúnü inek ⁽¹⁰⁹⁾ □áybođmuş. □áybođuncu bunnar nere gidelim? nere gidelim? el eleşden dutuşmuşlar pınarı[⊥] başına gelmişler. ⁽¹¹⁰⁾ yāni a—ar bi suyú[⊥] başına gelmişler. orda da bi ğava[⊥] varımış ğava fın depesinde de bi avcı varımış orda. ⁽¹¹¹⁾ av avđarımış ğāri. bunnar da onu hiş □örmezlerimiş. orayā ğāri şey a—ar suyú[⊥] başına oturmuşlar. orda ⁽¹¹²⁾ oturuğarmış. demişler ki bi ceylan izi varımış bi ó[⊥]úz izi varımış. demiş ki ođan bacım demiş ceylan ⁽¹¹³⁾ izinden issék ceylan oğuru— demiş. ó[⊥]úz izinden issek ó[⊥]úz oğuru— demiş. ne yapacıyí[⊥]? demiş. ⁽¹¹⁴⁾ birimiz ó[⊥]úz izinden içelim. birimiz ceylan izinden içelim demiş. ğız ceylan izinden işmiş ceylan ⁽¹¹⁵⁾ oğmuş. ođan da ó[⊥]úz izinden oğmuş. ó[⊥]úz oğmuş. orda hayvan oğmuşlar. ondan sō dāđara daşđara ⁽¹¹⁶⁾ ğoymuşlar gitmişler bu ğadar. yāni a—đımdan ğāđđi ğadar bu işde. bazı torunnara. bazı benim torunnar ⁽¹¹⁷⁾ var da. babanne bişey ebenden dutdú[⊥] bişeyi bi ānat dēller. bu ğadarını ānadyırım. da var da uzun ⁽¹¹⁸⁾ var da. bu ğadarı a—đımda ğāđdı. ykni işde. başğa var mı soraJa[⊥]? bilmiyim □āri. sor soraca[⊥] varsa ğāri.

YERİ : KADINHANI/Kökez Köyü

ANLATAN : Kezban KÜRKCÜ/Hatice ERDEM

YAŞI : 64/53

KONU : Karışık

(1) hayır guzum vā bin do¹uz yüzæelli iki do¹um¹uyúm. eşimden ben bi yâş b•yü¹ füm. oæún gêne biri (2) dā çapacı da dèyi. *keziban* ¹ürkçü.

- (3) *hatice*.

- (4) *hat¹ce erdem*.

- (5) elli üç.

- (6) *ali* duysa töbe inanmaz bu ¹a. avrad dē yêtmiş yâşında □órünüyü. av¹ad *memmet duran* var. (7) onnarınan filan biz ço¹ ar¹adaşı¹. sayilde evlerimiz var. ço¹ gezmelere gitdik. hanımı öldü hindi. (8) tam o¹lara¹ bura¹ıy¹. □úlüm esgi do¹um¹lardan hindi do¹um mu var? bu meselâ gaç bebesi var? gendi (9) evde do¹um yâpdi.

- (10) benim o¹lu da dërse ¹çocu¹ şaşar ga¹ır.

- (11) hindikiler do¹uz ay şeyde geçiyi □únneri. annadi?

- (12) şaşar ga¹ır. onu da hiç dëmiyelim bā¹ım.

- (13) do¹uz ay do¹durda geçiyi. ē do¹uzuncu ayı ¹sonunda do¹urup geliyler. işde beş □ún sōna biædi fa¹ (14) gidiyler. hindi óyle. esgi do¹um¹lardan nërden bilece ¹? benim o¹lumunan aramda on yēdi yâş var. (15) o¹lum girdi gır¹ yēdi yâşına. onæaltı yâşımda evlendim. yō yō onæaltı yâşım.

- (16) *guran* goyúy¹lar. ekmek, süpürge ¹o¹llar. dōma b•yüme ¹óylüyük gızım biz. ¹ókezde. biz (17) gır¹larda do¹um ¹ëtdik. geldim ben gır¹larda tabi. oca¹lara gazan godüm, su gızdırdım. çocu¹larım (18) onnarda banyó yâpdırdım. çapa¹lar da çapa¹ladım. yólgu yól¹dum geldim. óle do¹um ¹ëtdim bën. (19) hiç ben bi ebe bile □órmedim. ¹óylerde do¹um ¹ëTtik kendimiz ben. sekiz tene do¹um ¹ëTtim ben. (20) onu dëmeseydim dëdim yâ *gezzabama* hindi.

- (21) bu da goca¹ı fında ¹óy çitçil¹ yâpıy¹ yâni va¹llâ.

- (22) şindi pancar var, bōru var. gidiyrim ben boruyá vilan.

- (23) sefil sefil ¹óylerde b•yüdük, geşdik, gitdik.

- (24) yō bāzen érkeklerin de āzında. *keziban* nası *kezban* işde benim soyadı şeyim de *kezi* dëmişler. (25) nufusda *kezban*. ş¹y nası boruyá gidiyi? sen niye gitmiyi ¹? diyen varımış canım. bāzen dëyiler.

- (26) dōru canım. sen ne yánnı gocañında çałışaca L.
- (27) kimler dēdi L? eşimden bi soruyúm bāri. *enver řā Fin. avşar.* bitdi yāv üş beş kişi var sāten.
- (28) zaten benim iki oļum var. biri makine mühendizi, biri elekdirik, eleddironik mühendizi. *ğadınanda* (29) □órev yápyıdı □úççük. o da hindi *ğadınanda* şeyde şeyler var yá enerciler orağarda. burdan ānadacāmız (30) ne isdiyise L onu ānadaļım.
- (31) *aļļā* Læemri dēyi dü Lür gideller. oļursa nişan goļlar, do Fa yápaļlar. ilk başdan. ondan so nişan (32) yápaļlar, dú Fún yápaļlar. annadacāmız bunnar. bilmiyrim. üç □ún e Læařřā üş □ún sürer. dördüncüsü (33) □ún bey ğatma yēmē oļur. gelini L çıđđī □ún bazar □ún yá *ğonyáda* filan. burda o □ún de bey yēmē (34) dēyi dört beş sufra vēriller. o □ún de óyle oļur. e Læařřā dört □ún yēmek vērilir.
- (35) annat ğızım sāne.
- (36) ğına ğeceleri de □úzelæiřde. ğına yáđđaļlar □ózelce.
- (37) oynaļlar, □úler geşler.
- (38) oynaļlar her şey geşliklerini yápaļlar.
- (39) gelin ğızı giydiriller. iki óæún giydiriller. neyi varsa. üsdüne başına.
- (40) şindi moderinneşdi □ótürüyle, berberde yápdırıp geliyle ğafasını vilan. đóyle de moderinneşdi.
- (41) abiye giydiriller en başdan. ondan sōna đóylü řaļvarı giydiriller, bindaļlı arđasından. arđasından (42) bicama giyer ğına yáđđaļlar. var hepisi var. dú Fúnde gelecēdin sen.
- (43) var. hıdırēlleze ná ğiTtT hiş gelin ğıza?
- (44) ben dā ömrümde gitmedim hiç hıdırēllez sevmiyrim. yō iş dē ben □únahından gitmem hıdırēlleze.
- (45) hıdırēlleze ne yápaļlar? biliyi L Lı se?
- (46) □úna— dēller. gitmem ben.
- (47) yō yō □únah dēmezler yāv. hıdırēllez iyi oļur. evden y®ı yo Furt çaļaļlar. tencereler řóle kibar kibar. (48) *höşmerimi* yápaļlar. herifleri de baļıđ yerine □ótürür. burdan burdan ne sarma, doļma. ondan sōna (49) ne pişireceklerse onnarı da yápaļlar. gelin ğızları varısa orda para dađđaļlar, çember örteller.
- (50) oļanæevi de çetnevirini aļır.
- (51) onnar da çetnevir aļır. oynaļlar, □úleller, top oynaļlar, oynaļlar, aļıļlar, geliller gelin ğızı. o □ún (52) de ahşam gelin ğızda yēmek yēller. ondan sōna evlerine geliller.

- (53) tabi tabi. o ço¹ önemli bizde. öldüyü □ún hem öldü Fü □ún hemen ilk dā gabirden gelirke gonum (54) gö Lşu yemek getiri. ahşama tekrar etl Ꞥækmekler yapıdırıllar. birleşiller birleşiller. sarma, dolma (55) yápannar sarma, dolma yapaıllar.
- (56) ay □ótürür.
- (57) e Læaşşā bir hafta evinde yemek yemez. evinde dēd¹m evinde yēnir de. gö Lşu getirir. yō bişmeni L (58) şeyi yo¹. gö Lşularımız bura •lü evi ço¹. çayını da □ótürüller. e Læaşşa dört kişi çay □ótürür bi □ünde. (59) ólen, ahşam.
- (60) yá baş sālī taziyesi yápar yáni gideller. bizim ¹óyümüz her şeyini vèrir.
- (61) ğahFaıttı şeyæedeller. ondan sō baş sālī olur. ondan sōna da hafdanı L onuncu □únü filan yemek (62) vèriller. ölü evi vèrir. bitün ¹óyümüzü hiçæaıı gomadan o—uıllar. ondan sō da so Lunda o yēmē vèrir.
- (63) ev sābı vèrir. gabir ekmē dèller.
- (64) o ayrı. onu da şu cāmini L ó Fúne da Fıdııllar. o¹uıllara da Fıdıırııa. o ğene ayrı. yēmē vèriller. muha¹ġa¹ yemek...
- (65) o helvayınan yemek muha¹ıa¹ olur yáni
- (66) işde biræafda on □ún ¹óylü □ótürür. şindi şeherlerden de ġāri etl Ꞥækmekler çııttı yá. şeherlerden gelen (67) de getirir ço¹ diye. ondan sō da bitün ¹óylüye ev sahibi vèrir ġāri. yemek vèrir. daıarı varsa (68) daıar keser. et satınæaçacāsa et satın alır. bayá dú Fún gibi óle.
- (69) aynı óle oluyú. dúún yēmē gibi sāten.
- (70) bi ólene dek getiriller. perşembe filan. yáhut bazara. ¹óylü şeyinden ġurbetden ço Fusa. yēme ō ġa. (71) hā şeyi mi? ġır¹ıncı ġecesi, ¹ır¹ ġecesi.
- (72) hatim inèller.
- (73) hatim indiriller. şey mevlüdæo¹uduıllar. a¹ıına düşen elinde varısa ramazannarda dāvet vèri ġuzum. (74) hatim indirir. elinde yo Fusa ġendine □óre iki hoca ça Fırı óle yápar. daha olan para vèrir ġuran ġursılarına (75) bi musa Fıt de Fılise. herkeS o La □óre.
- (76) ayá¹da durdu¹. içeri şora bāri ġirelim. yō yō.
- (77) ben de ġidecem. sen de Fıl mi bu ġonuşmaları? *işallah* tamam annadım.
- (78) benim seni L için.
- (79) ġomşuıu¹larımız da iyi yá. oruşda ilk başdan terafiye hazırıı¹ biræafdadır yapıyrız bitip geliyi. meselá.
- (80) ba¹ şu hālimize hazırıı¹ yapıyrıı¹. ba¹ bu haılerimiz bóle işde hazırıı¹ ediyriz.

- (81) difrizler var. doğduruğlar, yápađlar. ekmeklerini ekmeklerine □óre y@lıæbideler oğur. onnarı yápađlar. (82) ondan sōna yápra= sarağlar, dođapđlarına goğlar. ondan sō da ilæve édeller. orucu dutuymuy...
- (83) gomşuğlar birbirimizi ça fırrı=, dāvetæederik yēmē. gomşuğlar, a=rabağlar, dü Lúrler.
- (84) dāmatđlar oğursa gendileri dü Lúrlerini, gelinnerini ça fırrığlar.
- (85) óle yèriz. ça fırrız yāni □ózel bişey. ço= □ózel bişey.
- (86) =óyümüz iyi. =óylütođunda kimse gāđmadı ki.
- (87) terefiye filan giderik vađđā bek iyi.
- (88) şāhinner dēdi L dē mi? unutmayım gız. eşim bilir muha=ga= bilir. bi de *arife* Filan var şey *gılışları* L.
- (89) sen =óylütođunda hā tamam. top sāsını L orağarda vilan oturmasın?
- (90) ha şóle piknik gibi filan.
- (91) aşşāda, o—uđ var hā orda bi. orda o=uđ var. =óylütođluymuş yeşil yeşil □ózlü bi gız varıdı. biz ora (92) bi ba=mā gitdiydik. odur işde ben bil amma altı, yēdi sene ođdu. altı, yēdi sene ođdu ben bi orayā (93) gıza ba=mkyā gitdim. vađđā bilmiyrim zayıf şey işde bi ba=ıydım ben. dōru oruyā gitdik. (94) o=uđu L gārşısıydı. kenar biraz. hī gōyunnarı var. hađā gelini L a=rabasına a faç mı dūşmūşümüş şeyde (95) başga =óylüydü. yāhut =óylülerine mi?
- (96) şeyde gı *hacıpirlidē* şo *emekli abduđđāyā* dūşdü a faç da öldü yā ō mu?
- (97) dūşmūşdür de onnar ona bi baş sālīna mı gitmişler biræikisi? óle bi duyduydum orayā. yō amca Lđarı (98) bilmiyrim de.
- (99) şey bu çocū fa şō *sarı elife* gibi, anam gibi adamđlar gōnuşaca=. o sene *haççeni* L torun gelmişimiş yā (100) o La gōnuşduđardı. onnar dā esgi. benim anam do=san sekiz yāşında. daha var yā maşşalđā var. (101) benden diri. en □úççük gızı benim. yēdi çocū varımış. biri •ldü. altı gāđdı. en □úççü fü benim. (102) ell |æüç yāşındayım ba=. adam daha diri maşşalđā var. zabāca ibadetæēdiyi āşamāæca. vađđā gızım. (103) şimdi anne gız nó fūrece L? içerde alıvır ļavnbada □ózelce abdesin. yō guzum ayá=đarım açısın (104) dēyi. şóle dışarda çēşme var. gitdi orda abdezini alđı, cücük doyúruyú. orayā oturdu dinlendi. temiz (105) hava gelsin dēyi adam.
- (106) işde yāşlıları ziyāretæederiz. ramazanda ço= ziyāretæederiz. elinde oğan elinde ođmkyāna yārdımcı (107) oğur. vèrir. onnarda iyidir. ođurđar yāni. ellerinden geldik gadar. meselā.

- (108) yáni fitire gibi de ƒilise de hediye gibi vèrir.
- (109) ƒóyümüzde o ğadarı ğalender yoƒ da, ołursa bułundū zaman ƒsüz çocū ołur. óle yèrlere yárdımcı oıuııar.
- (110) keşge de hadi gidelim çayımızı iç. geş dèdi yá yáşıma. hiçæoımaSsa çocū bi.
- (111) şóle bişèyler filan sóleyince onu da aıdıryı ƒ mı yáni? ğına gècesinde sólenen şèylerden. aıdıryó ƒ (112) mu? az o zaman şóle bi gel de ben sa ƒã bi sóleyim de aı. yáv şóle oturuyúm da vah. gel ğız gel. sen (113) de şunu ƒ üsdüne otur o zaman. gel ğız ğãri şura otur.
- (114) ben burdayım dè.
- (115) otur yáv. sen de mi yère oturdu ƒ ğızım? vaııã yáni işim varıdı benim de. evim bucãm sirki sèfil.
- (116) ğadinanda baban ne ƒ ış □órüyü? telekomdan emekli. adı? soracam eşime varıncı da ondan.
- (117) bizim burda var yá ğızım ğına gècelerindè, ğına gècelerinde bóle sóleller ğızæanaıarı ğızı ƒ. şèy (118) ğızı oıannara.
- (119) vah dur oturmayacam ğız.
- (120) tarıay® bōsdanæekellèr.
- (121) ğurbetæelè giden ğızı ƒ
- (122) □ózünèæsürmeæçekellèr.
- (123) ğızæãnası ğızæãnası ğız
- (124) çãrı ƒ gèlsin özæãnası.
- (125) mercimè ƒim kilè kilè,
- (126) ben doııdurdüm sèle sıılè.
- (127) noıur bãbã verme bèn ƒ ğurbetæèle.
- (128) oca ƒã ğoyduıar sãcı,
- (129) başımãædãƒdııar tãcı.
- (130) noıur bãbã verme ben ƒ ğurbetæèle.
- (131) ğızæãnası ğızæãnası
- (132) çarı ƒ gels ƒn özæãnası özæãnası.
- (133) asbap yūdüm bu ƒarıı.
- (134) suyá çãıdıım duıarıkr.
- (135) ğızæãnası ğızæãnası
- (136) çãrı ƒ gelsin özæãnası.

- (137) baba ğızı ˘ ço˘ muyúdu?
- (138) ˘óræoļasī emmilerim
- (139) hiçæõļu ˘uz yo˘ muyúdü?

-23-

YERİ : KADINHANI/Köylütolu Köyü

ANLATAN : Fatmana ŞAHİN

YAŞI : 72

KONU : Karışık

(1) □úÇÇük gelişdik *ıhsaniye* yè Lge L dèdiki èlleri Li ğınaĵa dèyi ba La. bõ ekini ğaĵraĵayáJa L (2) dèyi. ekini yóĵaJa L dèyi ba La. ben de ekini yóĵaJam diyerek bi üzölüyürüm bi ğor=uyürüm nası. o Fun so (3) ğiTdim ekin ğaĵramayá. dede L şfle úleřtiriyi evæiři gibi orānan bi cızıyı. onu yóĵuyürü—. dedeyi L bfrüne (4) duruyürüm. *ıhsaniye* yè Lge L dede Le yóĵduTTurmuyú. baba L duruyú bfrüme yóĵma. *enver* ağam yóĵmasın (5) *fadimananın*ó Funü. beni çatĵadkca=.

(6) hı bāzı arada yóĵuruyú dede L. bu da □úççük. bu da □úççük. yĵĵuyú. ondan sōna *aĵla* Fım beni (7) *ıhsaniye* yè Lge L imkānı yo= dede L şfle onu řeyæede ó Lünü yóĵar=a o dede L benim ó Fümü yĵĵuruyú ondan (8) sōna ğendi ó Lünü yóĵuyú ğāri. fle fle beni idare èTtiler. õ Fun sōna dede L dèdiki ğeçe dèdi ğeçe sap çekin (9) dèdi. ğeçe sap çektik ayı Læiřřında. ondan sōna ğünüz dèdi yátın dèdi. yè Li gelin yatar mı? adı L gelin. (10) istersen çocugæol. geldim ğāri ğeçe yóĵdu=. çy arabaĵarman ğetidik sapĵarı. harmana ğodu=. o Funarı boşadır=a (11) yátıyırım harman yèr inde. burnum bi ğanadı bi ğanadı zorĵadım. ondan sōna yáTtı Fım yèr de ğanadı burnum ğāri. (12) o Funsa ğünüz oĵdu. ne yátaca L? ğoyún sā, ine= sā, buĵařřı= yú, aş Piřir. ondan sōna şaşırTım iyice. (13) ğaFama bi bit düşdü. anām ondan sōna anamğile ğiTdim. anamğile ğiTtiydTm vā ğuzüm ğaFa L bitlenmiş dèdi. (14) *fadimana* dèdi. ğaşıyırım ğāri dèmek. ğavama ilaĵı sürdü anam. bi dē şişeye ğodu. bunu da dèdi. *envere* sür dèdi. (15) baba La da sürdü.

(16) amma ğeçe aĵæğaranıTTda ğèdiy řrik. ğeçe ğeliy řrik ğarannıTTda ğèdiy řrik tā *mu* şacirlere, *büvedlere*. ondan sōna...

- (17) ney lenæo?

- (18) arı yāv ğoca, b•yük.

- (19) *mΔstaFā!*

- (20) amān cüĵükleri so—ar *mustaFa*. öldürüvüæelen *selami*. ğèdiyi oæyānna. onun yānına varıĵlar len.

- (21) ğaFa arıda ğaĵdı.

- (22) bitdi ğāri.

- (23) ilaJı vèrdi. dede L_e de sùrdüm, gendim de sùrdüm amma. gèce hiÇ gèce geliy þrik ğarannı=da gèdiy þrik. (24) gèce geliy þrik ala şava=da gèdiy þrik. babam da dèr þmiş hayvah ğuzüm şu L_a ğüJüJük vèrdim de ben. (25) orda oyünça= oluyú. uyú—u dirnek □órmüyü dèr þmiş babam.
- (26) gèce ayı L_æişşımıydı da □órunüyü?
- (27) ayı L_æişşında gèce getirdik. hele bi □ún zabā ğadar sap çektik. ondan sōna yátı L_ædèyi. yátılır mı?
- (28) dede L_æ úzel yátmıştır amma.
- (29) dede L_æ ba—ále harman.
- (30) *īsanienin* dişi sancıydı. bizim deli L_æónde aĝlıydı.
- (31) ben ğız vaļļa haļbüse ben yè L_i gelinim ğız vaļļa uyú—u yo= benim.
- (32) vaļļa deli L_æónde aĝlıyı. gel de uyú ğāri.
- (33) aaaa aa bñle èdiyi. a L_irıyı. biz de şu evdeyik. şu eve pencèreni L_æ o şeyin milknĝazın yanında pencère vardı. (34) onu L_æ yānda aĝlıyı geldi diydi orda aĝlıyı. şuralar duru=a. ñle oñur mu? hazār. ondan sōna y® ñle dèyi. *emir* (35) dede L_æ neş □órüdü ba=. biz yè L_i gelinike harmana uñafı, arpayı dókerdi. araba duruyú, atæarabası duruyú, (36) moturumuz var mıydı? a=ñım èrmiyi.
- (37) varıdı.
- (38) motur da var atæarabası da var. orda ğoca ceJi sırtımıza atıydı gendi oturuyúdu. tazeJik bu da □úççük (39) ben de □úççü ñüm. dañımızda èmekleyerek *fad*—n gelin gibi getiriydik. ordan inanı L_æ ññle hiç kimsecik çekmemiştir. (40) hindini L_æ gelinleri çekdik dèyiler.
- (41) orda indirip boşaldaca L_æ bñle de esas da burda biædā aynı ñle çekecek doļduruyúdu=.
- (42) vā ğit yā *aļļah* aş=ına vaļļa biññā. bi çekdik vaļļa *elij*. ordan sırtımızda getir þdik ğuzum. ambarlara (43) dókerdik ğoca ceJi. vaļļa ço= çekdim yāv.
- (44) çitlek ğoyúp gelèyim mi, *fatma* yer misi L_iz?
- (45) vaļļa çoÇu= beni ğonuşduruyú ki ne ğonuşacam ben bu çoçü ña bilmiy þrim ki işde bunu bunnarna.
- (46) sen ğonuş bi de.
- (47) ney?
- (48) ğoyún sa ñardıĝæişde. pèndir keçelerdik, hiç üzüm varıdı. ñorunu □áynatdırdı ğocana L_æ. tañu=ñara (49) öFeletdiridi ba L_a. b þætcek ñoru her □ún □áynatdırdı ba L_a.

her □ún ıraġaġ bişiridim. ıraġa fın başında ⁽⁵⁰⁾ bġle uyúrdum. o da daşacaġġ gibi oġurdu. hemen saman iterdim içine. uyúrdum bi uyúrdum. ıraġaġ daşıyı bi yándan.

- ⁽⁵⁰⁾ çoġ çekTim y® gencike. meġbur ye ġi gelin bġle oġuyú eveli ġæadamının.

- ⁽⁵¹⁾ vaġġā baġ bu babamı soyár dışını. □ómlēni çıġardır, şoraplarını çıġardırdı. vaġġā biġġā. ondan sōna ⁽⁵²⁾ abdesæaġacanda ilēni, ırbī getiriġdi. vaġġā gece bi ġa—ardım ben ne fűş □órü ġ?

- ⁽⁵³⁾ zabā ġadar gelir gelir giderdim.

- ⁽⁵⁴⁾ babamgil daha ġaġġmamışġlar. ırbī şey abdes suyú dōkecek şafāna ġ.

- ⁽⁵⁵⁾ ġızım ayı ġæişşimış □úççü fűdüm aġġım ġermiyi. ayı ġæişşiyimış. geliyrim ġle perde yo—. hiġ örtmezdi ġocana ġgil. ⁽⁵⁶⁾ pġrde ġle adam uyúyġlar. ġēdiy ġrim ġerisin ġeri yátıyırım. bu da □úççük. niye ġēdiy ġ ġēdiy ġ geliyi ġ? dēmezdi. ⁽⁵⁷⁾ ne bissin? hiġ uyúġu uyúmazdım ġāri. ġeri onnara ġorġuyúdu onnardan. ondan sōna ġleydi ġuzum işde.

- ⁽⁵⁸⁾ e bayramġarda mı? bayramġarda da...

- ⁽⁵⁹⁾ bayramġarda bġle bayram zabā oġdu muydu bġle çeşme yoġ. ġuyúġardan giderdik. zemzem ġapışırđıġ.

- ⁽⁶⁰⁾ zemzem getir...

- ⁽⁶¹⁾ ilk acerazı ben.

- ⁽⁶²⁾ kim ilk giderse zemzemi o ġapardı.

- ⁽⁶³⁾ temelli ben giderdim erken.

- ⁽⁶⁵⁾ itdibā bu giderdi. vaġġā bġle b ġæadet vardı bizde. zemzem sayıġırmış o.

- ⁽⁶⁶⁾ Pek aġġġı vaġġā.

- ⁽⁶⁷⁾ bayram □únü şafāna ġ. zemzem suyú sayıġır.

- ⁽⁶⁸⁾ ben varıdım. doġdurudum onu bek havasġıydım *elif*. yıġġardır.

- ⁽⁶⁹⁾ zabānan millet yíġıġırdı çeşmelere yá canım zemzem aġacıyıġ diyi □óyá zemzem.

- ⁽⁷⁰⁾ āşamda ġrkence yátarımışmışdırsı ġız. yóruġunca āşama.

- ⁽⁷¹⁾ nēæyátaca ġ?

- ⁽⁷²⁾ ġambayı yá—ardıġ sa fır *sidæamed* ġoyún □údermiş. sa fat beşe ġadar beş mi ġāri o zamanı ġ saati neyse. ⁽⁷³⁾ zabā ġadar dede ġæinen ġocana ġ şġle ġderdi. ġocana ġ şġle. uyúġuyú bġle ġder bġle aġırdı bġle bġle.

- (74) vaļļā bfle uyú¹uyú aļirdi ģızım. zabā ģadar beklerdim bfle başını. onnarı örtüsünü (75) édecem de. hadi gidi¹ de yátı¹ dèmezdi ba¹a. ondan so dedeyi¹ □ómlēni, çoraplarını, mestlerini soyárdım.
- (76) yáv nēdece¹?
- (77) ondan so...
- (78) yátā ét ģoy ģit yát.
- (79) vā hadi bi yát bāļım. vaļļā dede¹ óldürür adamı. fleydi.
- (80) oturu¹a örtü édir mi? āzı¹a sıçıyım dēr gibi.
- (81) hā fle bi ét bāļım bi
- (82) bō n•rüyü¹ sen?
- (83) vā bi bo fle bi...
- (84) ¹āı¹ ģızım örtüyü édi¹. yátaļım dēmeyince yo—.
- (85) beraber aynı odanın içinde mi uyúyordunuz dede?
- (86) yo— ayrıydı yēr imiz.
- (87) ņo evde yátıydı¹ biz.
- (88) ļan anamı¹ sessizlınden baş¹a b ĩægelin oļsa dēr ki... hastayım yátkyım ben yórgunum dēr yátar.
- (89) váy ģuzūm vaļļā *sa fış sidæāmed* dēmiş ki *musa* emmi dēmiş. vaļļā seni¹ ģız var yá dēmiş *emiri*¹ dēmiş. (90) başını bekleyip duruyú dēmiş. vaļļā ļambaļar yánıp duruyú. ģoyú¹ ģüdüyürüm ben dēmiş. zabā ģadar (91) dēmiş zabā ģadar dēmiş onnar uyúmuyúļar dēmiş. babamı ordan ņey édermiş babam aģlıyı vā ģuzūm (92) ne fıņş □órecéyik? sen uyú¹uyú uyúmazımıssı¹ hiç dēyi. bek severdi babam. o fıñæsōna fle éderdik. uyúmazdı.
- (93) óteki éltileri¹ de fle oļdu mu?
- (94) onnarı bilmiy ĩrim ki.
- (95) onnarda aynı.
- (96) onnarı bilmiy ĩrim onnarıænası oļdu bilmiy ĩrim.
- (97) vaļļā *āņaæbam...* *āņaæbam* vaļļā bfle dā yá—ınāædar babama ģonuņmadı. gelinlik éderdi. yáv haļbúki ņey ...
- (98) evelini¹ adamı fleydi.
- (99) baļdızını¹ ģızı.
- (100) deyzasını¹ ģızı.
- (101) vaļļā billā bfle hiç ģonuņmazdı.

- (102) èveli ðle disipli L varıdı vaļļa ðle adam gör=uyúdu.
- (103) ŝindi ne var? o zaman iki dene biçer motur varıdı. *sarı* □ *áyáda atļanTı*daydı. burda bizim o yüzæelli ikiæyüzæüç çüz (104) dölüm yeri ma=ineye işlerdi= desdesini ğa... ben çocūdum. atæaļdı bize.
- (105) niye atæaļdı tayļa= var bi de. *niykzi* emmiyi L burnu bi ğanıyī bi ğanıyī ŝle her tarafı çelpiyi. *niyázi* hasta (106) mı? sókel mi? hiç habarı bile yō ƒudu anayna L babanı L. oļan orda düveni L üstünde çoÇü L...
- (107) şimdi *ayşsa* gelini L...
- (108) burnu ğanıyıdı temelli.
- (109) vaļļā onu L ha=ĝı yēnmez yāv
- (110) ilk gelin de mi? o da ĝāri.
- (111) vaļļā ilk gelinidi ammā ço= çalışdı.
- (112) ondan sō ba-. □ózerinen temelli biz eveli bðle şey yóĝudu. ilaç ğaraç yóĝudu. ŝeyæoļuyúdu ot çöpæoļuyúdu. (113) neyse pıtıraƒ oļuyúdu. *elif* mējbur ğarnımıza dayıdı= şeyi. *ayşā* yē Lge L ŝurasına dutuyúdu. ŝurasına dö=düTtürüyüdü. (114) ŝle adam ŝle uzatsāne □ózere hadi şo *ayşsa* yē Lge Læinen ço= durmadıĝı. tek b ƒæsene yáPdım ben onnan. (115) ondan sōna ŝle dutuyúlardı ètilerim. ŝle ètseler yóruļur adam □ózer.
- (116) ğarnına dayıyí.
- (117) tabi ðle ètmeseler belki de onnar da yoruļuyú. hah tabi. □ózere ğaļburunan dóküyüdü onnar çeşliyidi. (118) □ózere dóküyüdü onnar çeşliyidi. eveli bek pis oļuyúdu ŝey ler. ot çöp Pıtıraƒ. çeşliyidik. būdaļarı yúmayá (119) ĝēdiyidik. ŝeyde ŝu yānda ŝey de ƒirmene ne dēyiler *enver*?
- (120) *abaz*
- (121) *abaz* de ƒirmeni varıdı şurda. aşşāda. *tekkeni* L o yānda. ora ĝēdiy ƒlerdi *abaza* . birinde anamına babam (122) ĝıTdiler hiç ekmegæèt. insan ekmegæèder de. èt de ĝit. gendi anam. □úççü ƒüm ben. ondan sōna ba=dım ilēnde (123) ekmek yo=. dene yí=amayá ĝıTdiler orayá. şeye ben de iÇçik hamur yō ƒurdum *vesile*. ŝle uzun uzun ŝle uzun (124) uzun el el elim elim gibi ŝle uzun uzun yáPdım. emmimi L ğarısı *irfan* dayıyí L anası geldi. bi ba=ıyí ba La. (125) bi □úlüyü bi □úlüyü. □āh şu La ba=ále dēyi. ŝle èTtim. ondan sō *mΔstaFæaĝama* ekmek getir dēyi (126) saļmış. evde ekmek mi varıda saldı L? iyikim onu ètmissim. *mΔstaFa* dayí L geldi. onu şeye sarĝıyá

godum. aldı⁽¹²⁷⁾ giTdi. vaļļā onu yemişler orda. vkh şu L a baLāle demişler. ¶ri ¶ri ¶ri ¶ri etdim. bişirdim onu. nası etdiysem gızım.⁽¹²⁸⁾ □úÇÇü Füdüm vaļļā.

⁽¹²⁹⁾ evlenmeden öncey |di. y® fle oļmuş gāri. *irFan* dayı L anası si Liyi si Liyi baLıyí □úlüyü fle ba L a.⁽¹³⁰⁾ vaļļā. hemi etdim. hemi bişirdim. nası etdiydim bilmiy |rim. gızlar □úÇÇü Füdü gızım.

- ⁽¹³¹⁾ aynı bileydi. oyúnça¶æoļdu çoļuL çocuL. vaļļā göca avradıdı.

- ⁽¹³²⁾ kim göca avradıdı?

- ⁽¹³³⁾ hā ben fle ben *vesile*. ben □úÇlü güvvetliymişimissim. y® fle □úÇÇü Füdüm ammā. niye fleydim bilmem.

- ⁽¹³⁴⁾ vaļļā aynı bileydi.

- ⁽¹³⁵⁾ ana irisi Liz. ana L iri. ana L a çekmissi Liz.

- ⁽¹³⁶⁾ iriyik.

- ⁽¹³⁷⁾ baba L ufāmışımışda.

- ⁽¹³⁸⁾ babam ufādı. babam *sāliyānan* ben babama çekmissik. báyá hanı boyumuz. şey birinde o *sü Lgür* bi⁽¹³⁹⁾ *mēdanlılar* gelmiş. *vesile*. *mēdanlılar* gelmiş. ondan sōna *gūlaL şerife* varıdı o gelmiş. şu *ümideni* L deyzası⁽¹⁴⁰⁾ işde. o gelişdik goļlarını çemremeye başlamış şeyler. *mēdanlılar* heral. baba L □ózel İafæetsi L bi. o iyi biliyi.⁽¹⁴¹⁾ ondan so goļlarını çemreyişdik *yálama* demiş goļları Lı çemrele de demiş. hadi biz de yıLayalım demiş. dur⁽¹⁴²⁾ bālım Lóyne F¶ var mı? demiş. ne demiş? baba L iyi biliyidi.

- ⁽¹⁴³⁾ çıLart da bi □órsün len demiş. Lóynē Lı demiş.

- ⁽¹⁴⁴⁾ beyáz Lóynek oļuyúdu eveli. elde dikiliyidi. şfle şfle, boļ boļ. aL Lóynek uzunudu goļları⁽¹⁴⁵⁾ şundan gāri b¶yügæoļuyú. goļları şfle şfle oļuyú. Lóynē L ra Fat. ondan so boļ.

- ⁽¹⁴⁶⁾ *yálama* demiş *şeriFeye*. *āmed* emmi de ādı. *yálama* demiş şey çemre goļu Lu da bi baLsın len demiş.⁽¹⁴⁷⁾ Lóynē L var mı? yoL mu? bi baLsınlar demiş. y® o da *mēdanlılar* güÇümsemişler. dur bālım Lóynē L⁽¹⁴⁸⁾ var mı? demişler.

YERİ : KADINHANI/Kurthasanlı Köyü

ANLATAN : Nilüfer HARMANKAYA

YAŞI : 75

KONU : Karışık

(1) ādım aslında *nilüfer harman* ayk yetmiş beş yaşındayım. āmin evet ço şükür. göstermiyóm da (2) hastaı ço. beş tâne çocüm var. üçü gız, ikisi erkek. evlendiler, hepsi evli. üçü *gonyáda*, biri (3) *gadinanda*, birisi *izmirde*. bi dē iki buçu yaşında, gelin aTtı, giTti. torunum var. onu büyüTtüm. yirmi (4) iki yaşında. onü da büyüTtüm iki yılı ünive ste odu. şim bi de bi mázada çalışıyó, apeseye (5) girecek nāsibæoıursa, gazanırsa bi devlet da firesine girebilirse.

(6) ölüm var orda. torunum var, ölüm var yá ço gitmiyóm yaşlandıım için yolu çekemiyóm. ben (7) otuz bir sene oldu galp gapām denişdi. ça fırlıp duruyollar amma gidemiyóm.

(8) dü fúnner de pek iyi olurdu hay yávrum. dörd ün dü fún edellerdi. daıul çalınırđı, yemekler yénirdi. (9) ne biléyim oyún çıardı. ço ünzel dü fúnner olurdu. şimdi yo bişey. deve yapaıardı, gız yapaıardı (10) erkekleri. onnarı gız gız iki de gız yapaıardı. onnar onu gaçırırđı. ülüşüllerdi, bārişııardı. dü fún (11) işde pek ünzel olurdu buranı L dü fúnneri.

(12) yemeklerimiz de su böre yapardı. iki tâne çorba, bamyá çorbası, yo furt çorbası iki piláv. sarmamız (13) olurdu gadeyifimiz olurdu. yemeklerimiz ünzeldi. şimdi her şeyi gaıdırdııar. kimse yo şimdi. (14) hē dü fún oldu mu oldu. tamam dü fún bitmiş. benim torunumu L dü fünü oıaca da nişannadım. nāsibæoıursa (15) geleni gideni şeyæedemiyóm. a fırlıyaca hāıde de fildim, de filim de saıon dutu L ordan a fırlansın misāfirler (16) dedim ben hāıim yo. orda otudu ben galp hastası oıdum. öyümüze gidelim de dedi öyümüzde (17) havası ünzel buranı L dedik. buruyá geldik. adam yedi sene giTti geldi *gonyáyá* baş edemedi tekrar *gonyáyá* (18) giTtik. orda da emekli olunca tekrar bura geldik. çoçular da fııdı. gayınnam vardı. yirmi sekiz sene (19) berāber gaıdı. o da rahmetlik oldu. pek iyidi haıamdı benim. iyi geçinirdik. hē haıamı L öluna geldiydim (20) ben. zāti şu ar—a bizim evimizdi burası da bunnarı L eviydi amma biz *antaıyáda* dömuşsum ben. beş (21) gardeş beşimiz de

hepimiz bi yerlerde dömuşuz. buruyá gelince dā annem ğayrın neden olduysa? ⁽²²⁾ buranı L a ƒasını L ğızıydı annem de. *bekir*lerden annem, babam da *hıdır*lardan. herif de *ğadir*lerden. işde ⁽²³⁾ óle yábancı de ƒiliz.

⁽²⁴⁾ yápardı—. yúmurta boyardı—, şey ip sekerdik, top oynardı— çimenneri L úsdünde. şimdi hiş bişey yo[┘] ⁽²⁵⁾ yávrum. ğayınnam vardı yaşlı. yedi tāne ot yérdi *hıdır*lele $\square$ úñü. sālı[┘]ı orurmuşu L sen dérđi. onu ⁽²⁶⁾ filan her şeyi unuddu[┘] şimdi. çıtlı[┘] vardı, $\square$ úneyik vardı, eşşek $\square$ úney[┘] dérđik o vardı. acı maruğ ⁽²⁷⁾ vardı, düz maruğdan yérđi yédiye tamamlardı. maydonuz yérđi, nāne yérđi ırahmetlik. bahçeyi ekerdim ⁽²⁸⁾ ben başdan başa. şimdi derman yo[┘] ğayrı bişey ykpamıyóm. geyinerler, ğuşanıllardı gençler $\square$ úzel ⁽²⁹⁾ $\square$ úzel. gidellerdi, gezellerdi, oturuğlardı, batırı[┘] yápađlardı.

⁽³⁰⁾ sađmıyór çocu[┘]lar. hastałanaca L dēyi. geçenlerde ço[┘] hastałandım. buranı L havası $\square$ úzelde kendi ⁽³¹⁾başıma yápımıyóm ğayrı. adam ołaca[┘]. çocu[┘] da o[┘]udu ğiTdi. benim için burda dursu L mu genç ⁽³²⁾ ğız? amca L öldü. sa ƒñ. onæüş sene oıdu óleli. o ğız do[┘]uz yáşınday[┘]ā dedesi öldü. dedesiynen ⁽³³⁾ iyi büyütüyódu[┘] amma ondan sōñā da ikimiz ğağdı[┘]. ço[┘] zorlu[┘]laran o[┘]uTtum o ğızı da. her $\square$ ún ⁽³⁴⁾ sabah ğarda [┘]a[┘]ardım. dā ğabiri L yánına giderdim bi kiło metre. orda o çocú servise bindiri gelirdim. ⁽³⁵⁾ a[┘]şam ezanları o—unur[┘]a da gider ordan alır, gelirdim. óle óle şimdi liseni L şeyi arabası ğapımızaca ⁽³⁶⁾ geliyi yávrum. ba L aymış ğarezi.

⁽³⁷⁾ iyi ço[┘] şükür torunum. ço[┘] $\square$ úzel bir torunum var. *ałłahım* baişlasın *işałłah*. şimdi nişannadı[┘]. severek ⁽³⁸⁾ evleniyi. kendi neyi is kimi isderse onu vérecem dēyi söz vérdim ben o L a. birisiynen annaşmış. ba L a ⁽³⁹⁾ sƒledi ğiTdim, ba[┘]dım. ođan hoşuma ğiTdi. óle ço[┘] tahsili filan yo[┘] çocún da efendi bi çocu[┘] *ałłah* var. ⁽⁴⁰⁾ tahsil adamı insan étmez. insan ođan insan her yerde insandır yávrum. efendi bi çocu[┘] bilmiyóm işde. ⁽⁴¹⁾ benimkini L annesi babası ayrığdı sāte. o çocún da ayrılmış. iyiler. o ğayınvaldesini L yānda ođan ⁽⁴²⁾ da bizimki benim yá ƒımda büyüdü. anası babası sikdiræoıduđlar ğiTdiler. amma annesi çoğæiyidi ba[┘]. ⁽⁴³⁾ gelinim çoğæiyidi. yárin ólecez. iki elimiz yánımıza gelecek. amma benim oğumdan oıdu. beni deyyüs ⁽⁴⁴⁾ ođan durmadı, ğoydu, ğiTti. eve gelmedi. ne bilēyim? deniz kenarına, şorałara ğiTdi. orałarda iş $\square$ órüyürüm ⁽⁴⁵⁾ ben dēyi gelmedi. da[┘]madı. bizim yánımızda gelin rahat amma bi de çocú var hazār oıur mu? çocu[┘] ⁽⁴⁶⁾ ğağdı. gelin ğağdı. gelini L de anası iççik fenaydı. o da ağdı ğiTdi ğızı. ben zengin ğocayá vércem dēyi. ⁽⁴⁷⁾ yō ben

□ótürürdüm her ay. ben □ótürü, □ósterirdim. annesinden ayırır mıyım ben hiç? *aļļah rāzı* ossu ⁽⁴⁸⁾ onu ^L da ba ^La vèrd^T için. seviniyóm onu da. tābi belki de cenneti onļan buļacam ben. □úcücüKden ta ⁽⁴⁹⁾ iki buçu[┘] yaşından beri yirmi iki yaşına getirdim şimdi. ben de *fil aļļah aļļah* getirdi. *rabbim* görudu onu ⁽⁵⁰⁾ her şeyden. ço[┘] derbiyeli bir düzenni bi ğız *aļļahıma* ço[┘] şükür. evet düzennidir ki hiş daha bi ļaf ⁽⁵¹⁾ getirmedi ba ^La. *aļļah rāzı* ossun.

⁽⁵²⁾ ļambaynan, ğaz ļambasıynan. sabah on geçe onæikiyece dikiş dikedim ben. bu □ózler ondan [┘]óræoļdu ⁽⁵³⁾ ğuzum. ne cēzi oļaca[┘]? herkezin dikişini dikedim. yō ne satması? getirillerdi □úz □únne. herkez çamaşır ⁽⁵⁴⁾ şeyi aļırdı. metreynen aļıļlar, gelillerdi. ben dikedim. hī işlik, şaļvar, māksi, buļuzlarını dikedim. ⁽⁵⁵⁾ çocu[┘]ļara elbise dikedim. onæikiye ğadar dikiş dikedim. a[┘]ļım neydi? bilmiyóm. şimdi eleddirikde ⁽⁵⁶⁾ □ózüm □órmüyó. yá paraynan da dikedim. paraynan da dikedim. ama ço[┘] dikedim. geçen óle dēyi ⁽⁵⁷⁾ yengem var da. baş sālına giTdim ğadın. *hātunum* dēyi □ótsüzlere □ót geçiriydi ^L de niye bóle oļdu ^L? ⁽⁵⁸⁾ dēyi. e ğocadım ğāri yenge.

⁽⁵⁹⁾ dermanım hiç yo[┘] yávrum. asdım bironşid var, şeker var. geçenlerde geçe hastaļanıvırdım, ⁽⁶⁰⁾ kimi ça fıryım? [┘]óyde de kimse ğaļmıyí sāten. ğışın kimse ğaļmıyí. ev dutup da *ĝonyáyá* gidecem. ⁽⁶¹⁾ ğızı ^L yánına gidecem. ço[┘] zor yánnız ğaļma[┘]. yo[┘] yo[┘] amca ^L öldü ğuzum. onæüç sene oļdu. ay® ⁽⁶²⁾ iki yerinden, üç yerinden kesildi de öldü şekerden. bende de şeker var. bende ğaļp var sāten. ⁽⁶³⁾ ğır[┘]æüç yaşında amēlāt oļdum. ğaļbæamēļātı oļdum. ğapām denişdi. ondan sōna da yetmiş do[┘]uzda ⁽⁶⁴⁾ otuz sekiz yaşındaydım. o zaman tedāviye başļadım.

⁽⁶⁵⁾ benim dāmat işden çı[┘]ınca gelir de. şu evde ğız oturuyú. burda yo[┘]. harman zamānı gelip işlerini ⁽⁶⁶⁾ □órüp gidiyeler.

⁽⁶⁷⁾ ne ļafæèdiyóđum? amēļātæoļdum. amēļātđan sōna da iyiyim ço[┘] şükür ğaļbimden. amma işde herif ⁽⁶⁸⁾ öldükden sōna şeker oļdum. asļım bironşid oļdum. boyúnımda kireşleme var. ço[┘] yáni hastaļı[┘]. ⁽⁶⁹⁾ şimdi de ğaļp yetmez^T başlamış. yemek de yemiyóm sāten yávrum. ço[┘] zayıfım. ben yüz, do[┘]san ⁽⁷⁰⁾ sekiz kiļoydum. bóle oļdum. yo[┘] yo[┘]. şeker bóle ēTti.

⁽⁷¹⁾ şu ay® ^La giy. üşüdü seni ^L ay® ^L. insilün vuru... yō yō ben ayá[┘]ļarım ğaļın. seniki ince giyin sen. sen ⁽⁷²⁾ gibi bi ğız oļaca[┘] yánımda. ikimiz oturacıyí[┘]. yá ama

yo¹ kimse. üç tâne b•yüTdüm sen gibi gız. ⁽⁷³⁾ ama işde. gidiyóm gızları L yánına. o¹ları L yánındaydım dörd buçu¹ aydır gışın.

⁽⁷⁴⁾ va||ā iyi gelinde. yō yō gonyáda¹ o¹ları L yánında. dolmuş şoför|ü Fū yápiyó. o¹umadı o deyyús. o¹udamadıgæonu ⁽⁷⁵⁾ guzum. neyse çocu¹larını besleyecek gadar şeyi var ço¹ şükúr. işde bu benim yánımdā gızın babası o. ⁽⁷⁶⁾ □úççük o¹um. onnar da onæiki seneden sōna o¹duydu. üç kere evlendi. bay® ço¹ sı¹ıntı|ar çekdim de ⁽⁷⁷⁾ rabbıma ço¹ şükúr. iyiyim de şimdi. iyi şimdi. dörd tâne çocū da bu gadından var. ne yápaca¹ da? canı ⁽⁷⁸⁾ isderse. ev kirā ekmek para guzum.

⁽⁷⁹⁾ hiç ilgilenmiyó. hiç ilgilenmiyó. sādece ev|ad baba ilişki si ara|arında. maddi y|nden hiç bişey ⁽⁸⁰⁾ yárdımcı|ı yo¹. mānevi yönden sever. babası tabi da. maddi şeye geldi mi onu da ben evlendirecem ⁽⁸¹⁾ işde. nāsibæo|ursa. anca yetiyó sāten. yápar dēsek de yá|an. çünkü yápamaz. dörd tâne evet dörd tâne ⁽⁸²⁾ çocu¹ var. ben hisseTdirmedik biz amma ha|ası vardı evlenmediydi. amma torunum tabi annesiz, babasız, ⁽⁸³⁾ sevgisiz büyüdü onnarda. tabi yá canım herkeSin annesi, babası yávrum. gır|ın da de f|lim de iyiki babanne ⁽⁸⁴⁾ sa L^a vemiş beni annem diyó. hī bek sever amma beni. annesi şimdi evli. iki çocū var. silifkede gocası ⁽⁸⁵⁾ uzman ça|uş. benim o¹an da dolmuş şoför|ü Fū yápiyó. nişan o¹du. o herif de geldi. annesi de geldi. ⁽⁸⁶⁾ benim o¹an aççı¹ ¹ópürdü yá. bunnar niye geldi? dēyi. boşanırken dēdim düşünseydin yávrum bunu ⁽⁸⁷⁾ dēdim. boşanırken düşünseydin bu çocūn büyüyüp evlenip iki L¹izin bi arayá gelece|ni düşünseydi L ⁽⁸⁸⁾ dēdim. çāresi yo¹ dēdim. sen de herifæo|aydı L gari L¹ getireydi L. niye getiremedi L gari L¹? dēdim. ⁽⁸⁹⁾ benim o¹um suşlu biliyórum. benim o¹um suşlu. benim gelinimden bi zararım yo¹. biz gelini □órdük ⁽⁹⁰⁾ mü gucāmıza basırız. ço¹ hanım bi gızıdı. her şeyimize gát|anırdı yávrum. ammā o¹an herifæo|madı. ⁽⁹¹⁾ o¹muyó işde. o dururdu bizi ço¹ seviyódu. annesi dēdi ki va na tūlü ab|a dēdi. ba L^a tūlü dēller. babam saş|arım ⁽⁹²⁾ □úzelmiş, tūlü dēyi sevmiş. tūlü dēller ba L^a. satıyí boşaTdīma pişmānım dēdi. durmadı L hay yávrum, ⁽⁹³⁾ zengin gocayá verecem dēyi dēdim. yávrusunu hı óksüz godu L dēdim gayrı. bizim gelini L annesi. ⁽⁹⁴⁾ mut|u edemedim satımı dēdi. bişey yápamaz yán | gaderde ayrılma¹ varmış. boşanannarı L çocu¹larına ⁽⁹⁵⁾ o¹uyó sāten.

⁽⁹⁶⁾ şordan aççık yápra¹ topladım. asmam var. hasda|andım bó fūn •lenecek ¹a¹amadım. he o şey basdırdım ⁽⁹⁷⁾ sabah da gāri oca¹da ısıdacādım. amān dēdim

şonu da ğaynaddım ğaynaddım dókdüm. boş vër, ⁽⁹⁸⁾ ceryán gitsin varsın dèdim. ben ũraşacāma o ũraşsın dèdim. bi de yemek ğodum ocā. biraz da yátdım. ⁽⁹⁹⁾ biraz da ğuran o[┘]udum işde ne yápaca L? yáşlılı[┘]. amin cümleye.

⁽¹⁰⁰⁾ oruşda hazırılı[┘] yáparım yá tutamıyóm ki. şeker ço[┘] düşüyó benim. ğalp hastasıy—an ço[┘] ⁽¹⁰¹⁾ do[┘]durlar hiç izin vermedi. yètmiş do[┘]uzda ğalp hasdası oıldum sa[┘]ın dutma dèdiler. hiç kesmeden ⁽¹⁰²⁾ dutdum orucumu. ondan sona ne yápacāsa yápsın dèdim. ölecēsem oruşdan ölüyüm dèdim. çocu[┘]larım ⁽¹⁰³⁾ dā ufa ufādı o zaman. d•rdü ufādı, birisi gelinæoıduydu. şimdi de tutamıyóm işde. ço[┘] da zoruma ⁽¹⁰⁴⁾ ğidiyó amma ne yápa... o da óleymiş yávrum işde. dutardım da ramazandan sōna da hasdaşanırdım. ⁽¹⁰⁵⁾ büyük oılan óle dèrdi. birini L adı *niyāzi*, birini L adı *veysel* oıumu L. anne dèrdi sen fargında mısı L? ⁽¹⁰⁶⁾ ramazandan sōna hep hasdaşanıyí L dèrdi.

YERİ : KADINHANI/Merkez (Doğanlar Mahallesi)

ANLATAN : Kezban ULUKAN

YAŞI : 70

KONU : Karışık

⁽¹⁾ benim adım da *keziban ulu* ⁽²⁾ ben mi? yêtmiş. ha bitmiyecek. yaş da bitdi iş de bitdi. her şey bitdi. ⁽³⁾ yâ emmimi *Læõlu* varıdı bi. isgeleye giderdi müzde getiridi. asgerler inerdi isgeleden, tirenden. ondan ⁽⁴⁾ sō emmimi *Læõlu* ordan ġāri □felcene müzde getiridi. ordan da sorma şeker alırdı. kese *⊕@dını* *Læiçine* ⁽⁵⁾ ġordu şôle. gelirdi şôle bizde *⊕şede* şôle oturudu. aç *L* □*ülüslerim* āzı *Lızi* birer size sorma şeker ⁽⁶⁾ vèrecem. yō *mΔstaFæa* *fa* eli *Linen* bize elimize vèridi. biz āzımızı aşmazı ⁽⁷⁾ dèrdik. āzı *Lızi* aşmazsa *L* ⁽⁸⁾ vèrmem dèrdi. bo ille *mΔstaFæa* *fa*. amma canımız isdiyi şeker. yiyeciyik ammā āzımıza ġoyáca. ⁽⁹⁾ eli pis dèyi be *fenmez* dik ırahmetl_⊥. vay ġardaşcım vay. ondan sō ġari mējbur ġalırdı ⁽¹⁰⁾ āzımızı açardı ⁽¹¹⁾ ġāri birer birer birer birer āzımıza senikine de benikine de senikine de benikine de atardı ġāri. o sorma ⁽¹²⁾ şekerı aman yèrdik. aman yèrdik. vah. hah tābi yâ canım ço ⁽¹³⁾ nezzetliydi. ondan sō ārısı girerdi ⁽¹⁴⁾ rahmetl_⊥n şora yáta *fa*lırdı. a *fam* rahmetlik varıdı ġāri. ġardaşcım giderdi bileklerini sı ⁽¹⁵⁾ dırdı. ondan ⁽¹⁶⁾ sōna üsdüne oturudu ġāri. orda ayı ⁽¹⁷⁾ asıyá onu ayı ⁽¹⁸⁾ dırdı ırahmetl_⊥. benim ġardaşım varıdı. óle ⁽¹⁹⁾ ayı ⁽²⁰⁾ dırdı işde. vaļļā başġa da bilmiyrim ki.

⁽¹³⁾ dú *funner* işde nası o ⁽¹⁴⁾ laca? ayın onu *L* *déd* _⊥ gibi bi aşcı duta ⁽¹⁵⁾ lardı. bi yemek yapa ⁽¹⁶⁾ lardı. su ⁽¹⁷⁾ b ⁽¹⁸⁾ rē ⁽¹⁹⁾ edellerdi. piláv dókellerdi, hoşaf bişirillerdi. da ⁽²⁰⁾ fu ⁽²¹⁾ lardı. odada çalırdı. ondan sōna da ⁽²²⁾ fu ⁽²³⁾ lardı. ⁽²⁴⁾ ederdik, ġoyún gezdirillerdi. ġoyúnu *Læúsdünü* süslellerdı. ġoyún gezdirillerdi. ġoyúnu *Læúsdünü* ⁽²⁵⁾ bo *fazına* bi ġırap bā ⁽²⁶⁾ lardı, bi ip bā ⁽²⁷⁾ lardı ġāri. ev ev ev ev gezdirillerdi. sen hav ⁽²⁸⁾ lu bā ⁽²⁹⁾ lardı *L*, ben çember ⁽³⁰⁾ bā ⁽³¹⁾ lardı, parça bā ⁽³²⁾ lardı, bişè para vèridik. ev ev ġāri yirmi ev varısa yirmi, sekizæev varsa sekiz ev ⁽³³⁾ gezdiriller gelillerdi ġoyúnan. o ⁽³⁴⁾ lan evini *L* şeyine gelillerdi ġāri ordan o ġoyúnu ⁽³⁵⁾ çı ⁽³⁶⁾ lardı ⁽³⁷⁾ lardı ⁽³⁸⁾ ġoyúnu yèrine sa ⁽³⁹⁾ lardı. yâ. vō nāsı hemi de ⁽⁴⁰⁾ çı ⁽⁴¹⁾ lardı mı? o ⁽⁴²⁾ lan o ⁽⁴³⁾ lardı, çember sata ⁽⁴⁴⁾ lardı, ⁽⁴⁵⁾ oyun ⁽⁴⁶⁾ çı ⁽⁴⁷⁾ lardı. o ⁽⁴⁸⁾ lan

oꞑuꞑlardı seni ^L ğızı çekerdik, benim ğızı çekerdik onnar. ondan sō oynardı. b_T ⁽²¹⁾
öPELLERdi ğoꞑlar gidellerdi. işde buæadar. hadi ğurtuꞑdu[⊥].

⁽²²⁾ vaꞑꞑā mesel annadırdı[⊥] da unuttum ğuzum meselleri filan. eveli meselinen
duruydu[⊥] eveli ⁽²³⁾ başğa bişey bilmezdik ki.

⁽²⁴⁾ ne bilëyim ğız? ğocam nası öldü fūnü ne bilëyim ben? ne bilëyim? unuttum ay
vesile. unuttum gitdim ⁽²⁵⁾ ay ğuzum.

⁽²⁶⁾ y® beş dene çocūnan ğaꞑdı[⊥]. beşini de gelinæëtdik, everdigæişde. hindi ba—ıP
duruyru[⊥] bazar ⁽²⁷⁾ bozuꞑaca[⊥] deyi. öle ba—ıyırı[⊥] ğāri *vesile* bizim bazar bozaca[⊥].
bilmem ğāri. kim gelirse. gelenæoꞑursa ⁽²⁸⁾ bozaca[⊥]lar. bekliyoruz. gelecekler hindi
aꞑꞑā izin vërise sa fūñ. teşekkūr ederim.

⁽²⁹⁾ benim ço fū[⊥]larım mı? ikisi *ğonyá*da. biri *ıꞑında*. ondan sonā ğızı ^L ikisi de
burda. tōkilerde oturuylar. ⁽³⁰⁾ o— □ózelcene ıra fātca oturuylar. ben de burda gendi
başıma. şu ^La ba[⊥] saray gibi evim var. yáyꞑa ⁽³¹⁾ gibi evim var oturuyrum.

⁽³²⁾ yátıydım zabahdan beri. hasdayım dedim. *tebuyá* telefon aşıydım. [⊥]aĝış [⊥]a[⊥]ıyí.
çı[⊥] dışarıyá ⁽³³⁾ deyi. gel bizim işleri □ór de deyi accik deyi diril deyi. gendinizi
hasdayım hasdayım diye diye ⁽³⁴⁾ hasda oꞑdu ^Luz deyi. bōævah deyi. bi de ramazan
geliyi seni ^L çilleyi mi çekeciyik bacım? deyi. hasdaꞑanma ⁽³⁵⁾ deyi. ba ^La [⊥]aĝış
[⊥]a[⊥]ıyí. hah oꞑdu mu? tamam mı? bóle deyi. ondan sō bu gelmiş arıyí beni öle. ⁽³⁶⁾
ben de şorda tes şeyi da—ıꞑı. şarza da—ıꞑı telefon. onnan ğonuşuydum. çabu[⊥] geli ^L,
bazarımı bozu ^L ⁽³⁷⁾ dedim. geleciyik geleciyik deyi. *haticeynen* şꞑy márkete
gitmişler. benim marketi almayá. *tür[⊥]án*. ⁽³⁸⁾ ekmek hazırlasınnar, āşama geleciyik
deyi. yá dā bi de ekmek hazırlayıcıyí[⊥]. yá iş □ó...

⁽³⁹⁾ eh orucæayında mı? belediyeden ekmek gelecek ben de yiyeceğim. eveli işde
gendim bişiriydim, ⁽⁴⁰⁾ gendim yiyidim. hindi iyice topaꞑ oꞑdum ğāri.

⁽⁴¹⁾ yáza gelecek. tamam mı ve şeyim *vesi* amān *fatmıꞑım ğutbuꞑu ğutbuꞑu*. bizden
bū adar işde. day ⁽⁴²⁾ nërde buꞑacıyí[⊥] hay bacım? esgileri ne ben ānarım ğarıyım...

⁽⁴³⁾ yá—ından biri öldüm mü bişey yápdımız yo[⊥]. gidiyoruz, oturuyru[⊥], [⊥]a[⊥]ıyırı[⊥],
ālaşırıyırı[⊥]. ekmek ⁽⁴⁴⁾ □ótürüyoruz, yemek □ótürüyoruz, ālaşırıyırı[⊥], ğoyúp geliyoruz.
başğa nó fūreliim? etletmek getiriyler, ⁽⁴⁵⁾ neler getiriyler. şóle bi □órse ^L. yāni
biræay filan ekmek getiriyler. yiyiyoruz, içiyoruz. çayları içiyoruz. ⁽⁴⁶⁾ ah öle evelk_Tæbi
yās dutma filan yo[⊥]. her □ún çay içiyoruz. her □ún her da[⊥]ğa. öldü. çay filan

yo ƒudu. ⁽⁴⁷⁾ yás dutuydu[┘]. ne bilēyim ben? ālıydı[┘] iki uş □ún. aıaydı[┘] benim göcam, ölüncü dē biræay āladım. ⁽⁴⁸⁾ y® ço[┘] āladım ço[┘]. ğafilen ölüfördü. beş dene çocūnan ğaldīm. çocu[┘]lar haıı to[┘]uyıardı. çabayá ⁽⁴⁹⁾ gidiydı[┘]m. işde iş ço ƒudu. vaııā amān o □únner gitsin de ğeri gelmesin. da hindi hon oıdu[┘] ğāri. hon ⁽⁵⁰⁾ hon hon. hon oıdu[┘]. gene *aııah* acııarını □ósdetmesin de. āmin āmin cümlemizi ğuzum cümlemizi. ⁽⁵¹⁾ bi beni de ƒil cümlemizi. hani tür[┘]ánım geldi oæún yáladı ğiTi her yèrimi. her yèrimi. sildi, süpürdü ⁽⁵²⁾ her yèri āşamadar, āşam ezeninecek. boæún de işde ba[┘]ğal ğayıtımı aıaca[┘]. *seıāmi* de gelecek bazar ⁽⁵³⁾ bozaca[┘]. aııah rāzı ossunnar. bi ğatdan *seıāmi* on kere gissin hacıyá *tür[┘]ánım* da. acııarını □ósdertmesin ⁽⁵⁴⁾ o iki çocūnu [┘]. heh vah vah nası hemi bahçamı yúmuşatdı işdā. iıaşıyáca[┘], iıacımı aıımış getirecek ⁽⁵⁵⁾ hindi iıaşıyáca[┘]. nası nası aynı ot oıdu gene. *vesile* ne ƒapaca [┘] da bacım? *aııah*dan. iıaşıyáca[┘]. ⁽⁵⁶⁾ kendilerini [┘] bāçalarını çapaıııarımış da yázık. ha oruç gelmeden bitirelim dillerimış. onnarı □óruydük ⁽⁵⁷⁾ de *haticeynen* şey eıderdik. *tür[┘]ánım* marketini aıımayá gıtdiler ana dèyi. getirecekler de ekmek ⁽⁵⁸⁾ hazıııayáca[┘]lar, onnar da gelecekler. *havayk* oturmayá gideceklermiş bizim *havayá*. hı āşam ⁽⁵⁹⁾ aÇçık oturup geleceklermiş. hı hı başğa múbarek □ún geliyi dèyi açÇı[┘] gidelim de oturaıım dèmişler. ⁽⁶⁰⁾ dúnēn ekmek eıtdiler. eh hı şeye ğāri tókiye gidecekler. hē ğardaşımı [┘] ğızı. rahat pek iyi. çocū var. ⁽⁶¹⁾ bize oturmayá geldiler dú ƒúnden sōna. □úlsengilin dú ƒúnden sōna. zaten dú ƒúnde telefon eh ğocasıynan. ⁽⁶²⁾ yō yō hasdaneden çı[┘]dı ğuzum çalııımıyı ğāri. ğocası çalıııp geliyi. on yáš b•yük *havadan*. ossun. ⁽⁶³⁾ hava mı hava otuz yášında aııeym heraıı. ğocası da ğır[┘] yášında. geldiler orda telefon açdıydı ⁽⁶⁴⁾ zaten. ben de ğızım ben şeye gidecem haıam □úlsen haıangildeyim ben dèdim. burdan dú ƒúnden ⁽⁶⁵⁾ gelenden sō buyúru [┘] gelin dèdiydim.telefon açdııar. iki úş □ún oıdu ğari bayá biræafda filan ⁽⁶⁶⁾ oıdu. haıa ekmē yiyenden sō beş da[┘]ğa gelip de *necātiynen* oturup gideciyik dèdi. buyúru [┘] gelin ⁽⁶⁷⁾ dèdim ğāri. bi çay işdiler ykzzı[┘]. geldiler bi çay içirdik. ıççık oturduıar gıtdiler. aııah rāzı ossunnar. ⁽⁶⁸⁾ eh hı rahat rahat. sādet mi? sādet bayram sō gelecek aııah izin vèrise. ğāri bilmiyrim vaııā gelin ⁽⁶⁹⁾ gelecekse yó [┘]sa ğaıaca[┘] mı? gelin duraca[┘]. bayram so ƒu gelecek annem dèdiler. duraca[┘] aııeym ⁽⁷⁰⁾ hazar tābi. gıtdi emēni çekdi varsın dursun bāıım bi. tabi ordan bı aynı burdan ayııı[┘] aıdı gibi üş ⁽⁷¹⁾ millar mı aıııyı? dörd millar mı aıııyı ayııı? o ayııı ƒı [┘] da bi da ayııı[┘] aıııyı. hı evæaıacāmıııııı da úyııaşamamıııııı ⁽⁷²⁾ *ğonyá*dan. gelecedi anasını □ótürmeye mi? ğayrı anasını ğendi gıtdi. vaııā işde ne bilēm ben? orayı ⁽⁷³⁾

isdedi. bi kere de gázandı. gázanınıcı gitdi işde. seļāmi gidecēdi yá. ilkin gázandıydı, ikinciye gázanamadı.

(74) aļtıını düzeddiler oturuylar işde. üsdünü de dā düzelmedi de ğız gelinæedecekler bu sene. vèrdiler (75) vèrdiler ğızı. tanıdı= de fildi yá tanıdı= sayılır. ğız gendi şeyæeddi işde. oļannan ğonuşmuş. ğamişliyzlü (76) ğamişliyzlü de oļan óretmen şeyde. nère ğız? *urfada*. *urfayá* gidecek. burda beşæon □ún durup. (77) bir_ay mı duraca=. ğurbannan şeyin arasında gelinæoļaca=. *aļlah*_izin vèrise. hē çoğæüzülür hemi (78) de. seļāmi □úlyü deyi ki: ālayáciyí= ğayınna deyi. hazār tābi dèdim. ālayáca Lız dèdim. a fustosu L (79) on beşinde heraļda dú fúnü. *aļlahæizin* vèrise.

(80) *havanı* L ğocası mı? *havanı* L ğocası *burdur*ı. *burdur*ı. *buca*= *buca*=ıymış =óyüymüş ğāri. (81) sā sā anası babası geldiler burayá da. dú fúne *havanı* L dú fúnüne. açı= dē aynı biz gibiler. vaļā (82) dú fún olup da ğuzum işde daļı dúbek yo= da. yánnarında o—uļu dutduļar. iki ğına gècesi gibi (83) bişey yāni. ar=adaşları vedā şeyi yápaļım dèmişler *havayá*. orda bi ben gitmedim hiç. evde oturdum (84) ben nası gidiyim? yá=ın onnarın da. eh giydi gelinnik de giydi. o gèce ne giyiliyse onu da giydi (85) ó □ún ğāri. ğına gèces læúnü. evlenmiş ayrılmış o da. oļan da evlenmiş ayrılmış. bi ğızı var onu L da (86) bi ğızı var. *havanı* L da bi ğızı var. aynı. hindi bebē varımış. oæún haļa var dèdi işde. yè Lileymiş ğāri. (87) anası gidenden sō belli oļmuş. anneme dèdim de deyi. annem de dur burdan hazırı= yapıyım. dur (88) bāļım bi dèdim deyi ben de. iyi oļmuş haļam oļsun varsın dèdim ben de. gitdi gitdiler. biæhafda (89) burda durduļar. anası fıl geldiler burayá gelin çı=dī □ún gitdiler. bihafda da onnar orda durdu. izini varımışımış (90) ğocasını L. biræafda da onnar orda durdu. anası gelmiş. □órmedim sōna. gezmeye gelmiş. gelmiş (91) gitmiş ğayınna. eh varımış, varımış. óretmenimiş. iki dā oļu varımış. bi de ğızı varımışımış. o (92) da deļānnı ólmüş. heraļ uçoļanımış aļleym. biri evliymiş. ğāri bu da evlenmiş boşanmış. biri (93) de bekárimış. óretmenimiş heraļda. ikisi de. nèrde óretmen dèdiler? nemen biri *isdanbuļda* mı dèdiler? (94) ğız da gencæólmüş işde. on sekiz yáşında mı dèdiler? vaļļa. eh hī óle óle. dōru ze=alıymış. bu (95) do=dur oļmuş ótekiler de o=umuş şeyæoļmuşæişde. hē çocu=ıļar da aynı geliyi mi? dèdim *havayá*. (96) geliyer haļa deyi. onu L ğız da gelirmiş, bunu L ğız da gelirmiş. ikisi de annaşıylar deyi. ğaryóļļa (97) gibi bişey neyse buyáza neyse o La dōşemişler. bi de o La dōşemişler. yō on beş □úne geliyi *havanı* L (98) ğız. gelip

gidiyler hī. yō babannesiydi de. babası da sayılır işde. çoğæoıdu evleneli. iki dene ⁽⁹⁹⁾ çocū varımış.

-26-

YERİ : KADINHANI/Merkez (İstiklal Mahallesi)

ANLATAN : Habibe

YAŞI : 70

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ aslımız neyse neslimiz o ğuzum.
- ⁽²⁾ dêsınler dêsınler. ben on beş sene çumrada durdum. hiş lisanımı de fişirmedim. ğoca türkmen dèllerdi ⁽³⁾ ba L-a. dilimi hiş de fişirdim.
- ⁽⁴⁾ vaļļā aynı ben de óleyim vesile hiç kimseden bişeyci fim. hab-ıbe. ben mi? yétmiş. āmin. dört tāne ⁽⁵⁾ çocūm var. bi oļum var, üş de ğızım var. aļļā ömür vèrsin. evlendiler, gıtdiler. yálmız yaşırız ⁽⁶⁾ amca Lıa. evet.
- ⁽⁷⁾ yápra= topıa, yápra= topladım. oıaca= ğış □únünü L şeyleri işde. hazırladım. basdırım işde. suyunu ⁽⁸⁾ ğaynadırım, duzunu atar, üsdüne dóker, zabā ğadar basdırırım. ondan sōna saıamura yátırırım yáni.
- ⁽⁹⁾ vaļļā ğuzum dú fúnümü ben hiş bilmiyrim. □úççük gelinæoıdum. bilmiyrim ki unutdum gitdi. ⁽¹⁰⁾ onæaıty® basdım, bir □ún_ aldım, gelin geldim. bilmiyrim ki yáni işde. aynı şimdik-ıæbi hazırlanıydı ⁽¹¹⁾ neyse. çorbaıarımız, pilávıarımız, yemeklerimiz. ğızæevi hazırlıyıldı dē mi? nası □úzel eveli. ⁽¹²⁾ neyse sufraıar, iki üş sufra. ğızæevinde ğalınydı. o □ún ğınāæcesi yapılydı. nişanda ğalınydı, yemek ⁽¹³⁾ hazırlanıydı.
- ⁽¹⁴⁾ hī evel ğalınydı ha=ıgatan.
- ⁽¹⁵⁾ işde yáni onnarıdı y®ırım. bizimkileri. bizim óle bi şeyimiz yo=. bilmiyrim ben u futdūm gitdim. ⁽¹⁶⁾ bo fún elli sene oıdu.
- ⁽¹⁷⁾ hiş bişey yápmadım. bi ekmē étim, eve ğodum o ğadar. gencæossam óle erişdedir, yúfgadır neyisē ⁽¹⁸⁾ ekmekdir, edip ğoyúdu=, =ómbe çekiydik. çocu=ıar vardı. onnara ba=ıydı= işde. nórece L de? onnarnan ⁽¹⁹⁾ □únümüz geldi, geşdi. gelip gideller aļļā izin vèrise.

- (20) bayramlarda gendileri geliyi, gendileri hazırlyı, yèyip herkeS alıp gidiyi. ne dèm? dē mi? yá.

- (21) tābi tābi cānım óle ólē. tābi canım

- (22) biz hiç hıdırèlleze gitmedik. bilmiyrim ben hıdırèllezT. çocu=lar yètişincT bazı şurá ğararayá çı=ıydı=. (23) ondan başğa da biz... bułğur bişiriylerdi, batırı= yapıylardı, alıp gidiylerdi. batırī ben bilmem. (24) hiç bilemem. hā haşğaşı dówüdük de yáni batırī yápmasını bilemem.

- (25) aşure bişiriyriz. sen de hep zor şeyler, zor şeyler soruyú L. hī Fı üzümünü, kişisini, her şeyisini alıydı=. (26) dówmesini ışladıydı= □ózelce. zabanın ocā yá=ıydı=. ocā=da bişiriydik □ózelce. dadlısını atıydıĝæiçine. (27) aşure aşı bişiriydik. findīnı, fısdīnı içine atıp, da Fadıydıĝæişde. eveli óleydi yáni. başğa şey yapıłma (28) mı canım? herkezi L □úcü neye yèterse o Lu yápar.

- (29) herkeş ekmek yápar, bułğur da Fıdır.

- (30) bułğur bişirir, haşğaş dóver içine atar. cevizini atar, findīnı atar işde da Fıdırılar. ğara lambamız (31) vardı, yá=ıydı= □ózelce. fenár, fenerimiz vardı. birini aşşayá, birini oyánna, ğanevçe èdiydik, (32) elæişi □órüydük, mekiĝæèdeydik. ondan so çorabæörüydük. =ór lambanı L yánda óle bi ğanevçeler (33) işledik ki her biri bóle. vałłā o =ór lambada ammanæelæişler □órerdik. vałłā zabādar hiç yátmazdı=. (34) yo=, bişèycik y'n Fudu. televizyón y'n Fudu işde ĝuranımızı o=urdu=. abdesimizi alır, namazımızı ĝıladı=.

(35) vałłā yaşlıların benim aram iyi geŞdi. hep yaşlılara ba=dım ben. ğayınnam óleydi, ğayınbabam (36) óleydi. yátała= yátdılar. dörd sene yátdılar. dörd sene ałtılarına bez bāladım işde. tābi tābi geŞdi (37) hem óle geŞdi. ben bilmiyrim.

(38) işi □úcü gendim □órürüm ĝuzum. hiş dā ben bi tecik bi neyse işci tutup da iş □órmedim. usuł (39) usuł gendim usuł.

- (40) yávaş yávaş.

- (41) āman dā buca= deymesin. □órürüzæişde. yō yō hiş bi hayvancılı= da yápmadı=. çitçilik de yápmadı=. (42) amca L terziydi o ğazandı biz yèdik. bişècik yo=. hī evi Læiçinde işde evi Læiçi. iş bizia□órdüĝæişde (43) yèmēdi, bulaşıdı.

- (44) burda hiş ĝızı L yo= ałleym he. burda hiş ĝızı L yo= mu?

- (45) var var *emel* var. var. gelip gidiyler ĝuzum. gelinim var bi tecik. hasda o da.

- (46) o nérde?

- (47) *ğonyá*da bizi de yē Lē geldi dā onda. hasdalandı ne biliyim *vesile*? bilmiyirim. yüz felci geçirdi. (48) ğari heralda ceryána ğapılmış.
- (49) hiş □órmedim ben seni L gelini.
- (50) benim gelini mi? vaļļā aynı istedi fim gibi şóle tomba=cana. aÇçik uzun boylucana. çokæiyT k ğuzum (51) ğo Lşuşarımızla. hī gelip gidiyeler *aļļah* rāzı ossunlar. hepisT dēyler deyze yáşlısı L, işini □órüfürelim dēyiler.
- (52) iyi iyi aļļah rāzı ossun var mı óle ğo Lşu?
- (53) vaļļā dēyiler. *neza fat* Filan geliller óle. işimi □órmeye dē. ben □óstertmem kimseye iş de.
- (54) ne □ósderece L cānım.
- (55) óle oturmkyá Filan gelseler, ben kimseye iş □ósterdmem bilir *neza fat*. vaļļā temiz de felim ğuzum ba=L. (56) her yèrim her yánda. ne bilèyim?
- (57) □úmuş gibi. dā ne oļaca=L? *aļļah* elæayá=L muhtācı étmesin. iyi =ótü eli Læay® L dutuyú.
- (58) yéter yéter. *aļļā*ma şúkürleræossun. camları siliydim de camlar dursun da dèdim. aşşáda şu yáprā (59) bi toplayívèriyim onu óle □óriyüm.
- (60) oruşda zor oļur tābi dē mi?
- (61) içerlerleri sildim, dışarları duruyú. □órulecegæişde.
- (62) biz hiç bi iş □órmedigæişde.
- (63) óle óle. □órmüşdürsü L sen yáş □órme L mi? siz gencsi Liz hay *vesilem*. biz gibi misi Liz?
- (64) biz de hasdayí□æamma.
- (65) hasdaļı=L hepimizde var. sen āşam beni bi □óreydi L. āşam óldüm, zabah dirildim işde.
- (66) āşam oļdum mu ólüyrük, zabah oļdum mu diriliyrik dē mi?
- (67) óle.
- (68) ğışæaļtı ay şeye ğiTti L aļļēm hoca mektebine?
- (69) gitdim *aļļā* şúkür bi L şúkür.
- (70) maşşaļļah.
- (71) bu sene gitdim. zabānan gitdim. amca L hasdaydı. ben o=uyúřurdum, ğeri geldimæeve geldim. (72) vaļļā benim āçik ēsiklerim vardı tejitvede. *aļļā* şúkür. aççip elledim ondan sōna hē tejitvelerim (73) işde zaten ben babam o—udur=L a tejitve de

o—utdu bize. teyvitinen o—utdu da. Şimdiki teyvitlere bi ⁽⁷⁴⁾ ba¹ıyım bi diyerekden yáni gendimi denemek için gitdim.

- ⁽⁷⁵⁾ aynı dē mi?

- ⁽⁷⁶⁾ eh de fıil bizikiyenen. bizim o—udūmuznan hindikleri de fııŐik.

- ⁽⁷⁷⁾ aynı dē mi? seni L baba L hocaydı dē mi?

- ⁽⁷⁸⁾ hocaydı benim babam. eveli neyse elif, be, te, se dēyi o—uydu¹ yá. cin bajı cālı, ha o L-a benzer, hı ⁽⁷⁹⁾ o L-a benzer, tał beli bú¹ú¹, zel o L-a benzer, ra çen yeler, ze o L-a benzer dēyi bizi óle o—udurdu ba fam. ⁽⁸⁰⁾ yáni Őeyimizi teyvitlerimizi bizim bi ayrı o—utdu babam, bunnarı¹ bi ayrı... bunnarı ben bilmiydim.

- ⁽⁸¹⁾ ben belleyemedim. bu sene giTtim tecvidi belleyemedim.

- ⁽⁸²⁾ teyvidi belleyemedin de amma teyvid dūzenini de bellemiŐtirsi L.

- ⁽⁸³⁾ biliyrim. ikisini iyi biliyrim. i Lileyeni biliyrim, çekene biliyrim. amma hani ... var yá hani hemen ⁽⁸⁴⁾ dut Şöyle bi vavları filan onnarı bāzen bāSısını biliyrim, bāSısını bilemiyrim.

- ⁽⁸⁵⁾ geleydin, bu □ózel □ósterTti amma.

- ⁽⁸⁶⁾ hoca iyiydi.

- ⁽⁸⁷⁾ hī hemi iyidi, hemi □ózel □ósterTti. *ałłah* rāzı ossun yk giderim. Őu evi dutmuŐ. dūnēn ğarŐılaŐdı¹.

- ⁽⁸⁸⁾ amān ta f |ni çı¹mıŐ ha?

- ⁽⁸⁹⁾ hī ta |ni çı¹mıŐ, gidellermiŐ. zāti dēdi. buruyá Şey açaçadı, yúrt açaçadı çocu¹ları.

- ⁽⁹⁰⁾ Őuruyá mı? *ĝonyáyá* mı gidecēmiŐ?

- ⁽⁹¹⁾ *ĝony*®, *selçu¹unu* Læoruyá çı¹mıŐ. ĝocasını LæiŐ.

- ⁽⁹²⁾ iyi iyi. iyiydi. *nurcan* da mazıΔmıdı.

- ⁽⁹³⁾ iyiydi iyiydi. *ałłah* var bilemedim.

- ⁽⁹⁴⁾ ben bu ĝiŐ da açaç burda oıursa diyidim.

- ⁽⁹⁵⁾ açaçadı burda oıaydı. açaçadı amma burdan gidecek. çoJu¹ara açaçadı himdi. deyzeJim zabahları da sen de gel diyidi.

- ⁽⁹⁶⁾ açaçsa ben *nādireyi* saıarım dēdiydim.

- ⁽⁹⁷⁾ hī ço¹ saıaca¹ varıdı amma.

- ⁽⁹⁸⁾ hī saıardım hanı onu tek ěrkē gitmez de ĝadına gider dēdiydim. o da aŐmadı óleæhāzār.

- ⁽⁹⁹⁾ tamam mı?

- (100) şeye o □ún biz semranın dü Fúne gidinci *izmirdē* bacı L gelmiş, onu □órdük. hiş bilmiydim ben (101) onu Filan.
- (102) hā *nazmiyeyi* mi □órdü Lüz?
- (103) múbarē gitdik bi □ún eveli. burda hałamı Læōlunu L da dü Fúnü vardı.
- (104) ben □órdüm sizi.
- (105) nérde □órdü L biz gelmedik. şeye dú Fúne gelmedi Liz mi siz? biz dü Fúnē cuma □únü giTtim (106) ben. evlerine múbāre ossun dēdim. āşam ğināæcesi varımışmı. sen giTti FT ğināæcesine Filan?
- (107) hı biz ordaydıL. cuma □únü ordaydıL.
- (108) cuma □únü aşam dōru gelmişsiz. biz zabah gitdik.

YERİ : KADINHANI/Merkez (Karakaya Mahallesi)

ANLATAN : Şerife TURAN

YAŞI : 72

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ benimle konuşmuyú.

- ⁽²⁾ kúsæolē?

- ⁽³⁾ ondan sō bi geçen geldi ğuzu yēmeye geldi. o getirmiş *hüsey* |*n*. çanānı sókdü, yássi¹larını ⁽⁴⁾ toplamış. ondos so ne varsa işde ufānı, defēni toplamış, aşşā kitledi gitdi. konuşmuyú. iyi ⁽⁵⁾ olacam sandı. onda gelivér o *hatçe* olannardan almış parayı. gelini olannar dēmiyse gelinner ⁽⁶⁾ teyze biræanæevel çalışsın bize para lazım dēyivérdiler. ē evden de alıydı, benden ⁽⁷⁾ de alırmışımış. o herifden de alırmışımış, bangkyá yatarımışımış. ğiredi çekmiş. hindi eve de ⁽⁸⁾ gidip oturunca evin kesilecek, bi *māmudun*¹ınnan herifinki ne yētecek?

- ⁽⁹⁾ ne yēyecek onnan?

- ⁽¹⁰⁾ ne bilēyim? bi bölük de borç. hemi evde ışı¹, sū her ihtiyáč o L-a binecek. kimidi? ben ⁽¹¹⁾ de burda habarı yo Fudu bazardan, eleTtiri Fimden, suyúmdan. elli bir bin nira hindi eleTtirik ⁽¹²⁾ gelmiş. o L-a nası? bilmiyrim vaļļā. nası geçe? benim *üseyin* dēdi ki *memmet*, amān *zeki* ⁽¹³⁾ anā altı buçu¹ miļļar para alıyırım dēdi. ğarı ğoca çalışıyır¹ dēdi *zeki*. anca idāre oluyru¹ ⁽¹⁴⁾ biz *ĝonyáda* dēdi. vaļļā ğızı L-a dēdi. yo Fudu ğuzum. sışdı, batırdı, giTti ğene. nō Fürüyüm yē L-emedim. ⁽¹⁵⁾ daha dōrusu her şeyi mahana ètdi, yē L-emedim *fatom*. gidecem dēdi gitdi. □órmeyecem ⁽¹⁶⁾ işi L-i dēd |. benim □órülecek ne işim var? benim vaļļā ben hiş da Fa bi hafdadır buruyá süpürge ⁽¹⁷⁾ süpürmüyürüm. ğı||ĝır|a ışlatdīminan süpürüvér, silivir. onu L-sandellesiydi, masasıydi, ⁽¹⁸⁾ kiyáıydı, burgusuydu, ğalēmiydi o batırıydı. o dókülüydü. o çocūnu L-ar¹asını. benim dókenim, ⁽¹⁹⁾ saçanım mı var? işæonu L-udu. aş daæonu L-du. acı—an onnarıdı. ha—ından geledim. gitdi. ⁽²⁰⁾ gitdi amma hiş ğalmamış. şóle barna¹ ğadar ğalmış. ar¹asına bi dōne dōne ba¹dı. dēdim ⁽²¹⁾ ki ana

ge beni □ótür dèyi mi ki? dèdim. ge gidelim evimize mi dèyi ki? niye döndü döndü
(22) ba¹dı ki? dèyirim ālıyım. ... dèyi ki ana boşlayıvır gendine ba¹ dèyi.

- (23) *hatice* mi?

- (24) gendine ba¹. nèdece L onu? dè. biri iyice bi dèyi şiy ossun dèyi?

- (25) āzını bellesin.

- (26) āzını bellese herkeS dèyi. sen de belle, o da bellesin. birbiri L iz. bi ara bi bi
aralaş L dèyi. (27) içimdenæalıyı.

- (28) o da içi L den alıyı ğızım işde. başı bozuldu. kimi L yánına varsa işde ğardaşına
geliyi.

- (29) éderdi. ¹a¹ı ¹a¹ardı. éderdi. bi de gelirdi ana ğız ben sa L a ço¹ édiyrim dèyi
elimi öperdi, (30) yüzümü öperdi. niye bu? ben de si L ire ğardım dè. iyi ba L a niye
bóle sölüyü L acıdıy L dèrdi.

- (31) ay® çekilivèrdi iki aydır.

- (32) iki ay mı oldu ğı?

- (33) ik L aey oldu hemen hemen. bayramdan sō gitdiydi *şerifæaba*.

- (34) óle oldu. çı¹mazımış. kiracı da gendi gendi çı¹arın dèmiş. şahıtında ayın birine
misæde ètmişle. (35) çı¹arsan çı¹. çı¹mazsan senetleri varmış beş milğarı¹ mağdın.
bangayá... ne bilèyim? senet (36) dèyiler yá. kiracını L.

- (37) *şerifæaba* şu ayá Fı L yüzünde ne var seni L?

- (38) buralarım su topláyá *vesile*. ayá Fım şey èt ölmüş. şuralarım su toplúyú.
haplarınan, (39) ilaşlarınan... ayá¹larım şışiydi yá. işde bóle evi L dadı, duzu yo¹.
yiyen, içen yo¹. dóken, (40) saçan yo¹. bātıran yo¹. dādı, duzu yo¹ evi L.

- (41) ğene onnarnan bi va¹ıt geçiydi.

- (42) bayá va¹ıt mı geçiydi? bilmiyrim. vah ne bi so¹a Fa gitdik. ne bi ekmek yèdi
ğızım. dèdi. (43) ay® üsdü durdu. gidecem, gidecem. orda nasıl?

- (44) *şerifæaba* dèyeydin. ge ğızım evimize gidelim. burda eli L üsdünde, onu L,
bunu L, gelinneri L (45) □fnü oļu olmaz. ge gidelim dó Füş, çekiş. evimizde oturağım
dèyeydin.

- (46) dèmedim *vesile*.

- (47) dèmed¹?

- (48) yo.

- (49) beni getirdin dèr dèyi?

- ⁽⁵⁰⁾ dēdi. sōna seni kepāze ēder dēdiler. beni getirdi L, beni getirdi L. ev kirası ba—dım, ⁽⁵¹⁾ ba—dım ha biz annemizi bilirik dēdi gelinner. bunu L yüzünden vėrdik ğızı L a parayı dēdiler. ⁽⁵²⁾ biz paramızı... dēyi ki o da alışsın dēyi. ödesin borcunu dēy. niye dēmişler bacı bacını L ⁽⁵³⁾ altına =ópeneni? hemi □ótürdü. evi aldı. borşlandırdı. parayı... şeyæēdiyi.
- ⁽⁵⁴⁾ şurda oturaydı şeriFæaba. evinden beş yüz alırdı. beş yüz de herifdenæalıydı. bi millar. üç çüz ⁽⁵⁵⁾ de māmūt dayıdan alırdı. bi millar üç çüz. alışırdı bi yēdi yüzæelli, sekiz yüze de. şurda ⁽⁵⁶⁾ üç çüzünü yēse.
- ⁽⁵⁷⁾ dersāne súpürümüş dersānē. dört ğatlı bi dersāneymiş. dersāne. ğaş dene oda varımış. ⁽⁵⁸⁾ osandım dērimiş. İaFımız burda. herif duyarsa şeyæēder. İaFımız burda ğuzum. dersāneymiş. ⁽⁵⁹⁾ nēreyse. dört ğatlıymış. bi dā varımış herali. orayı súpürse sa Fat do=uzda gidermiş. dördēæeve ⁽⁶⁰⁾ gelirimmiş. dērmiş ki osandım ben dērmiş. bóle elim súbürgeli mi gezeceğim? ilendim. ilenmeseydim ⁽⁶¹⁾ mi? dēyrim. bir buçu= İiray alırmış. ba Fā her şeyi dēyi.
- ⁽⁶²⁾ dó Fúşüyüdü.
- ⁽⁶³⁾ dó Fúşüyüdü. her şeyi dēyidi ba L a. iyice hayátta duymadı Fım şeyi duydum. vaİİa bilmiyrim. tābi. ⁽⁶⁴⁾ on da üseyin ar=adaşımıyş dersāneneni L müdürü. óretmenner şeyæētmiş. óretmenner. müdür ⁽⁶⁵⁾ müymüş benim üseyin? bi b•yük bişeymiş. ney o da? şey •le dērmiş. ar=adaşları yá. temizimiş ⁽⁶⁶⁾ ar=adaşı. onları o=ul mu? dēmiyi de. dersāneymiş. üseyini L ar=adaşları. hepsi temiz adam ⁽⁶⁷⁾ dēyidi. vėrivėrmişler biræikiæún o=u işde şeyi.
- ⁽⁶⁸⁾ dúúne m İ?
- ⁽⁶⁹⁾ dú Fúne geldi. entāri almış. şey. boydan boyá. içinde cücük gibi ğalmış.
- ⁽⁷⁰⁾ ğoİay mı eli L ev? burda ğene dó Fúş...
- ⁽⁷¹⁾ yátıydı İlene ğadar.
- ⁽⁷²⁾ =a=ıydı, bişiriydi.
- ⁽⁷³⁾ bişiriydi. acı=dım ben. beyza fēlan ēdiyim mi? dēyi. işde feşmekán ēdiyim mi? ēdip geliyidi. ⁽⁷⁴⁾ yiyiydi. acı=dı mı ēdiydi. eline çanta alıydı sa Fā gidiydi. ba Fā gidiyi, geziydi.
- ⁽⁷⁵⁾ burda rahatıdı.
- ⁽⁷⁶⁾ ondon sō burda ra Fadı. beni sayıysa da saymıysa da. herge gendi jeyini yápyıdı. •mmü ekme... ⁽⁷⁷⁾ vaİİa ben ümmüde giderdim. aş ğalırdım. ümmü bi zabah ğordu ekmē bi āşam ğordu. zabānan ⁽⁷⁸⁾ on birde ğordu. āşam dē yástı oİu içim ğıyİİır ğız

iççik giderdim. *ümmü* adama ba^lmaz ki. ⁽⁷⁹⁾ ama işde da *fa* da ^lörünü yédirmiyi. *âbem* bize ba^ldı. pekæiyi o^ldu he? dèyi.

- ⁽⁸⁰⁾ ğız nō *füriyü*? yâni *la* mı geliyi?

- ⁽⁸¹⁾ maşşalla o da^llæibi o^lmuş. bi de elbise a^lmışæo. fiçæibi □ özelce o^lmuşæo. yè *li* yètişip geliyi. ⁽⁸²⁾ a^llı èrmiyi onu *l*.

- ⁽⁸³⁾ yâni *la* geldi mi?

- ⁽⁸⁴⁾ geldi. *şerifæanne* sen do^luz canlısı *l*. sa *fã* bişey o^lmaz dèyi ba *fã*.

- ⁽⁸⁵⁾ niye ki?

- ⁽⁸⁶⁾ ne bilèyim? niye óle dèdi ba *fã*? elimden dutdu. ğa^ldım merdivanlarda. çı^lartdı. ben ğır^lıy^lã ⁽⁸⁷⁾ geldi ğuzum benim evde ğır^lıy^la. gitdi bi sene durdu. iki sene burda durdū. iki sene orda ⁽⁸⁸⁾ durduysa biræay burda durdu. aşıdı □ özünü burayı □ ördü.

- ⁽⁸⁹⁾ burda yédiler mi ğuzuyú ğâri?

- ⁽⁹⁰⁾ hindi nó *fürdüler*? ğuzuyú kesdiler. gitmiş *memmet* bi deli ğuzu a^lmış. yüzæelli binnirayá. ⁽⁹¹⁾ kesdiler. □ ötürdü ◀ler. diprize ğodu^lar. *zeki* bu hafta dèdi şeye geleciyik dèdi. ğuzu yémeye ⁽⁹²⁾ dèdi. nêrde yiyece^liz len dèdim? ana *kesdelde* yiyeceyik. iyi. *kesdel* iyi.

- ⁽⁹³⁾ ğandırdı^lar seni.

- ⁽⁹⁴⁾ ğöca hamıræilèni. a^la etli. saba *fı* *l* a^ltısında vèrmişler. geldi saat do^luzda ğuzū. ekmek şeyine. ⁽⁹⁵⁾ hamıræilène. āzın da ğapatmış^lar. mi^langazı *l* üsdüne ğoydu^lar. geldi. ^lo^luydu, iyi bişmiş ⁽⁹⁶⁾ he? iyi bişmiş dèyi *zeki*. *zeki* eti bek sever. ondon sō bişmiş. bi ğuzu mu yiyece^liz dèdim? ⁽⁹⁷⁾ ğarpızæa^ldı^lar, ğa^lınæa^ldı^lar. domatés, biber, sa^lata^llık. ana piriş var mı? var şorda. yá var ⁽⁹⁸⁾ mı? var şorda. sa^lça *l* var mı? var şorda. işleri evden idāre ètdiler, bişirdi ◀ler. iyi len burda mı ⁽⁹⁹⁾ yiyece^liz? hī. va len hanı *kesdel*? ben evleri □ ücülen temizletdim. adam dutdum. ha^lımı filan ⁽¹⁰⁰⁾ yá... dōrt gelin, otuz çocu^l. ğoymam dèdim. gidi *l* ğırda yèn. hepisini topladı. aşı^lar sofra^ltı. ⁽¹⁰¹⁾ ğoca.

- ⁽¹⁰²⁾ saymı^lar seni?

- ⁽¹⁰³⁾ yō sen kimsin? dèyiler. aşı^lar.

- ⁽¹⁰⁴⁾ seni *l*æevde sen kimsi *l*?

- ⁽¹⁰⁵⁾ aşı^lar sofra^ltı, iki ğazete. ğazeteden inan ki ha^lı ğara o^lmuş. sufra^ltı^ları *l* simsiyáh o^lmuş. ⁽¹⁰⁶⁾ aşı^lar, yédiler, sar^lan ètdiler. çayları demledile, işdiler, yédiler. pasda da ba^la^llar. pasda ⁽¹⁰⁷⁾ şeyi var yá. pasda şo benim cam^lar. cām,

bārda[⊥], çana[⊥] bişey ğalmamış raflarda. benim ⁽¹⁰⁸⁾ tepsilerim oğurdu. piláv şeylerim, camlardan. şunnardan filan benim vaļļā *vesilemiz* ⁽¹⁰⁹⁾ şeyæetmiyrim, kesmiyrim gendi sıpam. bunu óle de □órünce dèdim ki varısı ^L, □ótürsü ^L. èli ^L ⁽¹¹⁰⁾ ğızlara ğalacāna □ótürsün. evæoğur. şunnardan ben şóle şóle şu vitrinnere ben çana[⊥] ⁽¹¹¹⁾ ğoydum. herif toptancıy[⊥]a toptancılar hediye vèridi. biliyi ^L mi? □ózel □ózel camlardan. ⁽¹¹²⁾ şóle. şóle camlardan.

- ⁽¹¹³⁾ hā □ózelmiş.

- ⁽¹¹⁴⁾ o gidenden sō ğoydum bunnarı. buraļarı boşatmış. hepsini boşatmış, almış. ba[⊥]ıyırım mı ⁽¹¹⁵⁾ *vesilemiz*? hiJ durma ben bura mı ba[⊥]ıyırım? evi ^L hırsızına [⊥]ópek mi ürer? ne bèm ben? ⁽¹¹⁶⁾ evi ^Læadamı. ondo sona şo da herifi ^L bıçā. eve ğoymuş. ondo sonam camlı şóle tepsilerim ⁽¹¹⁷⁾ vardı. cam. □áyfe dutardı[⊥]. filcannan, tepsî. *gelincik*. onnar, piláv taba[⊥]ıyırım, meļamindēn ⁽¹¹⁸⁾ ondo sōma camlarıım hepsini □ótürmüş. □ótürmemişdir de aşşā kitlemişdir onnarı. pasda ⁽¹¹⁹⁾ taba[⊥]ıyırım açıyım ba[⊥]. hepisinde kemik yemişler. bi makine de şey.

- ⁽¹²⁰⁾ hepsini yédiler mi?

- ⁽¹²¹⁾ yo[⊥]. iyi ki makineyi almışım. makineye ğoymuşlar.

- ⁽¹²²⁾ *şerifæaba* hepsini yédiler mi?

- ⁽¹²³⁾ vah hepisini yédiler.

- ⁽¹²⁴⁾ □ózel olmuş mu? sen de yemişdirsi ^L hazār.

- ⁽¹²⁵⁾ ben zāti eti yèmem. aļa kemikli yá fıynan bişey şey fırında, çarşıda bişirdiler. yō bişirme ⁽¹²⁶⁾ va burda da nó fırüyler? ba[⊥]ıyılar so fımuş, so fımuş. tüpleri ^L hepsini açıvırıyılar harıļ harıļ. ⁽¹²⁷⁾ tüpe ba[⊥]ıyırım saļļa saļļa hiç yo[⊥]. vaļļā bitmiş. vah tüpü de ısınıyí. bi dā ba[⊥]ıyırım[⊥] so fımuş so fımuş. ⁽¹²⁸⁾ aşam oldu geliyler. hadi biædā açıyí. *üseyin* dèdi ki şonu ^L ikisini bāri ğısı ^L dèdi. dördü de ⁽¹²⁹⁾ neymiş? ļa[⊥] ļa[⊥] ļa[⊥] ğaynıy. tüp bitdi. vah *zeki* dèdim. ğideydi ^L oļum *kesdelde* evi ^L ⁽¹³⁰⁾ yo[⊥] mu seni ^L? dèdim. ramazanda *badırı* dāvet èdiy ^Liz, *şafeye* ğaçıp geliy ^Liz. burda ā ⁽¹³¹⁾ ğoyúp, yèyip. vaļļā *vesilemiz* biræilēnde, elæarabası [⊥]úllúk. çapıtıları, kelek ğabı[⊥]ıyırı duruyú. ⁽¹³²⁾ nası atıyım ben? ğurtlanmış.

- ⁽¹³³⁾ ataļardı.

- ⁽¹³⁴⁾ atmadan ğaşdıılar. ge dèdim *selçu* fı ^L avrada burda yátıp. iş var. makine yerleşecek, her ⁽¹³⁵⁾ yer dóküldü. ğaşdı. *ümmü* ğaşdı, hepsi ğaşdıılar.

YERİ : KADINHANI/Merkez (Kayabaşı Mahallesi)

ANLATAN : Zeynep BÜYÜKKARAKURT

YAŞI : 68

KONU : Karışık

(1) ādım zēyneP b•yüKğarağurt. atmış sekiz yaşımdayım. ben hindi ÷ómbe èdiy |rim. (2) ÷ómbe yápiyırım, èkmek yápiyırım, satıyırım. ondan sōna para ğazanıyırım, yiyiyirim, (3) içiy |rim, yalı Lız başıma yápiyırım. üçæõlum var. üş de ğızım, gelin gelinim var. üş de õlum var. (4) üş de □úvēm var. onnarnan işde kimseden fáydā yó—. he sen burayá yazıyí L dē mi? hım ondan sōnacıma (5) işde ben bu işlennen mēş□úlúm. □órmese L ne F |ş □órece L? yalı Lızım. neæyápiyım? □órecem. başı Ldan geçenner (6) işde ne biliyim ben □áyínnadan □áyínbabadan da çō— çekdigæamma *allāh* çekdirdi dēmesin, dinmesin yáv (7) amān. gelinlerin filan da.

(8) geldi, geçdi, gitd┘. o iş bitdi. tamam mı? y┘rmi sene □áyínnayá □áyínbabayá hizmetætdim. □áyínbabam (9) yátdı bis sene aıtına bez dutdum. □áyínnam hiç dili, lisanı sfilemedí. dört sene her tarafını pa÷ledim. (10) yúndum, yí÷adım. dört sene. bis sene de □áyínbabama b | fez dutdum. □ózü □órmedi. ekmēni yédirdim. (11) onnar mizāmıma ğonacāsa. ondan sōnacıma işde bi gelinim vardı. ilk bunu L □órümcesi. nemmen beş ay (12) durdu┘ ondan sōnā da ayrıldı, giTdi. *ğonykyá*. herkeş işinde, aşında. hindi de fle işinde, aşında (13) herkeş. neæyápacam? ne Fúryüm? kimi ça Fırıyım? *vesile* kimi çā Fırıyım da. kime gel dēyim? güÇçük (14) geline dēdim ki ÷ómbe oļaca÷ yá dēdim. vāh dēdi anam dēdi osandı÷, bı—dı÷ bu işi L elinden dēdi.

- (15) vo Fah hangısı?

(16) nes |rin. tamam dēdim. ekmegætdiydim. dā ekmekler gidecek ba÷. yüz ekmegæistemış de Fırmenciler. (17) āşamaædar sohbet ādamı, ar—adaşı÷. ÷ómbeyi buldum *zēynep* yenge dēmiş şeye. ekmegæistiy |rim. ba La (18) yüzæekmek, yüz otuz, yüz ğır÷, nādar vèrebilirse dēmiş. var *ğanime* dēdim. hindi yo— dēyemiy |rim. (19)

var *vesile*. şundan da iki üş beze ağıgoydum içine iççik dā gatacam. elli yüz ekmegæedecem bo fún. ⁽²⁰⁾ geçe, □ündüz doġaba atıvıracam. belki bi isdeyen daha oġur. ammā adamġar □órmüyüler, □órmemişler. ⁽²¹⁾ ġızım geçen bazar elli binænira vèrdim eline. ġızım aævèr bazar bozsunnar, yèyin diyerekden. eæJanım dā ⁽²²⁾ ben vèrdiġim para. ben hepsini mi vèriyim. mesā un benden, yá—aca[⊥] benden. bi geliyi ham∆r yō furuyú ⁽²³⁾ bi de ekmeK pişirivèriyi ba^La. işdā gendim èdiyirim. işdā gendim èdiy[⊥]rim ba[⊥]. gendim èdiy[⊥]rim, gendim ⁽²⁴⁾ Pişiriy[⊥]rim. isdiyen oġursa satacam. iki buçu[⊥] lira bi [⊥]ómbe niye satmıyım? niye satmıyım ġardaşım? vaġġā ⁽²⁵⁾ bi televizonæo^L artdırdım yüz binænirayá vardı. iyi mi? yánmış geçenlerde hanı ıġdırım gibi biaşçik ⁽²⁶⁾ oġurduydu yá. onnar bizim televizonġara dek gelmiş. yánmış vesile. hepimizik bi maheleni^L æadamı ⁽²⁷⁾ şeyi^L televizonġarı yánmış. işde o sebebden no fúryüm? az yètmiyi, ço[⊥] artmıyí. aÇçikde bi param ⁽²⁸⁾ var. ha nemmen o para da ġázım oġuyú işde. ramazan geliyi. iyi ó füm ġurban geliyi. iyi hazār benim de ⁽²⁹⁾ var ba^La □óre hatirim, şeyim, ze[⊥]atım, fit[⊥]rem diyeni^L hêsábı o^La □óre vèrilecek, alınaca[⊥] dē mi? işde ⁽³⁰⁾ ġızım hayát devam èdiyi sen. herif ölürse össü^L. sen saġsı^L. sen saġsı^L. dirili baş dirilir nèdecen? hindi ⁽³¹⁾ geline fle dèdim. ġıza dèdim ki ġızım dèdim *ummāna*. ġı dèdim yú—aları no fúreciyik? dèdim. ben dèdi ⁽³²⁾ èle ètdirecem dèdi. herkeş no fúrise □órsün dèdi. herkeş de. ben sordum yá benim. hımm tamam ⁽³³⁾ *ummān* dèdim. ben de ètdirivèrrim dèdim. tamam dèdim. b•yük geline dèdim. b•yük gelin yú—aġar ne ⁽³⁴⁾ oġaca—? dèdim. vā dèdi ben bi dóküm şeyæedecem dèdi. evde dèdi ġız gelincik dèdi. yèmiyeler, □órmüyüler ⁽³⁵⁾ dèdi. tamam gelin sende de sen de git dèdim. sen de oġdu[⊥]. sende de āzımızı^L suyunu aġdı[⊥] dèdim. ⁽³⁶⁾ *haticeden*. ótekilerine de hıŞ dèmedim. *hacını^L æavrat hacı* beni □ótürdü. burda işdé yá. ana dèdi ge bizde ⁽³⁷⁾ ekmeK yiyelim dèdi. vardım. gelin hiç ordan burdan dèmedi de. ana dèdi [⊥]óm yú—aġarı no fúrdü^Lüz? ⁽³⁸⁾ dèdi. *hacı*. şey dèdim b•yük güÇçük ġıza dèdim. ēn güÇçü fe dèdim dèdim. bġle bġle dèdi dèdim. bi de en ⁽³⁹⁾ b•yüġe dèdim dèdim. en b•yük de bġle dèdi dèdim. ben de dèdim. bi adam dutacam dèdim. yápdıtdırıvıracam ⁽⁴⁰⁾ oġum dèdim. elli bin niranın başı. bişey mi var sanki? ondan sōna şey dèdi. ben sizi^L dèdi ġafı^Lızı ⁽⁴¹⁾ dèdi annamıyórum ki dèdi. zaten geld[⊥] bir □únden beri dèdim. on beş senedir anġamıyın ki sen bizim ⁽⁴²⁾ ġafı dèdim.

- ⁽⁴³⁾ o yú[⊥]a yápmasını bilir.

- ⁽⁴⁴⁾ [⊥]úrt dèdim.

- (45) *yörük* mü $\perp$ ürt mu o?

- (46) *yörük*. ondan sōnacīma biliyi. niye yápsın? vō sen de. ondan sōnacīma sen yápsa $\perp$ da o $\perp$ a vērse $\perp$. (47) derse çalışıyí. ünüvestéye gēdiyi. ünüveste de $\perp$ el de *arapÇayá* gēdiyi. hoca oļaca $\perp$ da ba $\perp$ a m Δ s $\perp$ a ykzaca $\perp$. (48) beni yúyáca $\perp$. ġāri $\perp$ le dēyim dē mi? ondan sōnacīma ekmē yo $\perp$. ge $\perp$ en *hacı* gelmiş. ġırdan gelmiş. (49) yástıynan aġşamın arası. ana. ey. bizim ekmek yo $\perp$ çarşıda da ekmek yo $\perp$.

(50) ne $\perp$ $\perp$ ş $\perp$ órecem? yō $\perp$ ómbe édiy $\perp$ rim. hī ba—æalē sa $\perp$ a yú—aynan ġa $\perp$ r $\perp$ áyí a $\perp$ ldım vardıydım. o sa $\perp$ a (51) nādar zahmetæise onnarı bi yerleştir yerine. $\perp$ hah $\perp$ tamam sa $\perp$ ñ $\perp$. hā yim beş liraydı. yim beş yú—aydı (52) zaten hī. hī hī tamam sōna vērşinle $\perp$. tamam tamam hah tamam. ġa $\perp$ r $\perp$ ġanı $\perp$ parasını zāten yirmi lira atıvırdı (53) üstüme. va $\perp$ lla yirmi lira atıvırdı amma ben de bişey dēmedim. ne dēyim? amān geneverini de ġataca $\perp$ (54) bacım dēdi. he tamam dēdim ben de. ne dēyim b $\perp$ æş $\perp$ çik dēmedim. $\perp$ le édinci. va $\perp$ llā ġız dā on beş (55) lira vērece $\perp$ otuz beş lira filan bi tecik dēdim biliyi $\perp$ $\perp$ i? otuz beş hī şey dēdiki *zāde* yēnge dēdi ki va (56) ġız bu $\perp$ a otuz beş lirayá vērmişde sa $\perp$ a niye yirmi lirayá vēriyi hay *selbi* ? dēdi. o da dēdi ki aman beniki (57) b $\perp$ le oļaca $\perp$ *zāde*æa $\perp$ la dēdi. $\perp$ tamam dēdim ben de. seniki de $\perp$ le ossu $\perp$ dēdim. seniki de $\perp$ le ossu $\perp$ (58) dēyi. b $\perp$ æş $\perp$ çik dēmedim var da dēmedim. yo $\perp$ da dēmedim. hindi ora $\perp$ ları ġarışdırmadım. amān o (59) da hayrım ossu $\perp$ varsı $\perp$ yēşin dēdim. hī hī *işşallah işşallah* bacım hī işde $\perp$ le bacım. var mı b $\perp$ $\perp$ s $\perp$ $\perp$, (60) y $\perp$ se $\perp$ i $\perp$? çō $\perp$ u $\perp$ ları sa $\perp$ dım. yōġumussu $\perp$. ġızlar ġerisin ġeri a $\perp$ ldı $\perp$ lar geldiler. ben gendim ġāri értesi (61) $\perp$ ünü dēdim ki yú $\perp$ lendim $\perp$ ótürdüm. *nāziyeler* orda ġapıda oturu $\perp$ larmış. *nāziye* bunu nādar zahmetise (62) dēdim. bunu vērece $\perp$ orda ġarşı $\perp$ da $\perp$ ı gelinimiş. o vēreyim vēreyim ben *zēynepæa* $\perp$ la dēdi. ġız dēdim (63) dola $\perp$ dan çı $\perp$ dı şey dēdim. yú—a dēdim. kúflendirise $\perp$ iz hiş getirmeyi $\perp$. gendi $\perp$ iz yēyi $\perp$ dēdim. *m Δ rad* (64) emmiye vērrik dēdiler. tamam vēri $\perp$ æ $\perp$ lese. *sādetæaba* yo $\perp$ dēdiler. bu so—a $\perp$ çı dēdim. hemen iki $\perp$ ünde (65) dōnecēdi. niye dōnmemiş? bir af $\perp$ a o $\perp$ du dēdim. hī hī hā hā... $\perp$ le. hī ben de dēdim ki heri $\perp$ i burayá (66) sa $\perp$ ıvırmış. gendi nēre? hastaydı $\perp$ yá. ben de dēdim ki hasta filan mı ki? dēdim. ben orda filan mı? (67) yátaca $\perp$ ki dēdim hanı. onnara b $\perp$ æş $\perp$ çik dēmedim de. gendi gendime dēdim ben. o $\perp$ du bacım. o $\perp$ du (68) sāġo $\perp$. tamam sāġo $\perp$. eh eh ney yú—ayá mı? zabah $\perp$ an mı oturaca $\perp$? vāriyım ġız nēæo $\perp$ aca—. yō yō (69) báyá usu $\perp$ usu $\perp$ variyım ben. usu $\perp$ usu $\perp$ variyım. sa $\perp$ at do—uzda variyım mı? iyi mi? iyi do—uzda variyım (70) hādi. aci $\perp$ i $\perp$ Kæat. mayásız da $\perp$ laz da $\perp$ laz o $\perp$ uyú. ı $\perp$ $\perp$ súynan da yōġur. soġu $\perp$ súynan

... bize gey da gel dđdim. sen gey da gel gız ⁽⁹⁶⁾ o avradınan otursu L dđdim. neyi LæēsTmiş bacım dđdim. şey dđdi ekmēnen dđdi yú=æætmezimissim ⁽⁹⁷⁾ İramazanda da dđdi. geŞen sene ben ũmreye giTdim yá ũmreye gidinci bunnar gağdılar. kimse edemedi. ⁽⁹⁸⁾ kimse yēn yú dēyemediler. ğapı kitli. geliyer ğapı kitli. ondan sōna ben dđdi. herif ũstũme evlenecēmiş ⁽⁹⁹⁾ dđdi. herif de yánındaymış. ba=æale dđdim. gey da gel dđdim. burda dđdim. un var gey gel gız da edelim ⁽¹⁰⁰⁾ dđdim. vah dđdi burdan orayá dđdi. nası dđdi unu, buğguru ağıyım, varyım? dđdi. bacım dđdim. ⁽¹⁰¹⁾ oğlana ũç, dōrd çuğal un u Fũtdũrdũm dđdim. tāze un dđdim. bek □ózel oğuyú, gel de edelim dđdim. ⁽¹⁰²⁾ herif de evlenmesi L dđdim. o evlendT avrada dēr ki avrad dđdim. çarŞıda ço= herif ağ, gel dēr ⁽¹⁰³⁾ dđdim. d•yũs getir de yēyelim dēr dđdim. amān yátagiTdi *baddağ*. d•yũs de burda duruyú dēyi. ⁽¹⁰⁴⁾ aman ózũr dilerim *baddağ* orda mıydı L? dđdim. ne biliyim ben seni L bũle oğdũ Lu? dđdim. ondan ⁽¹⁰⁵⁾ sōnacīma ğāri. □úldũ. ben dđdi. *mağatyáyá* ğēdecem dđdi. *zēynepæaPĴa* dđdi. teŞeK□úr edirim ⁽¹⁰⁶⁾ dđdi. geçen sene dđdi vaĴĴaha yú—asız ğağdı= dđdi. her sene burda □úllũ ba La ediydi... ah □ótũr git ⁽¹⁰⁷⁾ dēyerekden. ğēldi ertesı □únũ. Şō ilēnnen bi unæeledim, hazırĴadım. gel □úllũ ğārerı L ğadar yō Fur. ⁽¹⁰⁸⁾ yō Furdu □úllũ içine girdi. □úÇçũk gelin de geldi. o □úÇçũ Fũnũ açdı. o da b•yũ Fũnũ açdı abası.

- ⁽¹⁰⁹⁾ *malaTyáĴıĴar* da bilir yú=ayı.

- ⁽¹¹⁰⁾ Şũle Şũle iki yú=a ētdik. biri onu L biri benim. hadi bacım dđdim. suĴa nası □ótũrecek onu? suĴa □ótũr dđdim.

- ⁽¹¹¹⁾ ta *mağatyáyá*?

- ⁽¹¹²⁾ yō yō *ğonykyá*. *ğonyáda* oturuyú.

- ⁽¹¹³⁾ dōrdæōĴu var dē mi bunu L?

- ⁽¹¹⁴⁾ dōrdæōĴu var. niŞan biri everdi.

- ⁽¹¹⁵⁾ aĴũ=at mıydı?

- ⁽¹¹⁶⁾ yō saĴcı. ũĴunu L biri de şey de. Şō iyi bi harbæoĴuyú yá *Şirna=* mı neyæo? orda şey. ne dēy Ĵler? paraĴı bi asker dēyi.

- ⁽¹¹⁷⁾ uzman.

- ⁽¹¹⁸⁾ uzman. hah o da orda uzman ũlan. ikisi de o=uyú.

YERİ : Kadınhanı/Merkez (Pınarbaşı Mahallesi)

ANLATAN : Hatice AYYILDIZ/Vesile ŞAHİN

YAŞI : 71/48

KONU : Karışık

(1) ğızım benim ğayınnam, ğayınbabam d•rd □órümce, iki ğayınım varıdı. ğayınbabam ğanseridi. tā (2) yi firmi sekiz, yi firmi do^Luz □ún altına böz bāladım. hazır bez de yo fudu hindik^Tæbi. ne var hindi? yí^Lardım (3) şunnarını Filan aman benim atam □únah mı o^Laca^L? dèyi. ha nele ossun. ama ^L ğuzūm bēli ^Li ārıdaca ^L (4) dèyidi. esasda ārıtmıssım. hindi bēlim dutmuyú ğayrı. ğayınnam dēse ^L felcæo^Lđū óle a^Ltını tāredledim. (5) şırınğaynan ēTtiridik çışini Filan. ne var? ğaş ğız hindi étmezler. gelinner ğōlaşıyí dèyiler yá. yánlarında da (6) ļaF^Lederim. hindi benim gelinner ®y diyen ğaçar. a^Ltıma şırınğa vurur mu? vurmaz. bu de fe yáni hepisi.

- (7) mejbur o^Lldum mu yápaca ^L. ne yápaca ^L da?

- (8) va yápmayán yápmıyí ğuzum. ğova^Layıvırıyí gidiyi.

- (9) a^Lļah vıjdannı merhemetlisini vėrsin.

- (10) āmin āmin. ne bilèyim hindiye ğadar bi ^Lótülüklerini □órmedim. işa^Lļah étmezler.

- (11) a^Lļahım elæayá^L muhtacı étmesin.

- (12) āmin āmin. iki fúndür ay®mı ^L yüzü acıdı, basamayıvırdım. hapım tükendiydi, ğas gevşedici. vah (13) ^La^Lıvırdı. hazır durrumuş. dünēn yázdırımış, *hasan* getirmiş de ğayrı. va atıncı ānında belli ēTti.

- (14) faydası o^Luyú.

- (15) oļuyú oļuyú hı fı. onnarı óle ııdúrdúgæiŝde, ğaybæéTtik, gitdik y®zıı. ğene *aļļah* razı ossun maļļarı (16) ğaļdı. onnarı ı dirisiyik. ğayınbabam içÇik sıııydı amma çoı şeydi yáni dutumııydu. óle saıuruıuruyúm (17) diyenden de fıilidi, iyyidi.
- (18) iyilııni de ıórdü ı yáni.
- (19) ha ıórdüm ıórdüm. *aļļah* rāzı ossun. iyilıı de ıórdüm. ben hindi de ŝunnarnan ūraŝıyırıı. ŝu deli óļannan.
- (20) bunnar oļmasa nó fıúrece ı yalı ıız başı ıa?
- (21) hı iyi ıótü nemmen gelin biŝirip, daŝıyıó ğızım. ben de yiyrim nó fıúrüyüm? başğa elimden gelen ne?
- (22) *hatice*. yetmiş bire girdim ğayrı şimdi. a fıustosda. aman ğuzum •lümümü iste ı ömür vèrmesi ı (23) ğuzum. va yō yō yèter.
- (24) hayırılı yāŝam vèrsi ı. hayırılı yāŝam.
- (25) hayırılı yāŝam vèrsin. hayırılı yāŝam, hayırılı •lüm.
- (26) sekiz. beŝæōļan üş de ğız. āmin, āmin ğuzum āmin āmin. geliller iyilerdir ğaç anne anne anne bişey (27) hiş ıótülüklerini ıórmedim ben. hiç seslenmezler ba ıa. hı hiç hiç ne gelinnerinen, ne óļannarnan (28) hani hiş tël ğırmadıı ğāri. ğız sāti gendi ğızlarım. onnar baıma èli ı ğapısındaļar da. de yáni hiş bi (29) zararımız oļmadı birbirimize. ben onnara ğıyamadım, onnar ba ıa.
- (30) sen oļğunsu ı. oļğun davrandı ı. cāhili idāre èTti ı.
- (31) tābi cānım ètme hepisi bir aynı topdan mı kesildi?
- (32) sen üsdüne var bāıım bi hortļar çııar.
- (33) idāre èdece ı óle iş oļmaz ki.
- (34) y® ètmeyenner de var.
- (35) işde ètmezse ı o zaman sen de ļaFæoļursu ı, o da ļaFæoļur.
- (36) óle óle. nóúrece ı işde?
- (37) hiç ŝeyæètme ı. iyi ıótü geldik, geşdik, giddik işde. hindi de ğene *hatce* deyze ı duruyú mu? a nèdece ı (38) şo çalıını ı aļtını? otur aļtına ıólgeye otur. yō şora ba—ar—a bi ba—arım annah ŝoraļar ıórülecegæe (39) bu da hanğı bi yèri ıórecek? ğa—dım sübürgeyi aļdım, sübürdüm. ğoliler vardı, ıŝaddım onnarı yıırdım, (40) çuıaļļara basdım. iyi oļuyú hazırca ğurudu mu aļıbaealıp yáııyı ı.
- (41) tābi cānım.
- (42) bütün bütün zor yırtılıyı ekmæèederke.

- (43) hazırlandıǵaıǵıde yú—a yápdıǵı, ǵómbe yápdıǵı, b•reglik yápdıǵı. ekmek yápdılar. ben yápmıyım (44) ğayrı. gelinner yápiyí. nemmen aǵǵā şükúr yáǵıǵıǵıǵıde o ǵa da ğızım. ne oǵacaǵı? geldi. aǵǵām dutdurmaǵı (45) nāsibæetsin. *işalǵah.*

- (46) benim kendi dú ǵúnüm mü? vâh ben gendim on ǵalıtı yáşındaydım. zor aǵıǵım ériyi. dâ gelin (47) daşuǵ ğapıyá geldi. dayım ırahmetlik beni ebişdi dâǵına. óle ebişilibæinerdi eveli gelinner.

- (48) yörümezdi.

- (49) yō yörümezdi. anamgili ǵ evi ǵ ó ǵünde çardaǵı vardı. orayá beni getir, çıǵartdılar. aǵıǵım érer yáv (50) ólelere Filan bek érer. dâ yım ebişdi beni daǵına arabanı ǵ, cıp vardı. cibi ǵ ğapısına ğadar getirdi. (51) orda bindirdi beni. ğâri ğardaşlarım da ǵúççü ǵüdü sâti yo ǵudu. e ǵ so ǵ ğardaşlarım oǵduydu. onnarda va (52) çocuǵı şorda oynaşıyí. veǵasıǵı óle gelin geldik aǵ duǵānan. da gendi gendime diyirimki aǵ duǵaǵı (53) dışarıyí ǵ ósderdmiyi diyilerdi va herkeş de ǵ órünüyü diyirim. şóle ayáǵæüsdü dıkdiler. aǵ duǵā da ğoy... (54) aǵ duǵā sen hiş ǵ órmedı? vilı *vesile* sen sonāǵı meselesi ǵ. ó ǵ, arǵa ǵa ğo, örteller. şóle depe ǵe de bi (55) tabaǵı ğoǵlar. ğâri şóle pèynir tabā gibi baǵır. bunnar nêrdeydi eveli? bi de a ǵır oǵurdu ğız o da.

- (56) āşamāædar durur ğayrı.

- (57) şu depe ǵde. hī onu bāǵaǵardı annı ǵdan morǵuynan. onu ǵ üsdüne de duǵā örtellerdi. óle éddileridi. (58) onnan geldim ben.

(59) yō yō óle de ǵıl ğuzum ğaç. eveli dú ǵúnnerde bi āhcı dutaǵardı. iki üş zini içeri érkeklere atıǵırdı. (60) hadi bi zini de zor doǵdururdu. dışarıyá atıǵırdı. dışarı dē ğâri ğene evi ǵ birine. hindi ēcik cücúk (61) ğompile ğidiyi herkeş. eveli óle yo ǵudu. b•yükler, evden bi ğayınna giderdi. o vèrir gelirdi. yá—in (62) oǵursa oturur bi soǵum ekmēni yèrdi. óle oǵurdu. bóle hindikıæbi dú ǵúnner gibi de ǵilidi. hindiki dú ǵúnner (63) ānō ǵo. yèr yèrinden ğaynıyí. adamı geleni, gideni ǵ óremiyi ǵ.

- (64) bi eve vèriyirim dèmiyece ǵ. beş kişi gelecek dèyi sayáca ǵ meselá .

- (65) saymasa ǵ da geliyi sâten. saymasa ǵ da geliyi. veǵhâsıǵı óǵle şimdi dú ǵúnner.

- (66) yèmekler aşşā y'nǵarı aynı da . tabi şimdi çoǵı bişiyi. y'n ǵurt çorbası, bamyá, düz piláv, piriş pilávı (67) aynı bişèrdi. a ğalender oǵursa ufaǵı defek bişèyerler hazırǵanırdı. onnan oǵurdu dú ǵún onu ǵ. yá pamayánnarı ǵ. (68) da hindi ğalenderi, şèyi yoǵı. herkeş yápiyí. hindi de ǵişik ğızım. hindi óle de ǵıl. zor yáv şimdini zor.

- (69) hıdırèllezde de óle. birikilirdi, oynallağı. çetnevirse çetnevir dey ğāri bulğur. patirik bile yo ƒudu. (70) bulğur bişirillerdi. onu ˆ da yüzüne yá haşğası ˆ var yá yoˆ. óle ğoyúƒuruđları, yérdi ˆ. ğuru (71) boş. boş bulğuru.
- (72) óleydi. Şimdi her Şey ço ƒaldı.
- (73) óle birikirdi ğonum ğo ˆŐu, hısım aˆraba. hıdırèllez yáplırdı. onu sevelledi. oynamayı evelini ˆ (74) adamı. bek severdi. ğaŐŐıˆ, tałba çalağları. ğaŐŐınan oynallağı.
- (75) iyˆdi ğızım ğo ˆŐuˆları iyˆdi. Őimdikˆbi de ƒilidi. zabah, āŐam herkeş gelirdi yāni. hindi haber ēdiyi ˆ, (76) ğabilāēderse gidiyi ˆ. óle de ƒilidi. va ğız dā evi sŐpürmedi ˆ ˆi? diyen çıˆar, gelirdi. eveli óleydi ğomŐular.
- (77) eveli óleydi.
- (78) hī dā samimiydi.
- (79) ğomŐu dēdi ƒi ˆ óle ołacaˆ.
- (80) hī hindi óle yoˆ.
- (81) mŐsa ƒit misi ˆ? sa ˆa gelecem.
- (82) □ónü ˆ ołmaŐsa yō dēyivēriyi ˆ. yāzzıˆ gelmiyi ğayri o adam da. □órüyü ˆ ˆü abıayı ˆ Őeyini, dersini? y® (83) sen bi de ben bek iyi aııyırım diyi ˆ.
- (84) yārin b•üyüncü bu da oˆuyācaˆ ğāri babannesini.
- (85) bire gidiyi yēngesi ğāri. *maŐŐallađ* iyi Şeyleri.
- (86) dersleri iyi mi?
- (87) iyi iyi. accıˆ ŐraŐdırdı yā annesini. zār oāadar da ołacaˆ.
- (88) bitirdi ˆiz mi ğāri ˆómbeyi Şeyi?
- (89) bitirdik bitirdik. hī hepsini.
- (90) āŐam hacceynen ğonuŐdum da.
- (91) bitirdik.
- (92) birāafda, on □úndür dēyi *vesilē*abıa ˆómbeyi yápdıˆ, yúˆa yápdıˆ. burda mı yápdı ˆiz?
- (93) hī bizim Şurda aşenede yápdılar. hepsine yápdılar da. hepsi de birikinci zor da oıuyú ğız *vesile* de. (94) nó ƒúrece ˆ amma? zor oıuyú ğuzum bek yóruıuyılar da ne ƒapacaˆ? *kezibanı* ˆ yoˆ. *haticeni* ˆ yoˆ. ocā (95) bucā. *nuroı* evinde ētdi. *rúkiye* dērse ˆ yalı ˆiz o çocuˆı. gendi de hasda, romatizme var. anası ƒilde (96) ēdip geliyi iki senedir. onna orda gelinnernen ēdiyi. amā ğēne de hazār zor oıuyú.
- (97) zor yā nó ƒúrece ˆ? işde geldi geşdi bālım ğapıyā geldi.

- ⁽⁹⁸⁾ óġle *aġġahım* dutdurma[⊥] nāsibæetsi [⊥]. ġurban oġdüm *aġġah*. seni [⊥] bitiyi mi bu yıġ ġāri o[⊥]uġu [⊥]? hā iyi iyi.
- ⁽⁹⁹⁾ bayramġarda mı? bayram noo *Ƒıca*[⊥]? biræay oruş dutaca [⊥]. ondan sona arafa, bayram, b•yükleri [⊥] ⁽¹⁰⁰⁾ eline gidece [⊥], b•yükler sa [⊥]a geliyi. zabānan birikiyeler herkeş bi ġāvaġtı yāpıyı. şura iki dene zini ⁽¹⁰¹⁾ atıyġar. herkeş bura geliyeler.
- ⁽¹⁰²⁾ sizi [⊥] çocu[⊥] çogæoġunca ġār | hī.
- ⁽¹⁰³⁾ tabi canım □ūlüşe oynaşā yiyler.
- ⁽¹⁰⁴⁾ óle cānım.
- ⁽¹⁰⁵⁾ yē [⊥]ge [⊥] hazırġıyı. ġafa zabānan diyirim bayram □ūnü ġāvaġtıyı bizde yiyler diyirim. nası gelinæoġuydu [⊥]uz ⁽¹⁰⁶⁾ siz? ben de aġ duġādı diyirim.
- ⁽¹⁰⁷⁾ va oturuydu[⊥] hay ġuzum. nāpaġım? ġamba. ġambayı şurayā dā sandelle [⊥] bile bulunmazdı. tenékeni [⊥] ⁽¹⁰⁸⁾ üsdüne goyāca [⊥] o ġambayı ġanevçe işleyece [⊥]. onda işliyidik işde yāyġı, bōça. şimdik[⊥]æbi miydi? evleri [⊥] ⁽¹⁰⁹⁾ hiş bi boş yēri ġaġmadan çā[⊥]ıġıydı. óle işde ūraşıydı[⊥]. bi ġanevçelerim vardı şóle şóle □ūlleri [⊥] ⁽¹¹⁰⁾ b•yüklü Ƒü. ġarannı[⊥] oġmazdı. düşerdi ġamba. içine çekiverdi [⊥] [⊥]i óle şey oġurdu.
- ⁽¹¹¹⁾ iyiydim ġuzum ben hiş dó Ƒuşmedim hiç. ġayınbabam ba [⊥]a şā[⊥]a éderde. *ġara fatma* ba[⊥] gidiyi [⊥] ⁽¹¹²⁾ ġēne diyerek □ūlerdi. şā[⊥]a éderdi, severdi yāni. □özü [⊥] açı[⊥] gibisiyenen. hiç dó Ƒuşmedim hiç.
- ⁽¹¹³⁾ yō yo aġnadmazdı babannem hikāyeyi. çocu[⊥]ġara bi mesel édiverirdi. çocu[⊥]ġarı [⊥] yānına yātardı. eveli ⁽¹¹⁴⁾ bi herifinen avrad varmış. yātmişġar, ġā[⊥]mişġar. *vesile* sen süs. hindi yātıyrı[⊥] *hasannan*. babanne ⁽¹¹⁵⁾ aġnad dēr. aġnadmayınca uyumaz. damda bi iki ay herifinen avrad varmış. dama çarşıyā gitmiş. ⁽¹¹⁶⁾ herif de ekmek yo Ƒumuş. bunnara aġnadmıyıldı *hasan umma* Ƒannara aġnadıydı. o dā herif acı[⊥]miş. ⁽¹¹⁷⁾ evelk[⊥]æbi çarşı ekmē vilan aġınmıyıldı. gelmiş aman dēmiş avrada ben bek acı[⊥]dım. o da ekmek yo[⊥] ⁽¹¹⁸⁾ pilāv bişiriyim dēmiş. hadi óleyse dēmiş. bi de ġar yā Ƒarımış. dama çı[⊥] dēmiş sen [⊥]ürü de ben se [⊥]a bişiriyim ⁽¹¹⁹⁾ dēmiş. dama çı[⊥]miş herif aşġı[⊥]dan [⊥]ürüyemezimiş. çe [⊥]e gelirmiş avrād aş bişdi mi? yō bişmedi daha ⁽¹²⁰⁾ yā Ƒını ġatıyrım. avrād aş bişdi mi? duzunu atıyrım. sōna ġāri dēmiş ki avrad in gel bişdi dēmiş. inip ⁽¹²¹⁾ geliġke de merdivan çatır çatır ġırılmiş. herif düşmüş mü? düşüncü •lmüş. avrad bi gelmiş vil[⊥] benim ⁽¹²²⁾ herif •lmüş dēyi emmelerini kesdiyenen saca yāpışdı yāpışdıvırmış. ġo [⊥]uşu gelmiş ġo [⊥]şu vil[⊥] ⁽¹²³⁾ ġo [⊥]şuġarım •ldü dēyi o da ıcca[⊥] saca □ótünü otutdurmuş. o da •lmüş. ġāri ikindin

o¹unmuş inek gelmiş ⁽¹²⁴⁾ ó fúrümüş. gidæinek bi su iş ge demişler. inek çêşmeye gitmiş. çêşmede irinnen ğan a¹arımış. o da ⁽¹²⁵⁾ buynuzlarını kesdiyinen ğırmış ğırmış □ótüne so¹u¹urmuş inek. gelmiş horaz bā fırımış ğıygıdı ğıy ⁽¹²⁶⁾ a fam •ldü, ablam •ldü, inēmiz •ldü diyerek. gid horaz ne laFæēdiyi L? daşı vurmuşlar ğāri horaz da •lmüş. ⁽¹²⁷⁾ ğāri canavarnan tilki etlerini yemeye gelmişler. onnar da ¹o¹muş yiyememiş. amān demiş gel bunnarı L ⁽¹²⁸⁾ etini yiyecēmize yúvayá gidelim, bi ta¹u¹ duta¹ım orda yiyelim demiş tilki. a¹mış gitmiş canavarı. ora ⁽¹²⁹⁾ gitmişler ğāri o ta¹u¹ yemişler. hindi dā yiller miymiş babanne? dēy |. dā yèllemiş diyrim. bu masa¹ı ānaddım ⁽¹³⁰⁾ mı ğāri *hasan* uyúr.

-30-

YERİ : KADINHANI/Merkez (Tepebaşı Mahallesi)
ANLATAN : Hatice BAYDAR
YAŞI : 87
KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ eskini L *ğadınannı* L yèrlilerini ğonuşdurup şeye a¹acāmış. yazacāmış.
- ⁽²⁾ va¹llā ğuzum ne ğonuşuyúm? tansiyónum da yüksek ne dēyim?
- ⁽³⁾ şóle iççik ğonuşuvèr bi. bild¹ L şeylerden.
- ⁽⁴⁾ bu soraca¹, sen ğonuşaca L?
- ⁽⁵⁾ başı Ldan ne geşdi? dēyi soruyú.
- ⁽⁶⁾ hā başımdan hasda¹ı¹dan, sı¹ıntıdan ğāri bişey geşmedi ğuzum. geş¹ı¹mizi işinelen geçirdik, ğoca¹ımızı ⁽⁷⁾ hasda¹ınan. geş¹ı¹mizde mi ğuzum? işde inek daşdı¹, ğoyún daşdı¹, pancar çapa¹adı¹, besi yápdı¹. ⁽⁸⁾ ekmek yápdı¹. süt sādı¹. bunnar.
- ⁽⁹⁾ *hat¹ce baydar*. seksen yedi. beş. biri •ldü dört. ha iki ğız iki o¹lan. hī o en □úççü fū L yánda ğalıyım. ⁽¹⁰⁾ *hacı hocanı* L yánda ğalıyım.
- ⁽¹¹⁾ hatırlama mı? aşcıydı.
- ⁽¹²⁾ esgini L dú fúnneri ğuzum nişan o¹urdu, du¹fa¹ o¹urdu. hindi ğayrı da¹ım giyilirdi. da¹ı¹ yáyı atınan ⁽¹³⁾ çı¹ardı gelin. bizler atınan çı¹adı¹. yáyıynan. e L bizim benim dú fún □ózel o¹duydu. dört denen ⁽¹⁴⁾ aman a¹tı dene yáyı var. ay amān

gedik *mevlüdü* ^L diyerek. ândı ço *ḡunsudularıdı*. *ġına* ^ḡ*a*^ḡ*dı* işde ⁽¹⁵⁾ nişan oġdu. esgi zaman *dú* *ḡúnneri*. *beyâinerdi*. *a*^ḡ*rabaġardı*. nişan *yapılırdı*. *oyúnna* oġurdu. *eveli* ⁽¹⁶⁾ *oyún* *çı*^ḡ*ardıġlardı* *ġızævinde*. *ġına* *yá*^ḡ*aġardı* *başı* ^L*a* *sırma* *saraġardı*. *aġ* *duġa*^ḡ *vuruġardı* *ġafasına*. ⁽¹⁷⁾ işde *bey* *inerdi*. *âşam* oġuncu^ḡ *ġayrı* *hoca* *bi* *a*^ḡ*raba* *beyâindiridi*. *hoca* *o*^ḡ*uyára*^ḡ *getiridi*. *aġ* *duġa*^ḡ ⁽¹⁸⁾ oġurdu. *bey* *ġatılırdı*. *sâdıç* *yânda*. işde *óleler* oġuydu. *eh* *hindiki* *dú* *ḡúnnerden* *dē* *ġuzum*. *bizi* *dú* *ḡúnümüz* ⁽¹⁹⁾ *başġa* *dú* *ḡünüdü*. *hindiki* *dú* *ḡúnner* *biliyi* *hepisi* *ne* oġdünü işde.

⁽²⁰⁾ *yemekler* *o* zaman *b*ḡ*rek* *yo* *ḡudu* *ġuzum*. *piriş* *piláví*, *çorba*, *bamyá*, *ġadeyif* *bunnar* oġurdu. *b*ḡ*rek* ⁽²¹⁾ oġurdu *dú* *ḡúnner* işde. *sufraġlar* atılırdı. *iki* *üş* *ḡún* *dú* *ḡún* oġurdu. *dú* *ḡún* *odası* oġurdu *érkeklerin* *ayrı*. ⁽²²⁾ *ġadınnarın* *ayrı* *nişanıdı*, *ġına* *gecesi* oġurdu. *oyún* *çı*^ḡ*ardıġlardı*. *érkekler* *ayrı*, *ġadınnar* *ayrı*.

⁽²³⁾ *şuruyá* *b*ḡ *esgi* *sandalle* *ġordu*^ḡ. *bura* *bi* *ġamba* *yá*^ḡ*ardı*^ḡ. *anam* *şorda* *kirman* *e* *ḡeridi*, *biz* *ġanevçe* ⁽²⁴⁾ *işlerdik*, *dante* *•**rerdik* *himdi*. *kimimiz* *çorap* *•**rürdük*. *o* *ġambanı* ^L *işşında*. *şu* *ġat* *da*^ḡ*ım*. *az* *bi* ⁽²⁵⁾ *işide*. *yérki* *ufa*^ḡ*larda* *hindik*^ḡ*æbi* *aleddirik* *mi* *var?* *yátallar* *çocu*^ḡ*lar* *uyúyáġalıġlardı* *sa* *ḡa* *da* *soġa*. ⁽²⁶⁾ *onnar* *uyúġlardı*. *biz* *de* *o* *işi* *ḡórerdik* işde.

⁽²⁷⁾ *ġayınnam*, *ġayınbabamı* ^L *yándaydım* *ġuzum*. *yédi* *sene* *durdu* *ġayınbabam* *ġuzum*. *iki* *ġız* *çocüm* ⁽²⁸⁾ *vardı* *öldü* *ḡünde*. *ō* *çana*^ḡ*galede* *onu* ^L *üş* *ġardaş* *orda* *aşgerlik* *yápmışlar*. *ikisi* *•**lmüşæorda*. *hindi* ⁽²⁹⁾ *ırzaynan* *memmed*. *ġayın* *babam* *onnarı* ^L *•**lüsünü* *ḡórmüş*. *•**lmemiş* *o* *gelmiş*. *ondan* *sōna* ⁽³⁰⁾ *evlenmiş* *burda* *ġayrı*. *hī* *çana*^ḡ*galeye* *gitmiş*. *üş* *ġardaşı* ^L *üçü* *de* *ordayımışımış*. *ānadırdı* işde. ⁽³¹⁾ *yáni* *hindik*^ḡ*æbi* *şey* *mi?* *top* *mu?* *mādır*. *dédim* *ābi* *onnarı* ^L *ḡúççü* *ḡüymüşümüş* *bu*. *gelin* *şóle* ⁽³²⁾ *çekilelim* *ġayanı* ^L *dibine* *demiş* *ġardaşlarına*. *onnar* *çekilmemişler*. *bu* *iççik* *şóle* *tüfegæalmış*. *ondan* ⁽³³⁾ *sōnam* işde *gelmiş* *top* *vurmuş* *•**ldürmüş*. *hemen* *vardım* *mataraynan* *birini* ^L *āzına* *su* *dóktüm* ⁽³⁴⁾ *birini* ^L. *ondan* *sōna* *gidiyi* *birini* ^L *ay*® *ġopmuş* *gidiyi*. *birinin* *dē* *boynu* *ġopmuş*. *onnarı* *ānadır*, ⁽³⁵⁾ *āġardı*. *mangalı* ^L *başında* *şóle*. *ḡózünden* *dókerdi*, *hemi* *sa*^ḡ*aġdan* *a*^ḡ*ardı* *yáš* *yère*. *gendi* *sa*^ḡ*aġlıydı* ⁽³⁶⁾ *tabi*. *acıġlarını* *ḡórmüş* *tab*^ḡ. *anaġlarını* ^L *ḡózü* *ḡóræoġmuş*. *ġatı*^ḡ *nenemi* ^L. *fatmaydı* *anaġarı* *da*. *onu* ^L ⁽³⁷⁾ *ḡózü* *ḡóræoġmuş*. *üçü* *de* *orda* *oġuncu*^ḡ. *tabi* *tabi*. *benim* *babam* *da* *orda* *yápmış* *da* *yédi* *sene*. *benim* ⁽³⁸⁾ *babam* *yédi* *sene* *yápan**andan* *sōna* *harp* *óle* *oġmuş*. *babam* *gelmiş* *burda* *ġoyún* *ḡútmüş*. *bedel* *yátırmış*, ⁽³⁹⁾

gitmemiş biädā. hī bedel yátırmış. hemi göyün □útmüş. hemi de b┐ ğurbetden evlendi L Lıydi asgere ⁽⁴⁰⁾ almazlarımız. anādī? dudu abamı *osmançıl*dan almış ğayrı. hī hī orda ğurbetden alıncı[┐] almaz, ⁽⁴¹⁾ gitmezimiş. babam óle dēr, annadırdı. asger uyúdæoıdu dērdi. hadi de Lize dēdiler. de Lizi Læiçine ⁽⁴²⁾ girdik bu yándan öte yánna geŞdik dēyi annadırdı. çocūdu[┐] tābi babamı L •ldünde onæiki yaşındaydım ⁽⁴³⁾ ben. hindi óle oıuydu ğuzum esgiden işde.

⁽⁴⁴⁾ ānadııılardı. ğa ◀yri şey *haççe* nene ānadırdı. *ardıynan ğamberi* L meselini. hī da a—ımızda yo[┐]. ⁽⁴⁵⁾ biliyi L Li? belki *mūlizeni* L a—ında oıur da. *arzuyna* L *ğamberi* ānadırdı. o meselleri bize ānadırdı. ⁽⁴⁶⁾ bayá yo[┐] sayılır ğuzum yáni. *arzuynan ğamber* ğayrı vuruımuşlar. ondan sōnam yēdi yıl ğamber ⁽⁴⁷⁾ gitmiş çalıřmıyá. anādın? evlenmēye. arzuyú burdan birine vērmişler. yēdi seneden sōna gelmiş. ⁽⁴⁸⁾ ğardaşı, ğız ğardeşı çēşmeni L başında □órüncük bilmiş. aynı ābeme benziyi ana dēmiş. va ğı ⁽⁴⁹⁾ ça fıır ge de bizde ğaışın ğızım dēmiş. ça fıırılmışlar. o □ún de arzu gelinæoılacāmiş. ğına gēcesiyimişimiş. ⁽⁵⁰⁾ anādī? ben de gidiyim dú fúne dēmiş. gitme dēmişler. anādī? aynı ābeme benziyi L. yō yō ben ⁽⁵¹⁾ de gidiyim o dú fúne dēmiş. o gitmiş. řō yánna oturmuş. o da bu yánna oturmuşlar. ğarip ğayrı ⁽⁵²⁾ o durrumuş çalışıynan. duru[┐]a bi de dēmişler řō vursun çalıřıyí dēmiş. ben vurusam ortaıı[┐] ⁽⁵³⁾ bozuıur dēmiş. vur vur sen dēmişler. neyse dēyi orda bişeyler dēyi dēyi hatırımda yo[┐] ğuzum ⁽⁵⁴⁾ yávrum. yēdi yılđan sōna buıdum dēyip de o beyiti sóleyincik *arzu* da yó[┐]arda buıdum aı ğınam ⁽⁵⁵⁾ elimden sildim dēmiş. anādī?

- ⁽⁵⁶⁾ seslerinden bilmişler.

- ⁽⁵⁷⁾ seslerinden bilmişler ğayrı hī. ondan sōnam ğayrı yē Lğatdan oıana gelinæoımuş. aııeym hazār. ⁽⁵⁸⁾ atınan giderimişimiş. hī atmış nişanı giderimiş. giderke atı L ğayrı elindē bi sóler bir şeker giderimiş ⁽⁵⁹⁾ ğayrı gitmiş. óle ānadırdı *haççe* nene ānadırdı. anam ço[┐] bilmezdi de. óle meseller ğuzum. hiç ⁽⁶⁰⁾ hatırımda yo[┐] ğuzum.

- ⁽⁶¹⁾ işte hastaıına dek geldi yázzı[┐].

- ⁽⁶²⁾ yá yázzı[┐]. tansiyónu yúsēmiş yá.

- ⁽⁶³⁾ tansiyón gēceden bu yánna ğuzum hasdayım. oıaca[┐] hepsi oıaca[┐] ğuzum da.

- ⁽⁶⁴⁾ oruş gelmeden biz de bitirelim de dēdim bu gidecek hocayá gidecek yáni. nēre gidece L? *nevşe fıere*.

- (65) hoca bunu L içinden meselâ ğır^ı kişini L içinden birini dinliyecek. ha oldu oldu işde.
- (66) hangısı □ özelise pū fan verecek hā.
- (67) ben de hangısını dedim. ğaş ğonuşmaları Lız ğaş dosyá olaca^ı bāım.
- (68) hā bunnardan kitap yapaca^ı L.
- (69) hā kitap yapaca^ı hā.
- (70) benim oğan da hoca da o yānda *nevşe ferde* imamlı^ı yapıdı. şeyinde ğayrı. gitdim üs sefer gitdim ğuzum. (71) *nevşe ferde* L için den geŞdik. *nevşe ferde* L ğaracaşarındaydı^ı. içi □ özel içindē tabi geŞdik, oturdu^ı, orda (72) ğonuşdu^ılarımız vardı imam orda yapıdı. □ üççük hī *b•yük cāmideydi* üs sefer gitdim.
- (73) oğu L Lu?
- (74) hī oğum hindiki hoca oğum. o ilkin ora çı^ıtı hocaı Fı.

-31-

YERİ : KADINHANI/Merkez (Turgutlu Mahallesi)

ANLATAN : Raziye YILMAZ

YAŞI : 82

KONU : Karışık

- (1) amanæó füzü bilâhiæmineşşeydânirracim. bismilârahmenirrahim. hoşgeldi Lız ğuzum.
- (2) ba^ıæalē bunnarı L^ı dersi varımış lafdan da. ona geldi. *hatça* nene Le lafæètdirdik *ırze*ları L. (3) ben lafæètdim. *ğadınan*ları Filan.
- (4) ne lafæèdecik ğız? súsæele.
- (5) gelmiş, geçmiş yāni ne olduysa.
- (6) ē ne olaca—?
- (7) ders, ders. ders olaca^ı.
- (8) valğā esgi □ örenek işde *hatçe* da Fa iyisini biliyi. □ ördük, geçirdik iyi ^ıótū.
- (9) hā □ örup geçirdikleri Li ānadaca^ı L. dur bi sorsu L?

- (10) *rājiye. rājiye yiľmaS.* aynenæ●le de rāJiye dèrik ġāri. of.
- (11) biliyi mi bāľım?
- (12) vaľľā do=sa, amān.
- (13) vā!
- (14) do=san ní dèdim ġız? seksen bir mi? seksenæiki mi?
- (15) neyse seksen dèyivèr hādi.
- (16) seksenæiki, seksen. geş filan de Fılik ġuzum da. ġocadı= ce, ölecik de yoľ buľamadı=. (17) hindi óle diyrim k◦m, kimŞe yo=. hadi ben ġonuşum sen dinne. bó Fún bazar. hazā mubārek (18) □ún geliyi. hiş bi lāzım şe oľmaz mı?
- (19) belki gelir oľu L bē sormayá.
- (20) eh?
- (21) ne aľınaca= dèyi geliræoľu L.
- (22) ná zama L gelir?
- (23) belki ikindin Filan.
- (24) vil◦ ne bilim vaľ? bilmiyrim vaľľā geleJek mi? hazār oruş dutacı Fı=. bilmiyrim herkej de (25) terli tñrlñ etmedik şeyler ġomadı. bizde bişey yo=. orucu nası dutacı=? bilmem ġārin. işaľlah. (26) o dutmayivèr. dutmayivèr oľur mu? dipdiri adam.
- (27) neresi dipdiri ġız? yázi=.
- (28) benim mi ġızım? üçæoľum var. bi ġızım var. ġızım *ıľġında*. iki ġızı bi oľu vardı. ●ldñ. oľan (29) da. burda=ıľar da işde burdaľar yāni. bir Fæsānayide. biri burda, biri orda. varľar. *aľlah* ġurbanæoľdu Fum (30) *aľlah* acıľarımı □óstertmesin *hatçem* de.
- (31) óle.
- (32) pekæüzñlñyrñm şóle. bu zamannar lāzım oľmaz mı adam adama?
- (33) canı Lı sı=ma yāv. amān nèdece L? bizimkiler geliyi mi hanı? benimkiler de gelmedi daha.
- (34) senikiler yānında duruyú. yāni senikilerne filan ne var? senikine filan üzñlmñyrñm (35) ben sa La.
- (36) vā □órdñ Fñ ġı?
- (37) maşşaľlah her şeyi L dñzñnnñ. da Fa da óle sa La imrene imrene ölüyrñm vah. iľā *hatice* dim (38) *aľlah* binlerce rāzı oľsun diyrim. hafdaľarca be La yèdirdi şeyi dèyrim otu dèyrim.
- (39) vah ot dē mi?
- (40) vaľľaha ġız. ossun.

- (41) marı̄. □úneyik, marı̄. vah sen de yoıaydı L ğız. yáh. gelinæoıdu Lu dèyi.
- (42) hā. ne dèyi *hatçe* de?
- (43) gelinæoıdu Fu L □únü hatırııyı L L₁?
- (44) oıdu Fum □únü?
- (45) dú Fúnü Lü.
- (46) buruyá gelin geldim.
- (47) şora anasını L.
- (48) her yèr açı Fıdı. *hatçe* de yánıma gelsin. benim ğuıa[┘] duymuyú ki. *hatçem* de gē biliyi işde. (49) her yèrlerim de açı Fıdı. bura gelin geldik. bi řsüz oıana geldik. şura evimidi. şurā işde (50) herkeş ne vèrdiyse múbāre Fe. şura doıdu[┘]. onnan işde iyi [┘]ótü idere éTtik. ne biléyim vaııā (51) üş dene, üş dört dene çocu[┘] şeyæétdik. méydana getirdik. işde her biri bi dāda. bilmiyrim. (52) o zamandan bu zamanāædar işde da Fa sürüşüyrük. da Fa da •lmedik duruyru[┘]. ğurban oıdu Fum (53) *aııah* ekme Fi nası yapıııyı? bilemiyrim vaııā. gendi Le iyi ba[┘] len. nası ba[┘]acam? bilmiyrim (54) ki. dē mi? ah hindi bildin işde. vaııāha, bilıāha şurdan şurayá gelmeye sürünüyrüm.
- (55) óle canım yèmin étmeye ne şey var?
- (56) ha iççik da Fa... yá □ózel ğuzum. łambaynan. łamba şey ğaz yá Fı, łamba, mūm. ne buıusa[┘] (57) onnan idare édiyedik. bişeyci Fimiz yo Fudu. hindi her şey... bişeyci Fimiz yo Fudu bizim. bek (58) fu[┘]āreyik. fu[┘]āreye geldik. haıā devamæédip gidiyrim. fu[┘]āre beni yarı yoıda öldü, ğodu, (59) gitdi. va senæöl. ben ben nó Fúrecem de? üş dene oıan seni dışarı mı ğoyáca[┘] len? gel de (60) bi ba—? işde bóle ğuzum. patetés gelirdi. so Fan gelirdi. birer kilo birer kiló. vaııāha, (61) bilıā ğoyáca[┘] [┘]ap buıamazdım. yère dókerdik.
- (62) fu[┘]āreydi yáv ğocası.
- (63) ne bilecem? ne hanğı birini dèyim ben sa La da? neler, neler. benim gibi, ba La dèyiler va (64) ey |si L. hayır. ben en [┘]ótü şey benim. niye diyse L? ben bek ço[┘] çekdim yo[┘]ııu Fu yáv. ebedi (65) da Fa çekiyrim. hindi óle dèyrim vaııā □úmüş gibi her şey tertemiz. va hazā bi múbārek (66) □ún geliyi. hazār bişeyler aıınıp, ğonmaz mı şora? hah. oıanı L biri sánayide.
- (67) horda toııuyú.
- (68) onu L işi iyi. biri burdā iççik ğuıaz.

- (69) şeyi var. çarşıda *elmas* düK□án. şoşu satılan. dú Fúnnere giden. bunu Læõlu o. hı hı hı. o (70) hiş gelmiyi. benim mi? ba[⊥] mayışım benim. of. ihdiyárlı[⊥] mayışım var. o da üçæáydan (71) üçæáyá ne vèrillerse.
- (72) yō yo herifi L yo[⊥].
- (73) onu ben bazara mı vèriyim? bayrama mı vèriyim? yèyim mi? içèyim mi? *hatçem* da Fa (74) □ózelini biliyi.
- (75) óle óle.
- (76) işde bóle ólecik. āmin āmin āmin. do Fa, *aļļah* ğurbanæoļduum *aļļah* acıļarını □óstertmesin (77) de. ha bunnarı L iççik şeyleri ço[⊥]. ne bilèyim? şóle pek sargın yerleri yo[⊥]. şu bŊyūk var. (78) bŊyūk şo şurda.
- (79) o düK□ancı işde *elmas*.
- (80) daha necisi L? dèmiyi.
- (81) en bŊyūk.
- (82) ğandillerde herkeşle ğandili L múbaræössu L, eli Li öper. ne bilim? ne Fúrür? hi habarı yo[⊥]. (83) niye óle oļdu? bilmiyrim. hiş gelmez. hTç. teleFon bile aşmaz. zati ben teleFon da iççik (84) çèp çèp teleFon şindi herkeşiki yá. benim ğāri çèp teleFonum filan yo[⊥]. év teleFonu. (85) onu da açmıyļar zāti. işde biriçi burda. biriç | de *ĝonyáda*. hTç ba[⊥] múbārek □ún geliyi. (86) bayram geliyi. bayram da geliyi. bi elini öper ğor gider. üş deneler. *aļļahæacıļarını* (87) □órmüyüm. ne dèyim? neş?
- (88) hayırılısı ossun.
- (89) hiş de üzülme. *aļļah* ğurbanæoļdu Fum *aļļah* şóle hayırılısını vèrsin. kóklüce iman, *ĝuran* (90) ğurbanæoļdum. bizim işimiz bitdi ğāri de. *aļļah* kóklüce iman, ĝuran vèrsin. *aļļahım* ellerine (91) ĝoymasın.
- (92) elæayá[⊥] muhtacı oļma. yát, [⊥]a[⊥] du Fa ét.
- (93) ba[⊥] oh. sanayideki *hatçem* □ótürdüler. ne bilèyim ben? □ótürdüle iyi. gelin çocū var. (94) bóle gelin mi? çocū var. çocū Fa bir hafda dadılı[⊥] yápdım. ğoļļarım ğopdu. [⊥]a[⊥]mıyí, (95) ĝonmuyú. saļıngaca ĝoyámıyım, aļamıyım. ayá Fımda, elimde bir hafda orda dadılı[⊥] (96) yápdımæorda. of erişdeler oļdu. yú[⊥]aļaræoļdu. kómbeleræoļdu. ekmekler iki kere oļdu. (97) hindi ğāri çèşdi Liz ço[⊥] yá. nörüyüm? makineler ço[⊥]. ĝonoļ yá[⊥]ışıyļar. tivriz mi? tTriz mi? (98) onnara doļuyúdu. vaļļaha billaha şólece □únā Lızı çekèyim. şüæadarına vèriyidi.
- (99) □únah ĝız.

- ⁽¹⁰⁰⁾ gidecem ġāri yoruɫdum benæɾce dēdim. neş □órecen? otur. issızæevde neş □órecen? ⁽¹⁰¹⁾ issız evde iyi de. hiçæoɫmaSsa ayá ɾımı uzadı nı bi oturuyúm. bayá. yoruɫdum ɾce yáv. ġoɫlarım ⁽¹⁰²⁾ ɫaɫmıyí yáv. şu yáşda ben nèdecem çocū yáv? getirler, ġapıdan ġoyúſurduɫar. daha ⁽¹⁰³⁾ gelip de ba ɫa şūæadar bişey getirecek. vaɫɫaha billaha *hatçe* inan.
- ⁽¹⁰⁴⁾ yá evɫat boş yáv.

-32-

YERİ : KADINHANI/Meydanlı Köyü

ANLATAN : Raziye/Melisa/Hanım

YAŞI : 72/69/83

KONU : Karışık

⁽¹⁾ ġonuşalım ġuzum. sen kimsi ɫ? ne bilem vaɫɫaha adamɫar oɫsa da hep gitsek hepimiz ġonuş ġuzum. ⁽²⁾ ġonuşuruz. va ġuzum şóle şunu ɫ üstüne otur. gel hele. ge ġuzum şura otur ġuzum otur. adım *ırāziye*. ⁽³⁾ yētmış bir.

- ⁽⁴⁾ aman ben ġonuşmuyúm.

- ⁽⁵⁾ buraɫıyım ġuzum bura. buranı ɫ yerlisiyim. ben işde yētmış bir senedir buradayım ġızım. bu da seksen ⁽⁶⁾ yáşında bu da burada.

- ⁽⁷⁾ seksenæüç yáşın...

- ⁽⁸⁾ seksenæüç neyise. o da var. o da buraɫı. hepimiz buraɫıyíɫ ġuzum. evli •ldü ġocam ġuzum. var üş ⁽⁹⁾ oɫum var. ikisi *ġonyáda*. biri burda. bi tecik gelin var.

yánımda. ğız ğadınæabam sen daha iyisini ⁽¹⁰⁾ bili L. bi ļaf èd hele. vaļļā biļļā sen biliyi L. ğadınæabam a¹ ğadınæabam aļļahæaşġına.

- ⁽¹¹⁾ ne døyim ğız? ne døyim ben?

- ⁽¹²⁾ esgilerden sen biliyi L yáv. ha esgilerden ne varısa.

- ⁽¹³⁾ hayvāh.

- ⁽¹⁴⁾ vaļļā a¹ ğadınæabam sen biliyi L. vaļļā.

- ⁽¹⁵⁾ eskilerden ne oļaca¹? ne bilèm esgilerden □úlüm ha esgi. unudTum giddim de seksen ğaç yáşımda.

- ⁽¹⁶⁾ dú Fúnneri dú Fúnnerimiz oļurdu burda işte. *melise* ļaFæèt ğız □ózelce ğız ne oļaca¹?

- ⁽¹⁷⁾ daşıļļa dúmbēnen oļurdu.

- ⁽¹⁸⁾ yázzı¹ ļaFæèt.

- ⁽¹⁹⁾ ļaFæèt dēyi L. ne ļaFæèdecek?

- ⁽²⁰⁾ ļaFæèt ğız dú Fúnümüzü. işde ğız evine. ļaFæèt ğız *melise* ļaFæèt ğız. ben vaļļa benim ğafa yo¹ ğız.

- ⁽²¹⁾ duļa¹ duļa¹. biziki duļa Fıdı ğızım. ğafamıza fes giydirillerdi. eveli L fesini. ondan sō annımıza morļu ⁽²²⁾ bāļalļardı. onu L üsdüne kefiye bāļalļardı.

- ⁽²³⁾ ğırap bāļalļardı.

- ⁽²⁴⁾ ondan sōna ilk bo Fún ġına gēcisi □únü şey édellerdi. ġına yá¹alļardı. értesi ünü de gelin çı¹armayá ⁽²⁵⁾ aļ duļa¹ yápaļlardı. üş □ún sürüyüdü eveli. hindi ik ļæún. yemekleri işde...

- ⁽²⁶⁾ hepisini yápaļlardı ġuzum.

- ⁽²⁷⁾ ne varısa yápiyļar.

- ⁽²⁸⁾ şindi yáni yá bamy®, piriç pilávı, bulġur pilávı her şeycik var. iļahana sarması, yápra¹ sarması onnarı.

- ⁽²⁹⁾ o eveliydi. hindi yo¹

- ⁽³⁰⁾ işde eveli işde. eveliki o eveli. hindicik piriç pilávıynan şe bamyá çorbası, yoġurt çorbası édeller ⁽³¹⁾ işde hindi. hindi bunu édeller. esgiden de hepsi varıdı. varımış.

- ⁽³²⁾ y'n Furdunan dóġme. yō dóġme.

- ⁽³³⁾ piricinen de yápaļlar. dóġmeynen de.

- ⁽³⁴⁾ bizim burda dóġmēnen yápaļlar.

- ⁽³⁵⁾ yō o yo¹ ġızım. su böre fi.

- (36) eveli su bōrē oļuydu. hindi.
- (37) piriç pilávi su bōrē.
- (38) açarsı ˘ yú˘ayı. incecik açarsı ˘. ondan soĝnā icicik şóle hafif şey edersı ˘. saşda. açarsı ˘. üç yú˘a (39) açarsı ˘ tepsiye. üstüne etini saçarsı ˘. yâĝını. gërisin geri üç yú˘a dā açarsı ˘. o biter. soĝna da (40) ĝāri şeyda bişirrik. ocaĝda. bişirrik. gelen musāfirler yer onu. vaļļā oruşda ne yápaca ˘ ĝuzum? saļata (41) yápaca ˘. yú˘a yápdı˘. ekmek yápdı˘. ˘ómbe yápdı˘. ıramazana. erişde de yápdı˘. işde bunnarı yápdı˘. (42) hā yémeye. ma˘arna yápdı˘. hamır ma˘arnası. ō y∆mırtaļı oļur. hind˘ şey˘ ĝırarsı ˘. unu elersı ˘. (43) y∆mırtayı ĝaç y∆mırta ĝıraca ˘? otuz. ĝırarsı ˘. y'n ƒurusu ˘. ondan sō onu edersı ˘. açarsı ˘. bu ĝadar soĝna (44) açarsı ˘. saca ĝorsu ˘. hemen şóĝle bi çevirisi ˘. geri alırsı ˘ onu. ondan erişdesini ĝıyársı ˘. ĝaļan ondan soĝnā (45) şeyini de ma˘arna ĝıyársı ˘. hā onu da ma˘arna ĝıyársı ˘. ĝaļ∆rısı ˘. hazır durur. bişirmeye.
- (46) aynı siz aynı bóĝle ĝuzum.
- (47) hoca da nēdecēse bunu? benim duļā nēdecek hoca?
- (48) hī yázzı˘ nó ƒürsü ˘? bu çocu˘ o ˘a şeye gelmiş.
- (49) tābi tabi ĝuzum. eveli de ĝuzum makine varıdı. ĝırım makinesi. sözüüm yábana atınan makineynen (50) işlellerdı. avradļar desde ƒi ĝaļdırıļlardı. yı ƒın yápaļlardı. ondan soĝna gidellerdi érkekler yú˘lediller (51) gelillerdi eveli. ondan sō. dúven sürellerdı. hā çitçilik. dúven sürellerdı. □ózelcene yı ƒaļlardı. sav∆rıļlardı. (52) deneyi çı˘arıļlardı şorayá. eveli óĝleydi. hindi hindicik biçer. getiriyi avradļar hazır yiye.
- (53) bahæale şō cin□án bu yándā cin□án. bu yándā cin□án ĝızım. öte yándā˘ılarda...
- (54) yáļan ĝuzum yáļan.
- (55) ĝonuşdur onnara.
- (56) ĝonuşuyru˘ ĝonuşuyru˘.
- (57) onnar ĝonuşamadı. gene ben ĝonuşdum.
- (58) gene cin□án ĝonuşuyú. cin□án ĝonuşuyú ĝene.
- (59) şa˘a yápiyí. yō yō ĝo ˘şum. git hadi bē. ĝaļ∆rı ˘ ĝıļdirisi. ĝıļdiris. git.
- (60) yá ĝuzum sen de ĝuzum nērelisi ˘? ĝonyáļı mı?
- (61) ˘ólütöļļuyúm dēyi yá.
- (62) ˘ólütöļļu kimi ˘ ĝızısı ˘ ĝī? bilecek gibi oļdum şóle bi bu yánna dön. cıļĝılardan. tamam cıļĝılardan. (63) cıļĝıları ĝonuşuļlar ˘ólütöļļu cıļĝıları. ĝonuşuļlar

ğuzum. iyi. *enveri* L. oļu. gızısı L. torunu. iyi ğuzum ⁽⁶⁴⁾ *aļļah* ömür vësi L. ğuzum. *aļļah* ömür vërsi L. bizim *médannıynan* L. *ólũtoļu* bir barabar. ikisi. dib dibeyik ⁽⁶⁵⁾ barabarıL. ğuzum. *ğaraseviç*, *ólũtoļu*, *médannı* işde.

- ⁽⁶⁶⁾ eveli bóĝleydi ğuzum başğa da...

- ⁽⁶⁷⁾ nō Ƒürsün? yáziL. óĝle ğuzum. saĝoļ yáz ğuzum işde. buranı L. adet işde gelene Ƒi aynı *ólũtoļuynan* bura ⁽⁶⁸⁾ aynı. aĝnadıļlardıL. mesel de kim biliyi?

- ⁽⁶⁹⁾ ğarev oynuyúduL. *ğarev*. fasülleyT şëderdik sayárdıL. ondan sōna aļırdıL. hindi şóĝle yí ƑardıL. şuruyá. ⁽⁷⁰⁾ hindi ben aļırdım bi şey şurda bi tek ĝaļırdı. ondan soĝna bu L. a ĝorduL. bi. bi şo L. a ĝorduL. bi şo L. a ⁽⁷¹⁾ ĝorduL. óĝle ğarev oynardıL. eveli. işte ğarev oynuyduL. eveli dú Ƒünnerde oyún çıL. arıļlardı. oĝlan oļuylardı. ⁽⁷²⁾ érkek oļuylardı. ĝadınnar érkek oļuylardı. oyún çıL. arıyıldı. onnar şëtmezdi, ĝarışmazdı ĝarıļara.

- ⁽⁷³⁾ vaļļā biliyrim. vaļļā ğuzum kimi piláv bişirir.

- ⁽⁷⁴⁾ piláv da de Ƒel. bulĝur da bişirilir.

- ⁽⁷⁵⁾ o āşure burda çoL. şey meşur...

- ⁽⁷⁶⁾ o oĝle o aşure de Ƒi. bizim burda kimi piláv bişirir da Ƒıdır. kimi ekmek y@ļar. kimi helva da Ƒıdır. hī onu ⁽⁷⁷⁾ yáparıL. ondan kimi hoşaf bişiri da Ƒıdır.

⁽⁷⁸⁾ kimi toyĝa aşı bişiri da Ƒıdır.

- ⁽⁷⁹⁾ aş çorba bişiri da Ƒıdır. bizim burda da onnar da Ƒılyı. hī tābi.

- ⁽⁸⁰⁾ *ğadınandan* bizim buranı L. hiş fargı yoL. gızım aynı. yázzıL. iyi ğuzum bóĝle.

- ⁽⁸¹⁾ işde bóĝle ğuzum. vaļļā başğa da bişey yoL.

- ⁽⁸²⁾ o—udu—. bes sene o—uduĝæilkoL. uļda ğuzum. beş beş de o—umuşdur. ben beş sene o—udum.

- ⁽⁸³⁾ oL. uduL.

- ⁽⁸⁴⁾ beşæoL. udum.

- ⁽⁸⁵⁾ bes sene o—udum ğuzum. beş sene o—udum. o—uļumuz da aşşāda ğuzum.

- ⁽⁸⁶⁾ hī aşşāda. gelirkene orda aşşāda oL. uļ.

- ⁽⁸⁷⁾ beş sene o—uduL. var. saĝlıĝæocā da var. hepisi var. saĝlıL. ocā o—uļu L. dibinde. yo bizim L. óyde var. ⁽⁸⁸⁾ saĝlıL. ocā var da

- ⁽⁸⁹⁾ var ğuzum da gelen yoL.

- ⁽⁹⁰⁾ geldi. geçen sene varıdı da bu sene yoL. geçen sene...

- ⁽⁹¹⁾ geçen sene de yo Ƒudu.

- ⁽⁹²⁾ varıdı ĝız.

- (93) yō yō yo^l.
- (94) hindi geliyi burayá. adamlara inneyi vuruyú. ipl^l vuruyú gidiyi sālīgæevinde.
- (95) vaļļā onu bilmiyrik ğuzum hazār.
- (96) ğadınæabam bilir belki. ğadınæaba.
- (97) ne bilèyim? vaļļā ben.
- (98) yáv mèydanlı ^lóyü mèydanlı ^lóyü ğāri...
- (99) o burda durmadı ki bilse.
- (100) gezdim.
- (101) ğocası mēmuruđu.
- (102) yō ğuzum yō beceremeyem da ondan. vaļļā yō satmam...
- (103) vaļļā ğuzum işde bild^lmiz bu. esgini ^lşeyi.
- (104) melise.
- (105) melise. atmış do^luz.
- (106) beniki de rāziye. yètmişæiki yášında benim.
- (107) seksenæüç. hanim.
- (108) ğadın ğadın. hanim hanim. ğadın dèyiler de.
- (109) vaļļā daha ğo ^lşunu ^l biri geliyi işde. ğıļdiris geliyi daha.
- (110) cin□án. tam cin□án.
- (111) o da baba ^l ^l? iyi iyi. sen ğonyádası ^l dē mi ğızım? nevşe firli misi ^l?
nevşe fir dē şey o da ^lóy. şey bura ⁽¹¹²⁾ ğonyá torpā. ğonyá torpā.
- (113) evli misi ^l?
- (114) be^lār. belli duruyú.
- (115) vaļļā ğo ^lşudan ne oļaca ^l? ğo ^lşuļarnan hiç dā tēl ğırmadım şō ğıļdirizinen.
hiş do füşmedik.

-33-

YERİ : KADINHANI/Osmancık Kasabası

ANLATAN : Gülay ÖZDEMİR

YAŞI : 48

KONU : Karışık

⁽¹⁾ adım □úlay. ıır sekiz yaşındayım. buralıyım. ekmek yapıyoruz işde. āşamdan yú ırdum hiç iyi ⁽²⁾ olmamış bu da. ā şey edecēdim. aman üretme ğara da yú ıraydım. bóle olmuyú hazār. iyi olurdu. ⁽³⁾ her zaman iyi oluyúdu. iççaıar ğızdına heral şey oluyú, cıvımış. eriyip gidiyi. •zü ğayrı •zsüz olmuş. ⁽⁴⁾ şuna baısāne uzayıp gidiy. bezeleyece L amān desdeleyece L hā. yoı ğız sen otur. biTti sāten bu ⁽⁵⁾ ğaldı. oruca erişde yapıdıı. yapıdıı. işde hindi ekmek yapıyız. y® ğece y®lamayá safırda. bóle işde.

(6) dú fúnüm de iyiydi *aļļaha* şükür.  óyde dú fún var şindi yá—ında. yárin başlıyı heraļda. oruca dek geliyi (7) tam da işde. ğızæā oļan ğız ğaçırmış. şeye nişannısını v rmemişler heraļda. onu ğaçırmış. h  ge . (8) asgerden geldi. on beş   n  L i inde bu f z de ğız ğaçırmış gelmiş. dú f n  decekler. işde tanıdı  d . (9) şu şeyde. ařřā mahaļlede. han  *fadimana* şey aļ *fadimana* aļdıydı Lız yá. gelin ğız *ayseli* L gelini. (10) onu L mahaļlesinde. h  onu L mahaļlesinde. şey oļaca  dú f n oļaca . h  bura *fadimana* da buraļıydı.

(11) vaļļā   ld ne iyi işde. bi tecik aradı. o mu aradı? sen mi aradı L *vesile*?  zcanı mı  zledi L? řevvaļ (12) iyidir iyi. řevvaļ iyi mařřaļļah. şeye gidiyi işde  reře gidiyi.  o  başarılıymış. vaļļā  o  şey. (13)  o  başarılıymış mařřaļļah. h   o    zel o—uymuş  o    zel. geliller. ge en biz ora giTtiydik işde. (14) bayá on beş yirmi   n oļdu mu? oļmadı aļleym. gelik gidiyeler işde. dú f ne geldiler. haļasını L ğızı (15) ğız gelin  ddi. haļası *nazmiye*. o ğız gelin  Tti. orayá geldiler, giTtiler. oruca geli L d dim b  fez de (16) *y nus* sınava gidecek. gelemeyecek. h  benim oļan. şeyde işde *istanbuļda*. ğızıynan oturuy . h  ğızı (17) var. h  ğızı oļdu. polis. polis ğocası. burda ge iJi  retmenlik yápdı da. ge iJi oļara  yápdı yáni. ataması (18)  ı madı. o fun sona ataması  ı asıyá  retmenlik yápdı. ğene de  ı madı ataması. polis l  e başvurdu. (19) polis oļdu. yáni amin amin. ğurban oļd m *aļļah*. gitmi... vaļļā bilmiyim işde. şeyleri  ı—arsa gidecek. (20) *ısdanbuļda*. iřaļļah keşge do fu   revi ossa yá hani yá. oļmaz. giderimiş, giderimiş. h  hangısı ki? (21) h  o d . ğızdan Filan polis oļan oļdu mu ar—adaşları Ldan? ğocasından.

(22) vaļļā sen aş Filandırısı L. sa f  ekmek Filan y layalıım. h   le mi? hı. n rde yá? *mustaFa* abi n rde (23) yá? h  iyi oļmuř. sen ne oļduydu L? ge en anne Li   rd y d m ben şey hastanede. yo yo anne Li   rd m. (24) *vesileyi*. orda Laf  t ğonuşduydu . h  işde d yi durdu durdu d yi *fatma* senden i in. nasip d yi. iTtiba (25) hindiyá işi Li eli Le aļmıř oļacadı L.  oğdan. n yse hayırılısı. belki b le hayırılı.

- (26) ne o uy  L abļa sen şimdi?

- (27) *s meyye* n rde o uydu yá? h  benim *s meyyemi* L adından. h  *s meyye* de  leydi yá hiş seslenme. (28) benim *s meyyem* de  le sessizidi.  o  sessizidi. y  n rden gelsi L? na zamandı? oruşdan   şeyden (29) geldilerdi işde.

- (30) ge en sene bayramda burdaļarıdı.

- (31) bayramda burdağardı. ğurban bayramı, oruş bayramında burdağardı. bi de geen şeyde geldiler. (32) amān nisanda de şel mi? nisanı L başıydı. o zaman geldiler işde. bi de oruca Filan bu sene gelemezler (33) ğayrı herağda. ev daşıyaca=ğar. evden daşınaca=ğar.

- (34) *sułtanbeyi*.

- (35) *sułtanbeyi* de řeye oturaca=ğarımış. ğarşıda dēyi. nēre dēyi vağğā? řeyi L adını da dēdiydi yā.

- (36) yeri belli oğmuş mu?

- (37) dutduğar yā evi.

- (38) dutduğar mı?

- (39) dutduğar. dutduğar da boyānaJāmıř. işde oruşda daşınaca=ğar herağda.

(40) řey diyālıze gidiyi iřde. sālam gibiydi bōbrekleri hastağanmış. dař dūřure, dař dūřure. diyālıze (41) gidiyi iřde. kim bu? řey bildT? bu kim bildT? hı ōle? hā ek. hī ōle iřde ev daşıyaca=ğar. biz gidemēcik (42) herağda. ğayınbubāsi da amelāt oğuyū. sūmeyyeni L Li? burda burda. burda muğtarıdı ğayınbubası. onu (43) vērdTmizde muğtarıdı. iřde şindi muğdar da de řel. ğayrı muğdar de řel. bi dā atama řey ēddi amma oğmadı. (44) aday oğdu yā. oğmadı. hī oğmadı hindi řey yāni suğacığı=ğarıyı.

(45) *sūmeyye vā □ūldene* yirmi sekiz yāřında mı? hē ben de yi řirmi do=uz sene oğdu o zaman ba Lada. hī (46) bi yāř var aramızda. hī. iyi mi? hepsinden iyi mi? herkez ōle dēyi □ūldane... iřde. tabi. dōrd beř (47) aydır... gelinci getirdi L yū=arıyā. az ğağdı. řu ğağdı. vağğā ēdemedik. bō řūn... o= cıvı= oğmuř hamΔr. bi (48) de □ūük □ūük ēdiyiz. □ūcū b●yūk =ağkmıyı ki. =ağ=ımyı ora varasıyā bōlūntüyū. hamΔr eridi gidiyi. (49) yānımda. yānımda iyiyiz ağğā řūkūr řindilik. var iki tāne.

- (50) var iki tāne.

(51) y® ōle işde. y® evlenmeden oğmaz. evlendi L gelin oğdu L giTti L Liydi oğur. neyse tabi canım hayırışı oğsun. (52) onu L işi yo= seni L de işi L var işde. tabi tabi ōle. orası ōle. *cenabağğah* oğsun inşağğah. *ağğahım* (53) huzur vērsi L herkeSe.

(54) kime kime gitdi L yā? vā bō řūn gezdi L hepisini? on beř dağğa. sesi bizim sesimizi kime di Lneddirece L? (55) hī yāzaca L. tabi tabi. bundan ōnce =ōmbe yāpdıydı=. o =ōmbeni L ekmē Filan o= gōzel oğduydu hamΔrı. (56) hī o niye ōle oğdu? bilmiyirim. haşğaşlı yāpdıydı=. bayā biræay Filan oğdu onu yāpağı. tāh eriyip gidiyi (57) hamΔr vağğā tāh. vağğā herağda ondandır. ondandır. biTtTnde yāpıyız. az

yáparsa¹ on beş □ún de bi haftada. ⁽⁵⁸⁾ ço¹ yáparsa¹ biræayı buluyú. hindi diFrizler çı¹dı yá. diFrize göyúJuruyú yüze gidd¹imize. insana èpéy ⁽⁵⁹⁾ gidiyi. beş gutuydu ⁽⁶⁰⁾ işde gâş şinik oľuyú? dörd buçu¹ şin¹di. dörd buçu¹. yázi¹ yápamazdır gáyri şimdi. hangısı? *merve* mi? ⁽⁶¹⁾ sen çalış dersi ¹e. şekeridi yázzı¹. vaľlā eriddi eriddi onu. hī. *hügümet gadin* mı? dèyiler. hügümetl¹ ⁽⁶²⁾ gáľmadı ki yázzı¹. am¹n am¹n gurban oľdüm *aľlah. aľlahım* kimselere vèrmesi ¹. zor oľmamı? işde ⁽⁶³⁾ evlenecek oľanı ¹ anası yo¹. •ldü anası. gızı gáčırdı. bubası evlendi *ıľgında*. onnardan ayrı. dedesini ¹ ⁽⁶⁴⁾ yanında dedesi everecek. hī dedesi everecek. birini everdi. yanında. □úççü Fünü everdi. bu o—uyúdu. ⁽⁶⁵⁾ sonúnda nası oľduysa o—umadı. asgere giddi. asgerde de gızı ayárlamıř alleym. o—udü yerde miydi? o—udü ⁽⁶⁷⁾ yerde. vaľlā bilmiyim ben ne o—uyása işde o.

- ⁽⁶⁸⁾ şey dèyi o dörd yıľlı filan gazanmışımış da.

⁽⁶⁹⁾ gızı □órünce heralıda o—umadı. hī. yō buralı dē o—udü yerden gız. o—udü yerden. hī niřannıľıydı. nişan ⁽⁷⁰⁾ goyduľarıdı. nası oľduysa caymışlar. ondan sona gız devamlı asgerdeyke devamlı gonusurumuşumuş ⁽⁷¹⁾ nişannısıynan. nişannısı devamlı gonusurumuş. asgerden geleli de on beş □ún Filan oľdu oľmadı. aľmıř ⁽⁷²⁾ gelmiş. gız gelmiş yáni. ben geliyim. Filan yerde sen beni bekle dèmiř. hī gız rāzı gız. gız rāzı oľmasa ⁽⁷³⁾ nası getirecek? getiremez. hī sa fñľ *aľlah* rāzı ossun. onu da gáľdırdı ¹. bi yó—arı gideJek. yó—arı barābar ⁽⁷⁴⁾ □ótürrüz. dur şu. şu da bitsin de dur. hı hı asıľıvır ha. biteJik biteJik beze gáľdı sāten. bi de bu □ótürdü bi zāten. ⁽⁷⁵⁾ bu gadarını □ótürdü.

- ⁽⁷⁶⁾ hı bu gadarını □ótürdüydüm.

- ⁽⁷⁷⁾ yó—arıyá serneddi geldi. aynı bāba ¹ yó—ardā? hī ekmeg y@ľayáydı ¹ da hadi sen de *aľlaha* emanet oľ iřaľľah. iyi. ço¹ da üsdü ¹ de şey oľdu heralıda.

- ⁽⁷⁸⁾ yúmuřa¹ ekmegæaľ abľa.

- ⁽⁷⁹⁾ ekmegæaľınmadan gidilir mi? ço¹ seľam sóle anne ¹e.

- ⁽⁸⁰⁾ seľam sóle abľa.

- ⁽⁸¹⁾ ge sen şunu vèr de bi dıryá... hadi □úle □úle.

-34-

YERİ : KADINHANI/Örnek Köyü

ANLATAN : Nuriye

YAŞI : 78

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ sen y•r•ü f•üm d• geç. sen şey y•p. ba=æale ş• civarlar y•r•üktür. siz o tarafa gitme L.

- ⁽²⁾ g•ne de bi g•c•æ•r•ı buldunuz. he•y•r•m ne d•yim? sor ba=ay•n. •dım nuruy•. y•şım yetmiş yedi ⁽³⁾ yetmiş sekiz var•işde. •vli de f•el. •leli herifæonæiki onæüş sene oşdu. var. yedi dene. on dene ⁽⁴⁾ oşdu, üçü •ldü y•vr•m. ba=amadı=.

yörükçülükte. ar—amıza sarındı⁵, göla Llarına maļ □útdük, ⁽⁵⁾ deve □útdük, geçi □útdük. burayı h•kümet şeyæetdi, yerledi bizi. bizæesgiden āyдын taraFında a¹şe Fer ⁽⁶⁾ da Fı vardı. sultān da Fı. orlarda maļlarımızı yáyladırdı¹, gışla, yáylardı¹. ordan □óçē, burdan divelere ⁽⁷⁾ bi sardı¹ mı diyelimkine ğadınanna ğonardı¹. ordan bi □óçerdik, sa L-a diyeyin a¹şe Fire ğonardı¹. ⁽⁸⁾ □óçüyódu—. maļlarına ğayrı. çocu¹larımızı sırtımıza sarınırdı¹.

⁽⁹⁾ çadırımız ğara çadırlarımız vardı her ğondümüz yere dutardı—. içinde ne olsun işde yörü Fū L pek ⁽¹⁰⁾ b•le a Fır eşyası olmaz. yiyecēmizæun, yátacāmız yáta—. altını◀n yázgısı keçe, haļı keçe. şey keçe ⁽¹¹⁾ yú Ldan keçe dókerdik. o keçeleri yázınırdık. onnarın ğalabası az oļurdun. çoJu¹larī kimini sırtımıza ⁽¹²⁾ sarınıdı—. sarınmadımız deşeye yú¹leri yú¹lerdik. arasına da çoJu¹larımızı sarar, □óçerdik. öyle. ⁽¹³⁾ öyle alışdıydı—æişdē. ne bilen yávrum nerde yáşıtlarımız •lüse mezerli¹larımız o L-a ğoyúfuru ⁽¹⁴⁾ geçer giderdik. nere ğiderse Læorda işde öyle bi yáşantımız oļurdun yávrum.

⁽¹⁵⁾ dü Fünnerimiz iyi oļurdunæemme. dü Fünnerimiz o—untu o—uļlardın yáylaļarı L yörüklerine neyse. ⁽¹⁶⁾ dosda, şeýe. daFuļuna ondan kere aļlı duğa¹ yápardı¹ böyle. irenkleri L kimi aļıdın, kimi ğırmızıydın, ⁽¹⁷⁾ kimi puļlu şeýleri oļuyú yá eşe. o puļlucaļardan oļudun. bunu öyle bāaļlar, o duğā keydi ⁽¹⁸⁾ mi nası oļudun hindik bēyázlardan ğ•zelæoļudun. şaļvar da oļurdun. şaļvarlıdan da oļurdun. ⁽¹⁹⁾ üçæetek keyen de oļurdun. h•yle etek dikiveridik. eveli ma—ine mu—ine yo¹ yá. ellerimizde. öyle ⁽²⁰⁾ de oļurdun işde ne bileyin?

⁽²¹⁾ yemeklerimiz, maļları eserdik. d•me döverdik. d•meyi dövdük mü keşkáh yápardı¹. ğağırmayı ⁽²²⁾ ğağırlıardı ğazannarda. onu Læüsdüne ğağırmayı dókerdik.

- ⁽²³⁾ ço¹ □úzel. y•riklerin meşur yemekdir.

⁽²⁴⁾ yáhnı yápardı¹. o ğağırmay keşk® Læüsdüne dókdün ço¹ ğ•zel oļur. hē onu etli yáhnı yápardığæişde. ⁽²⁵⁾ canı L ne isderse. her şey bizdik. etne irgili ço¹ yápardı—. işde pek zebzē ekip de zebze yiyemezdig ⁽²⁶⁾ satın aļırdığæişde. peynirne mūnrne de Fáširidik. □óş gederken. ondan kēri. hē yá.

- ⁽²⁷⁾ o zaman sebze zati bu ğadar mēşur de Fildi ki.

- ⁽²⁸⁾ hē canımız bişey istedi mi bahçalara...

- ⁽²⁹⁾ porta¹aļı bilen var mıydı ba—aļım.

- (30) hē porta—alı bile çor çoJuğæişde ne bileyin? vaļļā bi bāçalı yere ğondu[┘] mu alırlardı. geder ğadınnar (31) nesine sa[┘]ıyı? isderdin. doļduru gelirdin.
- (32) şey tarafi *aydın* tarafi var yá. o taraf...
- (33) *āydın* taraFını ben başğa yeri... āydın taraFına gederdik.
- (34) □úzelidir. biz de □órdük.
- (35) çoJu[┘]u[┘]dā şeyini a—ımæmedi. ō *aydın* taraFına getd[┘]imiz iyi a—ımda. ğonardı[┘], □óçer. burdan (36) bild[┘]imiz sa[┘]a dedim yá. bu □óşdük mü o *başğuyú* ğada[┘] yere geçer gider ğonardı[┘]. ordan bi tā (37) saraydı[┘] *ğadınanna* dŀkili varıdı[┘]. işde ●yle ●yle ●yle inerdigæorayá. biræayda tā ğışla yóluna varıdı[┘]. (38) orayá ğayrı bi otlağæalırdı[┘]. orada bi otlağæalırdı[┘] b[┘].
- dēşeni Lætini ğasaba verilerdin. (39) yenir dēşeni L[┘]eti de. ●yle dēşe bile sat, almkýá gelilerdi ğasapçılar. az yaşlı olan dēşeleri (40) sataļlardı. onu sucu[┘] yapaļlardı ğayrı. sucu[┘] yápdırıļardı. ğene de vardır da işde buļlarda yo[┘] ğayrı. (41) *aydın* tarFlarında *yörük* var yá. var var var. *sarayeçili* deller. ondan keyri *tırsar yörü* Fú deller. var (42) o taraflarda. *tırsar yörü* Fú oļu[┘]. *tırsar yörü* Fú de oļuyú. ben *ğuşadasına* geT[┘]nde...
- (43) aynı oļur da ırsı far[┘]ı yáni.
- (44) *ğuşadasına* geT[┘]mde...
- (45) [┘]omşu[┘]ca[┘] nasıl ayrı ayrıız? oļlar da öyle.
- (46) ben geT[┘]mde benim a—rabam varıdın. bacımı Læōļu. yánına gezmeye giTtik. dēşeleri sarmışlar, (47) □óş □óçerken dutdum séyritdim ğayrı. üsdüne de çoJu[┘]ları, ufa[┘] çoJu[┘]lar sarılı. hē işte ●yle (48) yaşantımız oļdu yávrum.
- (49) şimdi hayla var. bi ayle var. geçen televizyonda □ósterdi. ğara çadırılı. hē.
- (50) ğara çadırıla, ğara.
- (51) babaļarı ●lmüş, çocu[┘]lar şeylerini devamæTtiriyóļlar.
- (52) *mersin* taraFında benim ó Fún *sādiyeni* L[┘] ğızı, ōļu şeye getdi yá. *mersin* taraFına bi geziye getdiler (53) yá. dēy ebe dēyi dēşeleri L[┘], dēşeler var dēy, çadırılar var dēy, bizlere ūradı[┘] dēyyó.
- (54) var var bize *antałyadan*...
- (55) bize dēyyó yemäk yápdı,
- (56) dā yámaşlarında çadırılar var.
- (57) yemäk yápdılar, yemäk ğoduļar dey, □órse L[┘] bi dēyyó. maļları var dey, çadırıları ğurmuşlar, ğurmuşlar dēyyó.

- (58) herkeş kendi işiyle meşqúļ
- (59) kendi işiyle meşqúļ. çoı iyidın, çoı iyidın, çoı iyidın. vaļļā çoı iyidın. deşe gofu keser (60) deller. hindi ikisi biribirine hasım oļusa. o qóçer başğa yere geder. o qóçer başğa yere geder. (61) unudurļar, gedeller. unuduļļar gedeller vaļļā işde •yle. •yle yáşantı. yörü Fü L yáşantısı •yle.
- (62) dü Fünneri qózel oļur. dü Fünneri bayraıı. çadırı L şeyine bayrā dikeller. türk bayrānı. ondan keyri (63) daļuļları dövdürüler, hanı bazısı da gacıırır hanı dāda, daşda. edemiye ◀n. hī dutdūnu gacıırıļļar. (64) emme dü Fün eden de çoğaoļur.
- (65) sen burda mı? nerdesi L?
- (66) be ◀n burdayım.
- (67) amān hiç bildi fim mi var? hanı sen ulğında deyil vardın. ulğın mı oranı Læadı ney? - (68) ulğında bitdi iş yāv.
- (69) iyi iyi ne farıyıı? ne ede L? adamı L biri.
- (70) dāæıyı qóræev temizline ūraşıyı o da bi yá fıyı bi ruzğaræesiyi.
- (71) yürükleri L şeyine aradırışıyı.
- (72) be La şeyi soruyļar yörü Fü L qóçmesini, gonmasını.
- (73) neyi?
- (74) yürükler qóçer, gonardıı yá.
- (75) ıurt mu?
- (76) şey şivēyi. gadınannıymış.
- (77) •le mi? hoşgeldi Liz.
- (78) vaļļā işde yávrum •yle. dü Fünner qózelæoļudu. üç gün dü Fün edeller. üç gün. oyunnar vaļļā bi oyunnar (79) oļur. gıııæoyunu oynadı. vaļļā gıııæoyunu oynadı. neçe oyunu •yle oyún bilenner vardı. (80) biribirine böyle gıııæataıdı. çoı qózel oļudu. başğa işde daļuļ vardı, •yle dü Fün.
- (81) yemek verilir.
- (82) yemekler verilir. hindi o haıayı oıuyú muydu o zaman? o pek iyice aıım ermeyi.
- (83) bizim burda şimdi mesel ilk qún bayraıı dikilir. cumay qünü. cumartesi yemek verilir, pazar qünü (84) gelinæaıma oļur. aışam da ıınası oļur ıızı L.
- (85) aynı buranı L edetibı üç gün.
- (86) şimdi şey de öyle. satı esgiden vardı. benim dü Fünümde bilem vardı da. şimdi hazır yemē döndü.

- (87) yemekleri d•me. pirinci sāten. pirişden dondurma yápaļlardı, sütleç. ondan keyri d•meyi bişiriler, (88) üsdüne göyunnarı keseller, y@nısı bi ayrı, ğaǵırması bi ayrı. iki dene de ó Lú ónlüklü ğarı. üş dene. (89) onnar da Ƒadır. isdëyene ğatar, ğatar verir.
- (90) bi ğazan hoşaf, bi ğazan yáhni, bi ğazan keşğah.
- (91) ğazanı L başındā ğarı bi ayrı oļur, hoşafı L başında ğarı bi ayrı oļur.
- (92) o □ún sāten bir sürü yemek.
- (93) ayrı ayrı ğataļļar. o çomçe Ƒi o La batırmazļar.
- (94) yemedi L mi hiç? şimdi bizim burda da =a—dı o adetler. bizim burda da =a—dı. şimdi bi teleFon (95) açıyļar hazır yemek.
- (96) hindi hazır yemē aļıyļar. hazır yemek. vaļļā ne hazırı.
- (97) hē hazır yemek. iki çorba, bi piláv.
- (98) ben bunu gelinaǵdım da •yle hazır yemek getirmedik.
- (99) yó benim yemēmde keş=ah vardı. aynı şey yemeydi eskiki yemeklerden.
- (100) ben bunu L dü Ƒünündē keş=ah şeyætdim. ondan keyri oļanļar ğonyádan ğarı, ğız buļdu buļdu evlendi. (101) hazır yemek getirTiler. hemi bunu=u yürük dü Ƒünüydü.
- (102) biz buraļıyı= yáni. da annemgil □óşdı şey.
- (103) buraļıyız. anası Ƒil antelyeye göşdü. •yle işde yávrum.
- (104) bizim =óyde pek şey =aļmadı. esgiden ço=du yürük de. şimdi yürük ğaļmadı.
- (105) hindi bi yere vardı= da ğondu= mu bākciler iki maļ □órdü mü ille birini dutardı. elimizden aļcaz (106) diye. anam dedikine ben dedi hindilik bubam da titizidi. sen geçiyi ne şey etdirdi L? diye. bākcT (107) şey anamı L elindenæaļıcdı anam vërmedi.
- (108) yürük kitabı var. ben sa La getiriyim mi?

(109) ondan keyri sen dedi, bu geçiyi sa La vermem. ben ğayrı sen hindi beni •ldürü L. •ldür geçi mi (110) vè[]men dedi. anamı dövdü. hepimiz çı Ƒırışdı=. elinden aǵdı=. daşa dutdu= bākciyi. bākci nè eTti (111) biliye L? bizi •ldürecek nërdeyse. sen burda niye maļı çTnádip de geçiriyi L? hiç bişey yo=. yólda (112) döru yóldan canļarı •le bākciler asebi oļurdunæeveli. döru topra= parası basdı aļıļar. vaļļā işde. (113) haydutı= yápaļlardı L.

(114) şu yürük kitabı bizim. saçı=aradan basdırmışļar. bizim burdakilerin de a—rabaļarı oļur hepsi (115) ba=. şöyle. hı hı evet. tam yürük kitabı bu.

(116) hey yávrum vardı¹ mıæyúrdu ğayrı çadırı dutardı—. ondan keyrim maļları maļları suļardı¹. ondan (117) keyri dēfelerimizde keydirme oļurdun ça Lı. ye Li gelinneri L aļlı duļa—ları duļānı bozmazlardı. (118) üş gün o dēfeyi çekerdin ğayrı. duļa¹ başda duļa¹ gelin çekerdin aļlı puļlı. ●yle neşeli oļurdu. (119) □ózel. ¹óyler duru seyrederdi L ğayrı gelini L ğıyávatı düzgün. āļlı çekileri böyle biz şey dēriz (120) ğırvat mı? neydi onu L adı? āļlı neyse āļlı puļlar aļıdı¹. b●yle bālardı¹. föyle köyde bura föyle (121) şeyli oļurdun. onu Læüsdüne bi puļlucætardı¹. bu ●yle üş gün o durudun orda. □óş çekerdik.

-35-

YERİ : KADINHANI/Pirali Köyü
ANLATAN : Emine KOÇYİĞİT
YAŞI : 66
KONU : Karışık

(1) □óreneklerden ne annadıým ay ğızım? ne biléyim? evel zamandan bişey ğaldı mı? *imine*. ben mi? (2) biz ğocadı¹ ğāri diz Filan dutmuyú. Őo adam biliyi ben bilmem yāşımı.

- (3) elli d'n ƒumlu. *sırrı ğoçyi ƒit*.

(4) ğaç çocúm mu var anam? sekiz dene. sekiz dene çocúm var. her birini ^L bi çillesi var. yá her biri (5) bi dāda. biride burda yo¹. iki oğan var burda. gel hoşgeldi ^L. Şo sandelleyi vèrivèr. geş de otur. baba ^L (6) mı? óle mi? az¹zæağğah az¹zæağğah anam ezen o¹unsun da óle. az¹z. kireşleme. dizlerim hiş ğa¹amıyırım (7) bèlimden ārı. iş □órenim yo¹. kimse yo¹ anam hepıc¹ni uçúdu¹. hī. bu da sa¹at ben de sa¹atım. (8) onu ^L bèlinden ameğāt oğdu. hinci dizleri dutmuyú bèlinden.

(9) vağğā dördü *ğonyáda*. ikisi Şo yánda *ğındırasda*, *acığardan* óte yánda. ondan soğna iki oğan var burda. (10) hanı hepisi yábanda. hī tek başınayız anam.

(11) vağğā anam dú ƒún nası oğaca¹? hinci dú ƒúnner gelinlik. evelki dú ƒúnner ağ duğādı. evelki dú ƒúnner, (12) biz ağ duğānan geldik. vağğā ğapağı oğuyú. açı¹ dē. her yáni ^L ğapağı. yá yáni evelini ^L bişeyleri oğuyú (13) ğırmızı ğırmız duğa¹. ağ duğa¹ dèller ona anam. her yáni ^L ğapağı.

(14) sürüne sürüne ekdik de oğmadı. ben de asğım da var dı¹ıyí. ondan sōnam tansiyón da var. (15) ğoğlesderoğ. dizlerimden ta ğoğuma. hanı çocu¹ğarımı ^L hepıc¹ gelin getirdim, gelinnik. altı ğız (16) gelinætdim gelinnik. hıh ondan sōna eveliki, evelini ^L adamğarı yáni dēmin de dēdim yá ağ (17) duğānan geldi. ğapağı, óle açı¹ deil. yèmekler hanı ondan sōnacıma eveli su bōrē oğuydu. ondan (18) sōnacıma¹ ne biléyim ben? yú¹a oğuydu. hī piláv dókülüydu. çorba. hinc¹ hanı hinci yèmek bamma (19) çorbası, tōğa çorbası. ondan soğnacıma¹ piláv, piriş piláv buğgur pilávı hanı arasına datlı. eh vağğā (20) ikiæún mü üş □ún mü sürüyü. hinci dú ƒúnner. dābi aynı. tabi canım ğına ğecesi oğuyú. oğma mı? ğına (21) yá¹ıyğar eline, başına. hī. eh vağğā ne biléyim? başına da yá¹ıyğar ğınayí. vağğā ğuzum başına da (22) yá¹ıyğar ne bilém? hanı.

(23) neæyáparım ğuzum? yèmek yáparım çocu¹ğarıma. ekmek hazırğarım. äkmek hazırğarım. äkmekæederim (24) doğabıma doğdurrum. hanı sarma sararım. ne biléyim? dünyanı ^L yèmēni yáparım.

(25) ilāhi anam bilmem. sâdece namazlîmî biliyrim ğuzum ben. hah sâdece hocayâ gitdim ben. yâziyâ, (26) çiziye, órétmene gitmedim. gitmedim ben. benim bizim □únümüzde y'n fudu. bizim □únümüzde y'n fudu.

(27) hıdırêllez mi? vaļļā. y®m△r y®dı çı=madıļar. çı=alļar ğudum ba= şōrada yeşillik ne şeyler var. saļıngâş (28) saļļalļar. geli L ğız olan çetnevir hazırļar, düzer. patirik yápar. ondan sōna mangal yápar.

(29) vaļļā yápra= dú fúyü ısladıļlar. ğaļ△rıļlar. yâni baharatıynan 'nndan sōnacîma yápra bódlediller. ye Li (30) yápraĝæoļusa. ondan sō mangal yápaļlar. ne bilêm? ordâ piknik yápaļlar, ayran yápaļlar, koļa □ótürüller. (31) yánT çitlek, çetnevir ō yeşillik pilitleri L aļtında yeller.

(32) hî de fa yó—arda ğōru var, piritler var. bi □órece L orļarı. bi □órse L. yeşillik □ózel. yó—arda de fā benim (33) ōļanı L evi var. ta yó=arda. vār var. ondan sōna o dā benim ōļanı L ōda evi L annacında çêşme var. o (34) çêşmeni L yânda piknik yápaļlar ğuzum. hā ğuyú var.

(35) hî. yō tarļamız Filan yo=æanam. satdı=. iççik tarļamız varıdı, emekli oldu=. hî hî yalı Lız emeklTmiz (36) var. aļļā şükúr.

(37) vaļļā anam ğo Lşuļar ne bilêm ben? şu dā şu var evimi L dibinde. emmimi L ğızı. hiş bi faydasını (38) □órmeyiz. iyi de filler. ondan sōna şu da var. ğo Lşuyunan aļ®=ası yo=. el de fe. bu da el de fe. ğo Lşuyunan (39) aļ®=ası yök. yâni ezêť ediyi. =ópeklerine ba=maz. geçisi var. geçisine ba=maz ğuzum. ē bahçeye ba= (40) buraļara atļar □ópekler. çınnar, boranı éder. orrarı yát da da. de fa buruyâ a faç yá=dıļar. ondan sōnam (41) •ldüydüm iççik yarışdı=. hani benim yarışca= bi ayâ fım ğıyıda bi ayâ fım ğuyúda ğuzum. ammā (42) ānamayâna nó fúru L? ānamayâna sâde āļamayâ yétiyi □úcüm. hani ilendim. hani ilendim. sahap (43) çı=mıyí. tenbih ediyrim. ammā tenbTmi de ānamıyí. ben múbârek □únde ğalp yí=ıldîni isdemem.

(44) ammā o da onu ānamıyí. ā yábaca= bişey yo=. ben hasdaļı=ıyım. zâten hasdayım. sa=atım. herif var (45) oraļarı óĝle aĝlayâ aĝlayâ yápdı. o da oļmadı, o Lmadı. suļuyrum ğuzum. dünēn suļadım. tōtumunan (46) suļuyrum ne bilêm? suļuyrum. iççik de horada var. aççigæaççik ha ekdik. tomatâ, biber, mariļıynan (47) Filan. amma oļmadı. ço= y®dı. bay® bu ay şuda iki fún, üş □ún bi □úneş □órdük. hanı sürekli y®dı. hanı.

(48) □úcenme vaļļā yóruļdum. çay Filan göyüm. nēæayibæoļaca[┘] gızım? □órum çay da □órum ekmek (49) de □oyyúm.

(50) esgilerden ne galdı ay guzum? hiş bi şey galdı ki esgilēden. esgilēden ne galdı? göyünüm varıdı, (51) guzum varıdı. geçim inē şē göyü şē inēm varıdı. her şeyim varıdı ay guzum. şura ahırıdı. bura (52) doļuydu. ben [┘]uFletliydim. sekiz dene çocu[┘] goļaynan mı b•yüdü? daļımda, sıltımda b•yütdüm (53) de ben óle ufaļāmīæatdım. ondan sōna hepsini yúvadan uçulđum. uçurasıyá da ge bi de benden (54) sor. ne çekdim? ben fākirl[┘]nen □únüm geşdi. ben bi □ún □órmedim. de fa ne ānadyım ay guzum? (55) ben derdliyım. ben gayınna gayınbaba □únü □órmedim. gayınnam benim óldü. şeytan a[┘]asını gezdi. (56) fenaydı. sürekli beni dóvellerdi. ben onæaltı yaşımda geldi. ha esgilerden ānatdırısa [┘] ben ço[┘] çille (57) çekdim. hah ben çilleyi ço[┘] çekdim vaļļā. hī fākirlik ondan sōna ben fākirl[┘]nen b•yüTtüm o çoçu[┘]ları. (58) ba[┘] şu damım çatısı yo[┘] örēn. hıh yáni o sekiz dene çocū yúvadan uçurdu[┘]. hī bū ahır doļusu (59) maļa ba[┘]dı[┘]. ē sürekli ondan sōna ārasız, şēysiz goymadı[┘]. aļıdı[┘], çalışıdı[┘]. yáni yánımız yeri (60) deymeşdi. hiş b[┘] o yóruļma[┘] bilmezdi. deļānıydı[┘]. hī ondan sōna ne bilēyim? tuļu[┘]larınan (61) gatiğæaļırdı[┘], çölmeklernen peynir aļııdı[┘] guzum ne ānadyım? hanı çölmeklernen y®æaırdı[┘]. (62) ondan sōna oļmayán guļlarā □bür düny®da şeyimize diyesin vèridik. hī se[┘]atını, şeyini vèridik. (63) hanı vèridik evel[┘] ondan sōna yáni bu *daşæocāna* gideıdı. altıæayda gelirdi. vaļļā *ar[┘]atana*, (64) *cihanbeyine*. ānadyım mı guzum? *murļada* hiş ben gelmezdi yázın. oæadar maļa ben gendim ba[┘]āıdı[┘]. (65) o maļı [┘] ha[┘]ından geliıdı[┘]. [┘]uFleti [┘] ha[┘]ından geliıdı[┘]. ondan sōnacıma ben o a fıranı [┘] ha[┘]ından (66) geliıdı[┘] guzum. na ānadyım? ondan sōna benim çoJu[┘]larım hālı do[┘]urdu. ben yúvadan uçurasayá (67) āltı dene çocu[┘] haļı do[┘]udu. biz onnan geldik, geşdik anam. hah dābi zor do[┘]unuyú hayæanam. (68) goļaynan mı do[┘]unuyú? barna[┘]ları, elleri hiş galdı ilmeden. □ózleri hiş galdı. biz biz biz boyámydı[┘]. (69) biz ş[┘]kete do[┘]uyúdu[┘]. biz şıı[┘]kete do[┘]uydu[┘]. yáni şıı[┘]kete teslim édiydik haļıyı. ondan soğnā şirket (70) □ótürüp bize parasını vèriydi. sürekli çille çekdim. dayá[┘], dèynek, varı[┘], yo[┘]u[┘]. şükürler olsun (71) anam. hī şükürler olsun. hindi ırātım amma gendimi [┘] ben dadı yo[┘]. kendim ben ga[┘]ıp devinemiyrim. (72) bi iş □óremiyrim. bi yemek yápdım □úcüme varıyı. bi buļāşı[┘] yúsam ayá[┘]da di[┘]elemiyrim (73) benim. ameleyet dèyi dizlerime. ē oļamadım. oļsam kimim ba[┘]aca[┘]? hī benim bi gız var. hinc[┘] (74) bi oļdu ameleyet bēl fitāndan. ondan sōna geri ye[┘]ilemiş. piļatin

goymamışlar. hinci bó řún □ótürmüşler. ⁽⁷⁵⁾ de řa ğonyáda. vastam yō[┘], gidemēm, gelemēm. ne ānadyím hay yávr△m? her birini [┘] bi çillesi var. diyirim yá ⁽⁷⁶⁾ işde. ondan sōna ameļāt oļacāmiş. nası gide [┘]? nó řúru [┘]? yá biliydē bizim hālimizi işde isder ⁽⁷⁷⁾ isdemez acıyí [┘]. bu c┘ řer. hah iki çocū var. mubārek □ún geldi. kim ba[┘]aca[┘]?

- ⁽⁷⁸⁾ vaļļā o [┘]a ba[┘]aca[┘] oļursa [┘] benim vūcutumu [┘] her yānı bıça[┘] yarası.

- ⁽⁷⁹⁾ hıh hī onu [┘] her yānı ğarin ameyetli de.

- ⁽⁸⁰⁾ bórümden ameļātæoļdum, bēlimden ameļātæoļdum, ğassīmdan ameļātæoļdum. bēlimden bēl fitī, ⁽⁸¹⁾ ğassı[┘] fitī, bórümden daş aļdırdım óğle.

⁽⁸²⁾ hindi ğēne sancıyí bórü. vā ço[┘] derdliyiz ğuzum. ānatsam ben túkenmez. vaļļā size ben çay ğoyúm, ⁽⁸³⁾ ekmek ğoyúm ba[┘]. vaļļā ba[┘]. vā ossu [┘] niye [┘]a[┘]ıvırdı [┘]? ben ğordum. hī sen çalışıyí [┘] [┘]? hā seni ⁽⁸⁴⁾ baba [┘] doļaşdıryí mı ğuzum? aļļah zi řin açı[┘]ı vērsi [┘] anam sa şnıu [┘]. hā aļļah zi řin açı[┘]ı vērsi [┘].

YERİ : KADINHANI/Pusat Köyü

ANLATAN : Elif ÇELİK (Merhume)

YAŞI : 84

KONU : Karışık

(1) nasıl mı yaşardı? işlarda göyünü gişladırdu. güzusunu alırdı, güzuyú güzlardı, emişdiridik, bnyürdü, (2) güzuları anaalarını sa fardı. süşçüye südümüzü veridigæondan go orda bi durdu mu (3) yáylayá çı-ar-anam her gonarğalarda bi şeyleri ā suları üsdüne gonardı. a faşlı, ileddinnik, (4) türlü türlü yeşillik yerleri æüsdüne çadırı gurardı. göyün gelidi, göyünü sa fardı, südünü çekerdik. (5) deşe gelirdi, deşeye suardı. deşeyi höyle sürerdik, a faşları, ormannarı içine. sabalen oldu mu (6) gene göçerdik. aynı öyle yáylayá çıardı. yáylada çadırı gurardı. ısdarları çezerdik. hilimleri (7) dohurdu. yänni-ları yáyardı. ondan keyrim peynirleri tułu- tułu- derilere basardı. y®ları tułu- (8) tułu- alır, makinede çeker, so fudup yáyár deriye basardı. ondan keyrim işde tahææeæediye her şeylerimiz (9) ş-le. gişkyá inerke de •yle ederdik. gişlada da. maraşı læaıtına gonardı. gelep gelep ipleri boyadırdı. (10) çı-ardı yáylayá çı-dı mı kilimleri dohurdu. ondan keyrim ałaæçufaıları dohurdu. namazlaıları (11) dohurdu. gelepleri sarardı, deşeleri læşudını lækşelerini boyardı, basdırdı. güzuları, göyünnarı (12) yürdü suda. gıardı. yáyı elimize aldı, vıngıdı vıngıdı vıngıdı vıngıdı yü Lü atardı. yü Lü (13) atardı yáyınan. keşe dókerdik. sidilleri lægatını gayrı keşe dókerdik. yúarlayá yúarlayá. keşeleri (14) dókerdik. içinden çıardı çobannara kepenek dókerdik. gollardı. işte göyünnarımız •lürdü, (15) yüzerdik. læşarmasını saşlarda ederdik. eşe, dosda ça fırdı. yerdik, işerdik. •yle işde günnerimiz geçerdin.

(16) hıh sen de ben. gızı, gızæđanı be fenisæ, aşam oldu mu yá öylen yá aşam neyse giderdik, varır, (17) oturudu. bi çaylarından, ayfaılarından bi şey işde işerdik. allā læemriyne peygembarı læğalbiyne (18) ben seni lægızına dü fúr geldim denirdi. onnarı læanası bubası da isteniye yá bunnarı læbirbirini sevgisi, (19) saygısı var mı? gö Lü var mı? hiş sordu læuz, sorladı læız? bize bunnarı sorallardı. o da đanna (20) gızları læaıdına tabı habarı olmaSsa gelip biz bunu istemezzik. habarlı geldik. ondan habar geldi, (21) biz de geldik dærdik. onda vermeye gö Lüleri olusa værdik allā læemriyne peygembarı læğalbiynen (22) gızımızı dællerdi. geri gelidik. aıtın ne

gerese? āltınæederdik. āçeleri işde sırt baş, ayá=ğabı, ğunturağaræalıdı= (23) ondan keyrimine peştembağ ğuşadırdı—. ğumaş enteri dikedik. ğumaşdan donnarını dikedik. (24) buğuzlar dikedik. keydiridik. yedi dene çekiden bi duğagæederdik. annına āltını çekidirdik, duğā Læüsdünden (25) aynayı da—ardı—. ata bindiridik. ata binerdik ha=ğat bindirme de fel binerdik de. ata bindiridik, (26) sēmenner gelini peşinden dutağlardı. gelin ğuvvatlı olusa... sēmen işde. o sēmenæoşudu. gelinnere (27) dayağlardı. şindiki κ—ırğarı L ē ö Lüne dağuşnu =ına yá—mıyá geTtikleriği dağuşçı ö Lünde gederdi. (28) dağuşu L ar—asındk da böyle sēmenner gederdi. c∆] c∆] c∆] ğurşun patlardı. sı—ağlardı ğayrı. gelin (29) ğuvvatlı olursa gelini Læó Lüne ğoca bi ğoç getiriller, çekellerdi. bu ğoçu gelin bi yándan bi yánna (30) ata, aşırısı, aTtını aşırısı ğoç gelini Læoşudu. aşıramazsa ğoçu L Fiyátını gelin öderdi. ğuvvatlı gellere. (31) şinden geyrim ğayrı •le sēmenner yárdım ederdik. ata binen atardı gelini, atamkyán gelini L ağına (32) hēbe atardı=. terk heybesi dēllerdi. hağıdan āzı saraşlı. ne dēyēn? tā işde. eledēllerdi. çadırı L orta (33) dirēne bi diva ◀ndırğardı. gelinæinerke. seni L hindi ğaynana L, ğayınbuba L sa La ne ba Faşlı@yó? ne veriye L? (34) dēd |ler mi? ne ba Faşlı@yó L? ne veriye L? dērler mi? kimisi dēje vordu, dējeydi bizim □ünümüzde. (35) dēje veriyen dēllerdi. on ğoyún neyse sekiz şişek veriyen dēllerdi. geline indirmelik vērilerdi. (36) gelini indirilerdi. ço fu bire yáránnTne bozdurudu. tosun veriyen, ğoç gibi tosun oğumu veriyen dērdi. (37) eyle ∩yle.

(38) yemek oğarağæoğum, ğızım āynı ğoyunu kesellerdi. bi kesmeyē =ır—, yi firmi, yim beş, =ır= bile ğoyún (39) kesellerdi. sēmenner yērdi —anı oynaşannar, düdük çalannar dağuşçılar yērdi. d•mesini bişiridTk, (40) a= fasüllesini bişiridTk, fasüllesini ederdTk, işli topağ=ı b•le yáhnısını ederdTk, ğağurma ederdTk, (41) buğur pilávi, piriş pilávi bişiridik. yú—aynan. yemeklerini boğ veridik. ∩yle üç günde bi dü fününü (42) çağdırdı=. üç gün çağdırdı=. dağuşu çağğlardı. bi gece =ınasını yá—ağlardı. =ına gēcesini de hindi ó Lünden (43) varığardı. ğayrı dağuş dombudu dombudu dombudu •te •te •te sēmenner ó Lünde silah sı=a (44) silah sı=a silah sı=a varığardı. ğızæevine girellerdi. ğızæevini L ğayrı, ğayıtsız türküsünü yá—a yá—κ:

(45) ben bi ğara iğanıdım da=ıp giderin

(46) a=dıæcāmiæyelleri yá—ıp giderin

(47) emmiden dayıdan inbed yo=

(48) ğurbetæellere yētip giderin

(49) dèrdi ğız. ğızı Læanāsı ālar=a ğız türküsünü ça fırlardı.

(50) to=ucæaTtım tarlayá

(51) parla uşum parlayá

(52) ğoç yi fidi L sevdi fi de

(53) burŞa= burŞa= terléye

(54) dèllerdi. ğızævi de. òlanævi de ğızævine b•le dèllerdi. işde ğārı orda. ò ğızı L yánda ğalırsa (55) bi ğişi iki ğişi ğalıdı, ğalmazsa millet gene dombudu dombudu dombudu daļuuna ta= ta= ta= (56) ğurşun ta= darı patlar gibi patlardı. Ñyle silah...

(57) ğıyáfát hep ěrbişimdenæoıudu. ğumaşdan oıudu. sarı dara=ıı ğumaşdan enterisi oıurdü. sarı (58) dara=ıı, sirkeli ğumaşdan donu oıuııdu. yeşil, ğadife, ğara ğadiFelerden böyle buluz, çeket oıurdu. (59) başlarında yedi çekiden duřa oıurdu. erbişim y@ıııæoıurdu. ğıyávatlar pek şo= a fıraoıudü. hepæerbişim (60) oıudu. hüdüdden gelme. hanT indi ònu ipegæoıudu ipek. ipekdenæoıudu. sūriyeden geliııdı. şeylerin (61) Ñyle Ñyle oıurdun. āıtını hem annına da=aııardın üsdüne duřān yedi çekeni Læüsüne bi ğatına (62) āıtın da=aııar üsdüne de şey da=aııardı. bildTmiz bu ğaraFili çizellerdi. āıtı, yedi bo řum bi yána, (63) āıtı, yedi bo řum üçer üçer ta □óbe řinææ inerdi. üsdünde bi de deře ğuşā deře boncu şundan dikili (64) ğuşağæoıuııdu. Ñyle bi ğıyávat oıuııdu. gelinnik orara= da aynı duřāna gelinirdi. aynı ğıyávatları, (65) ğumaş, entarı, ğumaş, don. ondan keyriminen a=ııı basmadan dırnāna ğadar a=ııı □ómlek, □óynek. (66) gelini ayá şında ğuntura. aıa ěrkekleræorerdi, aıa beş milli çoraplaræoıudu, musğalı. o çoraplardan (67) bura ğadar çoraplaræoıudu. gelinde •le inerdi. gelinæinecēnde gelini L ğucāna āıtı, yedi yaşlarında (68) biræōıa ◀n çocü ğoııar. gelin dilek diler. o zaman gelin. gelin o çocü řa haçlı= veri, çocü ğuca řınanæaıııar. (69) gelini Læó Lünē bi iki o=ııā ğoııar, şiş ğoııar. ekmek çevirdTm şişi, o=ııā ğoııar. bi topa şanda su ğoııar.

(70) ěh ğapıyá işde gelinæinecēnde gelin beriden varı=a depmē vurup da suyú döküfü de yüzün ğuyıü (71) ta=si dönerse gelin ğayádan ma=bu◀ı zayıııdı. gelin şey sayıııdı. onu dóker, şişi o=ııāyı da aıır h•yle yú=ún_ardına (72) atırdı. yük çuřaııarımızæoıudu ardına atardı. ondan geyri orta dirēne diyadıııardı gelini. orda diyalı durudu.

- (73) orta direk ney meselá?

- (74) orta direkler, çadırı L dirēne. biz çadırda gelinæoıudu=. damda de řil.

- (75) çadırñanız nasıydı? çadırıları L ıuruluşunu annat.
- (76) dāmadınan gelini L yátdī yēr neresiydi?
- (77) çādırlarımız dört direk burda oñudu, sekiz bāğlı oñudu.
- (78) renkleri nasıydı? düzeni nasıydı?
- (79) ġarāyđı iyenkleri, geçi ġıñından ġarāyđı. çādırlarımız tıngırdı. ŗındikinleri ◀n evlerinden çoı (80) □ózel oñudu çādırlarımız. ālıtılarında haļa keçe, aļa keçeleri kendimiz dókerdik. kirtmeli, kirtmel Ĩd Ĩæaļa (81) keçeler yázılı oñudu. hasırñar yázılı oñudu. bi yānda hasırı çekili bi yānda çe ři çekili oñudu. (82) bT oğun ġarıñar, oğun herifler gelidi. □áyfesini içerdı, çayını içerdı. hayırılı u řurļu ossun diyen (83) çııardı, hayırılı u řurļu ossun diyen çııardı.
- (84) başı Lızda beyleri Liz var mıydı? oba beyi faļan.
- (85) beylerimizi ġaçırılıñardı. ŗındi gelin gelikene ●ssen gelini L beyi yānda oñmazdı. duTtuıdan geri, (86) yáıladıdan geri çoı a şır para añırılırdı. dāmadı. dāmat ondan keyri ġaçırılıñardı. gelin geldikten (87) ġeyri, dāmat gelin gelibāındikten ġeyri millet öyle bi da şıldıdan ġeri dāmat ileri gelidi. gelinne (88) to—alışırdı, elleşirdi, hayırılı u řurļu ossun dērdı çııar giderdi.
- (89) tā ne soraca L ġuzum?
- (90) ŗeyi sor. yóruı beylerini annat sen. çadırdı nasıydı? yóruı beyiniz var mıydı meselá başımızda?
- (91) bey dē bey demek istedi biliyi L mi? başı Lızda büyük a řaļar.
- (92) b●yük beylerimiz memedæemmimine bubam yörükleri L a şasıydı.
- (93) a řaļar ne şapardı? □órevleri neydi onnarı L?
- (94) a řaļar ne mi yápardı? a řaļarı Læaltında hep birer ikişer he şipsini L altında irāFan beygir oñurdu. ŗındi (95) irāFan beygirleri yoı. irāFan beygir irāFan y●rüdü. tıPıdıı tıPıdıı tıPıdıı hiç y●rüdü řü belli oñmazdı. (96) ālıtılarında ●zengili, e şerleri oñudu. e řeri ŗekellerdi. gemleri elindeydi. □úmüş, sapļarı □úmüş. ıırbaş. (97) atı L atdā binilini Læelinde oñuıdu. onú Linen gidellerdi, gelillerdi. a řaļarı L çadırdı Læaltında oturuļardı. (98) □áyfe içellerdi, çay içellerdi. s●hpetlerini édellerdi. e bö řün seni ben ġız □órdüm. sa LæahasæTtimise (99) sen nēreni L a şasısın? □ó řúġ çalışıñını L. nēreninæa şa? □óġe bahım nēresini L? haytaļarı L. a řaļarı (100) biriktirilerdi. filanı L ġızına bö řün dü Lür gedecēz. filanı L ġızını münāsıp □örüyü Lüz mü? □ó Lü (101) var mı? oļannara nası □örüşdü mü? dēyi soraļlardı. sen dedi L de biz getmedik mi? haydi dēllerdi. (102) a řaļar giderdi ó Lünde. ar—adan

ğaynana, ğayınbuba da gederdi. bārıllardı, orda dilleşir, saylaşıllar, ⁽¹⁰³⁾ annaşıllardı. yeri geldiler mi ğayrı bi āltın Şo¹. āltın boıudu. da—alldı ğatarıynan bo ƒazına. ⁽¹⁰⁴⁾ yedi, sekiz ortası beşi birlikli āltın, otuz başında. emme bilezik edet de ƒilidi. bilez¹ne ¹úpe edet ⁽¹⁰⁵⁾ de ƒilidi. ¹úpe □úmüşdenæoıudu. □úmüş ¹úpe da—alldı. āltının kendini ipl¹ne da—alldı. benim ⁽¹⁰⁶⁾ ğuļāmda bi şit sandı¹ı āltını da—ıııydı. - ⁽¹⁰⁷⁾ sāndı¹ı āltını ne oıur? - ⁽¹⁰⁸⁾ sandı¹ı āltın da meci diye āltını ¹ b•yü ƒü. ondan kerı o tā b•yü ƒü sandı¹ı āltını da—alldı. onda ⁽¹⁰⁹⁾ □áynene kendi āltını ¹ æucundan kesmiş, getmiş, bir¹ ğuļāna da—mı benden bñ şey ossun dēyi. ⁽¹¹⁰⁾ maraşdan dahım eTtiydin. on beş yi ƒirmi mi āltın? otuz beş āltın varıdı benim başında. bo ƒazımda ⁽¹¹¹⁾ da ortası beşi birlikli yedi sarı lira varıdı. ⁽¹¹²⁾ ondan keyrimine işde ğuzum ne diyeyin? y•rı ƒü ¹ æişi şindikinerden ço¹æiydi. ço¹ zartaıı—ıı oıudu. ⁽¹¹³⁾ alıı, yeşill¹ çekiler, duıa¹lar.

YERİ : KADINHANI/Saçıkara Köyü

ANLATAN : Teslime KORKMAZ

YAŞI : 77

KONU : Karışık

(1) ne bileyin? abū neæadar a=lıma gelse de ğonuşsam. nè eden *beg* r? e ve ba=aca=. ne var yo= çoJūm? (2) iyisin de mi? ādım benim *teslime* =or=maz. ben mi? yetmiş altı yájını bitirdim. dōma bura de fel. (3) dōma *ğadirliyiz. adana ğadirliyiz.* biz *yörü* füz. ordan göç biz ordan köye elli üşte bura geldik. buruy (4) isken oldu=.

(5) hoş geldi L *keci.* buruyá isken oldu= işde burda tarla aldı=, oturdu=, durdu=. hatırların. yerleşdik (6) bayá. burda çoJu=ları b•yütdük. çoJu=lar hep da fıldı, getdi. yedi dene çoJu= var hepsi da fıldı, (7) getdi. *anğarada, adanada, aydındā, istanboлда, izmirde* benim çoJu=larım. biri de *ğonyáda.*

(8) yáylayá çı=ardı= a=lımæeriye ben çoJūdum. nası? ğar | yáylanı Læadları vardı. *maymın, şey çayır* (9) *gölü* delle r, *ğazancı* deller. yáylağara çı=alldı. belik belik herkeş şeyineæöre. ordu deley sürellerdi, (10) geçiyi sürellerdi. o kendi yáylı gelir. sâdece ğoyunu aşam gedeller, sabah getirillerdi ğoyunu. suşardı L, (11) ederdı L, sa fardı L, ğatı=larını aılıldı. iki üç ay durdu. ondan sōra aşşādan enerdik. *adanada* gene (12) yer dutaıldı. herkez belik belik yerde. maını ğışladırdı emme şimdi ben adana çoJūm bura (13) gediye. o benim bildım yerde yer ğalmamış. hep a facæoımuş. hep meyve a facı. ne? oraşar ço= (14) úzel. esgiden •le de fed |. ormanıdı. maı ğışlatma= ço= iyid |. deşē, daşar, ğoyún neyse. o zaman (15) ğışladı. hemen şimdi ğışlaycá= yer yo=. hep bi adım adım b•le şey yápmışlar. bāça. ğayınbubamı L (16) mezeri var. vardım anca azıcı= bi yer ğalmış. bı başki yer de ğalmamış. her táraf esgiden orşar ormanıdı. (17) isde gelindi o zaman bizim oranı L mera mı varıdı orda? o Lúnden geldi, sekse, şey =ır= dördte, (18) =ır= sekizde ilk bunu L amcası gelmiş. onnar geldikten sōra •le gele gele gele e L son biz elli üşte (19) geldik bđra. isken oļacāz hem bubam anam sevmedi emme sevmedi, öldü. bubamgil burda bi de (20) burda da durdu. geşdi bi de *örnek* köyünde. ora isken olduşar. biz tarla orda ałtı bizimalemizde (21) ałtı ev amcamı L evi. bunu iki haşasını Læoıunu Læevi. ē *aımaJı=*lar iki. iki de *hacı yúsuflar* varıdı. (22) onnar ałtı ev

orda *örnek* köye yerleştiler. úrdü Læiçine . úrdünü de ço harp yapıldılar emme. ⁽²³⁾
 tarla alačá , úrtlerin tarla ço Fumuş hazine. onu hökümet ölçdü, verecek úrtlerle
 ço úraşdı lar. ⁽²⁴⁾ hē bize o vesincek. yá diyecēm ğuzum da biz esgiden yörü Füdü
 bi işde. yáylayá iner, aşşā . şimdi ⁽²⁵⁾ gene yörü Füz . hindi geTtimiz bir iyden orda
 yörük bulurun. esgiden yörük . ben. *adanada* o taraf bizim ⁽²⁶⁾ yörükler hep yerleşmiş.
 anamı L dedesini L ğabırı varıdı. ben dedim bizim enişde vardı *isgenderunda*. ⁽²⁷⁾
 görümceni Læölu , ğızı . burda anamı L dedesini L ğabırı var dedim. ben bunu dedim
 göreJen . indik ⁽²⁸⁾ inanı L ğabır diye bişey ğalmamış . hep porta a a facı dikmişler.
 hiç yo . ğabır hiç yo .

- ⁽²⁹⁾ ğaybolmuş gitmiş.

- ⁽³⁰⁾ ğaybolmuş , sürümüşler ğuzum . yétmiş . sürünce hep tarla etmişler. bācá yapmış.
 çadırdı . biz ğara ⁽³¹⁾ çadırdı . biz yáylayá göşdü mü çadır . aşşā indik mi çadır .
 isde neler oıca ? yükleri b le sıra lardı . ⁽³²⁾ tıralla lardı . keçe yaza lardı altına .
 ğatı a a ıllı lardı ğatı bu óşe ğollı lardı . peynir derisi b le , y ⁽³³⁾ derisi b le . hort desen
 sarı sú hortædili. hort da le . deşeni Læikisi bile aşşā ğatı ótürdü . biz ⁽³⁴⁾ bi kilo
 bile peynir almayı bilmezdik. hindi fūæadar peynir alıyöz biz. y almayı hiç
 bilmezdik. ⁽³⁵⁾ y alanı ğına lardı . anamgilin gününde , geşl nde ğına llarmış . bu ğarı
 mı da bu erkenden y bazardan ⁽³⁶⁾ y alıyı dèllemiş . şimdi her şey bazardan . uncāz
 uncāz şey. esgi gecizik hep dufar ğuzum . yerlere ⁽³⁷⁾ basardı benim hele anam kendi
 basardı . inan ki peynirini burdan aşsan ta şorda burcu burcu ⁽³⁸⁾ o ardı . hindi
 beynirleri L dadı yo ğuzum . hiç bişeyin dadı yo . her şey hormon oıunca .
 yáyladan ⁽³⁹⁾ aşşā göçerkene o şey *ğozanı* Læüsünden yer, ora *farsa* dèlledi .
farsa, *varsa*. onu L , onnar hep ⁽⁴⁰⁾ tomatés ekellerdi. üzüm bāları oıurdu . inan L
 tomatésleri L bi dadı oıudu bi. hindi ne ğader tomatés ⁽⁴¹⁾ a L dışı ğırmızı içi beyás .
 ben emmi geş burayá ... ğoyalı iyi oıuyú orda. va lla öyle şimdi hiç b adım atcá
 yeri ğalmamış . benim deyzemi L köyü vardı. *boham* köyü dellerdı. çocu la şeye
⁽⁴³⁾ geTtik , pikn fe geTtik . *ceyhan ırmāni* L kenarına. köy görünmē ormandan.
 esgiden ovanı L yüzde ⁽⁴⁴⁾ bi köyüdü n. her táraf orman oımuş . o *ğozanæovası* var.
 bizim adamı L deyzesini L oılu var da *ğozandan* ⁽⁴⁵⁾ yó arda . ora getdik . anam
 bild mizæova bi tene buyday , arpa ekiliydi. bütün porta a a oımuş ğuzum . ⁽⁴⁶⁾
 porta a a bāçası . şimdi bizim esgi bild miz yerden yer ğalmamış . geJen sene benim,
 eveki sene benim ⁽⁴⁷⁾ amcamı L çoJü vardır. *ğadirlide* torunu vardır. beni ótürdü .
 şeyde *ğadirli* ni L bu tárafında . ovada ⁽⁴⁸⁾ çitlikler var. ba L a dedi ki ha şa dedi .

ğozanı Læüsdü bubamı L ğabırı, dedemi L ğabırı varmış. onu biz buldu⁴⁹,
yápdırdı⁴⁹ dedi. dōru mu yápdırdı⁴⁹? gör dedi. ben hiç çoJu⁴⁹lūmuzda gederdik
ğabire. ebem, ⁽⁵⁰⁾ ebe dēriz biz bobannemize yá. bŭ ebem vardı başında ālar ālardı.
çoJu⁴⁹ beni götürdü. ğoca o ⁽⁵¹⁾ daşları çı—armış. bubasını L ğabırı ◀nı yápdırmış •le.
ğardaşım dēdim. az buba L ğabırı hu gibi dedim. ⁽⁵²⁾ bu ◀rda oĵmāca⁴⁹ gibi dedim.
emme çoJūdu⁴⁹. yerleri dēşme oraĵarı dēşe bileæĝonaĵlardı. *yörük* yáylayá ⁽⁵³⁾
giderkene. inan ⁴⁹ deşeni L bajını aşmış getmiş, şeyler apatmanĵlar. bizim bild—miz
yer dē yávrum. ⁽⁵⁴⁾ iççik el ĝalmış, yer ĝalmamış. emme gediye. benim orda biræiki
bubamı L amcasını Læōĵu var. ⁽⁵⁵⁾ onnar moturna geliyiller. yáylayá çı—ıyılĵlar vardım
be◀n geçen sene evine. adam felcæoĵmuş yátıyí. ⁽⁵⁶⁾ ben dēyi bu şehirde
yáşayámayán dēyi. yávrum dēyi adam. gene b•le çadırda yáşayın dēyi. ⁽⁵⁷⁾ va⁴⁹ıdım
geçiyi dēyi adamca řaz. yáylayá çı⁴⁹ıp geri geliyiz dēyi. moturnu gidip geliyiller.

⁽⁵⁸⁾ dü şünner ĝuzum nasıl oldu biliye L mi? dü şünner erkek bi yána durúdu. ĝarı
da bi yánda durudu. ⁽⁵⁹⁾ töre nēse dü řünü yápaĵlardı. keşķ®nı yáhnısını. ondan sō
hoşafını yápaĵlardı. yemēni verillerdi. ⁽⁶⁰⁾ dü řün bir gün eveli ⁴⁹ına yá—ar, értesi gün
gelin aĵılĵlardı. bubam ırāmacı⁴⁹, bubam ırāmatlı⁴⁹ oyún ⁽⁶¹⁾ çı⁴⁹arıdı. *ısannarı* dēşe
yápardı. eline bi kirmen aĵıdı bi b•le förecen ĝadın sırtı giyerdi. bura onu ⁽⁶²⁾
doĵdurudu. seni Filan ó Lüne geldi mi āzını L ununuæçaĵıveridi bŷyle. oynardı
emme. oyúndarı ar⁴⁹adā ⁽⁶³⁾ adama ĝa şey sırlırdı adam. ar⁴⁹a ar⁴⁹a dikerdi.
bubamsız da dü şün oĵmazdı. bubam ırāmatlı⁴⁹. bubam ⁽⁶⁴⁾ ırāmat hindi oĵsun baş
sa şatçı oĵdu. öyle bi adamdı işte ĝuzum a⁴⁹lımıza geldi bubalar nē yápaĵım ⁽⁶⁵⁾
ğuzum? dēşede □útdük, ĝoyún da □útdük, geçi de □útdük. bubamızı Læōĵu yo řudu
bizim. sōnadán oĵdu. ē ⁽⁶⁶⁾ bunu Læanasını L □úççü řü benim b•yü řüm vardı. o
ça řat maĵı āşam gelse sabāĵa topĵar, gelidi. ⁴⁹or⁴⁹u dá ⁽⁶⁷⁾ bilmez. dā yáşayıdı
yáşayıdı benim b•yü řüm. bizæöyle bizæ•yle b•yüdük. bŷra geldik. oĵannar da ⁽⁶⁸⁾
oĵdu bubamı L. oĵan, ĝızlarda gördü şüm güne görmedim dēyi •ldü getdi bubacım.
ğızlarda gördü şüm ⁽⁶⁹⁾ güne ĝaldım dedi.

⁽⁷⁰⁾ şimdi mi? bizim esgi gelelekdēn gelelek ĝalmadı ĝuzum. hindi bi adam •ldü mü
gediye de etletmē ⁽⁷¹⁾ doĵdurup geliyiller onu veriyiller. esgiden yemek yápardı⁴⁹ biz.
dŷvmesiyne, keşeyinen, y® iki ⁽⁷²⁾ ĝarı⁴⁹ ĝazan y®nısıyna, hoşafıyna, sütĵaşı
yápardı⁴⁹. şimdi her şey ĝoĵayá bindi. ne var şimdi? ⁽⁷³⁾ hindi āşamdan funcāz bişey
getiriyin, sabah yeyin. yárin āşam *aĵĵah* b•yük deyin.

(74) keşgē d•me, buydayí döveller, keşgek yápaļlar. keşkáh. içine ğaşurmayí ğaşırırđı= biz. bi ğazan (75) ğaşurmayí. onu L•eiçine bi helke şey sede ğaşurmanı L yá Fını dóherdik. ğazan b•yügæoļuyó b•le. dā (76) bacımda vardır o ğazandan. ben saTtım. iki dene varıdı saTtım da. de onu L üsdüne dóküp ğodu L (77) mu? taba= taba= ğaşurma ğordu=. y@nısı bi ayrı, hoşaFı bi ayrı. yemē fin de bi dadı oļudu. hindi (78) etl |ækmē veriylar tamam bi ayrılar ver.

- (79) esgiden ayrı □úzel bişey oļudu.

- (80) hindi ayrılar veriylar. huncāz bi ayrılar. bi etl |ækmek veriylar eli Le tamam. yábılsa yapıłma mı? (81) yápan gene yápán yápar.

- (82) dü Fünnerde yapılır. keşge fi, y@nisi, çorbası. bamyá çorbası yápmazlar da çorba yapılır.

- (83) hoşaF yáparız biz.

- (84) hoşaf oļur.

- (85) şimdi y@mur du Fası yáptırđı=. adam geldi, pilávına, ğaşırma bi de bamyá çorbası getirdi. baş=a (86) bişey y'n Fudu. biz bamyá çorbasını bilmezdik bile esgiden.

- (87) esgiden zenginlerin dü Fünü filan bir hafda on □ún sürermiş adamılar.

- (88) süremişæ•le.

- (89) hē amma şimdıT o yo—. sōra otuz, =ır= tane bi ğoyún. her biri davete gelen bi ğoyúnla gelirmiş.

- (90) herkeS ğoyúnı getiridi. hindi burda h•le zarfi L•arasına para ğatıp da para ğoma= yo=. herkez bi (91) ğoyún çeke[] gelirdi. □úcü yetmeyeni □úcüJük bi de onu çekerih.

- (92) dört, beş bi =oli barda= aļıp gelip bira— bām. o zaman ona ğoyún getirmiş.

- (93) □úcü yetmeyen fakirler de iki, üçü bir oļudun. bi toplannar gelillerdi. şimdi senin benim, begirimi L (94) dedıT gibi barda= getiriylar. barda= ne? barda= bulunmamış mı bazarda? ğoyún ğalıdı. on, on beş (95) ğoyún ğalıdı. benim a=lım erdınde. yáyılda dü Fün yapıdılar mı biz o=untu maļ dēllerdi yávrum. ğoyúnlar (96) şimdi burda ğoyúnı yaşadıylar yávrum. inne vuruļuyú. eti bile yo=. bizim orda çelēren çeler dēriz (97) yáni. hindi burda da oļuyú çelerme yá. o çelermeyi hemen kesellerdi. hemen dört ğo Lşu biliş berişirdi L (98) yerdı L. şimdi burda inneyi vura vura yaşadıylar. to=ıunu L etin dadı yo=. ğoyúnı L etin dadı (99) yo=. yáyıanı L etini L dadı başğaydı. ē benim dēdemi L dēfesi •ldü. a=lım erivērdi finde. ğayseriye.

(100) dedem, dedem. dedemi L dēsesi •ldü. dēsesi, dēsesi •ldü yáylada. yo[⊥] dēse •ldü. benim a[⊥]lım eriyi. (101) anamī, dedem yerdı ğaşurmanı L, dēseni L ğaŝurması. biz geriyán biz yemezdik. āŝamları anamına (102) dedem b•le ğazannarı ğaŝurduŝar. tirkile, tirgi deriz ilēnneri bŦldi bŦldi hani yúvarla[⊥] şeklinde, (103) motur teker şeklinde bunu bizler çuŝaŝları, çuŝla Fı hep kendimiz do—urdu[⊥] evelden. şinci kesildi (104) yá. o çuŝaŝa ğatardı dedem. ğatdını biliyem. b•le etd—miz yere şey yo[⊥]. atæaraba çekmek yo[⊥]. •le (105) bi tara[⊥] deŝeynen, hayvannan çı[⊥]ıyın. at bi de. şinci çı[⊥]armış yáylayá da. dedem bunu teker (106) gibi éderdi. yó—ardan aŝŝā yúŝarŝayıveridi ğayseriye. ğayserini Læermenileri ço[⊥] yerdı o eti dēseni L—eti. (107) dēseni Lætini. dēdem □ótürü. dēdem orda sata gelirdi. benim a[⊥]lım eriyi onu. ermeniydi. eveli (108) ğayseri. ermeniydi. şimdi gene vardır ermeni. ğayseride ço[⊥]dur dēŝelide ço[⊥]dur ermeni. bubamgilin (109) dostları vardı ermeniler. esgiden everēdi şim dēŝeli diyiler. everekdi adı. şeye yá[⊥]ındır erciyeŝ (110) tepesine yá[⊥]ındır orda. dēŝē bindi mi ğoŝturudum ben. ó Lúnden, ardı tā tepesine binerdim.

YERİ : KADINHANI/Söğüdüzü Köyü

ANLATAN : İhsan SARI/Nurcan SARI

YAŞI : 88/?

KONU : Karışık

(1) zabānan êrkenden orda gāvaļtıyí yèdiriyim, saļıyrız. ondan gidincik ben de dèdim gāş dèdim bó ƒún (2) hiş aşşāda ço= onnarı a—dar dōnder èdecem dèdim. ben ba—ıyım dèdim. indim yú, yí=a, gāldır, (3) gōndur, dók, topļa dèdim. bi va=ıd ossun. benim gızım da ünüversdede o—uyú da. benim şeyde (4) o—udu, gonyáda selçu=luda o—udu. buraļıyım. bi ƒēn asļım buraļı dē ben çēşmecikden gelmeyim (5) gızım. ben çēşmecikden gelmeyim. ben bura geleli yirmi sekiz sene oļdu. onu da dim meramda (6) o—udu. óretmen. şimd— polis zoruynan geldiler, burdaļar nāri mardin nusaybindeler. evlendi. tōrerisler (7) orayá şey garişı=l yá. tam onnarı L oļdū yēr garişı=l oļuncu=l bunnar yása=l dan doļayı geldiler. iki ayı (8) geçikdir burdaļar. d'n ƒum yāpacādı anne gel gel dèdi. geliyim hī gızım geliyim dèdim. bu yóļa düşse (9) işaļļah elif dèdim. yása=l gelir dèdim. gelirsi L dèd |m. ben ōh dèdim. bi dē do ƒumuna biræay on □ún gāļa (10) Filan geldi... amā yása=l çı=lacā belli. orayānnar garişı=l. gidik gelme sı=lıntı. e her masıraFı Lı (11) çekeç—z gel. benim burda adam yo—. şu çocu=l, yaşlı dedem, ondan sōnam herif. onnar nó ƒúrecek? (12) hadi ben gāpıdan çı=lđim giTtim. bu •lü ne diller ba L a? dèdim.

(13) seksen sekiz yāşında. gāyınbabam benim. benim babam çēşmecikde. yāşıyı, yāşıyı. benim babam bundan (14) □úÇçük. benim babām yetmiş dōrd yāşında.

(15) esmā şō sandelleye oturuƒursu L gızım dede L içeri gitme. ammā ba=l sa ƒā misāfir gelmiş. şu sandelleni (16) de □ótür de yānına otu. arabayı kendi L ni guļļanıyı L? nērde yá? bō.

(17) aļļah. ı—san sarı. ne bilèyim ben gızım? o—uyrum. öle m |? ne o—uyúm?

(18) hasda düşdüm ben el—m dutmaz gālem—.

(19) acap ben de □órür müyüm siļamı?

(20) babama □ónderi L benden seļamı,

- (21) yáde[⊥]ár resmime ba[⊥]sın āļasīn.
- (22) babama □ónderi ⊥ benden seļamī,
- (23) yáde[⊥]ár resmime ba[⊥]sın āļasīn.
- (24) hasda düşdüm de hasdānede yátarım.
- (25) sa Ƒıma soļumā yásdı[⊥] getir[⊥] ⊥.
- (26) ben ölmeden de ben[⊥] siļama □ótürü ⊥.
- (27) siļa da bir ğurbēt elde bir ban®
- (28) ā— ben ölmeden de ben[⊥] siļama □ótürü ⊥.
- (29) siļa da bir □úrbet el de bir ban®.
- (30) hasda düşdüm de hasdāneye atdıļar.
- (31) başæucumda bir ğ¶celik yátdıļar.
- (32) ben ölmeden de ben[⊥] nor[⊥]a ⊥ atdıļar.
- (33) ğurbet elde bir bān®
- (34) on birinde bir □ūzele hizmet[⊥]m
- (35) on birinde bir □ūzele hizmet[⊥]m
- (36) ye ⊥æaçıļmış hasdā cede □úl ğ[⊥]b[⊥]
- (37) onæikide henüz gelmiş baharım.
- (38) açar gider boz buļanı[⊥] sel gibi.
- (39) onæikide henüz gelmiş baharım.
- (40) a[⊥]ar gider boz buļanı[⊥] sel gib[⊥].
- (41) onæüçündenæebrü zülfü ⊥ top dūrur.
- (42) on dördünde yānā Ƒından öpdürūr.
- (43) onæüçündē...
- (44) a[⊥]ımdan geçiveriyi ğızım. hı Ƒī sen nērelisi ⊥? [⊥]óylütöļļu. [⊥]óylütöļļuđan kimlerdensi ⊥? benim ⁽⁴⁵⁾ ğuļa[⊥]ıļar var. burda ne Ƒarıyı ⊥ sen yá? ne annadıyım ğuzum?
- (46) asgere ğiTtim ğuzum. çoğæuza[⊥] ğiTtim. *erzuruma* gittim. *erzurumdan* d® ötäanna burdan *ĝonyá* ⁽⁴⁷⁾ gibi d® fazla öle ğiTtim. orda *ĝızılkilise* [⊥]óyü var. orayá ğiTtim. orda dü Ƒú şeyinnen ekmek yedik. ⁽⁴⁸⁾ tayin yo Ƒudu. ekmēn ğāyet dar bi zamānydı. orda ekmē ğāyet dar yedik. [⊥]óyden bizim ekmekler ⁽⁴⁹⁾ gelirdi bi. onnar otuz beş ğuruşa satın alırdı[⊥]. otuz beş ğuruş da şimdini ⊥ bilmem ğaş lirasıydı. ⁽⁵⁰⁾ veļasıļı orda beş, beş ay orda durdum. iki ay da *erzincanda* durdum. ondan sōna

sa—at ıaporunu ⁽⁵¹⁾ aldım ğuzum geldim. gendim sa—atıdım. Şurdan benim doıu sap ğānısı oıurdu esgiden. ó=úzer ⁽⁵²⁾ ğoşuıurdu. inekler gibi ó=úzer başırdı, ó=úzüdü. anādı L nı? veıāısııı. ğānını L ó fúne düşdü. bunu L ⁽⁵³⁾ emsaı y'n fudum. burdan bu ğānı geçinci burda haıçada kimse ğaımadı. haıçayı ezdi, haıçayı bu ⁽⁵⁴⁾ yāna geçirivérdi. do=tor y'n fudu. do=dur y'n fudu. ara bāım, ara bāım, ara bāım =óylerde şey usda ⁽⁵⁵⁾ kim var ki? kim sarıyı ki? ğırı kim yapıyı ki? kim bilmem neş □órüy? çekdTm irezillikleri a=ııma ⁽⁵⁶⁾ geldim miydi burnumdan ğaran duman geliyi. amma Őükúr buıundu fım □ünüme bo fúnkü □ünüme bin ⁽⁵⁷⁾ ğatdan Őükúrler ossun ğuzum.

⁽⁵⁸⁾ üçæōıan var, üçæōıan var. hā beş de ğız var. beş de ğız var. biri de •ldü. do=uz annadın nı? haıā ⁽⁵⁹⁾ da durum da bóle. ben Őimdi en □úççü fū L yānındayım. en b•yü fūnen en □úççük gelip gidiyeler. benim ⁽⁶⁰⁾ ba La ba—an bunnaræişde. birisi ğonyáda. o işde ayda sene de bi geliyi. onu L da bi sürü çoru çocū var. ⁽⁶¹⁾ veıāısııı ğızım.

⁽⁶²⁾ ben mesel bilmem. mesel bilmiyrim. Şimdi biliyrim dësem yāıan sólerim. biliydim amma zaman ⁽⁶³⁾ geldi, geŞdi. zaman geldi, geŞdi. zaman Şimdi Şu □ünü yāş seksen sekiz. y®ş seksen sekiz. Şinden ⁽⁶⁴⁾ sōna bilse L ne ānáca L? bilmese L ne ānayáca L? bilmiyrim ğızım unuTtum getdi.

⁽⁶⁵⁾ Şimdi ben işim pencérede. anca giderim orda iki dōrd sayfe yér o—urum. ānādı L nı? ba= abdes aııp ⁽⁶⁶⁾ ğidecëdim, sen geldi L. ben gidip orda abdes aııp orda.

⁽⁶⁷⁾ ramazan geliyi, ramazan geliyi. üş búçu= cüz var. bu bitecek. *inşallah*.

- ⁽⁶⁸⁾ babā *muhammet hanifiyi* annad. az da oısa onu annad. onu annad. az da oısa onu annad diyrim.

- ⁽⁶⁹⁾ ğızım *muhammet hanifi* a=ıımda ğaıı mı? o kitapda.

- ⁽⁷⁰⁾ ama bāzı annadıyın yá. Őóle Őóle yāpmış diyi L yá.

- ⁽⁷¹⁾ *muhammet hanifT* dënilen çocu= kim biliyi L ni sen?

- ⁽⁷²⁾ *hazreti alini* L...

- ⁽⁷³⁾ *hazireti hazireti alini* L oııū. *hazireti ali*, *ali kerbāıayá* harbe ğitmiş. o harbe ğidinci bir ğadın gelmiş. ⁽⁷⁴⁾ bir ğadın gelmiş. *hazireti peygambere* demiş ki: y® *rabbi* y® *rasuıullah* ben sa La geldim dëmiş. o ⁽⁷⁵⁾ da hayıræoısun dëmiş. ben *hazireti aliye* varaJam. *hazireti ali* de *muhammet aleyhisselāmı* L dāmadı. ⁽⁷⁶⁾ o zamana ğadar seni L rıza L oıursa ben *hazireti aliye* varacam dëmiş. o da gelsin de dëmiş. sólüyüm

(77) alırsa alşın dēmiş. *hazireti ali* harbden gelmiş. gelmiş, gelinci *hazireti aliye* şeyitmi *al* ey gel (78) buruyá. ne var dēmiş? y® *rabbi* y® *rasulüllah* ne var? bi suçum mu var yo^lsa? dēmiş. hayır hayır (79) dēmiş. gelmiş. *hazireti ali*, *al* fila L ğadın sa La varma^l isdiyi. filan ğadın sa La varma^l isdiyi. sen (80) bu işe ne diyi L? dēmiş. o da şóle bi durmuş. sen mināsıp □órüyse L ben de mināsıp □órüyüm. y® (81) *rabbi* y® *resulüllah* dēmiş. hā dēmiş o ğadın hem de şu sözü ğonuşuyú. neymiş? ben o La varacam. bir (82) de cenābı ha^ldan oĵan çocú istiyrim. onu L adını da *muhammet hanifi* ğoyáJam dēmiş. e bu iş oĵur (83) mu? oĵur. o ğadın o La varmış. ğadın o La varmış. o çocu^l oĵmuş. adını *muhammet hanifi* ğoymuş. (84) o çocu^l b●yümüş. altı, sekiz yaşına girmiş. *hazireti ali* de esmesin yel, dōmasın □úneş dērimiş. (85) yāni bu ğadar da severimiş. o zamana ğadar *kerbeláyá* tekrar harbe ayá^llanıncı çocú Fa dēmiş k^l. (86) ba^l oĵum dēmiş. ben harbe gidiyrim. sen e fer evde sı—ıĵaca^l oĵursa L dēmiş. tavĵada^l şeyi (87) çek, bin üsdüne, şō da Fa git dēmiş yalı Lız şu da Fa gitme dēmiş. ondan sōna o zamanādar o da (88) dēmiş baba ben de gidecem harbe dēmiş. yō oĵum sa La ĵayı— deyils L dā harbin, harbe ĵayı— deyils L (89) dēmiş. de Fildi, d^lni neyse çocú azatmış. çocu^l burda ğalmış, gendi gitmiş harbe. o ğidinci iki durmuş, (90) bi durmuş. çocu^l yalı Lız nó fúrecek? çekmiş atı, binmiş üsdüne şu yānna gidecēdi yá şo yānna çekmiş, (91) gitmiş. o yānda da bir geyik yāvrusu ó Lüne çı^lmiş. ha ğova ğova ğova o □ún dutamamış. o □ún (92) dutamamış. ertes ĵæún tekrar bi dā gitmiş orayá. aynı şeyi ğēne yāvruyú ğova ğova onu dutmuş. onu dutmuş, onu (93) getirmiş ^lóye. ondan sōna tekrar ğeri gitmiş at orda yáyılır—a bu da yátmış uyúmuş. suyu L (94) başına. bi de tabutu L asgerleri gelmiş. bu melek mid^lr? uyúr—an. bu melek mid^lr yo^lsa *ben* *adem* (95) midir? diye başında beklerke beklerkē *muhammet hanifi* uyánmış. uyánmış bi ba^lmiş ki başında (96) bi sürü adam var. siz necisi Lız? işde şóle şóle. biz seni □ötürec^lz. nēre? başımızı L yānına. ben (97) gitmem dēmiş. giderdi L gitmem dērke orda onnarı temāmen ğılışlamış. onnar temāmen ğılışlamış. (98) veĵasılı yāni ço^l sürüydü yá amma ğaFamda ğalmıyí. ğaFamda ğalmıyí.

(99) seni L kimi L var? kimi L yo^l? bi de ben onu ānyím senden.

(100) dili şeker, duda^lları baĵ gibi.

(101) on beşinde çilesini doĵdurur,

(102) onæaltıda gendisini bildirir,

(103) on yēdide sevdi Fini □úldürür,

- (104) □ózáucuyıla ba—ar gider èl gibi.
- (105) on sekizde dókdü ƒünü dişirmez,
- (106) on do—uzda □órdü ƒünü şaşırmaz,
- (107) yirmide a—ın derer şaşırmaz,
- (108) sahip olur her yánna maı gibi.
- (109) yirmi beş de döner yüceden gider,
- (110) otuzunda dördæetrafin denkæeder,
- (111) otuzbeşde yávař yávař ğan gider,
- (112) ğır— yářında geçmez olur puı gibi,
- (113) paranı L geşmeyen † ne oluyú? ānadı L nı?
- (114) ğır— beşinde ğızılı düşer □úlüne,
- (115) ellisinde yñ—us gelir yóluna,
- (116) elli beş de ba— dünyánın haşine,
- (117) tozar ğayrı sermayesiz —úı gibi.
- (118) atmışında duřarłara yán gelir,
- (119) atmış beşde □ózlerine ğan gelir,
- (120) yetmişinde ümüdæétmez yán gelir,
- (121) tekme hazır, teneşirde saı gibi.
- (122) yètmış beşde söyler söyler usanmaz,
- (123) sekseninde yátar ğayrı uyánmaz,
- (124) seksen beşde her ne sorsa L haber vermez laı gibi.
- (125) do—sanında hazır eyle bezi Li
- (126) do—san beşde kimse çekmez nazımı,
- (127) yüz yářında teslim eyler özünü,
- (128) ey! sürülmüş, savrııı harmana dönersi L.
- (129) hādi □úle □úle ğızım.

YERİ : KADINHANI/Şahören Köyü

ANLATAN : Mehmet Sabri TURAN

YAŞI : 85

KONU : Karışık

(1) - *sādiyi* çı fııvır len.

(2) - telefon aş ğız var yá.

(3) - var var

(4) - sen ozaman benimæeve git anam var do¹san yáš. var var dişleri var.

(5) - da¹ma dişi var.

(6) - do¹san be ba¹ sa ^La postane var yá. postane iki porda ğapı var yá. ora benim ev. git anam...

(7) - *emreye* telefon açalım *emre* çı¹ıvırsı ^L.

(8) - tamam. anam vā a-ıııı yáv ▪le de fıi yáv a¹ı başında

(9) - yō yō ğonuşūr.

(10) - yá biz *yörü* fıüz *antaıyá*, *serikden* gelme dedelerimiz. yó *kürdü* sikdiræet. dōru s▪lemiş adam. ⁽¹¹⁾ biz *yörü* fıüz. *serikden* gelmeyiz. *serikden* gelme *yörü* fıüz. dedelerimiz bura doıaşmış gelmiş.

(12) - annēm odanı ^L o fıúne çı¹ da sa ^La bi misáfır saııyırız. babanne ^Li de dışarı çı¹at. ğonuşācāmış.

(13) - sen arabayá bin. odanı ^L o fıúne git sen.

(14) - he biz gelmi bi ba¹.

(15) - evi ^L içine giri ^L anam evi ^L içinde.

(16) -bacıynan bi ābi geliyi sa ^La.

(17) - ünüversde.

(18) - ğadınannıymış.

(19) - anamı L yánına var, anam size şeyææder. baba L bilir ben esgi... postaneni L ora çı=aca=. (20) iki porda ğapı var. benim orlarda.

(21) *mēmet sabri turan*. seksen beş. ben mi? yán | ney? ne yápdım mı? tarımğa başladı=. onğa geldik (22) gitdik. oğannar varıdı o—uduğlar da fıldığlar gitdiler. kendi başımı ◀za ğağdı=. hanım mefādæetdi. anadı L (23) mı? daha da ne söylen sa fã?

(24) yedi. efem? d•rdü ğız, üçü ğız, dördæoğlan. sa fñğ. yán | bizim burada bek bT de Lışen hãli yo= yán |. (25) eskiylen yeni yáni. pek de fışmüyü yáni. aynı gelip de devam ediye atağardan yóranı b•le gidiyór (26) yáni. şümdelik de fışen şu var. şölen var bi. *yörük şöleni*. yáni o yápılıyó. toplanıyóğa, sãdan (27) soğdan geliyóğlar birden tanışyóğlar, görüyóğlar fağa. onnar geliy, yiyip içip onna o yännã birbirini (28) =aynaşma=, tanışma=. sãdan soğdan da geliyë ekseriye *ğonyáda* zaten bizim ki. *sarayón, ğonyáda*, (29) *ğadında*. toplanıyó birbirini tanıyóğlar yáni. bi sever. =aş gün o La?

- (30) onæağtı mayídææoğdu.

(31) hıdırelle ◀z herkezin kendi ◀ne yápdı bi işler ykni. o ayrı. yáni kendi ◀ne herkez ayrı yápar yáni (32) hıdırellez bek köyümde hoş ğarşılanmaz. âdet | var. şölene ba=ıyóz yáni o La ba=ıyóz da. vağğã (33) şenlikde ğülen, oynuyán, ğaynaşma.

- (34) dü fa ediyóğlar.

(35) do fa yápıyóğlar. ölennerine, ğağannarına, döveletæemmiyle, sa La, seğãmetine, =abirine hepsinë do fa (36) yápağğlar. evet mefādæedenner o da var. ölen seğãzı dövleti L seğãmet oğması için terórú L durması (37) için. hayırlı devlet, millet oğması için. bunnar için doğa edeller. tabi. oğayğara.

(38) benim babam hocayıdı. hoca dëyince fazğla bişey yo= da mederesëyi bitirmiş. subay oğmuş. on (39) dörd sene harbætmiş. on dörd sene sonra harbden dönmüş. amcağarım vurğğmuş. kendi gitmey (40) isdemiş dedem sağğmamış. baba az ço= beni o—utdun. ne yábacã? babamı L da köyü L varğı=ğısıymış (41) dedem yáni. oğum az ço= benim mağım sa La yeter. baba yeter amma o—utdu L sağğ demiş. sağğmamış. (42) tekrağğ babam *yónan harbinde* vurğğmuş. buruyá *yónan harbinde*. *mangal sepede* vurğğmuş *yónan* (43) harbinde, orada. ordan buruyá sevketmeye *ğonyá* hasdanesine. hasdanede yátıyór. yánda hizmetse (44) var o zaman fağa◀n. iyi oğdu=dan,

        dan s ra altı ay hava de  i imi vermiŐ. ora   do dur. (45) buruy  geliy  g ri
 biraz duruy  filan. u  ay duruy . baba ben gideJem diy . neye? *t rkiye* y niy  (46)
  lum nereye gitmiycen? gideJem memleket g  r    elinde g lmasın. o   n n 
 bitirmeden gidiy  (47) tekrar. o zaman adamı da istas Ő y Ő beye sevk g mandanı
 veriy r. y ni  te y nda y ralı y . ykni (48) bu durumlar o uy r y ni annatırdı y ni...
 babam g d kden s na hizmet eri geldi. g ra tarafından (49) *memmed* isminde bi
 adam. y v dedi memleketi g rtaran o maz dedi. baba   b le b le o du dedi. (50) ben
 onu   hizmet eriydim dedi. Şimdi g cadı  dedi. beni hasdaneye a dırdı o dedi.
 s lı  ı o ara  (51) dedi. *af y na* girdik dedi. her y r i aŐ dedi. g urma dedi. b le Şu
  o uy   o udan pistikden (52) girilmiyi dedi. annatdı adan bir zdan Şu g birin
 ziy ret ediyim g r yem ded  . onu   sayesinde s  (53) g ldım dedi y ni. babam m 
 Őehid o madı g zi. iki seFer vuru p g zi  l y  y ni  nadı    1? (54) d rd sene
bakide g lmiŐ. *bakide*. d rd sene tekrar *urusu*   emrinde g liy . orada bunnar
 topa anıy  (55) ileri gelenler. y v g aŐım demişler. babam *annaTti*. nası g aŐac ?
 g aŐım. do dur, subay topa anıy . (56) vapur yedi, sekiz gişi g ŐmiŐlar. yi  irmi
 do uz g nde *izmire* mi? *istanbo a* mı?  ı miŐlar y ni. esir g liy r (57) orada. * rus*
 rus harbinde esir g liy . * rus harbinde* esir g liy r orada. filan * rus* bunu istasy na
 (58) vermiŐ filan eminleşdirmiş bunnar. ne g dar g ldıysa g lmiŐ. tabi a ıllı ileri
 gelenler topla  g aŐım (59) y v demişler. neye g aŐmıy ? oradan g ŐmiŐlar. tekrar
 geliyi *y nan harbine*. burada. *y nan harbinden* (60) anadı  ? adamlar annatmıynan
 y ni dinlen t kenmez bunnar y ni.  nadı   mı?  le  natırdı y ni.

- (61) k y    g ru uŐunu da isdiy    mu sen?

- (62) bin do uz y z yetmiŐ iki de  il mi? y .

- (63)  lum y  ardan bi su g t da gel. hadi. ben  zım g ruy  Şeker var. *a lahi*. Şimdi
anta yadan, *serikden* (64) uş, d rt  ardeŐ geliy lar. buruy . taraFa gidiy lar. g  ebe
 o ara . *y r k*. oray  geziy , d ner (65) do aŐıy  k y n baş tarafı y lını b le de  il
 ormanı . oray  oturmuşlar. oturmuş. *g dinandan* (66) *sariy lle* g  bi adam gelmiş.
 ata bin, marder da ınmıŐ. dedemi   babası *iş memmet* o  a tavrı y pmıŐlar. (67)
 y Ő  lı adammıŐ. do san ykŐında benimlen. a  am dem neye tavrı y tıy n y ?
 benim uş s r  ma ım (68) var.  orum  oc m var. zararı   varısa hepsini  deyen. uş
 s r  zeni   olsun. g anı g anna y  amazlar, (69) canı suyla y  a lar. g anna y  amazlar
 gel otur y . oturuy . endiriy  atdan aŐŐa. ikna ediy r, oturuy . (70)  lannar geliy r.
 da ardan s dan so dan derken. en b y  o lan *misa*. *misa*  lum g rdan filan erke  i (71)

kes bizim a ƒa gelmiş dèyi. erke ƒi kesiy∩... òturup ƒa—ıyó. sohbedæediyólã filan derke diyóƒona ⁽⁷²⁾ bu ƒa *memedæa* ƒa şorada ören var. yálı ƒa amma *yónan* heralıda *yónan* ▪*reni* bu. köyü ƒ ołdū yer. ⁽⁷³⁾ ören var. işde oruyá yerleşdiriyin. o da diyóƒuna: eylülü ƒ on beşi durna yeşimi diye. biz ğalabaġæyánnız ⁽⁷⁴⁾ yáƒın dèyi. sãæoľursa gelecek sene dèyi òġannarı saľıyım, ben dönerin dönmem yaşım so ƒ dèyi. ⁽⁷⁵⁾ yerlerni gösderivi dèyi. kendisi ölecēni a—ı kesiyince o—ur yazarımış o zaman. yázmış ke ƒadanı ⁽⁷⁶⁾ b•yügæōľunu ça ƒırmış. atına bin, göçü burdan yükledin, git ƒadında *sarıyelli ağayı* buľu ƒ, yeri ƒizi ⁽⁷⁷⁾ gösdertsin size dèy ƒ. ěn b•yükleri geliyór. gel bizim yerimi göstert, bizi göçebelik geliyó. ⁽⁷⁸⁾ evät yerimizi göster. şimdiki bu çocūn ołdū yerde babam, dedemi ƒ emē ƒi oruyá oruyú. birisini ƒ ⁽⁷⁹⁾ elē üçæōġan yerleştiriyó. bi ğız ğalıyór. diyórƒana bu *hace musa* en b•yükleri. neden b•le ayrı ayrı ⁽⁸⁰⁾ aralı yápyón? bu *köycülük yörükçülü* ƒe benzemez dèyi. yárin bu köy b∩y•yejek dè ço ƒalajaƒ dèyi. çocuƒ ⁽⁸¹⁾ çocū ƒa... köpeklen bo ƒuşur dè. aralı oľu ƒ dè. köyü ƒ ğuruľuşu da bu ğızım. üçe üç hãnedir. üç hãneden ⁽⁸²⁾ işde bu hãle geldik. yüzæelli hãneydi. yán ƒ zaman de ƒişdi, tükendi. elli atmış hãne ğaldı şimdi köyde ⁽⁸³⁾ de bek ğalmadı geç yáni. anadī? durum b•le. yō yá canım iyi oľdu yáni.

-⁽⁸⁴⁾ sen nerelisi ƒ? bizim *köylütoľu* mu?

-⁽⁸⁵⁾ ben telefon arızası yápydım ƒóylerde burda.

-⁽⁸⁶⁾ sende mi *köylütoľusun*? ğızı ƒ mı? eyi *aľľah* seľãmet. ünüvesde mi oƒuyó? bölüm? edebiyát. iyi. ▪le mi?

YERİ : KADINHANI / Yağlıca Köyü

ANLATAN : Sultan KARATEKİN / Hacı KARATEKİN

YAŞI : 55

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ geli L vaļļā zini ğayınna L sevmezimiş. zini hazırlayalım. hıh niye ki?
- ⁽²⁾ hoşgeldi L. gel buyúr hoşgeldi L. iyisi L? geç burayá geç. hoşgeldi L-iz geç. hadi buyúr.
- ⁽³⁾ sa ƒnļ sen de hoşgeldin. ben öptürmem sa ƒnļ sa ƒnļ.
- ⁽⁴⁾ ekmek hazırıası L bacana^ı vaļļā ba^ı.
- ⁽⁵⁾ vaļļā yemediyse L-iz getiriyim...
- ⁽⁶⁾ vaļļaha ba^ı ha. ne var ne yo^ı? iyisi L-iz?
- ⁽⁷⁾ hoşgeldin.
- ⁽⁸⁾ aman ğuzūm. hoşgeldi L ğuzum.
- ⁽⁹⁾ hasta yá hasta iççik. ğafa...
- ⁽¹⁰⁾ sa ƒnļ ğuzum *aļlah* rāzı ossun.
- ⁽¹¹⁾ hasta hasta kendinde de ƒil... otuz sekiz do ƒum.
- ⁽¹²⁾ vaļļā yēmēm filan var bölüfürüm de yèyi L. vaļļā esas dèyim ba—. vaļļā getiriverim ğızım. ⁽¹³⁾ niye böyle èdiyi L?
- ⁽¹⁴⁾ no ƒurecem himdi? ne laF èdecek? vaļļā ğoyún da sādı—. inek de sādı—. süt de çektik.
- ⁽¹⁵⁾ *murādiye* vaļļā işde *ğonyáda*. yárin bo ƒün āşama mı gelir işde ekmeĝeèdeceklermiş.

-(16) *murādiye* telefon aŞıyí konuşuyúruz. o şey var yá cumartesi, bazar □únŭ gelcēmiş de ekmek (17) idiceklermiş ġāri de. na zaman geleceklerse ? ġāri yārından sonra mı gelecekler?

- (18) yārın ahşama geliller ġāri gelillerse.

-(19) yē de ġaldırıyım ana. çok dengesi yo[⊥] hiç yo[⊥] dengesi. hā ē ġaşşīnan aġ ġaşşīnan.

- (20) çay mı ġoysun? şey bi ba[⊥] bubaġ boynu L^uza ba[⊥]...

-(21) ġız vaġġā var yēmēm óle étme ġızım. yēmeg için de Fel nāsib oġan yēr.

(22) adım *sulţan*. elli beş mi? elli m |? [⊥]aş çocum var. üç dört çocum vardı. biri öldü üş çocum var. (23) āmin *inşallah inşallah*. bi ġızım var. iki oġum var. oġumun biri polis. *mardin ġızıldepede*. biri (24) de *ġonyáda*. hangi ha— bangasında çalışyí. hepsi evlendi. beş torun var. *aġġahım ġurban oġdum* (25) *aġġahım cemil cümle ni L* çocuynan ba Fışlasın. ġurban oġdum *aġġah*.

(26) buranı L dú Fúnleri vaġġā nası oġca[⊥]? dú Fúnner buraġarın... vaġġā no Fúrüyüm? ġızım işde evi L işini (27) görüyrum kendi başıma duruyrum ben. kimse yoġ benim yánımda. yē Lⁱ evimiz. bunu yē Lⁱ (28) yápdıydı—. rahmetlik ölmeden yáptıydı— işde. yápdımız sene öldü ırahmetlik. doslar.. aġtı biTti (29) işde yēdiye döncek ma a Fustosu L yirmi beşi geldim mi biTti. aġtı bitik yēdiye dönecek. zor da (30) demek de söz mü? de zor ġāri no Fúrce L? ġāri biTti ġāri dur. su bunu ana hindi laf laf édecēmissim (31) ben bunnara da óleymiş. sen dur. sen dur *ayşeba ā şunu sil eli L^e*. yē ekmē Lⁱ sen. ço[⊥] ġöştü Şo[⊥]. bi (32) *fadimana* ba—dı bundan evel *fadimana* ba—dı. hindi on □ún de ba L^a oġdu geleli. ne arıyın da?

-(33) şeye ba—dım. peşeteye ba—dım da. burda.

-(34) vèrdiydim ben ışlah mendil. ne dēyim ġuzum ben sa L^a? ne ānadyım?

- (35) annat tābi.

(36) vaġġā ũnceden çoġæirezillik çekdim. buruyá geldim. ayrıldım. éli L evine ayırıldılar. orda bi (37) sene élin evinde oturdum. ordan burayá aldı[⊥]. şo evleri. ora geldik. orda durdum işde. yápdım (38) y'n Furdum işde kendi başımā. bu çalışmadaydı. kendim yēri geldi erkeġ oġdum. yēri geldi ġadın (39) oġdum. yápdı[⊥]. ġoyúnumuz, ġuzumuz varıdı. sādım, çekdim o zuman hindiki gibi sütçüye (40) vèrmek yo Fudu. kendim çekiyidim. kendim yáġæèdiydim. kendim su y'n Fudu. ġuyúġardan getiridim

(41) şoroğardan. ordan getiriydım elæarabağarıynan. çocu=ğarı içine dikiydım elæarabasının. birini dağıma (42) sarınıydım. ikisini elæarabasın işinde getiriydım suğarı. óle óle böyüTtük yetişdirdik. óle işde ğızım. (43) bu□únnere getirdim. ondo sonra ğoyúnu satdı= bitirdik. inegæağdı=. ondan sora inē ba—dı=. ne var.

(44) hazırğarız hazırğanma mı? kendimize □óre hazırğıyız. buğuyruz bişeyler ğoyúyruz. ağğām (45) dadıynan yèdirsın. erişde èTtik. yú—a èTtik. ekmegæèttik. =ómbe èTtik. börekligæèTtik. hazırğadı=, (46) ğoydu= doğaba. ağğah izin vèirse yiyecez.

(47) herkeşe bóle. kimi bāzı zaman bildi mi bóle kendi kendine şeydiyi. āmin. cümlemize ğurban (48) oğdu Fum ağğahım.

(49) şükúr *elhamdüğğah*. ğo Lşuğarımğan hiş hiş bi =ótülük □órmedim dā. ğarşıyá geleli. yim beş sene, (50) otuz sene oğdu ben bura geleli. ben kimseye dā hiş öte git dèmedim de. hiş kimse de baā (51) dèmedi. ço= şey èTtim. bu çağışmadaydı. kendi başımaydım. evler dā çatı y'n fudu. =ürümeye (52) çı—ardım. çı—amazdım ğo Lşum ço=ğar gelir =ürüdü ağğah razı ossu L. bi met ğre ğar yáğıydı. (53) =ürüyemiydım çı—amıydım dama. ařşāğarı =ürüsem yo—arğarı ğalıydı. yo—arğara geliydi. *cemile* (54) abanı L oğanğar =ürüydük. onnar da □úççü fudu yá. ğene de ğelip =ürüylerdi ağğah razı ossun. óle (55) ğeldik ğeşdik ğuzum. hindiyáædar işde ne bilèyim? ne ağnadıyım? ğızım başğa da. ne bilèyim ben? (56) sen şō *hasanhüseyini* L avrada ğidicedi L ānaddırmıyá. óle işde. ilko—uğdan bitirdim. =óyden (57) beşinci sınıfdan biTti tāmam. birden beşe ğadar o—udum. □órücü usuğú ğayınbabam ğeldi bitirdi (58) beni. ğayınnam bile dú Lür ğelmedi. ğayınbabam ğeldi bitirdi beni. ğayınnam ğelip de dú Lür (59) ğelip de bitirmedi beni. ğayınnam istemiyidi. *osmancı*=dan everecèdi. ğayınbabam da bunu (60) alacam dèdi rahmeTtik. óleğne işde ğayınbabam ğeldi bitirdi. bek de iyi oğmadı yáğana ba=ma. (61) ne dōru ğonuřıcāsa= iyi oğmadı. istenmeyince bek bi istenmedik aş yènmez. óle ğeldi ğeşdi şükúr (62) *elhamdüğğah* hindiki □únümüze bir de fıl bin kere.

(63) ğidiyriş. hıdırellezde ne yápağım? da fā ğidiyriş piknik yápiyriř. şora harman yèrine çı=ıyriş (64) oynuyğar herkeş de. e hindi oynama Filan bek bi ğalmadı. eskiki ğibi. eskiden biz veriydik (65) şorda oynamayá harman yèrinde. nişannı ğızğara çember örtüyüler. da—ı da—ıyğar neyse işde. (66) onnarı □örüyler. dāda da ğidiyler.

hem beşik sađlanıyła[] hem piknik yápyıylar. dāda her şey ⁽⁶⁷⁾ var. suy da yemek de yápyırız. ço funnu=ığa mangal yá=ıylar orda. mangal yiiler.

⁽⁶⁸⁾ dú funnerimiz üş □ún sürüyü. otur ana otur. otur dā sen da ezen o=ununcu ben sa fā habar ederim. ⁽⁶⁹⁾ sen yáslan da. ben sa fā abdes abdest alđırrım. namazı Lı óle gığdım. tamam mı? şindi otur. misaFirler ⁽⁷⁰⁾ gidinci gığalım oldu mu? otur. hah babasıyna anası oldu L gördü fü? táمام sen şora yáslan da. ⁽⁷¹⁾ ānat len iççik de sen ānat.

- ⁽⁷²⁾ bizim gēşlTmiz nası geşti? ā benim çoJu=lūmda sözüm yábana ó=úz arabası varıdı mubamı L. ⁽⁷³⁾ dā *debeğayá* yá giderdik. şu *guyúJu amberi* L *sivri* varıdın. ora giderdik. ora ó=üzünen sözüm ⁽⁷⁴⁾ yábana bi sa fatde sürerdin. ē tırpannan işlenirdin. ē bi dölüm bi büçü= dölüm anca işlerdin tābi o ⁽⁷⁵⁾ zaman. ó=úz arabasına yú=lerdik. bubam rahmetlik şóle şey ederken iççik yán Filan gayıvırdım ⁽⁷⁶⁾ sapı. yétiveridi şóle bi. giddikçe unuduyú L mu? dērdim. bi de =úfur yápardın. bubam rahmetlik. ⁽⁷⁷⁾ dúven sürerdik. tābi yāni eskiden óleydi. şimdi Filan ossun. óle yápıca= adam vađđā yo=. çile tābi ⁽⁷⁸⁾ canım ó=üzünen dön bubam dön dön dön dön... oğurdun. dúvennen sürülürdün. savrıırdın. o ⁽⁷⁹⁾ şimdi ne var? on onbeş □únde harman =a=ıyí. kepāzelTdi. tābi tābi kepazeli şimdi yápyıJa= yāni ⁽⁸⁰⁾ ben de içinde benim ço fu=ıylar da içinde. óle yápyıJa= vađđā adam yo=. □ótürdü L neyse o zāman bi ⁽⁸¹⁾ üzlük şunu L şeyi gārin şóle çölmekler vardı. bunu L b•yü fü gārin şóle iki kilō Filan alır. şunu L yárimı ⁽⁸²⁾ gibi ayran şey oğurdu. ondan sıraynan dönerdin. şimdi o bardānan birbirinden işmeye şey edeyi ⁽⁸³⁾ yāni o devir fleydin. o devir óleydin. yo=ıu= varıdın. ama şimdi *elhamdüllah* her şey bođ.

⁽⁸⁴⁾ ben *ādi ocağlar* dēriz. önce ilk çalışmayá *gonyáyá* giddim. yétmiş üşde işde o dúveni sürdük. ⁽⁸⁵⁾ kesmik çı=ardın onnan ekmek edellerdi. *gadinanda* sātıtı= ó=úz arabasıynan sözüm yábana. ⁽⁸⁶⁾ ordan *gonyáyá* gāşdım giddiydim yétmiş üşde. ilk çalışmayá óle gāşdım giTtim. orda neyse ⁽⁸⁷⁾ çalışdım ādi ocaff dēriz gārin. tūla ocanda gāri. sen bili L bacana=. ē orda çalışdı=. ondān sonācım. ⁽⁸⁸⁾ ondān sonām şeye giddim. sēn dēyivi[]. *afyóna* giddim. çalışdım. *gonyáda* çalışdım sekizæon sene.

- ⁽⁸⁹⁾ ön dörd sene on dörd sene çalışdı L.

- ⁽⁹⁰⁾ yán | ne oğıJa=? işde. Şo fu=ıyları everdim. büyüTtük. şú=úr āyırdı=. *ađđahæacı*larımı □ósterdmesin.

- ⁽⁹¹⁾ sırf *gonyáda* çölmekçilerde on dörd sene çalışdı. tūla ocānda.

- ⁽⁹²⁾ hanım da kepāze oľuyúduñ. ister istemez niye? dı. su yo ƒudun. su oľmayınca ne oľıca? oľayları ⁽⁹³⁾ Şey ēdiyidi de. hī su oľmayınca ğuyúľardan geliyidin. yēnge ˆ bayā kepāzelik Çekdi... ondan ⁽⁹⁴⁾ sonācım ğuyúľardan getiriyidi suyú. otuz ğırƒ ğoyún varıdın. iki inek varıdın. eskıbi gibi sútçü ⁽⁹⁵⁾ y'n ƒudunkine. ē sa ƒıvır, y'n ƒurt yāp, sızdır, ıótür, getir. ē Şimdi çō ƒu=lar laƒınan mı böyür? Şimdi ⁽⁹⁶⁾ hazır bez var. o zāman bişey y'n ƒudun. aƒēdersi ˆ. ğıçına dutmayā Şeyi buľamıyđın. yı=aması ⁽⁹⁷⁾ bi türlü. Şey ētmesi y'n ƒudu ğēne yāni. su yo= . Şey yo= . Şimdi ne var? hemen hazır bez. aľ atıvırıyí ⁽⁹⁸⁾ Şimdi ooo. yāni esgiden kepāzelıdi. Şimdi o ƒō. herŐey ğoľay. sabđnı buľamıyđın. kisinen kil dēyilerdi. ⁽⁹⁹⁾ onnan yúyúľardın. ğazanı ğaynadıyıľardın. ğadıñların işi zorudun canım. tābi. yāni zorudu. hī ⁽¹⁰⁰⁾ vaľľā zorudun. hī deyā diyelim. =óyü ˆ yānda camini ˆ yānda işme suyú geliyi. o da sıraynan. hā ⁽¹⁰¹⁾ löbete beklileyerdin. su yo= . Şey yo= . Şimdi ne var? Şimdi Şurdan doľdurub gelmeyi kiransınıyí. ⁽¹⁰²⁾ ğar dērse ˆ óle. ğış geldim miydi, óle kepāze oľuyduñ. de ƒā bi met ıre ğar oľuyúduñ. damları ˆ ⁽¹⁰³⁾ boyúnca. ğar oľuyduñ. yoľ aça= adam yoh. kepāzelik. o ƒō Şimdi vaľľā her Şey. teknoloji de var. ⁽¹⁰⁴⁾ milledde çatısız ev de yo= . su da içinde. yāni her Şey içinde yān ı. eskıbi gibi oľsun. Şimdi vaľľā ⁽¹⁰⁵⁾ ben bāzı óle diyirim. eskıbi gibi oľsun ğusura ba=ma ˆ yāni yāpıca=. ıúľüŐüřürüyle de yāni hakığaTtan ⁽¹⁰⁶⁾ zorudun yāni esgiden.

SÖZLÜK

Sözlükte Kadınhanı ağzında tespit edilen kelimeler yer almaktadır. Bu kelimeler Standart yazı dilinde karşılaşılmayan ya da ses, şekil ve anlam yönünden farklılık arz eden kelimelerdir. Sözlük oluşturulurken saptanan kelimelerin metin ve satır numaraları belirtilmiş ve alfabe sırasına göre hizalanmıştır. Yabancı kelimelerin alındıkları diller belirtilmiştir.

-A-

a ڤa: Ağa 36/91, 92, 93, 94, 97, 99, 102, 39/67, 71, 72.

ağa 23/4, 23/125, 39/76.

a ڤaç: Ağaç 4/20, 22/94, 22/96, 35/40.

a ڤac 37/13, 37/28.

a ڤaş 7/36, 36/3, 36/5.

aba: Abla 3/98, 13/106.

abdez (<Far. abdest): Abdest 2/19, 22/104.

ābe: Ağabey, abi 6/41, 21/78, 27/79, 30/48, 50.

ābe 21/78, 27/79, 30/48, 50.

abū: Hayret ünlemi 37/1.

acılı: Kahvaltıda yenen domatesli acı sos 8/8.

aççı: Aşçı 19/83.

āhcı 29/59.

āçik: Azıcık 26/72.

ādi (<Ar. ādi): Değersiz, kötü, sıradan 40/87.

ādi ocaڤ: Tuğla ocağı 40/87.

ağnad-: Anlatmak 3/2, 29/113, 115, 116, 32/68, 40/55.

annat- 1/18, 73, 2/5, 67, 68, 69, 70, 71, 4/42, 7/27, 43, 10/4, 7, 11, 25, 46, 48, 49, 79, 80, 81, 12/36, 65, 14/19, 22, 26, 29, 20/13, 40, 92, 22/11, 32, 35, 77, 25/22, 30/41, 42, 35/1, 36/75, 90, 38/45, 68, 70, 39/48, 51, 55, 60, 40/35.

anna-: Anlamak 15/95, 17/79, 18/23, 28/41, 38/58.

annayış: Anlayış 15/70.

annaş-: Anlaşmak 24/38, 25/96, 36/103.

a—: ak 20/23.

a—æavla: Beyaz helva 20/23.

a—: Akmak 30/35.

a—çe: Akçe 15/20. āçe 36/22.

a—dar-: Aktarmak 38/2.

a fıran: Ahır 35/65.

a¹: Beyaz 3/10, 11/10, 11/48.

a¹æaş: Yarma ve yoğurttan yapılan yöresel bir çorba 11/10, 11/48.

a¹ çorba 3/10.

a¹: Beyaz. Kuru. 36/40

a¹ fasüllesi: Kuru fasülye 36/40.

a¹darac: Ekmek pişirilirken kullanılan tahtadan alet 9/39, 40.

a¹ıı (<Ar. a¹ıı): Akıl 3/85.

a¹ıısirē: Aklısıra, aklınca 3/85.

a¹ren (<Ar. akran): Akran. Yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olanlardan her biri, boydaş. 12/107.

aleddirik (<Fr. electrique): Elektrik 3/39, 3/46, 3/48, 30/25.

aļeym: Herhalde, galiba 1/84, 25/63, 25/69, 25/92, 26/44, 26/68, 27/81, 30/57, 33/14.

aļeylem 6/25.

aļt: Cinsel organ 29/4,6.

anaļı—: Üvey anne 21/88.

anaļı¹: 21/94, 21/96.

anası fil: Annesigil 25/89, 29/95, 34/103.

åndı: Onu da 30/14.

annac: Karşı taraf 3/34, 15/102, 35/33.

annaş 7/43.

annah: Hayret ünlemi 29/68.

anā fov: Hayret Ünlemi 16/83.

a Lşam: Akşam 2/13, 2/31, 2/53, 20/38, 20/104.

aşam 26/108.

aşam 4/49.

āşam 2/38, 9/27, 9/49, 12/78, 13/59, 13/61, 14/9, 17/60, 17/110, 19/79, 22/102, 23/70, 25/38, 25/52, 25/58, 26/65, 26/66, 26/106, 27/77, 27/78, 27/128, 28/17, 29/56, 29/75, 30/17, 33/1, 36/16, 37/10, 37/66, 37/73, 37/101, 40/15.

āşamāeca: Akşama kadar 22/102.

apatman (<Fr. apartman): Apartman 37/53.

ara: Orta, ortalık 20/11.

āra ebesi: Köylerde doğum yaptıran kadınlara verilen ad 20/11.

arab (<Ar. arap): Arap 18/38, 20/52, 20/54, 20/55.

arabaşı: Arap aşısı. Yöresel bir yemek 18/38, 20/52, 20/54, 20/55.

arafa (<Ar. arefe): Arife. Bayramdan bir önceki gün. 15/33, 18/34, 29/99.

araFa 15/32, 19/88, 19/89.
arefe 8/89.

aralaş-: Uzaklaşmak 27/26.

arı: Uzak. Aşağı 13/14, 18/52, 35/7.

arı: Ağrı 8/85, 12/20, 21, 14/72, 77, 25/9, 90, 29/3, 4.

āsbab (<Ar. esvab): Çamaşır. Giysi (elbise) 12/71.

asdım (<Fr. astım): Astım 24/59.

aslım 24/68, 35/14.

asebi (<Ar. asabi): Asabi 34/112.

aş bulğuru: Yemeklik Bulgur 9/15, 21/107.

aş: Aç 3/6, 27/77, 29/119, 33/22.

aş-: Açmak 2/114, 9/15, 9/16, 9/59, 9/61, 9/81, 9/83, 14/56, 16/75, 25/32, 26/98, 27/88, 27/100, 27/103, 27/105, 27/106, 31/83, 39/2.

aş-: Belli bir sınırı geçmek 6/98, 16/30, 37/53.

aş: Yemek 3/53, 3/54, 4/23, 8/24, 9/11, 9/15, 9/17, 11/10, 11/11, 16/7, 19/81, 19/82, 21/66, 21/92, 23/12, 27/19, 28/12, 29/119, 29/120, 32/78, 32/79, 40/61.

āşa (<Ar. ayşe): Ayşe 23/97.

āşaæbam: Ayşe ablam 23/97.

aşene: Köy mutfağı 1/19, 12/31, 12/32, 14/9, 29/93.

aşır-: Geçirmek 36/30.

aş: Avuç 9/65, 9/81, 85.

ayât (<Ar. hayat): Hayat 4/7.

ayfet (<Ar. āfet): Âfet 7/25, 7/26, 7/30.

ayī^l-: Ayılmak 25/11, 12.

āyid (<Ar. āit): Âit. 15/30.

ayırılı (<Ar. hayır): Hayırlı 4/5.

ayle (<Ar. aile): Aile 4/13, 34/49.

azat-: Azaltmak 38/89.

āzaymır (<İng. alzaymır): Alzaymır 13/70.

-B-

bā (<Far. bağ): Bağ 2/25, 11/84, 13/6, 40, 62.

ba far-: Bağırarak 15/1

ba faşla-: Bağışlamak 36/33, 34.

bācım: Bacı, Kız kardeş 20/58, 20/99, 105.

bahça (<Far. bahçe): Bahçe 4/20, 37, 6/3, 9/87, 25/54, 35/28.

bāça: 1/8, 25/56, 34/30, 37/15, 46.

bāçe 13/47.

ba—: Bakmak 2/46, 4/17, 95, 6/73, 7/95, 103, 12/46, 53, 86, 13/27, 61, 17/86, 20/95, 21/45, 29/38, 34/2, 4, 29, 38/60, 104.

ba—, bah, ba^l: Bakmak 12/57, 28/99, 28/50, 31/2, 32/53, 34/1.

ba—æale: Bak hele 28/50.

bahæale 32/53.

ba^læale 12/57, 28/99, 31/2, 34/1.

ba—dıĭ (<Ar. bātīl): Bâtıl 14/85.

bāĭa-: Bağlamak 13/98, 14/49, 19/7, 62, 66, 74, 25/16, 17, 26/36, 29/2, 32/22, 23, 34/17, 120.

bāĭa- 34/77.

balle (<İng. balya): Balya 20/71.

bāĭm: Bakalım 1/4, 87, 89, 2/117, 127, 14/80, 17/86, 18/59, 22/12, 23/79, 81, 142, 147, 25/70, 88, 29/57, 97, 30/67, 31/11.

balĭm 1/72.

bām 37/92, 38/54.

banne: Babanne 14/29, 34.

bār: Bağır 14/66, 71, 82.

bār-: Bağırmaq 15/3, 67.

bārış-: Bağırışmaq 24/10, 34/102, 37/40.

bā ır 29/125.

barac (<Fr. baraj): Baraj 11/95, 96.

barnak: Parmak 27/20, 35/68.

basma: Etek 18/11, 36/65.

bāSı (<Ar. bāzı): Bâzı 3/21, 26/84.

bāşış (<Far. bahşış): Bahşış 19/80.

bahşış: Bahşış 21/22.

başki: Başka 37/16.

batırıl: Kısıra benzeyen yöresel bir yemek çeşiti 24/29, 26/23.

bayyá (<Ar. bamya): Bamyâ 15/42.

bamma 35/18.

bazar (<Far. Bazar): Pazar 25/27, 28/21.

bazar boz-: Pazar alışverişi yapmak 25/27, 28/21.

bazlama: Yöresel bir ekmek çeşiti 3/7.

bedel (<Ar. bedel): Ücret. Ücretli askerlik için kullanılmıştır 30/38, 39.

bek: Pek 2/113, 3/32, 57, 4/14, 15, 5/46, 6/66, 9/44, 11/70, 108, 12/85, 16/65, 80, 108, 17/68, 69, 90, 18/27, 21/49, 66, 22/87, 23/68, 92, 118, 24/84, 27/96, 28/101, 29/50, 74, 83, 94, 117, 31/57, 64, 39/24, 32, 83, 40/60,61, 64.

bäkci: Bekçi 34/105, 110, 112. **bekci** 3/86.

bêl: Bel 19/62, 21/11, 26, 29/3, 4, 35/7, 8, 74, 80.

bêldenat: Tarla ve bahçe aleti. Sap toplamada kullanılan alet 19/32, 37.

belik: Bölük. Parça 37/9, 12.

bŏlik: Çok, fazla 5/45.

be^La: Bana 12/106, 31/38, 34/72.

b rek: B rek 3/10, 9/73, 10/39, 17/74, 30/20.

beş: Beş 36/104,111.

beşi birlikli: Beşi bir yerde altın 36/104, 111.

beriš-: Birleşmek 37/97.

b şik: Beşik 40/66.

bey: Bey 17/43, 22/33, 30/18.

bey ğat-: Gerdek gecesi damadın dualar eşliğinde gelinin olduğu odaya sokulması 17/43, 22/33, 30/18.

b y s: Beyaz 37/41.

b y k: B y k 6/89, 23/145, 31/77, 78, 81.

b y -: B y mek 6/3, 36/1.

bezele-: Beze yapmak. Hamuru paralara ayırıp yuvarlamak 33/4.

bicama: Pijama 22/42.

bi: Bir 23/41, 27/128, 30/39.

bi d : Bir daha 23/41, 27/128, 30/39.

bide: Pide 4/49, 22/81.

bi: Bir 13/22.

bi di  a: Bir daha 13/22.

bilessik: Bilezik 4/68.

bim: Bileyim 5/55, 58, 62, 75, 76.

b ra: Bura 1/33, 15/18, 37/19, 67.

bir: Bir 5/36, 39, 11/116, 117, 18/54, 25/65, 28/65.

bir afda: Bir hafta 5/36, 39, 11/116, 117, 18/54, 25/65.
bir afTa 28/65.

birici: Birisi 31/85.

bironşid (<Fr. bronşit): Bronşit 24/59, 68.

b a: Boha 19/55, 29/108.

b le: B yle 1/23, 25, 3/32, 5/11, 34, 56, 57, 8/37, 39, 53, 54, 55, 59, 60, 63, 76, 100, 9/3, 4, 10/28, 49, 53, 87, 110, 11/17, 26, 81, 13/120, 14/39, 40, 80, 15/82, 87, 103, 105, 16/71, 75, 76, 17/40, 59, 18/11, 19/3, 5, 17, 47, 20/108, 22/80, 117, 24/57, 70, 25/35, 26/33, 27/30, 39, 60, 29/62, 31/60, 76, 94, 33/2, 5, 25, 38/59, 40/47.

boĝle 11/103, 13/24.

b ĝle 6/23, 36, 38, 42, 59, 60, 80, 91, 95, 102, 11/72, 73, 102, 13/24, 26, 30, 32, 38, 87, 32/46, 66, 80, 81.

biyle 2/20, 20/91.

bo, b , b : Bu 5/31, 32, 6/38, 9/14, 83, 11/97, 15/105, 108, 20/72, 21/47, 21/94, 24/96, 26/16, 28/19, 31/17, 32/24, 33/47, 33/54, 35/74, 36/98, 100, 38/1, 38/56.

bo  n: Bug n 6/38, 15/105, 108, 26/16, 28/19, 32/24, 38/56.

b   n 5/31, 32, 9/14, 83, 11/97, 20/72, 21/94, 31/17, 33/54, 35/74, 38/1.

b   n 21/47, 36/98, 100.

b   n 24/96, 33/47.

bo, bó, bu: Bu 19/35, 33/8, 33/15.

bo ƒez: Bu kez 19/35.

bó ƒez 33/15. **bu ƒóz** 33/8.

bō: Hayret ve tepki ünlemi 1/21, 75, 38/16.

bōævah 25/34.

bóle-: Belemek 20/108.

bór: Böğür, Yan taraf 19/12, 38, 4035/80, 81, 82.

bó ƒúr 11/18.

boranı: Yemeği yapılan bir ot çeşiti. Metinde benzetme yapılmıştır 35/40.

bóreklik: Börek için yapılan yufka. Genellikle önemli zamanlarda yenilmesi için dolapta saklanır. 1/67, 67, 6/90.

bórtlet-: Haşlamak 12/110.

bódded- 35/29.

borş: Borç 27/63.

boşaT-: Boşandırmak 24/92.

boşat-: Boşaltmak 27/114.

böcük: Böcek 3/68.

buba: Baba 33/63, 34/106, 36/18, 92, 37/19, 48, 51, 54,60, 63, 64, 65, 68, 108, 40/75, 76, 78.

ba ƒa 26/79.

bubaļ (<Ar. vebaļ): vebaļ 40/20.

būda: Buğday 2/48, 8/47, 9/13, 18, 19, 23, 24, 29, 49, 51, 53, 65, 67, 68, 81, 23/118. **buyday** 4/20, 37/45, 74.

buğanta: Maganda 6/22, 23.

bú=ú=: Bükük 26/79.

buļa-: Karıştırmak 6/10.

buļaşşı-: Bulaşık 2/55, 20/39, 64.

buļaşşı= 7/5, 8/31, 23/12.

bu ƒaļ: Bunalmak 2/58.

bu ƒar: Pınar 6/47, 55, 22/133.

burcu: Güzel koku 37/37.

burğu: Kalem açacağı 27/18.

buyáza: Baza, yatak 25/97.

-C-

canavar (<Far. canavar): Kurt 16/71, 73, 76, 77, 29/127, 128.

ceç: Buğday yığını 2/63, 19/34.

cēhizi (<Ar. çeyiz): Çeyiz 12/47, 48. **cēz** 24/53.

cerykn (<Ar. cereyan): Cereyan, elektirik 2/55.

ceryknı sübürge: Elektirik süpürgesi 2/55.

ceşle-: Buğday ve arpa gibi tahılların elenmesi işlemi. 23/117, 118.

ceyran (<Ar. cereyan): cereyan 6/49, 62.

cēran 3/75.

çingırdağ: çingırak 19/76.

cız:- Çizmek 23/3.

cızı: Çizgi 11/95, 13/47,

ciğár: Ciğer 6/49.

çṯ fer 35/77.

cin□án: Çingene 8/59, 13/110, 18/9, 32/53, 58, 110.

citme: Tekme 21/106.

cuḷuḷ: Hindi 20/53.

cücük: Cıvciv 27/69.

cünḷú (<Far. çünkü): Çünkü 3/40.

cüz (<Ar. cüz): Bir bütün oluşturan bölümlerden her biri. Kuran cüzü 38/67.

-Ç-

ça ḷ: çan 34/117.

çanaḷ: Tabak 27/107, 110.

çapa: Çapa 3/42, 10/89, 90, 17/97, 22/18.

çaba 25/48.

çapacı: Çapa yapan kişi 22/2.

çapa moturu 6/37.

çapaḷa:- Çapa ile toprağı kazmak 1/8, 2/86, 3/42, 6/38, 39, 82, 14/8, 22/19, 25/56, 30/7.

çardaḷ (<Far. çar + Ar. daḷ **çarda**ḷ): Tarla, bahçe vb. yerlerde ağaç dallarından örölmüş barınak, odaların ön kısmındaki yer 29/49.

çek:- Pişirmek 19/88, 89, 26/18,

çeket: Ceket 36/58.

çeked 8/19.

çeki: Başın etrafına sarılan örtü 34/119, 36/24, 59, 113,

çekid:- Örtmek 36/24.

çele ḷ: Bahçe duvarının üstüne sağlamlaştırmak için konulan tuğlalar. Evin saçağı 29/119.

çelerme: Ölmek üzere olan koyun. Hasta koyun 37/97.

çelp:- Sıçramak 23/105.

çember (<Far. çenber): Baş örtüsü 8/69, 19/62, 20/50, 56, 58, 22/49, 25/16, 19, 40/65.

çemre:- Kol ya da ayak bileklerindeki kumaşı kıvrırmak, yukarı sıyırmak 23/140, 141, 146.

çencere (<Ar. tencere): Tencere 10/37, 17/23.

çencere 8/95, 12/112.

çêşd (<Far. Çêşit): Çeşit 31/97.

çevre: Baş örtüsü, yazma 19/55.

çez-: Çözmek 36/6.

çı fır-: Çağırarak 1/39, 10/97, 11/26, 34/110, 39/1.

ça fır 1/19, 4/25, 8/24, 14/39, 41, 50, 51,15/74, 19/50, 51, 20/45, 21/1, 22/74, 83, 84, 85, 24/7, 60, 28/13, 30/49, 36/15, 49, 39/76.

çınna-: Çiğnemek, ezmek 17/36, 35/40.

çitli^L: Yenilebilir bir ot çeşiti 24/26.

çinçi: Kırık testi parçası. Bu parçalarla oyun oynanır. 8/71, 72.

çiş: İdrar 29/5.

çit: Çift 9/36.

çitçi: Çiftçi 4/19, 8/2, 12/3, 22/21, 26/41, 32/51.

çitlek: Çekirdek 23/44, 35/31.

çitlik: Çiftlik 4/56, 17/60, 37/48.

çitnevîr: Çetnevîr. Misafirlere sunulan kuru yemiş 20/48.

ço^L: Çok 17/2.

çoæossun: Çok olsun 17/2.

ço funksu-: Çoğunsamak, çok görmek 30/14.

çomçe: Kepçe. Mutfak aleti 34/93.

çorba (<Far. çorba): Çorbası 8/75.

çorbasæibi: Çorbası gibi 8/75.

çölmek: Çömlük 19/80, 35/61, 40/81, 91.

çöndür-: İşemek 9/28.

çöndürek: İdrar 9/28.

çörë: Çörek 14/77.

çörëæotu: 14/77.

-D-

daşar: Küçük baş hayvan 22/67, 68, 37/14, 39/70.

da--: Tak- 14/16, 21/28, 25/36, 36/106, 39/66, 40/65.

da—m-: Takılmak 12/64.

da—ı: Takı 40/65.

da—m: Takım 14/98, 15/14, 30/12, 24.

da fad- Dağıtmak 26/27, 34/89.

da fıt- 12/111, 113, 114, 21/63, 13/54.

da fıd- 7/2, 8/54, 96, 98, 21/64, 67, 69, 22/64, 26/29, 30, 32/76, 77, 78, 79.

daban: Taban 9/57.

dābi: 35/20, 67.

dadlı: Tatlı 1/29, 2/30, 32, 3/14, 4/27, 6/66, 85, 86, 14/13, 17/52, 18/43, 19/41, 49, 26/26.

dadlı aş: Tatlı aş, Aşüre 3/54, 21/66.

daha^L (<Ar. tahin): Tahin 8/15.

dahan 1/70, 3/4, 5.

dal: Vücutun sırt bölgesi 12/93, 16/9, 10, 23/36, 29/50, 35/52, 40/41.

dalle: Dalyan 27/81.
dallēabi: Dalyan gibi. Yetişmiş, serpilmiş. 27/81.

dam: Evin üstü, çatısı 8/53, 12/34, 17/57, 29/115, 117, 119, 35/58, 36/74, 40/53, 102.

daPlaz: hamurun kabarmaması, kıvamının kötü olması, daz olması. 28/70.

dar: Dar 20/78.
daræasabı: Dar asbab. Çamaşır. Kıyafet 20/78.

darı: Mısır 36/56.

daş: Taş 35/63.
daşæocā: Taş Ocağı 35/63.

daş-: Taşmak 23/50.
daşır- 29/21.

daşın-: Taşınmak 6/74, 83, 7/17, 10/29, 11/25, 81, 88, 21/27, 33/33, 39.
daşı- 10/7, 33/33, 41, 33/41.

dayvet (<Ar dāvet): Dāvet 6/15, 16/76.

dē: Daha 4/82.

dē: Değil 1/80, 2/13, 6/80, 100, 8/20, 11/3, 59, 12/45, 74, 13/19, 14/63, 15/23, 62, 73, 77, 83, 91, 17/54, 57, 105, 18/28, 33, 18/61, 19/8, 36, 19/48, 50, 57, 20/39, 20/44, 21/51, 90, 22/ 44,

88, 143, 25/81, 26/11, 20, 53, 60, 66, 75, 77, 28/4, 29, 48, 113, 29/60, 30/18, 31/39, 54, 32/111, 33/8, 69, 35/12, 36/91, 37/53, 38/4.

de Fel 3/448, 49, 11/80, 15/16, 20/15, 21/51, 72, 26/55, 28/47, 82, 32/74, 33/32, 43, 34/3, 26/35, 37/2, 40/21.

de Fil 1/23, 4/83, 5/61, 6/42, 98, 7/57, 88, 8/101, 9/82, 10/15, 78, 12/46, 13/80, 81, 15/67, 107, 108, 17/53, 92, 21/18, 22/75, 77, 108, 24/15, 23, 49, 83, 25/51, 75, 26/76, 29/17, 59, 62, 68, 75, 76, 31/16, 34/27, 35/38, 36/74, 104, 105, 38/89, 39/62, 65, 40/11, 62.

dē: Tā. Uzaklık ibaresi 1/45, 3/26, 4/75, 5/74, 76, 80, 10/101, 12/31, 20/49, 66, 21/72, 80, 22/6, 25/47, 27/78.

dēje: Deve 34/12, 38, 39, 46, 53, 59, 117, 118, 36/5, 11, 34, 35, 63, 37/9, 33, 52, 61, 65, 99, 100, 101, 106, 107, 109.

de Fa: Daha 11/111, 35/32, 40, 54, 35/75.

de Fer: Değer 3/73, 19/60.

de Firmen: Değirmen 23/119, 121.

de Fiş-: Değişmek 1/29, 3/17, 18, 4/69, 86, 5/28, 10/14, 17/100, 102. **de Fāşir-** Değiştirmek 34/26.

dēde: Dede 37/99, 107.

dele Fānlı: Delikanlı 20/27.

deġānnı 18/22, 25/92, 35/60.

dēm: Dedim 9/20.

demir: Makine 17/35, 62, 63.

demirli: Tarla, bahçe vb. Aleti. Genellikle sap toplamada kullanılır 2/50.

dene (<Far. **dāne**): Tâne 1/65, 4/11, 9/17, 66, 10/55, 11/109, 12/11, 18/12, 19/34, 20/19, 27, 23/103, 123, 25/26, 48, 98, 27/57, 29/100, 30/14, 31/51, 59, 86, 32/52, 34/3, 88, 35/4, 52, 58, 67, 36/24, 37/6, 76.

dāne 7/85,

depme: Tekme 36/70.

derbiye (<Ar. **terbiye**): Terbiye 24/50.

dérnek: Pazartesi günü, düğün günü 19/64, 81.

desde (<Far. **deste**): Saman yığınının sıkıştırılıp paketlenmiş hali 14/8, 19/3, 11, 15, 20, 23/104, 32/49.

desdele-: Destelemek. Ekmeği üst üste koymak 33/4.

devin-: Hareketlenmek 35/71.

deyyüs (<Ar. **deyyus**): Deyyus 24/43.
d•yüs 28/103.

déyze: Teyze 4/34.

diyeze 2/69.

deyza 5/86, 23/100, 139.

dıblı: Yavaş 3/57.

dırı-: Bir şeyin üstündeki kalıntıları sıyırmak, kazımak 33/81.

dırmıġ: Tırmık 19/3.

dırnā: Tırnak 36/65.

di^Lel-: Ayakta dikilmek 35/72.

dilleş-: Konuşmak, muhabbet etmek 36/102.

din-: Yorulmak, tükenmek 13/37.

d•nyá (<Ar. **dunya**): Dünya 13/44, 13/87.

dinne-: Dinlemek 2/70, 10/80, 21/76, 31/17.

dipriz (<İng. **deep-freeze**): Derin Dondurucu 27/91.

diFriz 33/58.

difriz 22/81.

divris 12/120.

direk: Hemen, derhal, doğrudan 12/102.

dirgen (<Rum. **Dirgen**): Tarla, bahçe vb. aleti. Genellikle sap toplamada kullanılır 2/51.

dirnek: düzen, rahat 23/25.

dişir-: 1. Toplamak 2. Dilenmek. Yörede dilenen insanlara “dişirici” adı verilir. 14/8, 19/4, 38/105.

diva◀ndır-: Dayamak 36/33.

diyálı: Dayalı, ayakta durur vaziyette 36/72.

diye: Daha 7/48.

diyá 7/72.

diyelimkine: Diyelim ki 34/7.

diynek: Değnek, sopa 8/49.

diyór=ana: Diyor ki 39/79.

dizlik: Belden aşağısına giyilen önlük 8/54.

do ƒa: Dua 31/76, 39/35.

doǵa 39/37.

do ƒa (<Ar. dua): Söz, nişan. Yüzük takmak için yapılan merasim. 11/13, 22/31.

dǵme: Buğday, yarma 10/72.

dōme 3/54.

dōǵme 32/32, 33.

dóvme 26/26.

dǵvme 37/71.

dǵme çorbası: Yarma ve yoğurtla yapılan yöresel bir çorba 3/11, bk.

dōme aşı 3/53.

do ƒum: Doğum 3/79, 80, 83, 5/41, 12/1, 13/4, 14/60, 17/88, 20/11, 16, 20, 21/2, 3, 22/1, 8, 9, 14, 17, 18, 19, 38/9, 40/11.

do ˆ: Don, katı 4/51, 52.

do ˆ y®: Hayvansal yağ 4/51, 52.

dōǵ-: Dövmek 6/97.

dó- 11/86, 14/100, 103, 104, 16/17.

dóv- 12/117, 14/104, 19/45, 46, 35/56.

dó ƒúş-: Dövüşmek 9/42, 43, 66, 11/7, 13/48, 27/45, 62, 63, 70, 29/111, 112.

dóh-: Dökmek 37/5.

dohu-: Dokumak 36/7, 10,11.

domatés (Rum. domates): Domates 4/21, 5/29, 6/6, 8/6, 8, 10/72, 15/54, 27/97.

domatā 11/57.

dombudu: Davulun çıkardığı ses 36/43, 55.

dórtü: Yoğurt, süt, yumurta, susam ve çörek otunun karıştırılmasıyla elde edilen malzeme. Bu malzeme yöreye ait olan kömbenin üstüne fırça yardımıyla yayılır. Kömbenin üstünün kızarmasına neden olur. 1/70.

dóru: Doğru 7/65.

dōru 1/17, 9/3, 4, 39, 47, 11/77, 15/78, 22/26, 93, 25/94, 26/108, 27/15, 34/112, 37/49, 39/10, 61.

dóv-: Dövmek 26/24, 30.

dölüm: Dönüm. Tarla için kullanılan ölçü birimi 2/47, 12/31, 23/104, 40/74.

dövlet (<Ar. devlet): Devlet 4/56, 39/36, 37. **dövelet** 39/35. **dóvlet** 11/32.

duǵan-: Duvak örtmek 14/6.

dú řú: İnce Bulgur 35/29.

dü řú 38, 47.

dú řún: Düğün 1/3, 10, 11, 12, 25, 34, 3/10, 15, 16, 17, 30, 5/2, 3, 5, 49, 6/10, 13, 14, 18, 19, 22, 8/23, 24, 61, 63, 65, 112, 10/8, 17, 50, 11/8, 12, 21, 46, 51, 116, 14/2, 12, 24, 41, 44, 50, 15/14, 26, 64, 110, 16/3, 7, 8, 17/22, 32, 82, 107, 18/9, 10, 41, 19/48, 20/21, 29, 57, 21/18, 20, 21, 28, 61, 22/32, 42, 68, 25/13, 61, 64, 79, 81, 82, 26/9, 105, 27/69, 29/46, 59, 62, 65, 67, 30/12, 13, 15, 18, 19, 21, 50, 51, 31/45, 69, 32/16, 20, 71, 33/6, 8, 10, 14, 35/11, 21, 40/26, 68.

dü řún 12/41, 43, 19/80, 24/8, 9, 10, 11, 14, 26/100, 103, 105.

dü şün 2/2, 4, 5, 7, 9, 11, 41, 4/9, 14, 77, 7/6, 7, 8, 10, 58, 75, 24/8, 34/15, 62, 64, 78, 80, 86, 100, 101, 36/41, 37/58, 59, 60, 63, 82, 87, 95.

dúmbek (<Far. *dunbek*): Dümbelek. Vurmalı bir çalgı 25/82.

durna: Turna 39/73.

dutumlu: Tutumlu 29/16.

dúven: Buğdayı arpayı sapından ayırmak 16/2, 18/47, 32/51, 40/77, 78, 84.

dü řúr: Dünür 36/18.

dü şür 2/44.

dúbek: Dibek. İçinde kahve ya da bulgur dövülen oyuk taş, taş havan 19/44.

dünēn: Düneyin, dün 20/85, 26/87, 29/13, 35/45.

düşğün ol-: Bir insana aşırı sevgi beslemek, onunla ilgilenmek. 21/35, 36.

düz-: Sıralamak hazırlamak 35/28.

-E-

ebes (<Ar. *abes*): Abes 4/22.

ebiş-: Bir şeyi sırta atıp, taşımak 29/46, 47, 50.

ebmek: Ekmek 3/7.

Öbür: Öbür 35/62.

edet (<Ar. *ādet*): Ādet 36/104.

edetib⌣: Adeti gibi 34/85.

e şer: Eyer. Atın sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne 36/96.

e şer (<Far. *eğer*) : Eğer 7/29, 8/67, 9/80, 38/86.

e şir-: Eğirmek. Yünü işleyerek ip haline getirmek 12/89.

e şer- 30/23.

eksik: Kız 2/121.

ēle: Öyle 2/59, 17/91.

eled-: İletmek 36/32.

eleddirik (<Fr. *electrique*): Elektirik 2/56, 12/76, 79, 80, 82, 83, 24/55.

eleTtirik 27/11.

eleddironik: Elektronik 22/28.

elles-: Tokalaşmak, el sıkışmak 36/88.

elti: Elti 1/17, 3/32, 5/71, 72, 80, 20/14, 16, 98, 21/1, 63, 23/93, 115, 28/87.

¶lence: Eğlence 3/51.

eylence 8/64, 73.

ēlence 10/19, 36, 68.

ēlence 14/55.

eylen- Eğlenmek 2/30, 31, 32, 3/56, 4/38, 7/20, 8/64.

ēlen- 3/51, 10/69, 14/39, 45.

ellik: Elli iki 4/41.

em: İlaç, merhem. Fayda

eme yárar: İyice 14/101.

emehli: Emekli 7/4.

emişdir-: Kuzunun koyunu emmesini sağlamak 36/1.

emme: Ama 34/15, 64, 36/104, 37/12, 19, 22, 52, 54, 62.

emme: Meme 29/122.

emsaļ (<Ar. emsaļ): Yaşıt, aynı dönemde yetişen kişiler 38/53.

endir-: İndirmek 39/69.

enerci (<Fr. énergie): Enerji 22/29.

en-: İnmek 37/11.

e^Lse: Ense, Boynun arka tarafı 19/23, 32, 67.

enteri (<Ar. entāri): Entari 36/23, 57.

épéy: Oldukça, hayli, fazla 4/92, 10/96, 13/17, 17/107, 19/85, 33/58.

épéyi 21/57, 68.

épéyce 16/10.

erbişim: İpek kumaş 36/59, 60.

esas (<Ar. esas): Gerçekten 7/73, 23/41, 29/4, 40/12.

eşgi: Ekşi 8/75.

et: Et 11/62, 22/54, 66, 37/78, 80.

etl |æekmek: Etli ekmek. Yöresel bir lezzettir 11/62, 22/54, 66, 37/80.

etl |æekmē 37/78.

Ŋtek┐: Öteki 18/56.

ev: Ev 8/39.

ev çā^L-: Gelin odasının duvarına çeyiz asmak, çiviyle çakmak 8/39.

eveli (<Ar. evvel): Eskiden, önce 2/2, 3/22, 23, 45, 4/9, 48, 49, 88, 5/32, 60, 74, 6/66, 72, 8/23, 32, 36, 42, 59, 71, 86, 93, 95, 101, 105, 112, 10/28, 29, 30, 35, 11/10, 12/46, 47, 48, 51, 81, 91, 93, 14/3, 25, 76, 97, 15/32, 34, 16/16, 68, 18/41, 62, 70, 19/1, 10, 47, 49, 52, 54, 55, 70, 73, 88, 93, 20/94, 21/49, 73, 23/50, 98, 112, 118, 144, 25/22, 39, 26/11, 78, 103, 29/47, 55, 59, 61, 73, 76, 77, 113, 30/15, 32/21, 25, 29, 30, 36, 49, 51, 52, 66, 71, 34/19, 112, 35/12, 16, 17, 37/60, 107.

ever-: Evlendirmek 4/62, 63, 76, 77, 15/12, 84, 104, 17/78, 20/82, 21/28, 25/26, 28/114, 33/64, 40/59, 90.

eyi: İyi 39/86.

ey | 31/64.

ezen (<Ar. ezan): Ezan 9/49, 20/15, 25/52, 35/6, 40/68.

ezeninecek: Ezanına kadar 25/52.

-F-

fākir (<Ar. fakır): Fakir 12/28, 13/30, 21/7, 35/54, 57.

fu—are 14/97.

fu^l—are 31/58, 62.

fasülle (<Rum. fasuļye): Fasulye 8/3, 32/69, 36/40.

fasille 2/52, 10/72.

fenar (<Rum. Fener): Fener 3/47, 19/38, 39.

fes: Gelinlerin başına konulan tas şeklinde derin bir tabak 32/21.

feşmekán: Belirsizlik için kullanılan bir ibare. Genellikle “felan feşmekan” şeklinde kullanılır. 27/73.

fıçı (<Rum. Fıçı): Fıçı 27/81.

fıçıæıbı: Fıçı gibi 27/81.

fışğı (<Rum fışkı): Hayvan pisliğı, gübre 18/48.

filcan (<Ar. fincān): Fincan 27/117.

fişne (<Bulğ. vişne): Vişne 6/5.

fitire (<Ar. fitre): Fitre 22/108.

förecen: Şöylece 37/61.

föyle: Şöyle 34/120.

funcāz: Şuncağız 37/3.

fū: şu 37/34.

fūæadar: Şu kadar 37/34.

-G-

ğabir (<Ar. kabır): Kabir 3/87, 88, 14/12, 22/53, 63, 24/34, 39/52.

ğabır 37/28, 49, 51.

ğabu: 19/8. ğapı 2/77, 8/25, 49, 50, 57, 90, 96, 9/17, 18, 28, 11/108, 13/54, 14/6, 49, 50, 54, 56, 16/11, 70, 71, 73, 74, 75, 19/26, 20/32, 24/35, 28/61, 98, 29/28, 47, 50, 97, 31/102, 36/70, 38/12, 39/6, 20.

ğabuļ (<Ar. ^labı): Kabul 12/5, 15/21.
ğabil 29/76.

ğacā: Kacağı 8/32.

ğadar (<Ar. ^ladar): Kadar 1/4, 26, 50, 2/31, 39, 53, 72, 73, 104, 123, 4/7, 18, 33, 64, 65, 73, 83, 93, 6/21, 26, 76, 7/55, 71, 8/113, 10/15, 15/77, 108, 19/27, 20/21, 46, 104, 21/17, 52, 80, 87, 116, 117, 118, 22/107, 109, 23/27, 53, 72, 73, 74, 90, 91, 24/55, 75, 26/8, 17, 27/20, 71, 28/107, 29/10, 50, 32/43, 33/75, 76, 34/27, 36/65, 67, 38/76, 85, 39/58, 40/57.

ğada^l 6/81, 34/36.

ğadeF (<Ar. kadayıf): Kadayıf. Bir tür tatlı 3/14.

ğadef 17/38.

ğadeyif 5/22, 8/28, 24/13, 30/20.

ğader (<Ar. kader): Kader. Özel isim 12/97, 24/94, 37/40.

ğadğı: Katkı 2/102.

ğadın: Kadın 2/8, 11, 12, 19, 51, 57, 5/7, 9, 36, 58, 8/25, 53, 10/19, 24, 36, 11/8, 9, 28, 12/4, 6, 8, 117, 13/102, 14/5, 42, 43, 81, 15/30, 48, 21/21, 24/57, 77, 26/98, 30/22, 32/9, 10, 14, 72, 96, 108, 33/61, 34/30, 37/61, 38/73, 74, 79, 81, 83, 40/38, 99.

ğadınan: Kadınhanı. Konya'nın ilçesi 1/17, 47, 3/40, 41, 45, 46, 48, 60, 5/2, 5, 20, 33, 57, 6/40, 7/17, 40, 54, 70, 84, 10/101, 12/55, 58, 59, 61, 96, 98, 103, 114, 13/13, 31, 110, 15/28, 30, 35, 47, 85, 16/98, /78, 80, 86, 18/58, 20/17, 21/30, 79, 83, 22/28, 29, 116, 24/3, 30/1, 31/3, 32/80, 34/7, 37, 76, 39/18, 29, 65, 40/85.

ğodunan 7/3.

ğadiFe (<Ar. kadife): Kadife 14, 27, 18/11, 36/58.

ğadife 18/11, 36/58.

ğadir (<Ar. ğadr): Kadir. Kadir gecesi, dini gece 21/46, 47.

ğadirli: Kadirli. Osmaniye'nin bir ilçesi 37/3, 47.

ğadirler: Kadirler. Lakap 24/20.

ğadlandı—: Katlandık 125, 126.

ğafilen (<Ar. ğāfil): Aniden 25/48.

ğaFle (<Ar. ğāfile): Kafile, toplu bir şekilde 11/30.

ğaley (<Ar. ğalay): Kalay 19/10.

ğan: Kan 11/99, 14/100, 29/124.

ğana-: Kanamak 23/105, 108, 38/111, 119, 39/68, 69.

ğanad: Kanat 16/48, 19/19, 23/11.

ğandır-: Kandırmak 27/93.

ğandil (<Ar. ğāndil): Kandil 31/82.

ğanevçe (<İt. **canovaccio**): Kanaviçe, el işi, işleme 2/57, 58, 5/55, 8/37, 39, 13/86, 14/10, 1126/31, 32, 29/108, 109, 30/23.

ğanēçe 8/36.

ğanevŞe 12/92.

ğānı: Kağnı 38/51, 52, 53.

ğanser (<Fr. **cancer**): Kanser 4/74, 12/11, 13/114, 116, 18/18, 71, 72, 29/1.

ğap: Kap 8/95.

ğapa-: Kapamak 1/82, 9/62, 11/95, 16/69, 19/73, 94, 21/41, 42, 23/62, 27/95.

ğapaıı: Kapalı 17/30,40, 35/12, 13, 17.

ğapām: Kapağım 24/7, 63.

ğapış-: Kapışmak 23/59.

ğaraFil (<Ar. ğāranful): Karanfil 36/62.

ğarağoıı: Karakol 6/25.

ğaramı—: Bir yemek çeşiti 11/58.

ğarev: Fasülye taneleri ile oynanan bir çeşit oyun 32/69, 71.

ğarez (<Ar. **ğaraz**): Garaz, kin, nefret 24/36.

ğarın: Karın 7/5, 20/5, 77, 105, 23/113, 116.

ğāri (<Ar. **ğayr**): Gayrı, artık, bundan böyle, daha 1/42, 48, 3/7, 41, 43, 44,

58, 5/20, 6/25, 46, 52, 61, 87, 90, 91, 95, 99, 100, 101, 7/27, 8/43, 56, 65, 94, 99, 10/4, 9, 10, 30, 11/2, 10, 14, 16, 17, 25, 36, 113, 118, 12/115, 118, 15/11, 61, 16/77, 17/55, 84, 85, 94, 106, 114, 18/61, 71, 19/25, 63, 21/26, 67, 94, 105, 111, 118, 22/66, 67, 113, 23/8, 11, 14, 22, 32, 57, 72, 110, 129, 145, 24/58, 25/3, 8, 10, 11, 16, 17, 18, 27, 40, 49, 60, 62, 67, 68, 80, 85, 86, 92, 27/89, 28/48, 60, 76, 105, 29/28, 51, 55, 60, 69, 84, 85, 88, 98, 120, 123, 126, 127, 129, 130, 30/6, 31/10, 84, 90, 97, 100, 32/40, 98, 35/2, 39/45, 40/17, 18, 30, 87.

ġārin 5/64, 83, 11/36, 61, 13/29, 65, 74, 118, 120, 19/86, 31/25, 40/81, 87.

ġārin 1/29.

ġārim 19/32.

ġāri 6/20, 66, 11/113, 36/54.

ġaṣṣı: Kaşık 8/76, 29/74.

ġatı: Katık. Ekşimsi bir peynir çeşiti. 7/47, 37/11, 33.

ġatı: Özel ad 30/36.

ġatır: Katır 9/86.

ġava: Kavak ağacı. 7/23, 21/110.

ġava 7/36.

ġavama Kavağima 23/14.

ġāveci (<Ar. **ahve**): Kahveci 12/2.

ġavenez (<Rum. **avanoz**): Kavanoz 8/10.

ġaḍr (<Far. **ġabr**): Gavur, düşman 20/68.

ġaḍr: Kavurmak 8/109, 110, 28/78, 32/45, 59, 34/22, 35/29, 39/46.

ġaḍrġa: Buğdayın sacda kavrulması ile elde edilen bir çeşit çerez 28/50, 52, 77, 78, 80, 86.

ġaḍrma: Kavurma. Et yemeği. Kırmızı etin kuşbaşı şeklinde doğranarak pişirilmesiyle elde edilen yemek 34/21, 22, 24, 88, 36/15, 37/85.

ġaḍra: Kavramak 23/1, 3.

ġayādan (<Ar. **ġayet**): Gayeten, pek çok 36/71.

āyFè (<Ar. **kahve**): Kahve. Metinde anlam olarak “Kahvehane”. 20/88.

āyfe: Kahve 3/25, 13/122, 20/22, 48, 27/117, 36/82, 98.

āyfa 36/17.

āyfelti: Kahvaltı 6/17.

ġāvaltı 8/10, 11, 29/100, 105, 38/1.

geç: Genç 4/27.

geş 2/32, 4/28, 67, 6/86, 7/17.

geŞ 6/81, 10/30, 34, 64, 67, 90, 107, 11/81, 87, 12/51, 22/37, 38, 30/6, 7, 37/35.

ged: Gitmek 34/26, 30, 33, 60, 61, 36/27, 28, 46, 100, 102, 37/10, 13, 49, 54, 70.

geh: Gel 18/2.

gelelek: Gelenek 37/70.

gelep: Yumak 36/9, 11.

gelin: Gelin 1/37, 2/30, 31, 5/47, 48, 14/36, 37, 16/86, 96, 21/50, 22/39, 43, 49, 51, 52, 33/9.

gelin ğız: Nişanlı olan kız 1/37, 2/30, 31, 5/47, 48, 14/36, 37, 16/86, 96, 21/50, 22/39, 43, 49, 51, 52, 33/9.

genever: Kenevir 3/55, 28/53, 78.

gerşe: Rahat bir şekilde. 9/77.

geş-: Geçmek 1/6, 16/77, 31/5, 37/41, 38/112, 113, 40/72.

geŞ 1/17, 3/33, 4/36, 79, 7/6, 8, 9/11, 14, 10/86, 104, 11/4, 24, 34, 89, 13/12, 25, 93, 103, 105, 14/87, 15/14, 77, 78, 16/12, 62, 64, 22/23, 26/19, 35, 36, 37, 28/97, 29/37, 97, 30/5, 6, 42, 71, 35/54, 67, 37/20, 38/63, 40/55, 61.

geyin-: Giyinmek 24/28.

geyrim: 36/31.

geyri: Gayrı. Sonra 36/2, 87.

ğıcı: Pancarın yaprağını kesmek 2/51.

ğıdı: Köpek yavrusu 10/114.

ğılış: Kılıç 22/88.

ğılışla-: Kılıçlamak 38/97.

ğına (<Ar. ğına): Kına 2/11, 13, 14, 3/16, 26, 30, 5/24, 8/92, 93, 10/18, 11/13, 14, 14/5, 6, 51, 54, 19/64, 70, 77, 55, 20/24, 35, 40, 22/36, 42, 111, 117, 23/1, 25/82, 85, 30/14, 16, 22, 49, 54, 32/24, 35/20, 21.

ğına-: Kınamak 37/35.

ğır: Kır 1/4, 2/30, 5/59, 60, 6/73, 8/50, 55, 108, 10/89, 16/68, 17/95, 19/24, 21/84, 22/17, 27/100, 28/48, 39/70.

ğıraç: Kıraç 10/34.

ğır-: Kırmak 19/85, 32/42, 43, 8/50, 51, 52, 53, 55, 6/108, 10/55, 12/34, 14/80, 16/12, 19/85, 20/82, 29/28, 121, 125, 32/115.

ğırī: Kırığı 38/55.

ğırī fı: 8/72.

ğırī[⊥]: Kırık 14/78.

ğırī—cı Kırıkçı 14/80.

ğırğın: Kırgın 24/83.

ğır—: Kırık 2/123.

ğır[⊥] 3/84, 86, 5/10, 7/100, 12/1, 14/92, 16/83, 85, 87, 91, 97, 21/2, 22/15, 22/71, 24/63, 25/63, 28/18, 77, 78, 30/65, 38/112, 114.

ğır[⊥] 40/94.

ğır[⊥] 5/46.

ğır[⊥]ı: Kırıklı, kırık günlük 27/86, 87.

ğır—: Kırmak, koyunların yününi tıraş etmek 12/93

ğır[⊥] 36/12

ğırap: İpeki başörtü 11/18, 17/28, 42, 19/65, 25/16, 32/23.

ğırvat (<Fr. cravate): Kıravat 34/120.

ğıredi (<Fr. crédit): Kredi 27/7.

ğırım: Kırım 32/109.

ğırım makinesi: Kırım makinesi. Ekin işleme aleti 32/49.

ğırız (<Fr. crise): Kriz 2/109.

ğırmızı (<Ar. kırmızı): Kırmızı 8/109, 14/27, 17/29, 19/11, 34/16, 35/13, 37/41.

ğıs-: Kısmak, azaltmak 27/128.

ğız- 8/111, 9/63, 64, 10/42, 11/66, 14/103, 22/17, 33/3.

ğısa: Kısa 15/21, 22.

ğısır: Kısır. İnce bulgur ile yapılan bir yemek türü 10/72, 11/81, 14/38.

ğısmet (<Ar. ısmet): Kısmet 8/106.

ğışık: Kışla. Yörüklerin kışı geçirdikleri yer 36/9.

ğıvra^ı: Kıvrak, hızlı 3/58, 9/76.

ğıyavat: Kıyafet 34/119, 36/59, 64.
ğıyáfát 36/57.

ğız: Kız 1/12, 13, 15, 17, 20, 22, 27, 37, 38, 39, 45, 47, 55, 56, 59, 73, 78, 83, 84, 87, 90, 91, 2/5, 29, 30, 31, 36, 59, 62, 65, 73, 75, 76, 79, 82, 86, 87, 105, 107, 110, 112, 114, 119, 121, 127, 128, 3/11, 20, 21, 23, 24, 36, 37, 60, 98, 4/2, 3, 5, 12, 16, 29, 42, 47, 58, 72, 76, 80, 81, 82, 90, 96, 5/1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 18, 25, 33, 35, 38, 41, 47, 48, 54, 57, 59, 60, 65, 73, 76, 80, 81, 6/2, 59, 69, 7/3, 71, 96, 97, 8/5, 38, 48, 59, 61, 62, 67, 89, 99, 9/4, 16, 31, 35, 38, 39, 44, 45, 46, 52, 56, 72, 82, 83, 10/4, 45, 47, 51, 54, 55, 62, 69, 80, 101,

114, 115, 11/2, 5, 9, 13, 14, 22, 81, 12/2, 4, 5, 8, 9, 11, 17, 21, 27, 29, 33, 38, 39, 45, 46, 47, 53, 54, 57, 65, 68, 69, 70, 71, 73, 91, 95, 104, 106, 116, 13/1, 5, 63, 67, 95, 103, 126, 128, 14/5, 36, 37, 60, 77, 100, 15/1, 10, 11, 27, 28, 34, 48, 61, 64, 66, 67, 69, 72, 76, 80, 89, 90, 91, 96, 99, 103, 104, 105, 108, 16/5, 12, 24, 79, 82, 83, 86, 88, 91, 92, 93, 95, 96, 99, 108, 17/1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 21, 22, 24, 40, 66, 77, 88, 91, 18/1, 3, 5, 7, 8, 17, 23, 31, 34, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 68, 75, 19/16, 20/5, 24, 30, 38, 39, 40, 46, 47, 51, 82, 87, 92, 99, 100, 103, 107, 21/2, 5, 7, 9, 25, 32, 50, 77, 79, 87, 89, 91, 94, 97, 104, 106, 114, 22/16, 35, 39, 43, 49, 51, 52, 88, 91, 93, 101, 102, 103, 112, 113, 115, 117, 118, 119, 121, 123, 137, 23/31, 55, 74, 84, 89, 99, 100, 127, 130, 24/2, 9, 10, 22, 32, 33, 46, 50, 61, 65, 72, 73, 75, 90, 25/20, 24, 29, 60, 64, 74, 75, 76, 85, 86, 91, 94, 96, 98, 26/5, 44, 27/14, 28, 29, 42, 44, 78, 80, 110, 28/3, 21, 30, 31, 34, 38, 54, 56, 60, 62, 68, 83, 87, 92, 95, 99, 29/1, 5, 21, 26, 28, 44, 55, 68, 75, 93, 30/9, 27, 48, 49, 31/4, 14, 27, 28, 41, 99, 32/5, 9, 11, 16, 20, 21, 35, 53, 62, 63, 80, 92, 111, 33/4, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 21, 63, 65, 69, 70, 72, 34/52, 100, 35/1, 15, 28, 37, 48, 73, 36/16, 18, 20, 22, 38, 49, 54, 98, 100, 37/27, 68, 38/3, 5, 8, 15, 17, 44, 58, 61, 64, 69, 129, 39/2, 24, 79, 81, 86, 40/12, 21, 23, 26, 42, 55, 65.

ğıs 4/9.

ğızıl: Kızıl 38/47, 114, 40/23.

ğızdır-: Isıtmak, yakmak, sıcaklığı artırmak 12/33, 22/17.

ğızdır-: Kızdırmak, sinirlendirmek 7/97.

gişi: Kişi 36/55, 39/56.

ğo-: Koymak 2/96, 3/58, 71, 98, 4/31, 6/61, 7/99, 8/34, 37, 54, 83, 106, 9/19, 30, 74, 11/17, 13/51, 14/10, 62, 63, 64, 66, 71, 73, 82, 103, 16/83, 87, 18/51, 19/6, 12, 20, 41, 20/32, 45, 73, 84, 96, 21/54, 22/17, 62, 23/10, 14, 44, 126, 24/93, 98, 25/4, 26/17, 27/77, 78, 91, 29/54, 30/23, 31/25, 58, 66, 86, 32/44, 70, 71, 34/57, 35/83, 36/68, 69, 37/76, 77, 90, **ğoy-** 1/68, 78, 2/56, 57, 61, 3/23, 25, 58, 77, 84, 85, 86, 99, 7/24, 8/9, 10, 10/38, 42, 67, 74, 11/15, 88, 89, 12/13, 88, 16/12, 17/75, 89, 90, 18/28, 43, 54 20/77, 21/29, 21/55, 102, 116, 22/16, 128, 23/78, 24/44, 25/6, 44, 26/18, 27/95, 100, 111, 114, 116, 121, 131, 28/95, 99, 29/53, 70, 29/108, 31/59, 61, 91, 95, 102, 33/58, 70, 34/13, 35/48, 59, 74, 82, 83, 37/41, 38/82, 83, 40/20, 44, 46.

ğoru—: Koyarız 20/74.

ğoļ: Dedikodu 34/59,

ğo ıııu: Komşu 1/37, 39, 2/39, 43, 69, 73, 85, 116, 117, 120, 3/39, 4/94, 5/34, 36, 50, 6/52, 78, 79, 7/62, 8/25, 30, 46, 78, 83, 100, 10/11, 43, 12/112, 18/52, 20/106, 22/54, 57, 58, 26/51, 52, 29/73, 75, 122, 123, 32/59, 109, 115, 35/37, 38, 37/97, 40/52.

ğonşu 13/45, 120.

ğomşu 4/37, 76, 88, 94, 9/8, 10/74, 11/31, 12/4, 39, 15/60, 17/82, 21/37, 57, 58, 22/79, 83, 29/76, 79.

ğo ıııum: Konum. “Komşu” ile beraber kullanılan ikileme 6/79.

ğonum 8/25, 30, 46, 78, 83, 100, 13/45, 46, 20/106, 21/58, 22/53, 29/73.

ğoca: Koca, eş 1/22, 27, 41, 42, 45, 78, 87, 88, 6/41, 8/5, 9/88, 89, 10/101, 11/74, 75, 12/4, 20/83, 87, 21/33, 24/46, 84, 93, 25/24, 47, 61, 62, 63, 80, 90, 26/91, 27/13, 31/62, 32/8, 101, 33/17, 21.

ğoca: Koca, yaşlı, büyük 6/81, 91, 8/37, 9/5, 6, 39, 57, 12/112, 13/3, 14/10, 16/19, 26, 29, 17/109, 18/50, 19/29, 60, 22/21, 26, 23/18, 38, 131, 132, 26/2, 27/101, 30/6, 36/29, 37/50.

ğocăæarı: Koca karı, yaşlı kadın 34/2.

ğoca-: Kocamak, yaşlanmak 3/57, 5/83, 10/105, 14/14, 24/58, 31/16, 35/2, 39/50.

ğocana: Koca anne, nene 23/48, 55, 73.

ğoçaaı: Koçak. Özel ad 6/2.

ğoflet (<Fr. gaufrette): Gofret 4/10.

ğoļ: Kol 3/83, 7/50, 8/52, 55, 56, 9/32, 33, 10/30, 70, 11/62, 12/34, 13/81, 14/6, 78, 79, 15/46, 19/56, 57, 22/31, 82, 23/140, 141, 144, 145, 146, 25/21, 29/55, 31/94, 101, 35/15, 36/14, 37/32.

ğoļaaı-: Dedikodu yapmak, arkadan konuşmak 29/5.

ğoļay: Kolay 2/52, 84, 107, 127, 3/29, 48, 4/9, 14, 11/93, 13/124, 17/39, 63,

64, 19/18, 27/70, 35/52, 68, 37/72, 40/98.

ğoli (<Fr. **colis**): Koli 29/39.

ğollesderol (<Fr. **cholestérol**): Kolesterol 35/15.

ğoļusa: Kolukısa. Kadınhanı'nın kasabası 20/5.

ğoma: Koyma. Gördün mü. Baksana. Bu kelime yörede farklı anlamlarda cümleyi pekiştirmek için kullanılır 20/106.

ğompile (<Fr. **complet**): Komple, tamamen 29/61.

ğon-: Konmak 7/95, 8/91, 19/7, 9, 53, 21/70, 28/11, 31/95, 34/7, 9, 30, 35, 36, 72, 74, 105, 36/3, 9, 37/52, 38/3.

ğonargâ: Konarga. Yörüklerin çadırlarını kurup, kondukları 36/3.

ğonu: Konu 15/98.

ğonuş-: Konuşmak 1/5, 18, 2/20, 21, 6/2, 8/17, 9/9, 10/1, 2, 3, 10, 54, 11/1, 41, 42, 73, 12/66, 13/10, 61, 14/4, 17, 34, 60, 15/2, 35, 73, 78, 80, 86, 91, 17/15, 66, 68, 69, 18/4, 20/10, 88, 22/77, 99, 100, 23/45, 46, 97, 101, 25/26, 75, 27/1, 4, 29/90, 30/1, 2, 3, 4, 67, 72, 31/17, 32/1, 2, 4, 55, 56, 57, 58, 63, 33/24, 70, 71, 37/1, 38/81, 39/9, 12, 40/16, 61.

ğonvay: Konvoy 20/31.

ğonvayæalinde: Konvoy halinde 20/31.

ğonyá: Konya 1/28, 41, 85, 88, 4/32, 46, 5/77, 78, 6/40, 81, 7/17, 11/31, 34, 81, 91, 99, 12/24, 36, 15/37, 38, 40, 18/57, 59, 66, 67, 21/4, 5, 22/33, 24/2, 17, 60, 74, 25/29, 26/90, 91, 27/14, 28/12, 112, 31/85, 32/9, 60, 111, 112, 34/100, 35/9, 75, 37/7, 38/4, 46, 60, 39/28, 43, 40/15, 24, 84, 86, 88, 91.

ğonye 4/59.

ğonyı ƒa: Konya'ya 20/19.

ğony@æbi: Konya gibi 6/83.

ğop-: Kopmak 5/44, 11/52, 15/55, 20/108, 30/34, 31/94.

ğor[⊥]: Korkmak 2/1, 11/102, 13/26, 27, 15/96, 98, 23/2, 57, 102.

ğor— 11/80.

ğor[⊥]uç: Korkunç 14/65.

ğoru-: Korumak 6/28, 24/49.

ğoş-: Çıkarmak 15/20.

ğoş: Koç 2/27, 19/65, 66.

ğoç 14/46, 47, 49, 54, 19/66.

ğoş-: Koşmak 15/20, 37/110, 19/25, 27, 37/110, 38/52.

ğoJ- 2/27,

ğoşam: Avuçla ölçülen bir miktarı bildirir 9/16, 17, 19, 23, 24.

ğuşam 9/18.

ğov-: Kovmak 38/91, 92.

ğovaļa-: Kovalamak 29/8.

ğovan: Kovan. Arı kovanı 7/90, 91, 92.

ğoyún: Koyun 2/25, 26, 27, 4/53, 55, 57, 5/25, 7/36, 8/105, 12/76, 93, 14/13, 25, 41, 47, 49, 53, 16/1, 97, 17/18, 19, 50, 18/13, 19/65, 20/19, 20, 28, 69, 21/8, 25, 28, 22/94, 23/12, 48, 72, 25/15, 18, 19, 72, 26/47, 30/7, 38, 39, 34/88, 35/50, 36/1, 4, 11, 14, 35, 38, 37/10,14, 65, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 98, 40/14, 39, 43, 94.

ğoyú ˘ 23/90.

□**ó** ˘**ül:** Gönül 6/72, 8/102.

□**ónüyü** ˘: Gönlünün 3/62.

□**ónnüm:** Gönlüm 16/54.

□**ónü** ˘: Gönlün 29/82.

□**ó** ˘**lü:** Gönlü 36/100.

□**ó** ˘**ı:** Gök 20/76. □**ó** ˘**fe:** Göğfe 7/37.

□**óbe** ˘**finē:** Göbeğine 36/63.

□**óç:** Göçmek 11/31, 12/25, 15/59, 20/70, 34/6, 7, 8, 12, 35, 47, 60, 72, 74.

□**óş-** 11/115, 34/26, 36, 47, 102, 121.

□**óğ:** Gök rengi, mavi 21/75, 36/99.

□**ók** 21/105.

□**ólet:** Gölet 6/63, 64.

□**óm-**: Gömmek 19/12.

□**ómlek:** Gömlek 36/65.

□**ómlē:** Gömleği 23/51, 75.

□**ónder-**: Göndermek 38/20, 22.

□**ónen:** Gönen, Özel ad 17/21.

□**ópek:** Köpek 35/40.

□**ór-**: Görmek 1/54, 55, 58, 63, 64, 80, 81, 85, 2/9, 42, 77, 89, 90, 102, 123, 3/47, 66, 68, 69, 5/3, 14, 64, 85, 6/27, 36, 8/29, 30, 58, 9/25, 37, 39, 48, 10/55, 81, 105, 106, 108, 11/48, 50, 78, 93, 12/76, 92, 13/12, 13, 47, 48, 49, 78, 81, 85, 91, 93, 114, 131, 14/6, 7, 9, 33, 34, 81, 15/20, 22, 23, 71, 101, 16/15, 16, 17, 17/23, 35, 56, 64, 65, 82, 107, 18/10, 15, 46, 19/13, 17, 86, 20/11, 57, 21/7, 59, 60, 61, 72, 111, 22/6, 19, 116, 23/25, 26, 35, 52, 92, 143, 24/44, 56, 66, 89, 25/33, 45, 56, 90, 26/32, 33, 38, 41, 42, 49, 51, 53, 59, 61, 62, 63, 65, 100, 102, 104, 105, 27/15, 16, 88, 109, 28/5, 10, 20, 32, 34, 50, 29/10, 18, 19, 27, 38, 39, 53, 54, 63, 82, 30/26, 29, 36, 48, 31/8, 9, 36, 87, 100, 33/23, 69, 34/34, 57, 74, 105, 35/7, 32, 38, 47, 54, 55, 72, 36/98, 100, 38/19, 55, 80, 106, 40/49, 66.

□**örüş-**: Görüşmek 10/83, 36/101.

□**óster-**: Göstermek 20/78, 24/47.

□**ósdér-**: 26/54.

□**ósterd-**: Göstertmek 12/29, 34/49, 40/90.

□**ósterT:** 15/23, 97, 26/85, 87.

□**óstert:** 15/97, 26/53, 31/30, 76.

□**ósdérd-**: 29/53.

□**ósdet-**: 25/50.

□**ósdert:** -25/53.

□**óre:** Göre 3/64, 79, 80, 82, 83, 12/53, 109, 13/37, 15/31, 55, 21/88, 22/74, 75, 81, 28/29, 92, 40/44.

□**órenek:** Görenek 31/8, 35/1.

□**órenē:** Göreneği 2/6.

□**órev:** Görev 22/29, 33/20, 36/93.

□**órucü:** Görücü 1/11, 12, 22, 2/41, 42, 124, 10/8, 15/41, 90, 91, 96, 40/57.

□**órumce:** Görümce 1/58, 2/79, 82, 84, 85, 5/86, 11/109, 13/52, 106, 17/82, 28/11, 29/1.

□**ósü** **L:** Gögsün 16/27.

□**ót:** Göt, kaba, popo 16/12, 18, 47, 24/57, 29/123, 125.

□**ótür-:** Götürmek 2/38, 47, 55, 70, 76, 107, 3/77, 79, 5/35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 50, 74, 96, 8/96, 9/54, 10/114, 11/25, 12/59, 60, 69, 70, 71, 72, 73, 106, 14/36, 37, 63, 15/23, 20/17, 49, 55, 96, 105, 21/89, 96, 22/40, 48, 56, 58, 66, 24/47, 25/44, 72, 27/21, 53, 91, 109, 110, 118, 28/36, 61, 106, 110, 31/93, 33/74, 75, 76, 35/30, 70, 74, 37/33, 47, 107, 38/16, 26, 28, 96, 40/80, 95.

□**óyá** (<Far. gūyā): Gūya 23/69.

□**óynek:** Köynek, İç kıyafet, pijama 36/65.

□**óz:** Göz 2/77, 101, 6/35, 8/83, 85, 107, 108, 10/66, 11/99, 12/13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 24, 13/35, 40, 71, 94, 14/7, 15/26, 17/105, 21/29, 67, 22/91, 122, 24/52, 56, 27/88, 28/10, 29/112, 30/35, 36, 37, 35/68, 38/104, 119.

□**ózlü** **Fünen:** Gözlükle 2/101.

□**ózel:** Güzel 2/69, 6/7, 34, 47, 8/40, 82, 92, 93, 110, 10/18, 24, 35, 15/58, 91, 104, 17/49, 19/48, 62, 69, 93, 22/36, 85, 103, 23/140, 25/30, 26/26,

31, 85, 87, 27/81, 111, 113, 124, 28/101, 30/13, 66, 71, 31/56, 74, 32/16, 51, 33/13, 34/62, 78, 80, 119, 35/32, 36/80.

□**ózer:** Arpa, buğday, vb. tahıl malzemelerini eleyen alet 23/112, 114, 115, 117, 118.

□**úmüþ:** Gümüş 8/90, 17/48, 31/65, 36/96, 105.

ğuntura (<İt. condura): Kundura 36/22, 66.

ğuşa **⊥:** Kuşak 14/25.

ğuşan-: Kuşanmak 14/25.

ğuyru **⊥:** Kuyruk 4/51, 54.

ğuyru **⊥** **y@:** Kuyruk yağı Koyunun kuyruğundan eld edilen yağ 4/51, 54.

ğuzla-: Kuzulamak, koyunu kuzulatmak, doğurtmak 36/1.

ğuzu: Kuzu. Metinde çoğunlukla sevgi ibaresi olarak kullanılmıştır 1/25, 29, 41, 48, 57, 80, 2/45, 46, 3/2, 9, 13, 23, 29, 49, 62, 74, 76, 4/1, 5/3, 10, 25, 6/1, 3, 7, 10, 27, 34, 39, 65, 78, 87, 91, 8/1, 3, 4, 6, 13, 16, 20, 29, 42, 113, 10/27, 32, 52, 79, 84, 94, 100, 104, 106, 11/4, 31, 72, 76, 78, 98, 103, 106, 12/77, 13/5, 6, 7, 13, 24, 34, 38, 41, 76, 78, 93, 105, 108, 112, 122, 131, 14/1, 4, 16, 18, 28, 35, 97, 15/17, 58, 59, 60, 70, 80, 84, 100, 109, 111, 16/1, 15, 65, 66, 75, 79, 81, 83, 17/21, 33, 18/2, 8, 32, 51, 75, 19/13, 17, 22, 47, 52, 21/23, 25, 28, 37, 44, 49, 53, 22/1, 73, 103, 23/42, 57, 24/53, 61, 75, 78, 25/22, 25, 50, 62, 82, 26/1, 9, 38,

45, 50, 55, 27/3, 14, 58, 89, 90, 91, 96, 29/8, 22, 23, 26, 59, 94, 107, 111, 30/2, 6, 7, 12, 18, 20, 27, 43, 46, 53, 59, 60, 63, 70, 31/1, 16, 56, 60, 32/1, 2, 5, 8, 26, 40, 46, 49, 54, 60, 63, 64, 65, 66, 67, 73, 80, 81, 82, 85, 89, 95, 102, 103, 35/21, 23, 25, 34, 39, 41, 45, 50, 51, 54, 61, 64, 66, 82, 84, 36/1, 2, 11, 89, 112, 37/24, 30, 36, 38, 45, 58, 64, 65, 70, 38/45, 46, 51, 57, 40/8, 10, 39, 55.

ğuzu dişi: Kuzu dişi. Dolu 11/98.

□**úd-**: Gütme, yönetmek 15/53, 16/1, 17/18, 50, 23/72.

□**údu**: Kadınların üstüne giydiği bir tür yöresel kıyafet. Genellikle şalvarla beraber giyilir 14/25 □**úduk** 18/11, 20/78.

□**údüret** (<Ar. kudret): Kudret 4/14.

□**únaşşı**: Günaşık. Ay çiçeği 2/52.

□**úneyik**: Yenilebilir bir ot çeşiti 24/26, 31/41.

□**únnük**: Günlük. Günlük işçilere verilen yevmiye. 6/48.

□**üre** L: Akın akın 21/56.

□**úvē**: Güvey, damat 11/3, 28/4.
□**úveç** 20/34.

□**úven**: Güven 12/19, 15/112, 113, 16/29.

□**úveş**: Güvenç 15/102.
□**úveç** 15/112.

□**úver-**: Göğermek, morarmak 3/93

günüz: Gündüz 23/9, 12.

-H-

ha- (<Ar. ha): Hak 27/19,

ha- (<Ar. ha): Halk 40/24.

hağat (<Ar. hakiat): Hakikat 12/42, 36/25.

hağatan: Hakikaten 4/11.

hağattan 4/52.

haçlı (<Ar. harc): Harçlık 36/68.

hała: Ala 36/80.

hālā: Hatta 9/2.

Hałbüse (<Ar. hał + T. bu+ Far. ki hałbuki): Halbuki 23/31.

hałça: Kalça 38/53.

halel (<Ar. [ałā]): Helal 9/65, 70.

hastalı: Hastalık 2/38.

havas (<Ar. heves): Heves 23/68.

havła (<Ar. hałvā): Helva 20/23.

havlı (<Rum. Avlu): Avlu. Köy evlerinin bahçesi 12/31.
havlu 14/2, 28.

hayát: Bahçe 14/2, 20/71.

haylā (<Ar. hālā): Hâlâ 12/8.

hayvah: Hayıflanma, üzülme, telaşlanma ünlemi 23/24.

hazār: Tabiki, aynen, herhalde 3/33, 75, 5/28, 75, 6/70, 85, 10/15, 96, 11/92, 15/16, 17/61, 83, 107, 23/34, 24/45, 25/78, 27/124, 28/28, 29/96, 30/57, 31/24, 66, 32/95.

he ƒipsi: Hepsi 36/94.

hēbe (<Ar. haybe): Heybe 36/32.

helke: Leġen 8/83, 37/75.

hemşere (<Far. hems̄re): Hemşire 4/95.

hepic̄ (<Far. heb): Hepsi 35/7, 15.

herali: Herhalde 27/59.

hereni: Büyük tencere 12/112.

Herkeç (<Far. her+kes): Herkes 3/49, 9/47.

herkeş 1/26, 57, 66, 2/13, 38, 107, 119, 3/27, 4/96, 5/8, 36, 44, 52, 6/48, 79, 7/28, 92, 8/55, 63, 84, 95, 11/31, 34, 60, 109, 113, 12/52, 73, 74, 75, 109, 115, 17/88, 18/52, 19/45, 55, 56, 68, 20/70, 21/29, 47, 64, 26/29, 28/12, 13, 32, 87, 92, 29/53, 61, 68, 75, 100, 101, 31/50, 82, 84, 34/58, 37/9, 40/47, 64.

hilim (<Far.gilim): Kilim 36/6.

hindi: Şimdi 1/25, 31, 35, 36, 48, 51, 57, 79, 2/17, 33, 48, 51, 54, 58, 63, 80, 98, 100, 101, 105, 107, 109, 110, 112, 114, 117, 119, 126, 127, 3/72, 4/6, 15, 16, 17, 20, 38, 39, 63, 76, 83, 95, 5/52,

56, 59, 60, 76, 81, 82, 6/32, 63, 64, 66, 80, 84, 85, 7/2, 15, 17, 31, 33, 41, 44,70, 71,80, 87, 93, 100, 101, 8/21, 33, 56, 112, 10/5, 29, 30, 32, 35, 37, 43, 11/14, 15, 24, 60, 67, 90, 93, 106, 113, 12/10, 29, 31, 35, 61, 91, 115, 119, 13/43, 104, 111, 114, 14/3, 4, 11, 88, 97, 101, 104, 15/36, 84, 99, 16/4, 14, 65, 81, 17/34, 35, 38, 47, 48, 57, 59, 62, 63, 64, 88, 114, 18/15, 41, 43, 59, 61, 70, 74, 19/1, 48, 89, 20/12, 14, 53, 61, 64, 67, 69, 70, 71, 77, 81, 93, 95, 21/58, 71, 82, 22/7, 8, 11, 14, 20, 29, 25/26, 28, 40, 49, 55, 86, 27/7, 11, 90, 28/1, 12, 18, 30, 58, 94, 29/2, 4, 5, 6, 10, 19, 37, 60, 68, 75, 80, 114, 129, 30/12, 28, 43, 31/17, 54, 57, 65, 97, 32/25, 29, 31, 36, 52, 69, 70, 94, 33/5, 44, 58, 34/60, 82, 96, 105, 109, 35/71, 82, 36/33, 42, 37/25, 34, 38, 40,64, 70, 73, 77, 80, 90, 97, 40/30, 32, 64.

himdi 1/82, 26/95, 30/24, 40/14.

hündü 20/80.

hinci 3/18, 20, 21, 24, 26, 29, 47, 48, 49, 62, 68, 69, 90, 11/16, 35/8, 11, 18, 20, 74, **hindicik** 6/69, 71, 81, 86, 32/30, 52.

hindilik: Şimdilik 7/51, 62, 11/104, 34/106.

hincilik 3/39.

hindik 34/18.

hindiki: Şimdiki 7/60, 12/100, 29/62, 30/18, 20, 74, 40/39, 62.

hindikinner: Şimdikiler 7/69, 8/86, 92.

hindikinler 8/40.

hindikiler 14/4, 6, 26/76.

hindicik 11/57, 16/99.

hindiJik 15/105.

hindiciki 7/73.

hinciki 3/17, 35.

hinciyē **adar** 11/33.

hindiyē **dar** Şimdiye kadar
9/11, 40/55.

hindiyá: Şimdiye 33/25.

hindiyēadar 11/33.

hindik **bi:** Şimdiki gibi
29/62, 30/25, 31.

hindini **L** 23/40.

his (<Far. **h** **ṭ** **ç**): Hiç 9/55, 15/19.

his: İs 9/25.

hisōsu (<Ar. **husūsi**): Hususi.
Özellikle 20/78.

hon: Güçsüz 25/49, 50.

hora: Ora 1/28, 7/14.

hura: Bura 7/14.

horada: Orada 35/46.

hurda 1/75.

horaz (<Far. **hurōs**): Horoz 29/125,
126.

hortla-: Saldırmak. Kavga etmek
29/32.

hōşmerim: Hōşmerim, tatlı 11/58.

hoturaf (<Fr. **photographe**):
Fotoğraf 17/31.

h•kümet (<Ar. **hükümet**): Hükümet
6/43, 34/5, 37/23.

höyle: Şöyle 36/5.

hóle 1/70.

huncāz: Şuncağız 37/80.

hücot (<Ar. **vucūd**): Vücut 3/66.

hüdūd (<Ar. **udūd**): Hudut 36/60.

-I-

ıÇça **L**: Sıcak 6/59.

ıçça **L** 33/3.

ıççı **L**: Azıcık 3/18, 7/75.

ıççı **L** 6/60, 76.

ıççı **L** 8/75.

ihı: işte 20/82.

ihına: İşte ya 20/82.

ırağ: Kaymak 23/49, 50. **ıravā**
11/63.

ıra **L**: Uzak 1/80, 81.

irāFan (<Far. **ravān**): Bir at türü.
Yola iyi giden at 36/94, 95.

irāmacı **L**: Rahmetlik 37/60.

isdar: Asdar 36/6.

ışşı **L**: Işık 6/49, 51, 62, 14/84, 86, 87,
92, 93 19/38, 46.

ışşıd-: Aydınlatmak 6/53.

-İ-

ibaydet (<Ar. **ibādet**): İbadet 15/50

ıce: İyice 7/47, 31/100, 101.

ıçrū: İçin 28/39.

ıfeşşe: Eşeğe 20/28, 29.

iççik: Azıcık 1/67, 2/20, 3/35, 65, 67, 70, 4/61, 5/41, 8/46, 10/112, 12/100, 103, 13/98, 103, 14/76, 15/59, 17/103, 24/46, 27/78, 30/3, 32, 31/56, 68, 77, 83, 35/35, 41, 46, 37/54, 40/9, 71, 75.

iççi 5/83, 11/35.

iÇçik 6/61, 21/32, 78, 97, 103, 23/123, 28/19.

içÇik 29/16.

iççi fi 3/26.

iççiÇik 11/37.

ilā (<Ar. ilāhi): İlahi 31/37.

ılan: Yılan 36/45.

ilāna (<Rum. lahana): Lahana 3/20, 18/39.

ilec (<Ar. ilac): İlaç 3/69.

iledinnik: Gölgecik 36/3.

ilen-: Beddua etmek 27/60, 35/42.

ilme: İlmik, düğüm 35/68.

inbed: Fayda 36/47.

indi: Şimdi 36/60.

indirmelik: Gelini atın üzerinden indirmek için istenilen para, mal 36/35.

ingilab (<Ar. inkilāb): İnkılap. Metinde “darbe” anlamında kullanılmıştır. 13/21.

inne: İğne 11/100, 101, 20/12, 32/94, 37/96, 98.

intār (<Ar. intihār): İntihar 1/83, 88, 4/4.

i ile-: İlemek 26/83.

irgili: İlgili 34/25.

iri: Büyük 7/16.

iri maļ: Büyük baş hayvan 7/16.

ısan: İnsan 2/102.

isgele: Metinde tren garının da içine dahil olduğu bölgeye “iskele” denir 25/1.

iskembe (<Rum. iskemle): İskemle, sandalye 20/3.

isken (<Ar. iskān): İskan. Yurtlanma, yerleşme 37/4, 5, 19, 20.

issinner: İçsinler 15/36.

işdaha: İşte 20/19.

işdā 6/38, 13/74, 25/54, 28/23.

işde 3/15, 37/17, 31.

iş-: İçmek 2/80, 3/97, 98, 99, 4/84, 9/11, 15/107, 16/52, 21/114, 25/67, 27/106, 40/82, 100.

işlik: Şalvarın üstüne giyilen yöresel bir kıyafet 16/3, 19/62, 24/54.

itTiba: Öncelikle 33/24.

itdibā 23/65.

iyenk (<Far. reng): Renk 36/79.

-J-

Jān (<Far. cān): Can 1/5, 9/1, 10/22, 14/79, 16/97, 28/21.

jèy: Şey 26/76.

-K-

ḵaf: Kah. Bazen 11/6, 14/45, 18/19.

ḵaḡıṣ: Azar 25/32, 35.

ḵaḵic 27/29.

ḵaḡıṣ ḵaḵ-: Azarlamak.
25/32, 35.

ḵaḵici ḵaḵ- 27/29.

ḵaḵ-: Kalkmak 2/12, 15, 17, 3/2, 26, 29, 14/59, 19/58, 95, 20/5, 21/13, 58, 59, 81, 83, 23/52, 27/29, 34/94, 39/71, 40/79.

ḵa ḵacaḵ-: Kalkacak 1/59.

ḵ@sı: Meraklı 20/83.

ḵ@sı ol-: Meraklısı olmak,
karışmak 20/83.

ḵatliyen (<Ar. katiyyen): Katiyen,
asla 7/82.

ke ḵadan (<Far. ḵāḡad): Kağıt
39/75.

ḵe ḵat 1/68.

kiyát 9/7.

kiyád 27/18.

kel-: Gelmek 25/28.

kelle (<Far. kelle): Buğdayın başı
3/72.

kepenek: Çoban kıyafeti 36/14.

kepenek dók-: Kepenek
yapmak. 36/14.

kerme: İnek koyun gibi hayvan
dışkılarının kurutularak yakacak haline
getirilmesi 2/61, 9/21, 12/47, 50.

kerpij: Kerpiç 17/45.

kes-: Kesmek 27/109.

kesmik: Sapın buğdaydan ayrılmış
hâli 40/85.

keşe: Keçe 36/13.

keşge (<Far. ḵāṣki): Keşke 2/4, 4/78,
6/45, 22/110, 33/20.

keşkâh (<Far. keşkek): Keşkek.
Yarma ve kavurmadan oluşan yöresel
bir yemek 34/21, 40/74.

keşge ḵi Keşkeği 37/82.

keşk@ ḵ-: Keşkeğin 34/24.

keşk@nı: Keşkeğini 37/59.

keşeyinen: Keşkeğiyle. 37/71.

kevsek: Hafif, lezzetli 11/65.

key-: Giymek 34/17, 18.

keyri (<Ar. ḡayr): Gayrı. Sonra
34/41, 62, 87, 100, 109, 117, 36/86.

kēri 34/26.

keyrim 34/116, 36/7, 8, 10.

keyrimine 36/23, 112.

keyriminen 36/65.

ḵırbaş: Kırbaç 36/96.

kile: Ağırlık birimi. 4 çuval dolusu
buğday, arpa vb bir kileye eşittir 9/53.

kiransın-: Üşenmek 40/101.

kireş (<Far. gireç): Kireç 7/50, 66, 24/68, 35/6.

kireşleme: Kireçleme hastalığı 7/50, 66, 24/68, 35/6.

kiriş: Kolon. İriyarı olan insanlara kullanılan söz. benzetme. 20/104.

kirmen: Yünü ipe çeviren alet 37/61.

kirman: 12/89, 30/23.

kirtmeli: Şekilli 36/80.

kişiş (<Far. kişmiş): Kişniş. Kuş üzümü 26/25.

kişş: Kişşik. Sırayla 19/46.

ko: Kokmak 20/44, 37/38.

ök: Kök 15/12.

öklü: Köklü 10/61, 103.

ökez: Kökez. Kadınhanı'nın bir köyü 22/16.

ölge: Gölge 6/25, 41, 47, 29/38.

ölleme, ölleme: Bulgur 4/25.

ölütölu: Köylütölu. Kadınhanı'nın bir ilçesi 32/61, 62, 63, 64, 65, 67.

ölto: 1/75, 88.

öltonü: 18/53.

öylütölu: 22/86, 89, 91, 38/44.

ömbe: Kömbe. İçinde yağ, tahin, haşhaş olan yöresel bir çörek 1/67, 69, 2/18, 3/2, 3, 5/19, 31, 32, 6/96, 8/14, 10/7, 39, 11/46, 12/113, 115, 116, 118, 119, 15/29, 18/35, 19/90, 21/16, 64,

26/18, 28/1, 2, 14, 17, 24, 50, 77, 79, 29/43, 88, 92, 32/41, 33/55, 40/45.

öpək: Köpek 1/1, 65, 9/86.

öpē: Köpeği 1/65, 10/115, 21/99, 27/115, 35/39,

öpü: Köpük 20/23.

öpür: Köpürmek. Sinirlenmek 24/86.

ör: Kör 1/89, 9/78, 13/71, 73, 22/138, 24/52, 26/32, 33, 27/79, 30/36, 37.

örpe: Körpe, taze 11/2.

öşe (<Far. göşe): Köşe 9/6, 10/111, 25/4, 37/32.

öşe: 36/11.

ötü: Kötü 2/119, 3/32, 33, 74, 9/8, 36, 11/7, 91, 92, 111, 13/6, 49, 14/72, 15/78, 99, 16/4, 26/57, 29/10, 21, 27, 37, 31/8, 50, 64, 40/49.

öy (<Far. üy): Köy 1/11, 45, 49, 86, 2/15, 22, 3/28, 5/6, 7, 8, 23, 28, 37, 40, 48, 6/9, 15, 58, 67, 68, 77, 80, 81, 102, 8/1, 10/45, 56, 91, 98, 99, 11/4, 26, 79, 91, 12/2, 3, 25, 29, 35, 36, 44, 54, 83, 85, 96, 103, 104, 112, 115, 119, 13/42, 43, 14/8, 72, 15/18, 38, 43, 49, 60, 87, 109, 17/17, 84, 111, 18/64, 19/44, 50, 51, 21/6, 61, 62, 68, 22/16, 19, 21, 23, 40, 41, 60, 62, 66, 67, 86, 109, 24/16, 60, 25/80, 32/87, 98, 111, 33/6, 34/104, 119, 38/47, 48, 54, 93, 39/85, 40/56, 100.

öfü: Köyü 2/16.

öfe: Köye 2/41.

ᐃó řümüzᐃ ᐃ: Köyümüzün
2/65. **ᐃó şümüzü ᐃ** 2/29.

ᐃólü: Köylü 2/37.
ᐃöylü 1/18, 22/70, 95.

ᐃöynek: Köynek, İç kıyafet, pijama
23/144.

ᐃöynē ᐃ: Köyneğin 23/145,
147. **ᐃöyne ř:** Köyneği
23/142. **ᐃöynē ᐃi:** Köyneğini
23/143.

ᐃöz: Köz 6/52.

ᐃúfür (<Ar. **ᐃufr**): Küfür 40/76.

ᐃúᐃ: Kül 38/17.

ᐃünde: Günde. Her gün 5/39, 66.

ᐃúpe: Küpe 36/104, 105.

ᐃúrd: Kürt 37/22.

ᐃürü-: Kürümek. Sıyırmak. Özellikle
evin çatısında biriken karların
temizlenmesi için kullanılan bir fiildir.
29/118, 119, 40/51, 52, 53, 54.

ᐃús-: Küsmek 3/33, 13/43.

ᐃúspe: Şeker pancarının posası.
hayvan yemi 20/71.

kühlet (<Ar. **ᐃulfet**): Külfet.
Kalabalık. Evdeki kişiler 12/23, 24.
küFlet 19/32.

-L-

ᐃapor (<Fr. **rapport**): Rapor 38/50.

ᐃav'ᐃba (<Fr. **ᐃavabo**): Lavabo
22/103.

ᐃayı- (<Ar. **ᐃayıᐃ**): Layık 38/88.

ᐃeklek (<Far. **legleg**): Leylek 4/22.

ᐃoᐃusa (<Rum. **ᐃohusa**): Lohusa 3/86,
5/44.

ᐃöbet (<Ar. **nevbet**): Nöbet 40/101.

-M-

ᐃafed- (Ar. **mahv** + T. **etmek**):
Mahvetmek 4/32.

ᐃahana (<Far. **bahane**): Bahane
27/15.

ᐃaᐃbu ᐃl (<Ar. **ᐃaᐃbül**): Makbul
36/71.

ᐃaᐃat: Samanla çamur karışımı bir
harç 17/57.

ᐃaᐃat yátır-: Evin damını
samanla çamur karışımı harçla
kapatmak, onarmak 17/57.

ᐃaᐃsi (<Fr. **maksi**): Etek 8/60.
mäksi 24/54.

ᐃaᐃ (<Ar. **maᐃ**): Büyük baş ve küçük
baş hayvan 1/30, 4/31, 6/12, 7/16, 44,
45, 86, 10/90, 92, 102, 11/84, 12/91,
13/131, 15/51, 53, 57, 92, 19/27,
21/82, 34/4, 6, 8, 21, 57, 105, 111,
116, 35/59, 64, 65, 37/12, 14, 66, 95,
39/67.

maġama (<Rum. maġama) : Taneleri ayrılmamış samanla karışık tahıl 19/28, 30, 40.

marıġ (<Rum. marıġ): Marul 31/41, 35/46.

maşa—at: “Mal maşakat” şeklinde kullanılan bir ikileme. Mal varlığı için kullanılır 22/82.

mayhoş (<Far. mey+hoş): Ekşimsi bir tat 6/32.

mayış (<Ar. maaş): Maaş 6/44, 31/70.

mazlım (<Ar. mazlım): Mazlum. Uslu. Sessiz 4/64, 13/79, 80.

mederesé (<Ar. medrese): Medrese 39/38.

mefād (<Ar. vefat): Vefat 39/22, 36.

mejmur: Mecbur 4/65.

mejmurāt: Mecburiyet 9/29.

mezmurāt 9/28.

mekig: Kemik adı verilen bir aletle işlenen oya 26/32.

mekke: Mısır 10/77.

meġāke (<Ar. melaike): Melaike 8/91.

memmun (<Ar. memnun): Memnun 10/44.

merdiFan (<Far. nardibān): Merdiven 19/70, 72, 20/27.

merdivan 5/82, 83, 14/43, 45, 27/86, 29/121.

merinus (<Fr. mérinos): Merinos. Koyun cinsi 4/56.

mezer (<Ar. mezar): Mezar 2/16, 37/16.

mezerlí: Mezarlık 34/13.

mısır: Hindi 8/74, 15/31.

millar (<Fr. milliard): Milyar 9/56, 20/50, 25/71, 27/35, 54, 55.

millon (<Fr. million): Milyon 7/100, 9/87, 12/45.

milknğaz: Ocak. 23/33.

misir: Mısır 2/51.

mizām (<Ar. mizan): Mizan. Terazi. 28/11.

m’nbāre ꞑe (<Ar. mubāra): Mübareğe 11/52.

mubārek □ún: Mübarek gün. Oruç 6/61, 35/77.

muba: Baba 40/72.

mu—āvele (<Ar. mu—ābele): Mukābele. kadınların ya da erkeklerin kendi arasında kuran hatimi için toplanıp, hatim yapması 21/44.

mu ꞑacir (<Ar. muhacir): Muhacir. Yer adı. 23/16.

muğtar (<Ar. muhtar): Muhtar 33/42, 43.

muġla: Muğla 35/64.

musāfir (<Ar. **musāfir**): Misafir 32/40.

mūsāfir 4/12, 13.

mīsāfir 15/3.

m | **safir** 15/111.

misaFır 40/69.

músāfır | **fe**: Misafirliğe 4/26.

mutva | **matbah**): Mutfak 1/62.

mühdü (<Ar. **müftü**): Müftü 21/40.

müzde (<Far. **mujde**): Müjde 25/2, 3.

-N-

namaz (<Far. **namaz**): Namaz 2/100, 36/10.

namazlā: Namazlık. Seccade 2/100, 36/10.

nā: Ne 6/62, 20/80.

nāriyī: Ne arıyor 20/80.

ne fārasın Ne arasın 6/62.

ne: Ne 11/93, 23/52.

ne f | **ş** □ **órecēz**: Ne iş göreceğiz 11/93.

ne fūş □ **órü** | **ne** iş görüyorsun 23/52.

ne: Ne 1/38, 4/73, 5/42.

ne fapdı | **ne** yaptık 1/38,

ne fapılır: Ne yapılır 4/73.

ne faparı | **ne** yaparız 5/42,

ne: Ne 6/36, 7/101.

ne fāpiyım: Ne yapayım 6/36,
ne fapaca | **ne** yapacaksın 7/101.

ne fúrece: Ne görecek 1/64.

neçe: Nice 34/79.

nedēn: Ne zamandan 5/77.

liydi: Miydi 30/39.

liydı: Mıydı 6/104.

nor | **a** | **morgue**): Morg 38/32.

-O-

o: O 1/32, 29/87, 35/64.

oæadar: O kadar 1/32, 29/87, 35/64.

o—şa:- Okşamak 16/41.

o—u:- Okumak 2/35, 74, 48, 121, 3/66, 6/18, 12/97, 100, 105, 106, 107, 108, 15/85, 86, 87, 93, 16/19, 20, 21, 22, 107, 17/91, 92, 18/66, 69, 20/7, 34, 42, 84, 107, 21/46, 47, 48, 24/35, 26/73, 76, 78, 79, 80, 32/82, 85, 87, 33/13, 64, 65, 67, 69, 38/3, 4, 6, 17, 65, 39/22, 40, 41, 75, 40/57.

o—u:- Okumak, çağırarak, davet etmek 34/15.

o—untu: Okuntu. Çağırarak. Davet 34/15.

o—u | **okul**: Okul 1/16, 2/76, 12/9, 61, 84, 95, 101, 18/56, 68, 69, 21/12, 81, 82, 22/62, 91, 25/82, 32/85, 87.

o fa: Ona 9/70.

ō fun: Ondan 23/8.

ō fun sōna: Ondan sonra 23/8.

ó fúne: Önüne 8/50.

ó fú Le 11/18.

ó fúnü: Önünü 8/91.

ó fúnde: Önünde 11/10.

ó fúmü: Önümü 23/7.

ó fúr-: Böğürmek 29/124.

ó fúzü (<Ar. eūzu): Eūzu 31/1.

o L-: İyi olmak, sağlıklı olmak 35/45.

o Lā: Oklava 36/69, 71.

ó Lú: Öküz 16/1, 18/47, 48, 49, 19/22, 23, 25, 27, 21/112, 113, 114, 115, 38/51, 52, 40/72, 73, 75, 78, 85.

ōlā L: Oğlak 16/78.

ōlā: Oğlağı 16/68.

ōlan: Oğlan 1/22, 45, 59, 63, 64, 2/16, 3/20, 21, 24, 28, 4/44, 45, 62, 63, 64, 76, 81, 93, 5/65, 7/3, 6, 7, 59, 76, 9/2, 3, 5, 44, 53, 10/4, 101, 110, 11/3, 13, 69, 13/5, 95, 96, 14/7, 55, 15/27, 51, 52, 84, 92, 93, 103, 17/21, 77, 78, 96, 18/5, 6, 20/27, 84, 103, 21/7, 9, 25, 28, 30, 36, 77, 87, 92, 94, 97, 102, 104, 106, 107, 112, 115, 23/106, 24/39, 41, 44, 73, 74, 85, 86, 90, 105, 25/18, 19, 20, 75, 76, 85, 29/26, 30/9, 57, 70, 31/28, 49, 59, 66, 33/7, 16, 63, 34/100, 35/5, 33, 36/16, 19, 37/67, 68, 38/58, 82, 39/24, 70, 79, 40/54.

ōlannar: Oğlanlar 9/48, 11/9, 33, 35, 91, 18/31, 62, 27/5, 29/27, 36/101, 17/67, 39/22, 70, 74.

ōle: Öyle 1/29, 48, 56, 60, 64, 66, 3/15, 16, 17, 23, 24, 32, 51, 64, 66, 71, 81, 83, 84, 5/3, 5, 14, 33, 43, 44, 46, 57, 7/28, 8/20, 29, 30, 38, 43, 48, 58, 63, 66, 71, 85, 86, 97, 101, 102, 9/29, 35, 41, 76, 79, 10/8, 13, 15, 18, 37, 43, 46, 49, 57, 66, 83, 96, 107, 108, 11/19, 23, 53, 73, 13/11, 30, 78, 80, 94, 96, 14/14, 19, 45, 52, 57, 101, 15/8, 21, 26, 43, 48, 54, 59, 67, 70, 82, 83, 87, 89, 94, 96, 97, 100, 103, 106, 111, 16/1, 2, 5, 7, 8, 12, 15, 23, 80, 81, 17/36, 42, 73, 85, 89, 92, 95, 19/13, 24, 40, 43, 46, 75, 87, 92, 93, 22/18, 59, 68, 69, 74, 85, 97, 109, 24/23, 35, 39, 56, 104, 105, 25/11, 27, 35, 46, 94, 26/4, 15, 17, 21, 27, 32, 35, 36, 37, 52, 53, 55, 59, 63, 67, 79, 27/34, 86, 109, 29/4, 15, 16, 33, 36, 47, 50, 52, 57, 59, 61, 62, 68, 69, 70, 72, 73, 76, 77, 79, 80, 104, 109, 110, 118, 30/38, 41, 43, 59, 31/17, 31, 37, 55, 65, 75, 76, 83, 33/22, 27, 28, 41, 46, 51, 52, 56, 35/6, 17, 53, 40/21, 31, 42, 54, 56, 61, 69, 77, 80, 83, 86, 102, 105.

ēle 1/75, 6/19, 12/2, 83, 87, 23/8, 34, 41, 55, 56, 81, 83, 92, 93, 102, 117, 129, 133, 28/12, 31, 48, 54, 57, 59, 64, 65, 80, 90.

ōgle 6/21, 24, 34, 39, 41, 43, 45, 51, 56, 59, 60, 65, 69, 76, 77, 79, 87, 88, 92, 99, 101, 104, 11/29, 30, 60, 89, 95, 101, 106, 111, 121, /29, 35, 63, 64, 103, 105, 113, 13/38, 48, 87, 93, 105, 108, 109, 117, 18/20, 21, 27, 49, 53, 55, 29/65, 98, 32/52, 67, 71, 35/45, 81.

olē: Öyle mi 27/2.

ōlel-ne: Öyleliğine 40/60.

ōleler: Öyleler 30/18.

óleyik: Öyleyiz 15/66.
ólese: Öyleyse 1/75.
ǰlelinen: Öylelikle 12/27.
ǰlesi ^L: Öylesin 15/101.
ǰleydi Öyleydi 17/34, 23/57,
79, 98.
ǰleydin 40/83.
óǰlerdin: Öyleydi 6/72.

ǰlen: Öğlen 2/38, 6/15, 17, 7/28, 29,
8/44, 19/6, 8, 54, 27/71.
óǰlen 6/76.

on: On 21/72.
onásiy@: (saat) Ona kadar
21/72.

ondo: Ondan 3/4, 8/13, 15, 23, 19/60,
63, 64, 66, 69, 27/116, 118, 40/43.
ondon 3/10, 13, 42, 46, 50, 55,
15/12, 22, 25, 33, /24, 25, 30,
43, 44, 53, 27/76, 96.
ondos 8/3, 6, 46, 55, 57, 60,
66, 69, 70, 72, 77, 78, 82, 83,
97, 99, 103, 110, 111, 27/4.

ónlük: Önlük 34/88.

onnar: Onlar 1/3, 28, 30, 38, 53, 54,
56, 58, 79, 81, 85, 2/3, 12, 64, 3/25,
26, 46, 56, 4/18, 21, 25, 35, 46, 54, 88,
94, 5/43, 48, 63, 6/25, 56, 63, 83, 91,
93, 7/20, 104, 8/4, 19, 20, 86, 97, 9/70,
10/2, 91, 11/43, 58, 71, 97, 115, 12/25,
13/40, 42, 97, 116, 14/7, 9, 13, 27, 33,
15/14, 15, 21, 30, 67, 16/8, 67, 73,
17/38, 18/12, 25, 44, 49, 50, 57, 60,
20/9, 23, 24, 30, 45, 63, 64, 21/1, 8,
28, 36, 78, 79, 82, 22/7, 18, 49, 51, 81,
97, 100, 107, 23/57, 91, 94, 95, 96,
117, 118, 24/10, 76, 83, 25/20, 56, 58,
84, 89, 90, 26/15, 18, 84, 27/19, 41,
66, 117, 118, 28/4, 11, 26, 51, 67, 78,

29/15, 16, 28, 29, 39, 51, 127, 31, 32,
34, 30/26, 29, 31/98, 32/28, 55, 57, 72,
79, 33/63, 34/11, 89, 36/18, 93, 37/18,
22, 39, 55, 38/2, 7, 49, 97, 39/27,
40/54, 66.

o funar 23/10.

orara ^L: Olarak 36/64.

ordu: Orda 7/56, 37/9.

órétmen: Öğretmen 35/26.

ortancıı: Ortanca 12/3.

oruş (<Far. rüze): Oruç 2/18, 20, 3/6,
4/44, 5/28, 8/13, 9/11, 11/91, 92,
18/18, 19/88, 22/79, 24/100, 102,
26/60, 29/99, 30/64, 31/24, 32/40,
33/28, 31, 39.

oruŞ 12/119.

oruş bayramı: Şeker Bayramı
33/31.

osa: Olsa 6/64,

osan-: Usanmak. Bıkmak 27/58, 60,
28/14.

ossun: Olsun 25/53, 67.

ǰsüz 16/9, 22/109, 31/49.

ósüz: Öksüz 13/30.

o: O 22/1, 25/86.

oæún: O gün 22/1, 25/86.

oǰmaç: Dürüm 20/22.

oǰmaçæoǰ-: Dürüm yapmak.
Ekmegi sarıp dürüm haline
getirmek 20/22.

oǰu: Ova 4/32.

-Ö-

öbek: Küme. Toplu 21/54.

öce (<Fr. **onglé**): Oje 8/92.

öFele-: Ufalamak 23/49.

ölş-: Ölçmek 37/23. •ş 9/54.

öncüd: Ödünç. Geri ödenmek üzere alınan eşya. Borç 19/45.

•**r-**: Örmek 30/24.

•**rt-**: Örtmek 19/73.

ören: 1.Şehir. 2. Köy. 3. Şehir ya da ev yıkıntısı, kalıntı 39/72, 73.

örēn: Örneğin 35/58.

öte: Öte 14/104.

öteait: Öte git 14/104.

öte fi: Öteki 12/11.

ö fü: Önü 4/80.

öylen: Öğlen 36/16.

•**zengi:** Üzengi 36/96.

-P-

pa[⊥] (<Far. **pa[⊥]**): Temiz 28/9.

pa[⊥]le-: Paklamak.
Temizlemek 28/9.

patetés (<Rum. **patates**): Patates 2/51, 6/6, 92, 94, 8/6, 31/60.

patés 7/36.

patirik: Batırık. İnce bulgur, kavrulmuş ve dövülmüş haşhaş, soğan, salça, baharat ve yeşilliğin karıştırılması ile elde edilen bir çeşit kısır 29/69, 35/28.

pece: Pencere. Tavan penceresi 21/82.

pëndir (<Far. **penir**): Peynir 19/91, 20/23, 23/48.

peşete (<İt. **pezzetta**): Peçete 40/33.

pêşkir (<Far. **pêşgîr**): Peşkir. Önlük 20/77.

peştambaļ (<Far. **puştmaļ**): Peştamal 36/23.

peygembar (<Far. **peygamber**): Peygamber 36/17, 21.

pırı[⊥]: Kuyruksuz koyun 4/54, 55.

pıtıra[⊥]: Bir çeşit diken 23/113, 118.

pilá (<Far. **piļav**): Pilav 1/33.

pirelēn: Pirali. Kadınhanı'nın bir köyü 7/83.

piriş (<Far. **Birinc**): Piriç 1/34, 3/14, 5/21, 8/27, 11/11, 17/37, 18/42, 27/97, 30/20, 34/87, 35/19, 36/41.

piriŞ 12/110.

piriç 32/28, 30, 33, 37.

pirit: Pilit. Çınar, meşe vb. ağaçların meyvesi. Pelit 35/32.

pistik: Pislik 39/51.

porta—al (<Fr. **portugal**): Portakal 34/30.

puğra (<Ar. **fi^lra**): Fıkra 2/72.

puļļu^l (<Bulg. **puļļu^l**): Tarlayı süren alet 4/67.

püskú fút (<Fr. **biscuit**): Bisküvi 5/51.

püsküfüt 21/64.

-R-

ra fat (<Ar. **rāhat**): Rahat 23/145.
ra fad 27/76.

rahassız: Rahatsız 12/17.

rājiye (<Ar. **rāziye**): Raziye 31/10.
rāJiye 31/10.

rāmetlik (<Ar. **rahmet**): Rahmetlik 4/67, 84.

ras (<Far. **Ras**): Rast. Düzgün 8/114.

reçil (<Far. **riçāl**): Reçel 11/67.

reşber (<Far. **rancbar**): Rençber. Çiftçi 3/64, 66, 10/4.

romatizme (<İt. **reumatismo**): Romatizma 29/95.

ruzğar (<Far. **rüzğār**): Rüzgar 34/70.

-S-

sa-: Sağmak. Süt sağmak 21/106, 23/48, 36/2, 4, 37/11.

sa far: Sağar 14/76.

sa facıyí-: Sağacağız 2/27.

sa fayá-: Sağıyoruz 2/28.

sā (<Ar. **sā [a]**): Saha. Alan 22/89.

sa fa: Sağa 20/95, 30/25.

sa fatçı: Sanatçı 37/64.

sabalen (<Ar. **sabā [ ]**): Sabahleyin 36/5.

sadā (<Ar. **sada^la**): Sadaka 13/30.

sādiç: Sağdıç 5/48, 30/18.

sadrizam (<Ar. **sadr-ı azām**): İçi cevizli uzun lokum 5/51.

safur (<Ar. **sahur**): Sahur 21/13, 33/5.

sahan (<Ar. **sahn**): Tabak 17/75.

sahap (<Ar. **sāhib**): Sahip 4/78, 35/42. **sāb** 22/63.

sa—al: Sakal 30/35.

sa—at (<Ar. **sa^lat**): Sakat 21/27, 38/51, 52.

sa fır: Sağır 23/89.

saļ-: Salmak. İşemek 9/28.

sāļi: Sağlığı 14/60, 22/60, 61, 97, 24/57.

saļingāš: Salıncak 6/67.

sandelle (<Ar. sandaliyye): Sandalye 14/10, 27/17, 29/107, 35/5, 38/15.

sandı=lı: Süs olarak kullanılan bir tür para. 36/106, 108.

sandı=lı āltını: Mecidiye altınının büyüğü 36/106, 108.

sanèT-: Zannetmek 20/108.

sanned- 7/7.

sannèt- 1/78.

saraş: Halının ucundaki püskül 36/32.

sarayın: Sarayönü. Konya'nın bir ilçesi 11/114, 115, 119.

sargı: Sofra bezi. Bohça 23/126.

sargın: Düşkün 31/77.

saş: Sac. Üstünde ekmek pişirilen demirden oval alet 14/90, 19/91, 24/91, 32/38, 36/15.

sāte (<Ar. zaten): Zaten 9/67, 71, 17/87, 21/41.

sāten 22/27, 69, 24/60, 62, 69, 81, 95, 29/65, 33/4, 74, 34/87, 92.

sayıl (<Ar. sāhil): Sahil 22/7.

saylaş-: Anlaşmak 36/102.

se=at (<Ar. zekāt): Zekat 35/62.

sēmen: Seymen. Düğünlerde damadın yanında gezen delikanlı alayı 19/83, 84.

sēmenner: Seymenler 36/26, 28, 31, 39, 43.

sepe: Tepe 39/42.

serned-: Serinletmek. Yeni pişen ekmeği bir örtünün üstüne koyarak hava almasını sağlamak 8/109, 33/77.

séyáp (<Ar. sevāb): Sevap 3/79.

séyrit-: Seyretmek 34/47.

sezer: Sezeryan 20/11.

sıç-: Sıçmak. Büyük tuvaleti yapmak 18/48, 49, 23/80. **sış-**: Sıçmak 27/14.

sı=ara (<İsp. Cğaro): Sigara 8/62.

sılt: Sırt 35/52.

sırma: İnce tül kumaş 30/16.

sırt: Kıyafet 36/22, 37/61.

sid: Seyit 23/89.

sidæāmed: Seyit Ahmet 23/89.

sidil: Keçi kılından dokunan kilim, dikey bir tahtanın etrafına sıralanarak etrafı çevrilir 36/13.

siła (<Ar. sila): Sıla 38/19, 26, 27, 28, 29.

si L-: Sinmek. Gizlenmek 23/129.

si Lir: Sinir. Öfke 27/30.

si Lirsi: Dişe sert gelen, ezilmeyen 3/9, 15/71, 77.

sitil: Bakır helke 19/7.

s̄: Sövmek. Küfretmek 9/3, 6.

s̄le-: Söylemek 18/4, 24/39, 28/9.

s•hpet: Sohbet 36/98.

so fan: Soğan 4/39, 8/6, 109, 14/67, 31/60.

so fu: Sonu 8/44, 25/69.

so fu^l: Soğuk 8/77.

so fuma-: Soğumak 10/62, 19/12.

so fumuş: Soğumuş 27/126, 127. **so fud-**: Soğutmak 36/8.

sókel: Sökel. Hasta 23/106.

sor-: Emmek, Ağızda eritmek 25/3, 4, 8.

sōra: Sonra 2/2, 7/2, 12, 36, 61, 65, 11/49, 57, 12/23, 24, 14/50, 54, 37/11, 18, 37/89, 39/44.

sōna: 1/38, 44, 47, 71, 72, 2/9, 18, 26, 122, 3/4, 42, 43, 82, 4/75, 79, 5/68, 69, 77, 6/11, 17, 21, 53, 61, 90, 92, 97, 99, 105, 9/26, 49, 53, 61, 77, 78, 84, 85, 10/6, 25, 82, 11/2, 3, 8, 9, 10, 19, 21, 25, 51, 65, 88, 93, 97, 100, 105, 110, 116, 12/97, 13/7, 70, 74, 94, 116, 14/5, 42, 49, 54, 55, 61, 83, 15/12, 22, 26, 33, 16/13, 23, 17/35, 37, 18/17, 27, 34, 36, 68, 20/15, 22, 24, 30, 53, 71, 97, 21/94, 22/13, 41, 48, 52, 61, 82, 23/6, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 27, 34, 51, 57, 92, 115, 122, 139, 24/33, 63, 67, 68, 76, 104, 105, 25/11, 14, 61, 90, 26/8, 72, 27/50, 28/2, 4, 12, 40, 52, 79, 80, 85,

92, 98, 29/120, 30/29, 33, 34, 38, 47, 53, 32/24, 69, 35/16, 28, 33, 38, 53, 57, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 74, 76, 37/65, 38/50, 64, 87, 93, 39/48.

so Lon 19/63.

so fum 19/11, 12.

sōn 10/4.

sōnam 30/46, 57, 35/14, 39, 38/11.

sōnacīma: Sonracığıma 11/86, 87, 28/11, 46, 48, 105, 35/17, 29.

sōnacīma^l 35/18.

sorja-: Sorgulamak. Soruşturmak 36/19.

suş: Suç 9/1, 2, 24/89.

suja-: Suvamak. Badana yapmak 1/60, 61, 9/20, 17/47, 48, 57.

suJacılı^l 33/44.

sü Lgür: Lakap 23/138.

sübürge: Süpürge 2/55, 3/84, 19/33, 27/60, 29/39.

sürüş-: Sürünmek. Zor günler geçirmek 31/52.

süs-: Susmak 2/42.

süsürrüm: Susuveririm 15/70.

süşçü: Sütçü 36/2.

sütlec: Sütlaç 34/87.

sütlü 14/13, 17/38, 74, 76.

-Ş-

şâ fîtlık (<Ar. şâhid): Şahitlik 9/42, 43.

şavlar (<Far. şelvār): Şalvar 5/12, 14/27, 18/11, 19/62.

şebid: Yufka 6/100.

şeycik: Şeycik 28/25, 54, 58, 67.

şeyci: Şeyciği 9/5.

şeker: Diyabet hastalığı 2/108, 7/67, 99, 11/67, 99, 12/12, 17, 17/104, 18/21, 22, 24/59, 62, 68, 70, 100.

şey: Şey 37/9.

şeyineâöre: Şeyine göre 37/9.

şibidik: Hamurun cıvıklığından dolayı ele yapışması 28/70.

şifrilik: Bayram gezmesi 11/27.

şikât (<Ar. şikāyet): Şikayet 1/57.

şirket (<Ar. şirket): Şirket 35/69.

şinci: Şimdi 14/67, 37/103, 105.

şümdelik: Şimdilik 39/26.

şineld-: Şenlendirmek. Mutlu etmek 8/61.

şinik (<Rum. şinik): Tahıl için kullanılan, sekiz kiloluk ölçek. 9/52, 28/80, 86, 33/59.

şişek: İki yaşında doğurmamış koyun 36/35.

şit (<Far. cuft): Çift 36/106.

şo: Şu 7/26, 14/9, 16/94, 104, 18/29, 19/71, 22/96, 23/87, 114, 27/107, 116, 29/38, 31/78, 35/2, 5, 9, 38/90, 40/37.

şora: Şura 1/59, 2/1, 2/53, 64, 116, 8/36, 9/55, 15/54, 16/75, 20/58, 21/52, 54, 55, 22/76, 24/44, 25/10, 29/38, 31/47, 66, 32/52, 39/72, 40/63, 70.

şoro 40/41.

şorda: Şurda 2/108, 9/27, 10/75, 11/111, 12/21, 13/99, 19/71, 20/66, 67, 25/36, 27/97, 98, 29/52, 30/23, 37/37, 40/65.

şordan 20/75, 24/96.

şo L-a: Şuna 32/70.

şondan: Şundan 15/96.

şonu: Şunu 9/34, 24/97, 27/128.

şoydu: Şunu 11/79, 13/88.

Şo fu: Çocuk 40/90.

şocu fu: Çocuğu 12/30.

şo: Çok 36/59.

Şo: 18/13, 36/103, 40/31.

şóle: Şöyle 3/86, 5/14, 55, 8/46, 47, 54, 57, 71, 75, 76, 77, 107, 109, 9/17, 27, 39, 45, 50, 52, 58, 13/6, 102, 14/5, 10, 27, 78, 79, 15/55, 16/3, 17/43, 75, 19/1, 3, 5, 14, 19, 20, 22, 27, 34, 72, 76, 22/47, 90, 104, 111, 112, 25/4, 45, 26/50, 27/20, 27/110, 112, 116, 29/53, 54, 55, 29/109, 30/3, 30/31, 32, 35, 31/32, 77, 89, 98, 32/2, 38, 62, 38/70, 80, 96, 40/75, 76, 81.

şiyle : Şöyle 20/75, 79, 104.

şógle 6/88, 95, 14/10, 18/30, 32/44, 69.

şorap (<Ar. cūrāb): Çorap 23/51.

şoşu: Şo şu. Öte beri 14/12, 31/69.

şū: Şu 9/58.

şūæadar: Şu kadar 9/58.

-T-

tā: Daha 36/32, 89, 108.

tādil (<Ar. **tātīl**): Tatil 13/75.

tahā: Daha 36/8.

tahāæne: Daha ne 36/8.

ta—: Takmak 2/89, 21/28,

ta—: Yansıma ses 19/25.

ta—ı: Takı 21/28.

tahın (<Ar. **tahīn**): Tahin 12/116.

ta—si (<Fr. **taxi**): Taksi 36/71.

ta ƒ | n (<Ar. **tayīn**): Tayin. Atama 26/88.

taḷba: Etrafı zillerle çevrili, vurmali bir çalgı aleti, zilli tef 6/67, 68, 29/74.

taḷla (<ET. **tarıḡlaḡ**): Tarla 1/1.

tāḷı: 19/8.

tāred (<Ar. **tahāret**): Taharet 29/4.

tāsiyón (<Fr. **tension**): Tansiyon 7/67.

tayḷa^l: Atın yavrusu. Tay 23/105.

te (<Far. **dāne**): Tâne 3/34, 11/110, 12/22, 65, 16/10, 23/49, 26/38, 45, 28/55, 32/9, 33/11.

tecik: Tanecik 3/34, 11/110, 12/22, 65, 16/10, 23/49, 26/38, 45, 28/55, 32/9, 33/11.

tejvit (<Ar. **tecvīd**): Tecvit 26/72, 73, 80.

tejvid 26/82.

tekleme: Nadir. Az 11/79.

telefon (<Fr. **téléphone**): Telefon 9/81.

telezon (<Fr. **télévision**): Televizyon 14/34.

televizon 1/51, 2/4, 9, 11/74, 21/57, 28/26, 27.

telev | zon 6/49, 69, 7/19.

televzon 11/73.

telēzon 11/77.

tent-: Tentmek. Tecimek. Korumak. İdare etmek 18/73.

terevi (<Ar. **tarāvīh**): Teravîh 2/19, 4/47.

terefi 22/87.

terāvi 21/45.

terór (<Fr. **terreur**): Terör 39/36.

törëris: Terörist 38/6.

tesbí□ (<Ar. **tesbīh**): Tesbih 15/50.

tirgi: Leğen 37/102.

tirki 37/102.

tḡriz (<İng. **deep-reez**): Derin dondurucu 31/97.

tivriz 31/97.

to—dur (<Fr. **docteur**): Doktor 20/12.

to^lma^r: Bulgur vb şeyleri ezen alet 19/73, 74.

tomatā (<Rum. domates): Domates 35/46.

tomatés 37/40.

topa fan: Sahan. Kap. Tas 36/69.

topa^la^l: Yöresel bir yemek 36/40.

torpra[—]: Toprak 6/59.

torpā: Toprağı 32/112.

tōtum (<Ar. hurtūm): Hortum. Sulamaya yarayan alet 25/45.

toyğa: Yarma ve yoğurtla yapılan yöresel bir çorba 32/78.

tōğa 1/35, 16/7, 17/74, 35/19.

toġa 7/12, 11/11.

tuġuġ: Tulum. Peynir, yağ vb. şeyler koymaya yarayan deri tulum 7/47.

tuġu^l 35/60.

tuġu[—] 36/7, 8.

tükġan (<Ar. du^llān): Dükkan 20/22.

tümür (<Fr. tumeur): Tümör. 13/60.

-U-

ufā: Ufak, küçük 23/137, 138, 24/103, 27/4.

ufa^l maġ: Küçük baş hayvan 7/16.

uhraġa-: Unu elemek 9/57.

uġaf (<Rum. yuġaf): Yulaf 23/35.

úleş-: Paylaşmak 23/3.

ummān: Ümmühan. Özel ad 28/31, 33

uncāz: Şuncağız 37/36, 37.

unnaş-: Yetişmek 3/56, 57, 21/46, 47.

usól (<Ar. usūġ): Usül. Yöntem 8/48, 97.

uş: Kuş 36/51.

uŞ: Uç 20/61.

uş: Üç 26/47.

uşā: Uşağa. Türkiyenin bir ili 10/91.

uşa[—]: Uşak. Çocuk 19/35.

úyġaş-: Anlaşmak. Ortak fikre varmak 25/71.

uyú[—]u: Uyku 23/25. **uyü[—]u** 23/25.

uyú^lu 23/57, 74, 92. **uyúr[—]an**: Uyurken 38/94.

uyúd: Uyuz 30/41.

-Ü-

üçúru: İçin 15/40, 18/54.

üre-: Ürümek. Bağırarak. Havlamak 27/115.

ürü-: Üremek. Çoğalmak 7/102.

ürüyá (<Ar. ruyā): Rüya 17/23.

ü fūd-: Fıskırmak. Boşalmak 14/100.

üzlük: Topraktan yapılmış çömlek 40/81.

-V-

vād (<Ar. va^lt): Vakit. Zaman 20/65.

vasta (<Ar. vāsita): Vasıta. Araç 35/75.

vijdanni (<Ar. vicdān): Vicdanlı 29/9.

vilan: Filan 3/20, 9/50, 10/37, 15/34, 17/38, 47, 19/60, 61, 22/22, 40, 89, 29/117.

vō: Hayret ünlemi 18/74, 25/19, 28/46.

vo fā 8/21.

vo fah 28/15.

vilī 6/49, 20/103, 105, 109, 29/54, 122, 123.

vil° 31/24.

vor: Var 36/34.

vurru-: Vururuz. Süreriz. Metinde “kına vurmak” şeklinde kullanılmış 2/14.

-Y-

y@: Yağ 1/69, 70, 71, 2/25, 28, 126, 3/63, 4/50, 51, 53, 54, 8/10, 57, 58, 10/42, 20/73, 22/47, 32/76, 33/5, 22, 77, 36/7, /32, 34, 35, 36.

y@lı bide: Yağlı Pide 22/81.

y@-: Yağmak 8/77, 11/98, 117, 20/67, 35/27, 47.

yáde^lár (<Far. yādigār): Yâdigâr 38/21, 23.

yá fım: Yanım 24/42.

yáj: Yaş 37/2.

y@lı-: Mendil. Baş örtüsü 19/55.

y@lı□ 36/59.

yála^l: Çanak 18/49.

yálama: Ağız yarası. Uçuk. Metinde lakap olarak kullanılmıştır. 23/141, 146.

yálı^la: Yalnızca. Sadece 39/72.

y@mur: Yağmur 3/65. y@m^or 35/27, 37/85.

yámaş: Yamaç 34/56.

yánnı^l: Yanlık. Kuşak 36/7.

y@ni: Yahni 34/88, 37/72, 77.

y@ni 37/82.

y@niş: Yanlış 2/1, 9/5, 47.

y@rım: Yavrum 26/15.

y@r^om 34/2.

yárán (<Far. yāran): Dost, arkadaşı. Sevgili 36/36.

yáránn^l: Yarenlik. Sevgili 36/36.

yáriş-: Tartışmak 35/41.

yárma: Buğday 12/110.

yárma çorbası: Yoğurt ve yarmadan yapılan yöresel bir çorba 17/37.

yása[⊥]: Yasak 18/43.

yása[⊥] sav-: Geçıştirmek 18/43.

yássı[⊥]: Yastık 27/3.

yáy-: Hayvanı yaymak. Hayvan otlatmak 36/7, 8, 38/93.

yáyla- 34/6.

yáyá[⊥]: Yayan. Yürüyerek 17/60, 61.

yáyğı: Örtü 29/108.

yáylı: At arabası. Gelin arabası 11/20, 21, 120, 30/12, 13, 14. **y@yılı** 13/28.

yázğı: Örtü 34/10.

y@zzi[⊥]: Yazık 29/15.

yázın-: Yaymak. Örtmek 34/11.

yé[⊥]-: Engel olmak, durdurmak 27/14, 15.

yé[⊥]ğatdan: Yeniden 30/57.

yé[⊥]gedden 21/46.

yé[⊥]ge: 9/9, 10/114, 11/38, 23/1, 4, 7, 113, 114, 28/86, 95, 29/105.

yé[⊥]i: Yeni 5/79, 6/105, 10/76, 11/69, 13/95, 14/22, 15/28, 93, 17/88, 18/17, 20/85, 21/74, 23/9, 31, 35, 50, 26/47, 27/81, 35/29, 40/27.

yé[⊥]ile: Yenice 25/86.

yemek: Yemek 2/39.

yemek daşı-: Yemek götürmek 2/39.

yo[⊥]sa: Yoksa 38/94.

yó[⊥]arı: Yukarı 19/19, 30/54, 35/33, 39/63.

yólğı: Ekin 22/18.

yólğı yól-: Ekinin orak ile yolmak, biçmek 22/18.

yólma yól 5/62.

yörü-: Yürümek 4/7, 12/21, 29/48, 49.

y•rü- 36/95.

y•rüdü fü: Yürüdüğü 36/95.

yörük: Yörük. Göçebe 34/4, 15, 41, 74, 101, 36/92, 37/25, 26, 52, 39/26, 64, 80.

y•rük 34/23.

yörü fü: Yörügü 34/41, 42, 37/3, 24, 25, 39/10, 11.

yörü fü[⊥]: Yörügün 34/9, 64, 72. **y•rü füm:** Yörügüm 34/1.

yú-: Yumak. Yıkamak 2/37, 8/31, 20/96, 21/85, 23/12, 118, 28/48, 98, 34/116, 35/72, 36/12, 38/2, 40/99.

yü 22/133.

yú fu- 4/85.

yü 4/84.

yún-: Yunmak. Yıkanmak 20/39, 28/10.

yú fur-: Yoğurmak 21/85, 33/1, 2.

yú[⊥]: Yün. Koyun yünü 12/93, 18/11, 34/11.

yü[⊥] 36/12.

yú^la: Yufka 1/66, 76, 3/8, 4/48, 50, 5/26, 31, 32, 6/88, 8/13, 11/37, 43, 18/36, 19/50, 53, 55, 57, 90, 28/43, 96, 109, 110, 29/92, 31/96, 32/38, 39, 41, 35/18.

yó^la 10/84.

yú^ll^a 32/38.

yúfğa 2/7, 9, 17, 26/17.

yú—a 6/30, 10/6, 7, 24, 39, 40, 41, 42, 12/119, 13/39, 14/41, 15/29, 17/32, 33, 19/54, 20/21, 21/16, 67, 28/31, 33, 37, 50, 51, 63, 68, 76, 79, 84, 85, 94, 106, 29/43, 36/41, 40/45.

yú^l: Yük 34/12, 36/71.

yú^lle-: Yükleme 14/8, 16/10, 28/61, 32/50, 34/12, 40/75.

yúklen-: Yüklenmek. Hamile kalmak 20/78.

yú^llú: Yüklü. Hamile 20/79.

yúnā: Yunağa. Konya'nın bir ilçesi 4/5.

yúsē: Yüksek 30/62. **yú^lsed-**: Yükseltmek 16/58.

yútdur-: Kandırmak. Aldatmak 9/43, 44.

yúvarla—: Yuvarlak 19/26.

yüssük: Yüzük 15/25.

yüz: Yüz, surat 19/86.

yüz açımı: Düğünden bir gün sonra gelin ve onun süslenen evi komşular ve akrabalar tarafından ziyaret edilir. Hem geline hem çeyizine bakılır 19/86.

-Z-

zabā (<Ar. sabāh): Sabah 3/28.

zabā: Sabaha 20/21, 23/27, 53, 59, 73, 74, 90, 91, 26/8.

zabah 2/11, 38, 104, 6/17, 20, 26, 75, 83, 17/60, 21/83, 25/32, 26/65, 66, 26/95, 108, 27/77, 29/75.

zaba— 20/15.

zabānan: Sabahleyin 1/15, 3/37, 8/94, 14/93, 19/41, 81, 82, 20/31, 21/81, 23/69, 26/71, 27/77, 29/100, 105, 38/1.

zabanān 9/27, 26/26.

zabāna ^L 20/5.

zabāca: Sabaha kadar 20/104, 22/102.

zabāca^l: 14/92.

zabādar 26/33.

zartaḷı—: Gösteriş 36/112.

zāte (<Ar. zāten): Zaten, doğrusu 1/23, 18/18.

zat ^T 17/82.

zāti 3/34, 18/38, 69, 24/20, 26/89, 27/125, 31/83, 85, 34/27.

zadı 15/85.

zadı 15/85.

zayāt (<Ar. zāyiāt): Zayıf 7/25.

zayıl-: Sayılmak 36/71.

ze^lāret: Sekerat. Ölüm hâli 3/100.

zebze (<Far. sebze): 4/20, 8/4, 34/25, **zebze** 18/14.

zen: Sen 39/68.

zèyneP (<Ar. **zeynep**): Zeynep. Özel ad 28/1.

zèynep 28/17, 94, 105.

zeyrek: Keten tohumu 14/33.

zıj-: Kaymak 19/21.

zṯ (<Ar. **zihn**): Zihin 18/63.

zi ḫin 35/84.

zifür: Zifir. Karanlık 20/62.

zini: Sini. Tepsi 1/28, 2/10, 4/51, 8/33, 77, 19/83, 20/54, 29/59, 60, 100, 40/1.

zopa (<Mac. **Szoba**): Soba 1/74, 3/57, 9/25, 10/61, 20/5, 101.

zoba 1/74, 4/50.

zoraļ-: Zorlaşmak 4/76.

zorļu-: Zorluk 2/65, 111.

zotduruⱭ: Hakaret içeren bir lakap 9/79.

zuman (<Ar. **zamān**): Zaman 4/18, 25, 19/2, 40/39.

zamaⱭ 31/22.

zāman 40/80, 96.

zamanācaⱭ: Zamana kadar 13/31.

zamanādar 38/97.

zaman—ı: Zamanki 16/23.

zübüde (<Ar. **zübeyde**): Zübeyde. Özel ad 16/85.

BİBLİYOGRAFYA

Aksoy ÖA (1945) *Gaziantep Ağzı* (TDK Yay., İstanbul).

Aydın M (2002) *Aybastı Ağzı* (TDK Yay., Ankara).

Banguoğlu T (2007) *Türkçenin Grameri* (TDK Yayınları, Ankara).

Büyük Türkçe Sözlük (2011), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Bölük R (2011) Serik (Antalya) Ağzı. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Erzincan.

- Buran A (2006) Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında İkincil Uzun Ünlüler. *II. Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni*, Kayseri, Nisan 10-12.
- Buran A, Gülensoy T (1992) Tunceli Yöresi Ağızlarından Derlemeler (Boğaziçi Yayınları, İstanbul).
- Caferoğlu A (1955) Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi. *TDAY Belleten* 1-7.
- Caferoğlu A (1988) Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi. *TDAY Belleten* 1958, *TDK Yayınları*, 2.
- Derleme Sözlüğü* (2009), Ankara: Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ercilasun AB (1983) *Kars İli Ağızları* (GÜ Yay., Ankara).
- Erdem MD (2001) Asarcık Ağzı. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Samsun.
- Erdem MD (2003) Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları. *Journal of Turkish Studies*, (ed. Sinasi Tekin-Gönül Alpay Tekin), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University 27:79-110.
- Erdem MD, Bölük R (2011) Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages. Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume 6/1: 410.
- Erdem MD, Bölük R. (2012) *Antalya ve Yöresi Ağızları (Giriş-İnceleme-Metinler)* (Gazi Kitabevi, Ankara).
- Erdem MD, Gül M. (2006) Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi Anadolu Ağızları İlişkisi. *Çorum: Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, Güz, Karam Yayınları, 11:111-148.
- Erdem MD, Kirik E (2012) *Kahraman Maraş ve Yöresi Ağızları* (Öncü Basımevi, Ankara).
- Ergin M (1988) *Türk Dil Bilgisi* (TDK Yayınları, İstanbul).

- Gabam A (1988) *Eski Türkçenin Grameri*, çev. Mehmet Akalın. (TDK Yayınları, Ankara).
- Gemalmaz E (1978) *Erzurum İli Ağızları* (Atatürk Üniversitesi Yayınları, Erzurum).
- Gemalmaz E (1995) Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1992 TDK Yayınları*: 172.
- Gülensoy T (1988) *Kütahya ve Yöresi Ağızları*. (TDK Yayınları, Ankara).
- Gülensoy T, Alkaya Ercan (2003) *Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası* (Akçağ Yayınları, Ankara).
- Gülseren C (2000) *Malatya İli Ağızları* (TDK yayınları, Ankara).
- Gülsevin G (2009) Anadolu Ağızlarında Etnik (Boysal) Özellikler ve Çepni Ağızları üzerine. *I. Uluslararası Diyalektoloji Çalıştayı, Rize: Doğu Akdeniz Üniversitesi, 15-19 Mayıs 2008, Gazimagosa / KKTC, Turkish Studies, "Hamza Zülfikar Armağanı" Volume 4/3: 1067-1080.*
- Günay T (1978) *Rize İli Ağızları* (Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara).
- Karahan L (1996) *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması* (TDK Yayınları, Ankara).
- Keser O (2015) *Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Kadınhanı* (Ocak Grafik Matbaacılık, Konya).
- Kirik E (2011) Kahramanmaraş Merkez İlçe Ağzı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Sakarya.
- Korkmaz Z (1975) Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar. *TDAY-Belleten 1975-76*: 143.
- Korkmaz Z (1994) *Nevşehir ve Yöresi Ağızları* (TDK Yay., Ankara).
- Mansuroğlu M (1959) Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu. *TDAY-Belleten 1959, TDK Yay., 1988, 89.*
- Olçay S (1995) *Erzurum Ağzı* (TDK Yayınları, Ankara).
- Özkul L (2013) *Sultanlar Şehri Kadınhanı (Saideli-Pira)* (UNİMAT OFSET, Konya).

Sağır M (1995) Anadolu Ağızlarında Ünlüler. *TDAY-Belleten Ankara: TDK Yay.*, 386.

Sağır M (1997) Anadolu Ağızlarında Ünsüzler. *TDAY-Belleten 1995*: 994.

Sevortyan YV (1972) Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi. *Bilimsel Bildiriler 1972*. Ankara, 543.

Tarama Sözlüğü (2009), Ankara: Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Timurtaş FK (1977) *Eski Türkiye Türkçesi* (İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul).

Uysal İdris Nebi (2011) *Karaman İli Ağızları ve Anadolu Ağızları Arasındaki Yeri* (Komsan, Karaman).

www.kadinhani.bel.tr Tarihçe (13 Kasım 2016).

<http://konyaaraştırmaları.blogspot.com.tr> (15 Kasım 2016).

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı : Fatma ŞAHİN
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı
Doğum Yeri ve Tarihi : Çumra/22/06/1988
Tel : 05547456540
E-posta : ftn.shn4272@gmail.com

Yazışma Adresi

: 2000 Evler mahallesi Mustafa Paslanmaz caddesi
Türkerler Apart.

EĞİTİM:

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2015
Yüksek Lisans	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2015-2017

YABANCI DİL

İngilizce

YAYINLAR

Şahin Fatma (2016) Kutadgu Bilig’de Geçen Hayvan Adları Üzerine. *Türk Dili ve Edebiyatına Genç Yaklaşımlar Bilgi Şöleni (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)*.

Şahin Fatma (2016), Bir Devrin Aynası Gurban Nazar Ezizow’a Mektuplar (Kitap Tanıtımı). *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi Journal Of Social Sciences And Humanities Researches Bahar/Spring/Volume 17-Sayı/Issue 36:155*.